

THE WALTERS ART MUSEUM
WHAT WILL YOU DISCOVER?

A digital facsimile of Walters Ms. W.541, Amida Gospels

Published by: The Walters Art Museum
600 N. Charles Street Baltimore, MD 21201
http://www.thewalters.org/

Released under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported license
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode
Published 2013

This document is a digital facsimile of a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

Shelf mark	Walters Art Museum Ms. W.541
Descriptive Title	Amida Gospels
Text title	Gospel Book *Vernacular:* ***Աւետարան***
Abstract	This Gospel Book, with richly painted Evangelist portraits, canon tables, and marginal illuminations, was made in Armenia in the early seventeenth century. An extensive colophon reveals that it was commissioned by a woman named Napat' as a memorial for herself and her family, and the book was consequently given by her to the Church of St. Sargis in Amida. The illuminator of the manuscript, Hovannes, was one of the most prolific among the artists and scribes at the Amida scriptorium. On the present codex he worked with the scribe Melk'on. Known collaborators, Hovannes and Melk'on executed a number of codices together.
Date	Early 17th century CE
Origin	Amida, Armenia
Artist	*Supplied name:* Hovannes, son of Chanipek and Et'ar *Known as:* Yovannes
Scribe	*Supplied name:* Melk'on
Form	Book
Genre	Scriptural
Language	The primary language in this manuscript is Armenian.
Colophon	*fols. 10v to 239v:* In vernacular: Fol. 10v ***Մաթէոս մարդ անուանեցաւ, զի զմարդկութիւն տեառն սկսաւ, յԱբրահամէ պատմել կարգաւ, և զոր արարն մինչև յարեաւ: Ծաղկօղ սորա որ յոյժ մեղաւ, հանդիպողացդ պաղատեցաւ, զի թողութիւն հայցել սովաւ, սուրբ աղօթիւք յաղթանակաւ***: Fol. 70v ***Այս Մարկոսի ասի առիւծ, զի սիգաճեմ է չէ գծուծ, երագ որսայ ըմբռնէ բուծ, սոյնպէս արար զբանս իւր հընծուծ: Ծաղկողս որ եմ մեղօք ի բուծ, զճեզ աղաչեմ արտասուահոծ, զի թողութիւն հայցել իմոց, որ կամ ի լաց և մինչ ի կոծ***: Fol. 112v ***Այս Ղուկասու եզն ասացին, որպէս նա իսկ հերկէ զգետին,***

կրկին անխոնճ վասն պաղին, սոյնպէս երկարեն բանք սորին: եւ անարժան ծաղկող սորին, զձեզ աղաչէ ողորմագին, զի թողուիցին հայցէք նմին, ասել սրտիւ զտէր ողորմին: Fol. 182v Այս Յոհաննէս արծուանրման, Թըռեաւ մըտաւքն անհասական, առ ի պատմել որդւոց մարդկան, զանճառ էիցըս հանրական: եւ ես ծաղկողըս անարժան, որ Յովանէս կոչիմ յանուան, ըզիս արէք յիշման արժան, և զձեզ աւրհնէ անմահ արքայն: Fol.236v փառք անըսկզբան և ի սկզբանն ամենայնի, անեղին և գոյացուցչին ընաւից, անվախճան և անսահման էացուցչին, սահմանիչ և կատարումն բոլոր էիցս, երիցս միակին, եզակի և միում աստուածութեան, որ անչարժ գոլով չարժէ զարարածս ՚ի կեանս և ՚ի փրկութիւն: Էիցս էակն, և կենդանեաց կեանքն, որ անփոփոխ գոլով միշտ յէութեան, անեզրն և անվայրափակըն, լրումն և բովանդակիչ ամենայնի, և յամենայնս է, և յամենայնէ անհաս է, որպէս ՚ի մասունս և ՚ի բոլորս, և ինքն ոչ մասն, և ոչ բոլոր որպէս թէ զմասն և զբոլորն, զամենայն ինքն ունելով, և կրէ զամենայն բանիւ զաւրութեան իւրոյ, զերալիր գոլով լնու զամենայն որում բան, և իմաստութիւն, և լեզու տուեալ բոլորից: եւ ի բոլոր էիցս հանցուք զաւրհնութիւն և զփառս հաւր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն: Իսկ զչորից աւետարանչացս խորհուրդն բազմաւրինակ իմն ցուցմամբ տեսանի, որպէս ասեն թէ չորից աւետարանչացն՝ են աւրինակ չորք (Fol. 237) անկիւնք արարածոց, Արեւելք, Արեւմուտք, Հիւսիս, Հարաւ, որ պարտ էր ընդ քառանկիւնս տիեզերաց համասփիւռ քարոզել զաւետարանն: Իսկ ոմանց հաճոյ թուեցաւ ըստ չորից մշտահոս գետոց, յաղենական աղբերէն յառաջ խաղացեալ առ ի տիեզերաց առոգումն, փիսոն, որ նշանակէ զմատթէոս, և Գեհոն զմարկոս, Տիգրիս զՂուկաս, և եփրատէս զՅոհաննէս: եւ սոցին գոլով նմանապէս թուով ուռճացեալք, ՚ի կենդանական աղբերէն առոգանել զպասքեալ միոս մարդկային բնութեանս: Սոյն աւրինակ ըստ տեսութեանն եզեկիէլի քառակերպեան աթոռոյ: Մարդ, որ նշանակէ զմաթէոս, և Առե ւծ զմարկոս, եզն, զՂուկաս, և Արծիւ զՅոհաննէս: Զանմարմնոցն տէրն տեսանելով բազմեալ ի փառացն աթոռ իմանալի ցուցմամբ ըզխնամս բոլոր բնութեանս զակնարկումն, որ աստուածապէս և տիրաբար բերմամբ նշանակէ զլինելն առ հողածինս հրեղինացն անմահից, զմահկանացուս առնել հաղորդս: եւ

յեւս գերակատար հանել ի փառս, վասն (Fol.237v) *զի փառաց թագաւորն Քրիստոս, էակիցն հաւր և փառակից հոգւոյն սրբոյ, զմերս առնելով բնութիւն յինքեան միացոյց աստուածութեան, ուսուցանելով մի որդի ղաւանել որ յԱստուծոյ հաւրէ, և որ ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն անճառ միութեամբ, զոր աւետարանականն ուսուցանեն բանք, մինչ ՚ի կատարած հաւանութեամբ հաւատալ հաստատ կարգաւք, ՚ի նոյն յարելով յառաքելաւանդ քարոզութիւն զաստուածախաւսն վարդապետութիւն դրոշմեալ զսակաւս ՚ի բազմացն առ ի հաւատալ, եթէ Յիսուս Քրիստոս է որդի Աստուծոյ ըստ վեհին Յովհաննու, հաւատալ և զկեանսն յաւիտենականս ընդունել յանուն նորա: Ուստի տեսեալ ըզսորա անճառ փրկագործութեան խորհուրդն, և զանճողոպրելի վեհագոյն մեծ փարթամութիւն և զանծախելի գանձիս անսպառութիւնն և զանանց բարութիւնսն որ հանէ ՚ի կեանսն անվախճան: Ջոր ցանկացաւղ եղեալ քրիստոսասէր և հաւատարիմ աւրհնեալ կինն Նապաթն, և ետ գրել զսուրբ քառաջահեան աւետարանս յիշատակ հոգւոյ իւրոյ և ծնաւղաց իւրոց, հօրն Սարգսին, և մաւրն Տրլչատին, և իւր հանգուցեալ որդոցն Մելքոնին և Խաչատուրին և Ղարիպին* (one folio missing) Fol. 238, (հո)*գւոյ իւրոյ և ծնաւղաց իւրոց, և ետ նուէր և ընծայ ի դուռն սուրբ Սարգսի եկեղեցւոյն, զի միշտ և հանապազ ընթերցցի ի ժամ սոսկալի սուրբ պատարագին առաջի անմահ զենմանն, ՚ի յունկն կենդանեաց և յիշատակ ննջեցելոց: Վասն որոյ աղաչեմ զսրբասնեալ և զմեղսաքաւիչ դասք քահանայիցդ, յիշել աղօթիւք ի Քրիստոս զստացաւղ սորա, և Աստուած ողորմի ասել: Ջոր և ես անարժանս աղաչեմ ըզհանդիպողք այսմ լուսազարդ սուրբ բուրաստանիս և կենսատու Քրիստոսեան տառիս ընթերցմամբ կամ աւրինակելով, յիշեսջիք ի մաքրափայլ աղօթս ձեր զմեղապարտ Յովանէս գրիչս, և հայցել թողութիւն յանցանաց իմոց: Այլ և ողորմեսցի Քրիստոս Աստուած ամենայն երախտաւորացն մերոց և ծնաւղաց իմոց, հօրս Ճանիպէկին և մօրս եթաբին, և եղբարցս կարապետին և Աստուածատուրին և կուսան քրւերս Մարգարտին, և կնքահօրս տէր Աբրահամ սուրբ ծերունի կրօնաւորին զպատճառն իմոյս տառակրթութեանն, որ զամս ե՟ժ՟* (15) *անանդամալոյծ* (sic) *անկեալ կայր. և զոհութեամբ համբերէր կենդանի նահատակն որ և ընդ սուրբ հարցն միանձանց ճգնաւորացն դասեսցէ և պսակեսցէ*

Քրիստոս Աստուածն մեր, ամէն: Նաև ուսուցողին իմոյ տէր Աստուածատուր քարտուղարին ողորմեսցի Քրիստոս Աստուած, և ընդ սուրբ գրչապետացն դասեսցէ, ամէն: (Fol. 238v) *Այլ և զկենակիցն իմ զՀոռմայն և զհայրն իւր զԳրիգորն որ յայսմ ամի հանգեաւ ի Քրիստոս, և զմայրն իւր զմելիքզատան, և զդստերս իմ զմարիամն և զմարանան, աստ անփորձ մընալ ի մարմնի, և անդ պայծառանալ ի հոգի, ողորմութեամբն Աստուծոյ և մաքուր սուրբ աղօթիւքդ ձեր, ամէն: Նաև զհոգիացեալն մարմնով, զհոգևոր որդեակն իմ զմելքոն պատանին, զչնորհալի ղպիրն զգծագրող սուրբ աւետարանիս խնդրեմ աւժանդակութեամբ աղօթից ձերոց, զի մարդասէր Աստուած, սուրբ հոգին առատապէս ծաւալեսցի ՚ի նա և բազմապատիկ հեղեալ լցուսցէ զնա չնորհօքն երկնային, և պահեսցէ ի սէրն Քերիստոսի, անփորձ մնալ ՚ի վերայ երկրի, մինչև ի խորին ծերութիւն, և յետ աստեացս, ընդ սիրելիս անուան իւրոյ դասեսցէ և պըսակեսցէ, ամէն: Ընդ նմին և զծնօղս իւր, զամիրճան հայրն իւր, զհանգուցեալն ի Քրիստոս, որոյ ողորմեսցի Քրիստոս, և զմայրն իւր զմարիամն, և զեղբայրն զՊաղտասարն, և զհանգուցեալն ի Քրիստոս զՆանան, որ բազում մայրութիւն արարեալ է իւրն, խնդրեմ և աղաչեմ զհանդիպողքդ, յիշել և Աստուած ողորմի ասել, ամեն: Եւ ևս առաւել յիշեսջիք աղօթիւք ՚ի Քրիստոս, առաջի անմահ անարատ սուրբ պատարագին զստացօղ սորին, զհոգիասէր, և զքրիստոսասէր զհաւատարիմ աւրհնեալ կինն ըզ-*(Fol. 239) *Տալլալ Նապաթն, և զծնօղսն իւր զհայրն Սարգիսն, և զմայրն իւր զՏրլչատն, և զհանգուցեալ որդիքն իւր զմելքոնն և զխաչատուրն, և զՂարիպն, և զայրն իւր, և զեղբայրն, և զամենայն արեան մերձաւորս նորին, յիշել և ասել թէ տէր Աստուած ողորմեա նոցա և ջնջեա զձեռագիր յանցանաց նոցա, և գրեա ՚ի գիրն կենաց, և երկնից արքայութեանդ արժանի արայ: Եւ յիշողացդ և յիշեցելոցս և Աստուած ողորմի ասողացդ, ողորմեսցի Քրիաստոս Աստուած յիւր միւս անգամ գալըստեանն, ամէն: Դարձեալ կրկնակի յիշեսջիք զյիշման արժանին, զվերոգրեալս ՚ի սմա, զստացօղ սուրբ աւետարանիս, ըզՔրիստոսի աւրհնեալ հաւատարիմ կինն զՆապաթն, և զծընաւղսն իւր և զորդիսն, ըզտարաժամ գնացեալսն, և զայրն իւր զՍտեփաննոսն զհանգուցեալն ՚ի Քրիստոս, և զեղբայրն իւր զմուրատն, մանաւանդ զընկերակիցն իւր զաստուածասէր կինն զՏալլալ Աննան,*

որ պատճառ եղև բազում յորդորմամբ սուրբ աւետարանիս ստացմանն, որոյ վարձս բարեաց տացի նմա աստ և ՚ի հանդերձեալ կեանսն, ամէն: Այլ և աղաչեմ զմանկունսդ սուրբ եկեղեցւոյ, որ ամենայն պատրաստութեամբ լաւ պահէք զսուրբ աւետարանս, ՚ի ջրոյ և ի հրոյ, և ի տգիտաց ձեռս չտայք, որ ա-(Fol. 239v)*պականեն զլուսանցսն, և զծաղիկսն, կամ զպատկերսն, և կամ խաչ բևերելով ըզթուղթսն ծակծակեն, այլ յամենայն կողմանց պատրաստ պահեցէք լաւութեամբ, որ վարձս ՚ի Քրիստոէ առնուք: Եւ թէ ո՛չ, նա զատապարտիք ի բանէ սորին որ ասէ ՚ի բաց կացէք յինէն ամենայն մշակդ անիրաւութեան: Եւ լաւ պահողացն, և խնամ տանողացն, ողորմեսցի Քրիստոս Աստուած, աստ վարձս բարի չնորհեսցէ, և ՚ի հանդերձեալն զանսպառ բարիսն տացէ, զի և մեզ, և ձեզ, և ամենայն հաւատացելոցն մասն ընդ սիրելիս իւր և ընդ սուրբս արասցէ, և ինքն աւրհնեալ յամենայն իւրական արարածոցս, անլռելի արտազոչութեամբ, այժմ և անզրաւ յաւիտենին, ամէն:*

Translation: Fol. 10v Matthew was called man, because he began with the humanity of the Lord, relating in order from Abraham onward, and what he did until he rose (from the dead). The illuminator of this (book) who sinned very much, supplicated you who happen upon this, to ask forgiveness through it, through the victory of holy prayer. Fol. 70v This speaks of Mark (Markos) as lion, because it strides majestically and is not niggardly, it hunts fast and catches lamb, likewise he made the word his search. I, the illuminator who am a lamb through sin, I implore you with tears streaming, that you ask for forgiveness for my (sins) who am in tears and lamentation always. Fol. 112v This ox speaks of Luke (Ghukas), how he tills the ground, again indefatigable because of the yield, in the same way his discourse extends. And the unworthy illuminator of this implores you piteously that you ask for forgiveness for him, and to say wholeheartedly a 'Lord have mercy'. Fol. 182v This John (Yohannēs) in the likeness of an eagle, soared up on unreachable thought, to tell the children of mankind about the ineffable being for all. And I unworthy illuminator, who am called Yovanēs, deem me worthy to be remembered, and the immortal King shall bless you. Fol. 236v Glory to the one without beginning and at the beginning of everything,

to the uncreated one and creator of everything, endless and infinite cause of (all) existence, definer and perfection of all beings, three times one, singular and one divinity, who being immutable, stirs creation to life and to salvation. Essence of us beings, life of the living, who, being unchangeable always in essence, undefined and not confined in space, fulfillment and container of everything, and who is in everything, and who is unfathomable for all, both in part and in whole, and himself neither part nor whole like the part or the whole, having everything himself, he carries everything through the word of his power, being supremely abundant, he fills all of us, to whom is given reason, wisdom and language. And by all us creatures - let us render blessing and glory to the Father and the Son and the Holy Spirit, now and forever and always, amen. And the mystery of the four evangelists is seen by the demonstration of manifold representations, like it is said of the four evangelists that they are representations of the four corners of creation, East, West, North, South, that it was necessary to preach the gospel throughout to the four corners of the universe. And to some it seemed fitting to (interpret them) according to the four eternally flowing rivers, that spring from the source in Eden for the watering of the universe; P‘ison, which signifies Matthew, and Gehon, Mark, the Tigris, Luke, and the Euphrates, John. And they are likewise plentiful in number, watering the thirsty mind of our human nature from the living source. This representation [is] after the vision of Ezekiel of the four-shaped throne. The human being, which signifies Matthew, the lion, Mark, the ox, Luke, and the eagle, John. Seeing the Lord of the incorporeal ones seated on the throne of glory (is) the intellectual demonstration of the sign of the mindfulness to all our nature, which in divine and regal fashion indicates the dwelling of the immortal fiery beings among those born from the earth, in order to have communion with mortals. And even more to draw them most perfectly into glory, since Christ, the king of glory, consubstantial with the Father, and sharing in glory with the Holy Spirit, creating our nature he united it to his own divinity, teaching (us) to confess one Son who (is) from God the Father, and who (issued) from Mary the holy virgin through ineffable unity, which the

discourses of the Gospels teach, to believe with approbation in regular order up to (our) consummation, adhering to the same preaching presented by the Gospel of the teaching that speaks of God, having registered a few (examples) out of the many, to believe that Jesus Christ is the Son of God according to the sublime John, to believe and to receive eternal life in his name. For that reason having seen the mystery of his ineffable salvific work, and the inextricable most sublime great abundance and the priceless inexhaustible state of this treasure and the eternal goodness that leads to eternal life; of which having become desirous the Christ-loving and faithful blessed lady (lit. 'woman') Napat' (Nabat), ordered to write this holy four-throne gospel in memory of her soul and of her parents, her father Sargis, and her mother Tělshat (Delshat), and her deceased sons Melk'on and Khach'atur and Gharip […One folio missing…][Fol. 238r] of her soul and that of her parents, and gave it as a present and as gift to the church of St Sargis, that it may be read always and ever at the mass of the formidable liturgy before the immortal sacrifice, for the living to hear and in memory of the deceased. For which I implore the ranks of you pure priests expiating sin, to remember in (your) prayers to Christ the commissioner of this (Gospels), and to say a 'God have mercy'. And I unworthy one, also implore you who happen upon this illuminated holy garden and life-giving writing about Christ either through reading or copying, may you remember me, the sinful scribe Yovanēs in your pure prayers, and ask for forgiveness of my transgressions. And may Christ God also have mercy on all our benefactors and my parents, my father Chanipēk (Janibeg) and my mother Et'ar, and my brothers Karapet and Astuacatur and my virgin sister Margarit, and my godfather Lord Abraham the holy elderly ecclesiastic, the cause of my education in the scribal art, who for fifteen years was paralysed; and with gratitude he endured like a living martyr, who shall be ranked among the holy fathers, hermits, and anchorites, and may Christ our God crown him, amen. May Christ God also have mercy on my teacher Lord Astuacatur the chancellor, and rank him among the holy chief-scribes, amen. [Fol. 238v] And also my life-companion Humayn and her father Grigor who in this year deceased

in Christ, and her mother Melik‘zata (Melikzade), and my daughters Mariam and Marana, to remain chaste here (in this life) in the body, and there (in the hereafter) to be resplendent in the spirit, through the mercy of God and your pure holy prayers, amen. Also for him who in the body has become spiritual, my spiritual son the youth Melk‘on, the gracious scribe and copyist of this holy Gospels, I ask through the assistance of your prayers, that the human-loving God, the Holy Spirit may copiously extend over him and in repeatedly outpourings may fill him with heavenly grace, and may preserve him in the love of Christ, to remain pure on earth until a great old age and that after this world he may be ranked among those that are beloved to His name, amen. With him also his parents, Amirchan his father, deceased in Christ, on whom Christ may have mercy, and his mother Mariam, and his brother Paghtasar (Balthasar), and Nana, deceased in Christ, who has made motherhood her own many times, I ask and implore you who happen upon this, to remember and to say a ‘Lord have mercy’, amen. And all the more remember through prayers in Christ before the immortal unblemished holy liturgy the commissioner of this (Gospels), the Spirit-loving and Christ-loving faithful blessed lady [Fol. 239r] Tallal-Napat‘ (Tallal-Nabat), and her parents, her father Sargis, and her mother Tĕlshat (Delshat), and her deceased sons Melk‘on and Khach‘atur, and Gharip, and her spouse, and her brother, and all her blood relatives, to remember (them) and to say: ‘Lord God have mercy on them and erase the record of their transgressions, and inscribe them in the book of life, and make them worthy of the kingdom of heaven’. And you who remember, and us who are remembered, and you who say ‘God have mercy’, may Christ God have mercy at his second coming, amen. Again, once more remember the ones worthy to be remembered written above in this (book), the commissioner of this holy gospels, Napat‘ (Nabat) the faithful lady blessed by Christ, and her parents and her sons, who have departed prematurely, and her husband Step‘annos deceased in Christ, and her brother Murat, in particular her companion-friend the lady Tallal-Anna, who was the cause that she (that is, Napat‘) through much persuasion commissioned this holy Gospels, for which

the reward may be given to her here and in the life to come, amen. And I implore the children of the holy Church, that you preserve with all readiness this holy Gospels from water and from fire, and that you will not give it into the hands of ignorant people, who disfigure [Fol. 239v] the margins, and the flowers, or the images, or by nailing a cross perforate the paper, but in all respects keep it ready in good condition, in order that you may receive your rewards from Christ. And if not, may you then be condemned by his word that says: 'stay far from me, all you workers of iniquity'. And on those who preserve it well, and who take (good) care of it, may Christ God have mercy, may he grace you here with good rewards, and in the life to come may he give you the inexhaustible good, in order that he make both us, and you, and all believers share with his beloved ones, and he himself be blessed by all his own creatures, in unceasing exclamation, now and in infinite eternity, amen.
Comment: A leaf between fols. 237 and 238 is missing and may have contained a date

Support material Paper

Smooth, yellow paper

Extent Foliation: ii+237+ii
Modern pencil foliation upper right corners, rectos. This foliation includes the four blank flyleaves and thus numbers 1-241. The flyleaves appear to be original to the manuscript.

Collation Formula: ii, 1(6), 2-20(12), 21(4-2), ii

Catchwords: None

Signatures: Armenian letters, middle of bottom margin at beginning and end of each quire (first quire only has signature at end)

Comments: Quires begin on fols. 3, 9, 21, 33, 45, 57, 69, 81, 93, 105, 117, 129, 141, 153, 165, 177, 189, 201, 213, 225, 237. The second leaf of quire 21, between fols. 237 and 238 is missing.

Dimensions 18.7 cm wide by 25.6 cm high

Written surface 12.8 cm wide by 16.8 cm high

Layout
Columns: 2
Ruled lines: 23
Hard-point ruling; layout does not apply to canon tables (fols. 3v-8r)

Contents

fols. 1r - 241v:
Title: Gospel Book
Scribe: Melk'on
Artist: Hovannes, son of Chanipek and Et'ar
Contents: Complete, with exception of missing leaf within colophon, between fols. 237 and 238
Decoration note: Four full-page Evangelist portraits, each facing heavily illuminated headpiece and incipit, introduce the Gospels; Eusebius letter and eight canon tables elaborately framed; thirty-five significant marginal illuminations; palette for main illumination includes blue, green, red, pink, lavender, white, yellow, and gold; decorative marginalia in red and blue, including palmettes, birds, and floral motifs, found throughout; first lines of lessons in red and begin with ornate initials, ranging from four to six lines in height; red capitals, ranging from one to four lines in height, begin each verse; text in black ink

fols. 3v - 4r:
Title: Eusebius letter
Scribe: Melk'on
Artist: Hovannes, son of Chanipek and Et'ar
Contents: Letter of Eusebius to Carpianus
Decoration note: Text written within columned frame similar to canon tables; portraits of Eusebius and Carpianus in arches over text; decoration within column capitals and around frame include peacocks, canines, lions, rabbits, and vegetation

fols. 4v - 8r:
Title: Canon tables
Scribe: Melk'on
Artist: Hovannes, son of Chanipek and Et'ar

Decoration note: Eusebian numbers divided into columns ranging from four to nine per table; large headpieces over each table contain one to three small arches; numbers are divided by thin columns, often with human or animal capitals and bases; tables and margins around them heavily decorated with foliate, animal, and human designs

fols. 10v - 236r:
Title: Gospels
Scribe: Melk'on
Artist: Hovannes, son of Chanipek and Et'ar
Contents: Complete; fols. 11r-69v: Gospel of Matthew; fols. 71r-111v: Gospel of Mark; fols. 113r-181v: Gospel of Luke; fols. 183r-236r: Gospel of John
Decoration note: Full-page Evangelist portraits before each Gospel, fols. 10v, 70v, 112v, 182v, each approximately 28 lines high; John's portrait includes Prochoros, and is signed by artist; incipit pages heavily decorated with headpieces framing each Evangelist's symbol, with symbols also forming first initial of incipit; significant marginal illumination on fols. 47r, 48r, 49r, 50r, 55r, 64v, 67v, 68r, 95r, 96r, 97r, 100v, 107v, 108r, 109v, 110v, 114v, 115v, 117v, 118v, 146v, 164r, 166r, 169v, 175r, 178v, 186r, 205v, 208r, 209r, 210r, 213v, 227v, 229v, 231r

Decoration

fol. 3v:
Title: Eusebius letter with author portrait
Form: Framed text page
Text: Letter of Eusebius to Carpianus

fol. 4r:
Title: Eusebius letter with portrait of Carpianus
Form: Framed text page
Text: Letter of Eusebius to Carpianus

fol. 4v:
Title: Canon table
Form: Full-page miniature
Text: Eusebian canons

fol. 5r:
Title: Canon table
Form: Full-page miniature
Text: Eusebian canons

fol. 5v:
Title: Canon table
Form: Full-page miniature
Text: Eusebian canons

fol. 6r:
Title: Canon table
Form: Full-page miniature
Text: Eusebian canons

fol. 6v:
Title: Canon table
Form: Full-page miniature
Text: Eusebian canons

fol. 7r:
Title: Canon table
Form: Full-page miniature
Text: Eusebian canons

fol. 7v:
Title: Canon table
Form: Full-page miniature
Text: Eusebian canons

fol. 8r:
Title: Canon table
Form: Full-page miniature
Text: Eusebian canons

fol. 10v:
Title: Portrait of Evangelist Matthew
Form: Full-page miniature
Text: Opening of Matthew's Gospel

fol. 47r:
Title: Jerusalem
Form: Marginal illumination, 13 lines
Text: Matthew 20:17

fol. 48r:
Title: Jericho
Form: Marginal miniature, 8 lines
Text: Matthew 20:29

fol. 49r:
Title: Fig tree
Form: Marginal miniature, 9 lines
Text: Matthew 21:18

fol. 50r:
Title: Parable of the vineyard
Form: Marginal miniature, 10 lines
Text: Matthew 21:33

fol. 55r:
Title: Temple of Jerusalem
Form: Marginal miniature, 13 lines
Text: Matthew 24:1

fol. 64v:
Title: Cross
Form: Marginal miniature, 11 lines
Text: Matthew 27:1

fol. 67v:
Title: Joseph of Arimathea
Form: Marginal miniature, 11 lines
Text: Matthew 27:57

fol. 68r:
Title: Holy women
Form: Marginal miniature, 10 lines
Text: Matthew 28:1

fol. 70v:
Title: Portrait of the Evangelist Mark
Form: Full-page miniature
Text: Opening of Mark's Gospel

fol. 95r:
Title: Jericho
Form: Marginal miniature, 8 lines
Text: Mark 10:46

fol. 96r:
Title: Fig tree
Form: Marginal miniature, 10 lines
Text: Mark 11:12

fol. 97r:
Title: Temple of Jerusalem
Form: Marginal miniature, 9 lines
Text: Mark 11:27

fol. 100v:
Title: Temple of Jerusalem
Form: Marginal miniature, 11 lines
Text: Mark 13:1

fol. 107v:
Title: Cross
Form: Marginal miniature, 13 lines
Text: Mark 15:1

fol. 108r:
Title: Cross, lance, and sponge
Form: Marginal miniature, 8 lines
Text: Mark 15:16

fol. 109v:
Title: Joseph of Arimathea
Form: Marginal miniature, 11 lines
Text: Mark 15:42

fol. 110v:
Title: The risen Christ
Form: Marginal miniature, 11 lines
Text: Mark 16:9

fol. 112v:
Title: Portrait of the Evangelist Luke
Form: Full-page miniature
Text: Opening of Luke's Gospel

fol. 114v:
Title: Angel Gabriel
Form: Marginal miniature, 18 lines
Text: Luke 1:26

fol. 115v:
Title: The Virgin Mary
Form: Marginal miniature, 12 lines
Text: Luke 1:39

fol. 117v:
Title: Shepherd
Form: Marginal miniature, 10 lines
Text: Luke 2:8

fol. 118v:
Title: Temple and doves
Form: Marginal miniature, 18 lines
Text: Luke 2:22

fol. 146v:
Title: Flames coming out of a lamp
Form: Marginal miniature, 12 lines
Text: Luke 11:33

fol. 164r:
Title: Healing of the blind man of Jericho
Form: Marginal miniature, 17 lines
Text: Luke 18:35

fol. 166r:
Title: Tree
Form: Marginal miniature, 10 lines
Text: Luke 19:29

fol. 169v:
Title: Temple of Jerusalem
Form: Marginal miniature, 10 lines
Text: Luke 21:5

fol. 175r:
Title: Cross
Form: Marginal miniature, 10 lines
Text: Luke 22:66

fol. 178v:
Title: Joseph of Arimathea
Form: Marginal miniature, 11 lines
Text: Luke 23:50

fol. 182v:
Title: Portrait of the Evangelist John and Prochoros
Form: Full-page miniature
Text: Opening of John's Gospel

fol. 186r:
Title: Marriage at Cana
Form: Marginal miniature, 7 lines
Text: John 2:1

fol. 205v:
Title: Healing of the man born blind
Form: Marginal miniature, 9 lines
Text: John 9:1

fol. 208r:
Title: Sheep
Form: Marginal miniature, 7 lines
Text: John 10:11

fol. 209r:
Title: Temple of Jerusalem
Form: Marginal miniature, 12 lines
Text: John 10:22

fol. 210r:
Title: Raising of Lazarus
Form: Marginal miniature, 10 lines
Text: John 11:1

fol. 213v:
Title: Palm tree
Form: Marginal miniature, 11 lines
Text: John 12:12

fol. 227v:
Title: Cross
Form: Marginal miniature, 12 lines
Text: John 18:28

fol. 229v:
Title: Cross
Form: Marginal miniature, 8 lines
Text: John 19:17

fol. 231r:
Title: Joseph of Arimathea
Form: Marginal miniature, 8 lines
Text: John 19:38

Binding

The binding is original.

Blind-tooled with stepped cross on front cover and rectangle on back; holes on both boards from from missing metal cross and corner pieces; inner boards lined with red silk

Provenance

Illuminated by Hovannes, son of Chanipek and Et'ar, and copied by his pupil Melk'on, in early seventeenth century for woman named Napat' as memorial for herself, her parents Sargis and Telshat, and her deceased sons Melk'on, Khatchatur, and Gharip; Napat' gave it to the Church of St. Sargis in Amida; see colophon (fols. 236v-239v) for provenance, as well as artist's signature under image of John and Prochoros (fol. 182v)

Acquired by Henry Walters, before 1931

Acquisition

Walters Art Museum, 1931, by Henry Walters bequest

Bibliography

Thanks are expressed to Professor Bernard Coulie (Université catholique de Louvain, Louvain-la-Neuve) for kindly making available his bibliography on the Armenian manuscripts kept in the Walters Art Museum.

De Ricci, Seymour. Census of Medieval and Renaissance Manuscripts in the United States and Canada. Vol. 1. New York: H. W. Wilson Company, 1935, p. 761, no. 26.

Der Nersessian, Sirarpie. Armenian Manuscripts in the Walters Art Gallery. Baltimore: Walters Art Gallery, 1973, pp. 56-62, no. VII, pls. 174-199.

Sanjian, Avedis K. A Catalogue of Medieval Armenian Manuscripts in the United States. Berkeley: University of California Press, 1976, pp. 310-318.

Mathews, Thomas F. and Roger S. Wieck, eds. Treasures in Heaven: Armenian Illuminated Manuscripts. New York:

Pierpont Morgan Library, 1994, pp. 151-152, no. 10, figs. 72 (fol. 183r), 98 (182v).

Contributors

Principal catalogers: Der Nersessian, Sirarpie; Landau, Amy; van Lint, Theo M
Catalogers: Herbert, Lynley; Noel, William
Editor: Herbert, Lynley
Copy editor: Dibble, Charles
Conservators: Owen, Linda; Quandt, Abigail
Contributors: Emery, Doug; Noel, William; Pizzinato, Riccardo; Tabritha, Ariel; Toth, Michael B.; Wiegand, Kimber

Add. Ver. 13

۲
۲۳۲۳

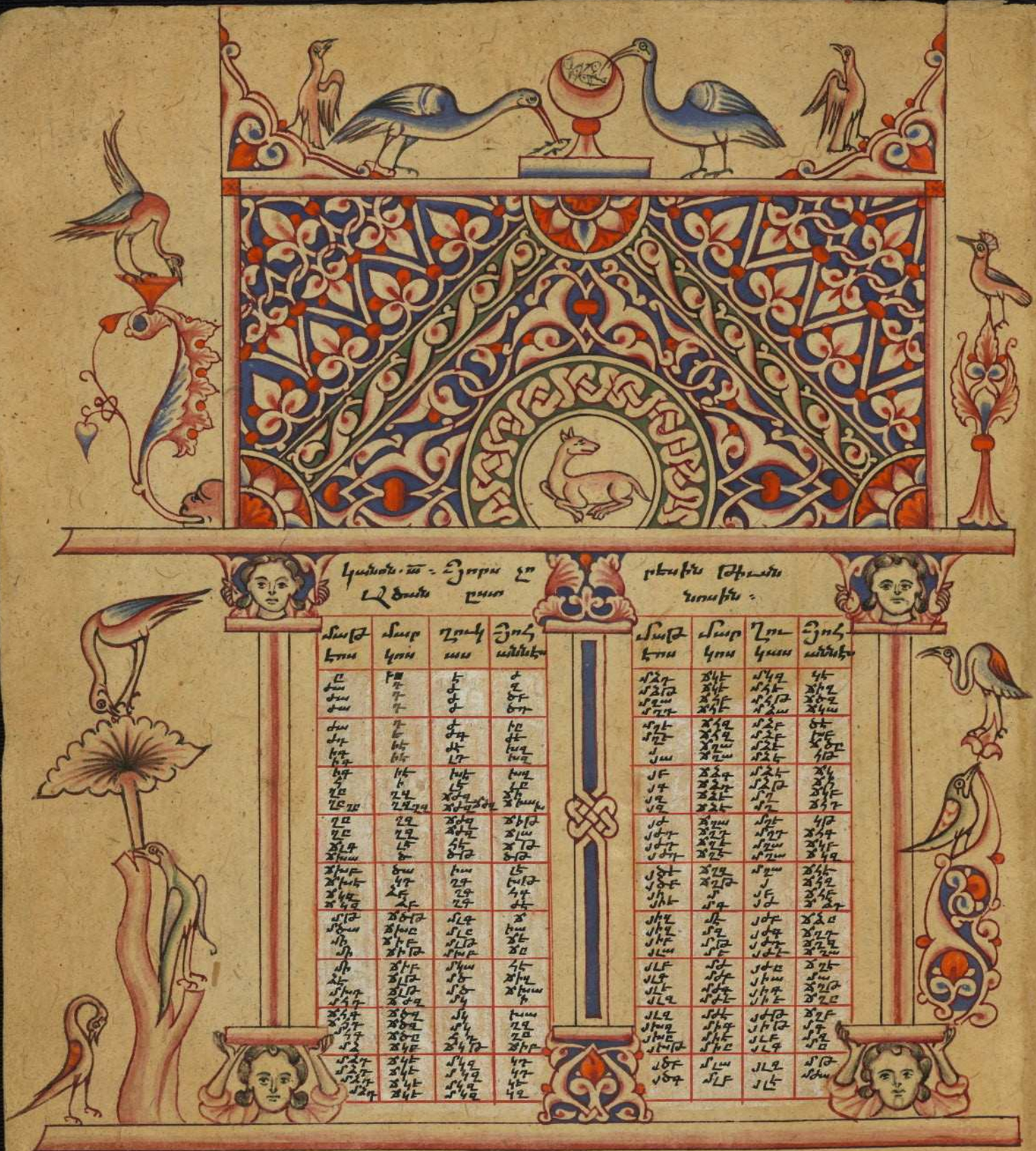

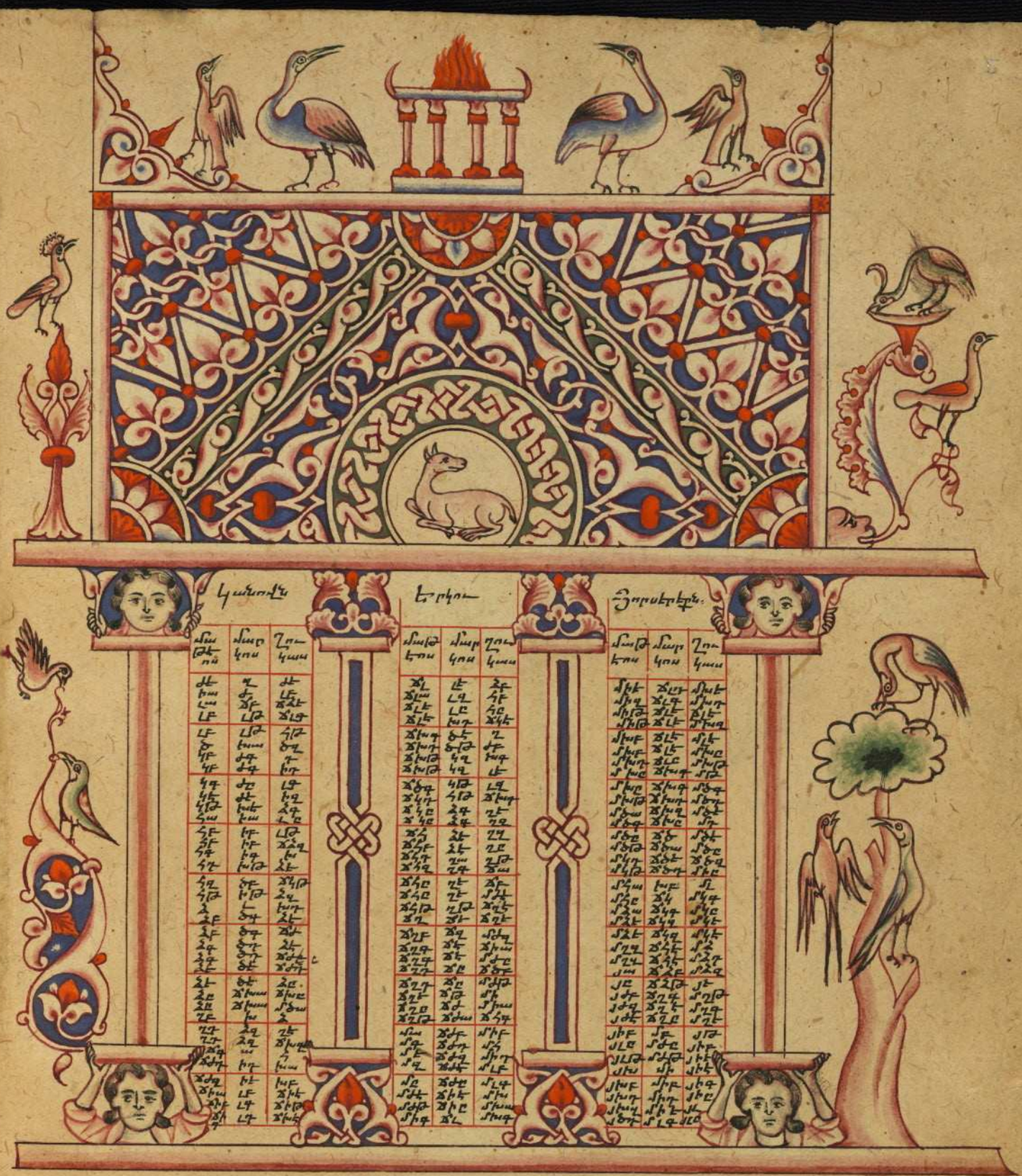
Եւսեբէ կեսարիանոսի Ամմոնի եղբայր
իւր Ողջոյն։

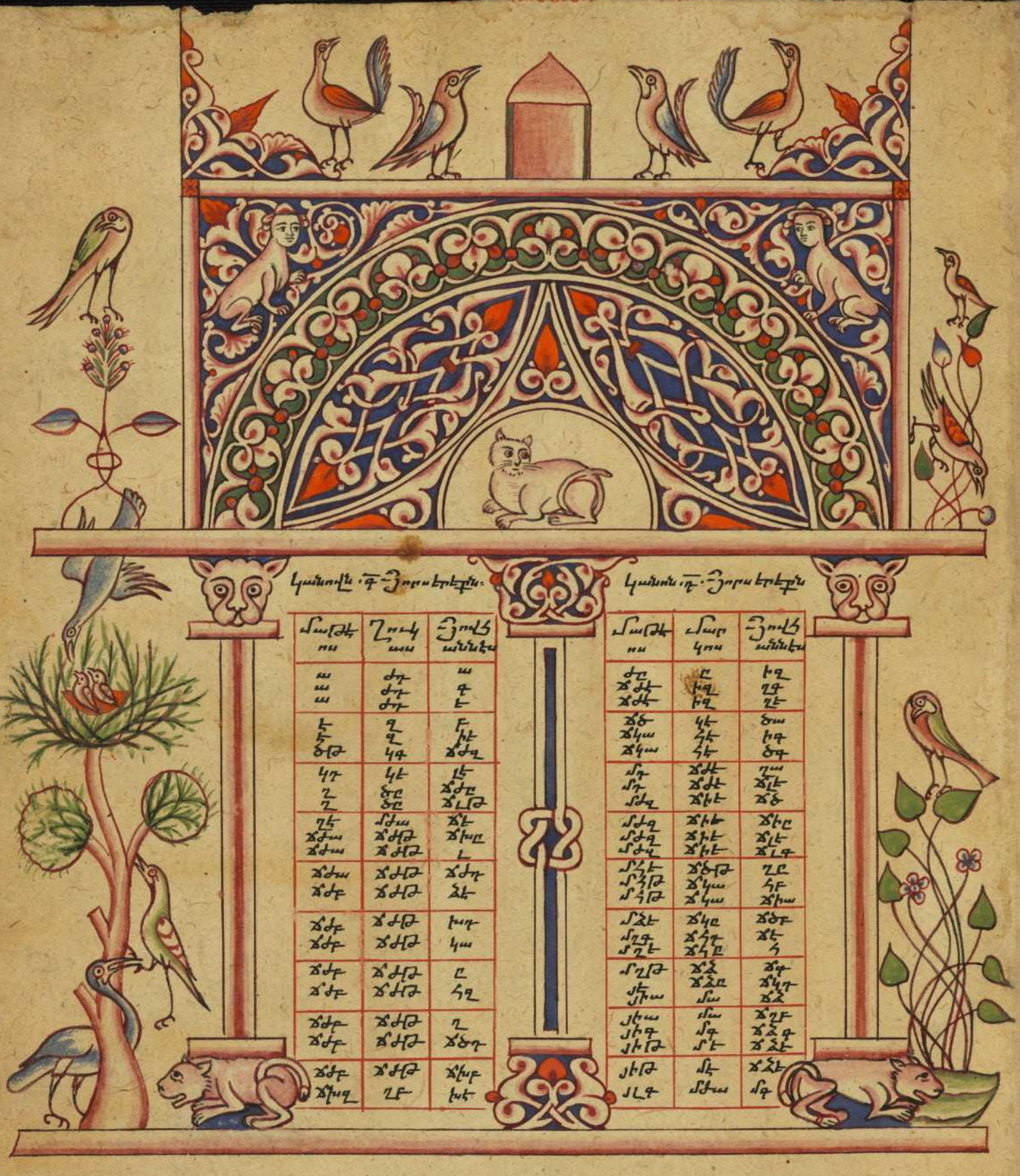
Ա մմոնի աղեքսանդրացւոյ բազում աշխատութիւք
ահաւասիկ փոյթ ի մէջ առեալ զառ ի մէնջ եղեալսն
տարանն։ մաթեան աւետարանին զհամաբար բառս այլոց
աւետարանչացն զդրուագական եդեալ առ ընթեր միմեանց
որպէս զի ի հարկէ դիպել շարադրուածին։ Վասն զի ոմն
անդամ հազայեցն եւս զբնաւ զմարմնոյն զշարունակիցս զի
տեղ զանոյն եդուն ըստ երկրաքանչիւր աւետարանին, իսկ
ես յորս նոքիմբք ածան առել ձշմարտութիւնն յաշխատասի
րութենէ յառաջագոյն առացելոյ առնն, առեալ զպատշ
առս ըստ այլոցմ գրուածոցն։ Կանոնիկս տասն թուո
ւով դրոշմեցի քեզ նեղբնակագրեալս։ Յորոց առաջինն
ունի զթիւս յորս հանգոյնս միմեանց առացեն չորեքին։
Մատթէոս Մարկոս Ղուկաս Յովհաննէս։ Երկրորդն
յորս երեքն, Մատթէոս Մարկոս Ղուկաս։ Երրորդն
դն յորս երեքն Մատթէոս Ղուկաս Յովհաննէս։ Հի
նգ երորդն յորս երկուն Մատթէոս Ղուկաս։ Վեցերոր
դն յորս երկուն Մատթէոս Մարկոս։ Եաթներորդն յորս երկ
ուն Մատթէոս Յովհաննէս։ Ութերորդն յորս երկուն Ղու
կաս Մարկոս։ Իննեւերորդն յորս երկուն Ղուկաս Յովհաննէս։
Հասան երորդն յորս իւրաքանչիւրք ինոցանէ զբ իւրք իւրք
հայ առաքեալն գրեաց։

Ո

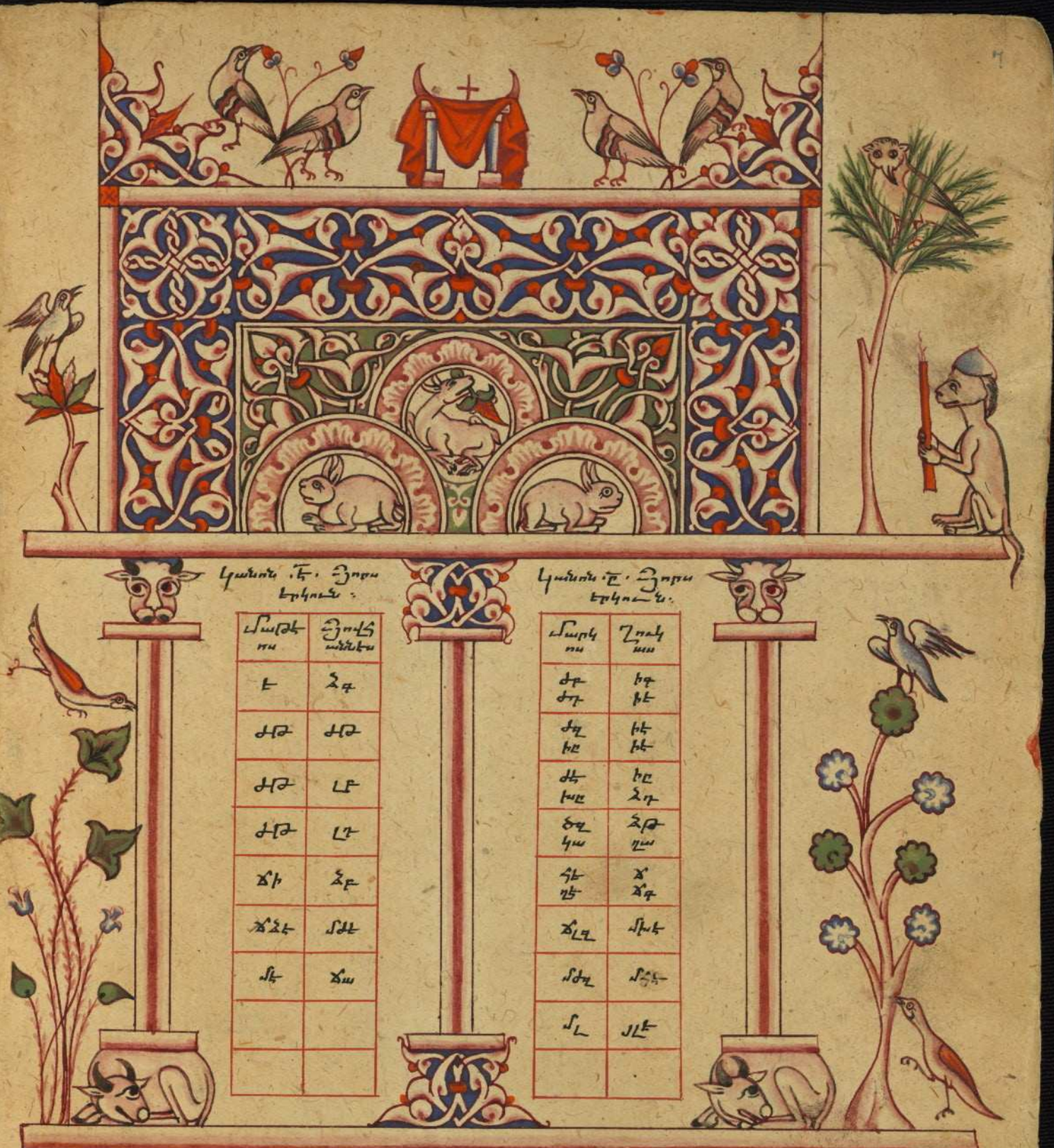

կանոն վէց

Յորս երկու ն:

համեմ էոս	համարկ ոս
ա	ը
ժդ	ժա
ժդ	ժդ
ժե	իգ
իգ	իգ
իգ	իգ
իգ	ժդ
իգ	ժդ
իգ	ժդ

կանոն ·է· Յորս երկուս։

Համեմատու	Յոմիսն անվնաս
է	ՃԳ
ԺԲ	ԺԲ
ԺԲ	ԼԲ
ԺԲ	ԼԴ
ՃԻ	ՃԲ
ՃՃԷ	ՄԺԷ
ՄԷ	ՃԱ

կանոն ·ը· Յորս երկուքն։

Համրուկ ատ	Ղուկաս
ԺԲ ԺԴ	ԻԳ ԻԷ
ԺԶ ԻԲ	ԻԷ ԻԷ
ԺԷ ԻՃԲ	ԻԲ ՃԴ
ԾԶ կա	ՃԲ ղա
ՀԲ ղԷ	Ճ ՃԳ
ՃԼԶ	ՄԻԷ
ՄԺԶ	ՄՀԷ
ՄԼ	ՅԼԲ

Կանոն ·ԵՐ· Յորս երբ կրճատես

Շրջակաս	Յորմէ առնուն
Լ Լ Մկբ	Մյիե Միբ Ճժգ
Մկբ Մհդ Մհդ	Ճիդ Միե Մւէ
Մհդ յգ յէ	Մլա Ճղ Ճղ
յժբ յգ յէ	Ճղ Ճէզ Ճէզ
յժբ յգ յէ	Ճէզ Ճէբ Ճէբ
յժբ յխ	Ճէբ Մժգ
յխ յխա	Մյէ Միա
յխա	Միգ
յխա	Մւէ

Կանոն ·Զ· Յորս առնուն ըն խրատանել իւր ոք։

Մասեկ ոս	Մասեկ ոս	Մասր կոս
Բդ զ զժգ	Ճէդ Ճէզ Ճէբ Ճղա	ժիե լա խգ
խդ ւէ ւ թ լգ	Ճղզ Մ Մյէ Մժբ	խւզ ծբ
լէ լէ լ բ խբ	Մժբ Միբ Միէ Մլ	կբ հ
խւ ծբ ծզ հէ	Մլգ Մլէ Մլ թ Մխւ	հդ ձա
ձա ձ բ ղա ղբ	Մկբ Մհգ Մձգ յգ	ձբ ղ
ճա ճզ ճ բ ճժգ	յժե յիդ յիէ յխւ	ղբ ղդ
ճժե ճժբ ճիդ ճիգ	յծա յծե	ճա ճգ
ճիզ ճիխ ճծա ճծե		ճիգ ճլբ
ճկէ ճհա ճղկ ճձա		ճձզ մժգ

Ա. Յորս առաւ էհան

ղուկ աս	ղուկ աս	ղուկ աս
ա գ է	ձծդ ձծթ ձկա	մկդ մհա մհգ
ըթ ժը ւ	ձկգ ձկդ ձկզ	մհզ մհը մձը
խը իթ լա	ձհդ ձհզ ձհը	մղզ մղը յա
ծ ծա	ձէ ձէգ ձձը	յդ յզ յը
կէ կը հը	ձղ ձղը ձղզ	յժզ յի յիզ
հէ ձդ ձզ	մա մգ մը	յլա
ձէ ձժգ ձյէ	մժ մժդ միգ	յլդ
ձիը ձլդ ձլա	միէ միէ մլգ	յլթ
ձխգ ձխթ ձծա	մծը մծզ մծթ	յխը

Յ. Յորս առաւ էհան.

Յովհ աննէս	Յովհ աննէս	Յովհ աննէս
դ է ժա	ղը ղդ ղէ ղթ	ձհա ձհգ ձհէ ձհթ
ժգ ժզ ժը իբ	ձը ձդ ձզ ձը	ձհիթ ձձա ձձիթ
խդ իէ իթ լա	ձժ ձժբ ձժէ ձժէ	ձղա ձղգ ձղէ
լգ լզ լիթ խաա	ձժիթ ձիգ ձիէ ձիէ	մ մբ մէ
խգ խէ ծը	ձլ ձլբ ձլդ ձլզ	մէ մժ մժբ
ծդ ծզ ծը կ	ձլը ձխգ ձխզ ձխդ	մժդ մժզ մժը
կբ կդ կը հա	ձխէ ձխէ ձխիթ ձծա	մի միդ
հգ հզ հը	ձծգ ձծէ ձհէ ձհթ	միզ միը
ձա ձդ ձը	ձկգ ձկէ ձկէ ձկիթ	մլ մլբ

Մատթէոս մարդ անուանեցաւ, վասն զի սկսաւ ցարքունիսն պատմել կարգաւ եւ զմարմնոյն Ինչ ցարեաւ. Ցուցիցէ առաւ. որոյժ մեղաւ հանդիպացայդ պաշտօն ցաւ. վասն զի հայցէ առնէ. սբ աղօթիւք յաղթեսցուք.

ԻՐՔԱՆԸՆ

ԳԻՒՆՀԻՒՔՈՒՐԴ

ՈՑԹՈՒԱԹԻՒՆ ՈՐԴՈՅՆ

Ա ամենայն ծնաւ զամ
ենայն զոր ծնաւ զիւ
րում։

Բ բարի ծնաւ զբա
րին։

Գ գործ ծնաւ զգոր
ծեալ։

Դ դրան ծնաւ զդրա
նակ։

Ե եղեգն ծնաւ զեղ
եգնեայ։

Զ զգեստ ծնաւ զզգես
տեալ։

Է էակ ծնաւ զէակ
եալ։

Ը ըմպելի ծնաւ զը
մպելի։

Թ թագաւոր ծնաւ զ
թագաւորեալ։

Ժ ժողովուրդ ծնաւ
զժողովրդեան։

Ի իմաստ ծնաւ զի
մաստեալ։

Լ լուսաւորիչ ծնաւ
զլուսաւորեալ։

Խ խաղաղութիւն ծ
նաւ զխաղաղեալ։

Ծ ծառայ ծնաւ զծա
ռայեալ։

Կ կամք ծնաւ զկա
մեալ։

Հ հոգի ծնաւ զհո
գեալ։

Ձ ձեռն ծնաւ զձե
ռեալ։

Ղ ղեկավար ծնաւ զղ
եկավարեալ։

Մ մարդ ծնաւ զմար
դեալ։

Յ յոյս ծնաւ զյու
սեալ։

Ն նաւակատիր ծնաւ
զնաւակատրեալ։

Շ շինուած ծնաւ
զշինեալ։

Ո ողորմած ծնաւ
զողորմեալ։

Չ չարչարանք ծնաւ
զչարչարեալ։

Պ պատուական ծնաւ
զպատուեալ։

Ջ ջուր ծնաւ զջրեալ։

Ռ ռազմիկ ծնաւ զռա
զմեալ։

Ս սէր ծնաւ զսիրեալ։

Վ վարդապետ ծնաւ
զվարդապետեալ։

Տ տեսիլ ծնաւ զտե
սեալ։

Ր րնտրեալ ծնաւ զր
նտրեալ։

Ց ցաւ ծնաւ զցաւեալ։

Ւ ւրախութիւն ծնաւ
զուրախացեալ։

Փ փրկիչ ծնաւ զփր
կեալ։

Ք քաղաքացի ծնաւ
զքաղաքացեալ։

Օ օրհնեալ ծնաւ զօր
հնեալ։

Ֆ ֆիլիսոփայ ծնաւ
զֆիլիսոփայեալ։

Ա քին ծնաւ զԵղիւ
դ:
Ե ղիուդ ծնաւ զԵ
ղիազար:
Ե ղիազար ծնաւ
զՄատթան:
Մ ատթան ծնաւ զՅ
ակովբ:
Յ ակովբ ծնաւ զՅ
սէփ զայրն Մարիամայ.
որում խնամեցեալ էր
Մարիամ կոյս յորմէ
ծնաւն Յս որ անուա
նեցաւ Քս:
Ե ւ էր ամէնայն ազգն,
չափարասխամն միոյն
եւտասնից ազգք էորէք
տասանք:
Ե ւ էր միոյն եւտասնից
ազգք էորէք տասանք:
Ա ստ ազգք էորէք տա
նք:

Ա նանիա ծնաւ զա
զարիա:
Ա զարիա ծնաւ զա
մոս:
Ա մոս ծնաւ զՅով
սիաս:
Յ ովսիա ծնաւ զե
քոնիայ և զեղբարս նո
րա առ գերութեամն
բաբելացւոց:
Ե տ գերութեանն
բաբելացւոց. ծնաւ յե
քոնիա զսաղաթիէլ:
Ս աղաթիէլ ծնաւ
զզաւդ ամբաբէլ:
Զ աւդամբաբէլ ծը
նաւ զաբիհուդ:
Ա բիհուդ ծնաւ զե
ղիակիմ:
Ե ղիակիմ ծնաւ զա
զովր:
Ա զովր ծնաւ զսա
դովկ:
Ս ադովկ ծնաւ զա
նանիա:
Ա նանիա ծնաւ զա
մոս:
Ա մոս ծնաւ զՅով
սիա:
Յ ովսիա ծնաւ զե
քոնիայ և զեղբարս նո
րա առ գերութեամն
բաբելացւոց:
Ե տ գերութեանն
բաբելացւոց. ծնաւ յե
քոնիա զսաղաթիէլ:
Ս աղաթիէլ ծնաւ
զզաւդ ամբաբէլ:
Զ աւդամբաբէլ ծը
նաւ զաբիհուդ:
Ա բիհուդ ծնաւ զե
ղիակիմ:
Ե ղիակիմ ծնաւ զա
զովր:
Ա զովր ծնաւ զսա
դովկ:
Ս ադովկ ծնաւ զա
քին:
Ա քին ծնաւ զԵղիւ
դ:
Ե ղիուդ ծնաւ զե
ղիազար:
Ե ղիազար ծնաւ
զՄատթան:
Մ ատթան ծնաւ զՅ
ակովբ:
Յ ակովբ ծնաւ զՅ
սէփ զայրն Մարիամայ.
որում խնամեցեալ էր
Մարիամ կոյս յորմէ
ծնաւն Յս որ անուա
նեցաւ Քս:
Ե ւ էր ամէնայն ազգն,
չափարասխամն միոյն
եւտասնից ազգք էորէք
տասանք:
Ե ւ էր միոյն եւտասնից
ազգք էորէք տասանք:
Ա ստ ազգք էորէք տա
նք:

Եւ երկերորդեանն
երեսփոխացւոց մինչեւ ի
քա ազգք չորեքտա
սանք։

Յիւրքինծուն

Ղիներ այսպէս
խաւա եաւ զմայր նո
րա մարիամ յովսեփու
մինչեւ եկեալ առ միմե
անս գոտաւ յղացեալ ի

Հոգւոյն սրբոյ։

Եւ յովսեփ այրն նո
րա քան զի արդար
ևոչ կամեր առաւակել ըզ
նա, խոր հեցաւ լուել
այն արձակել զնա։

Եւ մինչ զբօ նա զայս
ածեր զմտաւ, ահա հր
եշտակ տեառն երեւեցաւ
երևելով նմա եւասէ։
յովսեփ որդի դաւթի
մի երկնչիր առնուլ զա
քեզ զմարիամ կին քո

զի որ ինամայն ծնեալ
է։ ի հոգւոյ սրբոյ է։
ծնցի որդի եւկոչեսցես զա
նուն նորայ։ զինա փրկ
եսցէ զժողովուրդ իւր
յմեղաց իւրեանց։

Եւ այս ամենայն եղև,
զի լցցի որ ասացաւն ի
տեառնէ ասելով մար
գարէին, ահա կոյս յղաս
ցի, եւծնցի որդի, եւկոչես
ցեն զանուն նորա էմմա
նուէլ, որ թարգմանի ընդ
մեզ աստ։

Եւ զարթուցեալ յով
սեփ ի քնոյ անտի, արար
որպէս հրամայեաց նմա
հրեշտակն տեառն, եւառ
ին զկինն իւր, եւոչ գիտեր
զնա, մինչեւ ծնաւ զորդի
դին իւր զանդրանիկ եւկո
չեաց զանուն
նորա յի։

Յհոգնականէն յի

Երեթղահեմ հրէ
աստանի յաւուրս հերոյ
դի արքայի:

Ա հա մոգք յարևելից
ևին յեմ և սաեն, ուր է
որ ծնաւ արքայն հրէից,
զի տեսաք զաստղն նորա
յարևելս, ևեկաք երկիր
պաշտանել նմա:

Բ ևերթև լուսաւ արքա
հերովդէս խռովեցաւ, և
ամենայն եմ ընդ նմա: և
ժողովեալ զամենայն ըզ
քահանայապետս և զգրե
պիրս ժողովրդեանն հար
ցաներ ևնոցանե ըստ ուր
ծնանիցի քրս:

Գ և նոքա ասեն ցնա
Երեթղահեմ հրէաս
տանի:

Դ զի այսպէս գրեալ է
ցՀեռն մարգարէին, և դու

Երեթղահեմ երկիր յու
դայ, ոչ ինչ կրտսերեա յիշ
խառնա յուդայ, ևքէն ել
ցյէ ինձ իշխան, որ հով
ուեսցէ զժողովուրդ իմ
զիսրլ:

Ե այնժամ հերովդէս
գաղտ կոչեաց զմոգսն,
և ստուգեաց ևնոցանէ
զժամանակ աստեղն է
րեւեալ: և արձակեալ
զնոսա Երեթղահեմ ա
ն, գնացէք ստուգեցէք
վասն մանկանն: և յոր
ժամ գտանիցէք ասղ
արասջիք ինձ, զի և ես
ևկեալ երկիր պաշտից
նմա:

Զ և նոքա Երթև լուան
ևթագաւորէն գնացին:
և ահա աստղն զոր
տեսին յարևելս, առաջ
նորդեաց նոցա, մինչև

եկեալ եկաց իվերա ուր
էր մանուկն:
Եբրև տեսին զաստղն
խնդացին յոյժ ուրա
խութեամբ մեծ:
Եւ իբրև մտին խոյն,
տեսին զմանուկն հան
դերձ մարիամայ մարբն
իւրով, եւ անկեալ երկիր
պագանէին նմա, եւ բա
ցեալ զգանձս իւրեանց,
մատուցին նմա պատա
րաւգ, ոսկի, եւ մնդրուկ,
եւ զմուռս:
Եւ հրաման առեալ
խոհեմեան չդառնալ անդ
րկն առ հերովդէս: ընդ
այլ ճանապարհ գնացին
յաշխարհ իւրեանց:

Իբրև գնացին

Ոտքս անտի ահա
հրեշտակ տէն երևեր իոսէ
ալեան յովսեփու եւ ասէր,

արի առ զմանուկդ եւ զ
մայր իւր եւ փախիր յեգիպ
տոս, եւ եղիջիր ցոր
ժամ ասացից քեզ: քան
զի խնդրէ հերովդէս կո
րուսանել զմանուկդ:
Եւ նա յարուցեալ առ
զմանուկն եւ զմայր իւր
գիշերի եգն յեգիպ
տոս, եւ եղեւ մինչև
ցվախճան հերովդի. զի
լցցի ասացեալն իտէ իմէ
ոն մարգարէին որ ասէ:
Յեգիպտոսէ կոչեցից զորդի իմ:

Այնժամ Իբրև

Տեսս հերովդէս
զնե խաբեցեալ իմոգուց
անտի. բարկացաւ յոյժ եւ
առաքեաց կոտորեաց
զամենայն մանկունսն որ
էին Բեթղեհեմ եւ յամե
նայն սահմանս նորա յեր

Եւ իբրև լուաւ Եղիա
արքեղայոս Թագաւորէ
աց Հրէաստանի փո
խանակ Հերովդէի Հայրն
Իւրոյ՝ երկեաւ երթալ անդր։

Եւ հրաման առեալ ի
տեսլեան գնաց ի Կոզմանա
գալիլեացւոց։

Եւ եկեալ բնակեցաւ
ի քաղաքին որ կոչի Նազա
րեթ։ զի լցցի բանն մար
գարէից՝ զի Նազովրեցի
կոչեսցի։

Յայնժամ կատարեցաւ
ասացեալն ի բերան երեմի
այ մարգարէի որ ասէ։

Զայն գուժեաց Հրեա
մայր լալուկն ողբուկն և
աշխարուկն յոյժ։ Հրեա
քեղ լայր զորդիս իւր Հոգ
կամեր սփոփարել զի
ոչ էին։

Եւ իվաղճանալն Հերոդ
դէս՝ ահա հրեշտակ տեառն ի
տեսլեան՝ երևեր յովսէ
փոս յեգիպտոս ասելով՝
արի առ զմանուկդ և զ
զմայրն իւր՝ և գնա յերկիր
ըն իսրայէլ՝ զի մեռան որ էին
զկեանս մանկանդ։

Եւ նա յարուցեալ առ
զմանուկն և զմայրն նորա՝
և եկն յերկիրն իսրայէլ։

կեանքն Հերովդէս Հրեշտակ
ժամանակին զոր առաւ
գեաց իմոգուցն։

ցոյց ձեզ փախչել իբար
կուռքերնին որ գալոցնէ։
Ա բարեք այսու հետև
պտուղ արժանի ապաշ
խարութեան, ևմի հա
մարիցէք ասել յանձինս,
թէ ունիմք մեք հայր
զաբրահամ։ Ա սեմձեզ,
զի կարասցէ ած էքա
րանցս յայսցանէ յարու
ցանել որդիս աբրահա
մու։ զի ահաւասիկ տա
պար առ արմատն ծառոց
դնի։
Ա մենայն ծառ որոչ առ
նիցէ պտուղ բարի. հա
տանի ևի հուր արկանի։
Ե ս մկրտեմ զձեզ ջրով
յապաշխարութիւն. բայց
որ զկնի իմ գայ. հզաւրա
գոյնէ քան զիս, ևես չեմ
բաւական բառնալ զկաւ
շիկս նորա, նա մկրտեացէ

զձեզ հոգւովն սրբով
և հրով։ որում սուրբ
ն հովանին ի ձեռին
իւրում, և սրբեսցէ
զկալն իւր։ և հաւաքեսցէ
զցորեանն ի շտեմարան
իւր, զղարդն ապա
կանացուսցէ հրով
անշէջ։
Ե յնժամ եկն յսուրբ
ն յորդանանէ առ
ս յովհաննէս, մկրտե
լոյ ի նմանէ։ յո
վհաննէս ետ
ս արգելանէր նմա
և ասէր։ ես պիտոյ
ն եմ մկրտել ի քէն
և դու գաս առ իս։
Ա պատասխանի
եալ ասէ ցնա
ս թող արդ զայժմ
ս զի այսպէս պարտ
ն է մեզ կատարել
զամենայն արդարու
թիւն։ յնժամ թող
ետ նմա։
Ե ւ մկրտեալ յի
ս սուրբ ելանէր
անդրէն յջրոյն։
Ե ւ ահա բացան
ցնա երկինք, և
ետես զհոգին աստ
ուծոյ իջանել որպէս
զաղաւնի, և գալ
ս ի վերայ նորա։
Ե ւ ահա ձայն
ս յերկնից ասէր։
ս որդի իմ սիրելի
ս է յորում հաճեցայ։

անտի. և ահա բազում
նման երկինք և երես իւր
հողին այլ զի լինաներ իբ
րև զաղուսն ևգայր ի
վերայ նորա:

Եւ ահա ձայն լսէրկն
էր այս որ ասէր. դո՞ւ ես որդի
իմ սիրելի. ընդ որ հաճէ
ցայս:

Ցայնժամ վարեցաւ
յոյ յանապատ իհոգին
վտարէր ի սատանայէ:

Եւ պահէր զքառա
սուն տիւ և զքառասուն
գիշեր. ապա քաղցեաւ:

Եւ մատուցեալ փոր
ձիչն ասէ ցնա եթէ որ
դիւես այս ասա զի քարիւն
քո այսոքիկ լիցի լինիցին:

Ոչ ապատասխանի ետ
և ասէ. գրեալ է. եթէ ոչ
հացիւ միայն կեցցէ մարդ

Ցայնժամ գայր յն
իսուսիլեդ եղեր
դանան առ յովհաննէս
մկրտել ինամանէ: և յով
հաննէս արգելու զնա
և ասէ ինձ պիտոյ է զի
մկրտել և դու ասիս գաս:
Պատասխանի ետ յնա
ասէ ցնա. թող ետուր այ
ժմ. զի այսպես վայելէ
մեզ լնուլ զամենայն ար
դարութիւն. և ապա թող
ետ նմա:

Եւ իբրև մկրտեցաւ
յն ել վաղվաղակի ի ջրոյ

ձեռնադրութիւն աբեղայութեան:

Ա յդ հինգ հարիւր ամ
ուն իւրում ևարբեցաւ
զկաղիւր և ժողովեաց է
զցորեանն ի շտեմարանս
իւր. և զչարդն այրեաց ան
շէջ հրով:

Ցայնժամ գայր յն
դանան առ յովհաննէս
մկրտել ինամանէ: և յով
հաննէս արգելու զնա
և ասէ ինձ պիտոյ է զի
մկրտել և դու ասիս գաս:
Պատասխանի ետ յնա և
ասէ ցնա. թող ետուր այ
ժմ. զի այսպես վայելէ
մեզ լնուլ զամենայն ար
դարութիւն. և ապա թող
ետ նմա:

Եւ իբրև մկրտեցաւ
յն ել վաղվաղակի ի ջրոյ

ղուկաս եւ ստեփանոս ղազար
ղերին, իսահակեան զաբե
կատարեալ ի ծնողէ
րեն. եւ ի բնակեցաւ ի
ա թողեալ զնոսա
ագնաց իմանալով
մատուեցաւ մեկնեցաւ
եմ զինքն։

Խրատու լուսաւորչի,

ին զնա։
ապա եղեալ զնա առ
տանս, եւ ահա հրեշտա
կ մատուեան եւ ասէ
երկիւր պատգեա եւ զնա
մի՛այն պահեսցես զս։
այն ժամ առ զնա
յս, երթ յերս իմ առա
նա զի գրեալ է, առն այք
երկիւր պատգեա եւ զնա
քեզ տացէ եհաս անկեալ
եւաւ զնա։ զայս ամենայն

ղուկաս եւ ստեփանոս ղազար
ղերին, իսահակեան զաբե
կատարեալ ի ծնողէ
րեն. եւ ի բնակեցաւ ի
ա թողեալ զնոսա
ագնաց իմանալով
մատուեցաւ մեկնեցաւ
եմ զինքն։

Խրատու լուսաւորչի,

ին զնա։
ապա եղեալ զնա առ
տանս, եւ ահա հրեշտա
կ մատուեան եւ ասէ
երկիւր պատգեա եւ զնա
մի՛այն պահեսցես զս։
այն ժամ առ զնա
յս, երթ յերս իմ առա
նա զի գրեալ է, առն այք
երկիւր պատգեա եւ զնա
քեզ տացէ եհաս անկեալ
եւաւ զնա։ զայս ամենայն

Թագաւորութեան որ
ցուցանէ նմա զամենայն
առն մի բարձրացոյց, ու
ա զնա առաւոտու իջե
ա զնա առաւոտու էքսաղաքն
ւ ի վկայութեանն զնա
տու իմացեալ աշտարակիս
ջարին, առաւ զնա, եմք
ուդիես ա՛յ. սիրկ զքեզ առ
տի իմայր. զի գրեալ է, թէ
հրեշտակաց իւրոց պատ
ուիրեսցէ վասն քո, ի ձեռ
չեռաց բարձցեն զքեզ,
զի մի երեսք հարցես ընդ
քարի զոտն քո։

Ասէ զնա դարձեալ

յս։ եթէ ոչ փոխեցեք

Եւ զտան միջ քո։

Եւ դարձեալ առն ու

ա զնա առաւոտու իջե

ա զնա առաւոտու էքսաղաքն

ւ ի վկայութեանն զնա

տու իմացեալ աշտարակիս

ջարին, առաւ զնա, եմք

ուդիես ա՛յ. սիրկ զքեզ առ

տի իմայր. զի գրեալ է, թէ

հրեշտակաց իւրոց պատ

ուիրեսցէ վասն քո, ի ձեռ

չեռաց բարձցեն զքեզ,

զի մի երեսք հարցես ընդ

քարի զոտն քո։

Ասէ զնա դարձեալ

յս։ եթէ ոչ փոխեցեք

Եւ զտան միջ քո։

Եւ դարձեալ առն ու

ուսկան ՚ի ծով՝ քան զի
ձկնորսք էին։
Եւ ասէ ցնոսա Եկայք
զկնի իմ՝ եւարարից զձեզ
որսորդս մարդկան։
Եւ նոցա թողեալ զը
գործիսն՝ վաղվաղակի
գնացին զհետ նորա։
Եւ մատուցեալ անտի
յառաջ՝ ետես այլ երկուս
եղբարս։ զՅակովբոս զԵրե
դեայ՝ եւ զՅովհաննէս զեղ
բայր նորա ՚ի նաւի զեբե
դեան հանդերձ հար
կս իւրեանց՝ միանչ կազմէ դէտ
ին զուսկան իւրեանց՝ եւ
կոչեաց զնոսա։
Եւ նոցա թողեալ վաղ
վաղակի զնաւն եւզհայրն
իւրեանց՝ գնացին զհետ
նորա։
Եւ շրջէր յիս ընդ ամ

ղի լցցի բանն որ ասաց
ցաւ ՚ի ձեռն եսայիա մար
գարէի՝ երկիր զաւրուղուղ
նի՝ եւ երկիր նեփթաղիմ
ճանապարհ ծովու՝
յայնկոյս յորդանանու՝
գալիլեա հեթանոսաց
ժողովուրդ որ նստեր ՚ի
խաւարի՝ ետես լոյս մեծ
եւ որոց նստէին յաշխար
հին եւ ի սուտուերս մահու՝
լոյս ծագեաց նոցա։
Յայնմ հետէ սկսաւ
քարոզել յիս եւասել տալ
աշխարհեցեք զի մերձեա
լէ արքայութիւն երկնից։
Տինչ դէտ զգնայր յիս
ընդ եզր ծովուն գաղիլէ
այր՝ ետես երկուս եղ
բարս՝ զսիմովն զկոչեցեալ
ն պետրոս եւզանդրէաս
եղբայր նորա՝ արկեալ

կողմն գալիլեացւոց, ու
սուցանէր ժողովուրդս
նոցա, ևքարոզէր զաւե
տարանն արքայութեան,
ևբժշկէր զամէ հիւանդու
թիւնս ևզամենայն ախ
տս ժողովրդեանն:
Ե ևէլ լուր նորա ընդ
ամենայն երկիրն ասորոց:
Ե ևմատուցին առ նա
զամենայն հիւանդս որ
նեղէալքէին խիստ ախ
ցաւս ևխտանիս ևզ
դիւահարս, ևզ
լուսնոտս, ևզանդամա
լուծս ևբժշկեաց զնոսա:
Ե ևերիցայինն զհետ նո
ա ժողովուրդք բազու
մք: ևգալիլեայէ, ևիդեկա
պաւլիա, ևյերեմէ, ևիւդա
ստանէ, ևյայրիկոյս յոր
դանանու ևբժշկեաց զնա:

Ե ևտեսեալ զժողո
վուրդսն էհիւնէա
ռն, ևիբրև նստաւ անդ,
մատեան առ նա աշակերտ
քն նորա:
Ե ևբացեալ զբերան
իւր ուսուցանէր զնոսա
ևասէր:
Ե րանի՛ աղքատացք
հոգւով: զի նոցա է ար
քայութիւն երկնից:
Ե րանի՛ սգաւորացք զի
նոքա մխիթարեսցին:
Ե րանի՛ հեզոց, զի նո
քա ժառանգեսցեն զեր
կիր:
Ե րանի՛ որք քաղցեալ ևծարաւի էք զարդարութեան զինոքա
յտգեսցին:
Ե րանի՛ ողորմածաց. զի նոքա ողորմութիւն

ԶՀԻՒՍԻՍՆԵՐՈՅ Ի ՀԱՄԱՐԻՒԹԻՒՆՆ

ԵԿԻՒ ԼՈՒԾԱՆԴ
ՀԱՅՐ ՈՒ ԵՐԿԻՒՂՈՒՀ։

Ո՛Վ ՓԱՌԱՒՈՐԵՑԵԼ ԶՀՈՒԼՐ
ՊԶՈՒՐԾՈՒ ՁԵՐ ԲԱՐԻՈՒ Ո
ԿԱՆ, ՈՐՊԷՍ ԶԻ ՏԵՍՑԷՆ
ԼՈՒՅՍ ՁԵՐ ՏՈՒԱԾԻ ՄԱՐԴՈ
ՍԱՅՆՊԷՍ ԼՈՒՍԱՒՈՐԵՑԵԼ
ՅՈՒՆ ՈՐ ԽՈՒՍԱՓԵՑԵԼ։

ԴՈՒՔԴԷ ԱՂ ԵՐԿՐԻ ՈՒ
ՀՈՂՈՎՐԴՈՑ ՁԵՐ ՈՒ ԵՐԿԻՒՂՈՒՀ։

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՐԿՆԻՔՆԵՐ ԵՍ
ՀԻՒ, ՈՉ ԿԱՐԵ ՔԱՂԱՔԱՑԻՉ
ՉԵՂ ՈՐ ԻՄԵՐԱՅ ԼԵՐԻՆԿԱՅ
ՅԻՆ, ՈՒՂՂԱԿԱՆ ԶՔԵ
ԲԱՑԱ, ՈՒԴՆԵՆ ԸՆԴ ԴՐՈՒՆ
ՆԱՒ, ՈՐ ԻՄԵՐԱՅ ԱՇԽԱՐ
ԿԱԿԻ, ՈՒԶՈՅՆ ՈՐ ԱՄԵՆԵ
ՅՈՒՆ ՈՐ ԽՈՍԱՆԻՑԵՆ։

ԴՈՒՔԴԷ ԱՂ ԵՐԿՐԻ ՈՒ
ՀՈՂՈՎՐԴՈՑ ՁԵՐ ՈՒ ԵՐԿԻՒՂՈՒՀ։

ԱՅՍՕՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՐԿՆԻՔՆԵՐ ԵՍ
ՀԻՒ, ՈՉ ԿԱՐԵ ՔԱՂԱՔԱՑԻՉ
ՉԵՂ ՈՐ ԻՄԵՐԱՅ ԼԵՐԻՆԿԱՅ
ՅԻՆ, ՈՒՂՂԱԿԱՆ ԶՔԵ
ԲԱՑԱ, ՈՒԴՆԵՆ ԸՆԴ ԴՐՈՒՆ
ՆԱՒ, ՈՐ ԻՄԵՐԱՅ ԱՇԽԱՐ
ԿԱԿԻ, ՈՒԶՈՅՆ ՈՐ ԱՄԵՆԵ
ՅՈՒՆ ՈՐ ԽՈՍԱՆԻՑԵՆ։

ԴՈՒՔԴԷ ԱՂ ԵՐԿՐԻ ՈՒ
ՀՈՂՈՎՐԴՈՑ ՁԵՐ ՈՒ ԵՐԿԻՒՂՈՒՀ։

ԲԱՆԻՆ ԶԵՂ ՏՐԻՓԱՄ
ԴԱԽՒԱՏԻՑԷՆ ԶՔԵՂ ՀՀԱ
ԼԱԾԵՑԻՔ, ԼԱՒԻՑԷՆ ՉՄԵ
ԲԱՆ ՉԱՐ ՁՔԷՆՔ ՏՈՒՏՎ
ՈՆ ԻՄ, ՅՆԾԱՑԵՔ ԼՈՒՐ
ԱԽ ԼԵՐՈՒՔ, ԶԻ ՎԱՐՁՔ ՁԵՐ
ԲԱԶՈՒՄԵՆ ՅԵՐԿԻՆՈՒ, ԶԻ
ԱՅՍՊԷՍ ՀԱԼԱԾԵՑԻՆԸԶ
ՄԱՐԴԱՐԵՈՆ ՈՐ ՅԱՏՈՒՆՔ

ԴՈՒՔԴԷ ԱՂ ԵՐԿՐԻ ՈՒ
ՀՈՂՈՎՐԴՈՑ ՁԵՐ ՈՒ ԵՐԿԻՒՂՈՒՀ։

ԲԱՆԻՆ ՈՐ ՀԱԼԱԾԵ
ՑԻՔ։

ԲԱՆԻՆ ԽԱՉԱՂԱՐԱՐ
ԵՆ ԱՐՈՒԵՍՏՔ ԶԻ ՆՈՂՔԱ ԶՄԵ
ՑԱՑ, ԶԻ ՆՈՂՔԱ ՈՐ ԴԻՒՔ ԱՄ
ՈՒԼԵԱՆ, ԶԻ ՆՈՅԱՆ ԵՐ
ԱՐԴԱՐ
ԼԻՑԷՆ ՎԱՆԱ ԱՐԴԱՐ

ԲԱՆԻՆ ՈՐ ՀԱԼԱԾԵ
ՑԻՔ։

ԲԱՆԻՆ ԽԱՉԱՂԱՐԱՐ
ԵՆ ԱՐՈՒԵՍՏՔ ԶԻ ՆՈՂՔԱ ԶՄԵ
ՑԱՑ, ԶԻ ՆՈՂՔԱ ՈՐ ԴԻՒՔ ԱՄ

թե եղբայրդ քո ունիցի ի
սեղանոյ, և անդր յիշեսցես
զպատարագդ քո իվերայ
լինելի ի քահանայութեան
թե մատուցանիցես
տուր նմա զիս հրեշտակ:

Եւ որ ասիցէ ցեղբայր
իւր մորուս պարտաւոր
լինի առնել:

Եւ որ ասիցէ ցեղբայր
դաստատանէ:

Եւ որ ասիցէ ցեղբայր
տուց պարտաւոր լինի
բառ իւրում տարտապար
ամենայն որ բարիանա եղ
Այլ ես ասեմ ձեզ թե
տալոյն պարտական լինի
ցե պարտական լինի դա
հանել զիւ որ տպանանի
աստուածոյն թե մի տպա
Տարբայրասիրեն երկնից:

զաւրութիւն կամ զմարգա
րեսն կամ զմարդ
ընդ:

Ամէն ասեմ ձեզ մինչև
անց ցեն երկինք և երկիր,
յոտ մի որ ընդանառնէ ց
մէկ ոչ անցցէ յաւրինաց
ամենայն մինչև
ցայն եղիցի:

Որ եւ ասիցէ մի ինչ ի
պատուիրանացս յայսցանա
նգ խոտքունց, եւ ուսուս
ցէ այնպէս զմարդիկս զի
քր կոչեցեալ յարքայութեան
ան երկնից:

Ոչ որ արուցէ եւ ու
սուցէ, նա մեծ կոչեա
ցեալ յարքայութեան երկնից:

Ասեմ ձեզ զի է
թե ոչ առաւելուցու
արդարութիւն ձեր աւ
ր քան զդպրացն եւ զփա

Ա պաքէն առացաւ էին զ-
որ ար չակէ զկին իւր, տա
ցէ նմա զար չակ մա նն:

Բայցէս առեմ չէզ էին
առնայն որ ար չակէ զ-
կին իւր առանց բանի պո-
կուհատու, նա տայ նմա

մարմնոյ անկանիցի ի
գեհեն:

Ե ւ էին առ չեռն ք ո
գայլատգէցուցանէ զքէզ,
հատ ուէս ա ւրնկէա ի քէն
զի լաւ ք էզ էին մի յանդա մոց
քոց կորիցէ, և մի ամե
նայն մարմինդ քո անկա
նիցի ի գեհեն:

Ե ւ էին ա ջ չեռն ք ո
գայլատգէցուցանէ զքէզ,
հատ ուէս ա ւրնկէա ի քէն
զի լաւ ք էզ էին մի յանդա
մոց քոց կորիցէ, և մի ամե
նայն մարմինդ քո անկա
նիցի ի գեհեն:

Ասացաւ և էին թող զայ
կին իւր առանց բանի պոր
նկուհատու, նա տայ նմա

նա կիսոն:

Ե ւ դարձեալ ասացաւ
մի ընդ երդուար քում, և
ոչ ուրանիցես իբրեւ
ցես անուն տիրոջ հատու
ցանիցես զերդումն նո քա

Ե ւ էր իրաւախօսիմ ընդ
ոսոխի քում վաղագոյն,
մինչ դեռ իցես ընդ նմա
ի ճանապարհի, փութ
մատնիցէ զքեզ ոսոխդ
առաւուրի, և դատաւորդ
ձի, և արկանիցես իբանտ,
ամէն ասեմ քեզ, ոչ ելանի
ցես անտի, մինչև հատու
ցանիցես զվերին նո

Լուարիք զի ասացաւ
ի հինսն, բայց ես ասեմ չէզ,
թէ ամենայն որ հայի ի

զայատարագն քո:

Ե ւ էին թող զայ զա
տարագն քո առաջի սե
ղանոյն, և երթ նախ հաշտ
ցիր եղբաւր քում, և
ապա եկեալ մատուսցես

ցեղք զԱշնամիս Հեր, ասէ Տէր
Ամէն։

Ո՛վ երեք ասեմ Հեղ, մի՛
կայ հակառակ չարին։

Ո՛վ երեք ոք ածիցէ առ
տակ յայլ ծննաւտ քո դար
ձոյ նմա եղիցի։

Ո՛ւր կամիցի ոք դա
տել ևառնուլ զշապիկս
քո, թող ինա եղբաշ
կոն քո։

Ո՛ւր առաքսապար հակ
վարիցէ զքեզ մղոն մի, երթ
ընդ նմա երկու։ որում
խնդրէ ելքէն տուր, ևոր
կամի փոխ առնուլ ելքէն,
մի դարձուցաներ զերեսս։

Ո՛ւարուք ապաքէն զի
առացաւ սիրեցէք զընկեր
քո, ևատեցէք զԹշնա
մին քո։

Ո՛վ երեք ասեմ Հեղ, սիրե
ցէք զԹշնամիս Հեր, աւրհ
նեն զանէծս ձեր, ևաղօթ
եցէք վասն հալածողացն
ձերոց։

Ո՛ւարուք զի առացաւ
լինիք զան զայն իչխարհէն։

Ո՛վ երեք ասեմ Հեղ մի
այլն այլ, ևոչն, ոչ զի տա
կամ Թուխ։

Ո՛վ երեք ասեմ Հեղ մի
մուզմի ապիտակ առնել
երդնուցուս, զի ոչ կարես
ածրայի, ևմի իգղուխք
մի յեմ զի քաղաքէ մեծի
ուանդանէ ոտից նորա, և
ծոյ, ևմի յերկիր զի պատ
կինա զի ամենեքեան
նևին մի երդնուլ, մի յեր
նա քո։

Ո՛վ երեք ասեմ Հեղ, ասէ
Տէր, ևարձակեալ լուարուք
զի առացաւ առաջնոցն,
մի երդնուցուս առաւ, քայց
հաստուացես առն զերդմունք
քո։

Ո՛ւարձեալ լուարուք
առնել ընդ

Ողջոյն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Ո Տէր երկնաւոր կատա
րեալ ողորմութեան, որ
մարդկան, որպէս զմէն ինքեան
զայ ինչ ինոցա գուցէ կորիցէ
չես ոչ ընդունիցիք ի հա
րկ Հերմէ որ յերկինսն։
Այլ դու յորժամ առնիս
ցես ողորմութիւն, մի հար
կաներ փող առաջի քո,
որպէս կեղծաւորքն առ
նեն իժողովուրդս ևի հրա
պարակս որպէս զի փա
ռաւորեսցին ի մարդկանէ։
Ամէն ասեմ Հեղ այն
իսկեն վարձքնոցա։
Այլ դու յորժամ ողոր
մութիւն առնիցես ի քո
տուցէ Հակառ քո զինչ գոր
ծէ առ ձախ քո, որպէս զի եղիցի

ողորմութիւնդ քո ի ծածուկ
ու Հայրն տեսիչ քո որ տես
նէ ի ծածուկ հատուսցէ քեզ։
Եւ յորժամ աղաչէք մի լի
նիցիք որպէս կեղծաւորքն
սիրեն կայել ի ժողովուրդս
եւ ի հրապարակս ճանապարհաց
աղաչել զի երեւեսցին մարդկան
ամէն ասեմ Հեղ այն
իսկեն վարձքնոցա։
Դու եղիր ի ծածուկ
ողորմութիւնդ քո ու Հայրն
որ տեսանէ ի ծածուկ հատուսցէ
քեզ։ Եւ յորժամ աղաչէք մի
լինիցիք որպէս կեղծաւորքն
սիրեն կայել ի ժողովուրդս
եւ ի հրապարակս ճանապարհաց
աղաչել զի երեւեսցին մարդկան
ամէն ասեմ Հեղ այն
իսկեն վարձքնոցա։
Դու եղիր ի ծածուկ
ողորմութիւնդ քո ու Հայրն

զմեղս խոստովանութիւն, այլ
զանազանութեամբ, եւ մի՛ տանիր
զաղաւթիս մեր, որպէս եւ
մեք թողումք մերոցպարտ
ականացս, եւ մի՛ տանիր
զմեզ ի փորձութիւն, այլ

Հայրմեր որ յերկինս
ընդ եղիցի անուն քո եկեա
ցէ արքայութիւն քո, եղիցի
ցին կամք քո որպէս յեր
կինս եւ յերկրի, զհաց մեր
հանապազորդ տուր մեզ
մեզ այսօր եւ թող մեզ
զպարտիս մեր, որպէս եւ
մեք թողումք մերոցպարտ
ականացս, եւ մի՛ տանիր
զմեզ ի փորձութիւն, այլ

ւ աւրհնեցից զՏէր յամենայ
ժամ, միշտ չէ՛ն Տէր խնդրե
ցէք զիս, մինչ չէ՛ն Տէր հայրն
մանեցէք նմա զի գիտէ
լաւ լինելոցն, արդ մի՛ նը
մանիցէք նմա զի գիտէ
հայրն Տէր զինչ պիտոյ
բազում խաւսից իւրեանց
ւն, զի հաճարիցին երթէ ի
լինիք նմանք նոցա զի
ղաւթս, մի՛ շատախաւս

ւ աւրհնեցից զՏէր յամենայ
ժամ կայցէ՛ աւրհնութիւն
նորա յերախս իմոց: Ե
կայք զիս որդիք, հաւատացէք
ինձ, ուսայց զերկիւղ Տեառն
ծոյկ ես հայրն քո որ տա
ղորմութիւնն քո ինձ

ւ յորժամ կայցէ՛ աւրհ
նեցից զՏէր յամենայ ժամ
կայցէ՛ աւրհնութիւն նո
ցա յերախս իմոց: Ե
կայք զիս որդիք, հաւատացէք
ինձ, ուսայց զերկիւղ Տեառն
ծոյկ ես հայրն քո որ տա
ղորմութիւնն քո ինձ

տուած ի նմանէ, եւ ամէն ակնե-
լիութիւնք Հոգւոյն Սրբոյ
լինին:

Եւ ահաւասիկ Հեր
ուր գան ձեր ընդ-
առանեն զձեզ ի ժողո-
վուրդս տանջանաց, զի
ցեց եւս ուսուիցէք ապաւեն
նել, եւ ի դատաստան հա
նեն, եւ ի ժողովարան հա
րուիցեն զձեզ, եւ առ
ղքական հաստատեն եւ զձե
զանան:

Այլ գան ձեզի՛ք Հեղ
գան զձեզ յերկիր ուր ոչ
ես աւազականեն, եւ ուր գո
չ ես երկրի ուր ցեց եւսես
տուածոյ քիչ:

Ա ի գան ձեզ Հեղ գան
զձեզ ի ծովածուփ, եւ Հայրն քո ու
զպատիւ այլ Հաւրենքում
եւ ես ցիս մարդկան իբրեւ
ալեացս ծովածուփ հա
կառակիս Հոգւոյ սրբոյ,
ես զձեզ ի ծովածուփ, զի
ալեացս զերեսաց քո, եւ ամի եր
կրի ուր ցեց եւսես
հնչեա, աւ ծ զգեցուիս քո,

Իսկ արդ եթէ զհատն ինչ յայրի
րուեալն ինծոցանէ:

Այլեցարուք ինձանէ
դա երկնից՝ զի ոչ վարեն
եւ հնձեն. եւ ժողովեն
եկեսեմարան՝ եւ հայրն
Ձեր երկնաւոր կերակրէ
զնոսա: ոչ ապաքէն դուք
առաւելեք քան զնոսա:

Իսկ արդ ո՞վ ինձէնջ առ
հոգալ խորհեալ յաւելուլ
կարիցէ ի հասակիւր կան
գունն մի:

Եւ վասն հանդերձի
զի՞ հոգայք, հայեցարուք
ի շուշանն վայրենի ո՛ր
պէս աճէ ոչ ջանայ եւ
ոչ մտաւածեն յատենայն ի
փառան խորհրդ զգեցեալ էր
քան զհանդերձ:

Ապա թէ զխոտն զդա չարէ,
որ այսաւր է եւ վաղիւ
ի հնոց արկանի՝ ո՞չ առաւել
զձեզ, ով սակաւահաւատք:

Մի հոգայք ուրեմն
եւ ասիցէք՝ զի՞նչ կերիցուք
կամ զի՞նչ ըմպիցուք, եւ
կամ զի՞նչ զգեցցուք:

Զայս ամենայն հեթանոսք
խնդրեն. զի գիտէ Հայրն
ձեր երկնաւոր եթէ կարիք
էք ձեզ զայսոսիկ ամենայն:

Այլ խնդրեցէք նախ
զարքայութիւն Աստուծոյ
եւ զարդարութիւն նորա,
եւ զայս ամենայն յաւելցին
ձեզ:

Մի հոգայք վասն
վաղիւ՝ զի վաղիւ հոգասցէ
ինքն ոգի առաւելեալ քան
զմարմինն, եւ զհանդերձ
քան զմարմին:

ՉՈ խոցաց, զի մի առասպել
զմարգարիտս չէր առա-
շանց, եւ մի արկանիք
զմարգարիտս ձեր առաջի
խոզից, զի մի առասպել
դատիցին, զի որպէս դա-
տեցին, զի որպէս դա-
տիցիք, զի որպէս դա-
տիցիք, եւ որպէս չա-
փով չափիք չափեսցի
ձեզ։

ՕՉ ինչ եւս ասեմ ձեզ ի
յաւետեան զձեր ան-
քում ականն զգերանդ ոչ
տեսանէս։

ԿԱմ զի՞նչ արդ ասես
ցեղբայր քո Թող հանիցեմ
զշիւղդ յականէ քումմէ, եւ ահա հատուածիկ ի քումմէ
ականն գերան կայ։

ԿԵղծաւոր, հան նախ
զգերանդ յականէ քումմէ եւ ապա հայեցես հա
նել զշիւղն յականէ եղ
բաւր քո։

ՄԻ տայք զսրբութիւն
շանց, եւմի արկանիք
զմարգարիտս ձեր առաջի
խոզից, զի մի առասպել
դատիցին

Ամենայն որ մի ան
գամ կամիջիք Զէ արա
ցեն Հեղ մարդիկ, այնպէս
Աղուէ արարիք նոցա, զի
այսախակէն աւրէնք համար
գարէք։

Ասէք ընդ Նեղ դուռն,
քան զի ընդ արձակ դու
ռն, և համար ձակ Ճանա
պարհն որ տանի ի կորուա՛,
և բազումքն են որ մտանեն
ընդ նա։ քան ի անձու
կէ դուռն, և նեղ Ճանա
պարհ որ տանի ի կեանս,
և սակաւքն են որ գտանեն
զնա։

Գուշ լերուք ի սուտ
մարգարէից, որ գան առ
Հեղ հանդերձ ի ոչխա
րաց ևիներքոյն գայլ ք
յափշտակող ք իպտղից նո
ցա ծանիջիք զնոսա։

Ա՞ի Թէ քաղիցեն ի փշոց
կոխեացեն զնոսա, և
դարձեալ երիվծուցա
նիցեն զՀեղ։

Նոդրեցէք և ատացի
Հեղ, հայցեցէք և գտա
ջիք, բախեցէք և բա
ցի Հեղ։ զի ամենայն որ
խնդրէ առնու՝, և որ հայ
ցէ, գտանէ, և որ բախէ,
բացցի նմա։

Ո՞վ ի ձէնջ մարդ,
ցոր խնդրիցէ որդի իւր
հաց, ի Թէ քար տայցէ
նմա, և կամ խնդրիցէ
Հաւկն, ի Թէ աւձ տայ
ցէ նմա։

Արդ եԹէ դուք որ
չարքդ գիտէք պար
գեա բարիս տալ որդոց
Հերոց, որ՛չափեա առաւ
է և հայրն Հեր որ յերկինս
է, տացէ բարիս այնոցիկ
որ խնդրեն զնա։

Ղ	Ծ
Ծդ	Ծդ
ցե	չհ
Ծդ	
Ծե —— կա	

Ղ	Ծ
Ծդ	ղգ

զանաւրէնութիւն:

Ա Մեծային որ լսէ զբա
ռս իմ զայսոսիկ, եւ առնէ
զնոսա: նմանեացի ա
նմ իմաստնոյ, որ շինեաց տ
ուն իւր ի վերայ վէ
մի: իջին անձրեւք, ե
խաղացին գետք, շրջն
եցին հողմք, եւ բախե
ցին զտունն, եւ կործա
նեցաւ: քան զի ի վերայ
վիմի էր հաստատեալ:

Ա Մեծային որ լսէ
զբառս իմ զայսոսիկ, ե
ոչ առնէ զնոսա, նմա
նեցի

ոչ եանուն քո մարգարէա
ցաք, եւ եանուն քո դեւս
հանաք, եւ եանուն քո
զաւրութիւնս բազս
ս արարաք, եւ այլ ինչ
ոչ երբեք գիտեմ զձեզ.
ասացից ցնոսա. երթ
ք ի ինէն ինձանէ գործ
անարէնութիւն:

Ա Մեծային որ լսէ զբա
ռս իմ զայսոսիկ, եւ առնէ
զնոսա, նմանեացի ա
նմ իմաստնոյ, որ շինեաց տ
ուն իւր ի վերայ վէ
մի: իջին անձրեւք, ե
խաղացին գետք, շրջն
եցին հողմք, եւ բախե
ցին զտունն, եւ կործա
նեցաւ: քան զի ի վերայ
վիմի էր հաստատեալ:

Ա Մեծային որ լսէ զբա
ռս իմ զայսոսիկ, եւ ոչ
առնէ զնոսա, նմանեա
ցի մարդոյ հիմարի, որ
շինեաց զտունն իւր ի
վերայ աւազի: իջին ան
ձրեւք, խաղացին գետք,
փչեցին հողմք, եւ զար
կին զտունն, եւ անկաւ,
եւ եղեւ անկմունն նո
ցա մեծ:

Ա Եւ եղեւ յորժամ կա
տարեաց Յիսուս զբա
նս զայսոսիկ, զարհուրէ
ին բազմութիւնքն ի
վարդապետութենէ նո
ցա: զի էր ուսուցանէ
նոցա իբրեւ զիշխանու
թիւն ունելոյ, եւ ոչ իբ
րեւ գրագիտացն եւ փ
արիսեցւոցն:

Ա Եւ ահա մեծային ոմն
եկեալ երկիր պագանէր
նմա, եւ ասէր. տէր, տէր,
եթէ կամիս կարող ես
զիս սրբել:

Ա Եւ մեծային ոմն ոտ
քն ի ներքոյ ունէր, եւ
ասէր. տէր, եթէ կամիս
կարող ես զիս սրբել:

Ա Եւ մեծային ոմն ոտ
քն ի ներքոյ ունէր, եւ
ասէր. տէր, եթէ կամիս
կարող ես զիս սրբել:

Ղ ատուածածնի եւս հարիւ-
րամեայ ծերոյ զնա:

Ա՛ստ ջնա յա՛յ, ես եկից
առ քեզ շուտով:

Ղ ե մատեաղ ի կատարած
ուրբաթն նոցա:

կդ Ղ մատեաղ ի կատարած
հայրմ մատեաղ աս-
նա հարիւրապետ մի
աղաչեր զնա եւ ասէր, տէր,
մանուկիմ անկեալ կայ
ի տան անդամալոյծ չա-
րաչար տանջեալ:

Ա՛ստ ջնա յա՛յ, ես եկից
եւ բժշկեցից զնա:

Ղ գեաց զՇէոնի իւր,
եհ ասոյց ինա յա՛յ: եւ ասէ
կամիմ, սրբեաց: եւ վաղ
վաղակի սրբեցաւ ինա
նէ բորոտութիւնն:

Ղ եւ ասէ ցնա յա՛յ, զգոյշ
լեր: մի՛ ումեք ասիցես:
այլ երթ ցոյց զանձն քո
քահանային, եւ մատոյց
զպատարագն զոր հրա
մայեաց Մովսէս իւրհայ
ուրբաթն նոցա:

կդ Ղ մատեաղ ի կատարած
հայրմ մատեաղ աս-
նա հարիւրապետ մի
աղաչեր զնա եւ ասէր, տէր,
մանուկիմ անկեալ կայ
ի տան անդամալոյծ չա-
րաչար տանջեալ:

զայսոսիկ բանից, եւ զամէն
հարս բազումս: եւ հիւծ
ուցին առնսա դիւա
բերեւ եղեւ երեկոյ, մա
կաց ապաշտեր զնոսա:
եւ ընդ յակուբեա յար
քայութեան երկնից: և
որդիքն արքայութեան
եղեն ինեաւսն արտա
քին: անդ եղիցի լալ և
կրճել ատամանց:

Եւ ասէ յիս ցհարիւ
րապետն, երթ: ետրպէ
հաւատացեր եղիցի
քեզ: եւ ողջացաւ մա
նուկն նորա յաւուրեայն
սիկ:

Եւ եկեալ յիս խոսուն
պետրոսի, ետես զի զուգ
անջն նորա անկեալ ըն
եր տապացեալ: կալաւ
զձեռանէ նորա, եւ եր
ծաղ զնա ջերմին: յոտն է
կաց եւ պաշտեր զնոսա:

Եւ երեկոյ, մա
տուցին առնսա դիւա
հարս բազումս: եւ հիւծ
զայսոսիկ բանից, եւ զամէն

Եւ ասէ յիս ցհարիւ
րապետն, երթ: ետրպէ
հաւատացեր եղիցի
քեզ: եւ ողջացաւ մա
նուկն նորա յաւուրեայն
սիկ:

Եւ եկեալ յիս խոսուն
պետրոսի, ետես զի զուգ
անջն նորա անկեալ ըն
եր տապացեալ: կալաւ
զձեռանէ նորա, եւ եր
ծաղ զնա ջերմին: յոտն է
կաց եւ պաշտեր զնոսա:

Եւ երեկոյ, մա
տուցին առնսա դիւա
հարս բազումս: եւ հիւծ
ուցին առնսա դիւա
բերեւ եղեւ երեկոյ, մա
կաց ապաշտեր զնոսա:
եւ ընդ յակուբեա յար
քայութեան երկնից: և
որդիքն արքայութեան
եղեն ինեաւսն արտա
քին: անդ եղիցի լալ և
կրճել ատամանց:

Եւ ասէ յիս ցհարիւ
րապետն, երթ: ետրպէ
հաւատացեր եղիցի
քեզ: եւ ողջացաւ մա
նուկն նորա յաւուրեայն
սիկ:

Եւ եկեալ յիս խոսուն
պետրոսի, ետես զի զուգ
անջն նորա անկեալ ըն
եր տապացեալ: կալաւ
զձեռանէ նորա, եւ եր
ծաղ զնա ջերմին: յոտն է
կաց եւ պաշտեր զնոսա:

Եւ երեկոյ, մա
տուցին առնսա դիւա
հարս բազումս: եւ հիւծ
զայսոսիկ բանից, եւ զամէն

Թայց նախ Թաղէոսից
զհայր իմ։

Ա՛ռ ձեռս իմ։ եւ զկնի
իմ։ եւ Թոյլ տուր մեռ
ցին Թաղել զմեռեալս

իւրեանց։

Եւ երբեմն ամուսնացեալ
նաւն։ գնացին զկնի նո
րա աշակերտքն նորա։
եհարձան ծովն։ մինչ նաւ
ին ծածկել յալեացն ան
ւոյ։ եւ նոքա ննջեցին։

Եւ մատուցեալ աշա
կերտքն յարուցին զնա
եւ ասեն, ա՛ռ, փրկեա զմեզ
զի կորնչիմք։ եւ ասէ ցնո
ա՛ռ, ընդէր վատասիրտք
եք սակաւահաւատք։

Յայնժամ յարուցեալ
սաստեաց հողմոյն և
ծովուն, եւ եղեւ խաղա
ղութիւն մեծ։

Եւ մատուցեալ ոմանք
ասեն ցնա։ ա՛ռ, տես,
զի մարդիկ զքեզ կոչեն
զհայր իմ։ եւ ինքն ոչ հրամայեաց
զոք կոչել զհայր իւր։

Եւ մի ոմն յաշակեր
տացն նորա ասէ ցնա։ ա՛ռ,
եկից ես զքեզ յետ
վայր եւ երթիցես։

Ա՛ռ ցնա յիս։ ասէ
ցնա ոմն յաշակերտացն
նոցա երկնից իշխանք։ այլ
ոմանք մարդոյ. ոչ գոյ
ղիցէ զգլուխ իւր։

Եւ մի ոմն յաշակեր
տացն նորա ասէ ցնա։ ա՛ռ,
զի մեռցի նախ զհայր իմ։

Ա՛ռ ցնա յիս։ եկ զկնի
իմ։ եւ Թոյլ տուր մեռ
ցին Թաղել զմեռեալս

իւրեանց։

Եւ երբեմն ամուսնացեալ
նաւն։ գնացին զկնի նո
րա աշակերտքն նորա։
եհարձան ծովն։ մինչ նաւ
ին ծածկել յալեացն ան
ւոյ։ եւ նոքա ննջեցին։

Եւ մատուցեալ աշա
կերտքն յարուցին զնա
եւ ասեն, ա՛ռ, փրկեա զմեզ
զի կորնչիմք։ եւ ասէ ցնո
ա՛ռ, ընդէր վատասիրտք
եք սակաւահաւատք։

Յայնժամ յարուցեալ
սաստեաց հողմոյն և
ծովուն, եւ եղեւ խաղա
ղութիւն մեծ։

Եւ մատուցեալ ոմանք
ասեն ցնա։ ա՛ռ, տես,
զի մարդիկ զքեզ կոչեն
զհայր իմ։ եւ ինքն ոչ հրամայեաց
զոք կոչել զհայր իւր։

Եւ մի ոմն յաշակեր
տացն նորա ասէ ցնա։ ա՛ռ,
եկից ես զքեզ յետ
վայր եւ երթիցես։

Ա՛ռ ցնա յիս։ ասէ
ցնա ոմն յաշակերտացն
նոցա երկնից իշխանք։ այլ
ոմանք մարդոյ. ոչ գոյ
ղիցէ զգլուխ իւր

Ե ւ ասէ ցնոսա երթայք։
Ե ւ նոքա եկեալ գնա
ցին յերուսաղէմ ի խոռոչից։
Ե ւ դիմեաց աստեղն
երուսաղէմ խոտարէ անուտ
ի ծով, ւ ամենայն
քաղաքն պատուեցին զա
մենայն, ւ ազիւրս դիւա
հարուցին։
Ե ւ ահա աստեղն քա
ղաքն եկ ընդ յատուածչի։
իբրև տեսին զնա, ուրա
խ եցին զի գնաւցէ իսաչ
մանաց նոցա։
Ե ւ մտեալ ինաւ, անց
յայնկոյս, եկին իբաղաք
իւր։
Ե ւ ահա մատուցին
առնա անդամալոյծ մի
որ դներ իմահիճս։
Ե ւ տեսեալ ի ես հաւա

Ե ւ մարդիկն զարմա
ցան եւ ասեն։ որպիսի
ոքիցե սա։ զի և հողմք և
ծով հնազանդին նմա։
Ե ւ իբրև անց յայնկոյս
յերկիրն գերգեսացւոց,
պատահեցին նմա դիւա
հարք երկու։ եելեալ ի
գերեզմանացն չարա
չարք յոյժ։ որպէս զի չէր
հնար անցանել ոմանք
ընդ այն ճանապարհ ի։ և
ահա աղաղակեցին և
ասեն, զի՞ կա մեր և քո
յի՛ որդի աստ։ եկիր տանջա
ժամուանջիկ զմեզ։
Ե ւ էր հեռաւորն ի նո
ցանէ երամակ մի խոզից
արածական։ դիւքն
աղաչէին զնա եւ ասէին
եթէ հանես զմեզ աստի,
հրամայեա տուր մեզ երթ
ալ յերամակ խոզիցն։

Յանցեալ ընդդէմ

Յիւ. եւ ես այրմի
զի նաւեր իմաքաւուր
ուրեանն՝ մաքրեսցես զանուէ:
Եւ ասէ ցնա եկ զկնի իմ:
Եւ յարուցեալ գնաց
զկնի նորա:
Եւ եղեւ իբրեւ բազում
աղեր նա իտանն, եւ ահա
էազուխ մաքսաւորքն եւ
մեղաւորքն եկեալ հաբազ
մեալեին ընդ Յի եւ ընդ
աշակերտս նորա:
Եւ բրեւ տեսին փարիսեցիքն, ասէն ցաշա
կերտս նորա, ընդէր ընդ
մաքսաւորս եւ ընդ մե

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս
զի չեն պէտք հիւանդաց
բժիշկք, այլ հիւանդաց
չար: Եւ գնացեալ ուսու
ջիք զի զիարդ է զոր ասաց
Ողորմութիւն կամիմ եւ ոչ
զոհ: Զի ոչ եկի կոչել զար
դարս, այլ զմեղաւորս
յապաշխարութիւն:
Եւ էին աշակերտք Յհ
անու ուրդեանն եւ փարի
սեցւոցն պահս առնելով:
Եւ եկին առ նա եւ ասեն
ցնա, ընդէր աշակերտք Յհ
անու պահս առնեն եւ
աշակերտք քո ոչ պահս
առնեն:
Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս
միթէ կարեն որդիք հար
սանեացն ընդ որում հա
րսն է ընդ նոսա լինել
զի ընդ նոսա հարսն է
ընդ նոսա լինել զի ընդ
նոսա հարսն է՝ պահս
առնել չեն կարեն:
Եւ ասէ առակս ցնոսա
զի ոչ ոք կարկատէ կտոր
նոր ի հանդերձ հնոյ, զի
ոչ առնու նորն զլրումն
ի հնոյն եւ պատառ մե
ծագոյն լինի:
Եւ ոչ ոք արկանէ գինի
նոր ի տիկս հինս, զի ոչ
պատառեսցէ նորն զտի
կսն եւ գինին հեղցի եւ
տիկսն կորիցեն, այլ
գինի նոր ի տիկս նոր
արկանել պարտ է:
Եւ ոչ ոք որ հինս ուզէ
նորս ուզէ, զի ասէ հինս
լաւ է:
Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս
ոչ ոք կարկատէ կտոր
նոր ի հանդերձ հնոյ, զի
ոչ առնու նորն զլրումն
ի հնոյն եւ պատառ մե
ծագոյն լինի:
Եւ ոչ ոք արկանէ գինի
նոր ի տիկս հինս, զի ոչ
պատառեսցէ նորն զտի
կսն եւ գինին հեղցի եւ
տիկսն կորիցեն, այլ
գինի նոր ի տիկս նոր
արկանել պարտ է:
Եւ ոչ ոք որ հինս ուզէ
նորս ուզէ, զի ասէ հինս
լաւ է:

ցանկ փեսային։ եւ ապա
պահեցեն։

Ո՞չ ոք արկանէ կա
պերտ անշնաւոյ իւրոյ
հնացեալ ձորձոյ։ զի
առնու եղանէ զլրու
ծիւնն նորա ի հանդեր
չէն։ եւ եա չար պատա
ռուածն լինի։

Ե՛ւ ոչ արկանեն գինի
նոր իտիկս հինա։ ապա
թէ ոչ տիկքն պատա
ռին, եւ գինին հեղու, և
տիկքն կորնչին։ այլ ար
կանեն գինի նոր իտե
կս նորա, եւ երկոքեան ին պա
հին։

Ինչ գործ է այր

խաւսեր ընդ
նոսա, ասէ այսպէս մի
մաւտուցեալ երկիր պա
գաներ նմա եւ ասեր, դուս
տր իմ արդ եւս վախճա

ղաւորս ուստ վարդա
պետն Չեր։

Ա՛ոկ չէ իբրև լուաւ
ասէ ցնոսա։ ոչ պիտ
ոյէ բժիշկ կարողաց այլ
հիւանդաց։

Զ՛րթայք ուսարուք
զինչէ զողորմութիւն
կամիմ եւոչ զզոհ։ զի ոչ
եկի կոչել զարդարս,
այլ զմեղաւորս։

Յ՛այնժամ մատեան
առ նա աշակերտքնոյա
հարցանել եւասեն, ընդէր
մեք եւ փարիսեցիքն պա
հեմք յաճախս, եւքո աշա
կերտդ ոչ պահեն։

Ա՛ոկ ցնոսա էր։ միթէ
մարթ ինչ իցէ մանկանց
առագաստի առ ա
նուլ, մինչ փեսայն ընդ
նոսա իցէ։ այլ եկեսցեն աւ
րք յորժամ բարձցի ինոյ

ղարան, և ամբոխ յոյժ,
առ ցիտատուխրոյն գնա-
ցեք: զի ոչ ինչ մեռուսալէ
աղջիկն, այլ նա՛ քնացեալ
ղր առնեին զնա:
և նորա եկեալ ամբոխն
նրա ասացեալ կամ ըզ
նովաւ, եմուտ կալաւ ըզ
ձեռանէ նորա, և յարեաւ
աղջիկն:
և էր հասակաւ այս
ինդ ամենայն երկիրն
ինդ այն:

ցաներ ընդ այն
յա, զհետ եղեն նորա
կոյրք երկու: աղաղակէ
ին և ասէին, ողորմեաց
մեզ որդի դաւթի:
և երբ եկն ի տունն,
մատուցին առնա կոյրքն:
և ասէ ցնոսա յի՞նչ
ուզէք եղիցի կատարեցեմ
առնել ձեզ զայդ:

ձեռն զձեռն քո եւ երեսայ նո
րա ակեսցի:
յարեաւ յն ելից
զկնի նորա աշակերտօ
քն հանդերձ:
և ահա կին մի տե
ասեա, մատուցեալ ե
տոյ մերձեցաւ ի թուրա
շակ հանդերձի նորա:
քան զի ասէր ի մտի ի
նում, եթէ միայն մերձե
նամ ի հանդերձս նո

և ակն յն երբե դարձ
աւ և եւետես զնա, ասէ,
քաջալերեաց դուստր:
հաւատոյ քո կեցոյց զին
ղ քեզ: և փրկեցաւ կինն
ի ժամուն յայնմանէ:
և երբ եկն յն ի տունն ի
նայնն և տեսեալ զփո

գ

Հրեշտեայ ընդ

Հղ

ամենայն քաղաք
քա ելինդ գեղս, ուստ
ցանկեր իժողովուրդս
նոցա. եւ քարոզիչքն զաւե
տարանն աւրհնեալ։
եւ ժիկիկեր զամենայն տա
տրա եւ զամենայն հիւան
դութիւնս իժողովրդե
անն։

Հկ

ե տեսեալ զժողո
վուրդսն գիշացաւ ի նո
ա. զի եկեն աշխատեալք
եւ ցրուեալք իբրեւ զոչխ
խարս ունոց ոչիեկ հովիւ։

Հլ

յայնժամ ասէ ցաշա
կերտսն իւր. հունձքն բա
զումք են. եւ միշտակք սակա
ւարդ աղաչեցեկք զտէր
հունձոց. զի հանցէ միշտ
կս ի հունձս իւր։

Հմ

ե կոչեցեալ տասնիւքն
զերկոտասանեակն աշա

Հղ

Հրեշտեայ ընդ

Ամէն ցինա, այո՛ ամէն։

Հկ

յայնժամ մերձեցաւ յայ
նոցա Տէրն, ըստ հաւա
տոյ չերոց եղիցի՛ չեզ։
ե բացաւ աչք նոցա։
եւ սաստեաց նոցա
յո՛ւ Տեառն։ զգոյշ կացէք։
մինչ գիտասցէք։
ե նոքա եղեալ հրամ
բաւեցին զնա ընդ ամե
նայն երկիրն ընդ այն։
ե յերանելին նոսա ար
ուսք, ահա մատուցին
առ նոսա այրմի հաւմրդեա
հար։ երեսանել դեւին,
խաւսեցաւ հասմրն։
ե զարմացան ժողո
վուրդքն եւասեն։ թէ ե
չն երբեք երեւեցաւ այս
պիսի ինչ յիսրայէլ։
ե ակ փարիսեցիքն ա
սէին թէ իշխանաւն դեւ
ց հանէ դա զդեւս։

հեսին առաքեաց յա-
պաստուիրեաց նոցա ասել:
Ի՞ճանապարհս հեթա
նոսաց մի երթայցէք:
Եւ քաղաք սամարացոց
մի մտանիցէք: այլ եր
թայք առաւել առ ո՛չ
խարս կորուսեալ ս
տան Իսրայէլ:
Երթերև երթայցէք,
քարոզեցէք և ասացէք
թէ մերձեալ է արքայու-
Թիւն երկնից:
Հիւանդս բժշկեց
ք: զբորոտս սրբեցէք:
զդեւս հանեցէք: Ձրի առ
էք ձրի տուք:
Մի առնուայք ոսկի:
եւ մի արծաթ: եւ մի պղինձ
Ի գաւտիս ձեր: մի պարկ
Ի ճանապարհ: եւ մի եր
կու հանդերձս: մի կամ
ընկոյզ: մի գաւազան: զի արժա

կերտան իւր: եւ նոցա ի
խնդութենէն այսոցպէս
ծոց հանել զնոսա: և
բժշկել զամենայն ցաւս
և զամենայն հիւանդ
ութիւնս:
Առաքելոցն երկո
տասանից յերեսին անուանքն
այսոքիկ: առաջինն սիմօն
անուանեալն պետրոս:
և անդրեաս եղբայր նո
ցա: յակոբոս զբեդեոսեայ,
և յովհաննէս եղբայր
նորա: փիլիպպոս, և բար
թողոմէոս: թովմաս և
մատթէոս մաքսաւոր:
յակոբոս ալփիեայ, և դաւ
թէոս որ անուանեցաւն
թադէոս: սիմօն կանա
նացի, և յուդա սկարի
ովտացի: որ և մատնեաց
զնա:
Զսոսա երկոտասան

Հաւասարիկ ես

ասա քեմ
զՀեզ իբրև զոչխարս
իմեկ գայլոց։ եղերուք
այսուհետև խորագէտ
ոք իբրև զաւձս. եւմիա
միտք իբրև զաղաւնիս։
Զգոյշ լինիջիք խմարդ
կանէ։ զի մատնեացեն
զՀեզ ՚ի ատեանս, եւիժո
վուրդս իւրեանց տան
ջեսցեն զՀեզ։ եւառաջի
դատաւորաց եւթագաւո
րաց տանիցին զՀեզ վա
ն իմ ՚ի վկայութիւն նո
ցա եւհեթանոսաց։
Ոչ յորժամ մատնի
ցեն զՀեզ, մի հոգայցէք
թէ որպէս կամ զինչ խօս

ասէ, տացի ձեզ յաւուրն դատաս
տանի։ զի ոչ դուք էք որ խօսիք
այլ հոգին հօրն ձերոյ ՚ի ձեզ։
Հայր ՚ի մահ։ եղբայր զեղբայր
եւզաւակ զհայր իւր։ եւյարիցեն
որդիք ՚ի վերայ ծնողացն։ եւ
մեռուսցեն զնոսա։ եւիցէք ա
տելիք ամենայնի վասն անուան
իմոյ։ Այլ որ համբերեսցէ մին
չեւ ՚ի կատարած նա նոյն կեցցէ։
Եւրբ հալածեսցեն զձեզ ՚ի քաղաքէ
յայսմանէ, փախիջիք ՚ի յայլ։ ա
մէն ասեմ ձեզ, մի կատարեսջիք
զքաղաքս Իսրայէլի մինչեւ եկեսցէ
որդի մարդոյ։ Ոչ է աշակերտ
վեր քան զվարդապետ իւր։ եւ
ոչ ծառայ վեր քան զտէր իւր։
Բաւական է աշակերտի զի եղիցի
որպէս վարդապետ նորա։ եւ ծա
ռայ որպէս տէր նորա։ Եթէ զտան
ն զհայր տնից Բեհեղզեբուղ կո
չեցին, որչափ եւս առաւել զնո
սա ՚ի տանն իւրում։
Մի երկնչիք ՚ի նոցանէ։ զի ոչ
կայ ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի,
եւոչ գաղտնի որ ոչ գիտասցի։
Զոր ասեմ ձեզ ՚ի խաւարի, ասա
ցէք ՚ի լուսոյ։ եւզոր ՚ի ականջս
լուիցէք, քարոզեցէք ՚ի վերայ
տանցն։ Եւմի երկնչիք ՚ի սպան
անելոցն զմարմինն եւոչ կարող
են սպանանել զանձն։ այլ երկն
չիք առաւել ՚ի նմանէ որ կարող
է զանձն եւզմարմինն կորուսա
նել ՚ի գեհեն։
Ոչ երկու զրամ ծախին
ի դրամս։ եւոչ մի ՚ի նոցանէ
անկանի ՚ի վայր առանց հօր
ձերոյ։ Ձեր ամենայն գլխոյ
հարիւր հատ հարիւր հատ
են։ Մի երկնչիք ուրեմն։ զի
դուք բազում գերազանցէք
քան զերկուս հարիւր հատ
սերունդս։
Ամենայն որ խոստովան
եսցի զիս առաջի մարդկան,
խոստովան եղիցիմ եւես
առաջի հաւր իմոյ որ յեր
կինս է։ Եւամենայն որ
ուրասցի զիս առաջի մարդ
կան, ուրասցայց եւես զնա
առաջի հաւր իմոյ որ յեր
կինս է։
Մի կարծէք եթէ եկի
խաղաղութիւն տալ ՚ի վե
րայ երկրի։ ոչ եկի խաղա
ղութիւն տալ այլ սուր։
Եկի բաժանել զմարդ ընդ
հաւր իւրում, եւզդուստր
ընդ մաւրն իւրում, եւզնո
րաբաղձ ընդ աներոջ իւ
րում։ Եւլինիցին թշնամիք
մարդոյ տանն իւրոյ։
Որ սիրէ զհայր կամ զմայր
քան զիս, ոչ է ինձ արժան։
եւորդի կամ դուստր քան
զիս, ոչ է ինձ արժան։
Եւոր չառնուցուն զխաչ
իւր եւերթայցէ զհետ իմ,
ոչ է ինձ արժան։
Որ գտանէ զանձն իւր կո
րուսցէ զնա։ եւորդ կորուսա
նիցէ զանձն իւր վասն անուան
իմոյ, գտցէ զնա։
Որ ընկալցի զՀեզ, զիս
ընկալցի։ եւոչ միայն զիս
այլ եւզառաքեալն իմ։
Որ ընկալցի զմարգարէ
անուամբ մարգարէի, վար
ձս մարգարէի առցէ։ եւ
որ ընկալցի զարդար անու
ամբ արդարոյ, վարձս ար
դարոյ առցէ։
Եւոր արբուսցէ միում ՚ի
փոքունցդ զսոսկ բաժակ
ջրոյ միայն անուամբ աշա
կերտի, ամէն ասեմ ձեզ,
մի կորուսցէ զվարձս իւր։

հն որ առանանեն զմար-
դոզեցեք իւրերայ առանեաց։
Ո՞ւր երկնչեք յայնց-
ա որ ոչ ինչ ի ց ի ։
Ո՞ւ ոչ ինչէ իցաջուկ
չիցեք ինոցանկ։
Ո՞ւ այսու հետև երկն
տանիս նորա։
որչափ ևս առաւել զըն-
բեղզաբուղ կոչեց ին,
Զնե զտանուտերն
ա իւրև զըր իւր։
պետ իւր։ ևզծառային
Ե եղիցի իւրև զվարդա-
շատե աշակերտին էնել
ևոչ ծառայ քան զտեր իւր
Կ քան զվարդապետ։
Ո՞ն եթե աշակերտս առաւել

դի մարդոյ։

զա իւրն, մինչև եկեսցէ որ
ոչ ապատրեսցէ զքաղա-
ղս ապատրեցէք զքաղաղս
իմոնս։ ամէն ասեմ ձեզ,
ծեսցեն զձեզ զփախչիք
Զնե յայնմանե հալա
միկ, փախչիք յայլ։ ևե
ղեն զձեզ հրաշաքիսն յայտ
Ե ուր ժամ հալածիցէ
խապատ նա, կեցցէ։
Ի ցունց վասն անուանիմոյ
ջիք ատելեաք յամենե
նանիցեն զնոսա, ևեղի
զորդի։ ևյայտնիցեն որ
դիք իւերայ հարց ևասպա
ղեաց իւրայ հայր։ ևհայր
Ա տատեացէ եղբայր
զեղբայր իմանի։ ևհայր
զորդի։ ևյարուսիցեն որ
դիք ևաստուսիցեն զնա։
քն, այլ հոգին հարց ձե
դուքիցեք որ խաւսիցի
խաւսիցեք։ զի ոչ եզե
ժամուն յայնմիկ զինչ
սիցեք։ զի տացի ձեզի

որ կորոյս զանձն իւր վա
իւր, կորուսցէ զնա։ ու
Ո՞ր հատուցանէ զանձն
իւր, կամ զինչ արժանի
քան զնա։ չէ՞ ինձ արժան
Որ ոչառնու զխաչ
իւր ետքն եգայ զկնի իմ՝ չէ՞
ինձ արժանի։
Ո՞ր գտանէ զանձն
իւր, կորուսցէ զնա։ ու
որ կորոյս զանձն իւր վա
մին, եւզոգի ոչ կարէն ըս
պանանել։
Այլ երկերսուք դուք առա
եք յայնմանէ որ կարող
նէ զոգի եւզմարմին կորու
սանել ի գեհենի։
Ո՞չ ասպաքէն երկու
ճնճղո՞ւկք դանգի մի՞ով
վաճառին։ եւմի ի նոցանէ
յերկիր ո՛չ անկցի առանց
հաւր ձերոյ։
Այլ ձեր եւամենայն
իսկ հեր գլխոյ մերոյ թուեալ է։
եւարդ մի երկնչիցիք, զի
լաւք քան զբազումս
ճնճղուկս։
Ամենայն որ խոստո
վանեսցի յիս առաջի
մարդկան, խոստովանե
ցեալ զնա առաջի
հաւր իմոյ որ յերկինս։
Ո՞ր ուրասցի զիս ա
ռաջի մարդկան, ուրա

յանապատին։ Եղիցին շար-
ղովուրդն զյուխ յանդն։ Ո
ինչ եղէք առեալ զինչ ցիր
ցան, ակատա՛ր այս առակ
որ ոչ գայլ թաղեաց յիս։
Եւ խբրև հոգւոյ գնա
տարանին։ Հերանեալք
խուլք լսեն, եւ մեռեալք
կոչեն։ Կաղք
գնան։ բորոտք սրբին, և
կոյրք տեսանեն։ կաղ-
զոր լուայք հատեալք։
պատմեցէք յովհաննու
ասա ե ցնոսա, գնացէք
կալ ցուք։

Վատասխանեաւ յս և
ասէ ցնոսա, դուեա որ գալոց
աշակերտաց իւրոց և ա
ն քի, առաքեաց ի՛ՀԷՌն
լուաւ Իբանտին զգործ
ակ յովհաննես իբրև

Ես որ ընդունի զիս։
զիս ընդունի և զոր զիս ըն
դունի, ընդունի զառա
քիչն իմ։

Ես որ ընդունի զմարգա
րէ յանուն մարգարէի,
զվարձս մարգարէի առ
Ես որ ընդունի զար
դար յանուն արդարոյ,
զվարձս արդարոյ առ
Ես որ արբուսցէ մի
ումն խոնարհականցս յայս
ցանէ բաժակի ջուր
ցուրտ միայն յանուն
աշակերտի, ամէն ասեմ
Ձեզ, ոչ կորուսցէ զվար
Եւ էր ի՛ւր։

Հեղհեղիբրևկա

տարեաց յս ըզ
պատուէր երկոտասանից
աշակերտացն իւրոց, ըզ
հաց անտի քարոզել ևս

ՀՂ ՀՐ ՀՇ
ՃԳ Մ ՀԱ
ՃԴ

Ա յլ զինչ էիցէ տեսա
զի մարդ իհանդերձեալ
փափկութեան զարդա
րեալ։

Ա հասուսիկ որ զինա
ւորեալ զգեցեալն իսու
նն Թագաւորացն ։

Ա յլ զինչ էիցէ տեսան
էր մարգարէ ։ այո ։ ասէ
Հեզ՝ հասուսիկ զի
զմարգարէ ։

Զ ի նահ վանն որոյ գրե
ց աւետ ։ ահա ես առաքե
ց զհեց զհրեշտակ իմ առաջի
ց երեսաց քոց որ պատրաս
ց տեսցէ զճանապարհ քո
առաջի քո ։

Ա մէն ասեմ Հեզ ։ չէ
յարուցեալ ի ծննդոցն
կանանց մեծ քան զյովհան
նէս մկրտիչ ։

Բ այց փոքրիկն յերկն
քին մեծ է քան զնա ։

ՀՂ ՀՇ
ՃԵ ՃԶ
ՃԶ ՀԳ
ՃԷ

ողբացաք Հեզ հաւ կօճէ
ցաք Հեզ ։ չէ կարացեք
տեսանել ։ փոխանակ հարա
ւանացն ։ զհեն զընկերս իւրեանց և
հրաւարակս ։ կարդային
մանկտոյ որ նստէին ի
զազգս զայս ։ նմանէ
Ա յր նմանեցուցից
զմարդս ազգիս ։
զայս ։

Ո րովհետև ականջս լսե
ցան ։ աչք տեսին ։
զգալոցին ։

Ա յր նմանեցուցից
զմարդս ազգիս ։
զայս ։

Ո րովհետև ականջս լսե
ցան ։ աչք տեսին ։
զգալոցին ։

Ա յր նմանեցուցից
զմարդս ազգիս ։
զայս ։

Ո րովհետև ականջս լսե
ցան ։ աչք տեսին ։
զգալոցին ։

Ա յր նմանեցուցից
զմարդս ազգիս ։
զայս ։

Ո րովհետև ականջս լսե
ցան ։ աչք տեսին ։
զգալոցին ։

Ա յր նմանեցուցից
զմարդս ազգիս ։
զայս ։

Ո րովհետև ականջս լսե
ցան ։ աչք տեսին ։
զգալոցին ։

Յայնմ ժամանակի
ասաց Յիսուս
Խոստովանիմ քեզ Հայր,
Տէր երկնի եւ երկրի
զի զայս ամենայն
թագուցեր իմաստնոց եւ
իմաստնոց եւ յայտնեցեր
զայս մանկտւոց:
Այո Հայր զի այսպէս
հաճոյ եղեւ առաջի քո:
Ամենայն ինչ ինձ
յանձնեցաւ յԱստուծոյ
եւ ոչ ոք գիտէ զՈրդին
բայց Հայր եւ զՀայր
ոչ ոք գիտէ բայց Որդի
եւ որում կամեսցի Որդի
յայտնել:
Եկայք առ իս
ամենեքին որ վաստակեալ
եւ բեռնաւորեալ էք
եւ ես հանգուցից զձեզ:
Առէք զլուծ իմ ի վերայ
ձեր եւ ուսարարուսջիք
յինէն զի հեզ եմ եւ
խոնարհ սրտիւ եւ
գտանիցէք հանգիստ
անձանց ձերոց:
Զի լուծ իմ քաղցր է
եւ բեռն իմ թեթեւ է:
Յայնմ ժամանակի
գնաց Յիսուս
ի շաբաթուն ցորենեաց
եւ աշակերտքն նորա
եղեն բազում զաւրութիւնք
որ եղեն ի գործ, ապաքէն
կայինն ոմանք զայսպիսիք:
Եւ ի շաբաթուն
ասեն ցնա
Տէր ահա աշակերտքդ
արդարեացուցեալ
զոր ոչ արժան է
առնել, ահա այր կերտող
մարդոյ ուստէ արմատէ, ու
դու գոյ ինձ ասէ որդի
ասեն, ահա այր կերտող
Աւարթեցաւ բարեկամ
մաքառտրաց համեղատու
ուտող եւ ըմպող, եւասեն
տուր ասէ ըմպեցից
տուն Թիւն յօրդոց իւրոց:
Եւ արդարացաւ իմաստ
ութիւն յորդոց իւրոց:
Յայնժամ սկսաւ նա
նախատել զքաղաքսն յորս
եղեն բազում զաւրութիւնք
Թիւնք նորա ոչ ապաշխարեցին:
Վայ քեզ քորազին:
Վայ քեզ Բեթսայիդա:
Զի եթէ Իսկ զաւրութիւնք
որ իմ եղեն ի քեզ
ղէն, վաղուց էին արդեօք
նստեալ ապաշխարել
եւ մոխրով մահիճ

Եթէ ոք ոչ ունի զհոգի
եւ զմարմին կամ զհոգի
եւ ոչ զմարմին, զի
ոչ ունի զանձն, զի
ոչ ունի զանձն, ոչ
ունի զանուն, զի
ոչ ունի զանուն, ոչ
ունի զգոյացութիւն,
զի ոչ ունի զգոյացութիւն,
ոչ ունի զբնութիւն, զի
ոչ ունի զբնութիւն, ոչ
ունի զէութիւն, զի
ոչ ունի զէութիւն, ոչ
ունի զկամս, զի
ոչ ունի զկամս, ոչ
ունի զգործս, զի
ոչ ունի զգործս, ոչ
ունի զգիտութիւն, զի
ոչ ունի զգիտութիւն, ոչ
ունի զիմաստութիւն, զի
ոչ ունի զիմաստութիւն, ոչ
ունի զարուեստ, զի
ոչ ունի զարուեստ, ոչ
ունի զարուեստաւորութիւն,
զի ոչ ունի զարուեստաւորութիւն,
ոչ ունի զարհեստ, զի
ոչ ունի զարհեստ, ոչ
ունի զարհեստաւորութիւն,
զի ոչ ունի զարհեստաւորութիւն,
ոչ

մեկնեցաւ անտի:

Եւ յորժամ եկն ի տեղի մի, ասէ ցնոսա. Արդ ես երթամ զի ուսուցից զձեզ զոր ինձ ետ հայրն իմ. եւ դուք ոչ երթայք ի տեղի մի, մինչեւ ես դառնամ առ ձեզ: Եւ ասէ ցնոսա. Ես եմ հովիւ բարի: Հովիւ բարի զանձն իւր դնէ վասն ոչխարացն: Եւ ոչ հովիւ որոյ ոչ իցեն ոչխարքն սեպհականք, տեսանէ զգայլ եկեալ, եւ թողու զոչխարսն եւ փախչի, եւ գայլ հարանէ զոչխարսն եւ ցրուէ: Եւ հովիւն փախչի, զի հովիւ է, եւ ոչ հոգայ վասն ոչխարացն: Ես եմ հովիւ բարի, եւ ծանեայ զիմս, եւ ծանեան զիս հարք իմ, եւ ես զհարս ծանեայ, եւ զանձն իմ դնեմ վասն ոչխարացն: Եւ այլ ոչխարք ունիմ, որ ոչ են յայսմ գաւթէ, եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել, եւ զձայն իմ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ եւ մի հովիւ: Վասն այնորիկ զիս սիրէ հայրն, զի ես զանձն իմ դնեմ, զի առցեմ զայն կրկին: Ոչ ոք առնու զանձն իմ յինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն: Զօրութիւն ունիմ դնել զայն, եւ զօրութիւն ունիմ առնել զայն կրկին: Զպատուիրանս զայս ընկալայ յաստուծոյ հաւրէ: Եւ եղեւ պառակտումն մի ի հրեայսն վասն բանիցս զայսոցիկ: Եւ ասէին բազումք ի նոցանէ. Դեւ ունի եւ խելագարեալ է, զի՞ զնա լսէք: Այլք ասէին. Ոչ են բանք դիւահարի. միթէ դեւ կարէ աչս կուրաց բանալ: Եւ եղեւ տօնախմբութիւն ի Երուսաղէմ, եւ ձմեռն էր: Եւ շրջէր Յիսուս ի տաճարին ի սեամս Սողոմոնի: Եւ պատեցին զնա հրեայքն, եւ ասէին ցնա. Մինչեւ յե՞րբ զանձինս մեր տարակուսանաց մատնես զմեզ: Եթէ դու ես Քրիստոս, ասա մեզ յայտնի: Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ասացի ձեզ, եւ ոչ հաւատայք: Գործքն զոր ես առնեմ յանուն հաւր իմոյ, նոքա վկայեն վասն իմ: Այլ դուք ոչ հաւատայք, զի ոչ էք յոչխարաց իմոց, որպէս ասացի ձեզ: Ոչխարք իմ զձայն իմ լսեն, եւ ես ծանեայ զնոսա, եւ նոքա հետեւին ինձ: Եւ ես տամ նոցա կեանս յաւիտենական, եւ մի կորիցեն յաւիտեան, եւ ոչ ոք յափշտակէ զնոսա ի ձեռաց իմոց: Հայրն իմ որ ետ ինձ զնոսա, մեծ է քան զամենայն, եւ ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց հաւր իմոյ: Ես եւ հայր մի եմք: Առին հրեայքն քարինս, զի քարկոծեսցեն զնա: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. Գործս բազումս բարիս ցուցի ձեզ յանմահէ հաւրէ իմմէ, վասն գործոյ որոյ ինձ քարկոծէք զիս: Պատասխանի ետ նմա հրեայքն եւ ասեն. Վասն բարի գործոյ ոչ քարկոծեմք զքեզ, այլ վասն հայհոյութեան, եւ զի դու մարդ եւ առնես զանձն քո աստուած: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. Ոչ գրեալ է յօրինաց ձերոց. Ես ասացի, թէ աստուածք էք: Եթէ զնոսա ասաց աստուածս, յորոց եղեւ բան աստուծոյ, եւ ոչ կարէ խափանել գրոցն զօրութիւն, զոր հայր սրբեաց եւ առաքեաց յաշխարհս, դուք ասէք թէ հայհոյես, զի ասացի թէ որդի աստուծոյ եմ: Եթէ ոչ առնեմ գործս հաւր իմոյ, մի հաւատայք ինձ: Եթէ առնեմ, եւ թէպէտ ինձ մի հաւատայք, գործոցն հաւատացէք, զի գիտասջիք եւ ծանիցէք, զի հայր ի մէնջ է, եւ ես ի հաւր: Եւ ետուն զնա ի ձեռս նոցա, եւ ելանէ ի ձեռաց նոցա: Եւ գնաց անդրէն յայնկոյս Յորդանանայ յայն տեղի ուր էր Յովհաննէս սկիզբն մկրտելոյ, եւ բնակեցաւ անդ: Եւ բազումք եկին առ նա, եւ ասէին. Զի Յովհաննէս նշան մի արար, բայց ամենայն զոր ասաց Յովհաննէս վասն այսորիկ ճշմարիտ էր: Եւ բազումք հաւատացին անդ ի նա:

Էր ոմն հիւանդ Ղազար ի Բեթանիայ, ի գեղէ Մարիամու եւ Մարթայ քրոջ նորա: Եւ էր Մարիամ որ օծեալ էր զտէր հոտիւ եւ սրբեաց զոտս նորա մազիւք իւրովք, եղբայր Ղազարոս հիւանդանայր: Առաքեցին քոյրք նորա առ նա եւ ասեն. Տէր, ահա զոր սիրես հիւանդանայ: Եւ լուեալ Յիսուսի ասէ. Ոչ է հիւանդութիւն մահու, այլ վասն փառաց Աստուծոյ, զի փառաւորեսցի որդի Աստուծոյ անտի: Սիրէր Յիսուս զՄարթա եւ զքոյր նորա եւ զՂազարոս: Եւ իբրեւ լուաւ եթէ հիւանդանայ, յայնժամ եւ եհաս յերկուս աւուրս յորում էր անդ: Ապա յետ այսորիկ ասէ ցաշակերտսն. Երթիցուք անդրէն յՅուդայաստան: Ասեն ցնա աշակերտքն. Վարդապետ, արդ հրեայքն խնդրէին զքեզ քարկոծել, եւ անդրէն երթիցես անդ: Պատասխանի ետ Յիսուս. Ոչ են տասն ժամ աւուր: Եթէ ոք գնայ ցերեկի, ոչ գայթագղի, զի զլոյս աշխարհի տեսանէ: Եթէ ոք գնայ ցգիշերի, գայթագղի, զի լոյս ոչ է ընդ նմա: Զայս ասաց, եւ յետ այսորիկ ասէ ցնոսա. Ղազարոս բարեկամ մեր հանգեաւ, այլ երթամ զարթուցից զնա: Ասեն աշակերտքն. Տէր, եթէ հանգեաւ, ապրեսցի: Յիսուս ասէր վասն մահուանն նորա, եւ նոքա կարծէին թէ վասն հանգստեան քնոյ ասէ: Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս յայտնի. Ղազարոս մեռաւ, եւ ուրախ եմ վասն ձեր զի ոչ էի անդ, զի հաւատասջիք: Այլ երթիցուք առ նա: Ասէ Թովմաս որ կոչի Երկուորեակ ցընկերակիցսն. Երթիցուք եւ մեք, զի մեռցուք ընդ նմա: Եկն Յիսուս, եւ գտ զնա չորեքտասան աւուրս ունել ի գերեզմանի: Էր Բեթանիա մերձ ի Երուսաղէմ, իբրեւ հինգետասան ասպարիզս: Եւ բազումք ի հրեայսն եկեալ էին առ Մարթա եւ առ Մարիամ, զի մխիթարեսցեն զնոսա վասն եղբաւրն: Մարթա իբրեւ լուաւ եթէ գայ Յիսուս, ընդառաջեաց նմա: Մարիամ ոչ նստէր ի տան: Ասէ Մարթա ցՅիսուս. Տէր, եթէ էիր դու անդ, եղբայր իմ ոչ մեռանէր: Եւ արդ գիտեմ եթէ զոր ինչ խնդրեսցես ի հաւրէ, տացէ քեզ: Ասէ ցնա Յիսուս. Յարիցէ եղբայր քո: Ասէ ցնա Մարթա. Գիտեմ եթէ յարիցէ յարութեան յաւուրն յետնում: Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ յարութիւն եւ կեանք: Որ հաւատայ ինձ, եթէ մեռցի, կեցցէ: Եւ ամենայն որ կեայ եւ հաւատայ ինձ, մի մեռանիցի յաւիտեան: Հաւատա՞ս դու զայս: Ասէ ցնա. Այո, տէր, ես հաւատացի եթէ դու ես Քրիստոս որդի Աստուծոյ, որ յաշխարհ եկեսցես: Եւ զայս ասացեալ գնաց եւ կոչեաց զՄարիամ զքոյր իւր ասելով ի ծածուկ. Վարդապետ եկն եւ կոչէ զքեզ: Նա իբրեւ լուաւ, յարոյց վաղվաղակի եւ եկն առ նա: Եւ Յիսուս ոչ եհաս ի գեղ, այլ էր ի տեղւոջն յորում ընդառաջեաց նմա Մարթա: Հրեայքն որ էին ընդ նմա ի տանն եւ մխիթարէին զնա, իբրեւ տեսին զՄարիամ զի վաղվաղակի յարոյց եւ ել, հետեւեցան նմա, կարծելով թէ երթայ ի գերեզմանն լալ անդ: Մարիամ իբրեւ եկն ուր էր Յիսուս, տեսեալ զնա անկաւ առ ոտս նորա եւ ասէ ցնա. Տէր, եթէ էիր դու անդ, եղբայր իմ ոչ մեռանէր: Յիսուս իբրեւ ետես զնա լալ, եւ զհրեայսն որ եկեալ էին ընդ նմա լալ, յուզեցաւ ոգւովն եւ խռովեցաւ, եւ ասէ. Ուր եդիք զնա: Ասեն ցնա. Տէր, եկ եւ տես: Եւ արտասուեցաւ Յիսուս: Ասէին հրեայքն. Ահա որպէս սիրէր զնա: Եւ ոմանք ի նոցանէ ասէին. Ոչ կարէր այս որ բացեալ զաչս կուրին, առնել զի եւ Ղազարոս մի մեռանիցի: Յիսուս դարձեալ յուզեցաւ յինքն, եւ եկն ի գերեզմանն: Եւ էր քարայր, եւ քար դրեալ էր ի վերայ նորա: Ասէ Յիսուս. Վերուսկիզբն զքարն: Ասէ ցնա Մարթա քոյր նորա մեռելոյն. Տէր, արդէն հոտեսցի, զի չորեքտասան աւուրս ունի ի գերեզմանի:

Զաղաղակեցարո զքեզ զամենայն
զոր ինչ ասացեալ է ի մարգարեսն
զի ոչ բնակեալ ցերեկուցաւ
զի ոչ հանդերձ ցանկալեաց
զի ոչ հագուստ ակնկալեցի
զի ոչ հաճեցար անձնիմ։
զի հաճեցար անձնիմ։
զի ոչ հաճեցար անձնիմ։
զի ոչ հաճեցար անձնիմ։
զի ոչ

ոչ որ չարեցուցէ՝ քան
զի ոչ ոք ի նոցանէ
ոչ ծառն Քրիստոս։

Կամ արարիք զծառն
բարի, եւ զպտուղն նորա
բարի, կամ արարէք զծա-
ռն չար, եւ զպտուղ նորա
չար։ զի ի պտղոյն ան
ծառն ճանաչի։

Կամ այդուիկ առեմ
զնէ։ առնենայն մեղք ու
հայհոյութիւնք թողցին
մարդկան բայց զհոգւոյն
հայհոյութիւն մի թող
ցի։ եւ որ ոք առիցէ բան
զորդւոյ մարդոյ թողցի
նմա։ բայց որ զհոգւոյն
սրբոյ առիցէ, մի թողցի
նմա։ մի յայսմ աշխար
հի։ եւ մի՛ ի հանդերձեալ
ումն։

Կամ արարիք զծառն
բարի, եւ զպտուղն նորա
բարի, կամ արարէք զծա
ռն չար, եւ զպտուղ նորա
չար։ զի ի պտղոյն ան
ծառն ճանաչի։

Ո՛ւրո՛ց ընդոխ, հակա
յափշտակիցէք։

Եւ ապա զտունն նորա
հանիցէ, հակա
յափշտակիցէ զհզաւրն,
մուտանել իւրեան հզա-
րի եւ ազատծիւն նորա
կացէ՝ եթէ ոչ
կամ զի արդ կարիցէ
արքայութիւն այ։

Հասեալ է ի քեզ
հանեմ զդևս, ուրեմն
ապա թէ հոգւովն
եղիցին չէր դատաւորք։

Կամ զի արդ կացցէ թա
գաւորութիւնն նորա։

Եւ եթէ ես բեկեալ զե
րդիքն չէր իւ հանի
զկեն։ վասն այնորիկ նոքա
զգաստ լինիցին չէր դատաւորք։

Կամ զի արդ կացցէ թա
գաւորութիւնն նորա։

Եւ եթէ ես բեկեալ զե
րդիքն չէր իւ հանի
զկեն։ վասն այնորիկ նոքա
զգաստ լինիցին չէր դատաւորք։

ևշնաւցաւղ ընշան խնդ
րե։ ևնշան մի տացինամա,
բայց ընշանն յուսնանու
մարգարէին։

Զի որպէսզի յովնանի
փոր կիտին գերիս տիւս
ևգերիս գիշեր նոյնպէս
եղիցի ևորդի մարդոյ ի
սիրտ երկրի գերիս տիւս
ևգերիս գիշեր։

Այր նինուէացիք յա
րիցեն ի դատաստանի
ընդ ազգիս ընդ այսմիկ,
ևդատապարտեացեն զնա,
զի ետկն ի ծովացայ երկրի
լսել զիմաստութենն
սողոմոնի։

*Երարդ առաջիկ մէջ քան զյովհա
նէս առաք։

զի եյաւելուածոյ սրտի
խաւսի բերան։

Սարդ բարի ի բարի
գանձոց սրտի իւրոյ
հանէ զբարիս։ և մարդ
չար ի չար գանձոց սր
տի իւրոյ հանէ զչարիս։

Բայց ասեմ ձեզ։ թէ
ընդ ամենայն դատարկ
բանի զոր խաւսեցին
մարդիկ, տացեն հաշիւ
յաւուրն դատաստանի։
զի ի բանից քոց արդա
րացիս, և ի բանից քոց
պարսաւորեացիս։

Այնժամ պատաս
խանի ետուն նմա
ոմանք ի դպրացն և փա
րիսեցւոց և ասեն, վար
դապետ, կամիմք ընշան
տեսանել ի քէն։

Նա պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա, ազգ չար

ժողովուրդք բազումք
ըն, և ժողովեցան առ նա
հնէն նաւտա առ ծով եղե
ւ եաս ոչն ցնա: ահա
մայր քո և եղբարք քո կան
արտաքոյ եփնդրեն խաս
ան ընդ քեզ:
ա պատասխանի ետ
այնմիկ որ ասացն ցնա, և
ասե: ով է իմ մայր: կամ ով
էն իմ եղբայր:
ւ ձգեալ զձեռն իւր
յաշակերտսն ասե, ահա
մայր իմ և եղբարք իմ: զի
որ առնիցէ զկամս հօր
իմոյ որ յերկինսն է, նա է
իմ եղբայր և քոյր և
մայր:

ասուցանէ յայնմիկ

Եկեալ էր յիսուս
ժողովուրդք բազումք
ղովուրդն խաւարեր, ասէ
ոչ ածիցէ զնշան նմա
ինչ եդիցի եւազգ
ինն:
ետին չարք զառա
անդ: եվինի մարդոյն այն
զինքն, եւմտեալ բնակիլ
այս չարագոյնս քան
նդ ընդ իւր եւթն այլ
յայնժամ երթայ եւտ
քրեալ եյարդարեալ:
գտանէ պարապեալ մա
իմ ուստի եկի: եւեկեալ
աս. դարձայց իտուն
ւոչ գտանէ: յայնժամ
ղիս եմնդրէ հարանիսա
շրջի ընդ աներջրդին տե
ղջ եւանիցէ իմարդոյ,
յն յորժամ այսն պի
ստղումնէ ասաս:
ւահա մեծ քան էղ

և այլն անկաւ յերկիր կերբ բարի։ եւ տայր պատուղ։ եր որ հարիւրապատուղ։ եր որ վաթսնապատուղ։ եր որ երեսնապատուղ։

Ո ր ունիցի ականջս լսել լսիցէ։

և մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա, ընդ եր առակաւք խօսիս ընդ նոսա։

Ա ն պատասխանի եւ ասէ ցնոսա։ զի ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեանն երկնից։ և նոցա չէ տուեալ։

Ո ր ոյր գուցէ, տացի նմա և յաւելցի։ և որոյ ոչն գուցէ, և զորս ունի ցին բարձցի ի նմանէ։

Ա յդ պատճառաւ ընդ նոսա կաւք խօսիմ ընդ նոսա, զի տեսանելով ոչ տեսանեն։ և լսելով ոչ լսեն։ և ոչ հասանեն։

և ի նոսա կատարի մարգարէու թիւն Եսայեայ ասելով։ լսելեաւ լուիցէք և ոչ իմասցէք։ և տեսանելով տեսանիցէք և ոչ ծանիցէք։

Ե ղաւ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ և ականջս ծանրացան լսել։ և զաչս իւրեանց խուփ արարին։ զի մի երբէք տեսցեն աչօք և լսելեաւ լսիցեն և սրտիւ իմասցեն և դարձցին և բժշկեցից զնոսա։

Ա յլն անկաւ ի հող բարի։ և ելեալ բուսաւ։ առ իւր պտուղ հինգ երկրորդ։ և ի հինգ երկրորդէ տասն։

Ա յլն անկաւ ի մէջ փշոց։ և ելեալ փշոցն խեղդեցին զնա։

Ա յլն անկաւ ի հող բարի։ և ելեալ բուսաւ։ առ իւր պտուղ հարիւրապատուղ։ և վաթսնապատուղ։ և երեսնապատուղ։

Ո ր ունիցի ականջս լսել լսիցէ։

Ա յլ առակ արկ առ նոսա։ և ասէ։ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից մարդոյ մի որ սերմանեաց զսերմն բարի յագրի իւրում։

Ի ժամ եւ մարդիկն ննջէին եկն թշնամի նորա և սերմանեաց զիւրն ի մէջ ցորենոյն և գնաց։

Ա յլ երբ բուսաւ խոտն և պտուղ արար, յայնժամ երեւեցան և ցորենն։

Ե կին ծառայքն տեառն տանն և ասեն ցնա։ տէր ոչ զբարի սերմն սերմանեցեր յագրի քում։ ուստի ունի ցորենն զխոտս։

Ա սէ ցնոսա։ թշնամի մարդ արար զայդ։ և ասեն ծառայքն ցնա։ կամիս զի երթեալ ժողովեսցուք զնոսա։

Ա սէ։ մի, գուցէ ժողովելով զխոտսն արմատաքակ առնուցուք զցորենն ընդ նոսա։

Թ ող զերկոսեան աճեսցին մինչև ի հունձս։ և ի ժամ հնձոյն ասիցեմ հնձողացն։ ժողովեցէք նախ զխոտսն և կապեցէք զնոսա տաւակաւք առ այրել։ և զցորենն ժողովեցէք ի շտեմարան իմ։

նին վաղվաղակի գայլ
հրապարակ ասեն զայն
մի՛ երթիր հետ նոցա
քեզ, այլ առ ժամանակ
ընդ ոչ ումեք արմատս լիր
վաղակի խոնարհութեամբ
եւ որ յապաւաժին
ասեն զայն հրապարակ
այնք որ առ Ճանապարհ
հայն սերմանեցաւ։
Եւ որ յապաւաժին
սերմանեցաւ այնք, որ
լսէ զբանն եւ վաղ
ընդունի զնա։ բայց
զի ոչ ունի արմատս յինն
քեզ, այլ առ ժամանակ
մի՛ երթիր հետ նոցա
զբան արքայութեան,
եւ զայն առնու իմիտ, զայ
չարն եւ յափշտակէ զսիր
սմանեալն իմիտ նորա։
այնք որ առ Ճանապարհ
հայն սերմանեցաւ։
Եւ որ յապաւաժին
սերմանեցաւ այնք, որ
լսէ զբանն եւ վաղ
վաղակի խոնարհութեամբ
ընդունի զնա։ բայց
զի ոչ ունի արմատս յինն
քեզ, այլ առ ժամանակ
մի՛ երթիր հետ նոցա
զբան արքայութեան,
եւ զայն առնու իմիտ, զայ
չարն եւ յափշտակէ զսիր
սմանեալն իմիտ նորա։

բազում մարգարէք եւ
արդարք ցանկացան
տեսանել զոր տեսանէք
դուք, եւ ոչ տեսին։ եւ լսել
զոր լսէք դուք, եւ ոչ լսեցին։
Եւ դուք լուարուք զառակս
զառակս սերմանացա
հնձն։ յաւուրն այնմ ելեալ
զբանն արքայութեան,
եւ ոչ առնու իմիտ, զայ
չարն եւ յափշտակէ զսիր
սմանեալն իմիտ նորա։
այնք որ առ Ճանապարհ
հայն սերմանեցաւ։
Եւ որ յապաւաժին
սերմանեցաւ այնք, որ
լսէ զբանն եւ վաղ
վաղակի խոնարհութեամբ
ընդունի զնա։ բայց
զի ոչ ունի արմատս յինն
քեզ, այլ առ ժամանակ
մի՛ երթիր հետ նոցա
զբան արքայութեան,
եւ զայն առնու իմիտ, զայ
չարն եւ յափշտակէ զսիր
սմանեալն իմիտ նորա։

կն Թշնամի նորա։ եւ
նետաց իւրեանց որոշեն իմիջ
ցորեանոյն, եւ գնացեք, եւ իբրև
բուսաւ խոտն եւ արտար
պտուղ, տապա երեւեցաւ
և որոմն։

Սաստուցեալ ծառայքն
տանուտեառնն, եւ են
ցնա, եւ ոչ սերմն բարի
սերմանեցեր յագարակին
քումմ. արդ ուստի ունիցի
զորոմն։ Եւ նա ասէ ցնոսա, այր Թշնամի ար
ար զայն։

Եւ ասեն ցնա ծառայքն,
կամիս զի երթեալ քա
ղեսցուք զայն ի բաց։
Եւ նա ասէ ցնոսա։
գուցէ մինչ քաղիցէք
զորոմն, եւ արմատանն
ընդ նմին ի բաց խլիցէք,
Թոյլ տուք երկոցունց
աճել միասին մինչև ի

ադդի։

Իսկ որ իմիջ փշոցըն
սերմանեցաւ, այնք են որ
լսեն զբանն, եւ հոգք
աշխարհիս եւ ապատրանք
մեծութեան հեղձուցա
նեն զբանն, եւ լինի ան

պտուղ։

Իսկ որ յերկիրն բարի
սերմանեցաւ, այնք են որ
լսեն զբանն եւ իմաս
նուն եւ առնու զպտուղ։
Ե որ հարիւր։ եւ որ վա
թսուն։ եւ որ
երեսուն։

Յայտարարիւ
առնոսա և
առաքեալ։

Նմանեցաւ արքայու
թիւն երկնից առն որ
սերմանիցէ սերմ բարի
յագարակի իւրում։ եւ
քուն լինել մարդկան, ե

Ա մէն ասէ ձեզ՝ ամէն որ
հաւատայ ինձ՝ զգործս զոր
ես գործեմ՝ նա եւ զայն գոր-
ծէ՝ եւ մեծագոյնս քան զայս
գործէ՝ զի ես առ հայր իմ
երթամ։ եւ զամենայն զոր
խնդրիցէք յանուն իմ՝ զայն
արասցեմ՝ զի հայր փառաւո-
րեսցի յորդւոյ։ եթէ զինչ
խնդրիցէք յանուն իմ՝ զայն
արասցեմ։

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս
իմ պահեցէք։ եւ ես խնդրեցից
զհայրէն իմմէ՝ եւ այլ մխի-
թար տացէ ձեզ՝ զի լիցի ընդ
ձեզ յաւիտեան։ զհոգին ճշ-
մարտութեան՝ զոր աշխարհ
ոչ կարէ ընդունել՝ զի ոչ
տեսանէ զնա եւ ոչ ծանանէ
զնա։ դուք ծանանիցէք զնա՝
զի նա ընդ ձեզ բնակեալ է
եւ յձեզ լինելոց է։ ոչ թող-
ցուց զձեզ որբս՝ գամ առ
ձեզ։ մի եւս սակաւ եւ ոչ
տեսանէ զիս աշխարհ։ այլ
դուք տեսանիցէք զիս՝ զի
ես կեամ եւ դուք կեայջիք։
յաւուրն յայնմիկ գիտասջիք
դուք՝ զի ես յհայրէ իմմէ եմ
եւ դուք յիս՝ եւ ես յձեզ։
որ ունի զպատուիրանս իմ՝
եւ պահէ զնոսա՝ նա է որ
սիրէ զիս։ եւ որ սիրէ զիս՝
սիրեսցի յհօրէ իմմէ։ եւ ես
սիրեցից զնա՝ եւ յայտնեցից
նմա զանձն իմ։

Ասէ ցնա Յուդա՝ ոչ իսկարիովթացին
տէր՝ զի՞ է պատճառ զի յայտնել
պատրաստ ես զանձն քո մեզ՝
եւ ոչ աշխարհի։ պատասխանի
Յիսուս՝ եւ ասէ ցնա։ եթէ
ոք սիրէ զիս՝ զբանս իմ պա-
հեսցէ։ եւ հայր իմ սիրեսցէ
զնա՝ եւ առ նա եկեսցուք՝ եւ
բնակութիւն առնեսցուք ընդ
նմա։ որ ոչ սիրէ զիս՝ զբանս
իմ ոչ պահէ։ եւ բանն զոր
լուայք՝ ոչ է իմ՝ այլ հաւր
իմոյ որ առաքեաց զիս։

Այս ինչ խօսեցայ ընդ ձեզ՝
մինչ դեռ կամ ընդ ձեզ։ եւ
զհոգին սուրբ՝ զոր առաքէ
հայր յանուն իմ՝ նա ուսցէ
ձեզ զամենայն եւ յիշեցու-
սանիցէ ձեզ զամենայն զոր
ասացի ես ձեզ։ խաղաղու-
թիւն թողից ձեզ՝ խաղաղու-
թիւն իմ տաց ձեզ։ ոչ որպէս
աշխարհ տայ՝ ես տամ ձեզ։
մի սրտագործեսցին սիրտք
ձեր՝ եւ մի երկնչիցին։ լուա-
ք զոր ասացի ես ձեզ՝ եթէ
երթամ եւ գամ առ ձեզ։ եթէ
սիրէիք զիս՝ ուրախ լինէիք
զի ասացի թէ երթամ առ հայր
իմ։ զի հայր իմ մեծ է քան
զիս։ եւ արդ ասացի ձեզ յա-
ռաջ քան զլինելն՝ զի երբ
լիցի՝ հաւատասջիք։ ոչ բազում
խօսեսցայ ընդ ձեզ՝ զի գայ
իշխան աշխարհիս այսորիկ՝
եւ ոչ ինչ է իմ ի նմա։ այլ
զի գիտասցէ աշխարհ՝ զի
սիրեմ զհայր։ եւ որպէս ետ
ինձ հայր՝ նոյնպէս առնեմ։
յարուցէք՝ երթիցուք ասդ-
անօր։

Յայնժամ արդարքն ծագեսցեն իբրև զարեգ
անկն յարքայութեան
երկնից։ որ ունիցի ական
ջս լսելոյ լուիցէ։

Դարձեալ նմանէ ար
քայութիւն երկնից, զան
շէ ծածկելոյ յատարակի։
զոր գտեալ մարդոյ թա
ղցոյց։ ևիւնդութենէ ան
տի երթայ վաճառէ զա
մենայն ինչ զոր ունի, և
գնէ զագարակն զայն։

Դարձեալ նմանէ ար
քայութիւն երկնից առն
վաճառականի որ խնդ
րիցէ մարգարիտս գեղե
ցիկս։ ևգտեալ մի պատ
ուական մարգարիտ։ եր
թեալ վաճառեաց զա
մենայն զոր ինչ ունէր։ և
գնեաց զայն մարգարիտ։

Դարձեալ նմանէ ար

ման ածեր բարի։ և որ
դի մարդոյ։ ևագարակն
աշխարհիս։ սերմն բարի
նոքա են որ որդիքն ար
քայութեանն։ իսկ որոմն
որդիք չարինն են։ ևթշնա
մին որ վարեաց զայն սա
տանայն։ ևհունձքն կա
տարած աշխարհիս։ և
հնձաւորքն հրեշտակքն։

Որպէս ժողովի որոմն
և հրով այրի, այնպէս լ
ցիցի ի կատարած աշխա
րհիս։ առաքեսցէ որդի
մարդոյ զհրեշտակս իւր,
և ժողովեսցեն յարքայու
թենէ նորա զամենայն
գայթագղութիւնս և
զայնոսիկ որ գործեն
զանաւրէնութիւն։ ևար
կցեն զնոսա ի հնոց հրոյ։
անդ եղիցի լաւ և կրճտիլ
ատամանց։

զանձն իւրում զնոր ևզ
հին։

Ի ևեղև իբրև կա
տարեաց յիւ զառա
կս զայտառիկ։ փոխեցաւ
անտես։

Ե ևկեալ Ի գաւառն իւր,
ուսուցանէր զնոսա Ի ժո
ղովրդեանն նոցա։ մին
չև զարմանալ նոցա ևա
սել։ սմա ուսոյ եցէ այս
իմաստութիւն և զաւր
ութիւնք։ ոչ սա՞ հիւսա
նն որդի։ ոչ մայր սորա
կոչի մարիամ։ և եղբարք
սորա յակովբոս և յովսէփ։
և սիմոն և յուդա։ և քոյրք
սորա ոչ ամենեքեան սո
մեղէն։ արդ ուստի սմա
այս ամենայն։ և գայթակղ
ղէին ի նմա։

Ե յիւ ասէ ցնոսա։ չէ՞ք
մարգարէ անարգ, բայ

զայուժիւն երկնից ուս
կանի արկեալ Ի ծովեայս
ամենայն ազգաց ժողովէ
լոյ։ զոր Իբրև լցաւ։ հան
եալ Ի ցամաք և նստեալ
ժողովեցին զբարին բար
ին յամանս։ և զխոտանն
Իւրաց ընկեցին։ այնպէս
եղիցի Ի կատարած աշ
խարհիս։ ելցեն հրեշ
տակք, և ամբարեացեն ըզ
չարս Ի միջոյ արդարոց։
և արկցեն զնոսա Ի հնոց
հրոյն։ անդ եղիցի լալ և
կրճել ատամանց։

Ա ռ ձեռնա յիւ Իմացա
րուք զայս ամենայն։ ա
սեն ցնա, այո՛ տէր։ ետ
ուն ցնա ասէ ցնոսա։ վասնայսո
րիկ ամենայն դպիր աշա
կերտեալ արքայութեան
երկնից նմանեսցի առն տա
նուտեառն որ հանէ Ի

Ընդ անտիքան զի Իերիւնչ
մարգարէ ունէին զնա։

ՀԽԵ Ե Իերիւ եղէն ծնունդ
դք հերովդէ։ կաքաւեաց
դուստրն հերովդիադայ
իմիջ բազմականին և հա
ճոյ թուեցաւ հերովդէ։
ուստի և երդմամբ խոս
տացաւ նմա տալ զինչ
և խնդրեացէ։

Ե Նա յառաջագոյն
խրատեալ իմաւրէ իւրմէ։
տո՛ւր ինձ աստ այսր ի
վերայ սկուտեղ զգլուխն
յովհաննու մկրտչի։

Ե Ա տրտմեցաւ թա
գաւորն։ բայց վասն երդ
մանցն և բարձակցացն,
հրամայեաց տալ նմա։

Ե Ա առաքեաց գլխատե
ւայ զյովհաննէս իբանտի։
և բերաւ գլուխն նորա սկր
տեղ, և ետուա աղջկանն։

ՀԽԶ Ե Ոչ ի մարդկանէ
ոչ յիւրումն գաւասի և
յիւրում տան։

Ե Ո՛չ արար անդ զաս
տուածային բազումն վա
ս ան ան հաւաստու
թեանն նոցա։

ՀԽԹ այնմ ժամանակի

Հ Ակի լուաւ հերով
դէս չորրորդապետ զըլր
ին։ և առաք զծառայս իւր,
նահ յովհաննէս մկրտիչ։
նա յարեաւ իմեռելոց։ և
վասն այսորիկ զաւրու

Ի Թիւնք լինին նովաւ։

ՀԾ ան զի հերովդէս կա
լաւ զյովհաննէս կապէ
աց զնա և եդ ի բանտի
վասն հերովդիայ կնոջի
լիպոսի եղբաւր նորա։ զի
առեր զնա յովհաննէս ։
ասեր ցնա յովհաննէս։
արժան քեզ ունել զդա։
և ակամբ զնա սպանանել։
բայց երկնչէր ի ժողովրդե

Ղ Ա Ղ
ՀԽԶ ՃԷ Ղ
ՀԽԹ ՃԸ ՃԲ

Հ Իր
ՀԽԵ Կ

Եւ մատուցեալ աշա
կերտքն նորա բարձին
զմարմինն եւ թաղեցին։
Եւ էր մեծ ուրախութիւն
գնացի ասել հոգա
ու յանդուգնացայ տեղի առ
անձինն։
Իբրև լուան ժողովուրդքն, գնացին զհետ նո
ա հետի եքաղաքացի
անտի։
Եւ իբրև եկն առ ժո
ղովուրդ բազում, զիմա
ցան ընդ նմա։ Եւ ժամեկեաց
զհինուանդս հոգոյ։
Իբրև լինէր երեկս եղև,
մատուցան առ նմա աշա
կերտքն եւ ասեն, տեղիս
անապատ է, եւ արդ տուր
թաժամեալ։ արձակեա
զժողովուրդսդ զի եր
թիցեն շուրջ իշխանս
գնեացեն իւրեանց կե
րակուրս։
Եւ ասէ ցնոսա, ոչ ինչ կա
տոյկ դուցա երթալ։ դուք
տուք դոցա ուտել։
Եւ նոքա ասեն ցնա,
ոչ ինչ ունիմք առաց բայց
հինգ հնականակ եւ երկու
ձկունս։
Եւ ասէ ցնոսա։ բե
րէք այսր զայն։
Եւ հրամայեաց բազ
մեցուցանել զժողո
վուրդսն ի վերայ խո
տոյ։ Առեալ զհինգ հնձն
կանակն եւ զերկուս ձկ
կունս, հայեցաւ յեր
կինս, աւր հնեաց։ եւ բե
կ եւեթ ցաշակերտսն
զնկանակսն։ եւ աշակեր
տքն ժողովրդոցն։ կերան
ամենեքեան եւ յագեցան։

աջն։ քան զի ընդ դէմ եր
ուսաւք ծիւեալ յատե
մարքէն բաղում առատա
նաւն մեկնեաւեր ի ցա
նաւ։ եւ անդէր միայն։ եւ
ղաւթս։

ՀԶ Ե ի բերե ընդ երեկա
ոն առան ձինն կալ յա

ՀԽ Ե ի բերե արձակեաց
զծովուրդն եւ իլեա

արձակեցաք։

ՀԽԱ Ե ի բերե ընդ ծովուրդն եւ իլեա
տոմոն գնացաք ի ջրո
ցիւեկն առ յա

հողմին։

Ե ի բերեմք պա
հու գիշերոյն։ եկն առ
նուաս յա գնալով ի ծո

ծովուն։

Ի բերե առեին զնաւա
կերտքն զի գնայր իւրե
րայ ծովուն։ խռովեցաւ
նաւն։ զի առաջ քան
ինչ եկն։ ետես ահին ա
ղաղակեցին։

Ե վաղվաղակի էտես
ուեցաւ ընդ նուաս յա նա
ւակ։ քան զայլ երեցաւորսք։

ՀՀԶ եւեմ։ մի երկնչէք։

ՀՀԶ ատուածոյն եմ ես
պետրոս նաւակ։ տր։ եմ
ե ղուես հրամայեա
ինձ գալ առ քեզ ի ւերայ
ջրոցս։ եւ նա ասէ։ եկ։

Ե ի չէտաւ ինուաւեն պե
տրոս։ գնաց ի ւերայ ջրո
ցիւեկն առ յա։

ՀՀԹ ետաւթէոսի վար

վաղակի զաշակէ
րտան մատանել ինոաւ։ և
յառաջէ յայնկոյս մինչ
ինքն զծովուրդն ա

արձակեցէ։

ՀՀԺ Ե ի բերե արձակեաց
զծովուրդն եւ իլեա
ոն առան ձինն կալ յա

ղաւթս։

ՀՀԽ Ե ի բերե ընդ երեկա
եղեւ։ անդէր միայն։ եւ
նաւն մեկնեաւեր ի ցա
մաքէն բաղում առատա
րիւաւք ծիւեալ յալե
ացն։ քան զի ընդդէմ եր

եւ բարձին զնշխարս կո
տորեցին երկուսեանսն սա

կաւի լի։

Ե ուրք կերանն էին
աւրք իբրեւ հինգ հազիւ։
թող զկանայս եւ զման
կտի։

ՀՀԿ ետաւիսեաց վար

անդա: Հաղաչէին զնա զի գոնէ միայն ի քաղաքիդ հանդերձի ներմերձեցին: Որ մինաւդամ մերձեցան

փրկեցան:

Յայնժամ մնաց

ՀՃԹ

եան առ յիս որ յերեսի փարիսեցւոցն, ազգը պիղծ Հասեն, ընդեր աշակերտքն քո անցցա նեն զաւանդութեամբ ծերոցն: զի ոչ լուանան զձեռս յորժամ հաց ու

տեն:

Ա ապատասխանի Հս եւ ասէ ցնոսա, Հոգ դուք ընդեր անցանէք զպատ ուիրանաւն այ վասն ձեր զոյ աւանդութեամբ:

ՀՃԺ

Ով ոչ ասաց պատու հեա զհայր քո եւզմայր: եւ որ բամբասէ զհայր կամ զմայր, մահ ու

եւ տեսեալ զհոգին սատանիկ երկեաւ: Եւ բև սկսաւ ընկղմել, աղաղակեաց Հս եւ ասէ,

փրկեա զիս:

ՀՃԸ

Եւ վաղվաղակի յա ձգեաց զձեռն Հս ու կալ զնա եւ ասէ ցթերա Հաւատոյ, ընդեր երկմըտեցեր:

ՀՃԹ

Եւ երբ եկին ի նաւն, դադարեաց հոգին: Եւ որ ի նաւի նէին մա տեան երկիր պատգին նմա եւ ասեն: արդարեւ որդի այ ես դու:

ՀՄ

Եւ անցեալ եկին ի գաւա ռակ ի գեղն գեննեսարեթ: Եւ երբ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ, առաքեցին ընդ ամ նայն գաւառն, եւ ածին առ նա զամենայն հիւ

Ա ստ զի ստակաւին ո
ղջ զառաւօտն զայս
պետրոս եառաք սկսի
ստուգել զնոսա զի
արկանիցէ
Ձ երկոքեան իսարիսրատա
ւաքն ընդ միմեանս
կոչեցեալ ասէին
զմարդկան պատուիրե
լոյ ատեն
Ե ւ կոչեցեալ առինքն
զնոսա ի ներքս
զմարդապետութիւնս
տեն զիա ուսուցանէն
կուահէ լինէն : զմեր տիրոջ
յիսուսի քրիստոսի
պատուիրեցաք զձեզ
զի չհայիք եւ չուսանիք
ի վերայ անունդ
Կ եղիցուրեք բարեկ
մարգարէացաւ իլիա
ս չէր եայի եառաք ժողո
վուրդս այս շրթամբք
վուրդս այս շրթամբք
ս պատուէ զիս ուսիրտ
ս իւրեանց հեռացեալ
ս կուահէ լինէն : զմեր տիրոջ
ս տեն զիս ուսուցանէն
վարդապետութիւնս ,
զմարդկան պատուիրե
ա ղ :
Ե ւ կոչեցեալ առինքն
առաքեալքն եւ ասեն
ցնոսա զի ոչ որ ինչ մտանէ

Հ այրիմ երկնաւոր՝ որ
տունկ զոր ոչ տնկեաց
հոգեա եառաք : ամէնայն
Չ ա պատասխանի եա
ղբիւրն գայլ թափղեցին :
րիսեցիքն իբրև լսեան
առեն ցնա զիտես զի փա
Յ այնժամ մատուցե
ղ աշակերտացն նոյա
րսան , այն պղծէ զմարդ :
ղջ ոչ որ ինչ երանէ իբե
րան պղծէ զմա

Ա ստուածութեան է ոմն
ինձ։
Եւ ոմն ասէ ինձ՝ զի քանա
հայի ի ստահմանաց ան
ցանել ի ստահմանաց ան
ցանել ի ստահմանաց ան
ցանել

ղուկասայ ասէ զայս ամենայն
զի ոչ ոք ասիցէ զանձանձս
կամ զդեղս ունել ինչ
զինչ ուտիցեն։ եւ արդ
զի կան ասիս։ եւ ոչ ունին
զի արդ երեք աւուրքեն
գթեամ իմոյդ ամբոխ
ոչ ունին զինչ ուտել։
կոյտք տեսանէին։ եւ
միւսոյդմանիւք բժշկէին։
կայր։ կոյրս։ հաստեր։
բազում։ որ ընկէցինըզ
նա առ ոտս նորա։ եւ
բժշկեաց զնոսա։

Ապա զարմացան ամ
ժողովուրդն որ տեսա
նէին։ զի հաստերքն խաւ
սէին։ կաղք գնայ էին։
կոյրք տեսանէին։ եւ
ոչ ունէին զինչ ուտել։

Յովհաննէս առաքեալ

Յովհաննէս առաքեալ
գթեամ իմոյդ ամբոխ
զի արդ երեք աւուրքեն
զի կան ասիս։ եւ ոչ ունին
զինչ ուտիցեն։ եւ արդ
կէ զդեղս ունել ինչ
միմ։ գուցէ նուազեսցէ
զճանապարհ այն։

Ասէն ցնա աշակերտք

ղուկասայ ասէն ցնա ժո
ղովուրդք բազումք որ
ասեան առնուա ժո
ղովրդեանն։ եւ
ասէն ցնա աշակերտք
նորա։ ոչէ բաւական
նմա զհինգ մանկանց
եւ երկուս ձկունս։ ե
նա ասէ։ այո՛ ասէ։
քան զի հաշուանք կերակ
րեն իմ ամբոխիս։ եւ
ոչ իսկ ունիմք առնել
ոչ իսեղանոյ տեառն
իսրայէլի։

Յայնժամ պատասխա
նեաւ եւ ասէ ցնա յեւսէ.
ով կին դու։ մեծ է հա
ւատք քո։ եղիցի քեզ որ
պէս կամիս։

Եւ բժշկեցաւ դուստր
որդի նորա ի նմին ա
ժամու։

սեցուց ։

Ի սրեւ արձակեաց զիւր
ղուկասդան։ եկն ի նա հմանուս մագդաղ
եայ ։

Ձկա Ե մատուցեալ փարիս
սեցիքն և առաղուկեցիքն
փորձելով խնդրեին ինքը
մանէ նշան յերկնից ցու
ցանել նոցա ։

Ձկբ Ա պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա, ազգ չար
և անհաւատ նշան խնդրէ ։
և նշան մի տացի նմա ,
բայց նշանն յովնանու
մարգարէի ։ և եթող զնո
սա և գնաց ։

Ձկգ Նայեցին և աշակերտքն
յայն կողմ ։ և մոռացան
առնուլ հաց ։

Ձկդ Ա նա ցնոսա յոտեկը
նեցուկ հաց ։
զգուշացարուք և խնամոյ
ղուկասդան։ եկն ի նա հմանուս մագդաղ
եայ ։

Ձկե Ե մատուցեալ փարիս
սեցիքն և առաղուկեցիքն
փորձելով խնդրեին ինքը
մանէ նշան յերկնից ցու
ցանել նոցա ։

Ձկզ Ա պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա, ազգ չար
և անհաւատ նշան խնդրէ ։
և նշան մի տացի նմա ,
բայց նշանն յովնանու
մարգարէի ։ և եթող զնո
սա և գնաց ։

Ձկէ Նայեցին և աշակերտքն
յայն կողմ ։ և մոռացան
առնուլ հաց ։

Ձկը Ա նա ցնոսա յոտեկը
նեցուկ հաց ։
զգուշացարուք և խնամոյ
զկանայս առաքմանկուտ։

Ձկթ Ա ոմանք կարծեցին
զի հաց չունէաք ։ գիտ
ցեալ յիսուս ասէ ցնոսա
ընդէ՞ր կարծէք զի հաց
չունիք ։ իսկ արդ մեզ յանդի
մաց ։

Ձկժ Ե ոչ գիտէք և ոչ
իմանայք ։ մինչդեռ
կարծրացուցեալ
ունիք զսիրտս ձեր ։

Ձկի Ը ունելով աչս
տեսանէք և ոչ
տեսանէք ։ և ականջս
լսելով ոչ լսէք ։ և
ոչ յիշէք ։

Ձկլ Ժ յորժամ զհինգ
հացսն բեկի զհինգ
հազարացն ։ քանի
զամբիւղ լի ։
ասեցին ցնա ։ տասն
և երկու ։

Ձկխ Ժա և յորժամ
զեօթն հացսն բե
կի զչորից հազա
րացն ։ քանի զա
մանդ լի ։
ասեցին ցնա ։ եօթն ։

Ձկծ Ժբ և ասէ ցնոսա ։
ոչ գիտէք ։

Ձկհ Ժգ և եկին ի բեթսայիդա
։ և բերին առ նա
կոյրն մի ։ և աղաչէին
զնա ։ զի մերձեցուսցէ
զնա ։

Ձկձ Ժդ և առեալ զձեռն
կուրին ։ հանեալ
զնա արտաքս ի գեղէն ։
և թքեալ ի բերան
նորա ։ և դիպեալ
ձեռամբ ի նա ։ հարց
զնա ։ եթէ տեսանէ՞
զինչ ։

Ձկղ Ժե և նա նայեալ
ասէ ։ տեսանեմ
զմարդիկ ։ զի իբրև
ծառս տեսանեմ
զնոսա շրջեալս ։

Ձկճ Ժզ ապա դարձեալ
եդ ձեռս ի ներ
կայս աչսն նորա ։
և հաստատեաց
զնա ։ և ետես
զամենայն ։ և
ոչ ինչ ուրեք
տեսանէր ։

Ձկմ Ժէ և առաքեաց
զնա ի տուն իւր
։ և ասէ ցնա ։
մի՛ ոք ի գեղն
մտանիցես ։

Ձկյ Ժը և ել յիսուս
և աշակերտքն
նորա ի գեղս
կեսարացւոյ
փիլիպպոսի ։
և ի ճանապարհին
հարցանէր զաշա
կերտսն իւր ։
և ասէր ցնոսա ։
զիա՞րդ ասեն
մարդիկ զիս
եղեալ ։

Ձկնա Իա և նոքա ասեն
ցնա ։ եթէ
յովհաննէս մկրտիչ
։ և ոմանք
ասեն ։ եթէ
եղիա ։ և
ոմանք ասեն ։
եթէ մի ոք ի
մարգարէիցն
հնոցն ։

Ձկնբ Իբ և նա ասէ
ցնոսա ։ դուք
զիա՞րդ ասէք
զիս եղեալ ։
պատասխանի
եդ պետրոս
և ասէ ցնա ։
դու ես քրիստոս
որդի աստուծոյ
կենդանւոյ ։

Ցհեքեաց յայիսուսէ

մանաւանդ փիլիպպեայ
կեսարիան, հարցանէր
ցաշակերտսն և ասէր։ զ
ո՞վ ոք ասեն զինքն մար
դիկն թէ եղեւ որդի մար
դո՞յ։

և նոքա ասեն, ոմն
զՅովհաննէս մկրտիչ։ ու
րեմնայ, կամ զմի՞ ոք իմար
գարէից։

ասէ ցնոսա, իսկ դուք
զի՞մ ոք ասէք զինքն թէ
եմ։

պատասխանի եւ նո
սիմովն պետրոս և ասէ,
դո՛ւ ես քրիստոս որդի աստ
ուծոյ։

պատասխանի եւ յի
սուսն և ասէ ցնա, երանի՛ քեզ
սիմովն որդի յովնանու։
զի մարմին և արիւն ոչ
յայտնեաց քեզ

հայր իմ որ յերկինս։
և ես ասեմ քեզ թէ դու
ես պետրոս, և ի վերայ
այսր հիմանդ շինեցից
զեկեղեցի իմ։ և դրունք
դժոխոց ոչ յաղթեսցեն
նմա։

և քեզ տացեմ զբա
նալիս արքայութեան
երկնից։ և զոր կապեսցես
յերկրի՝ կապեալ լիցի յե
րկինս։ և զոր արձակեսցես
յերկրի՝ արձակեալ լիցի
յերկինս։

յայնժամ պատուի
րեաց աշակերտացն
իւրոց զի մի՛ ոք ասիցէ
նմա թէ նա է յիսուս
քրիստոս։

Յ ի սկզբանէ սկսաւ
յիսուս ցուցանել աշա
կերտացն իւրոց թէ
պարտ է նմա երթալ յե
րուսաղէմ, և բազում
ինչ չարչարել ի ծերոց
և ի քահանայապետից
և ի դպրաց, և սպան
նել զնա, և յերրորդում
աւուր յարիցէ։

Եւ առեալ պետրոս
զնա սկսաւ սանձա
հարել նմա և ասել։ ո
չ լիցի քեզ տէր, ո
չ լիցի քեզ այդ։

Եւ դարձեալ
յիսուս ասէ ցպետրոս
երթ յետս իմ սատանայ
դու ես ինձ գայթակղու
թիւն, զի ոչ համբաս
տես զոր ինչ են աստուա
ծոյ, այլ զոր ինչ են մար
դոյ։

Յայնժամ յիսուս
ասէ աշակերտացն
իւրոց։ եթէ ոք կամի
զհետ գալ ինձ, ուրա
նիցէ զանձն իւր, և
առցէ զխաչ իւր, և
հետևեսցի ինձ։ զի
որ կամիցի զանձն
իւր կեցուցանել՝ կո
րուսցէ զնա։ և որ
կորուսցէ զանձն
իւր վասն հաց իմոյ
և աւետարանին՝ կեց
ուսցէ զնա։

Ո՞րչափ օգտի մարդ
եթէ զաշխարհս ամե
նայն շահեսցի, և զան
ձին իւր կորուսցէ։ կամ
ինչ տացէ մարդ փո
խանակ անձին իւրոյ։

ՀՀ ՀԲ ՂՀ
ՀԿԲ ՀԳ ՂԵՄԴ

Ի որ կամիցի զանձն
նուր կեցուցանել. կորուս
ցէ զնա. եւ որ կորուսցէ

Յայնժամ յիւ առէ ցա
շակերտան իւր. եթէ ոք
կամի զկնի իմ գալ. ուրա
ցի զանձն. եւ առցէ ըզ
խաչ իւր. եւ հետեւեսցի զկնի իմ:

Զի որ կամիցի զանձն
իւր կեցուցանել. կորուս
ցէ զնա. եւ որ կորուսցէ

զանձն իւր վասն իմ. եւ
ի սուրբ աւետարանին. նոյն
պէս ապրեցուսցէ զնա:

Զի զինչ օգտիցի մարդ
եթէ զաշխարհս ամենայն
շահեսցի. եւ զանձն իւր
կորուսցէ. կամ զինչ
տուցէ մարդ փոխանակ

հոգւոյ իւրոյ:

Զի որդի մարդոյ պա
տուիրակ գալոցէ ի փառս
հաւր իւրոյ. հանդերձ
հրեշտակօքն իւրովք.
եւ ապա հատուսցէ

իւրաքանչիւր ումեք
ըստ գործոց նորա:

Ամէն ասեմ ձեզ. եթէ
կան յայսոսիկ որ կայ
ցեն ի սմանէ. մինչեւ
տեսցեն զորդի մարդոյ

ՀՀ ՀԲ ՂՀ
ՀԿԲ ՀԳ ՂԵՄԴ

Յայնժամ յիւ առէ ցա
շակերտան իւր. եթէ ոք
կամի զկնի իմ գալ. ուրա
ցի զանձն. եւ առցէ ըզ
խաչ իւր. եւ հետեւեսցի զկնի իմ:

Զի որ կամիցի զանձն
իւր կեցուցանել. կորուս
ցէ զնա. եւ որ կորուսցէ

զանձն իւր վասն իմ. եւ
ի սուրբ աւետարանին. նոյն
պէս ապրեցուսցէ զնա:

Զի զինչ օգտիցի մարդ
եթէ զաշխարհս ամենայն
շահեսցի. եւ զանձն իւր
կորուսցէ. կամ զինչ
տուցէ մարդ փոխանակ

հոգւոյ իւրոյ:

Զի որդի մարդոյ պա
տուիրակ գալոցէ ի փառս
հաւր իւրոյ. հանդերձ
հրեշտակօքն իւրովք.
եւ ապա հատուսցէ

իւրաքանչիւր ումեք
ըստ գործոց նորա:

Ամէն ասեմ ձեզ. եթէ
կան յայսոսիկ որ կայ
ցեն ի սմանէ. մինչեւ
տեսցեն զորդի մարդոյ

ոչ ոք ի մարդկանէ ի
ձեռն իմ ինչ ինչ ա-
ռնու ի ձեռն իմ ինչ
ինչ ոչ տայ։

Ի ոչ ոք ի մարդկանէ
ի ձեռն իմ ինչ ինչ
առ

Զաստատեսանիկ եղեալ
եւսեբ ցնոսա, եղիա զայ,
եհիաստատեցիկ զամե
նայն: այլ ասեմ ձեզ: զի
եւ եղիա եկեալ էակն: եւ չ
ծանեան զնա, այլ արա
րին ընդ նա զոր ինչ կա
մեցան, նոյնպէս եւ որդի
մարդոյ չարչարելոց է ի
նոցանէ:

Յայն ժամ իմացան
աշակերտքն, թէ վասն
յովհաննու մկրտչի աս
ացն ցնոսա:

Եւ երբ եկին առ
ղովմոսրդն, մատեաւ
այր մի, ւկծունր իջանէր
եւսեբեր, տէր ողորմեաց
որդոյ իմոմ, զի լուսնո
տի, եւ չարաչար հիւան
դանայ, բազում անգամ
անկանի ի հուր, եւ երբեք
ի ջուր: եմատուցի զնա

հաձեցայ: զմա լուսա
րուք:

Ի բուռ լուսան աշակե
րտին: անկան իվերայ եր
եսաց իւրեանց եւ երկե
ան յոյժ:

Եւ մատուցեալ յն
բուռն ընդ հարս զնոցանէ,
եւսեբ: յոտն կացեք, և
մի երկնչիք:

Սբարձին զաչս իւր
եանց: եւ ոչ զոք տեսին,
բայց միայն զյն:

Եւ մինչ դեռ իջանէին
ի լերինն: անտի, պատուի
րեաց նոցա յն եւսեբ մի
ումեք ասիցէք զտեսի
լն: մինչեւ որդի մարդոյ
ի մեռելոց յարիցէ:

Եւ արկին ցնա աշակե
րտքն եւսեբեն, զի այդ
դպիրքն ասեն թէ եղիա
այի նախ պարտեւ գալ:

անդր, ափսոսեացի՝ ասէ
ինչ ան հնարիմն լինիցի
չեզ։ բայց այս ազգ ոչ է
լանէ, եթէ ոչ աղաւթ
խնդրեսցուք։

Ամէնէ դէտ շըր
ջիւն նոքա ի գա
ղիլիա, առ ձեռնա
մատնելոցն որդի մար
դոյ ի չէուս մարդկան։ և
սպանցեն զնա։ և յերեր
ուրեան։ ետուր
մեզանդ յոյժ։

Եւ բրև եկին նոքա ի կա
փառնաում։ մատեան
որ զերկդրահեանն ա
հանջէին առ պետրոս,
և ասեն, վարդապետն
չեր ոչ, տայ զերկդրա
հեանն։

Եւ ասէ այո։

Եւ երբև եմուտ ի տու
նն, յառաջեաց զան զնա

աշակերտացն քոյ, ասէ
կարացեն բժշկել։

Ա տուտախանի եղեալ
և ասէ, ով ազգ անհաւ
ատ և ամբեւր։ մինչև երբ
իցեմ ընդ չեզ։ մինչև
երբ անասցեմ չեզ։
ած զնա առ
և ասատեաց ինձայ,
ևհ ինմանէ դևն։ եւբժշ
կեցաւ մանուկն իժամէն
յայնմանէ։

Ա յնժամ մատեան
աշակերտքն առ անձնն
եասեն ցյս։ մեք ընդեր
ոչ կարացաք հանել զնա։
Ե ւնա ասէ ցնոսաւնա
ն թերահաւատութե
ան չերոյ։ ամէն ասեմ
չեզ։ եթէ ունիցիք հաւ
ատս քան զհատ մանան
հոյ, ասասջիք լերին ա
յսմիկ փոխեաց աստ

ծուղրուղ։

Եւ ոչ ոք կարէ ի հոսոյ
հան ի նմանէ զանձինս
իւրեանց զանձն իւրեանց
զամենայն ինչ մարդոյ
տայ փրկանս հոգւոյ իւրոյ
եւ ոչ ոք կարէ ի հոսոյ
ձեռաց գերեզմանին։

Եւ ոչ ոք կարէ ի հոսոյ
դարձեալ ի կենդանիս
մինչ առեալ չեզ։ եւ
ոչ ոք կարէ ի հոսոյ
ձեռաց գերեզմանին։

Եւ

ար հաամարհիցէք զմի
ի փոքրկանացս յայսցանէ:
ասեմ ձեզ: զի հրեշտա
կք նոցա յերկինս հանապա
պազ տեսանեն զերեսս
հաւր իմոյ որ յերկինսն է:
զի եկն որդի մարդոյ կե
ցուցանել զկորուածսն:
և արդ թուի ձեզ:
եթէ լինի մարդոյ հա
րիւր ոչխար, և մոլորիցի
մի ի նոցանէ, ոչ թողու
զինն սակս և զլինն ոչխա
րն ի լերինս, և երթայցէ
խնդրիցէ զմոլորեալն:
և եթէ լինիցի գտանել
զնա, ամէն ասեմ ձեզ,
զի ուրախ լինի ի վերայ
նորա առաւել: քան ի
վերայ իննսուն և չորից
ցն որ չէին մոլորեալ:
Այսպէս ոչ կամք ա
ռաջի հաւր իմոյ որ յեր

Կայ աշխարհի գայ
թագղելոյն: հարկէ
գալ գայթագղութեանց:
բայց վայ մարդոյն այն
ոիկ ոյր ձեռն գայցէ գայ
թագղութիւն:
Եթէ ձեռն քո կամ ո
տն գայթագղեցուցանէ
զքեզ: հատ զնա և ընկեա
ի քէն: լաւ ինչ քեզ միաձ
ոն կամ կաղ մտանել ի
կեանս: քան թէ երկու
ձեռս և երկուս ոտս ունի
ցիս և ածանկանել ի հուր
յաւիտենական:
Եւ եթէ աչն քո գայ
թագղեցուցանէ զքեզ:
հան զնա և ընկեա ի քէն:
լաւ ինչ քեզ մի ականի մտա
նել ի կեանս: քան երկու
աչս ունել: և ածանկանել ի
գեհենն հրոյն:

գայր մի եղեւ

քեզ Թե մինչև ցեւԹն
Ա ան ցնա յս։ ոչ սաեմ
լերԹն անգամ։
Յայն ժամ մատեաւ
առ նա պետրոս և ասէ,
տէր, քանիցս անգամ մ
Թե մեղիցէ ինձ եղբայր
իմ, և Թողից նմա։ մինչև
եղիցի կատեար լերկինս։
Ա ւ ուրիցէն երկու
կամ երեք ժողովեալ
յանուն իմ անդ եմ ես ի
մէջ նոցա։
Ի հաւատ իմմէ ոմն լերկ
ինանկ։
եղիցի կապեալ լերկինս։
և ազոր արձակիցէք լեր
կրի, եղիցի արձակեալ
լերկինս։
Ա րձեալ ասեմ ձեզ։
ԵԹե երկու ի ձէնջ միա
բանիցեն լերկրի, վասն
ամենայն իրաց զինչ և
խնդրիցեն եղիցի նոցա
ի հաւրէ իմմէ որ լերկ

զոր կապիցէք լերկրի,
Ա ինն ասեմ ձեզ։
հաւատաքանութիւն։
քեզ Թէրև զհետ ածող
ցուղն ոչ լուիցէ, եղիցի
ցուղն ոչ լուիցէ։ Ա պ եԹե եկեղե
ի ակ եԹե նոցա ոչ լու
նայն բան։
Ա յ հետ հաւատացելոցն ամե
նոյ երկուց ևերից վկայ
կամ երկուս, զի յբերա
քեզ։ առ ընդ քեզ մի կա
Ա պ եԹե ոչ լսիցէ
ղեղբայրն քո։
լուիցէ քեզ։ շահեցար
զեղբայր քո։ եԹե երեք
նէա զնա յորժամ դու
բայր քո։ երԹ յանդիման
Ա պ եԹե մեղիցէ քեզ եղ
անդ։
ի խոտքերկանցս յայսց
կինանդ եԹե կորիցէ

Թագեալ տէր ծառայինն այնմ որ ի մահ արձակէ զնա: Եւ ելից ի տունն ի նմա.

Ելեալ ծառայն այն եգիտ զմի ի ծառայակցացն իւրոց որ պարտէր նմա հարիւր դահեկան: Եւ կալեալ զնա խեղդեր եւ ասէր հատո՛ւ ինձ զոր պարտիս:

Եւ դո՛ւ անկեալ ծառայակցին աւուրս նորա ա՛ղաչեր զնա եւ ասէր երկայնամիտ լեր առիս եւ հատուցից քեզ:

Եւ նա՛ոչ կամէր: այլ չոգաւ արկ զնա ի բանտ, մինչեւ հատուսցէ զպարտն:

Իբրեւ տեսին ծառայակիցքն նորա որ ինչ եղեն տրտմեցան յոյժ: Եւ եկեալ

անգամ. այլ մինչեւ յիւրմէ ան անմեկին յերեսն:

Ա՛ստ այսորիկ նման եցոյց արքայութիւն երկնից առն թագաւորի, որ կամեցաւ հաշիւ առնել ի մահկ ծառայից իւրոց:

Եւ իբրեւ սկսաւ առնու՛լ, մատուցաւ առնա պարտատան մի բեւր քանդքարոյ:

Իբրեւ ոչ ունէր հատուցանել հրամայեաց զնա վաճառել տէրն նր, եւ զկին նորա, եւ զորդիս, եւ զամենայն որ զինչ ունի եւ հատուցանել:

Եւ անկեալ ծառայն երկիր պագանէր նմա եւ ասէր, երկայնամիտ լեր առ ի՛ս, եւ զամենայն հատուցից քեզ:

Յովհաննէս Երզնկացի

տարեաց յայ զբա
նա զայսոսիկ, փոխեց
աւ ի գիտակիցն էնէ, ևէկն
Յուահմանն հրեաստա
նէ, յայնկոյս յորդանա
նոյ։

Եւ գնացին զհետ նո
րա ժողովուրդք բա
զումք։ Եւ ի կիսեաց զնո
սա անդ։

Եւ մատուցեալ առ
նա փարիսեցիքն, փոր
ձէին զնա ևասկին, է
թէ արժանիցէ ումեք
առ ձակել զկին ի՞ւր ըս
ա՞մենայն վնասու։

Պատասխանի ետ
նոցա ևասէ, չիցէ՞
ընթերցեալ ձեր, թէ որ
հաստատեացն ի սկզբա
նէ, արու ևէգ արար
զնոսա ևասէ, վասն այ

զի ցուցին տեառնն Յիսու
անց զամենայն որ ինչ է
ղևէն։

Յայն ժամ կոչեաց ըզ
նա տէրն իւր ևասէ, ծա
ռա՞ չար։ զամենայն ըզ
պարտուն թողի քեզ վա
ն զի աղաչեցեր զիս։
իսկ ատե՞ն էր պարտ և
քեզ ողորմել ծառայակ
ցին քում որպէս ևես քեզ
ողորմեցայ։

Եւ բարկացեալ տէրն
նորա մատնեաց զնա
դահճացս. մինչև հա
տուցէ զամենայն ըզ
պարտուն։

Նոյնպէս և հայրն իմ
որ յերկինսն ևե արասցէ
ձեզ, եթէ ոչ թողուցուք
իւրաքանչիւր եղբաւր
իւրում յսրտից ձերոց
զյանցանս նոցա։

Ս ր կարաւղէ տանել
կնոյ։

որ զարձակեանն առ
ան արքայութեան եր
արարին նեղբինիս վա
նէք։ Եւն նեղբինիք,
դուկանք եղէն նեղբի
էն նեղբինիք, ոս իմա
անց ծնան այնպէս։ և
յորովայնի մաւր երբ
Ի ւեն նեղբինիք, որ
ոլոց տուեալ։

անեն այդմ բանի, այլ
ոչ ամենեքին բաւակ
Ն ա նոա ասէ ցնոսա,
նանալ։

ւընդ կին, լաւ է չամուս
վնաս ինչ ի ձէ ընդ այր
քն իւր։ եթէ այդպէս
Ա նէն ցնա աշակերտ

տուն ցնոսա ասէ։

Ա պա ուրեմն ոչ էնէր
կու, այլ ումի մարիմն։

Ա րդ զոր ասէ զուգե
աց, մարդ մի մեկնեսցէ։

Ա նէն ցնա։ իսկ մով
սէս ընդէր պատուի
րեաց մեզ տալ թուղթ
մեկնելոյ և արձակելոյ։

Ա ն ցնոսա։ մովսէս
վասն եաստատուտեա
ն ձեր զերոյ հրամայեաց
ձեզ արձակել զկանայ
ձեր։ այլ իսկզբանէ ոչ
եղև այնպէս։

Ա սէ ցնոսա։ ասեմ
ձի ամենայն որ արձա
կեսցէ զկին իւր առանց վա
ռն պոռնկութեան, և

տուկ թողեալ այր ըզ
հայր և զմայր և երթիւ
ցէ ձեռն կնոջ իւրոյ։ և
երկոքեան իմա
բանին մի։

Ա պա ուրեմն ոչ էնէր
կու, այլ ումի մարիմն։

Ա րդ զոր աստ
աց, մարդ մի մեկնեսցէ։

Ա նէն ցնա։ իսկ մով
սէս ընդէր պատուի
րեաց մեզ տալ թուղթ
մեկնելոյ և արձակելոյ։

Ա ն ցնոսա։ մովսէս
վասն եաստատուտեա
ն ձեր զերոյ հրամայեաց
ձեզ արձակել զկանայ
ձեր։ այլ իսկզբանէ ոչ
եղև այնպէս։

Ա սէ ցնոսա։ ասեմ
ձի ամենայն որ արձա
կեսցէ զկին իւր առանց վա
ռն պոռնկութեան, և

Եւ նոյա առ ձեռն, զի հարցանեսցես զնա զբարու-
ց. մի՛ և բարւոյ։ Եթէ
կամիս իմաստուն յաւէտ
առնակատոն մտանել,
պահեա զպատուիրանն։

Ասէ ձեռնա ։ զմրմս։
Ասէ ձեռնա յոյ։ զմի՛ ըս
պանանէրն։ ևմի՛ ընաւր։
ևմի՛ գողանար։ ևմի՛ սուտ
վկայեր։ պատուեա՛ զհայր քո և զմայր։ ևսի՛
ըեսցես զընկեր քո ինչ
րև զանձն։

Ասէ ձեռնա պատանին,
զայդ ամենայն պահե
ձի՛ իմանկուԹենէ իմ
մէ։ ասդուԹիւնք պակաս
եցեմ։

Ասէ ձեռնա յոյ։ Եթէ
կամիս կատարեալ լի
նել, երԹ վաճառեա

զ

ստացեա։

Ձայնժամ մատու-
ցանն առ նա մանկտի,
զի ձեռն դնիցէ ի՛ վերայ
այ նոցա և աղաչեսցէ ս
ատուցէ։

Եւ աշակերտքն նո
րա սաստեցին նոցա։

Ասէ յս։ Թոյլ տուք
մանկտւոյդ, և՛մի արգե
լուք զդոսա գալ առ
ես։ զի այդպիսեացդէ
արքայուԹիւն երկնից։

Եւ եդեալ ձեռն ի՛վ
րայ նոցա ևգնաց
անտի։

Եւ ահա մատու-
ցեալ ումն առնա
ցեաւ ասէ, վարդապետ բա
րի, զինչ բարի գործե
ցից զի ընդունելցի՛մ զկ
եանն յաւիտենական
նըս։

եղեալ զտուն, կամ զեղ
եւ այլ ամենայն ինչ
որ իւր է: եւ ոչ այլ ոք
կարէ ի նմանէ ինչ
առնուլ: այլ միայն
տէրն իւրոյ: զի ամենայն
ինչ որ ունի տէրն իւր
ի ձեռն նորա է:

Ղ ուստիկք հաղուածեր
կուտասան ալեսու դա
տեղ զերկուտասան տղ
մարդոյ յաղթող
յարուցեալ տեառնէ փա
ռաց իւրոց:

Ղ ան գամ գալստեան.
յորժամ նստցի որդի
եկիք զինն իմ: ի մի ու
տիցէք զինն իմ: զի դուք ոչ
տեսէք զիս ոչ ճշմարիտ, ամէն
ասեմ ձեզ: զի դուք
զինչ լինիցի մեզ:
եկիք զինն իմ: ասէ
Թողուք զամենայն, ու
տանք ձեռս: աւասիկ մեք
խանդ եղ պետրոս ու
այն ժամ պատաս
խանի զտուն:

Ղ ամենայն որոնք
ոչ այդ ան կարէ: այլ
աւասիկ իմարդիկ

Ղ այնուհետեւ ինոսայն
ապրեր:

Ղ ասէ ցնոսա յս, ամէն
ասեմ ձեզ: զի դուք
եկիք զինն իմ: ի մի ու
տիցէք զինն իմ: զի դուք ոչ
տեսէք զիս ոչ ճշմարիտ
ասեմ ձեզ: զի ուրախ
կացուք եւ խնդասցուք
զի ունէր ստացուածս
բազումս:

Ղ երկն եղ:
ծառսուն յարդեայսուքիւ
դիմաւորեր մտեկ մէ
ան: ասէն ասեմ ձեզ: զի
ոչ եմ ճշմարիտ
բերլիկոս: եւեկ զինն իմ:
տաց, ուսունիցիս գանձ
զինչ քո ևստուր աղքա

Ղ արձեալ ասեմ
ձեզ: դիւրին ևնէ մարդ
եսոյ մտանել ընդ ծակ
ասելան: քան մեծատ
ան յարքայութիւնն
մտանել:

Ղ բերե լուսան աշակե
րտքն զարմացան յոյժ:
եւասեն, եսկ ո կարիցէ
փրկել:

Ղ բերե լուսան ինոսայն
ասէ ցնոսա, տղեկունք
զինչ քոնոսա ևս
ասեմ ձեզ: զի դուք
ոչ տեսէք զիս ոչ ճշմարիտ
ասեմ ձեզ: զի դուք
ոչ տեսէք զիս ոչ ճշմարիտ

ռապետ իւր։ կոչեա ըզ
առաքեալսն իւր։ եւ տո
ւեալ նոցա զիշխանու
թիւն հոգւոց պիսա
կաց։ առնել զայն
եւ բժշկել զամենայն
ախտս։ եւ զամենայն
հիւանդութիւնս։
Եւ ասէ ցնոսա։ երթայք
եւ քարոզեցէք զի
մոտեցաւ արքայու
թիւն երկնից։
Հիւանդս բժշկեցէք։
մեռեալս յարուցէք։
բորոտս սրբեցէք։
դեւս հանեցէք։ ան
հատոյ առէք։ անհա
տոյ տուք։
Մի տանիցէք ոսկի
կամ արծաթ կամ
պղինձ ի գոտիս ձե
րում։ պարկ ի ճամ
բու։ կամ երկու
վերարկու։ կամ
կոշիկք։ կամ գաւազան։
արժանի է բանուո
րին կերակրոյ իւրոյ։
եւ որ ուրեք մտա
նիցէք քաղաք կամ
գիւղ։ հարցէք թէ
ո՞վ է նոցա մէջ
արժանի։ եւ անդ
մնացէք մինչեւ
ելանիցէք անտի։
Եւ մտանելով ի տունն
ողջունեցէք զնա։
եւ եթէ իցէ տունն
արժանի։ գայցէ
խաղաղութիւն ձեր
ի վերայ նորա։ եւ
եթէ ոչ իցէ արժա
նի։ խաղաղութիւն
ձեր դարձցի առ
ձեզ։
Եւ որ ոչ ընդունիցի
զձեզ եւ ոչ լսիցէ
զբանս ձեր։ ելա
նելով յայնմանէ
տանէ ի ներքս
քան զքաղաքն
յայնմիկ։ թօթափեցէք
զփոշի ոտից ձերոց։
վկայ ի վերայ նոցա։
ամէն ասեմ ձեզ։
հանդուրժելի եղիցի
երկրի սդոմացւոց
եւ գոմորացւոց
յաւուր դատաստանին
քան քաղաքին
յայնմիկ։
Ահա ես առաքեմ
զձեզ իբրեւ զոչխարս
ի մէջ գայլոց։
եղերուք ուրեմն
իմաստունք իբրեւ
զվիշապս։ եւ
պարզամիտք իբրեւ
զաղաւնիս։
Զգուշացարուք ի
մարդկանէ։ զի
մատնեսցեն զձեզ
ի ժողովարանս
իւրեանց։ եւ
ի սինագոգսն իւ
րեանց գանիցեն
զձեզ։
Եւ առաջի իշխանաց
եւ թագաւորաց
տարիցին վասն
իմ։ ի վկայու
թիւն նոցա եւ
հեթանոսաց։
Եւ յորժամ մատնեսցեն
զձեզ։ մի հոգայք
զիա՞րդ կամ զինչ
խօսեսջիք։ զի
տացի ձեզ յաւուր
յայնմիկ զինչ
խօսեսջիք։
Զի ոչ դուք էք
որ խօսիք։ այլ
հոգի հօր ձերոյ
խօսի ի ձեզ։
Եւ մատնեսցէ եղբայր
զեղբայր ի մահ։
եւ հայր զորդի։
եւ յարիցեն որդիք
ի վերայ ծնողաց
եւ սպանցեն զնոսա։
եւ լինիցիք ատելի
ամենայն ազգաց
վասն անուան
իմոյ։ այլ որ
համբերեսցէ մինչեւ
ցվախճան։ նա
կեցցէ։
Եւ յորժամ հալածեսցեն
զձեզ ի քաղաքի
յայսմիկ։ փախիջիք
ի քաղաքն ուրեք։
ամէն ասեմ ձեզ։
մի կատարեսջիք
զքաղաքս Իսրա

ող սակ արկեր ընդ հա-
ւո զքեզդ ևերթ։ եթէ
կամիմ յետնոյս տալ
որպէս ևքեզ։ եթէ չի
ցէ ինձ իշխանութիւն
սիմա առնել զինչ ևկա
միմ։ կամ թէ ակն քո
չարէ զիս առատեմ։

Այսպէս եղիցին յե
տինք առաջինք, ևա
ռաջինք յետինք, զի
բազումքն կոչեցեալք
ևսակաւքն ընտ
րեալք։

Յիսկզբանէ արար զեր
կուտասանան առանձի
նն, ևիճանապարհին
ասէ ցնոսա, ահաւա
սիկ ելանեմք յեր։ ևո
րդի մարդոյ մատնես
ցի քահանայապետիցդ
ևդպրացդ, ևդատապար

Եւ բերին առ նա պատանի
ս մի ումեմն ինոցանէ ևա
սէ, ընկեր, չարչարեմ ըզ
քեզ։ ոչ դահեկանի մի

Եւ կեալ ևառաջինքն,
համարեին թէ աւելի
առնուցուն։ ևառէ ն
ցն մի դահեկան ևնդ։

Եւ բերև առին տրտնջէ
ին զտանուտեառնէն
ևասկին, թէ դոքայք
տնդքդ մի ժամ գործե
ցին, ևհատարարեր
մեզ արարեր զդուսա որ
զծանրութիւն աւուր
ըն բարձաք ևզտաւեթ։

Եւ պատասխանի
ետ միում ինոցանէ ևա
սէ, ընկեր, չզրկեմ ըզ
քեզ։ ոչ դահեկանի մի
վարձա, ակսեալ հյետ
նոցն մինչև ցառաջին
սըն։

Եւ բերև եկին որք զմե
տասան երորդ ժամոմ,
առին մեն մի դահեկան։

Եկեալ ևառաջինքն,
համարեին թէ աւելի
առնուցուն։ ևառէ ն
ցն մի դահեկան ևնդ։

Եւ բերև առին տրտնջէ
ին զտանուտեառնէն
ևասկին, թէ դոքայք
տնդքդ մի ժամ գործե
ցին, ևհատարարեր
մեզ արարեր զդուսա որ
զծանրութիւն աւուր
ըն բարձաք ևզտաւեթ։

Եւ պատասխանի
ետ միում ինոցանէ ևա
սէ, ընկեր, չզրկեմ ըզ
քեզ։ ոչ դահեկանի մի

ՈՉ այնպես եղեւ իւր
ծաքն իշխեն հոգւոյ:
րեն հոգւոյ: Համեցաւ
ին իշխանաք աղգաց տի
աւ ինքն ասաւ գիտեք:
ՅՈկուէաց զնոսա
կուցին եղբարց:
բարկացան իվերայ եր
ՎԵ լեն ի հայրն իմմէ:
ու լուեալ տասանցին
տաւ: այլ որոց տուեա
հեակ իմմէ ոչէ իմ
հանն ամէն ընդ ամէն ա
Բայց նստուցանել
զիկրտուԹիւնն զորս
մկրտիմ մկրտիցիք,
ժակն իմ ըմպիցիք: և
ամէն ձնտա կարողէք:
Ասէ ցնա այո զբա
զիկրտուԹիւնն զորս
ես ըմպելոցն եմ, կամ
մկրտուԹեամբ մկրտէ:
ըմպել զբաժակն զոր

տեսցեն զնա իմահ: և
մատնեսցեն զնա հե
Թանոսաց: այպանել
և հարկանել, և խնայէ
հանել, և յերրորդ աւուր
յարիցէ:
ՅԱյնժամ մատուա
առնա մայր որդւոց ն
զեբեդեայ որդւովքն
իւրովք հանդերձ եր
կիրպագանէր, և խնդ
րէր ինչ յնմանէ:
Ասա ցնա. զի
նչ կամիս:
Ասէ ցնա: ասա զի
նստցին սոքա երկու
որդիքս իմ, մի ընդ ա
մէ քոմմէ, և մի ընդ ա
հեակ յաջակայուԹեան
քոմ:
Պատասխանի եսո
յն և ասաե: ոչ գիտէք
զինչ խնդրէք: կարէք

Ե ամբոխն ասատե
աց նոցա զի լռեացեն։
Ահռչակ ես առաւել ա
ղաղակէին ևասէին։
ասէր ողորմեաց մեզ որ
դի դաւթի,
Տեղի առ յիս։ կոչէ
աց զինոսա ևասէ, զինչ
կամիք զի արարից Ձեզ։
Ասէն ցնա։ տէր, զի բաց
ցին աչք մեր։
Ե գթացեաւ յիս
մերձեցաւ յաչս նոցա։
և վաղվաղակի տեսին և
գնացին զհետ նորա։
Բրև մատոյ եղէն յԵր
ուսաղէմ, եկին ի բեթփագէ
մերձ ելեսեան Հինձէ
նեաց։ յայնժամ յիս ար
Ձակեաց երկու յաշա
կերտացն Իւրոց, ևասէ
ցնոսա, երթայք ի գեղ
ն որ առաջի Ձերոյ։ և

Ձերում միջի։
Այլ որ կամիցի ի Ձէնջ
մեծ լինել։ եղիցի Ձեր
պաշտաւնեայ, և որ կա
միցի ի Ձէնջ առաջին լի
նել։ եղիցի Ձեր ծառա։
Քանզի որդի մարդ
դոյ, ոչ եկն պաշտաւն
առնուլ, այլ պաշտել։
և տալ զանձն իւր փր
կանաւ փոխանակ
բազմաց։
Եւ յերեքշաբթի առ
ջի յերիքովէ, գնաց
նացին ընդ նմա ժո
ղովուրդք բազումք։
Եւ ահա կոյրք երկ
ու նստէին առ ճանա
պարհեան։ իբրև լուան
Թէ յիս անցանէ, աղա
ղակեցին ևասեն, ողոր
մեաց մեզ յիս որդի դա
Թէ։—

ՀՃ ՀԺԳ ՀԼԲ ՀՃ ՀՃ ՀՃ ՀՃ ՀՃ

ՃՀ ՀՃ ՀԼԲ ՀԺԳ ՀՃ ՀՃ ՀՃ ՀՃ

ՀՃ ՀՃ ՀՃ ՀՃ

ՀՃ ՀՃ ՀՃ ՀՃ

ցան ևասեն ցնա։ լսեր
զինչ առեալ դոքա։
Ա[ստ] ցնոսա յս։ այր
չիցէ ընթերցեալ զգիր,
եթե իբերանոյ տղայոց
և ստինդուեցելոց կատա
րեցեր զաւուրհնութիւնն։
Ր[դ] ու թողեալ զնոսա
եկ արտաքոյ քաղաք
ին իբեթանիայ, և անդ
ագաւ։

Հայգուցն իբրև

Ե[դ] դարձաւ անդրէն
իքաղաքն, քաղցեաւ։
ու տեսեալ թզենի
մի իվերայ ճանապարհ
հին, եկն ինդա։ ոչ ինչ
եգիտ ինմա բայց միայն
տերև։
Ե[զ] ու ասէ ցնա, մի այսու
հետէ իքէն պտուղ է
ղիցի յաւիտեան։
Ե[է] ու առ ժամայն չորա

ցան և ասեն ցնա։ լսեր
զինչ առեալ դոքա։
Ա[ստ] ցնոսա յս։ այր
չիցէ ընթերցեալ գիր,
եթե իբերանոյ տղայոց
և ստինդուեցելոց կատա
րեցեր զաւուրհնութիւնն։
Ր[դ] ու թողեալ զնոսա
եկ արտաքոյ քաղաք
ին իբեթանիայ, և անդ
ագաւ։

Հայգուցն իբրև

Ե[դ] դարձաւ անդրէն
իքաղաքն, քաղցեաւ։
ու տեսեալ թզենի
մի իվերայ ճանապարհ
հին, եկն ինդա։ ոչ ինչ
եգիտ ինմա բայց միայն
տերև։
Ե[զ] ու ասէ ցնա, մի այսու
հետէ իքէն պտուղ է
ղիցի յաւիտեան։
Ե[է] ու առ ժամայն չորա

ղիհիճեաց։
Ե[ը] ու եմուտ յիսուս
րն, և ե հան արտաքս զա
մենեսին որ վաճառէին
և գնէին իտաճարի անդ։
և զսեղանս հատուա
ճառացն կործանեաց։
և զաթոռս աղաւնե
վաճառացն։ և ասէ ցը
նոսա, գրեալ ե՞ տունիմ
տուն աղաւթից կոչե
ցի։ դուք արարէք զնդ
դա այրս աւազակաց։
Ը[թ] ու մատեան առ նա
կոյրք և կաղք ի տաճա
րին, և բժշկեաց զնոսա։
Թ[ժ] և երբ տեսին քահա
նայապետքն և դպիրք
զսքանչելիսն զոր ար
ար, և զմանկտին որ ա
ղաղակէին ի տաճարին
և ասէին, աւր հոսաննա
որդւոյ դաւթի բարկա

ղիհիճեաց։
Ե[ը] ու եմուտ յիսուս
րն, և ե հան արտաքս զա
մենեսին որ վաճառէին
և գնէին իտաճարի անդ։
և զսեղանս հատուա
ճառացն կործանեաց։
և զաթոռս աղաւնե
վաճառացն։ և ասէ ցը
նոսա, գրեալ ե՞ տունիմ
տուն աղաւթից կոչե
ցի։ դուք արարէք զնդ
դա այրս աւազակաց։
Ը[թ] ու մատեան առ նա
կոյրք և կաղք ի տաճա
րին, և բժշկեաց զնոսա։
Թ[ժ] և երբ տեսին քահա
նայապետքն և դպիրք
զսքանչելիսն զոր ար
ար, և զմանկտին որ ա
ղաղակէին ի տաճարին
և ասէին, աւր հոսաննա
որդւոյ դաւթի բարկա

Ա Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Ժ
Ա Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Ժ

զի ամենեքին զյուհան
ծերք ժողովրդեանն և
ասեն, որով իշխանու
թեամբ առնես զայդ
ևո՞ւ ետ քեզ զիշխանու
թիւնդ զայդ։

Պատասխանի Եսայի
և ասե ցնոսա։ Հարցից
ևես զձեզ բան մի։ զոր
թե ասիցէք ինձ։ ևես
ձեզ ասացից որով ի՛
շխանութեամբ առնեմ
զայս։

Սկրտութիւնն յով
հաննու ուստի՞ր էր։ յեր
կնի՞ցն թե ի՛մարդկանէ։
ԵՒնդրա խորհեին ընդ
միմեանս ևասելն եթե
ասեմք յերկնից, ասէ
ցմեզ, ի՛սկ ընդէր ոչ հաւ
աստացէք նմա։ ևեթե
ասեմք ի՛մարդկանէ, եր
կնչիմք ի՛ժողովրդենէն,
զի ամենեքին զյուհան

ցաւ Թագէնին։

Եւտքն զարմացան և
ասեն։ Թէ զի այդ վաղ
վաղակի ցամաքեցաւ
Թագէնին։

Պատասխանի Եսայի
և ասե ցնոսա։ ամէն ա
սեմ ձեզ։ եթէ ունիցէք
հաւատս, ևոչ երկմտի
ցէք, ոչ միայն Թագէնոյդ
առնիցէք, այլ Թէպէտ
ևերինդ ասիցէք բար
ձիր ևանկիր ի՛ծով է
ղիցի։

ԵՒւ զամենայն ինչ զոր
ևնդրիցէք յաղաւթս
հաւատով՝ քառնու
ցո՛ւք։

ԵՒւ երբու եկին ի տա
ճարն, մատուցան առնա
մինչդեռ ուսուցանէր,
քահանայապետքն և

Արդ ո՛յերկոցունց
արար զկամս հաւրն,
ասեն յետինն։
Ա՛ստ ցնոսա յա՛ ամէն
ասեմ ձեզ։ զի մաքսաւ-
որք ևպոռնիկք յառա-
ջեացեն քան զձեզ յար-
քայութի երկնից։
Զի եկն յովհաննէս
ճանապարհս արդա-
րութեան, ևոչ հաւա-
տացէք նմա։ ևմաք-
սաւորք ևպոռնիկք
հաւատացին նմա։ և
դուք տեսեք ևոչ զղի-
ջաբուք յետոյ հաւա-
տալ նմա։

Այլ առակ լուարո՛ք
մի եր տանուտեր որ
տնկեաց այգի։ ևցան
գոմ պատեաց զնա։ և
փորեաց ՚ի նմա հնձան։

Եդ

Հաւատացէ՛ք

Ղ

Մ

Մր

Մ

Մ

Հաւատացէ՛ք

Եդ

Հաւատացէ՛ք

Մ

Հաւատացէ՛ք

ընդ միտս, սակ ժառան
գն, եկայք սպանցուք
զսա, եկաղցուք զժառ
անգուածիսն սորա։

Եւառեալ հանին
զնա արտաքոյ քան ընդ
այգին, եւսպանին։

Ա
րդ յորժամ եկեսցէ
տէր այգւոյն, զինչ արասցէ հարցէ մշակացն այնոցիկ։

Ասեն ցնա։ զչարսն
չարաւ կորուսցէ։ եւ զայգին տացէ այլոց մշակաց։ որք տայցեն նմա զպտուղս իւրեանց
իւրեանց։

Ասէ ցնոսա յի՛նչ, չիցէ
երբեք ընթերցեալ շինք
տ իքարս։ զվէմն զոր անար
տ գեցին շինաւորք։ նո՛ս է
տ ղև գլուխ անկեան, ի
տէ եղև այս եւ սքան
չելի յաչս մեր։

եւ զինեաց աշտարակ։
եւ ետ զնա գլխակաւ։ և
գնաց ի տար աշխարհ։

Իբրև մերձեցաւ ժամ
անակ պտղոյ։ առաքե
ց զծառայս իւր առ
մշակսն։ առնուլ զպտ
ուղս նորա։ եւ կալե
ալ մշակացն զծառայ
նորա, զոմն տանջեցին։
զոմն սպանին, զոմն քար
կոծեցին։

Դարձեալ առաքե
ց այլ ծառայս։ քա
զումս քան զառաջինն
ւն։ եւարարին նոց ա
նոյն պէս։

Յետոյ առաքեաց
առնոսա զորդի իւր։ և
ասէ, թերևս ամաչեսց
ցեն յորդւոյ աստուծմէ։

Իսկ մշակքն իբրև
տեսին զորդին, ասեն

Թիւն երկնից ասն Թա
գաւորի որ արար հար
սանիս որդոյ իւրոմ։
Եւ առաքեաց զծա
ռայս իւր կոչել զհրաւի
րեալսն ի հարսանիս։ Եւ
ոչ կամեցան գալ։
Յարձեալ առաքե
աց այլ ծառայս և ա
սէ։ ասացէք հրաւիրե
լոցն, ահա ճաշակ զճաշ
իմ պատրաստեցի։ զուլ
արակք իմ և պարարա
կք զեներեալքն և ամեն
այն ինչ պատրաստե
ցաք ի հարսանիս։
Եւնոքա յուշիլացեալ
ալ գնացին, ոմն յայգա
րակ իւր, և ոմն ի վաճառ
ուր։
Եւ այլք կալան զըզ
ծառայսն նորա Թշնա
մանեցին և սպանին։

Եւ
արքայն եղև
բարկացեալ և
առաքեալ զզօրս
իւր սատակեաց
զսպանօղսն
նոցա և զքաղաքն
նոցա հրկէզ
արար։
Յայնժամ ասէ
ծառայիցն իւրոց։
Հարսանիքն պատ
րաստ են, և նոքա
ոչ եղեն արժանի
կոչելոցն։
Երթայք ի
ճանապարհս
ելից և զամենայն
որ գտանիցէք
կոչեցէք ի հար
սանիս։
Եւ ելեալ
ծառայքն նո
րա ի ճանա
պարհս ժողո
վեցին զամե
նայն որ գտին
չարս և բա
րիս։ և լցաւ
հարսնեաց
տունն հիւ
րօք։
Եւ մտեալ
արքայն տես
անել զհիւրսն
եհան աչս
իւր ի մարդոյ
մի որ չէր
հագեալ զհան
դերձ հարսնի
քին։ և ասէ
ցնմա։ ա
ման այսորիկ ասեմ
չեղեր զի բարձցի հնձիկ
արքայութիւն այլ, առա
ցի ածէք որ առնեցեք
զպատուհաս նորա։
Եւ որ անկցի իվերայ
վիմիս այսորիկ, փշրեա
ցի։ և որոյ վերայ անկցի
հոսեացէ զինա։
Եւ բերեալ լուան քահա
նայապետքն և դպիր
քն և փարիսեցիքն զա
ռակս նորա, գիտացին
Թէ վասն նոցա ասաց։
և խնդրէին զնա ունել։
բայց երկեան ի ժողով
րդոցն։ քան զի իբրև
զմարգարէ ունէ
ին զնա։

հայել զբաղմականաւ
քն: Եւ ես անդ այր մի
որոշէր զգեցեալ հան
դերձ հարսանեաց, և
ասէ ցնա, ընկեր: զիարդ
մտեր այսր զի ոչ ունիս
իր հանդերձ հարսա
նեաց: Նա պապան
չեցաւ:

Յայնժամ ասէ Թա
գաւորն ցսպասաւոր
ան, կապեցէք զոտս
զոտս և զձեռս, և հան
եք զդա ի խաւարն ար
տաքին: անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամանց:

Քն բազումքն կո
չեցեալք և սակաւքն
ընտրեալք:

Յայնժամ գնաց
ցեալ փարիսե
ցիքն առին խորհուրդ
զնմանէ, թէ որպէս զնա

Իսկ Թագաւորն իբ
րև լուաւ, բարկա
ցաւ: և առաքեաց զը
զաւրս իւր և ասատակ
եաց զսպանաւղն զայ
նոսիկ: և զքաղաքն նո
ցա այրեաց:

Յայնժամ ասէ ցծա
ռայս իւր: հարսանիքս
պատրաստեն, և հրաւի
րեալքն չէին արժանի:

Երթայք ի յեան
ցս ճանապարհս հաց, և
զորս միանգամ գըտա
նիցէք, կոչեցէք ի հար
սանիս:

Եւ ելեալ ծառայքն
ի ճանապարհս ածողը
վեցին զամենեսեան
զոր ևգտին զչարս և զ
բարիս: և լցան հարսա
նիքն բազմականաւք:

Եւ մտեալ Թագաւոր

Եւ ասաքն ցնոսա յա՛յլ
ն պատկերս այս կամ
գեր։
Կ՚սէն, կայսեր։
Յայնժամ ասէ ցնոսա։
երկայ քստուք զկայսեր։
կայսեր, եւ զայն այ։
Բրև լուան զարմա
ցան։ եւ Թողին զնա և
գնացին։
Յայնմ աւուր մատե
ան առ նա սադուկե
ցիքն՝ որ ասեին Թե չիք
յարուԹիւն, հարցին
ցնա եւասեն, վարդապ
ետ, մովսէս ասաց, եԹէ
ոք մեռցի անորդի, ա
րասցէ զկին նորա եղ
բայր իւր, եւ յարուսցէ
զաւակ եղբաւր իւրոմ։
կին առ մեզ եղբայրք
եւ Թէն։ առաջինն ար
ար կին, եւ մեռաւ։ եւ զի
նէց նմա որոգայթ
բանիւք։
Եւ առաքէն առնա
զաշակերտսն հերովդիանոսեանցն
հերովդիանոսեանցն եան
դէրձ եւասեն, վարդա
պետ, գիտեմք զի ճշմա
րիտ ես։ և զճանապարհ
հն այ ճշմարտուԹեա
մբ ուսուցանես։ եւ չէ
քեզ փոյթ զոումեքէ։ և
ոչ հայիս յերեսս մարդ
կան։ արդ ասա մեզ զի
արդ Թուի քեզ։ պար
տ հարկս տալ կայսեր,
Թէ ոչ։
Գիտաց յն զխորհ
մանկուԹիւնն նոցա,
եւասէ. զի փորձէք զիս
կեղծաւորք։ ցուցէք
ինձ զդահեկան հարկ
ին։ եւ նոքա մատուցին
նմա դահեկան մի։

ած՝ ած մեռելոց. այլ կենդան
ի
երբ լուան ժողովուրդ
քն, զարմանային ընդ վա
րդապետութեն նորա:
Իսկ փարիսեցիքն
երբ լուան եթէ պա
նձեցոյց զսադու
կեցիսն, ժողովեցան ի
միասին:
Եւ հարց միոճն ի նո
ցանէ զնա փորձելով
և ասէ: վարդապետ, ո՞ր
պատուիրան մեծ
յաւրէնս:
Եւ յն ասէ ցնա: սի
րեսցես զտէր աստ քոյ
ց, ամենայն սրտե քումմէ,
ց, և յամենայն անձնէ
ց քումմէ, և յամենայն
ց մտաց քո: այսէ մեծ և
առաջին պատուիրան:
Եւ երկրորդն նմանն
ց, սմին: սիրեսցես զընկեր

մր մր
միդ ձեռ

ոչ ունէր զաւակ, եթէ
ող զկին իւր եղբայր
իւրոյ: նոյնպէս և եր
կրորդն, և երրորդն: մին
չև ցեւթն երորդն: յետ
ամենեցուն մեռաւ և
կինն:
Յր
դն յարուածեան
ոյր կեւթեանցն եղիցի
նա կին, զի ամենեքին
կալան զնա կին:
Պատասխանի Յն
նոցա և ասէ: մոլո
րեալ ք՛ոչ գիտէք զգի
րս, և՛ոչ զզաւրութիւն
ն: զի յարուածեան ոչ
կանայս առնեն և՛ոչ ա
րանց լինին, այլ՛ են իբ
րև զհրեշտակս յերկինս:
Բայց վասն յարուածիդ
մեռելոց, ո՞չ ընթերցեալ
զասացեալն ձեզ յն: եսեմ
հակայ: ած յակովբայ: ած

Եւ զնա ևս ոչինչ
այնժամ խոտո-
րեցան հարցանն
յայնմանէ ուր
եկեալ էր ընդ
ժողովուրդսն ևրդն
շակերտսն իւր ևս
յաղթեսն մովսէսի նա
տան դպիրքն ևփարի
սեցիք զամենայնինչ
սասիցեն չէզ արարէք
ևպահեցէք բայց ըստ
գործոցն նոցա մի առ
նէք զի ասեն ևղ առ
նեն

Ա տակեն բեռինս ձա
նուցանս ևդժուարակի
րս ևդնեն ի վերայ ու
մարդկան ևմատ
չեն կամիցի ոչ կամիցի
իւրեանց ոչ կամիցի

Ր զամենայն զգեստ
չարժել զնոսա

Ր ոչնչ կարեր տալ
նոցա պատասխանի

Ր ի ժողովել փարի
սեցւոցն ևհրամեց զնո
սա յեղ ևասել զի արդ
թուի չեզ վանքն
ոչն արդեւք

Ա սեն ցնա ևդաւթի
Ա սէն ցնոսա յեղ իսկ
զի արդ դաւիթհոգու
վն կոչէ զնա տէր ևասէ
ասաց տէրն ցտէր իմ նիսի
ա ատ ընդ աջմէ իմմէ մին
չև եդից զթշնամիսդ
քոյց իսկ եթէ դաւիթ
պատուանդան ոտից
նոյն մարդկան ևմատ
նեն

Ր ևդնեն ի վերայ ու
նուցանս ևդժուարակի
րս ևդնեն ի վերայ ու
սոց մարդկան ևմատ
չեն կամիցի ոչ կամիցի
իւրեանց ոչ կամիցի

Ր զամենայն զգեստ
չարժել զնոսա

Ր ի ժողովել փարի
սեցւոցն ևհրամեց զնո
սա յեղ ևասել զի արդ
թուի չեզ վանքն
ոչն արդեւք

Ա սեն ցնոսա յեղ իսկ
զի արդ դաւիթհոգու
վն կոչէ զնա տէր ևասէ
ասաց տէրն ցտէր իմ նիսի
ա ատ ընդ աջմէ իմմէ մին
չև եդից զթշնամիսդ
քոյց իսկ եթէ դաւիթ
պատուանդան ոտից

Ր ոչնչ կարեր տալ
նոցա պատասխանի

ՀԵԶ։

Ով կարկին ևս քան զեզ
նեղ զինս սրտի գերհե
ւյուրժամ լինելոյ, տա
ւտնել եկամուտ մի,
ծով ևլինդ ցամաքէ
որաց։ զի յաճախէ ընդ
փարիսեցւոց կեղծա
Ով Հեզ դպրաց և
մտանել։
տանեն չտայք թող
ոչ մտանէք ևորոց մի
ռալի մարդկան։ դուք
քայուԹիւն երկնից
որաց։ զի փակէք զար

ՀԶ

Ով Հեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծա
ցանկ զանձն բարձրա
ցեն։
նո զանձն խոնարհեա
ցի։ ևոր խոնարհեցու
սաւոր։

ՀԷ

ՀԸ

ՀԹ

Ջ

ամենեքեան դուք եղբա
ւ մի՞ ե՞ձեր ուսուցիչ ևս
էք վարդապետ։ զի
Ով դուք մի զոքիս
ռաբբի։

Ժ

մարդկանէ ռաբբի
պարակս ևսիրէք ի
դս ևազողջոյնս ի հր
նախաթոռս ի ժողովր
գահս յընթրիս ևըն
ցս հանդերձից իւրե
նց ևերկայնեն զգեղան
զգրատականս իւրեա
ցից մարդկան։ լայնեն

ա ւ ո ր ա ց ։ զի սրբեա՛ զ
փարիսեցւոց կեղծ
Վա՛յ ձե՛զ դպրաց և
ւազուղտս կլանէք զ։
որ զմիջղուկս քամէք
Վա՛յ ձե՛զ ա՛րդեաք կոյր։
նա՝ ախթնաակիչն նո՛ր ա։

Ե ւ ո ր երդուաւ յեր
կինս, երդնու յա՛թոռն
ա՛յ, և յայն որ նստի՛ն
իւ՛ր ա՛թոռոյ նորա։

Վա՛յ ձե՛զ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւ
որաց, զի տա՛ս ա՛նդրէկ
զանանուխ, և զա՛նիսոնն,
և զչամոյն։ և թո՛ղէք զ
զծանր ծանր աւրի
նաձն զդատաստան,
և զողորմութի՛ւն և զ
զհաւատս։ զայս ար
ժանէր առնել և զայն
չթո՛ղուլ։

Վա՛յ ձե՛զ ա՛րդեաք կոյր։
որ զմիջղուկս քամէք
և զուղտս կլանէք զ։

Ե ւ ո ր երդուաւ յ
տաճարն, երդնու յ
նա՝ և՛ի բնակիչն նորա։

Ե ւ ո ր երդուաւ յ
տաճարն, երդնու յ
ն՝ և՛ի բնակիչն նորա։

Վա՛յ ձե՛զ առաջնորդ
դք կոյրք։ զի ասէք որ
երդնու՝ տաճարն, չէ՛
ինչ ։ բայց որ երդնու
տուակին որ ի՛տաճարի
նէ արժանէ։

Ա՛րդեաք կոյրք։ զի՞նչ
մե՞ծ, ոսկի՛ն եթէ տա
ճարն որ սրբէ զոսկի՛ն։

Ե ւ ո ր երդնու՝ ե՛
ղանն, չէ՛ ինչ ։ բայց ո՛ր
երդնու ի՛սպասուարացն
որ ի՛վերայ նորա՝ երդ
ժանէ ։

Յ ի՛մարք և կոյրք։
զի՞նչ մե՞ծ ։ պատարա
գն, եթէ սեղանն որ սր
բէ զպատարագն։

Ո՛ք արդ որ երդու
ա՛ւ ի՛սեղանն, երդու
ա՛ւ ի՛նա և ի՛յայսմ՝ն
ա՛յ ։

Ե ւ ո ր երդուաւ յ
ի՛վերայ նորա՝ ։

Թեամբ Աստուածոյն

Ա՛յ ձեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւո
րաց՝ զի նմանէք գերեզ
մանաց՝ որ արտաքոյ
դարձոյ՝ և առնէք ե՛րեւ
եաք յաւուրս հարցն
մերոց՝ ո՛չ հաղորդեաք
արեան մարգարէիցն։
ապա ուրեմն վկայէք
զանձանց եթէ որդիք
էք այնոցիկ որ կոտոր
էին զմարգարէսն։ և
դուք լցէք զչափ հար
ցին ձերոց։

Օ՛ձք՝ ծնունդք իմ
ժոց՝ զի պրդ փախնու
ցուք յդատաստանէ
գեհենին։

Ա՛ռ այդուիկ ա
հաւասիկ ես առաքեմ

Թեամբ

Ա՛յ ձեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւո
րաց՝ զի շինէք զգերեզ
մարգարէից՝ և զարդա
րէք զշիրիմս արդարոց՝ և ասէք եթէ
եթէ յաւուրս հարցն
մերոց՝ ո՛չ հաղորդեաք
արեան մարգարէիցն։
ապա ուրեմն վկայէք
զանձանց եթէ որդիք
էք այնոցիկ որ կոտոր
էին զմարգարէսն։ և
դուք լցէք զչափ հար
ցին ձերոց։

Օ՛ձք՝ ծնունդք իմ
ժոց՝ զի պրդ փախնու
ցուք յդատաստանէ
գեհենին։

Ա՛ռ այդուիկ ա
հաւասիկ ես առաքեմ

զարտաքին զբաժակն
և զկաւաստակն, և
նեղբոյ լինեն յափշտա
կութեամբ և ան եաս

Նութեամբ։

Փ արիսեցի կուր։ նախ
բեա նախ զնեղբին
բաժակին և զկաւա
ռակին, զի լինիցի և
արտաքինն նոցա

սո՛ւրբ

Ա՛յ ձեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւո
րաց՝ զի նմանէք գերեզ
մանաց բուրեղոց, որ ար
տաքոյ երևին գեղեցի
կք, ներքոյ լի՛ են
ոսկերաւք մեռելոց և
ամենայն պղծութեամբ։

Ն ոյնպէս և դուք
արտաքոյ երևիք մարդ
կան արդարք, ներ
քոյ լինէք կեղծաւորու

անդամ կամեցայ ժո
ղովել զմանկունսդ,
զոր ածրինակ ժողովէ
հաւ զձագս իւր ընդ
թևովք, եւոչ կամեցա
ւք: ահա թողեալ
լինի ձեզ տունդ ձեր
աւերակ:

Բայց ասեմ ձեզ:
Թէ ոչ ևս տեսանիցէք
զիս յայսմ հետէ, մին
չև ասիցէք աւր հեալ
եկեալն յանունն տե
հեալ ասուսա
ւ
էք
զի յո՛ւ իսուաձա
րէն գնայր: եմատեան
աշակերտքն ցուցանել
նմա զշինուածս տա
ճարին:

Եւ նա պատասխանի
եաւ ասաւ ցնոսա: տե
սանէք զայդ ամենայն:
ամէն ասեմ ձեզ: ոչ մը

աւձեզ մարգարէս. և
իմաստուն և դպիրս. և
ի նոցանէ սպանանիցէք
և խաչ հանիցէք. և ի
նոցանէ տանջիցէք ի
ժողովուրդս ձեր. և հա
լածիցէք ի քաղաք ի
քաղաք: որպէս զի եկ
եցէ ի վերայ ձեր արիւ
ն արդար հեղեալ երկ
րի: յաբէլէն արդար ար
դարոյ մինչև ցարիւնն
զաքարիա որդւոյ բա
րեքիա զոր սպանէք
ընդ միջ տաճարին և
սեղանոյ: ամէն ասեմ
ձեզ: եկեսցէ այն ամե
նայն ի վերայ ազգիս այ

տրիւկ:

Եմ: եմ: որ կոտո
րէր զմարգարէս. և քար
կոծ առնէր զառաքե
ալս առ նա քանիցս ո

ոգւոյն մատուռս
ագիւեցին բազում
քն։ Եւ յայնժամ գայլ
մոյ։
գաց վան անուան ի
ցեալ ի յամենայն ազ
զիշ։ Եւ ոչխարքն ար
նս։ Հասանանէին
ցեն զշէզ իսեղուճիս
Եւ յայնժամ մատուռ
եկանց։
այն սկիզբն եղև
ղիս։ սակայն հայն ամէն
ատուճունք իսեղիսատ
Թեան։ Եւ եղեցին սուք
Թիւն իճագաւորու
վերայ։ եւ ճագաւորու
այլ չէին կատարած։
արիցն ազգ յազգի
նել այնմ ամենայն ի
վելիւք զի պարտ լի
զգոյշ լերուք։ մի եւս
բաւս պատերազմաց։

բազմութեան եւ հզօր
ուելոցն պատ
նէին։
զրուա մօտերեցուցա
թէ եսեմ քեզ։ եւ զբա
նումն։ եւ ասեցին
զրուք գայցեն յա
հէզ խաբեցե զի բա
լերուք։ գուցէ ոչ զ
եւս ձնոսա։ զգոյշ
տուտասուկ եւս յղ
նէ աշխարհին։
գալոտեանն։ եւ ասա
զինչ նշանիցեն քեզ
լինիցի այդ։ եւ ա
տան, տուր մեզ երդ
կերտքն առանձինն ե
մատեան առ նոա զա
իլերինն ձիովեղեաց։
ւ մինչ դեռ նստեր
տեցին։
քարւն վերայ ոչ քակ
նատցե այդ քան չ

տեղւոջն սրբութեա՛ն,
որ ընթեռնուն իմիտ
առնէ։

Յայնժամ որ իմիրե
աւետանի եղեն, փախե
ցեն իլերինս։

Եւ որ իտանիս կայ
ցէ, մի՛ իջցէ առնուլ
ինչ իտանէւրմէ։

Եւ որ յանդիեցէ,
մի՛ դարձցի յետս առ
նուլ զձորձն իւր։

Յայց վայ իցէ յղե
ացս և ըստընդուացս
յաւուրսն յայնոսիկ։

Աղաւթս կացէք
զի մի լինիցի փախուս
ձեր ձմերանի և մի
հանգստութեա։

Ի եղիցի յայնժամ
հեղութիւն մեծ։ որ
պիսի ոչ եղեւ իսկզբանէ
արարածոց աշխարհի

զմի մեւանս։

Եւ բազում աստ
մարգարէք յարիցեն։
և զբազումս մոլորեց
ուսցեն։ և վասն բազմա
նալոյ անաւրէնութե
ան, ցամաքեսցի սէր
բազմաց։

Այլ որ հաստատե
ացն իսպառն, նա կեցչ։

Եւ քարոզեսցի աւե
տարանս արքայութե
ընդ ամենայն տիեզե
րս իվկայութիւն ամե
նայն հեթանոսաց։

Եւ ապա եկեսցէ կա
տարած։

Յոր յորժամ տեսա
նիցէք զպղծութիւն
աւերածին որ ասացե
աւնէ Իեզեկն դանիէլի
մարգարէէ զի կայցէ ի

ցեն։ և ասատեսցեն ըզ

ՀՂ Ղ ՀՐ Հ
ՀԺ Ի ՀՃ
ՀԻ Մ ՀՄ
ՀԽ Ձ ՀՅ
ՀԾ Ն ՀՆ

ՀՂ Ղ ՀՐ Հ
ՀՃ Ճ ՀՄ
ՀՄ Մ ՀՅ
ՀՅ Յ ՀՇ
ՀՆ Շ ՀՈ

Ժեսցին։

ՀՁ Թուդք երկնից շար
ցին յերկինից։ ազատու
սին ոչ տացէ զլոյս
իւր։ և աստեղք անկ
ցին յերկնից։ ազատու
թիւնք երկնից շար
ժեսցին։

ՀՂ աղվաղակի յետ նէ
ղութեան աւուրցն
այնոցիկ արեգակն
խաւարեսցի։ և լու
սին ոչ տացէ զլոյս
իւր։ և աստեղք անկ
ցին յերկնից։ ազատու
թիւնք երկնից շար
ժեսցին։

ՀԸ Ի ուր գնէն եցէ ան
դր ժողովեսցին ար
ծուիք։

ՀԹ Ի որպէս փայլակն
որ ելանէ յարևելից
և երևի մինչև յարև
մուտս, այնպէս եղիցի
գալուստն որդւոյ
մարդոյ։

Ի ուր եղանէ յարևելից
և երևի մինչև յարև
մուտս, այնպէս եղիցի
գալուստն որդւոյ
մարդոյ։

Ի ուրպէս փայլակն
որ ելանէ յարևելից
և երևի մինչև յարև
մուտս, այնպէս եղիցի
գալուստն որդւոյ
մարդոյ։

ՀԼ Ի ուր գնէն եցէ ան
դր ժողովեսցին ար
ծուիք։

ՀԽ աղվաղակի յետ նէ
ղութեան աւուրցն
այնոցիկ արեգակն
խաւարեսցի։ և լու
սին ոչ տացէ զլոյս
իւր։ և աստեղք անկ
ցին յերկնից։ ազատու
թիւնք երկնից շար
ժեսցին։

ՀԾ Թուդք երկնից շար
ցին յերկինից։ ազատու
սին ոչ տացէ զլոյս
իւր։ և աստեղք անկ
ցին յերկնից։ ազատու
թիւնք երկնից շար
ժեսցին։

ՀԿ Ապա թէ ասիցէ ոք
ցին աւուրքն այնոքիկ
ոչ ապրեր ամենայն
մարմին։ բայց վասն
ընտրելոցն կարձեսցի
մինչև ցայժմ։ և ոչ կարձէ

ՀԼ Ապա թէ ասիցէ ոք
ցին աւուրքն այնո
քիկ։

ՀԾ այնժամ թէ ոք
ասիցէ ձեզ ահաւա
սիկ աստ քրիստոս, կամ
անդ, մի հաւատայցէք։

ՀԿ Իյարիցեն սուտ
քրիստոսք և սուտ մար
գարէք, և տացեն նշա
ն և մեծամեծս և սար
ուեստս, մինչ մոլորե
ցուցանել թէ հնար
ինչիցէ և զընտրեալն
ն։ ահա յառաջագ
ոյն ասացի ձեզ։

ՀԾ Ապա թէ ասիցէ ոք
ցին աւուրքն այնո
քիկ։

ՀԿ այնժամ թէ ոք
ասիցէ ձեզ ահաւա
սիկ աստ քրիստոս, կամ
անդ, մի հաւատայցէք։

ՀԿ Իյարիցեն սուտ
քրիստոսք և սուտ մար
գարէք, և տացեն նշա
ն և մեծամեծս և սար
ուեստս, մինչ մոլորե
ցուցանել թէ հնար
ինչիցէ և զընտրեալն
ն։ ահա յառաջագ
ոյն ասացի ձեզ։

Ո՞ւ որպէսզի ին յաւ-
ծ մարդոյ:
ղի գալուստն որդւոյ
քն նոյն, այնպէս եղի
Ո՛ չ որպէս աւուր
նոյնպէս լինիցի գա-
թայց միայն հայր:
կք երկնից, եւոչ որդի,
ոք գիտէ: ոչ հրեշտա
այնորիկ ևաժամուն՝ չ
Բայց վասն աւուրն
ցեն:
երկինք ևերկիր անց
նայն եղիցի:
Ո՛ նման եղիցի
այս միտչև այս ամե
ղեթէ ոչանցցէ ազգս
մէն ասեմ ձեզ:
դուրս:
ասլիք թէ մերձ է ի
ամէնայն եղեալ, գիտ
ժամ տեւանիցէք զայս
նոյնպէս ևդուք երբ
թէ մերձ է ամառն:

Եւ ասաց երևեցի
նչան որդւոյ մարդոյ
յերկինս:
Եւ յայնժամ կոծեսցեն զին ամենայն ազգք երկրի:
Եւ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ի վերայ ամպոց երկնից զաւրութեամբ ևփառս բազմաւք:
Եւ առաքեսցէ զին հրեշտակս իւր փող ով մեծաւ, ևժողովեսցեն զընտրեալսն նո րա ի չորից հողմոց, ի ծագաց երկնից մին չև ի ծագս նոցա:
Ի թզենոյ առակ ուսարուք զառակն: զի յորժամ հնորհատ քն կակղասցին, ևտե րևն ցրցուիցի, գիտէք

Եթե գիտեր տանուտէր
յորում պահու գող
գայ, ակեր ու՞ղ տայր
ականն հատանէր զ
տանն իւրոյ։

Կ անայատրիկ և
դուք եղերուք պատ
րաստք։ զի յորում ժա
մու ոչ ակնուն իցէք գայ
որդի մարդոյ։

Իակ ոմն ից հատատ
արիմ ծառայ ևիմա
տուն, զոր կացոյց տէր
իւր իւերայծառայից
իւրոց, տալ նոցա կէ
րակուր իժամու։

Բանիւ ծառայն
այնմիկ, զոր եկեալ տէրն
գտանիցէ ար արեալ
այնպէս։ ամէն ասեմ
ձեզ։ զի իւերայ ամէ
նայն ընչից իւրոց կա
ցուսցէ զնա։

Ղ Մ
ՌՃՂ ՌՃՀ
ՌՃՂ ՌՃՂ

Այն գիտասջիք։ Ե
թէ գիտէր տանուտէր
ժամու սորն ձեր գայ։
ոչ գիտէք յորում
ժամու սորն ձեր գայ։

Ղ Մ Մր
ՌՃՂ ՌՃՀ
ՌՃՂ ՌՃՂ

Եւ եղիցի երկու ա
ղայեն իմի երկանս։
մին առնուցու, և միւ
ան թողուցու։

Եւ եղիցի երկու ա
ղայեն իմի երկանս։
մին առնուցու, և միւ
ան թողուցու։

Եւ եղիցի երկու ա
ղայեն իմի երկանս։
մին առնուցու, և միւ
ան թողուցու։

Այնժամ եթե իցեն
երկու յագարակի, մին
առնուցու, և միւան թո
ղուցու։

Այնժամ եթե իցեն
երկու յագարակի, մին
առնուցու, և միւան թո
ղուցու։

Այնժամ եթե իցեն
երկու յագարակի, մին
առնուցու, և միւան թո
ղուցու։

Ղ Մ Մր
ՌՃՂ ՌՃՀ
ՌՃՂ ՌՃՂ

եղիցի և գալուստն որ
դուոյ մարդոյ։

եղիցի և գալուստն որ
դուոյ մարդոյ։

եղիցի և գալուստն որ
դուոյ մարդոյ։

Ղ Մ Մր
ՌՃՂ ՌՃՀ
ՌՃՂ ՌՃՂ

զաՄենեւին։ այնպէս
զի չիրհեղեղն և եբար չ
գիտացին մինչև եկն
նոյ Իտապանն, և ոչ
գիտացին մինչև եկն
նոյ Իտապանն, և ոչ

Ղ Մ Մր
ՌՃՂ ՌՃՀ
ՌՃՂ ՌՃՂ

ջրհեղեղն, ուտէին
և ըմպէին, կանայս առ
նէին և արուանց լինէին,
ուրան որ յաւուրն յորում էմտ
ջրհեղեղն, ուտէին
և ըմպէին, կանայս առ
նէին և արուանց լինէին,
մինչև յաւուրն յորում էմտ

յիմարքըն էին, ևհինգն իմաստուն-
քՅիմարքն առին ըզ
ձեռսպետսն, ևձէթ ընդ
իւրեանս, ոչ բարձին։
իսկ իմաստունքն առ
ին ձէթ ամանովք
ընդ ձեռսպետս իւրե
անց։
Եւ իյաման փեսայի՛
ներհեղին ամենքեան
ևիքրճն մտին։
Եւ իմիջ գիշերի է
ղև բարբառ՝ ահա
փեսայ գայ, արիք ընդ
առաջ նորա։
Յայնժամ յարեան
ամենայն կուսանքն,
ևպատրեցին զձեռսպետ
երս իւրեանց։
Եւ ասեն յիմարքն ցիմ
աստունսն, տուք մեզ
յերեղոյդ ձերմէ։ զի

Ասպա թէ ասիցէ ծառայն չար ի սրտի իւրում, տր իմ յաման զգալ, ևսկսանիցի կար կանել զծառայակիցս իւր, ուտիցէ ևըմպիցէ ընդ արբեցուղս, գայցէ տր ծառային այնորիկ յաւուր որում ակն ոչ ունիցի, և ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ, ևկտրեացէ զնա ընդ մէջ։ ևզբաժին նորա ընդ կեղծաւորս դիցէ։ անդ եղիցի լալ ևկրճել ատամանց։
Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տասան կուսանաց։ որոց առեալ զլապտերս իւրեանց ելին ընդ առաջ փեսայի ևհարսին։ հինգն ի նոցանէ

ցեաւլ իւտար աշխարհ,
կոչեաց զծառայս իւր,
եւ ետ նոցա զինչս իւր։

Ա ւետ ետ հինգ
քանքար։ եւ ահա
կոյս ։ ահա մի ։ իւրա
քանչիւր ըստ իւրում
կարի։ եդին։

Հ ոգաւ վաղվաղակի
որ առ զհինգն գործէ
աց նոքաւք, եւ շահէ
ցաւ այլ եւս հինգ։

Ն ոյնպէս եւ որ զերկ
ուան շահեցաւ այլ եւս
երկուս։

Ե ւ որ զմին առ՝ ոգը
նաց փորեաց զերկիր,
եւ թաքոյց զարծաթ
սն իւրոյ։

Յ ետ բազում ժամա
նակի, գայ տէր ծառայի
ցն այնոցիկ, եւ առնէ լա
մարս իւր ընդ նոցա։

ահա շինչանին լաւ
գործեաց մեր։

Պ ատասխանի ետ
ուն իմաստունքն եւ ա
սեն, գուցէ ոչինչ մեզ
հնձել բաւական։ այլ
երթայք ի վաճառակ
անս, եւ գնեսջիք ձեզ։

Ի բրև նոքա գնացին
գնել՝ եկն փեսայն։ և
պատրաստքն մտին ընդ
նմա ի հարսանիսն։ և
փակեցաւ դուռն։

Յ ետոյ գան եւայլ
կուսանքն եւասեն տէր
տէր բաց մեզ։

Ն ա պատասխանի եւ
ասէ։ ամէն ասեմ ձեզ,
եղիծ ոչ գիտեմ զձեզ։

Արթուն կացէք, զի
ոչ գիտէք զաւուրն, եւ զ
ժամ։

Ս ոսկա այր մի գնա

Ա

Ա՛հ ցնա տէր իւր։ ազնիւ ծառայ։ բարի
և հաւատարիմ։ որով
հետև ի սակաւուտ
հաւատարիմ եւ իւիր
բոյ բազմաց կացու-
ցից զքեզ։ մուտ յուրա
խութիւն տեառն քո։

Մատուցեալ ևսոյց
զմի քանքարն առեալ
եր ևասէ ։ տէր, գիտեի
զի այրմի խիստ ես։ հն
ձես զորոչ սերմանեց
եր։ և ժողովես ուստի
ոչ սփռեցեր ։ երկեայ ։
գնացի և թաքուցի
զքանքարս քո յերկրի։
արդ տուսուկ քոյդ ցըր
քեզ ։

Ղ

ատասխանի եւ
տէրն ևասէ ցնա ։ ծա
ռայ չար և վատ ։ գիտէ
իր թէ հնձեմ ուստի

Ե

ւ մատուցեալ սոր
զհինգ քանքարն առ
մատոյց այլ ևս հինգ
քանքար ևասէ ։ տէր
հինգ քանքար ետուր
ցիս ։ արդ տուսուկ կինգ
այլ ևս քանքար իւիր
բոյ շահեցայ ։

Ա՛հ ցնա տէր իւր ։ ազ
նիւ ծառայ ։ բարի և
հաւատարիմ ։ որով հե
տև ի սակաւուտ հաւա
տարիմ եւ իւիրոյ բազ
մաց կացուցից զքեզ ։
մուտ յուրախութիւն
տեառն քոյ ։

Մատուցեալ երկո-
զերկոսա քանքարսն
առեալեր ևասէ տէրեր
կոսա քանքարս ետուր
ցիս ։ ահաւասիկ երկու
ևս այլ քանքարս զոր
իւիրոյ շահեցայ ։

ուսուել: ծարաւեցի՛ւ և
խրովք, և ամենայն
հրեշտակք ընդ նմա՛,
յայնժամ նստցի՛ յա
թոռ փառաց իւրոց:
և ժողովեսցին առաջի
նորա ամենայն ազգք:
և եմեկնեսցէ զնոսա ի
միմեանց, որպէս հովիւ
զի մեկնեսցէ զաւդիս
յայծեաց: և կացուսցէ
զաւդիսն ընդ աջմէ
իւրմէ, և զայծեան ի
ձախմէ:

Յայնժամ ասասցէ
թագաւորն ցայնոսիկ
որ ընդ աջմէնոցին է,
կայք աւրհնեալք հօր
իմոյ ժառանգեցէ՛ք զ
պատրաստեալ ձեզ
զարքայութիւնն իսկ
զբանէ աշխարհի: զի
քաղցեայ, և ետուք ինձ
ուտել: ծարաւեցի՛ւ և

ոչ ետուք ինձ ըմպել:
ի՛ւրով և հիւրընկալ
ոչ առէք զիս: մերկ
ոչ ծածկեցէք զիս: ի
հիւանդ և ի բանտի
ոչ այցելէք ինձ: յայնժամ
և նոքա պատասխանի
տուցեն նմա՛ և ասիցեն
տէր, ե՞րբ քեզ տեսա՛նք
քաղցեալ և կերակրե՛ցաք
զքեզ, կամ ծարաւեցեալ
և ըմպեցուցի՛ք: ե՞րբ
զքեզ հիւր և հիւրընկալ
արարի՛ք, կամ մերկ և
ծածկեցի՛ք: ե՞րբ զքեզ
հիւանդ կամ ի բանտի
և եկի՛ք առ քեզ: և
պատասխանի տացէ
թագաւորն և ասիցէ
ցնոսա, ամէն ասեմ
ձեզ, զի որչափ արարէ՛ք
մի՛ ումեք յեղբարցս
իմոց սոցա՛ փոքունց,
ինձ արարի՛ք: յայնժամ
և ասիցէ և ցձախմէ
եղելոցն, երթա՛յք յինէն
անէծեալք յհուրն
յաւիտենական, որ
պատրաստեցաւ սատա
նայի և հրեշտակաց
նորա: և երթիցեն
սոքա ի տանջանս
յաւիտենից, և
արդարքն ի կեանս
յաւիտենից:

Եւ եղև յորժամ
կատարեաց Յիսուս
զամենայն բանս
զայսոսիկ, ասէ ցաշա
կերտսն իւր: գիտէ՛ք
զի յերկուս աւուրս
զատկի լինի, և որդի
մարդոյ մատնեսցի
ի խաչել: յայնժամ
ժողովեցան
քահանայապետքն
և դպիրքն և
ծերակոյտն ի
դահլիճ մեծի քահանայի
որում անուն էր
Կայիափա: և
խորհեցան զի զՅիսուս
նենգութեամբ
ունելով սպանցեն:
ասէին սակայն ոչ
յաւուրս տաւնի,
զի մի՛ գուցէ
խռովութիւն լինիցի
ի ժողովրդենէ:

Եւ Յիսուս յԲեթանիա
ի տանն Սիմոնի
բորոտի: մատեաւ
առ նա կին ունելով
սափոր մի
պատուական
հանդերձ իւղոյ
նարդոսի մաքրի
պատուականի: և
կոտրեալ զսափորն
արտաքին: անդր
եղիցի լալ ակրծել ա
տամանց:

Յորժամ եկեալ
որդի մարդոյ փառաւք

արարէք միում յեղբարց այսոցիկ փոքրկանց, ինձ արարէք:

Յայնժամ ասասցէ եւ այսոցիկ որ ընդ ա հեկէն եցեն: երթայք ի յինէն անիծեալք ի հուրն յաւիտենական, որ պատրաստեալ է սատանայի եւ հրեշտակ ոց նորա:

Ա ի քաղցեայ, եւ ոչ էտուք ինձ ուտել: ծարաւեցի եւ ոչ արբուցէք զիս: տարտի եւ ոչ ժողովեցէք զիս: մերկի եւ ոչ զգեցուցէք զիս: հիւանդ եւ ի բանտի, եւ ոչ տեսէք զիս:

Յայնժամ պատասխանի տացեն եւ նոքա եւ ասասցեն: տէր, երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ, կամ ծարաւի, կամ արտաքս, կամ մերկ եւ զգեցուցաք: երբ տեսաք զքեզ հիւանդ, կամ ի բանտի, եւ ոչ առաքեզ:

Պատասխանի տացէ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա: ամէն ասեմ ձեզ: որովհետեւ

արբուցէք ինձ: աւտարեկ եւ ժողովեցէք զիս: մերկ եւ զգեցուցէք զիս: հիւանդ եւ ի բանտի, եւ տեսէք զիս: ի բանտի էի, եւ եկէք առ իս:

Յայնժամ պատասխանի տացեն նմա արդարքն եւ ասասցեն: տէր, երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ եւ կերակրեցաք, կամ ծարաւի եւ արբուցաք: երբ տեսաք զքեզ աւտար եւ ժողովեցաք, կամ մերկ եւ զգեցուցաք: երբ տեսաք զքեզ հիւանդ, կամ ի բանտի, եւ եկաք առ քեզ:

ասուած. կամ մեկ. կամ
հիւանդ. կամ իբրանտիւոջ
պաշտեցեալք զքեզ:

Յայնժամ պատա
ւանի տացէ նոցա և
ասասցէ: ասեն ասէ
ձեզ: որով հետև ոչ
արարեք միում ի փո
քրկանցս յայսցանէ,
ևս ինձ արարէք:
Երթիցեն նոքա ի
տանջանսն յաւիտե
նականս: և արդարքն
ի կեանսն յաւիտենա
կան:

Եւ եղև երբ կա
տարեաց յիսուս զամենայն
զբանս զայսոսիկ, ասաց
ցաշակերտան իւր:
Գիտէք զի յետ եր
կուց աւուրց զատիկ
լինի: և որդին մարդոյ
մատնի ի խաչ հանել:

Յայնժամ ժողո
վեցան քահա
նայապետքն և դպիրք
և ծերք ժողովրդեանն
ի սրահ քահանայա
պետին որում անուն
էր կայիափայ, և արա
րին խորհուրդ զի նենգ
գործեսցեն ընդ
յիսուս, և սպանցեն: բայց
ասէին ոչ ի տաւնի
աստ: զի մի հուսկ
ինչ լինիցի ի ժողով
րդեանն:

Եւ երբ եկն յիսուս
Ի Բեթանիա
գեղս, ի տունն սիմոնի
բորոտի, մատեաւ առ
նա կինն ունէր
ձեռն իւղոյ ծանրագնի,
և ածաւ ի գլուխ
նորա ի բազմականին:
երբ տեսին աշակերտքն, բարկացան և ասա

Յայնժամ գնաց մի
յերկուտասանից անու
անեալն յուդայ սկա
րիովտացի առ քահա
նայապետսն և ասէ,
զինչ կամիք տալ ինձ,
և ես մատնեցից զնա
ձեզ։ և նոքա կշռեցին
նմա երեսուն արծաթի։
և յայնմ հետէ խնդրէր
պարապ զի մատնես
զնա նոցա։

Յաւուրն ինում
աւուր բաղարջ
ջակերացն, մատեան
աշակերտքն առ յի և
ասեն ցնմա կամիս զի
պատրաստեսցու ք
քեզ ուտել զզատիկն։
և նա ասէ ցնոսա եր
թայք ի քաղաքն առ
այս անուն, և ասացէք
ցնա. վարդապետն ասէ

Ղ Մ
ՃԿԴ ՃԻ

Յ Մ
ՃԽԸ ՃԻ

Ղ Մ
ՃԽԴ ՃԿ

Յ Մ
ՃԽԸ ՃԿ

ԷՆ։ ընդ ձեր կատուստ
պատ իւղոյդ։ զի մատ
թեր վաճառել զդա
մեծագնի, և ետուն ար
քատաց։

Գիտաց յն և ասէ
ցնոսա, զի աշխատ առ
նէք զկինդ։ գործմիբա
րի գործեաց դա յիս։
յամենայն ժամ զաղք
ատս ընդ ձեզ ունիք։
բայց զիս ոչ հանապ
ազ ընդ ձեզ ունիք։

Արկանել դորա զիւ
ղի իմարմինիմ առ ի
թաղեցի զիս նշանա
կեաց։

Բայց ամէն ասեմ ձեզ։
զի ուր քարոզեսցի աւե
տարանդ այս ընդ ամ
էն աշխարհ, խոսա
եցի և զգոր արարդ դա
յիշատակի դորա։

ցեկ զիս։

Ոդուի մարդոյ երբ
այ որպէս գրեաւլէ վա
ան նորա։ բայց վայ մար
դոյն այնմիկ որոյ ձեռա
ն մարդոյ մա ո
նեացի։

Ա աւետ նմա թէ չէր
ծընեալ մարդն այն։
Ա տատեան եւ
յուդայ որ մատնեցին
եր զնա եւասէ։ մի թէ
եմ իցեմ վարդապետ։
Ա ոչ ցնա, դուռ առացեր։
Ա ե մինչ դեռ ուսուց
ին նորա, առ իւր հաց,
աւր հնուաց։ եւ բեկ։ ե
ետ աշակերտացն։ ա
ս, առէք կերայք, այ
ս մարմին իմ։
Ա ե առեալ բաժակ.
գոհացաւ։ եետ նոցա ե
ասէ։ արբէք ի դմանէ

ժամանակ իմ մերձ
աւել։ առքեղ առնեմ
զգաստիկն աշակերտա
ք իմ հանդերձ։
Ա եւարարին աշակեր
տքն որպէս հրամայե
ց նոցա յս։ եւպատրաս
տեցին զատիկ ն։
Ա ե իբրեւ երեկոյ եղեւ,
կայր բազմեալ ընդ
երկուտասան աշակերտ
ան։
Ա ե մինչ դեռ ուտէի
ն նոքա, ասէ։ ամէն
ասեմ ձեզ։ զի մի ոմն ի
ձէնջ մատնելոցն է զիս։
Ա ե տրտմեցան յոյժ։
սկսան ասել ցնա իւրա
քանչիւրոք ինոցանէ,
միթէ ես եմ տէր։
Ա ա պատասխան ի
ետ ու ասէ։ որ մխեաց
ընդիս զձեռն իւր ի սկա
ւառակս, նա մատնելո

Եւ յետ յարուցեալն
իմոյ յաւուրցն քան
զչեզ իգաւիժիւէս։
Ղ աւասախանի եւս
պետրոս ասաց ցնա։
Թէ պետ ամենեքեան
գայթագղեսցեն ի քէն,
սակայն ես ոչ գայթա
գղեցայց։
Ասէ ցնա յս։ ամէն
ասեմ քեզ։ զի յայսմ
գիշերի մինչչեւ հաւտ
խաւաւեալիցէ։ երիցս
ուրասցիս զիս։
Ասէ ցնա պետրոս։
Թէ ևամեռանիմ հասա
նիցեմ ընդ քեզ։ զքեզ
ոչ ուրասցայց։
Նոյնպէս ևամենայն
աշակերտքն ասէին։
Յայնժամ գայ յս ընդ
նմա յգեթուղիմի ուրտեղ
անուանէր գեւսամանի։

մ մր ղ յ
մէզ մէկ մէղ յձ
մէէ մէկ մէհ
մէը մէթ մէհա
մէղ մէհ մէհու մէհը յձզ

Եւ ասէ աշակերտացն
իւրոց։ նստարուք
ես աստ մինչեւ գնացից
եւ աղաւթիցից անդ։
Եւ առեալ զպետրոս
եւ զերկուս որդիսն
զեբեդեայ սկսաւ տրտմել
եւ տագնապել։
Եւ ասէ ցնոսա յս։
տրտում է անձն իմ
մինչեւ ի մահ։ կացէք
աստ եւ արթնացարուք
ընդ իս։
Եւ անդէն երթեալ
փոքր մի յառաջ անկաւ
ի վերայ երեսաց իւրոց
աղաւթելով եւ ասելով։
Հայր իմ եթէ հնար է
անցցէ ի ես բաժակս
այս։ բայց ոչ որպէս
ես կամիմ այլ որպէս
դու։
Եւ գայ առ աշակերտսն
իւր եւ գտանէ զնոսա
ննջեալս։ եւ ասէ ցպետ
րոս։ ոչ կարացէք մի
ժամ արթնանալ ընդ իս։
Արթնացարուք եւ
աղաւթեցէք զի մի
մտանիցէք ի փորձ։
Հոգին եռանդն է
մարմինն ի տկարու
թեան։
Եւ երկրորդ անգամ
գնաց եւ աղաւթեաց
ասելով։ Հայր իմ եթէ
ոչ կարէ զայս բաժակ
անցանել ի ես եթէ ոչ
ես արբից զնա։ եղիցի
կամք քո։
Եւ եկեալ գտանէ զնոսա
դարձեալ ննջեալս։ էր
բանի աչքունքն ծանրա
ցեալ։
Եւ թողեալ զնոսա
դարձեալ գնաց եւ
աղաւթեաց երրորդ
անգամ զնոյն բանս
ասելով։
Յայնժամ գայ առ
աշակերտսն իւր եւ
ասէ ցնոսա։ ննջեցարուք
այժմ եւ հանգարուք։
Ահա հասեալ է ժամ
եւ որդի մարդոյ մատ
նի ի ձեռս մեղաւորաց։
Յարուցարուք եկայք
գնասցուք։ ահա մատ
նիչն իմ հասեալ է։
Եւ դեռ նմա խօսելոյ
ահա յուդա եկն մի
յդասուց եւ ընդ նմա
բազում ժողովուրդ
սրով եւ գաւազանաւ
յղեալ ի քահանայապետ
ացն եւ ի ծերոց ժո
ղովրդեանն։
Եւ մատնիչն իւր
ետ նշան նոցա ասելով։
Զոր ես համբուրեցից
նա է։ զնա կալարուք
եւ տարարուք զգուշու
թեամբ։
Եւ մերձեցեալ անդէն
առ յս ասէ։ ողջոյն
քեզ ռաբբի։ եւ համ
բուրեաց զնա։
Եւ յս ասէ ցնա։ ընկեր
իմ յորոց եկիր այդ։
Յայնժամ մերձեցեալ
արկին ձեռս ի յս եւ
կալան զնա։
Եւ ահա մի ոք ի
նոցանէ որ էին ընդ
յսուայ ձգեալ զսուր
իւր եհար ծառայի
քահանայապետին եւ
կտրեաց զականջն նորա
աջ։
Եւ ասէ ցնա յս։ դարձ
ո՛ զսուր քո ի տեղի
նորա։ զի ամենեքին
որ առնուն սուր սրով
կորնչին։
Եւ կամիցես զի աղա
չեցից զհայր իմ եւ
կացուսցէ առ իս ի
հարկէ տասն գունդ
հրեշտակաց։
Ապա զիարդ կատա
րեսցին գիրքն եթէ
այսպէս պարտ է լինել։
Յայնժամ ասէ յս
ցամբոխսն։ իբրեւ ընդ
գող ելէք առնուլ զիս
սրով եւ գաւազանաւ։
զամենայն աւուր նստէի
ես ընդ ձեզ ուսուցա
նելով ի տաճարի եւ
ոչ կալարուք զիս։
Բայց զայս ամենայն
եղեւ զի կատարեսցին
գիրքն մարգարէիցն։
Յայնժամ աշակերտքն
ամենեքին թողեալ զնա
փախեան։
Եւ նոքա որ կալան
զյս տարան առ կայա
փայ քահանայապետ
զորում ժողովեցան
դպիրքն եւ ծերքն։
Եւ պետրոս հետեւեցաւ
նմա հեռագոյն մինչեւ
ի գաւիթ քահանայա
պետին եւ մտեալ ներս
նստէր ընդ սպասաւորսն
տեսանել զվախճան։

Նոյց կաց յաղաւթս եր
թող զնոսա՝ եւ զգը
անց ծանրացեալ ք
քրն՝ զի էին աչք իւրե
գաւմ Եգիպտ զնոսա ի
Եւ եկեալ միւս ան
իցեն կամք քո։
Ով ոչ արբից զսա եղ
բաժակիս այսմիկ։ ապա
ցէք անցանել մինչեւ
հայր իմ։ եթէ հնար
Եւասիկ ցպեւտուս այդ
ապա ոչ կարացեք մի
ժամ արթուն կալ ընդ
իս։ արթուն կացէք և
աղաւթս արարէք զի
մի անկանիցիք ի փոր
ձութիւն։
Ոգին յօժարեալ
բայց մարմինս տկար։
Արձեալ երկրորդ
անգամ չորեաւ եկաց
յաղաւթս յոր եւասիկ,
հայր իմ։ եթէ հնար
ցէ անցանել մինչեւն
բաժակիս այսմիկ։ ապա
թէ ոչ արբից զսա եղ
Եւասիկ ցպեւտուս այդ
տարուք այդր։ մինչեւ
երթայց։ կացից յա
ղաւթս։
Եւ աւրեալ ընդ իւր
զպետրոս եւ զերկուս
որդիսն զեբեդեայ, ըս
կսաւ տրտմել եւ հիւծել։
Այն ժամ ասէ ցնո
սա։ տրտո՛ւմ ոգի իմ
մինչեւ ի մահ։ կացէք
աստ եւ հակեցէ՛ք ընդիս։
Եւ մօտաւցեալ յա
ռաջ սակաւիկ մի, ան
կաւ ի վերայ երեսաց
իւրոց։ կաց յաղաւթս
Եւասիկ։ հայրիմ։ եթէ
հնարէ, անցցէ բաժա
կս այս յինէն։
Այց ոչ որպէս ես
կամիմ։ այլ որպէս դո՛ւ։
Եւ գտանէ զնոսա՝ ի քուն։

բուրեցից նահ: զնա
ունիցիք:

Եւ վաղվաղակի մա
տուցեալսոյն առաք ողջ
լեր վարդապետ: ու
համբուրեաց ընդ նմա:

Եւ ասէ ցնա, ըն
կեր, վասն որոյ եկիր:

Յայնժամ մատու
ցեալ արկին ձեռս իւր,
ևսպասէն զնա:

Եւ ահա մի ոմն յայ
ցանէ որկին ընդ իւր,
ձգեաց զձեռն ևեհան
զսուր իւր, ևեհար ըզ
ծառայ քահանայա
պետին, ևխրեաց եհան
զունկն նորա:

Յայնժամ ասէ ցնա
յիսու: դարձոյ զսուր քո
ի տեղի իւր: զի ամենե
քեան որ սուր առնու
ցուն սրով անկանիցին:

Եւ որ մատնեցոյնէր
զնա, ետ նոցա նշան և
ասէ: ընդ որումեթէ համ

բուրեցից զնա: նա է
ունիցիք զնա: ևան
մինչդեռ նա զայ
խաւարէր, ահա յուդայ
մի յերկոտասանից
եկն, ևընդ նմա ամբոխ
բազում սրովք ևփայ
տիւք, ի քահանայապետ
ից ևի ծերոց ժողովրդ
էանն:

Եւ որ մատնեցոյնէր
զնա, ետ նոցա նշան և
ասէ: ընդ որումեթէ համ
բուրեցից զնա: նա է
ունիցիք զնա: ևան
մինչդեռ նա զայ
խաւարէր, ահա յուդայ
մի յերկոտասանից
եկն, ևընդ նմա ամբոխ
բազում սրովք ևփայ
տիւք, ի քահանայապետ
ից ևի ծերոց ժողովրդ
էանն:

Յայնժամ գայ առ ա
շակերտան ևասէ ցնոսա:

Ննջեցէք այսուհե
տև ևհանգերուք: զի
ահա հասեալէ ժամ:
ևորդի մարդոյ մատնի
ի ձեռս մեղաւորաց:
արիք երթիցուք աստի:
զի ահաւասիկ եհան
որ մատնեցոյնէ զիս:

Եւ մինչ ղեռնա զայ
խաւարէր, ահա յուդայ
մի յերկոտասանից
եկն, ևընդ նմա ամբոխ
բազում սրովք ևփայ
տիւք, ի քահանայապետ
ից ևի ծերոց ժողովրդ
էանն:

Ի սկիզբն հոգւոյ կալեալ

զկեանս ածին առ կայի
ապա քահանայապետ ուր դպիրքն և
ծերք ժողովեալք էին։
Եւ պետրոս զհետ
նոցա երթայր բացագոյն մինչև իսրահիմ
հանապետին և մտեալ ընդ սպասաւորսն տե
սանել զկատարածն։
Իսկ քահանայապետքն և ամենայն ատեան
կն խնդրէին սուտ վկայ
կայուԹիւն զկէ, զի սպանանիցեն զնա։ և
ոչ գտանէին իբաղմ
աց սուտ վկայիցն մա
տուցելոց։
Եւտոյ մատուցեալ երկու սուտ վկայ և ա
սէին, Թէ սա ասէր, կա

ՀՀ	ՀՐ	ՂՂ	ՅՅ
ՀԴ	ՀՃՀ	ՄՂ	ՀՃԿ-ՀՃԴ
ՀԵ	ՀՃՀ	ՄՂԱ	ՀՃԿ
ՀԸ	ՀՃՀ	ՄՂԵ	
ՀՈ	ՀՃՀ	ՄՂԸ	
ՀՊ	ՀՃՂ		

պարտեալ լինել։

Յայնժամ առաքեալ
ցամբոխն, իբրև լուան
րայ աւազակի եղեալ
սուսերաւք և բրաւք
ունել զնա։ հանապազ
առ ձեզ իտաճարին
նստէի ուսուցանէի,
ոչ կալայ զիս։
այլ այս ամենայն եղև
զի լցցին գիրք մարգա
րէից։

Յայնժամ աշակերտ
քն ամենեքեան Թողին
զնա և փախեան։

ՀՀ	ՀՐ	ՂՂ	ՅՅ
ՀԴ	ՀՃՀ	ՄՂ	ՀՃԿ
ՀԵ	ՀՃՀ	ՄՂԱ	
ՀԸ	ՀՃՀ	ՄՂԵ	
ՀՈ	ՀՃՂ		

ՀՃ ՀՄ ՂՃ ՃՀ
ՀԺ ՀՉ ՄՂ ԿՃ

ՀՃ ՀՄ ՂՃ ՃՀ
ՀԺ ՀՉ ՄՂ ՅՀ

տացուց պիղատոսի
և ետուն ի ձեռս պոն
տացիոյ: կապեցին զնա և առին
ուն յի սպանանել զնա:
ղք ժողովրդեանն վա
հանայապետք և ծե
րսն ամենայն քա
խսն հրեից
և ելեալ արտաքս
ելից դատաստանէ:
և ասէ այդ եղև.
ոեալից երից ուրա
ցիս զիս:
թե մինչչև հաւտս խո
զբանն յի զոր ասաց,
և յիշեցաւ պետրոս
սեցաւ:
և սկսաւ լալ:
յն ժամ սկսաւ
նզովել և երդնուլ թէ
ոչ գիտեմ զայրն:
և իսկոյն հաւն խաւ
ընէն զքեզ:

ղաւ ընդ յի գահիճեա
ա ուրացաւ առա
ցոյ հեր:
ի յերկրորդ
քան զաղաւնն, եւ
ես զնա այլ կին մի, և
առ ցայնմանիկ որ ան
դն կայր, եւսա ընդ
յի նազովրացւոյ էր:
և դարձեալ ուրա
ցաւ երդմամբ, թէ
ոչ գիտեմ զայրն:
և յետ սակաւ մօտ
մատուցեալ որք կայ
ինն անդ ասեն պետ
րոս, արդարև, և դու
յնոցանէ ես: քանզի և
հայոցդ քո յայտ առ

տաւորն եւառէ, զտէրս
դատաւորին։
Հարց զինա զտատ
րամայէաց իւրոյ սէր։
Ես եկայց առաջի
դ, կին էրատ։ որպէս հր
, տուն զինա յաջարա
, յորդւոցն իւրի։ եւէ
, ձառէ ոյն զոր արկէն
, արծաթն զգինս վա
, հեաւին զերեսս ն
երեմիայէ մարգարէի։
որ աստացան ի ձեռն
Յայնժամ լցաւ
էին ցայսաւր։
ատարակ արեան մին
էցաւ ազատարակն այն
ան այնտուիկ կո
զաղտարակն էրտի ի
գերեզմանս աւտարաց։

իկտրէանն։ զի զինք
ժան ընդունել զայդ
ծաթն առէ։ ոչէ ար
պետին առեալ զար
կ քահանայապ
դէցաւ։
Եւ
գնաց։ եւ ոգտաւ խել
թըն իւտաճարին։ և
Եւ
ւընկկեց զարծա
տես։
Եւ
չէ փոյթ։ դուն զի
Եւ
նդրա առէն։ մեղ
արդար։
մատնեցի զարիւն
ան եւատէ։ մեղայ զի
ւն եւձերս ժողովրդէ
ատ քահանայապետ
ւն զարծաթն
ւրեցաւ, զղճացաւ։ և
զնա, թէ պարտաւո
Յայնժամ տեսեալ
յուդայի որ մատնեաց
դատաւորին։

զբարութեան։ Եւ զայն
իբրեւ լուան աշակերտքն
բարկացան ասէին ցնո-
սա պիղատոս։
զի կամիք վերկուցա-
ցէք զի արձակեցից-
զայնոսիկ բարաբբաս,
եթէ զայս զանուանէ
ասէն քեզ։ զան զի գիտէր
թէ առնախանձու-
մատնեցին զնա։
Եւ մինչ նստէր յա-
տեանին, առաքեաց ա-
նա կինն իւր ասել, չը
կայ ինչ քո եւ արդա-
րոյն այնորիկ։ զի բա
զում անց ք անցինըն-
իս այսաւր յանուր[ի]
վանն նորա։
Իսկ քահանայապետքն եւ ծերք հաւա-
նեցուցին զժողովուրդսն, զի խնդրեսցեն
զբարաբբայն։ Եւ զայն

Թագաւորն հրեից
Եւ ասէ ցնոսա պիղատոս։ զի՞նչ
Եւ ի՞նչ արարից
եղեն նորա ի բաց հանայ
ամենեքեան ասեն ծեր։
ոչ ինչ էած պատասխան
առնէ։
Այնժամ ասէ ցնոսա պիղատոս։ ոչ լսեա
որչափ դուք հակա
ռակ քո վկայեն։ եւ ոչ
էած նմա պատասխա
նի եւ ոչ բան մի։ մինչեւ
զարմանայր դատաւո
րին յոյժ։
Այլ ըստ տաւնի
սովորէր դատաւո
րն արձակել ժողովուրդ
եւանն կապեալ մի զոր
կամէին։
Ունէին յայնժամ կա
պեալ մի նշանաւոր
որում անուն էր յեսու

յիա	մա		ՃՂՃՂԷ	յիդ	մԷ	ԺԲ	ՃՂԴ
յիբ	մբ	ԺԲ	ՃՂԴ	յիե	մԵ	ԺԴ	
յիգ	մգ			յիզ	մԶ		

բոլորեալ պատակ եւիջ
քղամիդ կարմիր: ե
Երկացուցին զնա
առակին զնով տա
զամենայն զգուեստն:
ովեցին իւերայ նոտա
յս յատարան, աժող
դատաւորին առին լղ
դարձեալ այդորիկ: դուք
ամենայն ժողովուր
դն ետուք: արիւն դո
տա իւերայ մեր եւ մի
գիտաց ինք:
Պատասխանեաց ե
ղեալ ամենայն ժողովուրդ
եւ ասեն: արիւն դո
տա իւերայ մեր եւ մի
դայ որդոց մերոց:
Յայնժամ արձակե
աց նոցա զբարաբբայ:
Եւ զյն գան հարե
ալ ետ իշխեռս զի խա
չեսցի:
Յայնժամ զինուորքն
դատաւորին առին լղ
յս յատարան, ժող
ովեցին իւերայ նոտա
զամենայն զգուեստն:
Երկացուցին զնա
առակին զնով տա
քղամիդ կարմիր: ե
եանն: ասեն, քաւե
ալ եմք յարքունէ տո
դարձեալ այդորիկ: դուք

կորուսցեն:
Պատասխանեաց ե
դատաւորն ասեն
ցնոսա, զի կամիք զի
արձակեցից ձեզ
կուց այտ:
Եւ նոքա ասեն ըզ
բարաբբայ:
Ասէ ցնոսա պղատ
ոս: իսկ զի արարից
զյն զանուանեալն քս:
Ասեն ամենեքեան,
խաչեսցի: Ասա ասէ,
զինչ չար արար: Նո
քա առաւել ևս աղա
ղակեին ասելով, խա
չեսցի:
Եւ տեսեալ պիղա
տոս թէ ոչինչ աւե
նէ, այլ առաւել խռ
ովութիւն լինի, ա
ռեալ ջուր լուաց ձեռ
ս առաջի ժողովրդ

որ ետուն նմա լսել
զձայն նորա։ Եւ այսպէս
յոյժ Թագաւորն հրեշտից։
Այնժամ հարկն
ընդ նմա իսահակ երկոտա
սանակաւ, որ յայլմէ
գինի ընդ ձեռին խառ
նեալ։ Եւ երբ ճաշակէ
աց, ոչ կամէր ըմպել։
Եւ հարեալ զնա ի
խաչ, բաժանեցին ըզ
հանդերձան նորա վի
ճակաւ, զի լցցի բանն
որ առացաւ իմարգա
րէ։ Եւ էին բաժանեցին ըզ
հանդերձան իմոյ ի
ճանի իմոյ վիճակս ար
կանէին։ Անստեալ պա
հէին զնա։

Եւ էին իվերայ գլխոյ նորա գրեալ
զձէ նաա նորա։ Թէ այսպէս
էր Թագաւորն հրեշտից։
Այնժամ հարկն
ընդ նմա իսահակ երկոտա
սանակաւ, որ յայլմէ
գինի ընդ ձեռին խառ
նեալ։ Եւ երբ ճաշակէ
աց, ոչ կամէր ըմպել։
Եւ հարեալ զնա ի
խաչ, բաժանեցին ըզ
հանդերձան նորա վի
ճակաւ, զի լցցի բանն
որ առացաւ իմարգա
րէ։ Եւ էին բաժանեցին ըզ
հանդերձան իմոյ ի
ճանի իմոյ վիճակս ար
կանէին։ Անստեալ պա
հէին զնա։

Եւ եկեալ իսուդին ա
նուանեալ գողգոթա։
Եւ եկեալ արուարձս
գաւին այրմի կիւրենա
ցի, անուն սիմոնէն, զնա
կալան պահակ զիւրար
Ձգէ զխաչն նորա։
Եւ եկեալ իսուդին ա
նուանեալ գողգոթա։
Եւ եկեալ արուարձս
գաւին այրմի կիւրենա
ցի, անուն սիմոնէն, զնա
կալան պահակ զիւրար
Ձգէ զխաչն նորա։

Եւ ծուռնր իքէսալ առ
աքի նորա, կատակէ
ին նմանէին, ողջ եր
Թագաւոր հրէից։
Եւ քէսալ ինա առ
նուին զերեզմանն նոր
ծէին զգլուխ նորա։
Եւ յորժամ ձաղէ
ցին զնա մերկացուցի
նմանե զ քղամիդն,
և ագուցին նմա զիւր
հանդերձն։ Եւտարան
իսահակ հանել։
Եւ եկեալ արուարձս
գաւին այրմի կիւրենա
ցի, անուն սիմոնէն, զնա
կալան պահակ զիւրար
Ձգէ զխաչն նորա։

գան, եւ ետ ըմպել նմա։
ցախտով, հարեալ լեռնէ
նէ, առ ապուն զի քա-
Թագաւոր միոյն էնոյտա
վաղվաղակի ըն-
կատարած դա։
լուսան առեին զեհիւ
որ անդն կայեն, եբրու
մարգ յայնցանէ
եր Թողէր զիս։
նէ, աչք իմ։ աչք իմ, ընդ
առաքք Թանի։ այսինքն
աստ։ կնիլ։ կնիլ։ զամա
չէաց յոր իձայն մեծ և
և զինն ժամսաւն գո
մինչև ցինն ժամ։
ծայն աւետեան երկրի
ըն, խաւար եղև իւրք
և իւրեց ժամն առ
մա նահատակին զնա։
որ խաչեալքին ընդ նը
նոյն հաստատակքն
մի՛ ոսկերս։

ղաւ։ քան զի առաց է
ցաւ յայց, վերկեաց
ցուք դմա։ եթէ յոյսս
խաչէդ, հաստատա
ծո՛ւխլի, եթէ ամ
ցանէ։ եթէ Թագաւո
քն ոչ կարէ ապրեցու
զայն ապրեցոյց, զին
Ածերով՛ք հաստին,
հանդերձ դպրութ
այսապետքն Ճաղկին
ոյնպես ևքահան
էիդ։
Թէ ապրեա զքեզ
զեր ես աստուա չինէիր
քակիր զտաճարն և
ոչ՛ հաստին, վասն, որ
ժին զգեստս իւրեա
հայհոյեին զնա, շար
ն, որ անցանէին,
նորա ամի յահեկն։

Ե՛կեալ ասէին՝
Թող տեսցուք ելիցէ
Եղիա փրկել զդա։
Եւ յայն դարձեալ աղ
աղաւնեայ ի՛ձայն մեծ,
եւարձակեաց զոգին։
Եւ ահա վարագոյր
տաճարին՝ ցեղաւ յեր
կուս ի՛վերուստ մինչև
ի՛վայր։
Եւ երկիր շարժեցաւ։
Եւ վէմք պատառեցան։
Եւ գերեզմանք բացան։
Եւ բազում մարմինք
ննջեցելոց սրբոց յա
րեան։ Եւ ելեալ ի գերեզ
մանաց յետ յարուցման
անն նորա՝ մտին ի քա
ղաքն սուրբ։ Եւ երեւեցան
բազմաց։
Իսկ հարիւրապետն
Եւ որ ընդ նմա պահէ
ին զյի՛ս, երբեւ տեսին զե

շար ժուժկն եւզերեալ
ան, երկեան յոյժ եւասեն։
արդարև սա որդի էր
Ե՛ւ ին անդ կանայք
բազումք, կային ի հե
ռաստանէ եհայէին։
որք եկեն զկնի ի գա
ղիլեէ պաշտել զնա։
Յորս էր Մարիամ
Մագդաղենացի, եմա
րիամ յակովբեայ եւյովս
էայ մայր, եմայրն որ
դոցն զեբեդեայ։
Երեւ, եկն այրմի
ձեծատուն յարիմաթէ
այ, որում անուն եր յով
սէփ, որ եաշակերտե
ցաւ եսկ ի՛ն։ սա մատ
ուցեալ առ պիղատոս,
խնդրեաց զմարմինն ի։
Եւ այնժամ պղատոս
հրամայեաց տա՛լ զդ

յհդ	յհդ	յհբ	յդ
յհդ	յհդ	յհբ	
յհդ		յհբ	
յհե			
յհդ	յհե	յլ	

յհե	յհդ	յհղ	յդ
յհե	յհդ		
յհբ	յհե	յլե	յզ

արդ հրամայեա զգու-
շանալ գերեզմանին
միոչխն ցերիս աւուրս:
գուցե եկեալ աշակեր
տքն գիշերի գողանայ
ցեն զնա, եւ ասիցեն ժո
ղովրդեանն, թէ յարե
ա՛ իմաստէից: Եւ նինւէ
ցի յետին մոլորութիւնն
չար քան զառաջինն:

Ասէ ցնոսա պիղատ
տոս: ունիք զզաւրա
կանն, երթայք զգու
շացարուք որպէս և
գիտէք:

Նոքա երթեալ
զգուշացան գերեզմա
նին: Եւ կնքեցին զքա
րն եւ հանդերձ
զաւրականա
նոսքն:

Թուն յորում լուսանայր

Յերեկոյին շաբա-

տարի հրամայեա զգու-
շանալ գերեզմանին
միոչխն ցերիս աւուրս:
գուցե եկեալ աշակեր
տքն գիշերի գողանայ
ցեն զնա, եւ ասիցեն ժո
ղովրդեանն, թէ յարե
ա՛ իմաստէից: Եւ նինւէ
ցի յետին մոլորութիւնն
չար քան զառաջինն:

Ասէ ցնոսա պիղատ
տոս: ունիք զզաւրա
կանն, երթայք զգու
շացարուք որպէս և
գիտէք:

Նոքա երթեալ
զգուշացան գերեզմա
նին: Եւ կնքեցին զքա
րն եւ հանդերձ
զաւրականա
նոսքն:

Յերեկոյին շաբա-

տի մեծ գնաց:

Ընդեր մարիամ գաղէնացի եւ մա
րիա մայր հանն
դէպ գերեզմանին:

Եւ իվաղիւ
անդր որ կիւտ
ուրբաթուն ժողովեցան
քահանայապետքն և
փարիսեցիքն առ պիղ
ատոս եասեն: տէր,
յիշեցաք զի մոլորեցու
ցիչն այն ասեր մինչկէն
դանին էր թէ յետ եր
ից աւուրց յառնեմ:

մարմինն:

Եւ առեալ զմարմի
նն յովսէփ, պատեաց
սուրբ կտաւովք, եւ եդ
ինոր գերեզմանի զոր
փորեաց իւրմի: Եւ գըռ
աւելցուցեալ կափարիչ
ղրան գերեզմանինվէմ
մի մեծ գնաց:

Ընդեր մարիամ գաղէնացի եւ մա
րիա մայր հանն
դէպ գերեզմանին:

Եւ իվաղիւ
անդր որ կիւտ
ուրբաթուն ժողովեցան
քահանայապետքն և
փարիսեցիքն առ պիղ
ատոս եասեն: տէր,
յիշեցաք զի մոլորեցու
ցիչն այն ասեր մինչկէն
դանին էր թէ յետ եր
ից աւուրց յառնեմ:

Յայնժամ ասէ ցնո
ա՛ւր որպէս ասացն։ Է
կայք տեսէք զտեղին
ուր կայր։ Եւ վաղվաղակի երթայք ասացէք
աշակերտացն նորա
թէ յարեաւ։ Եւ ահա
յառաջանայ քան զձեզ
Գալ ի Գալիլեա։ անդ
տեսանիցէք զնա։ ա
հա ասացի Ձեզ։
Եւ ելեալ վաղվաղակի
ի գերեզմանէ անտի
ահիւ եւ խնդութեամբ
բազմաւ, ընթանային
պատմել աշակերտաց։
Եւ ահա պատահէ
ա նոցա յիսուս եւ ասէ
ողջ։
Եւ նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա
եւ երկիր պագին նմա։
Յայնժամ ասէ ցնո

չէ աստ։ զան զի յարեաւ
ա՛ւր որպէս ասացն։ Է
կայք տեսէք զտեղին
ուր կայր։ Եւվաղվաղակի
ի երթայք ասացէք
աշակերտացն նորա
թէ յարեաւ։ Եւ ահա
յառաջանայ քան զձեզ
Գալ ի Գալիլեա։ անդ
տեսանիցէք զնա։ ա
հա ասացի Ձեզ։
Եւ ելեալ վաղվաղակի
ի գերեզմանէ անտի
ահիւ եւ խնդութեամբ
բազմաւ, ընթանային
պատմել աշակերտաց։
Եւ ահա պատահէ
ա նոցա յիսուս եւ ասէ
ողջ։
Եւ նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա
եւ երկիր պագին նմա։
Յայնժամ ասէ ցնո

Վատասխանի եւտ
հրեշտակն եւասէ ցկ
կանայսն։ մի երկնչիք
դուք։ գիտեմ զի զյս
զեսուս հերհերեան խնդրիք։

միաշաբաթին, եկն մա
րիամ մագդաղենացի։
եւ միւս մարիամն տես
անել զգերեզմանն։
Եւ ահա շարժումն
մեծ եղեւ։ զի հրեշտակ
տեառն իջեալ յերկնից, մա
տուցեալ եկն եւ
լեցոյց զվէմն ի դրանց
անտի։ եւնստեր իվէմ
բայ նորա։ եւէր տեսիլ
նորա իբրեւ զփայլակն։
եւհանդերձ նորա ըս
պիտակ իբրեւ զձիւն։
Եւ յահէ անտի նո
րա խոովեցան պահա
պանքն, եւեղեն իբրեւ
զմեռեալս։
Պատասխանի եւտ
հրեշտակն եւասէ ցկ
կանայսն։ մի երկնչիք
դուք։ գիտեմ զի զյս
զեսուս հերհերեան խնդրիք։

զամենայն հրեշտանոսս։
ձեզ անհոգս արասցուք։
Եւ նոցա առեալ
զարծաթն, արարին որ
պես ուսանին։ Եւ հրամ
բասա այս ի հրեից մին
չեւ ցայսաւր։

Ոկ մեռաւսան տշխա

Կերտքն գնացին ի
գալիլեա, ի լեառնն ուր
ժամադիր եղեւ նոցա
յս։ Երբ տեսին զնա
երկիր պագին նմա։ և
ոմանք երկուածացան։
Եւ մատուցեալ յս
խաւսեցաւ ընդ նոսա
և ասէ, տուաւ ինձ
մեծայն իշխանութիւն
յերկինս և յերկրի։ որ
պես առաքեաց զիս
հայր, և ես առաքեմ
զձեզ։ գնացեք այսու
հետեւ աշակերտեցէք
զամենայն հեթանոսս։

զայն ի մէջ։
Երբ նոքա գնացին,
ահա ոմանք յիշտակա
կանացն եկին իքաղա
քն և պատմեցին քահ
անայապետին զամե
նայն որ ինչ եղեւն։
Եւ նոքա ժողովեալ
հանդերձ ծերովք ն,
խորհուրդ առեալ,
արծաթ յոյժ ետուն
զառականացն, և ասեն։
ասացէք եթէ աշա
կերտքն նորա եկեալ
գիշերի գողացան զնա
մինչ մեք իքուն էաք։
և եթէ լուր լինի այդ
առ դատաւորն, մեք
հաշեցուսք զնա և զ

մկրտեցիք զնոսա յա-
նուն հաւր եւ որդւոյ եւ
հոգւոյ սրբոյ։ ուսուց-
եք նոցա պահել զա-
մենայն որ ինչ պատուի-
րեցի ձեզ։ եւ ահա ես
միկ եմ ընդ ձեզիմ զամե-
նայն աւուրս մինչեւ ի
կատարած աշխարհի։

Վերնադրան։ Աստ։ Մատ-
թէ։

Հ[illegible]ն մարիամ ասէ առաքս. մի սիրեցէք զի փոշացիք զի փոշաց. եթէ պատուոյ ընդունիք զոր
ասացին առաքեալքն հրեշտակ. Ջուարկեցաւ պարտ պետքն ի բերանս. զերծ առնէր պատուա
ռուհան. մի խոշոր հայեցեր ոչխար իմա հովիւն ինձ.

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՔԵՓԻՍԿՈՊՈՍԻ
ՈՐՊԷՍ ԳՐԻՒԱԼԻՈՍ ԳԱՌԻՆ.

ահաւասիկ եաւասքեմ զհրեշտակիմառաքեալ իքո.
որ հանդիպեսցէ զձանապարհդ քո առաջի քո:

նայ նորա։

Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ՝ եկն յե ինն զարեւելից գաւառէ հանդերձ իւրովք։

Եւ նոյն ժամայն ընդ վերանալ ի ջրոցն՝ եւ ես ցեղեաց զերկինս։ Եւ զհոգին սայ իբրեւ զաղաւնի զիջաներ ի վերայ նորա։

Եւ ձայն եղեւ յերկնից՝ որ ասէր։ Դու ես որդի իմ սիրելի՝ որ քեզ հաճեցայ։

Եւ ապա զնա Հոգին ի տեղի անապատի։

Եւ եղեւ նա անդ յանապատի աւուրս քառասուն եւ փորձէր զնա սատանայ։

Եւ էր ընդ գազանս եւ հրեշտակք սպասաւորէին նմա։

Եւ յետ մատնելոյ զՅովհաննէս՝ եկն Յիսուս ի Գալիլեա՝ քարոզելով զաւետարանն արքայութեան։

Եւ ասէր՝ թէ կատարեցաւ ժամանակ՝ եւ մերձեցաւ արքայութիւն երկնից։ Ապաշխարեցէք եւ հաւատայք աւետարանի։

Եւ անցանելով առ ծովեզերս Գալիլեացւոյ՝ ետես զՍիմոն եւ զԱնդրէաս եղբայր Սիմոնի՝ զգցեալ զուդս ի ծովն։ Էին

Եւ յայն եղև յերկնից ձայն, եւ ասէ. Եւ դուք որդիք իմ սիրելիք, ընդ քեզ հաճեցայ:

Եւ յոմն ժամանակի հոգին հանէ զնա յանապատ:

Եւ էր նա անդ զառասուն փորձ քառասուն աւուրս ի ձեռն Սատանայէ:

Եւ էր ընդ գազանս, եւ հրեշտակք պաշտէին զնա:

Յետ մատնելոյն Յովհաննու, եկն յՍ Յիսուս ի Գալիլեա: քարոզեր զաւետարան թագաւորութեան Աստուծոյ: եւ կատարեալ ժամանակ: եւ հասեալ է արք այսուհետեւ Աստուած: ապաշխարեցէք եւ հաւատացէք աւետարանին:

Եւ երբ անցանէր առ ծով Գալիլեայ տեսանէ զսիմովն եւ զանդրէաս եղբայր սիմովնի, զի արկեալ էր նետս ուռկանս ի ծով: քանզի էին ձկնորք էին:

Եւ ասէ ցնոսա Եկայք զհետ իմ, եւ առնեմ զձեզ լինել որս մարդկան:

Եւ վաղվաղակի թողեալ զուռկանսն զՔ նաւակին զհետ նորա:

Եւ մատուցեալ անտի մի յայլ ոմն աւակաւիկ մի յակոբոս զհետ զեբեդեայ: եւ զյովհաննէս եղբայր նորա, եւ զնոսա Իսաւին մինչ կազմէին ուռկանս, եւ կոչեաց զնոսա:

Ասաւեաց ինձ յետ
ա։ կարկեաց։ Եւ իմանալ
։ զարկոյց զնա
այսպիսի լաղ ա
ղակեաց իւձայն մեծ։
Եւ ինմանալ
։ զարմացան ամե
նեքեան։ մինչև հծծել
ընդ միմեանս ասասել
զինչէ այս նոր վար
դապետութիւն։ զի
իշխանութեամբ հայ
ոց պղծոց ասաւսե ևս
հնազանդին մեզ։
։ Եւ ել լուր նորա ընդ
ամենայն կողմն գաւառի
ղեացւոց։
։ Եւ վաղվաղակի էլէ
ա իժողովրդենէն է
կն իսուսն սիմովնի և
ան դրեայ։ յակովբա
և յովհաննու հան
երձ։

Ե։ վաղվաղակի թո
ղեալ զհայրն իւրեանց
ըզ զեբեդեոս ինաւին
վարձկանսաքն հան
դերձ գնացին ըզ
հետ նորա։
։ Եւ մտանէն իկա
փառնայում ևիակ և
իակ իշաբաթուն մուտ
ա իժողովուրդն ու
սուցանէր զնոսա։
։ Եւ զարմանային ընդ
վարդապետութիւնն
նորա։ զիսուսուցանէր
զնոսա իբրև իշխանու
թիւ, ևոչ որպէս դպիրք։
։ Եւ իժողովրդեանն
նոցա այր մի յորում ա
ղջ գոյր ինմա։ ոգաղաղ
ակեաց ևասէ։ Թոյլտուր
զի կայ մեր ևքեզ յիս նաղով
րեցի։ ևկիր կորուսանել մեզ։
գիտեմ զքեզ ով ես սրբեալ։

ՀՀ ՂՀ ՀՀ
ԺԲ ԼԱ ԽԳ

ու մի՝ աղաչէր ի մեզ
մեծ տէրտէր
լեացիս։ Հարեալ հա
ընդ աստեղային գումարէ
ժողովուրդս նոցա ո եկաւ
ի քաղաքն, զի ե
այր մի անուն քաղաքացի։ զի
ղաքաղաքն, զի և
հայր մատուցանէ զիւ
եկայք երթիցուք և
ո տան ցնոսա։
էն զբէզ։
թէ ամէնեքին խնդր
տին զնա, տանէն ցնա։
նմայնէին։ Եւ իբրև զի
տա սիմովն Եսրնդ
ո զնաց զհետն
անդ կայր յաղաւթս։
յանապատ տեղի, և
ցուցեալ էր, և գնաց
ընդ տուտատուտոնդա

ընդ այդն
ին զնա թէ քանի։
սէր դիւացն, զի գիտէ
հման։ Եւ ոչ տայր խաւ
ո դէս բազմա
ախտից։
հիւանդս նախ պէս
ո բժիշկաց բազմ
ղովեալ առ դրունն։
ամէնայն քաղաքն ժո
ազդիւտահարս։ Եւ ե
զամէնայն հիւանդս,
կանս, բերէին առ նա
ղև իմանալ արեգա
ո իբրև երեկոյ է
տէնդն։ ասաշտեր
նէ նորա։ Եւ էին զնա
զնա կալեալ զձեռս
համատուցեալ յարմ
ուն զնա վանն նորա։
ո վաղվաղակի ո
նքեր ջերմացեալ։
ո զբաքանչ սիմովնի

քարոզել յոյժ, եւ հր-
ջակ հարկանել զբան:
մինչ ոչ եւս կարաւղ
լինել նմա յայտնապէս
իբաղաք մտանել: այլ
արտաքոյ յանապատս
տեղիսն, եւ գային
առնուլ յամենայն
կողմանց:

ամուսնացեալ

Եւ իկափառնայում
յետ աւուրց լուրեղէ
եղեալ իսուրն: եւ ժողովէ
ցան բազումք միանգա-
ւոեղի եւս ոչ լինել եւրէ
առ դրանն, եւ ասաւածէր
նոցա զբանն:

Եւ գայիր առ նա
բերկին անդամալոյծ
մի բարձեալ իչորից: եւ
իբրեւ ոչ կարէին մեր
ձանալ առ նա յամբո-
խէ անտի, քակեցին զտ

ծուռնր իվանէր եւասէր,
ար, ԵՒ կամիս կարաւ
ղես զիս սրբել:
ակ յն գԱստուածեաւղ
Ձգեաց Ձեռն, մեր
Ձեցաւ ինա, եւասէ,
կամիմ: սրբեաց:
Եւ իբրեւ ասաց ն
ցնա, վաղվաղակի գնաց
նաց ինմանէ բորոտ
ութիւնն: եւ սրբեցաւ:
Եւ ասաւծեալ նմա,
երդան գնա ասացես
վաղվաղակի, եւասէ
ցնա: զգոյշ լեր: մի ու
մեք ինչ ասիցես: այլ
երթ ցոյց զքեզ քա
հանային, եւ մատոյց վա
ն սրբութեանդ քո
պատուարագ զոր հրա
մայեաց մովսէս իվճ
կայութիւն նոցա:
Եւ նա երեալ սկսաւ

ոչ տեսաք։

Եւ ոչ ունիք զբանն նորա ի ձեզ
բնակեալ, զի զոր առաքեաց նա
դուք ոչ հաւատայք։ Քննեցէք
զգրսն, զի դուք կարծէք ի նոսա
կեանս յաւիտենից ունել, եւ
նոքա են որ վկայեն զիս։ Եւ
ոչ կամիք գալ առ իս, զի կեա-
նսք ունիցիք։ Զփառս յոչ ընդու-
նիմ ի մարդկանէ։ Այլ զձեզ գի-
տացի զի ոչ ունիք զսէրն Աստ-
ուծոյ ի ձեզ։ Ես եկի յանուն
Հաւր իմոյ, եւ ոչ ընդունիք զիս։
Եթէ այլ ոք եկեսցէ յանուն
իւր, զնա ընդունիցիք։ Զի-
նչպէս կարէք դուք հաւատալ,
որ փառս միմեանց ընդունիք,
եւ զփառսն որ յԱստուծոյ է
ոչ խնդրէք։

Մի ինչ երբեք

կարծիք թէ ես մեղադրեցից
զձեզ առ Հաւրն։ Կայ որ մե-
ղադրէ զձեզ, Մովսէս, յոր-
մէ դուք յուսացեալ էք։ Զի
եթէ հաւատայիք Մովսեսի,
հաւատայիք եւ ինձ, զի նա
վասն իմ գրեաց։ Եթէ զգրսն
նորա ոչ հաւատայք, զիա-
րդ զբանս իմ հաւատասջիք։

Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս
անդր յայն կողմն ծովուն Գա-
լիլեացւոց, որ է Տիբերիա-
դա։ Եւ հետեւեցաւ նմա բազ-
մութիւն մեծ, զի տեսանէին
զնշանսն զոր առնէր ի հիւան-
դսն։ Ելանէ ապա Յիսուս ի
լեառն, եւ անդ նստէր ընդ
աշակերտսն իւր։ Եւ մերձ էր
Զատիկ տօնն հրեից։ Յիսուս
ուրեմն ամբարձեալ աչս իւր,
եւ տեսեալ զի բազմութիւն
մեծ գայ առ նա, ասէ ցՓի-
լիպպոս, Ուստի գնեսցուք հաց,
զի կերիցեն սոքա։ Եւ այս ասէ
փորձելով զնա, զի ինքն գի-
տէր զինչ առնէր։ Պատաս-
խանի ետ նմա Փիլիպպոս,
Երկերիցս հարիւր դահեկանի
հաց չիցեն սոցա, զի իւրա-
քանչիւր մի ինչ առցէ։ Ասէ
ցնա մի ոք յաշակերտացն
նորա, Անդրէաս եղբայր Սի-
մոնի Պետրոսի, Է մանուկ մի
աստ, որ ունի հինգ հացս
գարեայս եւ երկուս ձկունս,
այլ զայդ ինչ է ի մէջ այսքան
հոգւոյ։ Ասէ Յիսուս, Արա-
րէք զի նստցին մարդիկ։ Էր
ապա խոտ բազում ի տեղւոջն։
Նստան ուրեմն արանց թիւ
հինգ հազար։ Առ Յիսուս
զհացսն, եւ գոհացեալ բաշ-
խեաց աշակերտացն, իսկ աշա-
կերտքն նստելոցն։ Նոյնպէս
եւ ի ձկանցն, որչափ կամէին։
Եւ յորժամ յագեցան, ասէ ցաշա-
կերտսն իւր, Ժողովեցէք զկտո-
րսն որ մնացին, զի մի ինչ
կորիցէ։ Ժողովեցին ուրեմն,
եւ լցին տասն զամբիոնս կտո-
րաց հացիցն գարեայց, որ
մնացին ի կերելոցն։ Եւ
յորժամ տեսին մարդիկն զնշա-
նսն զոր արար Յիսուս, ասէին
եթէ Սա է ճշմարիտ մարգարէն
որ գալոցն է յաշխարհ։ Յի-
սուս ուրեմն գիտացեալ զի
գան առնուլ զնա, զի արասցեն
զնա թագաւոր, փախեաւ
դարձեալ ի լեառն ինքնին
միայն։

Եւ զարձեալ

Յիծուվ եղբայն։ Եւա
մեծային ժողովուրդն
գայր առ նա։ Եւ ուսա-
ցանէր զնոսա։

Ե Ա մինչ դեռ անցա
նէր եւտես զղեփ այնփ
եայ զի նստեր Իմաքա
աւորութեան։ Եւասէ
ցնա։ Ով զկնի իմ։ Եւյա
րուցեալ գնաց զկնի
նորա։

Ե Ա եղեւ Իբազմեն
նորա Իտան նորա ե
բազում մաքսաւորք
եւմեղաւորք բազմեալ
էին ընդ Իի եւընդ աշա
կերտան նորա։ քանզի զի
էին բազումք որ երթայ
ին զհետ նորա։

Ի սակ դպիրքն եւփա
րիսեցիքն Իբերուտեսի
Թէ ուտէ ընդ մաքսաւո

րս եւընդ մեղաւորս։
ասեն ցաշակերտան նո
րա։ զիէ զի ընդ մեղաւոր
եւընդմաքսաւորս ուտէ
եւըմպէ։

Ի Բրե լուաւ Յս ասէ
ցնոսա։ ոչ ինչէ պիտոյ
բժիշկ ողջոց։ այլ հիւ
անդոցն։ եւոչ եկի կոչել
զարդարս այլ զմեղաւ
որս։

Ե Ւէին աշակերտքն
յովհաննու եւփարի
սեցիքն Իպահս։ գան
եւասեն ցնա։ ընդէր
աշակերտքն յովհան
նու եւփարիսեցիքնպա
հեն եւքո աշակերտքդ
ոչ պահեն։

Ե Ւասէ ցնոսա Յս։
մի Եւթէ մարթ ինչիցէ
որդեաց առաջասատ ի
փեսայն պահել։ ցոր

ՀԱՒԱՆԱԿԱՆԻՀ

Բայց Թուանցանել
ընդ առաւտուայս։ Հաշխ
կերտէն Իգնատիոս Իւր
անց ականն հասակ կոր
ձել Հաւատոյ։
Եւ փարիսեցիքն ա
ռեն ցնա։ տես զինչ գոր
ծեն աշակերտքն քո
իշխաբանաթու։ զոր չէ
արժան։
Եւ ասէ ցնոսա Յս։
ոչ երբէք ետես ընթեր
ցեալ Ձեր զոր արարն
դաւիթ։ յորժամ պի
տոյն եղև հաքաղցեաւ
նա Եւ որ ընդ նմայնիսկ;
զի արդ եմուտ Ի տունն
այ առ աբիաթարաւ
քահանայապետի։ Եւ
զհացն զառաջաւոր
ութեան եկեր։ Եւ ետ
ամենայն որ ընդ նմայն

քան ընդ իւրեանս ու
նէին զիւեսայի ոչ է
մարթ պահել։ այլ է
կեացեն աւուրք յոր
ժամ վերասցի Ինոցա
նէ փեսայն։ Եւապա պա
հեսցեն յաւուրն յայն
միկ։
Ոչ ոք կապերտոնոր
ան Թափ արկանէ ի
վերայ հնացեալ Ձոր
Ձոյ։ ապա Թէ ոչ առնու
լրումեամբն իւրով
նորն ի հնոյ անտի։ և
չար Եւս պատառումն
լինի։
Եւ ոչ ոք արկանէ
գինի նոր ի տիկս հինս։
ապա Թէ ոչ պայթու
ցանէ գինին զտիկսն։
գինին հեղու Եւտիկքն
կորնչին։ այլ գինի նոր
ի տիկս նորս արկանելիհ։

Եւ բազում ժողովուրդ
ի գալ իւրում զինայ
կոտուածն զինա:
վասն նորա թէ զի մեռանի
խոր հուրդ առնէին
նոսունքն հանդերձ,
սիրեցեալքն հերովդիա
զի փախուսցէ ի նմանէ
վասն որոյ եւ ասէ
ցնա յովհաննէս
ոչն նորա:
Հերեաղ արտա
ղչէոն զի ոչ առնուն զգեցից:
ցաւ, առ ցայսր չգեա
տուտալ վասն կու
զինքաւոր լի ցասմամբ
Եւ հայեցեալ
Եւ նոքա լուեցին:
կոտուածանել:
ապրեցուցանել, թէ

բարւոյ ինչ գործել, թէ
ապրիլ ի հրեշտակացն:
Եւ առ ցնոսա ասէր
ա ի մէջ:
առաքեցէք զինա:
Չէոնն զգեստացեալքն,
Եւ առ ցայսր ասաց
առեալն զինամանէ:
բազում: զի չարագործ
ջան ի հրեշտակացն
զգեստացեալքն.
Եւ առաքին նոքա զ
որ ինչ զգեստացեալքն
Եւ եմուտ միւս ան
գամ ի ժողովուրդն: Եւ
մարդոյ, հրեշտակացն:
պատ ուրեք մտցէ ասէր
վասն շարաւթու: ա
եղեւ, ասէ թէ մարդ
բազում վասն մարդոյ
Եւ առ ցնոսա զայս
ասէ թէ քահանայիցն:
ասէ, զոր ոչ էր արդեն

ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԱՑ

ԺԱ

Ա

Ա

Ա

պատ զտուն նորա առ
ջիկ հարկանել։ եթէ ոչնահ
ատ ի տուն նորա առաջ
կարասիհզաւրն մտե
նայ զառաւտանայ հանել։
եւարդեմէ թագաւո
րութիւն յանձնիւրքա
ժանեացի, ոչ կարէ կալ
թագաւորութիւնն
այն։ եթէ տունյան
ձն իւր բաժանեացի,
ոչ կարէ կալ տունն։
եթէ պատանայ իւրոյ
նայ անձին իւրոյ յար
եաւ, եբաժանեալիցէ,
ոչ կարէ կալ։ այլ վախ
ճանեալէ։

Այլ ոչ ոք կարէ ըզ
կարասիհզաւրն մտե
ալ ի տուն նորա առ
հարկանել։ եթէ ոչնահ
զինքն կապիցէ նա
եւ ապա զտուն նորա առ

ցն հանէ դա զղեա։
մա։ եւիշխանաւո ղեա
բեալ զաբուղ գոյ իւր
իշխալէին առնիւն թէ
ղ ոպիւրքն սրյեմէ
թէ մոլեգնեալիցէ։
զնա։ զի հատարէին
իւրքնէին, եւին ունել
ղ ե իբրև լուան սր
ժամանել ուստեղնոցա։
մինչ զի եհաց ևս ոչ
գոյ միւս անգամ ընդ
նոա ա ժողովուրդն։
ան իսուսն, ե
ացն զնա։
ցի որ եմատնէ
ղ ոսիւրքն սկարիովուա
մովն կանննանացի։ և
ևզիսատոքեոս։ եզան
զյակովբոս աղփեայ։
ատրն։ եզթոմայ։ և
եզմատթեոս զմաքս
պատ։ եզբարդողոմէոս։

վասն ասելոյ Քեան
ցի ասէր Նոյա ։ ոչ
բաղձալ էին ։
նէր զնոսա առակաւք
քն ունէին ։ եւ ասացա
ղջով եղերգն զցաւս
մէնայն ժողովուրդքն
ևնատեալ ի ծովուն ։ եա
ինաւ մտանել նոյա
դք բաղմաւք ։ մինչև
ցոյն զնուաւ ժողովուր
ծով եղերգն ։ եխոնէ
ասաւ ուսուցանել եաւ

ար Հեալսկը

ալ նաեւ իմ եղբայրս
իմ ։ զի ոչ առնիցէ զկամս
ասուկ մայրիմ եղբարք
զի նատէին ։ եասէ ։ ահա
շուրջ զնովս յաշակերտս
կամ եղբարք ։ հայեցաւ
ցս ասէ ։ ովքիմ մայր

կան արտաքոյ կխնդա
քարք եղբարս իմ
ասուկ մայրիմ եղբարք
ցի ասէր ։ ահա մայր
ղջով եղերգն ։ եխոնէ
ասաւ ուսուցանել եաւ

ան եղբարքն

գոյ ինոմա
այս ոմնէ
ղաց ։ զի առեին թէ
եղեցի յաւետեանից մե
ան ։ այլ պատուական
թողութիւն յաւիտե
զհոգին սբ ։ ոչ ունիցի
բայց ոմն հայհոյեցէ
չափ հայհոյեցէն ։
հայհոյութիւնք ոմն
դուց մարդկան մեղք
զի աստեան թողցի ոմն

ոչ զքեզ ։

Լ ուծք։ ահաւասիկ
եւ սերմանաւաղ սերմա
նէր։ ելեալ ի սերմանել
ն։ ոմն անկաւ առ ճա
նապարհս։ եւ եկն թռ
չուն երկնի։ եւ կե
ր զնա։ եւայլն
ոմն անկաւ յապառա
ժի, ուր ոչ գոյր հող բա
զում։ եւ ի վաղվաղակի
բուսաւ։ քանզի ոչ էր
գոյր հեռի երկրին։ և
յորժամ ծագեաց ա
րեւ, չորացաւ։ եւ ոչ
գոյին արմատք, չորա

ացեալ։

Ե ւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց։ եւ ել
ին փուշ
քն եւ հատուցին զնա։
Ե ւ այլն անկաւ յեր
կիր բարւոք։ եւ ետ
ուղ պտուղ։
ացեալ։ ոմն հա

րիւր։ եւ ոմն վաթ
սուն։ եւ ոմն երեսն։
Ե ւ ասէր։ որ ունի
ցի ականջս լսելոյ
լսիցէ։

Եւ մերձեալ աշակերտացն հարցին
զնա որ զնովաւնէին
առակքն։ Եւ ասէ ցնոսա։ Ձեզ
տուեալ գիտել զխոր
հուրդս արքայութե
ան ասէ։

Ա յլոց նոքա որ արտաքինքնեն, ամենայն
ինչ առակաւք լինի։
զի տեսանելով տես
ցեն, եւ մի տեսցեն։ եւ լսե
լով լսիցեն, եւ մի իմա
ցինն։ զի մի երբեք դարձ
ցին եւ թողցի նոցա։

ցեն, կամ ընդ մահճաւք։
ընդ գերութեանսն ընդ
մերձ գոյ ձրագ զի
մի՛ թշնամի գայ
Տասն ցինսան։ գէ
հարիւր։ ընդ
վաճառն։ եւ ընդ
բեռինն, եւ ընդ մի՛ոյ
զպատուղ։ ընդ մի՛ոյ է
նն, եւ ընդունին, եւ տա՛ք
հեցան, որք լսեն զբա
կերն բարուաք սերմա
նէ։ Ո՛ր նոքա են որ յեր
հնեցան զբանն սերմա
նեալ իւրեանց։ եւ
ապա իւհասանել նո
ցա ոմանք ի ճանապարհն են սերմանեցան։ նո
քայեն որ իբրև զբան
լսեն։ եւ յոգիք աշխար
հիս։ եւ պատրանք մեր
ծութեան մտանեն
եւ հեղձուցանեն զբա
նն, եւ ան պտուղ լինի։
Ո՛ր նոքաեն որ յեր
կիրն բարուաք սերմա
նեցան, որք լսեն զբա
նն, եւ ընդունին, եւ տա՛ք
զպտուղ։ ընդ մի՛ոյ է
ծման վասն բանին,
վաղվաղակի գայլ
ապղին։
Ո՛ր ոչ ունի
գիտեմք զատակս զայս։
ւզի աւրդ զամենայն ա
ռակսն գիտեմք։
Ո՛ր սերմանէն, զբա
նն սերմանէ։
Ո՛ր նոքա են որ առ
ձանապարհ հասն, ուր
բանն սերմանի։ եւյոր
ժամ լսեն գնա, գայ սա
տանայ եւհանէ զբանն
սերմանեալ իսիրտս
նոցա։
Ո՛ր նոքա են որ յա
պառաժին սերմանե
ցան, որք յորժամ լսի
ցեն զբանն, վաղվաղա
կի խնդութեամբ ըն
դունին։ եւզի ոչ ունին
արմատս յանձինս, այլ
առ ժամանակ մի են։
ապա իւհասանել նո
ցա նեղութեան կամ հալա

բուսանի ևլինուն մեջ
և յորժամ սերմանիցի,
սերմանիս որեն երկրի։
գոյնե քան զամենայն
մանիցի երկրի, փոքրա
նանխոյ ու յորժամ սեր
զնա։ որպես հասն մա
առաւել առաւելեցոք
ուժիւնն այ։ կամ որով
նեցուցուք զառնթայ

առաքն ։ ուր նմա
ուեալքն հրունեք
առաքի մանգաղ։ զնեա
պտուղն, վաղվաղակի
այլ յորժամ տայցեն ըզ
էան աստղ իհասակին
զհասակն, ևապա զգոյ
նաև զնոսան, ևապա
ինքնին բերե զպատուղ.
ոչ գիտե երբէք երկիրն
նոցին ևաճիցեն, ևնա
ևերմանիքն բուսա

կուռ, ևննոյնպես կատա
նիցի սերմանիս յեր
սրպես զի այլ մի ծառկա
և յարմարութիւն այ։
ՈՒԱՌԱՆ ԱՅՍՊԵՍ
գոյ ոտ։
բաւական ինչ
նիցի, ևազգ ազգ
գի նոյա։ ևառնդն
ստանակի դնիցի։
ոչ ապաքէն յիմարքն

ուկ որ թէև ոչ կայցեն
էացի։ ևոչ եղիւ ինչ զատ
ան, եթէ ոչ կայցեն զայ
կանքս լսելոյ լսիցեն։
ցէ։ եթէ ոք ուսանիցի ո
ւաստ ցինոսատ։ տե
ուէք զինչ լսէքդ։ կայս
եցի չեզ սրսոց լսէքդ։
սրսով չափով չափիք,
նովիկն չափեսցի չեզ։
ոք ունիցի, ստա
ցի նոյա։ ևառնդն ու
բառչելի ինչ
մա նոյ։
ՈՒԱՌԱՆ ԱՅՍՊԵՍ
գոյ ոտ։
բաւական ինչ
նիցի, ևազգ ազգ
գի նոյա։ ևառնդն
ստանակի դնիցի։
ոչ ապաքէն յիմարքն

ոտք եք։ չէ՞ հա ուսուիքչեա-
նդ, ևասունն զնա
ղուն զժողովուր
կոյմն։
ալք անցցո՞ք յայն
ընդ երեկս լիներ։ ևկ
յաւուրն յայնմիկ ելբրև
ևասէ ցնոսա
մեկներ զաւետեան։
ալ ընդ նոսա։
ևասէ ցնոսա ընդ
ևրեկս լիներ։ ևկ
յաւուրն յայնմիկ ելբրև
մեկներ զաւետեան։
ալ ընդ նոսա։
ևասէ ցնոսա։

չէին զնա յոյժ, զի մի ա-
զին զնա բազում եմք։ Եւ ա-
ռաւել զի ինքն առնէ իմ։ զան
Եւ ասէ զնա ընդ-
դէմ այսոցիկ իմար-
տանքն զիա։

Եան զի ասէր զնա,
դէմ զքեզ լայր, մի
րելոյ։ երդնուցեալ ա-
մէն զի քեզ ոչ ոք
ասացուած։

Եւ երկեան երկիւղ
մեծ։ եւ ասէին ցմիմեանս
ասես։ ովղջ արդեաք ի
ձեռ սա, զի հրամայէ եւ
ծով հնազանդին նմա։
Եւ էին յայնկոյսն
վտեն յաշխարհն գերգե-
սացւոց։
Եւ ընդ ելանելն նո
րա ինաւրհ առնու ա
նտի պա
տահեաց նմա այր մի
ի գերեզմանացն զոր ու
նէր այս պիղծ։ որոյ ե
բնակութիւն իւր իակ
էին գերեզմանքն, ուր
շղթայիւք ոչ ոք կա
րէր կապել զնա։ վասն
զի բազում անգամ ոտն
կապեալ շղթայիւք
կապտաւք եւ շղթայիւք
կապեալ, խզէր զերկ
մանէ զշղթայն, եւ զո
ւն կապանն խորտակէ

տեր զզեցեալ լազգաս
տուցեաւ որ ունէր զիւրն
գէտ ինն։ և զահիճսարսն։
ու պատուէին նոցա
որոց տեսանէին թէ
զինչ էին այսահարին,
և զինչ վասն խոզիցն։
ու սկսան աղաչել
զնա, զնալ ի սահմանաց
նոցա։
ու երբ եմուտն նա
ի նաւն, աղաչէր զնա
դիւահարն զի ընդ նմա էիցէ։
ու նա ոչ եթող նմա
այլ ասէ ցնա, երթ ի
տուն քո առ ընտանիս
քո, և պատմեա նոցա
որչափ միանգամ տէր ա
րարք քեզ, և ողորմեցաւ
քեզ։ եւ չոգաւ և սկսաւ
քարոզել ի Դեկապոլին
զոր ինչ արար նմա յս։ և
ամենեքին զարմանային։

ղազարացի զնոսա առ
տուքս քան զաշխարհին։
ու եանդէր առ նէր
ամբն երամակի խոզ
ից արածականն մեծ։
ղաչէին զնա ամե
նայն դևքն և ասէն, ա
ռաքեա զմեզ ի խոզն,
զի մտցուք ի նոսա։
ու հրամայեաց նոցի։
ու ելին այսքան
պիղծք, մտին ի խոզն։
և դիմեաց երամակն ի
գառն անտի ի ծովն։ մի
երբու երկու հազարք և
հեղձնուին ի ծովն։
ու խոզարածքն փա
խեան, և պատմեցին ի
քաղաքին և յայգարանս։
և ելին տեսանել զինչ ի
ցի որ գործեցաւն։
ան առ յս, և տես
նեն զդիւահարն զի նս

Երբեմն անցեալ
միում անգամ յայն կող
ման, ժողովեցան առ նա
ժողովուրդ բազում:
Եւ ահա մի ի ժողով
րդապետացն գայր որ
ում անուն էր Յայրոս:
Ի բրև եհաս զնա, ան
կաւ առ ոտս նորա: և
աղաչեր զնա յոյժ եւասեր,
թէ դուստր նորա մե
ռանի իմահկ: զի եկեալ
դնիցէ նմա ձեռն, որ
պէս զի ապրեսցի:
Եւ նա գնաց ընդ նմա:
երթայր և ժողովուրդ
բազում զհետ նորա:
Եւ նեղէին զնա:
Եւ կին մի էր ի տեղւոյն
տեսութեան արեան
զերկոտասան ամ, և
յոյժ վշտացեալ ի բա
զում բժշկից: և ծախ
եալ զինչս իւր զամե
նայն, և չէր ինչ աւգտե
ալ: այլ ևս առաւել
զայրացեալ:
Ի բրև լուաւ զՅիսուէ
կն իմիջ ամբոխին յե
տոյ, և բռնեաւն եհար զգ
հանդերձն նորա:քան
զի ասէր իմատ թէ
միայն մերձեցայց ի
հանդերձս նորա փր
կեցայց:
Եւ վաղվաղակի ցա
մաքեցաւ աղբեւր ա
րեան նորա: և գիտաց
ի մարմնին իւր թէ բժշ
կեցաւ ի տանջանացն:
Եւ անդէն վաղվա
ղակի գիտաց Յիսուս յան
ձն իւր զզաւրութիւնն որ
եւ ինմանէ: դարձեալ
յամբոխն ետես, ո

Ինչ դեռ նոյ

զայն խաւսեր,
զան ոմանք իժողովը
դատաւորին ասեն Թէ
դուստրն քո մեռաւ։
զի ևս աշխատ առն
նեա զվարդապետդ։
Եւ ահա իբրև լուաւ
զբանն առաքեալ,
ասէ ցնոսա։ զի խոս
տանիցի քոյց։
Եւ մտեալ ոչ եթող
իւր երթալ։ բայց միայն
պետրոս։ յակովբոս։
զկնոջն հաւատոյ։
Եւ ոչ զեկեղեցիդ
բոս։ ուզյովհաննես
զկերտոս։ ուզյակով
զեղբայրն յակովբայ։
Եւ յետ ժողովի
դապետին, ասէ
դուստր իմ ոմանք իժողովը
զայն խաւսեր,

տանջանացեալ քոյց։
Թուն։ ասէին ցնա։ զի մի
զքեզ։ երթ յիսաղաղս
հաւատոյ քո կեցուցիլ
Եւ ասէ ցնա։ դուստր
նայ ստուգութեամբ։
Եւ ասէ ցնա։ զի ոչ
անկաւ առաջի նորա,
զինչ եղիւն նմա։ եկն
րաւ։ քան զի գիտէր
վան սրոյ գաղտն ի
րեալ հոգոյացեաւ
Եւ կինն զարհու
րար։
Եւ շուրջ հայեր տե
անել Թէ ո՞ զայն ա
ցաւ իհանդերձս իմ։
Եւ ոչ
Եւ ասեն ցնա աշա
կերտքն։ տեսանես զի
ամբոխեալ նեղէ զքեզ
ասես Թէ ո՞ մերձե
վերձեցաւ իհանդեր
ձս իմ։

վերելեք ելայք : մանն
ուկն ոչէ մեռեալ այլ
նոյնիսկ :

և ծաղրը առնէին
զնա :

և նորա հանեալ
արտաքս զամենեսեան,
առնու ընդ իւր զհայր
մանկանն և զմայր, և
զնոսա որ ընդ նմայն
էին, և մտանէ ուր դիր
ներ մանուկն : և կա
լեալ զձեռանէ ման
կանն, ասէ ցնա : տա
լիթա : կումի : որ թարգ
մանի, աղջիկ դուռ
քեզ ասեմ արի :

և վաղվաղակի յա
րեաւ աղջիկն, և գնայր :
քան զի էր ամաց իւ
րոց երկոտասանից : և
զարմացան մեծա
զարմ անառելեաք :

մարեմայ, եղբայր յա
ւակ հիւսանն, ասաղմ
լինելոցին : ոչ սահէ ման
պետիք ինձեռաց տրա
զի զարդուհինք այս
նա որ տուեալէ սմա :
զինչէ իմաստութիւ
ուստէ սմա այս : կամ
թիւն նորա եւասէին :
ընդ վարդապետսու
լսէին զարմանային ն
և բազումք իբրև
իժողովրդեանն :

և եղև իշաբաթուն
ակաա ուսուցանէ
կերտքն իւր :

և եղև իջաբաթուն
ին զհետ նորա աշա
կերտքն իւր :
իջաւատս իւր : և երթայ
տալնմա ասէ :
տացէ զայն : և առնէ
կոցա յոյժ . զի մի ոք զի

ստուգանայր։

զգաստասուրբն ու-
ղիղ հոգեւոց առ ինքն

Ի ՀՈԳԵՒՈՐ ՇԱԲԱԹԻ

հոգի Տեառն։

Հաւատովքեա
մարդայր վասն որ
թիկունք գինուոյ։ Եւ զար
անուցից Հերոն եղեալ
ոչ մի ինչ զուարճու
թիւն առնել։

ոչ կարեր անդ
միւիսեան իւրում։
իւրում, եւ յաւգտութիւն
բայց եթէ խզտատուիկ
ոչեխ մարգարէն անարդ,

ու ամէն գինուոյ չար։
ու զայլազգատեսիլ
առատ առ մեզ։

հոգեւոր գործոյն զօրու
յոյժ, եւ սիրելի։ Եւ
կուբայ եւ յուսահատ, ու

զերկուստանանն ևրա
կատ առաքեն գինուոյ
երկու երկու։ ուստի
ի՛ հոգի, ուխտիդ
իվերայ այսոցիկ պղծոյ
ու պատուիրեցից
հոգի, զի մի ինչ գար
չգիտեն իմանալ։
բայց միայն գուշակել։
մի պարկ։ մի հայ։ մի պղ
ինչ իզատուկս այլազգանալ
հոդաբերեալ։ եւ մի զգենուլ
ցուրտ առ երկու տան
րեզաստուս։

ու առնէր գինուոյ։
յոյժ ատուն մուսանիցէք,
անուշն առ Հերոնս,
կայքեք մինչև երանի
ցեղ առ ստ։

ու առուչ ընկալցին
գիշեր, ուզ լուսիցն գիշեր
տուն, Հաւատովքեայնոյ

ՀՐ	Շ	Ց	Ր
ծա	իա	ի՛	ամիս
ծբ	ՀԿՀ		հղ
ծգ	ՀԿՀ		ՀՀ

Ր	Շ	ՀՐ
ՀՀ	ՀԿՀ	ծդ
ՀՀ	ՀԿՀ	ծե

դեռ առաջ: զորոյ էս զգէ
նու, առ նա: յարեաւ
լուսն հատոյ զյուդայն
իմեռելոց:

Ի ինչքն հերովդէս
առաքեաց կալաւ զը
յուդայնն, և կապեալ
վիճիպատի եղբաւր նո
ր՝ զի նա կին առեալ
էր: զի ասէր յուդա
ն զի առ էր կին եղբաւ
ր քո:

Ի հերովդէս ոխա
ցեալ ընդ նմա, և կա
մէր սպանանել զնա, և
ոչ կարէր:

Ի հերովդէս երկն
չէր յուդայնէ, զան
զի գիտէր զնա այր ար
դար և սուրբ, և ապա

զփոշի ոտից Ձերոց ի
վկայութիւն նոցա:

Ուրեմն զարմացեք
ին զի ապաշխարեցէք,
եւ դարձարո՛ւք հա
ղորդ բազումս հա
նէին: և ածէին առ
ողս: և բժշկէին

Ապաշխարութիւն

զնոսա:

Ի հերովդէս: զան զի
յայտնի եղև առնուն
նորա: և առաքեալ
հանդերձ մկրտիչ յարե
աւ իմեռելոց: և ասաց
այնորիկ զառաքելսն
նք լինիմն նովաւ:

Ի յիշ առեալ, եթէ
եղիայէ:

Ի ոմն յիմարգարէից
զմի իմարգարէից:

Ի բերե լուսաւ հերով
դարէն: կամ թէ իբրև
մի այլոցն թէ մար
գարէ եղիայէ:

ա ելեալ առե զը
մայր իւր. զինչ խնդրե
ցից՝ ըստ նա առե. զգը
լուխն յովհաննու մը
կրուչի. եամոեալ անդ
րեն փութանակի առ
թագաւորն. առե՝ կա
միմ զի այժմ տացես
ինձ վաղվաղակի ի վէ
րայ սկուտեղի զգլուխն
յովհաննու մկրտչի։

և ստոմեցաւ յոյժ
թագաւորն. այլ վասն
երդմանցն և ակնջնակա
նացն. ոչ կամեցաւ ա
ռնել զնա. եառաւ
քեռեց վաղվաղակի թա
գաւորն դահճի. և հրա
մայեաց բերել զգլու
խն նորա։

և գնաց զնա ի բանտին և

զգլուխն իմոյ։

ա ելեալ առե ցը
մայր իւր. զինչ խնդրե
ցից։ ըստ նա առե. զգը
լուխն յովհաննու մը
կրուչի. եամոեալ անդ
րեն փութանակի առ
թագաւորն. առե՝ կա
միմ զի այժմ տացես
ինձ վաղվաղակի ի վէ
րայ սկուտեղի զգլու
խն յովհաննու մկրտչի։

և ստոմեցաւ յոյժ
թագաւորն։ այլ վասն
երդմանցն և ակնջնակա
նացն. ոչ կամեցաւ ա
ռնել զնա. եառաւ
քեռեց վաղվաղակի թա
գաւորն դահճի. և հրա
մայեաց բերել զգլու
խն նորա։

և գնաց զնա ի բանտին և

Ե ու գնացին նաւու
յանապատ տեղի առ
անձինն:
Ե ու տեսին զնաւա
զի երթայինն, ու զգա
ին բազումք ահ հետի
յամենայն քաղաքաց
խուռն ընթանային
անդր, ու եմբերձանային
առ նոսա:
Ե ու ելեալ ետես մեծ
բազում բազում ու զմեծա
ցեալ ի նոսա: զի էին ո
երբեք ոչ իցեն տեսեալ
ոչ ի ոք հոմիս:
Ե ու սկսաւ ուսու
ցանել զնոսա յոյժ:
Ե ու երբ բազում
ժամ եղեւ, մատուցեալ
ա աշակերտքն առ
ին, տեղիս անապատ
տե: մինչ դեռ աւուր
կայ արձակեա զժող

երբեր զգեցուխան նոցա
ակտեղջ: և ետ ցամուլի
կն: և ամուլիկն տուրա
ետ մատր իւրում:
Ի բրև լուան աշա
կերտքն նորա, եկին
բա րձին զմարմին
եղեռնեալ
մանկ:
Ողբ եղեան առաա
քեալ քն աս յս, ևպա
տմեցին նմա զամե
նայն ինչ զոր արար
ին, և զոր ուսուցին:
Ե ու ասէ ցնոսա յս:
եկայք դուք առ ան
ձինն յանապատ տե
ղի և հանգիջիջեք սակ
աս մի:
Ե ու էին բազումք
որ երթային և գային:
և հաց անգամ չէին
նէին ուտել:

դաւառ խոստոյ։ եւ զայլ
մեծան դասք դասք
ուր հարիւր եւ ուր
յիսուն։

Եւ առեալ զհինգ
նկատանակն ազերկու
ձկունան, հայեցաւ
յերկինս։ ասէ հնեաց։
մանրեաց զնկատանակ
ան եւեթ ցաշակերտան
զի արկցեն ծոցս։ եւ
զերկու ձկունան բաշ
խեաց ամենեցուն։

Երան ակայ զեցան։
եւ բարձին զնշխար
ան երկոտասան տա
կատուկ լի։ եւ ի ձկանցան
տի։ եւ ին որ կերան
իբրեւ արք հինգ
հազարք։

Եւ ասէ ցաշակերտ
ան մտանել ի նաւ, եւ գալ

ոմն յաշակերտացն ցհրամայեաց նմա երթալ ի գիւղ մի զի գնեսցէ հաց։ եւ ասէ ցնա։ Տէր կոյս ձկունս։

Եւ հրամայեաց նմա ցայգ բազմել երամս ի դաշտին։ եւ առեալ զհինգ հացսն եւ զերկու ձկունսն հայեցաւ յերկինս։ եւ օրհնեաց։ եւ կոտորեաց զհացսն։ եւ ետ աշակերտացն։ եւ աշակերտացն ետ ամենեցուն։ եւ կերան եւ յագեցան։ եւ բարձին զնշխարսն տասն եւ երկու կողովս լի։ եւ ի ձկանցն։ եւ էին որ կերան իբրեւ հինգ հազարք։

Եւ ասէ ցաշակերտսն իւրեանց զինչ ուսուցէն։ զի աստ ինչ ուսուցէ՞ն։

Եւ ոչ ունին։

Եւ ասէ ցնոսա դուք տուք դոցա ուտել։

Եւ նոքա ցնա։ երթիւ գնեսցուք երկեր հարիւր դահեկանի հաց եւ տացուք դոցա ուտել։

Եւ ասէ ցնոսա։ քանի՞ հնկանակ ունիք։ երթ այք տեսէք։

Եւ բրեւ գիտացին զայն ցնա։ հինգ։ եւ երկու ձկունս։

Եւ հրամայեաց նոցա բազմել երամս ի դաշտին խոտոյ։ եւ առեալ զհինգ հացսն եւ զերկու ձկունսն հայեցաւ յերկինս։ օրհնեաց։ եւ կոտորեաց զհացսն։ եւ ետ աշակերտացն։ եւ աշակերտացն ետ ամենեցուն։ եւ կերան եւ յագեցան։ եւ բարձին զնշխարսն տասն եւ երկու կողովս լի։ եւ ի ձկանցն։ եւ էին որ կերան իբրեւ հինգ հազարք։

Թէ առ աչս՝ քինչ լի
նիցի։ եւ զաղաղակ բար
ձին։ քան զի առնէին
ան տեսին զնա եհաս

վեցան։

¶ Ընդ առաւտն վաղ
վաղակի եհաս առ
ընդ նոսա, եւ ասէ՝ քա
ջալերեցարո՞ք։ Հեռա
մի՛ երկնչիք։

¶ Եւ ինքն ան
նա, եւ դադարեաց կողմն։
¶ Եւ առաւել ևս յի
մարեալքին իմիտսիւր
եանց եւ զարմանային
յոյժ։ քան զի ևի՛ վէ
րայ հայցին ոչ իմացա՞ն։
զի էր սիրտ նոցա Թմ

բրեալ։

¶ Եւ իբրև անցին յայն
կոյս։ եկին յերկիրն գե
նեսարեթ։

¶ Եւ իբրև ելին ի նաւ

Եւ ղ յ
կե ծծէ
կը ծծդ

ուսլջափոյն քան զնա
երթալ յայնկոյս ի
բեթսաիդա մինչ ին
քն զժողովուրդսն ար

Հակիճ։

¶ Եւ հրաժարեալ ի
նոցանէ, ելիւեսուն
կաւ յաղաւթս։

¶ Եւ իբրև երեկոյ է
ղեւեր նաւն ի միջի ծո
վոյն։ եւ ինքն ի ցամաքի։
¶ Եւ տեսեալ զնոսա
հոգնակոծեալս ի վա
րելն։ զի էր հողմն ն
ընդ դէմ նոցա։ ևզբոր
րորդ պահու գիշերոյ
գայ առ նոսա գնալով
ի վերայ ծովուն, ևկա
մէր զանց առնել ա

Նոքաւք։

¶ ոքա իբրև տեսին
զի գնայր ի վերայ ծո
վոյն, համարեց ա

Ղ յ
ԼԽԾ ծա
ՃՃ ՃՃԹ

ցիա փարիսեցիքն, և
պատ հարցանեն
մահկանացու:
նաց, և պղնձէից և
ունել, սկրտութիւնս
բաժակաց և ստամն
ուսմէ զոր ընկալան
ոչ նահս սկրտեցին զ
ուսեն:
Եւ այլ ինչ բազ
քակէ մտեալ, եթէ
ծերոցն: և ի հրամա
ին զաւանդութիւն
ուսեն: քան զի ունի
անան զձեռս հացն
եթէ ոչ բռնասցի լս
ւաստենայն հրեայք
ի փարիսեցիքն
հաց, բամբասէին:

ղջոյն այնորիկ: և ըն
նեան զնա առք տե
է անտի, իսկ և ինկճա
ընդ ամենայն գաւա
ռն, սկսան մահճաւք
բերել զհիւանդսն ու
լինէն թէ անդ էիցէ:
ւսուր և համառանէր ինք
աւղս կամ իբաղաքս
կամ յագարակս, ի՛նչ
բաղարակս դնէին զնչ
ախտաժէտս, և աղա
չէին զնա զի գոնէ ի
քղանցս հանդերձից
նորա մերձանայցեն:
և որ միանգամ մեր
ձենային փրկե
ցան:

ժողովեցան
առ նա փարիսեցիքն:
ւսմանք էդպրացն սո
եկեալէին յերմէ, ւստե

Եւ ասէ ցնոսա։ բա
րեաւ խօսեալ զպատու
իրանն այլ։ զի զձեր աւ
անդութիւնն հաստա

Ոչ տիկնէք։

Ի մովսէս ասէ։
պատուեա զհայր քո
եւ զմայր։ եւոր չարախօս
սեպէ զհայրն կամ
զմայրն մահու վախ

Չհանեցի։

Եւ դուք ասէք է
թէ ասիցէ ոք հայր
կամ ցմայրն՝ կորբան,
որ է պատարագ զոր
յինէն աւգտեսցիս, և
ոչ եւս տայք թոյլ նմա
չառնել ինչ հարկիսկայ
մարս։ և անուարգէք զբա
նն այլ ձերով աւանդու
թեամբն զոր աւանդէ
ցեք։ և բազում ինչ այլ
ոք այսպէս նմանեակ առնէք։

Եւ ասէ ցնոսա։ բա
րեաւ ծերոցն։ այլ
խաղնակ ձեռաւք

Հայց ուսուն։

Ա պատուական
եւ եւասէ ցնոսա։ թէ
բարձք մարգարէա
ցաւ եասայի վասն ձեր
կեղծաւորաց, որպէս
տաւաց։ ժողովուրդս այս
շրթամբք մեծարէ զիս
և սիրտք նոցա հեռա
ցեալ իբաց են յիս
նէն։ զուր պաշտե ն
զիս։ ուսուցանեն վար
դապետութիւնս զոր
մարդկան պատուիրե
ալս։ թողեալ զպատու
իրանն այլ, ունիք զոր
մարդկան աւանդու
թիւն։

այս ամենայն չարիք
թիւն՝ անզգամու-
թիւն՝ ամբարտաւանու-
նութիւն՝ հայհոյու-
թիւն՝ չարախոսու-
թիւն՝ նենգութիւնք՝
հոմութիւնք՝ չարու-
թիւնք՝ գողութիւնք՝
ապականութիւնք՝ սպա-
նութիւնք՝ պոռնկու-
թիւնք՝ կռապաշտու-
թեան եւ
մարդկան խորհուրդք
իննեքսուստ իստակ
այն պղծէ զմարդ՝ զի
ինչ իմարդոյն է ան-
դ ա ս ա ր՝ է՛ր ան որ
զամենայն կերակուր
տուգր է ան՝ ասարեկ
այլ յորովայն՝ ևասր
խիրստ նորա մտանէ՝
զինա պղծէ՝ զի ոչ է՛ր
նե իմարդ՝ ոչ կարէ
քուստ ինէրգա մտա

զամենայն ժողովուր
դն աստ ցնոտա՝ լուա
րէք ինձ ամենեքեան
եւ իմացէք՝ ոչ ինչ
արտաքուստ իմարդ
մտեալ՝ էր՛ կարէցէ
պղծել զնա՝ այլ որ
ինչ ելանէ ի մարդոյ
նա՛ պղծէ զմարդ՝ զի
ի ներքուստ ի սրտէ
մարդոյ՝ չարախոհու-
թիւնք՝ պոռնկու-
թիւնք՝ գողութիւնք՝
սպանութիւնք՝ շա-
հասիրութիւնք՝ չա-
րութիւնք՝ նենգու-
թիւնք՝ հոմութիւնք՝
ագահութիւնք՝ չա-
րախօսութիւնք՝ ան-
դգամութիւնք՝ հպար-
տութիւնք՝ ամբար-
տաւանութիւնք՝ ան-
խելամտութիւնք՝ այս
ամենայն չարիք ի
ներքուստ ելանեն՝ եւ
պղծեն զմարդ՝ եւ ոչ
լուան ի ձեռն նո-
ցա՝ եւ ելեալ անտի
գնաց ի սահմանս
Տիւրոսի եւ Սիդոնի՝
եւ մտեալ ի տուն մի՝
կամէր զի ոչ ոք գի-
տասցէ՝ եւ ոչ կարաց
ծածկեալ լինել՝ այլ
անդէն լուան զնա
ամենայն ազգք՝ եւ
եկեալ անկան առ
ոտս նորա՝ եւ խնդրէին
զի զդեւն ելոյծ ի դո-
ստրէ նոցա՝ եւ նա
ասէ՝ թոյլ է՛ առնել
զաւակունս նախ յա-
գուրել՝ եւ ոչ է՛ր
առնուլ զհաց որդ-
ւոցն՝ եւ արկանել
շանց՝ եւ նա պատաս-
խանի ետ եւ ասէ՝
այո՛ տէր՝ եւ շունք
ուտեն ի սեղանոյ
տանուտերանց զա-
ւազանս՝ եւ ասէ ցնա
յիսուս՝ վասն այսո-
րիկ բանիդ՝ երթ՝ ել-
անէ դեւն ի դստերէ
քումմէ՝ եւ գնացեալ
տեսանէ զդուստր
իւր ննջեալ ի մահ-
ճի՝ եւ դեւն ելեալ
ի նմանէ՝ եւ դարձեալ
ի Տեկապաղիս ան-
ցանէր ընդ մէջ
Սիդոնի՝ եկն ի ծով
Գալիլեացի՝ ընդ մէջ
կողմանց Դեկապո-
լեայ՝ եւ բերին առ
նա խուլ մի՝ որ
կաղ էր՝ եւ աղաչէին
զնա՝ զի եդցէ ի նա
զձեռն իւր՝ եւ առեալ
զնա յանդիման ամ-
բոխին՝ եդ զմատունս
իւր յականջս նորա՝
եւ թքեալ՝ մատուց
ի լեզուն նորա՝ եւ
հայեցեալ յերկինս՝
հեծեծեաց՝ եւ ասէ
ցնա՝ եփփաթա՝ որ
է՛ր ասել՝ բացարձակ
եցիր՝ եւ անդէն
բացան ականջք նո-
ցա՝ եւ կապեալ լե-
զուին նորա՝ խօսէր
ուղիղ՝ եւ պատուի-
րեաց նոցա՝ զի մի
ոք ասասցէ՝ եւ որ-
քան նա պատուի-
րէր նոցա՝ այնքան
աւելի՝ եւ զարմա-
նային յոյժ՝ եւ ասէին
ամենայն ոք՝ զի
ամենայն ինչ լաւ
արար՝ եւ խուլս
լսել տայ՝ եւ համրս
խօսել՝ եւ ոչ ասեն
ամենայն ոք՝ եթէ
ոչ ասացէք՝ զի ոչ
ոք գիտասցէ՝ եւ որ-
քան նա պատուի-
րէր նոցա՝ այնքան
աւելի՝ եւ զարմա-
նային յոյժ՝ եւ ասէին
ամենայն ոք՝ զի
ամենայն ինչ լաւ
արար՝ եւ խուլս
լսել տայ՝ եւ համրս
խօսել՝ եւ ոչ ասեն
ամենայն ոք՝ եթէ
ոչ ասացէք՝ զի ոչ
ոք գիտասցէ՝ եւ որ-
քան նա պատուի-
րէր նոցա՝ այնքան
աւելի՝ եւ զարմա-
նային յոյժ՝ եւ ասէին
ամենայն ոք՝ զի
ամենայն ինչ լաւ
արար՝ եւ խուլս
լսել տայ՝ եւ համրս
խօսել՝ եւ ոչ ասեն
ամենայն ոք՝ եթէ
ոչ ասացէք՝ զի ոչ

եւ ասաք ցնա։ տէր՝ հաշտ
եղիր մեզ։ զի մեք մեղա
ւորք եմք։ եւ ոչ գիտեմք
զինչ արասցուք ցքեզ։
մանկանցն կերակրին։
եւ ասէ ցնա։ վասն
այդորիկ բանի երթ։ կո
ղնեա ի դուստերս քոյմէ։
նոցա ի տուն իւր՝
եւ գիտասցէ զղեղն։
եւ զդուստերն զիւրեան
կեաղ ընդէր իմա
հիճա։

վեհեաղ միւռա

անգամ ի տահիմանա
ցն տիւրոսի եւ սիդո
նի։ եւ եկն ի ծով ե
զերն գաւիլիեացւոց ի մէջ
սահմանացն իդեկա
պատլիս։ եւ բերին առա
ջի նորա խուլ մի եւ հի
մր։ եւ աղաչեին զի ձե
ռն դիցէ ի վերայ նորա։
եւ առեալ զնա ի կո
ւսի յամբոխէ անտի,

ինքեզ առաւել եւ անե
պղծեն զմարդ։
եւ անտի յարուցեալ
աւ եկն ի տահիմանա տիւ
րոսի եւ սիդովնի։ եւ մը
տեալ ի տուն ոչ ումեք
կամեր յայտնել։ եւ ոչ
կարաց ծածկել։
ուստեւ կին մի զնա
նէ որոյ դուստր ի
նեղեալեր յայսոյ պիղ
ծոյ։ եկն անկաւ առա
ջի նորա։ եւ էին հե
թանոս։ փիւնիկ ատե
րի յազգէ։ եաղաչեր
զնա զի զղեղն հանցէ
իդստերէ նորա։
եւ յայ ասէ ցնա։ թոյլ
տուր։ նախ յագեցին
մանկունք։ զի ոչ է բարւ
ոք առնուլ զհաց մանց
կանց եւարկանել շանց։
ա պատասխանի

Եղ

Յաւուրն յայմ

Յաւուրն յայմ ասէ տէր ամենակալ
զտասան հայեցուածս յանուն
մի արու երեք աստուածք
զի արդ երեք աստուածք
ոչ միոյ տարփոյն, այլ
ունին զինչ ստիցեն:
ևեթ ստրկեմ զդո
ստա նահատիս իստուծոյ
իսրաէլոյ, զքրիստոս ի
չանապարհի: զի ոմ
անդ իդուցանէ ի հեռա
ստանէ եկեալէն:

Ա ստուածոյն է
ստանէ եկեալէն:

Ա ստուածոյն է
ստանէ եկեալէն:

Ա ստուածոյն է

ԻՐԵՐՈՒ ԶՄԵՌՔ ՀԱՅՐԱՐՔ:
ԱՒԱՐՏԱԿԵԱՑ
ՁՆՈՒԱՍ:

Ընդ ժամային

ՄՏԵԱԼ ԻՆՁԱՒ ՀԱՆ
ԴԵՐԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՔՆ
ԵՒՆ ԻՒՐՈՂՄԱՆԱ ԴԱՂ
ՄԱՆՈՒՆԵԱՅ:

ՀԵ ԿԻՆ ՓԱՌԻՍԵՑԻՔՆ
ԼԱԿՈՒԱՆ ՎԻՃԱԿ ԸՆԴ
ՆՄԱ, ԼԽԱՆԴՐԵԿԻՆ ԻՆՁԱ
ՆԿ ՆՇԱՆ ՅԵՐԿՆԻՑ ՓՈՐ
ՁԵՂՈՒ ՁՆԱ:

ՀԸ Ո ՁԱՅՐԱՑ ԱՒՐ ՅՈ
ԳԻ ԻՒՐ, ԼԱՒԱԿ ՁԻՆ ԶԻ
ԱԶԳԱ ԱՅՍ ՆՇԱՆ ԼՈՂ
ՐԿ ԱՄԵՆ ԱԱՐՄ ՁԵԶ:
ԹԷ ՈՒՑԻՆ ՆՇԱՆ ԱԶԳԻՍ
ԱՅՍՄԻԿ:

ԹՈՂ ՁՆՈՒԱՍ ՈՒՐ
ՁԵԱԼ ԵՄՈՒԱՏ ԻՆԱՒ ՆԱ
ՁՆԱՑ ՅԱՅՆ ԿՈՂՄ:

Ո ՄՈՒՏԱՑԱՆ ՀԱՑ
ԱԿ ՀԱՑ ՈՒՆԻՔ: ԼԱՒՈ
ՔԱ ԱԱԵՆ, ԵՐԹԱՆ:

Ո ՀՐԱՄԱՅԵԱՑ
ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆՆ ԲԱԶ
ՄԵՂ ԻՒԼԵՐԱՅ ԵՐԿՐԻ: ՈՒ
ԱՈՒԵԱԼ ՁԵՐԹԱՆ ՆԱԿԱ
ՆԱԿԱՆ, ԳՈՀԱՑԱԼ Է
ԲԱԿ: ԼՈՒԱՅՐ ՅԱՂ Ա
ԿԵՐԱՍԱՆ, ՁԻ ԱՐԿԱՑԵ:
ԼԱՐԿԱՆ ԱՌԱՋԻ ԺՈ
ՂՈՎՐԴԵԱՆՆ: ԼՁԿՈՒ
ՆԱ ՅԱԿԱԱ ՈՒՆԵԻՆ, ԼԱ
ՁԱՆ ԵԱ ԱՒՐՀՆԵԱՑ,
ԼՀՐԱՄԱՅԵԱՑ ԱՒՐ
ԿԱՆԵՔ:

ԵՐԱՆ ԼՅԱՒԵՑԱՆ:
ԼԲԱՐ ՁԱՆ ՁԵՂՔԱՀԱՐՈ
ԿՈՍՏԱՐՈՑՆ, ԵՐԹԱՆ ՁԱՄ
ԲՈՂ:

ԼՒՆ ՈՐ ԿԵՐԱՆԱՆ

տեառնիցէ ինչ։

հարցաներ զինա թէ
ոնեղ իւրեանորա։ ո
ուք յաչս նորա։ ևչէ
ար տաքոյ շինիցէ։ ե
եալ զչեռանէ կուրինչէն
զի մերձեցի ինա։ ։ տա
կոյր մի։ ևաղաչէին զնա
ևածէն առաջի նորա
։ ան իբեթսայիդա,
զի աչդ ոչխարանայր։
։ և առ զինոտաւիկ
տորոցն։
։ ևյորժամ զբեմն
զարան։ ևքանի՛ զամ
ոն բարձիք զկոտորս
ցն լի։ ևասեն երկ ո
տասան։
։ ևյորժամ զեւմն
զարան։ ևքանի՛ սակս
ոն բարձիք զկոտորս
ցն լի։ ևասեն եր ո
տասան։

յիշիք յորժամ զհինգ
այք տակաւին։ ևոչ
ևոչ լսէք։ ևոչ իմանայ
անիք։ ականջք ունի
չէր։ աչք գոն ևոչ տես
շուրթիւն ունի զսիրա
նայիք ևոչ յիշիք։ ու
նիք։ տակաւին ոչ իմա
ատք թէ հայց ոչ ու
սիրտս չէր թերահաւ
ցնոտա։ զի խորհիք ի
իւրոց յո՛ ևասէ
զի հայց ոչ ունիմք։
։ ևխորհէին ընդ
միմեանս ևասէին թէ
։ ևգիտաց յիսուս
փարիսեցւոց ևիւսո
րսք իւսմորոյ անուն
ցա ևասէր։ զգոյշ եղէ
։ ևպատուիրէր նո
ընդ խմբեանս ինաւին։
մի՛ հնգանակ ունէին
բաւոնալ։ բայց միայն

յերկրացոյն ևիքսահ ո
ր ընդունել, ևանարգել
բազում չարչարանս
տէ սրտով մարդոյ
ցանկ գնոսա Թէ պար
ր ակասա ուստ
ցեն գնմանէ։
ր ևասատեաց ինո
սա։ զիմի ումեք սուի
դուբես քան։
ր ևասատեաց ինո
պ եսրոս ևասէ գնա։
ատասխանի ես
ր ևասէ գնա։ ես
սէք զինէն Թէ իցեմ։
ր ոքա եսուն սպա
տասխանի ևասեն։
զյուդհանուս մկրտիչ։
ևայլք զեղիա։ ևայլք
զմի ոք իմարգարէից
անտի։
ր ևսէ ցնոսա։ իսկ
դուք զո ոստէք ա
սէք զինէն Թէ իցեմ։
ր պատասխանի ես
պ եսրոս ևասէ ցնա։
դուբես քան։
ր ևասատեաց ինո
սա։ զիմի ումեք սուի
ցեն գնմանէ։
ր ակասա ուստ
ցանկ գնոսա Թէ պար
տ ուդուց մարդոյ
բազում չարչարանս
ընդունել, ևանարգել
յերկրացոյն ևիքսահ ո

ևասէր։ զո ուստէք ա
ցանկ ցաշակերտան
ջանապարհին հար
կեսարեայ փիլիպեայ։ եւ
տաքն հանդերձ իշէնս
ժամ իշէնն մտանիցես
մի ումեքսուի
ցես իշինին։
ևս յատաշակեր
տաքն հանդերձ իշէնս
կեսարեայ փիլիպեայ։ եւ
ջանապարհին հար
ցանկ ցաշակերտան
ևասէր։ զո ուստէք ա

բացաւ ևասէր,
ուեսանէմ զմարդի
կս զի շրջին իբրև զբ
ծառս։
ձարձեալ եդ ձե
ռս իւերայ աչացն նո
րա եբաց ևսեսանէր։
ողջացաւ ևսեսանէր
համարձակ զամե
նայն։
ր ևսէ ցնա իւ
տունս ևասէ։ իշէնդ
մի մտանիցես։ այլ դ
երթ իտուն քո։ ևյոր
ժամ իշէնն մտանիցես
մի ումեքսուի
ցես իշինին։
ևս յատաշակեր
տաքն հանդերձ իշէնս
կեսարեայ փիլիպեայ։ եւ
ջանապարհին հար
ցանկ ցաշակերտան
ևասէր։ զո ուստէք ա

ԼՀ ՂՀ ՄՀ
ՀԴ ՂԴ ՄԴ
ՀԵ ՂԵ ՄԶ

ԼՀ ՂՀ ՄՀ
ՀԶ ՂԶ ՄԶ

ոմն հարեշակաց սրբոց։
ցե փառաւոր հարւոյ իւ-
ցե զնա յորժամ եկեալ
դեղ յաստուածարան
այսմիկ, աւրհնի մար-
ւիմեղաւոր ազգի ս
բանս իմ։ իշնացաւղ
հաստարեցի զիս ևզ
ա որդք ամաւթ
նակ անշինն իւրոյ։
տացե մարդ փոխա
ժեացե։ քան զի զինչ
ցի, ևզանշնչն իւր տու
հս աւետեան շահեա
մարդոյ եղիե զաշխար
ինչ աւգուտե
ցե։

ոն ևրանին, ապրեցու ս
ևր կատարեցե զանշն
ևր կորուսցե զա ն
շն իւր վասն աւետա
ցե իւր կորուսցե զնա։

ևր ևրկեսցե զինսի իմ։
իւր։ ևբարձցե զնոյն
իմ, ուրասցի զանշն
ղեր, ասե ցնոսա։ է
աշակերտաւքն հան
ինքն զժողովուրդն
ա ևւ կոչեցեալ սա
զմարդկան ս։

հիս դու զայն, այլ
աստանայ։ զի ոչ էսոր
ևասե։ երկեր յետս իմ
աստեաց պետրոսի
ետես զաշակերտան,
ևւ նա դարձաւ
աս աստուծնմա։

կուսի պետրոսի սկը
ևւ առեալ զնա մե
խաւսեցաւ։

համարձակ զբանն
նայապետից ևիդ պ

զյո՛ր ընդ իւրեանս։

Ղատասխանի եւս պետրոս եւ ասէ ցնո՛ւսն։ տէր՝ եթէ դու ես՝ հրամա՛ն ինձ գալ առ քեզ՝ ի վերայ ջրոցն։ եւ նա ասէ՝ եկ։ եւ իջեալ պետրոս ի նաւէն՝ գնաց ընդ ջուրս՝ եկն առ յիսուս։ եւ տեսեալ զսաստիկ հողմն՝ երկեաւ։ եւ սկսեալ խորասո՛ւզել՝ աղաղակեաց եւ ասէ՝ տէր՝ փրկեա՛ զիս։ եւ յանկարծակի յարուցեալ յիսուս՝ բռնա՛ց զնա։ եւ ասէ ցնա՝ ո՛վ սակաւահաւատ՝ ընդէ՞ր երկմտեցե՛ր։ եւ երբ ելին ի նաւ՝ դադարեցաւ հողմն։ եւ որ՛ք էին ի նաւուն՝ եկեալ երկիր պագի՛ն նմա՝ եւ ասեն՝ ճշմարիտ որդի՛ աստուծոյ ես դու։ եւ անցեալ՝ եկին ի գեննեսարա՛տ։ եւ ծանեալ նմա՛ մարդիկ տեղւոյն յայնմիկ՝ առաքեցի՛ն յամենայն կողմանս գաւառին զամենայն հիւանդս՝ եւ մատուցի՛ն նմա։ եւ խնդրէի՛ն ի նմանէ՝ զի միայն զծայրս հանդերձից նորա մի՛ շօշափեսցեն։ եւ որ՛ք շօշափեցի՛ն՝ կեցա՛ն։

Ապա եկին առ յիսուս գրագէտք եւ փարիսեցիք յերուսաղէմէ՝ եւ ասեն՝ ընդէ՞ր անցանեն աշակերտք քո զկանոն նախնեացն մերոց։ զի ո՛չ լուանան զձեռս իւրեանց՝ յորժամ հանդերձեալ լինին հա՛ցի ուտել։ եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա՝ ընդէ՞ր եւ դուք անանցանէք զպատուիրանս աստուծոյ վասն աւանդութեանդ ձերոյ։ զի աստուած ասաց՝ պատի՛ւ արա հաւր քո եւ մաւր քո։ եւ որ չարաչա՛ր բանիւ հաւր կամ մաւր՝ մահո՛ւ մեռցի։ եւ դուք ասէք՝ եթէ ոք ասիցէ հաւրն կամ մաւրն՝ զոր ինչ ինձանէ օգտիցես՝ նուէր է։ եւ ո՛չ պատուեսցէ զհաւր իւր կամ զմաւր։ եւ պատուիրանաւ ձերով ապականեցէ՛ք զաստուածային պատուիրանսն։ ո՛վ կեղծաւորք՝ լաւ մարգարէացաւ եսայի վասն ձեր՝ եւ ասէ։ մերձենայ ինձ ժողովուրդս այս բերանովք իւրեանց՝ եւ շրթամբք պատուեն զիս։ սիրտ իւրեանց հեռի՛ է ի յինէն։ ապա թէ զաղօթս զայս ինձ մատուցանեն՝ ի զո՛ւր պաշտեն զիս։ ուսուցանելով վարդապետութիւնս՝ զպատուիրանս մարդկան։ եւ կոչեցեալ զամենայն ամբոխն՝ ասէ ցնոսա՝ լուարո՛ւք եւ իմացարո՛ւք։ ո՛չ որ մտանէ ի բերանն՝ պղծէ զմարդն։ այլ որ ելանէ ի բերանոյ՝ զայն պղծէ զմարդն։ ապա մատեալ աշակերտքն նորա՝ ասեն ցնա՝ գիտե՞ս զի փարիսեցիքն լուեալ զբանդ՝ գայրացա՛ն։ եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ՝ ամենայն տունկ զոր ո՛չ տնկեաց հայրն իմ սիրելի՝ դմա՛ն լուծցի։ եւ զկոյրսն թո՛ղ ի ձեռն։ եւ կոյրն կոյրի եթէ առաջնորդեսցէ՝ երկոքեան ի փո՛ս անկանիցին։ եւ պատասխանի ետ պետրոս եւ ասէ ցնա՝ յայտնեա՛ մեզ զառակս զայս։ եւ նա ասէ՝ ո՛չ եւս դուք ուրեք հասկանայք։ ո՛չ կամ ոչ ըմբռնէք զի ամենայն ինչ որ ի բերանոյ մտանէ՝ ի փո՛ր երթայ։ եւ ի զո՛ւր ելանէ։ եւ որ ելանէ ի բերանոյ՝ ի սրտէ՛ ելանէ։ եւ նոքա պղծեն զմարդն։ զի ի սրտէ ելանեն չարախորհուրդք՝ սպանո՛ւմունք՝ շնութիւնք՝ պոռնկութիւնք՝ գողութիւնք՝ սուտ վկայութիւնք՝ հայհոյութիւնք։ զայդոսիկ են որ պղծեն զմարդն։ եւ ելեալ անտի՝ գնաց յաշխարհն տիւրոսի եւ սիդոնի։ եւ ահա կին քանանացի՝ ի սահմանացն յայնց ելեալ՝ աղաղակեաց ասելով՝ ողորմեա՛ ինձ տէր որդի դաւթի։ դուստր իմ չարաչա՛ր դիւահարեալ է։ եւ նա ո՛չ պատասխանի ետ նմա բան։ եւ մատեալ աշակերտքն նորա՝ խնդրէի՛ն ի նմանէ՝ եւ ասեն՝ արձա՛կ զնա։ զի աղաղակէ զհետ մեր։ եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ՝ ո՛չ առաքեցայ բայց ոչխարաց կորուսելոց տանն իսրայէլի։ եւ նա եկեալ՝ երկիր պագանէր նմա՝ եւ ասէ՝ տէր՝ օգնեա՛ ինձ։ եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ՝ ո՛չ է բարի առնուլ զհաց որդւոցն՝ եւ արկանել շանց։ եւ նա ասէ՝ ո՛չ տէր։ զի եւ շունք ուտեն ի փշրանաց որ անկանին ի սեղանոյ տանուտերանց իւրեանց։ եւ նա ասէ ցնա՝ ո՛վ կին՝ մեծ է հաւատ քո։ եղիցի քեզ որպէս կամիս։ եւ բժշկեցաւ դուստր նորա յժամուն յայնմիկ։ եւ անցեալ յիսուս անտի՝ եկն առ ծո՛վ գալիլեացւոց։ եւ ելեալ ի լեառն՝ նստէր անդ։ եւ մատեան առ նա բազումք՝ ունելով իւրեանց զկաղս՝ զկոյրս՝ զխուլս՝ զհոգեւորս՝ եւ զայլս բազումս։ եւ արկին զնոսա առաջի ոտից նորա։ եւ բժշկեաց զնոսա։ եւ զարմացեալ ամբոխն՝ տեսեալ զհոգեւորս խօսեցեալ՝ զկոյրս տեսանել՝ զկաղս գնալ՝ զխուլս լսել։ եւ փառաւորեցին զաստուած իսրայէլի։ եւ յիսուս կոչեցեալ զաշակերտսն իւր՝ ասէ՝ գթամ ես ամբոխին։ զի արդ երիս աւուրս կան ընդ իս՝ եւ ո՛չ ունին զինչ ուտիցեն։ եւ զկերակրել զնոսա ես ո՛չ կամիմ՝ զի մի՛ ուրեք ի ճանապարհի լքցին։ եւ ասեն ցնա աշակերտքն՝ ուստի՞ մեզ յանապատի հացս այսքան՝ զի կերակրեսցէ զամբոխս այսքան։ եւ ասէ ցնոսա յիսուս՝ քանի՞ հացս ունիք։ եւ նոքա ասեն՝ եօթն՝ եւ մանր ձկունս։ եւ պատուիրեաց ամբոխին՝ նստուցանել ի վերայ երկրի։ եւ առեալ զեօթն հացսն եւ զձկունսն՝ եւ գոհացեալ՝ կոտրեաց եւ ետ աշակերտացն իւրոց՝ եւ աշակերտքն ամբոխին։ եւ կերան ամենեքին եւ յագեցան։ եւ վերացուցին զաւելորդսն կտորոցն՝ եւ լցին եւթն կողովս։ եւ որ կերեալքն էին՝ չորեքհազարք այր՝ առանց կանանց եւ մանկանց։ եւ արձակեալ զամբոխսն՝ նաւեցաւ ի նաւ՝ եկն ի սահմանս մագադանի։

Ա

ստաւածանիւեղի
նոսա։

Ա

ղթեաց զինչ վիճակիւք ընդ
նոսա։

Ա

ր Հարց զինոսա,
կայն տային նմա։

Ա

ոաղ ընթացեալ սղ
զարմացան։ Եւ ընդ ա
դն խբրև տեսին զնա,
ամենայն ժողովուրդ
ր վազվազակի
ընդ նոսա։

Ա

ազդարարեն զի վիճակն
բոյս շուրջ զնոքաւք,
շակերտան, տեսին զամ
Եկեալ ատա
նոսա։

Ա

եպրեալ վասն
ակամեցան սրտիկ
տարին ընդնա զինչ
եղեալ էին, ա
բեցին ևանգոնեացն։

Ա

ստաւածանիւեղի
նոսա։

Ա

ղթեաց զինչ վիճակիւք ընդ
նոսա։

Ա

ր Հարց զինոսա,
կայն տային նմա։

Ա

ոաղ ընթացեալ սղ
զարմացան։ Եւ ընդ ա
դն խբրև տեսին զնա,
ամենայն ժողովուրդ
ր վազվազակի
ընդ նոսա։

Ա

ազդարարեն զի վիճակն
բոյս շուրջ զնոքաւք,
շակերտան, տեսին զամ
Եկեալ ատա
նոսա։

Ա

եպրեալ վասն
ակամեցան սրտիկ
տարին ընդնա զինչ
եղեալ էին, ա
բեցին ևանգոնեացն։

Ա

ր Հարց զինոսա,
կայն տային նմա։

Ա

ոաղ ընթացեալ սղ
զարմացան։ Եւ ընդ ա
դն խբրև տեսին զնա,
ամենայն ժողովուրդ
ր վազվազակի
ընդ նոսա։

Ա

ազդարարեն զի վիճակն
բոյս շուրջ զնոքաւք,
շակերտան, տեսին զամ
Եկեալ ատա
նոսա։

Ա

եպրեալ վասն
ակամեցան սրտիկ
տարին ընդնա զինչ
եղեալ էին, ա
բեցին ևանգոնեացն։

Ա

ստաւածանիւեղի
նոսա։

Ա

ղթեաց զինչ վիճակիւք ընդ
նոսա։

Ա

ր Հարց զինոսա,
կայն տային նմա։

Ա

ոաղ ընթացեալ սղ
զարմացան։ Եւ ընդ ա
դն խբրև տեսին զնա,
ամենայն ժողովուրդ
ր վազվազակի
ընդ նոսա։

Ա

ազդարարեն զի վիճակն
բոյս շուրջ զնոքաւք,
շակերտան, տեսին զամ
Եկեալ ատա
նոսա։

Ա

եպրեալ վասն
ակամեցան սրտիկ
տարին ընդնա զինչ
եղեալ էին, ա
բեցին ևանգոնեացն։

Եւ հարց ցհայր նո
րա Եւսեւ՝ զիանիկ ժա
մանակքէն յորմէ հե
տէ այդ եղեւ դմա։
Եւ նա ասէ՝ իման
կումէնէ։ բազում ան
գամ ի հուրարկանէ
զդա ևիմքուր, զի կորու
ցէ։ արդ եթէ կարող
էիցես, ասգնեա մեզ
զԹագեաղ իմեր
մեր։
Եւ յայ ասէ ցնա, ա
ստուածն ինչ կարող է։
ասէնայն ինչ հնարա
ստէ։
Եւ վաղվաղակի
ղաղակեաց հայր ման
կանն Եւսեւ, հաւատ
մ՚ասգնեա ան կա
տուածոյ իմոյ։
Եւ բրև ետես յն Թէ
կուտի ժողովուրդն ի
վերայ Թաւաւեր ևիր
լերկիր Թաւաւեր ևիր
լեռից գնաս։ ևանկեա
ն, վաղվաղակի շարժ
բրև ետես գնաս այ
ծին գնաս առնոյ։
ածիք գնաս առիս։ ևա
ցիրբ անուսցեմ ձեզ։
եցեմ առ ձեզ։ մինչև
անհաւատս։ մինչև յեր
նոցա ևասէ, ով ազգք
Ցատուսխանի եւ
ին հանել գնաս։
հանցեն, ևոչ կարաց
ցի ցաշակերտսն քոնզի
իւր ևզցամաքին։ ևասա
կրճտէ զատամունս
նէ գնաս ևերկրի, և
հատանէ զարկուցա
ոնդն այս համր։ ևուր
զարդն իմ առ քեզ զար
ակ, վարդապետ, ածի
ոնքիմողովրդենէն ևա

ղա

ղե

ղը

ղի

ղէ

ղթ

ղժ

ղհ

ղձ

ղճ

ղմ

ղյ

ղն

ղշ

ղչ

ղո

ղջ

ղռ

ղս

ղվ

ղտ

ղր

ղց

ղւ

ղփ

ղք

ղօ

ղֆ

ղև

ղ

Ղ

ղան զի ընդ միմեանս։
ոչ վիճէին իշխանութ-
եան վերայ, զի ոչ էր
ինչ ընդդէմ նոցա։ Եւ
հարցանէր զնոսա,
զինչ վիճէիք ձեզանս
միմեանս։ Եւ նոքա լուռ
էին։ Եւ էր վէճ ի մէջ
նոցա, թէ որ ոք եղիցի
նոցա մեծ։ Եւ նա ասէ
ցնոսա, թագաւորք ազ-
գաց տիրեն նոցա, եւ
որ իշխեն նոցա, կոչին
բարերարք։ Եւ դուք
ոչ այսպէս լերուք, այլ
որ մեծ է ի ձեզ, եղիցի
իբրեւ կրտսեր, եւ որ
առաջնորդ է, իբրեւ
ծառայ։ Զի որ մեծ է,
ո՞վ է նա, որ նստի ընդ
սեղանոյ, եթէ ոչ նա,
որ նստի ընդ սեղանոյ։
Եւ ես ի մէջ ձեր եմ իբրեւ
զծառայ։ Եւ դուք էք
որ մնացէք ընդ իս ի
փորձութիւնս իմ։ Եւ
ես հաստատեմ ձեզ
զուարճութիւն, որպէս
եւ հայր իմ հաստատեաց
ինձ, զի ուտիցէք եւ
արբիցէք ի սեղանոյ իմում
ի թագաւորութեան իմում,
եւ նստիցուք ի գահս
դատելով զերկոտասան
ցեղս Իսրայէլի։ Ասէ
Տէր Սիմոն, Սիմոն,
ահա սատանայ խնդրեաց
զձեզ, զի մաղեսցէ զձեզ
իբրեւ զցորեան։ Եւ ես
աղաչեցի զքեզ, զի մի
պակասեսցէ հաւատք
քո։ Եւ դու երբեմն
դարձեալ ամրացո զեղ-
բարս քո։ Եւ նա ասէ
ցնա, Տէր, ընդ քեզ
պատրաստ եմ եւ ի
բանտ եւ ի մահ երթալ։
Եւ նա ասէ, ասեմ քեզ,
Պետրոս, ոչ կարասցէ
այսօր աքաղաղ կանչել,
մինչեւ երիցս ուրասցես
զիս, եթէ ոչ ճանաչեմ։
Եւ ասէ ցաշակերտսն
իւր, երբ առաքեցի
զձեզ առանց քսակի եւ
պարկի եւ կօշկաց, մի
պակասեցաւ ձեզ ինչ։
Եւ նոքա ասեն, ոչ։ Եւ
նա ասէ ցնոսա, այլ
արդ որ ունիցի քսակ,
կամ պարկ, առցէ։ Եւ
որ ոչ ունիցի, ծախեսցէ
զհանդերձ իւր, եւ գնիցէ
սուր։ Զի ասեմ ձեզ,
զի եւս այս գրեալ
պարտ է կատարել ի
վերայ իմ, զի ընդ
անօրինացն համարեցաւ։
Զի եւ զայն որ ինչ
վասն իմ է, կատարած
է։ Եւ նոքա ասեն,
Տէր, ահա երկու սուր
այսր։ Եւ նա ասէ
ցնոսա, բաւական է։
Եւ ել գնաց ըստ
սովորութեան իւրոյ
ի լեառն Ձիթենեաց։
Եւ աշակերտքն
նորա գնացին զհե-
տեւ նմա։ Եւ երբ
եհաս ի տեղին, ասէ
ցնոսա, աղաչեցէք
զի մի մտանիցէք ի
փորձութիւն։ Եւ
ինքն հեռացաւ ի
նոցանէ իբրեւ քարի
նետումն մի, եւ
դնէր զծունկս իւր,
եւ աղաւթէր։ Եւ
ասէր, Հայր, եթէ
կամիս, հեռացո զբա-
ժակս զայս յինէն։
Բայց ոչ կամք իմ
եղիցին, այլ քո։
Եւ երեւեցաւ նմա
հրեշտակ յերկնից,
զորացուցանէր զնա։
Եւ եղեալ նա ի
տագնապի, յաւելու-
ցանէր զաղաւթսն։
Եւ եղեւ քրտինք
նորա իբրեւ զկա-
թիլս արեան իջա-
նելոց ի վերայ
երկրի։ Եւ յարեաւ
յաղաւթից, եկն առ
աշակերտսն իւր,
եւ գտանէ զնոսա
ննոյս, թմբիր ար-
բեալ ի տրտմու-
թենէ։ Եւ ասէ
ցնոսա, զիա՞րդ
ննոջէք, յարեալ
աղաւթեցէք, զի մի
մտանիցէք ի փոր-
ձութիւն։ Զի հո-
գին պատրաստ է,
եւ մարմինն տկար։
Եւ դեռ նորա խօսեր,
եւ ահա բազմութիւն
մի, եւ որ կոչեր
զանուն Յուդայի,
մինն ի տասն-
երկուց, առաջի
նոցա գայր, եւ
մերձեցաւ ցՅիսուս
համբուրել զնա։
Եւ Յիսուս ասէ
ցնա, Յուդա, մատն-
ուցանես զՈրդի
մարդոյ համբոյրիւ։
Եւ տեսեալ որ
առաջի նորա էին,
զոր եղիցի, ասեն
ցնա, Տէր, եթէ
հարցուք զնոսա
սրով։ Եւ հարեալ
մի ոմն ի նոցանէ
զծառայն քահանայա-
պետին, եւ կտրեաց
զականջն նորա
զաջ։ Եւ Յիսուս
պատասխանի ետ
եւ ասէ, թոյլ տուք
մինչեւ ցայսքան։
Եւ դպեալ ականջին
նորա, բժշկեաց
զնա։ Եւ ասէ
Յիսուս ցքահանա-
պետսն եւ ցքա-
հանայապետս տա-
ճարին եւ ցծերսն
որ եկեալ էին
առաջի նորա, թէ
իբրեւ ընդ աւազակ
ելէք ինձ սրով եւ
գերանդեաւք։ Զի
ամենայն աւուր
էի ես ընդ ձեզ
ի տաճարին, եւ
ոչ ձգէիք զձեռս
ի վերայ իմ։ Այլ
ձերոյ ժամուդ է
եւ իշխանութիւն
խաւարի։ Եւ
բռնեալ զնա,
տարան եւ տա-
նէին ի տուն
քահանայապետին։
Եւ Պետրոս
հետեւէր հեռի։
Եւ եղեալ հուր
ի մէջ սրահին,
եւ նստեալ նոցա
միասին, նստէր
Պետրոս ի մէջ
նոցա։ Եւ տեսեալ
զնա աղախնի մի
նստեալ ընդ լոյսն,
եւ հայեցեալ ի
նա, ասէ, եւ
սա ընդ նմա էր։
Եւ նա ուրացաւ
զնա, եւ ասէ,
կին, չեմ ճանա-
չեմ զնա։ Եւ
յետ սակաւ մի
տեսեալ զնա այլ
ոմն, ասէ, եւ դու
յնոցանէ ես։ Եւ
Պետրոս ասէ,
մարդ, չեմ։ Եւ
եղեալ իբրեւ
ժամ մի, եւ այլ
ոմն հաստատեաց
զնա, եւ ասէ,
ճշմարիտ եւ սա
ընդ նմա էր, զի
եւ Գալիլեացի է։
Եւ Պետրոս ասէ,
մարդ, չգիտեմ
զոր ասես։ Եւ
յանդիման նորա
խօսելոյ, ահա
աքաղաղ կանչեաց։
Եւ դարձեալ
Տէր հայեցաւ
ի Պետրոս, եւ
յիշեաց Պետրոս
զբանն Տեառն,
որպէս ասաց
ցնա, եթէ մինչ-
եւ երիցս ուրասցես
զիս, եթէ ոչ
ճանաչեմ։ Եւ
ելեալ Պետրոս
արտաքս, լայր
դառնապէս։ Եւ
էին արանքն որ
բռնեալ զնա
ունէին, հեգնէին
զնա եւ հարկա-
նէին։ Եւ ծած-
կեալ զնա, հար-
կանէին զերեսս
նորա, եւ ասէին
ցնա, մարգարէա-
ցո մեզ, Քրիստոս,
ո՞վ է որ զքեզ
հարկանէ։ Եւ
զայլ բազումս
հայհոյութեամբ
ասէին ցնա։ Եւ
իբրեւ եղեւ ցե-
րեկ, ժողովեցաւ
ծերակոյտ ժո-
ղովրդեան, քա-
հանայապետք եւ
դպիրք, եւ տա-
նէին զնա ի
ժողովարանն
իւրեանց, եւ
ասէին, եթէ դու
ես Քրիստոս,
ասա մեզ։ Եւ
նա ասէ ցնոսա,
եթէ ասացից
ձեզ, ոչ հաւա-
տայք ինձ։ Եւ
եթէ հարցից,
ոչ պատասխա-
նի տայք ինձ,
եւ ոչ արձակէք
զիս։ Այլ յայսմ-
հետէ լիցի որդի
մարդոյ նստեալ
յաջմէ զօրու-
թեան Աստուծոյ։
Եւ ասեն ամե-
քեան, դու ես
ուրեմն Որդի
Աստուծոյ։ Եւ
նա ասէ ցնոսա,
դուք ասէք, զի
ես եմ։ Եւ նոքա
ասեն, զի՞ մեզ
պիտոյ է վկայու-
թեան, զի մեք
ինքեանք լուաք
ի բերանոյ նորա։
Եւ յարեաւ ամե-
նայն բազմու-
թիւն նոցա, եւ
տարան զնա առ
Պիղատոս։ Եւ
սկսան մատն-
ել զնա, եւ
ասել, եթէ զայս
գտաք խոտո-
րեցուցանող
ազգիս մերոյ,
եւ արգելու-
ցանող հարկս
տալ կայսեր,
եւ ասէ զանձն
իւր Քրիստոս
թագաւոր լինել։
Եւ Պիղատոս
հարցանէր զնա,
եւ ասէ, դու ես
թագաւոր հրէից։
Եւ նա պատաս-
խանի ետ եւ
ասէ, դու ասես։
Եւ Պիղատոս
ասէ ցքահանա-
պետսն եւ ցամ-
բոխն, ոչ գտա
մեղս ինչ ի
մարդոյդ։ Եւ
նոքա զօրանա-
յին, եւ ասէին,
եթէ խռովէ
զամենայն ժո-
ղովուրդս՝ ու-
սուցանելով
ամենայն տեղի
ի հրէաստանի,
սկսեալ ի Գա-
լիլեայ մինչեւ
ցայսր տեղի։
Եւ Պիղատոս
լուեալ զՀրէա-
ստան, եւ հար-
ցանէր եթէ
Գալիլեացի է
մարդն։ Եւ
գիտացեալ եթէ
ի զաւառէ Հե-
րովդի է, առա-
քեաց զնա առ
Հերովդէս, որ
եւ ինքն էր
յԵրուսաղէմ
յաւուրսդ
յայսոսիկ։ Եւ
Հերովդէս տես-
եալ զՅիսուս,
ուրախ եղեւ
յոյժ, զի էր
ամենեցուն
ցանկալի զնա
լսել, զի լուեալ
էր զնմանէ,
եւ յուսայր
տեսանել զնա
նշան ինչ
առնելոյ։ Եւ
հարցանէր զնա
բազում բանս,
եւ նա ոչ ինչ
պատասխանի
ետ նմա։ Եւ
կային քահանա-
յապետքն եւ
դպիրքն, եւ
զօրանային
մեղադրել զնա։
Եւ արհամար-
եալ զնա Հե-
րովդէս ընդ
զինուորսն իւր,
եւ ծաղր արա-
րեալ զնմանէ,
զգեցոյց զնա
զգեստ մեծա-
պատիւ, եւ
առաքեաց զնա
առ Պիղատոս։
Եւ եղեն բա-
րեկամք Հե-
րովդէս եւ Պի-
ղատոս յաւուր
յայնմիկ ընդ
միմեանս։ Եւ
Պիղատոս կոչեաց
զքահանայապետսն
եւ զիշխանսն
եւ զամբոխն,
եւ ասէ ցնոսա,
մատնուցանէք
զմարդդ զայդ
ինձ, իբրեւ
խոտորեցուցա-
նող զամբոխն,
եւ ահա ես
առաջի ձեր
հարցեալ ոչ
գտի մարդոյդ
զայդ մեղս
յորոց դուք
մեղադրէք
զնա։ Եւ ոչ
Հերովդէս,
զի առաքեցի
զձեզ առ նա,
եւ ահա ոչ
ինչ արժան
մահու գործեալ
է նմա։ Ուրեմն
պատուհասեալ
արձակեցից
զնա։ Եւ պար-
տէր նոցա
յամենայն
տօնի զմի
ոմն արձակել
նոցա։ Եւ
ամենայն ամ-
բոխն միա-
բան գոչեցին
եւ ասեն, զայդ
մեր, եւ զար-
ձակեա մեզ
զԲարաբբաս։
Որ էր վասն
հարկանելոյ
զոմն ի քա-
ղաքին եւ
ի մահ մատն-
ելոյ։ Եւ
Պիղատոս
կամէր ար-
ձակել զՅի-
սուս։ Եւ
նոքա գոչէին
եւ ասեն, խա-
չեա՛ զնա,
խաչեա՛ զնա։
Եւ նա ասէ
ցնոսա երրորդ
անգամ, զի՞
չար ինչ գոր-
ծեաց այս։
Ոչ գտի ի
նմա մահու
մեղս ինչ։
Ուրեմն պա-
տուհասեալ
արձակեցից
զնա։ Եւ նոքա
զօրանային
ձայնիւ մե-
ծաւ, խնդրե-
լով զի խաչեսցի։
Եւ զօրանայր
ձայն նոցա
եւ քահանայա-
պետացն։ Եւ
Պիղատոս
հրամայեաց
լինել խնդրու-
ածոյ նոցա։
Եւ արձակեաց
զնոսա զոր
խնդրէին
վասն հարկա-
նելոյ եւ ի
մահ մատն-
ելոյ զոմն
ի քաղաքին։
Եւ զՅիսուս
մատնեաց
կամաց նոցա։

կան իշղայ, աւերակեցեալ
ապարանոյց նորա էր
և ուրեմն աւերակեալ ընդ
յիս, լաւեր նմա առաւ
կանգնա ոս հաւատան
ղեցուսցէ զմի իւիոքր
վարձս իւր։
Ոսոք գայլճատ
չեզ լուր բաժակաւ
յանուանս յայս Թէոդոք
քի էք, ասէն առ մ
հակառակ, իմերկոյսե։
Ոսոք արբուսցէ
ևս մանկտոյ ընկալեալ
ոս մի անդամ յայսպի
կս իւր, առնէ ձեռամբ
ևրնկալեալ զնա իմիր
մի կացցէ իմէն նոցա
ապաշուանեալ։
Ոաւեալ մանուկ
կրտսեր։ և առնելոցն
նել էրեցի առնելոցն
ղ կամի առաջինն լի
կուէաց զերկուսանան
ան, և առնէ զնոսա, էլէ
արհին Թէ ուլ մեծին։

թիւն այլ։ քան երկու
առն ունել հանկանել

յիգհչեն։

ո՛ր որդին նոցա
ոչ մեռանի՝ ահ ուրն
նայն ինչ հրով՝ յա
ղեցի։ Բարուրքն աղ։
ահեղ աղն ան հա
մեցի։ ի՛ համեմեաց։

ղո՛ւք կալարուք
զաղն։ ևխատարուք
ինն արարիք ընդ
միմեանս։

ևանտի յարու
զե
ցեալ։ գայ Իսահմա
կա հրեշտաւտանիկ յայն
կոյս յորդանանու։
եւ երթայր դարձեալ
խոնարհ ժողովուրդն
առնա։ ևտրպէս տուր
րեր միւս անգամ ու

մռանել յատքայու
ել քեզ միով ակամբ
հան զնա ի բաց։ ևտ
թագղեցուսցէ զքեզ
քէն։ լուիցէ քեզ կատ
մռանել ի՛կեանն յատ
խտնից։ քան երկու
ուտս ունել հանկանել

յիգհչեն։

ո՛ր ահն քո գայ
թագղեցուսցէ զքեզ
հան զնա ի բաց։ լու
քէն։ լուիցէ քեզ կատ
մռանել ի՛կեանն յատ
խտնից։ քան երկու
ուտս ունել հանկանել

յիգհչեն։

ո՛ր ոսկն քո գայ
ղեցուսցէ զքեզ ձեռն
քո։ հատ ընկեաց ի՛քեն։
զի լուիցէ քեզ խեղ
ի՛կեանն յատ խտնից
մռանել։ քան երկու
ձեռս ունել հանկանել

յիգհչեն ի՛ հուրն ան

շէ՛ջ։

ո՛ր ևղէգ գայլեցա զ
ղեցուսցէ զքեզ ձեռն
քո։ հատ ընկեաց ի՛քեն։
զի լուիցէ քեզ խեղ
ի՛կեանն յատ խտնից
մռանել։ քան երկու
ձեռս ունել հանկանել

յիգհչեն։

ԼՂ ՂՂ ՂՂ ՂՂ ՂՂ ՂՂ ՂՂ

Ղ

պահպանել իմեն։ զի
ոչ եւս կարասցեն
ասել ամենայն
հեթանոսքն։ ուր
է աստուած նոցա։
եւ ես առաքեցից
ի նոսա զհրեշտակ
զիմ։ որ պատրաստեսցէ
զճանապարհս իմ
առաջի իմոյ։ եւ
յանկարծ մտցէ
յտաճարն իւր
տէրն զոր դուք
կամիք։ եւ հրեշտակ
ուխտին զոր դուք
կամիք։ ահա գայ
ասէ տէր ամենակալ։
եւ ո՞վ կարասցէ
զաւուր մտանելոյ
նորա։ եւ ո՞վ
կայցէ առաջի
երեսաց նորա։
զի նա իբրեւ
հուր հալեցուցանէ
եւ իբրեւ
հագուստ
լուացելոց։
եւ նստցի
հալեցուցանել
եւ սրբել
զարծաթ։
եւ սրբեսցէ
զորդիսն
Ղեւեայ։
եւ

աստուածանիւեան ՃՀՃ
նայն ողիւք զկնի քո:
սիրկ մէք Թողաք զամէ
ցնոյ պետսսս, ահաւա
կատա առել
տու իմոյ:
նէ այլ ոչ
կանչ ալդ ան հնարի
այ ես առ, առիմարդ
այեցեալ ընդ նո
րէ:
իսկ ի կարուցեն ո պ
սիկին ընդ միմեանս,
ու զարմանային: ա
ր նոքա առաւել
այ մտանել:
տուն յարքայուԹիւն
անցանել, քան մեզ
խոյ ընդ ծակ առնե
լուն այ: դուրինք մտ
տանել յարքայուԹ
յուսացեալս յինչս մը
սը չափ դժուարինք

ՃՀՃ ՌՂ ՐՄ ՃՀՃ
ՃՀՃ ՌՂ ՐՄ ՃՀՃ

ցաւ եւատե, սրդեակք,
պատասխանի ետ նո
ա իմ դարչեալ
նայ բանիցն նոսա
զարմացեալքին իւրե
ր աշակերտք ըն
քայուԹիւն այ:
ու ունին մտանելոյ
դժուարինք սո զինչ
ցաշակերտսն զի այդ
կոյս կայն կոյս ըն առ
ր հայեցեալ յայս
բազում:
տուր, զի ունէր ինչս
ընդ բանն, գնաց տ
ր նոա խոժոռեալ
զկնի իմ:
նա: եւատե զիսաչն ուեկ
ունելոյս զանձ յերկի
տուր ող քաւսց: ե
նիս վաճառեա, ե
նել: երթ զոր ինչ ու
կամիս կատարեալ լի

ՀՐ ՎԻՆՉ ԴԵՌ ԵՂԱՆԿ
ԻՆ ՀԵՂ: ԵՒ ԵՐԹԱՅՐՅՈՒ
ՄԻ ԱՌԱՋԻ ՔԱՆ ԶՆՈՒԱ:
ԵԶԱՐՄԱՑԵԱԼՔԻՆ ՈՐ
ՉՀԱՒԱՏ ԵՐԹԱՅԻՆ:
ԵՒ ՈՒՂՂԱՀԱՒԱՏ
ԱՆԴԱՄ ՁԵՐԿՈՒՍԱ
ԱՆԱՆ ԱՌ ԱՆՁԻՆՆ ՐԱ
ԿԱՍ ԱՌՆ ՆՈՑ Ա
ՁԻՆՉ ԱՆԴՔ ԱՆՑԱՆԵ
ԼՈՑ ԵՑԷՆ ԸՆԴ ՆԱ: ԹԷ
ԱՀԱՒԱՍԻԿ ԵՂԱՆԵՄՔ
ՀԵՄ: ԱՒՐԴԻ ՄԱՐԴՈՑ
ՄԱՍՆԵՑԻՔ ՔԱՀԱՆԱՅ
ԱՊԵՏԻՆ ԱՂԱՐԱՑ:
ԱՂԱՍՏԵՑԵՆ ՁՆԱ Ի
ՄԱՀ: ԱՄԱՍՆԵՑԱ ԼԵՆ
ՁՆԱ ՀԵԹԱՆՈՍԱՑ: ԵՒ
ԿԱՍՈՒԱԿԵՑԵՆ ՁՆՈՒՀ
ԱՒ: ՀԱՐԿԱՆԻՑԷՆ Ի
ՁՆԱ: ԼՔԱՒՈՐԻՑԷՆ
ՆԱ: ԱՍԱՑԱՆՑԷՆ ԱՅՐ

ՀՐ ՎԻՆՉ ԴԵՌ ԵՂԱՆԿ
Յ

նոցա։ եւ ձեռնադրեցէք
հրեշտանոսաց, տիրեն
նոցա։ եւ ասէ ցնոսա,
ես իշխանքն են
տէր։ զի որ յար
ցնոսա։

Եւ ասէ ցնոսա, զի
ոչ ոք կարէ զայն
առնել յականջս
յուշիանոս։

Եւ ասէ ցնոսա զիա
նա այս ինքն եւաս
կանուսլ յականջս
տասանցին, ականջս
տալ լսելոցդ։

Եւ ասէր ցնոսա
ասէ իմ տալ լսելոցդ
ում իմ տալ, եւ
տացի ձեզ։

Եւ ասէր ցնոսա
զի ոչ ոք կարէ
մկրտել զոր ես մկր
տեցուցեմ։ եւ ոչ
զմկրտութիւնն զոր ես
մկրտեցեմ մկրտիցէք։

Եւ ասէ ցնոսա,
զի ոչ ոք կարէ
զբաժակն զոր ես ըմ
պեցեմ, ըմպիցէք։ եւ
զմկրտութիւնն զոր ես
մկրտեցեմ մկրտիցէք։

Եւ ասէ ցնոսա,
սէգն ձիոա կարուսիլեմք։

Եւ ասէ ցնոսա,
զի ոչ ոք կարէ
զբաժակն զոր ես ըմ
պեցեմ, ըմպիցէք։ եւ
զմկրտութիւնն զոր ես
մկրտեցեմ մկրտիցէ

Ա ՈՐ ՁՆՈՒ ԿՅԱՆՆԱՐԱՐ
քեզ։
կատիս Քո արարիչ
ՆՄԱՆ ՅԻ ՀԱՍԱՒ, ՁԻՆՀ
ստուգիւն Քո։
ԵԿԱՆ ԱՒՐ ՅԻ։
Ա Ն Ա Ր Ա Տ Ա Ր Ա Ծ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ա Ս Տ Ո Ւ Ա Ծ Ա Ս Ի Ր Ե Լ Ի Ք
ՀՈՒՐԱՆՈՑ ԻՄԱՑԵԱԼ ԼԻՔ
ԱՆՈՒՐԱ ԸՆԿԵՑԵԱԼ ԼԻՔ
ԶՈՐՁՈՒ ԻՄ ՅԱՐԵԱՒ
ՁԵՌՆ։
ՈՉԵՆ ՁԿՈՂՔՆ ՀԱ
ԱՑ, ԱՐԻ ԿՈՉԵՔ ՁՔԵԶ։
ԱՆՈՒՆ ՅԻՇԵՔ ՁՔԵԶ։
ՀՐԱՄԱՅԵՑԱՑ ԿՈՉԵԼ
ՏԵՂԻՔ ԱՍՊ։ ՈՒ
ԹԷ ՍՈՂՈՄՈՆՑ ԼԻՆԻՔ
ՂԱՐԱՂԱԿԵՔ, ՈՐՈՎ
ԼՐԱՑԵԼ, ԱԿԱՍԱ ԱՂԱ
ԼՍԱՒ ԹԷ ՅԻ ՆԱԶԻՒ

Ա ՈՐ ՁՆՈՒ ԿՅԱՆՆԱՐԱՐ
ՔԵԶ։
ԿԱՄԻՍ ԹԷ ԱՐԱՐԻՉ
ՆՄԱՆ ՅԻ ՀԱՍԱՒ, ՁԻՆՀ
ՍՏՈՒԳԻՒՆ ՔՈ։
ԵԿԱՆ ԱՒՐ ՅԻ։
Ա Ն Ա Ր Ա Տ Ա Ր Ա Ծ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ա Ս Տ Ո Ւ Ա Ծ Ա Ս Ի Ր Ե Լ Ի Ք
ՀՈՒՐԱՆՈՑ ԻՄԱՑԵԱԼ ԼԻՔ
ԱՆՈՒՐԱ ԸՆԿԵՑԵԱԼ ԼԻՔ
ԶՈՐՁՈՒ ԻՄ ՅԱՐԵԱՒ
ՁԵՌՆ։
ՈՉԵՆ ՁԿՈՂՔՆ ՀԱ
ԱՑ, ԱՐԻ ԿՈՉԵՔ ՁՔԵԶ։
ԱՆՈՒՆ ՅԻՇԵՔ ՁՔԵԶ։
ՀՐԱՄԱՅԵՑԱՑ ԿՈՉԵԼ
ՏԵՂԻՔ ԱՍՊ։ ՈՒ
ԹԷ ՍՈՂՈՄՈՆՑ ԼԻՆԻՔ
ՂԱՐԱՂԱԿԵՔ, ՈՐՈՎ
ԼՐԱՑԵԼ, ԱԿԱՍԱ ԱՂԱ
ԼՍԱՒ ԹԷ ՅԻ ՆԱԶԻՒ

կն առ յս։ Հարկանէն
Ա ձեռն զյաւուրս
Հերովդէսի թագաւորին Հրէաստանի։
եւ նոքա առեալ զնոսա
Բ ի նոսրա առեալ զնոսա
տանէին զնոսա։ զի գտցէք։ զի
նոսա։ զի գտցէք զնա
տանել զնոսա։ եւ երբ
գտանիցէք զնա։ ա-
Գ ռաքեցէք զիս եւ ես
երթամ զի երկրպագանիցեմ
զնմա։ եւ նոքա լուեալ
զբանէ թագաւորին գնացին։
եւ ահա աստղն զոր տեսին
զյարեւանակս կայր
Դ մինչեւ եկեալ կայր
վերոյ ուր էր մանուկն։
Եւ տեսեալ զաստղն
կրկին առաքեցան զնա
ի Բեթղեհէմ։ եւ ասեն
ցնոսա։ զի եթէ գտանիցէք
զնա ինձ ասասջիք
Ե զի եւ ես եկեալ երկրպագից
զնմա։ եւ նոքա լուեալ
զբանէ թագաւորին գնացին։
եւ ահա աստղն զոր տեսին
զյարեւանակս կայր
Զ մինչեւ եկեալ կայր
վերոյ ուր էր մանուկն։
Եւ տեսեալ զաստղն

Ձուկնս։

Եւ եմուտ յեմ իսու
Ճարն յա, և հայեց առ
շուրջ զամենեքումբք։
Ուզիեր երեկոյացեալ
ժամն, եւ Իբեթանիա
երկոտասանից
քն հան
դերձ։

Հովաւիւանդր

էէ

մինչ ղեռ էանէին ն
Իբեթանիա, քաղցե
ար։ Եւ տես թզենի
մի Իբացուստ տերև
ալից, և եկն թէ գուտ
նիցէ ինչ ինմա. և երբ
եկն ետես, ոչինչ եգիտ
բայց միայն տերև։
զի ոչ էր ժամանակ
թզոյ։

Ա ասասխանի Ե
ւառէ ցնա, մի՛ ոք
յաւիտեան ի քէն պըղ

իւէրայ Նորա հան
դերձս, և անատաւիւէ

րայ Նորա։

Եւ բազումք զհան
դերձս իւրեանց տա
րածանէին իւէրայ
ճանապարհին։

Եւ այլք ոստս ի
ծառոց հատանէին
և արկանէին զճանա
պարհսն։

Եւ որ առա ջ
ին և որ զկնի էրթայ
ին, աղաղակէին և
ասէին, ովսան
նայ բար Ձր է
Ը ոյն ։ աւր հնեաւ
ու զասաւ յանուն տե
աւրհնեաւ Թագաւո
րութիւնդ եկեալ
հայր մերոյ դաւթի։
խաղաղութիւն յեր
կինս և փառք ի բար

ոյ, ամէն առեմ չեզ։

Եւ ասաց ցնոսա, եթէ
ունիցիք զհաւատսդ
եւ ոչ տարակուսիք, ոչ
միայն զայսպիսի
մատեցայս։
նոյն զոր արիցէր, ցա-
րդ եւ հրամայիցէք
լեռինդ այսմիկ թէզ
ասիցէ, ծով լե-
ցիր, եւ ոչ տարակուսիցի
սրտիւ իւրմէ, այլ հաւա-
տասցէ եթէ զոր
ինչ ասիցէ լինիցի
նմա։ Վասն այնորիկ
ասեմ չեզ, զամենայն
ինչ զոր խնդրիցէք
յաղօթս հաւատալով
առնուցուք։ Եւ երբ
կայցէք յաղօթս
թողէք զոր ինչ
ունիցիք ընդ
մարդկան, զի եւ
հայրն ձեր որ յերկինս
թողցէ ձեզ զյան-
ցանսդ ձեր։ Եւ
եթէ ոչ թողուցէք
դուք, եւ հայրն ձեր
որ յերկինս ոչ
թողցէ ձեզ զյան-
ցանսդ ձեր։ Եւ
գան յերուսաղէմ։
Եւ յորժամ
գնայր նա ի տա-
ճարն, մատեան
առ նա քահանայա-
պետքն եւ գրագէտ-
քն եւ երէցքն
ժողովրդեանն։
Եւ ասեն ցնա, ընդ
որում իշխանու-
թեամբ առնուս
զայս, եւ կամ
ո՞վ ետ քեզ զիշ-
խանութիւնս
զայս առնել։
Եւ ասէ ցնոսա
Յիսուս, հարց-
ից ես ձեզ մի
բան, եւ պատաս-
խանի տուք
ինձ, եւ ասիցեմ
ձեզ ընդ որում
իշխանութեամբ
զայս առնեմ։
Մկրտութիւնն
Յովհաննու
յերկնից էր
եւ յմարդկանէ։
Եւ խորհեցան
ընդ միմեանս
եւ ասեն։ Եթէ
ասիցեմք յեր-
կնից, ասիցէ
մեզ, ընդէ ո-
չ հաւատայք
նմա։ Եւ եթէ
ասիցեմք յմարդ-
կանէ, երկնչիմք
զամենայն ժո-
ղովրդենէն։
Զի ամենայն
կարծէին զՅով-
հաննէս եթէ
մարգարէ է։
Եւ պատաս-
խանի տուեալ
ասեն Յիսուսի։
Ոչ գիտեմք։
Եւ Յիսուս
ասէ ցնոսա։
Եւ ես ոչ ասեմ
ձեզ ընդ որում
իշխանութեամբ
զայս առնեմ։
Եւ սկսաւ
առակս ասել
ցնոսա։ Այր
ոմն տնկեաց
այգի մի, եւ
ցանկապատ
արար շուրջ
զնովաւ, եւ
հատոյց հա-
մար հնձանի,
եւ շինեաց
աշտարակ,
եւ տնկեաց
զայգին ա-
շակերտ-
ս

տուք ինչ պատասխանի ասացից
ձեզ որպէս իշխանութեամբ առ
նմա զայս։ Եւ մինչդեռ
իշխանութեամբ առ
զայդ։

Ա կրտուխիւն ո
յովհաննու յերկնից
էր, եթէ յմարդկանէ
զայդ։ Եւ մինչդեռ
խորհէին ընդ
միմեանս, զան առնեն զքո
հայրապետութեան և
նայր, զան առնես քա
նզի ձեզնէ, որպէս իշխա
զայդ։ Եւ մինչդեռ
զայդ։ Եւ մինչդեռ
զայդ։ Եւ մինչդեռ

զայդ։ Եւ մինչդեռ
զայդ։ Եւ մինչդեռ
զայդ։ Եւ մինչդեռ

այդին, զամենայն հարկա
ւորսն քաւեցին, եւ զինն ե
ւ դարձեալ այդ
չակեցին անարգեալ։
ւ դարձեալ առ ա
քեաց առ նոսա այդ
ծառայ, եւ զինա կատ
արեսցէ, ա
ցին ոսկւոյն։
ւ դարձեալ առ ա
րին զինա, ւարձակե
ցա կալեալ զան հա
պատղայ այգւոյն։ եւ
կաց անտի առաջ ե
կիայն ի իմաստնակի
ծառայ մի, զի ի իմշա
ցա աշխատեալ
զինա ցմշակս, եւ զգնաց
ւա աշխատակ, եւ ետ
ծան փորեաց, եւ շինե
վաս ցանգ, եւ զգուշէն
այլոյ, զամենայն հարկա

ւ ակաւս եւս
կաւաք եւասկ։
ւր մի տնկեա ց
ող ընդ նոսա առա
ւ ոչ եմ աւեմ ձեզ որով
իշխանութեամբ առ
տաւխանի եւասկ, ւ
ւ յս եւս նոցա ա
գիտեմք
տուն եւասկն ցյս, ը
տաւխանի է
թէ մարգարէ եր։
գիտեին զչարչարանսն
նէն, զի ամենեք էն
երկնչիմք իմտղովրդե
ւեմք իմարդկանէ,
ցեկէ նոսա։ այլ եթէ ա
ընդդէմ ոչ հաւատա այ
նոց, աւե ցմեզ իսկ
թէ աւեմք երկիւղով
մեանս եւասկին, է
ր տրհկեին ընդ մի

վարդապետ գիտեմք
զու-Թեամբ հաստիւն,
հարցանիւն զնանն
՚ Նոքա ՚ եկեալ
իւք։
նա որոտացեալն բան
ասացին զնա ՚ ասացեալ
ՀՀՀՀՀՀՀ

զարմացան ընդ
նա։

Եւ անառնա առ

դու կեցիքն որ առէք
զԹէ չէք յարուածին,
հարցանեմ ձեզ եթա և
առէին, վարդապետ,
մովսէս գրեաց մեզ,
եթէ ուրուք եղբայր
, մեռանիցի եւ թողու
, ցու կին, եւ որդի ոչ թո
, ղուցու, զի առցէ եղ
, բայր նորա զկինն նո
, րա, եւ յարուսցէ զաւ
ակ եղբաւր իւրոյմ։

Էր եղբարք եւթ
էին առ մեզ։ առաջի
նն առ կին եւ մեռաւ։ և
ոչ եթող զաւակ։ եւերկ
րորդն առ զինջն։ եւմե

Էր

զի չհմարիտ էա։ եւոչ
ինչ փոյթ էքեզ զու
մէքէ։ զի ոչ հայիս յե
րեսս մարդկան։ այլ
չհմարտութեամբ զճ
ճանապարհն ասյ ու
ստուցանես արդ առա
ջեզ։ արժանի հարկ
տալ կայսեր։ եթէ ոչ։
տացուք։ եթէ ոչ տա
ցուք։

Եւ յայ գիտաց զկեղ
ծաւորութիւն նոցա,
առէ ցնոսա։ զի փոր
ձէք զիս կեղծաւորք։
բերէք ինձ դահեկա
մի զի տեսից։ ևնոքա
բերին։

Եւ առէ ցնոսա։ յոյ
րէ պատկերս այսկամ
գիր։ ևնոքա առէն ցնա։
կայսեր։

Պատասխանի եւտ

կ ղ

կ ղ

կ ղ

դատաստանի՝ զի արդարոցն
ասացեալ է. եւ
ոչ ինչ հարց ի
նոցանէ զանց
առնել ինչ
ի
յաղագս
ամենայնի
ի
եւ ոչինչ ոք իշխեր
իմաստասիրել
զամենայնի, ա
րեզն զինա
նէ ինքեան
իմացմանէ։ եւ ա
յլ ևս ոչ գոյ այլ
ոք ևս ի մէնջ
զոր ոչ գիտեմ
զամենայնի, ա
րեզն զինա
նէ ինքեան
իմացմանէ։ եւ ա
յլ ևս ոչ գոյ այլ
ոք ևս ի մէնջ
զոր ոչ գիտեմ
զամենայնի, ա
րեզն զինա
նէ ինքեան
իմացմանէ։ եւ ա
յլ ևս ոչ գոյ այլ
ոք ևս ի մէնջ
զոր ոչ գիտեմ

ոսկի ՃԵԲ։ զի այլոյն
տուեալ չէր։ զի այլոյն
ինչքն զառաջակերտութեան։
և կոչեցեալ տա-
կիտ մի։
մայր ոսկեծաքար ո
մի, ուստի երկուս ձող
զուտ ինչ։ Եկն այլոյ
ծառուկք արկին բա
նակն։ և բազում մէ
ներ պղինձ իգանչա
ժողովուրդն արկա
ռան զի այր
զանչանակին։ ու
այլ մի ընդ դէմ
ոսկի ընկալեցին։
աւելի ոչ դատաստ
ու զաղտուածս։ զի
ոսկեծաքար երկար
չատ ո
որ ուտէն զտուն ո
հագուրեա յընթերու
ժողովուրդս հազա

զի ոսկի ՃԿԲ։ և
կոչեցեալ տա-
կիտ մի։
մայր ոսկեծաքար ո
մի, ուստի երկուս ձող
զուտ ինչ։ Եկն այլոյ
ծառուկք արկին բա
նակն։ և բազում մէ
ներ պղինձ իգանչա
ժողովուրդն արկա
ռան զի այր
զանչանակին։ ու
այլ մի ընդ դէմ
ոսկի ընկալեցին։
աւելի ոչ դատաստ
ու զաղտուածս։ զի
ոսկեծաքար երկար
չատ ո
որ ուտէն զտուն ո
հագուրեա յընթերու
ժողովուրդս հազա

ՃԻԲ ՃԻԳ ՃԻԴ ՃԻԵ

ՃԻԵ ՃԻԶ ՃԻԷ ՃԻԸ

կո, ուզնահատեցոյ ի
խնդրել ի հրատարա
շիշել։ զնահա ողջոյն
ի հանդերձ երեսիս
ցաց անուխս կային
զգոյշ լերուք իմոյ
տուեան իւրում,
զնել յիմարդուտե
ցիրուցաքաւ։
ու աստ ուսուցա
վուրդ լսեր ոգոյ քառ
ու բազում ժողո
ովուրդն։
սուն կոչէ, զի այրդիցէ
գն իսկ դաւիթ զնա
ցոյ։ արդեօք ոչ
ստուածանդան
զի զերկնաւորն քո
մոյ զանուն իմոյ,
տալ ցամբ իմ, նիստ ընդ
մեզ ոգ
զգոյշ դաւիթ հոգուսէն
սուրբ ոգի։ Եկն

զուսա մոլորեցուցա
զի եւեմ քան՝ ուզեա
նուն իմ ասասցեն
ումք եկեսցեն յա
խտրեսցե՝ զի բազ
գոյ հկացեք՝ մինչ զեզ
եւասե ցնոսա՝ ըզ
ասասխանիեսո
այդ ամենայն՝
ժամ կատարեսցիցե
երբ լինիցի այդ՝ ե
կամ զինչ նշանակ յոր
անդրեաս՝ ասաս մեզ՝
բոս, ևյոմցանանեա՝ և
նն պետրոս՝ ևյակով
նդին ցնա ասանձի
տաճարին՝ հարցա
նեաց յանդիման ն
ևա իլերինն ձիլե
ցի՝ մինչ նատեր
վերայ ոսոչ քակտես
սեմ ձեզ՝ եթե ոչ թող

զանձանակն՝ քան
ձի ամենեքինն յատե
լսեդաց իսրեանցատ
կինն՝ այլ նա իչքատ
րու թենակ իւրմէ՝ զա
ամենայն ինչ զոր ու
ներ արկ՝ գոյնւչափ
զկեսա նո
ւր՝
Երեան էջն
նորա իստաճարէն
տի՝ ասէ ցնա մի յա
շակերտացն նոր ա
վարդապետ՝ տես
որպիսի են քարինքս
ևոր պիսի շինուածք
ասասխանի ես
նմա յս ևասէ՝ տես
նե զայդ ամենայն
շինուածս՝ ամէն ա

այն տատապետալ՝
շատ ատկ քան զամէ
նեան որ արկին ի
ևաստ ասէ՝ ամէն
ձի ասեմ ձեզ՝ եթե
չ ի մնայ քար ի քար
որ ոչ քակտես
ասասխանի ես
ցնա զերկուս
ամենայն՝ ասա
մեզ՝ երբ լինիցի այդ՝
և զինչ նշանակ յոր
ժամ կատարելոցիցե
ամենայն՝
ասասխանի ես
ցս ևասէ ցնոսա՝ ըզ
գոյշ կացէք՝ մի ոք զձեզ
խաբեսցէ՝ զի բազ
ումք եկեսցեն յա
նուն իմ ևասասցեն
թէ ես եմ քան՝ ևզբա
զի եմ այդ քար ի քար
ձի՝ մինչ նատեր
վերայ ոսոչ քակտես
սեմ ձեզ՝ եթե ոչ թող

ԱՄՆ ՀՂ ՄՐ

ԱՄՆ ՀՂ ՄՐ

Ամենեցուն, եղ
բայլ զեղբայր իմոյ.
հայր զորդի։ Այս
ոչ ասեմ ձեզ, եղ
դուք եք որ խաւսիք
քն, այլ Հոգին Ա-
խաւսիք։ զի ոչ
ինչ տացի ձեզ իմա
մուն յայնմիկ, զայն
խաւսիք։ այլ ան
ածիցէք թէ զինչ
գայցէք։ ամի զմտաւ
ել, մի յառաջագոյն հո
հիցեն զձեզ մատն
յոյն ասեն պատ
ՀՂ ՄՐ ՉՓ
քարոզել։
Եւ զայս ոչ սկսայ
ասել ձեզ, զի ես
հետ եմ։ Եւ արդ
ես գնամ առ որ
զիս, եւ ոչ ոք
հարցանէ զիս
Ա յր ժամ լսի
հիցեն։

Ա յր ժամ լսի
ցէք պատերազմս
ոս, համբաւս պա
տերազմաց, մի խռո
վիցէք։ զի պարտ է զի
նել, բայց ջնջէ կատա
րած։
Ա յր ժամ ազգ
յազգի վերայ, եւ թա
գաւորութիւն ի թա
գաւորութեան վե
րայ։ եւ երկրաշարժ
մունք եւսեղիս տե
ղիս։ սով, եւ արիւծու
թիւնք, եւ խոտորո
թիւնք։ այլ այն ամե
նայն սկիզբն ե
կանց։
Ա յր զձեզ իսկ մատ
նեացեն յատեանս։
Ի ժողովուրդս տան
ջիցէք։ եւ տաղնի
ՀՂ ՄՐ ՉՓ
տաւորացս կայցէք վա
ռս իմ, իվկայութիւն
հեթանոսաց։
Եւ յառաջ նախ պար
տ է աւետարանիս
քարոզել։
Ա յր ժամ տա
նիցեն զձեզ մատն
եւ, մի յառաջագոյն հո
գայցէք։ եւմի զմտաւ
ածիցէք թէ զինչ
խաւսիցիք։ այլ ո
ՀՂ ՄՐ ՉՓ
դուքէք որ խաւսիցի
ք։ զի ոչ
մուն յայնմիկ, զայն
ինչ տացի ձեզ իմա
խաւսիցիք։ այլ ան
հիցեն սպան

նուէր զՁօրձս իւր։

Յայց վայելեալ
եաց ևասնտուաց
յաւուրսն յայնոսիկ։

աղաւթս կացեալ
զի մի Ձմերանի լի
նիցի այն։

զիցին աւուրքն
այնոքիկ նեղութեամբ
անց, որպիսի ոչ եղեն
երբէք այնպիսիքիկ
զբանէ արարածոց
մինչև ցայժմ։ ևամի
այլ լիցին։

Ե եթէ ոչիւր կար
ջեաւլ այլ զաւուրան
զայնոսիկ վասն ընտ
րելոց իւրոց, ոչ աւդ
րեր ամենայն մա ր
մին։ այլ վասն ընտ
րելոցն զորս ընտրե
աց կարճեաց զաւ ր
ուրան զայնոսիկ։

հարց, ևապատանի
ցեն զնոսա։ ևեղիցէ
աւուցեաւք յաւմէ
նեցուածոց վասն անու
ան իմոյ։

Զ այլ որ հաստե
րեացեն ևապաւինեա
կեցցէ։

Է ևյորժամ տեսա
նիցէք զպղծութիւն
աւերածին, զի կայ
ցէ ուր իւրեղուկ ուր չի
ցէ արժան։ որ ընթեռ
նուն իմաստասցէ։

Ը այն ժամ որ իմիր
րե աստանին իցեն ի հիւ
նիցեն ի լերինս։ ևոր
ի վերայ տանեացն ևո
իջեայ, մի իջցէ ի տուն։
ևամի մտցէ բառնալ
ինչ իւրանէ իւրմէ։
ևոր յագարակին իցէ,
մի դարձցի ետես ա

ր	ղ	մ
ՉԽԵ		ՄԽԵ
ՉԽԶ	ՄԾԶ	ՄԽԸ

ր	ղ	մ
ՉԽԴ	ՄԾԴ	ՄԽԹ
ՉԽԵ		ՄԾ
ՉԽԶ	ՄԾԵ	ՄՃԱ
ՉԽԷ	ՄՃ	ՄՃԲ

Յայնժամ տեա զերկնից ամառն։ Նոյնպէս
ինձմա, զիտէք թէ մեր
հատեր և արձակիցն
նորա կակղանայցեն.
ժամ տակաւուստքն
ջիք զառաւոտն։ Յո՛ր
զենուցի անտի ուս
տա երկինից։

Յայնժամ իթե
ոգի հողմոց իջանիցէ
երկրի, մինչև իջա
զեցեն զերեսս ամպոցն
իւր, ուժոդովեացեն
զենտրեալս իւր իչո
քեցեն զերեսս
ամպոցն իւրոց։

Յայնժամ առա
փառաւք բազմաւք։
զարուեստիւքն և
եկեալ առնսպովք, և
ցեն զերդիւ մարդոյ
եկեալ առնսպովք, և
փեացին։ Հազարու
թիւնք յերկինս շար

ժեցին։

Յայնժամ տես
զերկինս բացեալս,
եւ ահա ձի սպիտակ,
կամ առանիկ, մի
հատաւորեալ,
եւ հաւատացեալք։

Յայնժամ ելիցէ
ի տարեցեն առաւ
քրիստոսք հատու
մարգարէք, հատացեն
նշանս հարուածոց,
առ իմոլորեցուց ա
նելոյ եղեւ հնարինչ
ինչ հազընտրեալն։

Այց դուք զգոյշ
լերուք։ ահա ա
ւուր յատաջագոյն ա
ռաջի չեզ զամենայն։

Այլ յայնժամ
յետ նեղու
թեանն այնոսիկ։ ա
րեգական խաւարեսցի,
լուսին ոչ տացէ լոյս
իւր։ հաստեղք
երկնից թափեսցին

փեացին։ հազարու
թիւնք յերկինս շար
ժեցին։

Յայնժամ տես
զերկինս բացեալս,
եւ ահա ձի սպիտակ,
կամ առանիկ, մի
հատաւորեալ,
եւ հաւատացեալք։

Յայնժամ ելիցէ
ի տարեցեն առաւ
քրիստոսք հատու
մարգարէք, հատացեն
նշանս հարուածոց,
առ իմոլորեցուց ա
նելոյ եղեւ հնարինչ
ինչ հազընտրեալն։

Այց դուք զգոյշ
լերուք։ ահա ա
ւուր յատաջագոյն ա
ռաջի չեզ զամենայն։

Այլ յայնժամ
յետ նեղու
թեանն այնոսիկ։ ա
րեգական խաւարեսցի,
լուսին ոչ տացէ լոյս
իւր։ հաստեղք
երկնից թափեսցին

Ուր զատուկն
կացեք։
ասեմ արքունն
ասեմ։ այնուհետուն
ձայն զոր չէզ
քոնն։
գտանիցեք զձեզ ի
կեաղ յանկարծակի,
ուսուցուտու։ գուցէ
խաւսի։ եթէ ընդ
գիշերի։ եթէ իհատա
լուսոյ։ եթէ իմիջ
ասո տանն գայցէ։ յո
ցէք։ զի ոչ գիտէք երե
կո արքունն կա
լցէ։
Թոռն լինիցի։
տուր տայցէ զի ար
իւր։ եւ ողորմասիրութիւն
եւ արդարանիցիս զգործ
իւր եւ տայցէ ծառայիցէ
իւրոց եկիսանուելիան.
ր՝ Թողութիւն զտուն

Երբ ժամանակն եկեալ
ղազարոս։ զի ոչ գիտեք
ուրեքէք հասցեք տա
գայլ եղեալ։
այն։
ասեմ ձեզ։ ոչ հրեղ
ոչ ոք գիտէ։ ոչ հրեշ
պն այնպուիսի ժամու
յոչ վասն տուր
ոչ առցանիցեն։
առցեն։ երբանք իմ
րկինք երկիր ս
նայն եղիցի։
այս ամէն ձեզ։
թէ ոչ առցեն ազգս
ամէն։
դուրս։
ջիք թէ մերձ է տա
նայն եղեալ։ գիտատ
անիցեք զայս ամէն
երբ ժամանակն եկեալ

մեն ասեմ ձեզ՝
դատ
ոչ ստեմ ի յինշան իմ
խնդկեաց զմարմին ո
ատեր։ յատուածագոյն
ա զոր ուներ դ
ժամ ընդ ձեզ ունիք։
այլ զիս ոչ յաւրինայն
առնել նոցա բարիս։
կամիք կարատղ եք
ձեզ ունիք։ ևյորժամ
դա լիս։ յաւրինայ ո
մի բարի գործեա ց
աստ առնէք։ զի գործ
թոյլ ստուգ գայ։ զի ալիս
ոչ ստեմ ձեզ ասե
յոյժ։
հզայրանային ոմա
ատաւ աղքատացաք։
արիւր դահեկանի։
ոչ առնել քան երեք

ղոյդ այդ սիկ։ մարթ
եղե կատարած ի
ջարեկին հաւատկին ընդ
ու աշակերտացն ։
իմէրա գլխոյ նորա։
եկեալ գլխոյն։ երկն
աղնուի մերձագնոյ։
շիշ խոզոյ նաարդեան
եկն կին մի որ ունէր
բարուստ բազմեալ։
նիայ իտան սիմովնի
ու միևչեր իմէոնա
վրդեանն։
թիան լինելոյ իշխողն
առաւ։ զի մի խոտորո
յն ըստ մի իտաւնի
նեցաւ կալեալ առա
պիտակ զի արդ զնա
նայատեղն հոգւ
նդունին քահա
երկուց առուրց։
ևաւետարանչակերպ

ուր կամիս երթիցուք
պատրաստեցուք՝
զի կերիցես զպատիկ:

Ե ուստեք երկու
յաշակերտաց անտի,
եւասէ ցնոսա, երթ
այգի իքաղաքն: Եւերթ
մտանիցէք իքաղաքն,
պատահեսցէ ձեզ
այրմի որ տապար կրոյ
յուս ունիցի, երթայք
զհետ նորա: Եւոր
տուն մտանիցէ, ասա
ասջիք ցտանուտէրն,
վարդապետ ասէ,
ուրեն իջավանքն ուր
աշակերտաւքս ուտի
ցեմ զպատիկն: Եւնա
ցուցցէ ձեզ վերն ա
տունմի մեծ զարդա
րեալ, անդ պատրաս
տեալ մեզ:

Ե գնացին պատ

ցան աշակերտքն, ա
րան զոր ասէ նոցա
եւգտին զկապեալն
տարան առ բաղարջակե
րացն յորժամ զպատ
ուիրն ձեռնուին, առեն
զի սրդ պարտապով
մատնեցիցէ զնա:

Ե յառաջնոյ մ
զի սրդ պարտապով
մատնեցիցէ զնա:
Ե ոչ էր իբրև լուան
նոցա:
զի մատնեցիցէ զնա
քահանայապետն
նից անտի, գնացեալ
ովտացին մի յերկոտասա
կի դորին:

Ե յուդա սկարի
ոտացի վասն յիշատա
զոր արարեալ էր նա
մարդկային աշխարհի, ո
տարանալ այս ընդ
ուր կարօտութեացիւք

Ա մինչ տեառն եղէ՝
ղաւս

Ի ցերկրածնութենէ մինչ ցայսօր ամենայն ազգք
խաղաղութեամբ եւ միաբանութեամբ զանձինս
իւրեանց ի քրիստոնէութիւն կոչեցին եւ ի
հաւատս սրբոյ երրորդութեանն մկրտեցան
եւ ի միասին ի մի հաւատ եւ ի մի մկրտու-
թիւն եւ ի մի տէր մեր յիսուս քրիստոս
հաւատացին եւ ոչ ոք ի նոցանէ ասաց
զանձինս իւրեանց ոչ ինչ առաւել քան
զայլս մարդիկ, այլ ամենեքեան միով
բերանով եւ միով սրտիւ զքրիստոս
ճանաչեցին եւ զհաւատս նորա ի
միասին ի մի հաւատ ընկալան
եւ ի միասին ի մի հաւատ
մկրտեցան եւ ի միասին
ի մի հաւատ եկեղեցի
կոչեցան եւ ի միասին
ի մի հաւատ ի մի
տէր մեր յիսուս
քրիստոս
հաւատացին

Ա մինչ տեառն եղէ՝
ղաւս

Ի ցերկրածնութենէ մինչ ցայսօր ամենայն ազգք
խաղաղութեամբ եւ միաբանութեամբ զանձինս
իւրեանց ի քրիստոնէութիւն կոչեցին եւ ի
հաւատս սրբոյ երրորդութեանն մկրտեցան
եւ ի միասին ի մի հաւատ եւ ի մի մկրտու-
թիւն եւ ի մի տէր մեր յիսուս քրիստոս
հաւատացին եւ ոչ ոք ի նոցանէ ասաց
զանձինս իւրեանց ոչ ինչ առաւել քան
զայլս մարդիկ, այլ ամենեքեան միով
բերանով եւ միով սրտիւ զքրիստոս
ճանաչեցին եւ զհաւատս նորա ի
միասին ի մի հաւատ ընկալան
եւ ի միասին ի մի հաւատ
մկրտեցան եւ ի միասին
ի մի հաւատ եկեղեցի
կոչեցան եւ ի միասին
ի մի հաւատ ի մի
տէր մեր յիսուս
քրիստոս
հաւատացին

զպետրոս եւ զյակով
դուստր նոցա ընդ-
ուստ ։ առնու
կացից ։
Եւ
մինչդեռ եւ յաղօթս
ասացեալ
էր ։ ընդ-
ա՛ր ձեռն
եւ ասէ ցնոսա
պետրոս ։
Եւ
ան իջեալն որոմ
քեան առէին ։
ոչինչ
ցոյց ։
Եւ
զքեզ ։ զքեզ ոչ ուրա
եւս հաստուիցէ ընդ
առաւ ։ մեռանիլ
ուաւել ով ախդեր ո
ու ասացեալ զինա ։
Եւ
խաւսեալոյն ։ երիցս
ոչ մինչչեւ հաւս
դու իսկ յայտնի գիշէ
մին առեմքեզ ։ թէ
ասէ ցնա յիս
։

Եւ

Ա ուշ գիտեին թէ
Նոքա ծանրացեալ
քան զի էին աչք
եղիտ զնոսա իբրեւ
անգամ անդրէն ու
Բարձաւ միւս
առաջ։

Թէ, հաղնոյն բան ո
ջոգաւ։ Եկաց յաղթ
Ա ու դարձեալ
կար։

բայց մարմինս ան
Ա գին յուժարէ,
Ձուլթիան։
զի մի՛ մոլիէք իւրով
ալյաղատ Թս կացէք,
Ա բնութն կացէք։

ասէ։ Ես կամիմ, այլ ան
Ա զայս ոչ անգիտեն։
զայս լինէին։
անցոյց զբաժակ ո
քեզ հնարաւորեմ։
հայր։ ամենայն ինչ
ես։ Աստ՛ աբբա,
անցոյց ինձմանէ ժա
ես։ Եւ ասէ՛ աբբա,
զի ելիցէ հնար ինչէ,
ակայր յաղթութ։
առ իւրոց յերկիր,
անկաւ ի վերայ երե
ասակաւիկ մի յառաջ
Ա ու մատուցեալ
Թիրն կացէք։
ջուացէք առաւ, ասա
անձն իմ մինչև իմանալ
ցնոսա, տրտում է
Ա այնժամ ասէ
հոգաք։
եւ ակնաւ տխրել ու
բան ես զյուշանայիս,

Յոյս եւասէ ցինոսա,
ասասխանի եւս
ցն եւիդպրաց եւ
ցծերոց։

Ոտեալքեր նշ ան
մատուչին եւասէրընդ
որում ես համբուր
եցից։ նոյն։ կալ ջինք
զնոա, եւտարջինք զգու
շութեամբ։
Եմատուց եալ
վաղվաղակի ասէ
ցնոա, ոաբբի ոաբբի։
Համբուրեաց զնոա։
Անդրա ատկին ի
նոա ձեռս եկալան զը
նոա։
Ամի ոմն յայնցա
նէ որ զնովաւն կայ
ին. Ձգեաց սուր, եւ
հար զծառայ քահա
նայապետին, եւբաց
եհան զունկն նորա։
Ասասխանի եւ
ցն Եհսան զուննկն նորա։
Ասասխանի եւ
ցն Եհսան զուննկն նորա։
Ասասխանի եւ
ցն Եհսան զունն

ՅՀՀ

Թիւն քն։

Ի բազում՝ք առա
ջին վկայ՝ն Թիւն վկայ
մեռանց ոչ էին վկայ՝
ջին գինամանէ։ Առնա
ղան մի
նոյն ընդ նմա առնէին

ՅՀՁ

Ի ստեփանոս երէց
այր ի հեռաստանէ ըզ
հետ նորա, միանգա՝ ի
նէրքս իսկ ի գործ՝
քահանայապետին։ Ո
նատեր ընդ ապստա
րան, և ըզքեռնոյր առ
ՅՀՂ

ի սկ քահանայա
պետքն, և առնէին
առեանն, խնդրէին
հակառակ ի վկայս
Թիւն ինչ զի սպանանի
ցեն գինս։ Եւ չգտ ա
ՅՀՃ

նէին։

Ի բազում՝ք առա
ջին վկայ՝ն Թիւն վկայ
մեռանց ոչ էին վկայ՝
ջին գինամանէ։ Առնա
ղան մի
նոյն ընդ նմա առնէին

քահանայապետքն և
դպիրք, ածէրք
ՅՀՄ

ի ստեփանոս երէց
այր ի հեռաստանէ ըզ
հետ նորա, միանգա՝ ի
նէրքս իսկ ի գործ՝
քահանայապետին։ Ո
նատեր ընդ ապստա
րան, և ըզքեռնոյր առ
ՅՀՅ

ի սկ քահանայա
պետքն, և առնէին
առեանն, խնդրէին
հակառակ ի վկայս
Թիւն ինչ զի սպանանի
ցեն գինս։ Եւ չգտ ա
ՅՀՆ

նէին։

Ի բազում՝ք առա
ջին վկայ՝ն Թիւն վկայ
մեռանց ոչ էին վկայ՝
ջին գինամանէ։ Առնա
ղան մի
նոյն ընդ նմա առնէին

քահանայապետքն և
դպիրք, ածէրք
ՅՀՇ

ի ստեփանոս երէց
այր ի հեռաստանէ ըզ
հետ նորա, միանգա՝ ի
նէրքս իսկ ի գործ՝
քահանայապետին։ Ո
նատեր ընդ ապստա
րան, և ըզքեռնոյր առ
ՅՀՈ

ի սկ քահանայա
պետքն, և առնէին
առեանն, խնդրէին
հակառակ ի վկայս
Թիւն ինչ զի սպանանի
ցեն գինս։ Եւ չգտ ա
ՅՀՉ

նէին։

Ի բազում՝ք առա
ջին վկայ՝ն Թիւն վկայ
մեռանց ոչ էին վկայ՝
ջին գինամանէ։ Առնա
ղան մի
նոյն ընդ նմա առնէին

քահանայապետքն և
դպիրք, ածէրք
ՅՀՊ

ի ստեփանոս երէց
այր ի հեռաստանէ ըզ
հետ նորա, միանգա՝ ի
նէրքս իսկ ի գործ՝
քահանայապետին։ Ո
նատեր ընդ ապստա
րան, և ըզքեռնոյր առ
ՅՀՋ

ի սկ քահանայա
պետքն, և առնէին
առեանն, խնդրէին
հակառակ ի վկայս
Թիւն ինչ զի սպանանի
ցեն գինս։ Եւ չգտ ա
ՅՀՌ

նէին։

դատաստանաւորեալ ոչ
ոք ընդ ոք ի մէջ
=ի
դատս։ զի այն ինչ
հոգեւորական իւրա
քանչիւր ոք ի մէջ
մեր վկայ է ա
հա ես
ոչ
ինչ պիտոյ ես
մշտապէս ի հետ
վարվարակի զամա
ս ոտանաւորաց
ընդ ամենայն երկնից
տեառն, զերկիր
պատուիրեաց ամե
նայն մարդոյ ընդ
ելանել զերկիր
մարդկան։ եւ
ոչ ոք
ասացեր ինձ ոչ ոք
ես, զի
ոչ ոք
ոչ ոք
ոչ ոք

Եւ եբրև էր յար
տուքին գաւիթն, և
Հայր խաւսեցաւ։
Արձեալ եւսես
զինա աղաւխինն, ասէ
աւա աւել ցայնոսիկ
որ շուրջն կային թէ
ասա ինծոցանէք։ Ես
նա դարձեալ ուրացայ։
Եւ յետ սակաւուն
ոմն դարձեալ որ շուր
ջն կային ասեն ցէր
պետրոս, արդարև
եւդու ինծոցանէ ես։
քան զի գաւիլիեացի
ես։ Եւ խաւսուքդ իսկ
նմանեն։
Եւ սկսաւ նզովել։
եւ երդնուլ եւաւել թէ
ոչ գիտեմ զայրն զոր
մէ դուք ասէք։
Եւ նոյն ժամայն կր
կին հաւ խաւսեցաւ։

Եւ ուրացաւ և
ասէ, ոչ գիտեմ զինչ դուդ
ասես։
Եւ ապա երկրորդ
եւդու ընդ նա եւաւել,
թէ մարդոյդ հայ
ցեաւ ընդ նա եւաւել,
զինա, թէ մահապարտ է։
Եւ ոմանք սկսան
ընդդէմ կալ ընդ երեսս
նորա, եւրդ զգլխով
արկանել կուխել, և
աւել, մարգարեացիր
մեզ քրիստոս թէ ով է
հարն զքեզ։ Եւ ապ
աստուքն ապստակ
հանէին նմա։
Եւ պետրոս մինչ
դեռեր ներսոյն էր ի
գաւլիթն, գայ աղ ա
խէն մի քահանայ ա
պետին, եւտեսանէ
զնա զի ջերմանայր։ Հայ
եցաւ ընդ նա եւաւել,
եւդու ընդ նա եւաւել,
ոչ գիտեմ զինչ դուդ
ասես։
Եւ ա ուրացաւ և
ասէ, ոչ գիտեմ զայրն զոր
մէ դուք ասէք։
Եւ նոյն ժամայն կր
կին հաւ խաւսեցաւ։

որոց իշխեսցէ այրմի
պատրել զնա խոտորիչն,
եւ բարւոյ արբուսոյ, կա-
ցուսցէ զնա ի վերայ
բանիւ խնդրելին։
Եւ զկատարեալ զսոյն ինքն
արձակեսցէ զնոսա զնա
յայց ըստ տանուն
իւրոց։ Եւ հայցեսցէ զնա
նոքա յայլ պիղատոսէ։
Եւ այնու հետեւ
ոչ ինչ էտ պատուհաս
եւանի։ Այնչափ զարմա-
նան զնա ամբաստանքն
զոր ածեն։
Եւ զքանի ամբաստանութեանն
պատասխանի։ տէր
ոչ ինչ ետ պատասխանի։ մինչ-
դարձեալ հարցանէ
նմա պիղատոս
զի ոչ ինչ լսայր ամա
հանապազաւորքն։ Եւ
զի ոչ ինչ էտայր ամա
ոչ ինչ ետ պատասխանի։
Եւ ի հարց զինա պի-
ղատոսի։ Եւ ոչ ինչ
ետ պատասխանի։ Եւ
ետ նմա լսել, զոր
ասէ

զկնի տուր ելանել
=
եւ զիւրոյ իւրում
գան հարեալ եւս ի
զբարեբարբայն: եւ զի
ար Հակեաց նոցա
հաշել զամբոխին,
րև զիմուս կամեցաւ
ոյ պեղատոս իբ
=
աւին իւրում հանգոյա
եւ աղաղակին ի
ղ ուռքա առաւել
արարեալից դուրս
ղաստս, զինչ ինչ չար
=
ան ցնոտս պի
զդա
=
զի ի պեղատոսէ
ղեալ էր իբրահանայա
ալ աղաղակելոյն
ղ ուռքա դարձեալ
հրեից
=
արարից զարեքայն
եւսկ զինչ կամիք ընդ

ստոյ հաւատ ցնոտս,
ա խանդեսս պեղա
ալ զբարեբարբայն:
ար Հակեաց նոցա
հաւատեցուցին, զի
ղ ուռքա նայասլեաղն:
մատնեցին զնա քահա
ան զի գիտեր
=
քայն հրեից:
Հակեցից չէզ զար
ցնոտս, կամիք զի ար
եսս պեղատոսս հատ
ատասխանի
=
աբբայն:
Հակեցից նոցա զբար
պես սովորեր, զի ար
բոխն ևխանդեսցէ ար
կատ աղաղակել ամ
Ձայն բարձր ըս
=
ատանեալեր:

ՀՀ ՀՀ ՀՀ

ո ոսկանք ինծզու
ընդեր թողեր զիս։
մոռան։ աչք իմ։ աչք իմ։
բաղձանաւ ։ սր թաղիս
կիլի ։ կիլի ։ ցաւագոտ
այս ի չգայն մեջ եւառէ,
մայր աղաղակեաց
։ յինդս երասխ ժամ։
միանչէ ցինդն ժամ։
զաւակնոցդ երկիր ։
եղէ ։ խաւար կատար
։ ի խըրե վերջ ժամ
խաւարեցին զինս։
խաւարեցին երկինք։ ոս
։ սր ընդ նմա ի
հիւանդացեալքդ։
կարե ապրեցուց զանչինչ
ոնէ ։ քան ապրեցայ ։
կարե ապրեցուց զանչինչ
բաւական ։ մի ընդ ամենայն
չէ այսու զի տեսցուք
նոր գրեաւ ։ զի թագ
գաւառն հրեից։
։ սր ընդ նմա հան
ին իսաւչ երկուստասան
զակս ։ մի ընդ ամենայն
։ սր լցաւ գիրն որ
ասէ ։ զի ընդ աննա
։ սր ած անցանէք
ինն հայհոյեցին զինս։
շարժեալ զգլուխս ։
խրեանց եասնէին ։
վերհ սր քակեիր զտա
չարն ։ եազերիս տա
մս չինեիր ։ ապրեցոյց
զանչն քո ահիլ իսաւ
։ սր
պղտորեալ ։ ընդ մեզ
հայատակեսցին այսոր
։ սր
արարեալ ։ ընդ մեզ

Ի ԱՐԵՒԵԼՔ

Ես լեր։

Ի ԵՐԵՔ

Նայք ոչք ընդ նմա
կան ունէր արքայու-
թեան, որ ինքն իսկ ա-
յսօր պարկեշտ, նախա-
տես մարգարէիցն էր,
որ յարիմաթեայեցին
էր, որ շաբաթին մուտ
եղև, քան զ՚ուրբաթ
եղև, քանզի ուրբաթ
կոչեցաւ Հրեշտակա-
պետն որ կայր
առաջի, արդարոյն այրն
Ներսէս։

Ի ԶՐԵՔ

Ձայն մեծ, հեհան զոգի։

Ի ԷՐԵՔ

Ձարին պատուական
հերկուա իմեր ուստ
մինչ իսառնարհ։

Ի ԹՐԵՔ

Ընթացեալ մի
ոմն, լցեալ սպունգ մի
քացախով, հարեալ
ի գլխեղէն տապար
ընդ նմա։ Եւ
զդա։

Ի ԺԲ

Ձայն արձակեալ
մեծ, հեհան զոգի։

Ի ԺԳ

Վարագոյր տա-
ճարին պատառեցաւ
հերկուա իվերուստ
մինչ իսառնարհ։

Ի ԺԴ

Եւ տեսեալ հար
ութապետին որ կայր
առաջի, եթէ աղաղա-
կեաց հեհան զոգի
ասէ, արդարեւ այրս

Ի ԺԵ

Ի ևաւանգէ որ
հայկէն իհերուստա
նէ չորս կր մարիամ
մագդաղենացի, և
մարիամ յակոբոս
փոքրկան կրտսեր
մայրն, եւսաղովմէ։ որք
յորժամ կերն իգալիլ
ղէս զհետ շրջկէին նո
րա, եւ պատառտէին զնա։

Ի ԺԶ

Նայք որք ընդ նմա
կան եւ բազում կա
նայք որք ելին
առ նմա։

Ի ԺԷ

Վերև երկոյ

Եղև երեկոյ
ուրբաթ
ի շաբաթին մուտ
որ յարիմաթեայեցին
եկն, ազնուական խորհրդա-
կից, որ ինքն իսկ ա-
կնկալեր արքայու-

Մ	Յ	Շ	Մ
Մէ		ՅԼԲ	Մէ
Մզ			Յիզ
Մէ			Յիէ
Մը	Յիդ	Մդ	Յիխ
Մբ	Յիե		Յիթ
Մգ	Յիթ		Յիի
Մդ	Յիի		Յիխ
Մէ	Յիխ		Յիզ
	Յիզ		

սին զի Թաւաւելեցու-
ս՝ հայելեցեալ տէ-
գերեզմանին։
ղ՝ Թաւաւելեցուսցե
ալ զվիժեալ իդուա
ն զնդ աւրհնեալն։
նաւակին ցմիւռեան ո՛
ղն ընդ աւրհնեալն։
ուն, զան իգերեզմա
ուտս սիրաշաբաթ
զնա։
ա՛ ընդ առաւ-
կեացն աւծեն
տեցին խաւնկա, զի է
մէ, չոգան պատրաս
դաղենացի, եմարիա
յակովբեայ, եւառղով
բաղին, մարիամ մագ
ա՛ խրթև անց չա
ուր էդաւ։
ա՛ ակ մարիամ մագ
դաղենացի եմարի
ամ յակովբեայ եւյով
աբեայ, տեսին զտեղին

ղ՝ ղ՝ ղ՝ ղ՝

ա՛ ապեղատոս զամ
ձակեցաւ եմուտս
թեանն ալ։ համան
վիմի դուրն գերեզ
մանին։
ղ՝ Թաւաւելեցուսցե
նի, զարեր փորեալ
ուն, եւեղ իգերեզմա
զնա, պատեաց կուտ
կուտս։ եւիջուցեալ
ա՛ յովսէփ գնեաց
զմարմինն յովսեփայ։
ա՛ տէ առաւ զնոր հեաց
գեաց իհարիւրաւոր
մեռաւ։ եւբերեաւտու
դարձ այնչափ վայղ
զնա եւասէ, թէ ար
ռիւրապետն, էհարց
ցեալ առինքն զհն
վաղ մեռաւ։ եւկոչէ
մացաւ, թէ այնչափ
ա՛ ապեղատոս զամ
զմարմինն։

ղ՝ ղ՝ ղ՝ ղ՝

ՀՃ ՀՂ ՀՅ ՀՄ ՀՃԳ ՀՃԲ ՀՃԱ ՀՄ

աստուածեղէն լոյս
Յարուցեալ լոյս
ցիոն՝ զի երկն
էիկն՝
ուն աստուածեղէն
բաշխուն երեւեցաւ
մարիամայ մագդաղէ
նացուց՝ յոտից հանել
ւոյն զերծին դեան՝
ունա երթիր առ
պատմեցից այնոցիկ
որ ընդ նմայնէին մինչ
դեա լայեն հոգայիմ՝
ոնա երթեալ առ
եցաւ նոմա, ոչ հաւա
ատացին՝

Ա

երուսաղէմ՝ զի երկիր
մանէն՝ քան զի երկիւղ

Ա

մտեալ ի գերեզման
իսկերեզմանն, տեսին
երիտասարդ մի զի
նստեր ընդ աջմէ
կողմանէ զգեցեալ
պատմուճան սպի
տակ հազար հուրեղէն՝

Ա

ոնա ասէ ցնոսա,
մի երկնչիք՝ զյի՞ նազ
րէք՝ զնազարեցին՝
զնաւ էրեան յարեաւ՝
չէ աստ՝ ա հայեցարուք
տեղին ուր էդին զնա՝

Ա

յի երթայք ա
ասացէք յաշակերտա
նորա, եւ զպետրոս,
եղէ ա հոգ յառաջս
զնա ի գալիլեա՝ անդ
տեսանիցէք զնա ա
տեսանիցէք զնա ա

Ե

Եւ ընդ երեկոյս
այլով կերպարանա-
ւոր երեւեցաւ
տուն: Նոքա ընդ-
պատմեցին այլոց. և
ոչ նոքա հաւատացին:

Ե

Եւ ընդ միում դե
ռեալ ընթերցանին մեր
ան՝ երեւեցաւ նո
ցա: և ՚ի չհաւատոյն
զանհաւատութիւնն
նոցա նախատեաց
ուեթիւն: զի որ երեք
ցաւ նոցա յարու-
ա՛ իմեռելոց. ևոչ նո
քա հաւատացին:

Ե

ւ ասէ ցնոսա, եր
թայք յաշխարհ ա
մենայն ևքարոզեցէք
զաւետարանն ամե
նայն արարածոց: որ
հաւատայ և մկրտեսցի
կեցցէ: և որոյն հա

Ե

ւ նոքա երեսաց
ոզին ընդ ամենայն
երկիր, տէր գործակ
ցութեամբ: և զբանն
հաստատէին ամե

Ե

շանք աշխոյիկ որ
հաւատային: երիթ
ցեն ՚ի հետ աշխոյիկ:
յանուն իմ դեւս յան
ցեն: լեզուս խաւսես
ցին: խիժեսս իւրեանց
առնս բարձցեն: և
եթէ մահու ինչ դեղ
արբեցեն, նոցա ինչ
ոչ վնասեսցէ: իսկ
րայ հիւանդսդայ ձե
ռս դիցեն և բժշկեսցէ
ցեն, ևինքն ասէ տէր
խաւսելոյն ընդ նոսա,
համբարձաւ յերկինս
և նստաւ ընդ աջմէ
հաւր:

Նայն հշանաւք որ եր
Թայր զհետ
Նոցա։

Աւետարան Հատ
Յարկաւոր։

Հայ գրավարատ եղեն առաքեալք, ոտք նոա խոկ հեղկէ գրչեարին, կրկին առիւռնձ վերպշիր. այնպես երկարեն բառք սորին. Հետանարժան ծաղկոյդ սորին, գնեալ ազատէ ոգերթն փիլ. գէ Խոշ—Ա հայցեալք նմին, առեալ արտօ— վասն ոգոյ ձեր.

ԱՆՁՈՒՄԱ

ՁՈՒԵՑՅԱԼԱՅԵՑԻՆԵՐ

ԸՍՏԻՆԿԱՐԳԵԼՈՅՆ

ժամու խնկոցն։ Եւ
ղաւթս ասասցէ ։ եւ
վերջանայ կայսն յա
բազմութիւն ժողո
ղն ասէ։ Աւանդեսցէ ։ եւ
եւ մատուսցէ խոտշ ա
նդա խոնկ արկան
նայուածեանն, եհաս
տաւ ածելոյ աստուա
ան եղեալ աստղին այ։
կարգ սաղմոսին հա
անաղեղ ասացեալ
ցեալ զաւուրսն
իւրեանց։
Եւ եղև իքահանայ
կերտեցաւ զձեռնա
ցեալ զաւուրսն
մոզեսակ։քան զի եղև
տաբեր ամուլեր։
Եւ երկոքեան ան
գեալ զաւուրսն
պատուիրանս Տեա
գնացին յատենս ։
Եւ ուր գայր նոցա
րատուն։

որ իսկզբանէ ակա
նատեաք եւ սպասաւո
րք եղեն բանին։ կամ
եղև ևինձ որ իսկզբա
նէ գիտէ երկնաւորն
աւետեացն ընդ Մարիամ
Քեամբ, կարգեաց զբ
րէ էջ քահանայ Քեո
փիւղէ։ զի ծանուցեալ
զբանիցն որոց աշա
կերտեցաւ զձեռնադ
Եւ եղև յաւուր ։
տուքիւն։
հերովդէի արքայի հր
եհասանելոյ քահ ա
նայ ոմն։ անուն զա
քարիայ։ իդասակար
ձեռ աբեբիայ։ կին նո
րա իդստերացն ահա
րոնէ։ եւանուն նորա
Եղիսաբեթ։
Եւ էին արդարք
երկոքին առաջի աս
տուծոյ։ գնալով ։ ։
ամենայն պատուիրանս
եւ արդարութիւնս տ
Եւ նոցա ոչ էր զաւակ
եւ Եղիսաբեթ ամուլ
եւ երկոքեան յառա
ջեալ զաւուրս
Եւ եղև իքահանայ
անուան նորա ըստ
կարգի ասացին հա
նաղեղ ասացեալ
ըստ սովորութեան քահ
նայութեանն, եհաս
նմա խոնկ արկան
եւ մտեալ իտաճ ա
ն տեառն։ եւամենայն
բազմութիւն ժողո
վրդեանն կային յա
ժամու խնկոցն։ Եւ

մի յորդւոցն իւիք դար
ձուսցէ իւր այծ ի-
բեանց։

Ե ւ ինքն եկեսցէ
առաջի նորա հոգե-
ով զաւրութեամբ
եղիայի։ դարձուցա
նել զսիրտս հարց
յորդիս։ ազան հպա
նա յիմաստութիւն
արդարոց։ պատրաս
տել տեառն ժողովուրդ

կազմեալ։

Ե ւ ասէ զաքարի
ւս ց հրեշտակն, ես
գետացից զայդ։ զի
ես ծերուկ, ակին իմ
անցեալ զաւուրբք
իւրովք։

Ա տտասիանի եւս
հր եշտակն ասաէ
ցնա, եսեմ գաբրիէլ
որ կայմ առաջի աց։

ասէ ցնա հրեշ
տակն ասն։ մի երկնչիր
զաքարիայ։ զի լսեաւ
եղեն աղաւթք քո։
ակին քո եղիսաբեթ
ծնցի քեզ որդի։ ակո
չեսցես զանուն նորա
յովհաննէս։ եւեղիցիքեզ
ուրախութիւն ւց
ծութիւն։ եւբազումք
ի ծննդեանն նորա կն
դասցեն։ զի եղիցի մեծ
առաջի ասն։ եգինի ւ
աւղի մի արբցէ։ ւ
հոգւով սրբով լցի
անդստին յորովայնէ
մաւր իւրոյ։ եզբազու

բեսցէ զորդիս ի
հարս նոցա։ եզա
քարիայ ասէ հրեշ
տակին ասն։ ըս
կայր ընդ
աչմէ սեղանոյ խնկո
ցին։ եխռովեցաւ զա
քարիայ։ եասնկա ւ
աճ իւղերայ նորա։

Ա ւ ասէ հրեշ
տակն ասն։ ես գաբրիէլ
կայմ առաջի ասն։ եղէ
առաքեալ խօսել
ընդ քեզ եաւետարանել
քեզ զսոսա։ եահա
լիցիս համր եչկա
րասցես մինչեւ ցաւուրն
յորում եղիցին զայդ
պատճառս։ զի ոչ
հաւատացեր բանից
իմոց որ լցցին ի
ժամանակի իւրեանց։
եհրապարակն էր
սպասեալ զզաքարիայ։
եզարմանային
երկարելով նմա ի տա
ճարին։ ելոյծ եչկա
րասէր նոցա։ եգի
տացին եթէ տեսիլ
ինչ տեսեալ էր ի տա
ճարին։ եէր նա
խօսէր ընդ նոսա։ եմն
եղեն աւուրք պաշտաւ
նէութեան նորա։ ե
գնաց ի տուն իւր։

Եւ եղև երբ լցան աւուրք պաշտաման
նն նորա, գնաց իսրա
էլ: Եկեալ աւուրցն
այնոցիկ յղացաւ եղի
սաբեթ կինն նորա:
Եւ ածին ծառայքն զան
ձն ամիսս հինգ: Եւս
ուր զինչ գործ գոր
ծեաց ընդ իս տէր: Յաս
ուրս յորս հայեցաւ
յիս բառնալ զնա
խատինս իմ ի
մարդկանէ:
Յամսեանն
վեց երորդի աւուր է
ցաւ գաբրիէլ հրեշ
տակապետ: Իբաղաք մի
գալիլեացւոց որում
անուն էր նազարեթ,
առ կոյս խաւսեցեալ
առն: որում անուն էր
յովսեփ ի տանէ դա

Եւ ժողովուրդն
ակն ունէր զաքարի
ա: Եւ զարմանային են
ընդ յապաղել նորա ի
տաճարին: Եւ երբ եւ է
ոչ կարէր խաւսել
ընդ նոսա: Եւ իմացան
Թէ տեսիլ էտես ի
տաճարին: Եւ նա նշա
նացն խաւսէր ընդ
նոսա, եւ կայր պատ
անձեալ:

ու Թեան նորա վասն
Ջան մի լիցի։
Եւ ասէ մարիամ
ցհրեշտակն, զի արդ
լինելոյ ինձ այդ, զքան
զի զայր ոչ գիտեմ։
Պ ասաւ հրեշտակն ետ ցնա,
հոգի սուրբ եկեսցէ
ի քէզ։ զաւրութիւն
բարձրելոյն հովանի
լիցի ի վերայ քո։ քան
զի ետուր ծնանել որ
նէ սուրբ՝ եւ որդի
այ կոչեսցի։
Գ ահա եղիսա
բեթ ազգական քո, և
նա յղիէ ի ծերութիւ
ան խորում։ եւայս վեց
երորդ ամիսն նորա,
որ ամուլն կոչեցեալ
եր։ զի ոչ տկարանայի
ա՛յլ ամենայն բան։

ասէ մարիամ։
Ե ւեկեալ ատ նա
ասէ, ուրանա լեր բերկ
րեալդ։ սո՛ր ընդ քեզ։
Ե նա ընդ բանան
խառվեցաւ։ և խորհեր
ընդ միտս թէ որպ ե
ա՞ր ինչ իցէ ողջոյնս այ։
Ե ւասէ ցնա հրեշ
տակն, մի երկնչիր մա
րիամ։ զի գտեր շնոր
հս յայ։ և ահա յղես ա
ՀԵ լիս, և ծնցես որդի։ և
կոչեսցես զանուն նո
րա յ՝ նա եղիցի մեծ։
և որդի բարձրելոյ կո
չեսցի։ և ետուցէ նմա տէր
ած զաւազան դաւթի
հարցն նորա։ և թա
գաւորեսցէ իւրեր յ
տունն յակովբայ յյաւ
տեան։ և թագաւորու

Եւ ասէ Մարիամ,
Հաճեսցի կամք ի
ձեռնէն տէր։ Եղիցի
ինձ ըստ բանի քում։
Եւ գնաց ինքնա
նա հրեշտակն։

Յարուցեալ
Մարիամ յաւուր
ն յայնմիսիկ գնաց ի
լեռնակողմն փութա
պես ի քաղաքն Յուդայ.
եւ եմուտ ի տունն Զաքա
րիայ, եւ ետես զողջոյն եղի
սաբեթի։
Եւ եղե իբրեւ լու
աւ զողջոյնն Մարիա
մու Եղիսաբեթ, եւա
ղաց մանուկն յորով
այնի նորա։
Եւ լցաւ Եղիսաբ
եթ Հոգւով սրբով եւ
ի ձայն բարձր աղաղա
կեաց եւասէ։

Ա
ւր հնեաւ ես դու
ի կանայս, եւ սուրբ ն
եւալ պտուղ որով
այնի քո։ Ուստի ե
ինձ այս, զի եկեսցէ
մայր տեառն իմոյ առ
Ո
ի ահա իբրեւ եղեւ ձայն
ողջոյնի քո յականջս
իմ, ի խաղաց ցինծալով
մանուկս յորովայնի
իմում։ Եւ երանի՛ որ
հաւատացեալ է, եթէ
եղիցի կատարումն
ասացելոցս նմա՛ ի տեառ
Ե
ւ ասէր Մարիամ։
Մեծացուսցէ անձն
իմ զտէր։ Եւ ցինծացաւ
հոգի իմ յած փրկիչ
իմ։ Զի հայեցաւ ի խո
նարհութիւն աղախ
Ո
նոյ իւրոյ։
ի ահա յայսմհետ

աբրահամու հազատա
կին նորա յաւիտեան։
կաց մարիամ
առ նմա իբրև առիթ
երիս։ հղարձաւ ի
տուն իւր։
և եղիսաբեթի
լցան ժամանակք ծնի
նանել զնա։ և ծնաւ որդի։
և լուան որ շուրջ զնմ
նովաւհին հազգատ
ոհմ նորա։ զի մեծ ա
րար տէր զողորմութ
իւն իւր ընդ նմա։ և
ուրախացին ընդ նմա։
և եղև յաւուր ն
ութն երթին՝ անկն
թլփատել զմանուկն։
կոչէին զնա յանուն
հօր իւրոյ զաքարիա այ։
և առաւել անկն էա
մայր նորա և ասէ։ ոչ
այլ կոչեսցի յովհան
էս։

տէ երանիցէն ինձ
ամենայն ազգք։ զի
արար ինձ մեծամե
ծս հզաւորն։ և սո
ղորմութիւն նորա ի
ազգաց յազգս երկիւ
ղածից իւրոց։
բար զաւրութիւն
բազկաւ իւրով։ ցրուե
ցաց զամբարտաւա
նս մտաւք սրտից իւ
րեանց։ քակեաց զիշ
աւրս յաթոռոց։ և
բարձաց զխոնարհ
հս։ զքաղցեալս լցոյց
բարութեամբ։ և զմե
ծատունս արձակե
աց ունայնս։ պաշտ
պանեաց իւրոյ ծառայի
իւրում յիշել զողորմ
ութիւնս՝ որպէս խօս
եցաւ առ հարս մեր՝

նոցա։ փրկութեան
նի պատուիրեն ամե
նայն բանքս այսոքիկ։
եւ ելին ամենեքեան
որ լսէին ի բերանոյ հաւատոյն ,
զինչ լինելի մանուկ
կա այս։ եւ էձեռն ունէր
ընդ նմա։
և զաքարիայ հայր
նորա լցաւ հոգւով
սրբով։ մարգարէացաւ
աւ ասաց։ Կ(ուր)հե
ա(ր) ա(ստ) ած իսրայէլ։ զի
յայց եւ մեզ հարաւ ի
փրկութիւն ժողովրդեան իւրոյմէ։ եւյա ի
ցոյց եղջիւր փրկութեան մեզ ի տանէ դաւ
թի ծառայի իւրոյ։ որ
պէս խաւսեցաւ բե
րանով սրբոց որ յաւ
իտենից մարգարէիցն
նորա։ փրկութիւն

զի ոչ ոք է յազգի քում
որոյ կոչի անուն յայ
հրանեա։
կնարկէին հայր
նորա թէ զինչ կա
միցի կոչել զնա։
և խնդրեաց տախ
տակ։ գրեաց ասաց,
յովհաննէս անուն
դորա։
և զարմացան ա
մենեքեան։
և բացաւ բերան
նորա վաղվաղակ ի
ակնթարթի։ եւլե
ար ասաց զնա։
և եղև ահ ի վերայ
ամենեցուն որ լսէին
զայս ամենայն լեռ
նականսն հրէաստա
նեայք։ եւ ամենայն լսե
ալքն կէանէին զնոքաւք,
եւ ընդ ամենայն լե
ռնականսն հրէաստա
նեայս։ եւ ամենայն լսե
ալքն կէանէին զնոքաւք,

ուստոս կայսերէ։ աշ
խ կ. էվ հրամանն յատ
աւուրսն ընդ այնոս
հնչի։

Տեառն ընդ

Ե՛ մանուկն աճէր
եւ զօրանայր հոգ
ով։ եւ էր յանապատս
մինչեւ յաւր երեւելոյն
նորա

ղուկեան։

Ե՛ մանուկն աճէր եւ զօրանայր հոգով։ եւ էր յանապատս մինչեւ յաւր երեւելոյն նորա առ Իսրայէլ։

Ե՛ դու մանուկ կ, մարգարէ բարձրելոյ կոչեսցիս։ զի երթից եւ առաջի երեսաց տեառն, պատրաստել ճանապարհս նորա։ տալ գիտութիւն փր
կութեան ժողովրդե
ան նորա, ի թողու
թիւն մեղաց նոցա։
վասն գթութեան ող
որմութեան աստ մե
րոյ, որով ած այց արա
ցե մեզ արեգակն ի
բարձանց։ երեւել որ
ոց ի խաւարի եւ ի
երս մահու նստեալն,
ուղղել զոտս մեր ի
ճանապարհս խաղա
ղութեան։

Ե՛ մանուկն աճէր եւ զօրանայր հոգով։ եւ էր յանապատս մինչեւ յաւր երեւելոյն նորա առ Իսրայէլ։ եւ էր քարոզելով մկրտութեամբ առա
ջի նորա զանձնային
աւուրս կէնաց մերոց։
Ե՛ դու մանուկ, մարգարէ բարձրելոյ կոչեսցիս։ զի երթից եւ առաջի երեսաց տեառն, պատրաստել ճանապարհս նորա։ տալ գիտութիւն փր
կութեան ժողովրդե
ան նորա, ի թողու
թիւն մեղաց նոցա։
վասն գթութեան ող
որմութեան աստ մե
րոյ, որով ած այց արա
ցե մեզ արեգակն ի
բարձանց։ երեւել որ
ոց ի խաւարի եւ ի
երս մահու նստեալն,
ուղղել զոտս մեր ի
ճանապարհս խաղա
ղութեան։

խարհատիր առնէր
ընդ ամենայն տիեզե
րս: այս առաքին աշ
խարհատիր էղև Իոա
տաւորութեան աստ
ծոյ կիւրեղեայ:

Ե՟րեքտասներորդ ամ
նէքեան մտանելոյն
խարհատիր յիւրում
անչ իւր քաղաքի:

Ե՟լ Ալյովսեփ Իոա
զիւզէփ Իքաղաքէն նա
զարեթ, ի հրեաստա
ան Իքաղաք դաւթի
որ կոչի բեթղահեմ,
վասն լինելոյ նորա ի
տանն Ալյազեայ դաւ
թի, մտանել յաշխար
հատիր մարիամ կնո
դերձ զոր խաւսեան
եր նմա: Եւ եր յղի: Եւ
եղև Ի հասանելն նո
ցա անդր, լցան աւուր

ր ծննանելոյ նորա: և
ծնաւ զորդին իւր զա
նդրանիկ, և պատեաց
Ի խանձարուրս, և եդ
զնա Ի մսուր, զի ոչ
գոյր նոցա տեղի յի
Լեւանին:

Ե՟հովիւքէին
Իտեղւոջնոյն
միկ բացատրեալք,
որ պահէին զպահ
պանութիւն գիշերոյ
հաւտից իւրեանց:

Ե՟հրեշտակ տէն
երևեցաւ նոցա: և
փառք տէն ծագեցին
առ նոսա: և երկեան
երկեղ մեծ: և ասէ
ցնոսա հրեշտակն,
մի երկնչիք: զի ահա
ասեմ աւետարանեմ
ձեզ ուրախութիւն
մեծ, որ եղիցի ամե

նայն ժողովրդեանն:
զի ծնաւ ձեզ այսօր
փրկիչ: որ է աւծեալ
տէր: ի քաղաքի դաւթի:
եւայս նշանակ ձեզ:
գտանիցէք մանուկ
պատեալ ի խանձս
րուբս, եւեդեալ ի մ
սուր:
ւ յանկարծակի
եղև ընդ հրեշտակին
ընդ այնմիկ բազմու
թիւն զաւրաց երկ
նաւորաց որ աւրհնէ
ին զաշխ եւասէին:
փառք ի բարձունս
այ, եւ յերկրի խաղա
ղութիւն, ի մարդիկ կ
հաճութիւն:
ւ եղև երբ վե
րացան ի նոցանէ հր
եշտակքն յերկինս,
ասէն հովիւքն հով

իւքն: եկայք երթիք
ուք մինչև գբեթղէմ
հեմ: եւտեսցուք զինչ
է բանս այս որ եղև
զոր տէր եցոյց մեզ:
ւ եկին փութա
նակի, եգտուն զմարի
ամ: եզյովսէփ, եզմա
նուկն եդեալ ի մսուր:
եճանեան վասն բա
նին որ ասացաւ նո
ցա զմանկանէն:
ւ ամենեքեան որ
լսէին զարմանային ն
վասն բանիցն զոր
խաւսեցան ընդ նոսա
հովիւքն:
ւ մարիամ զամե
նայն զբանս զայսոսիկ պահէր, ածելամիջ
լինէր իսրտի իւրում:
ւ դարձան հով
իւքն փառաւորե

ՀԲԲՐՈՒ ԼՀ

ՀԲԲՐՈՒ ՃԻԱ

ՀԲԲՐՈՒ ՃԻԲ

ձն ևւիկանգնուածն բազ
մաց իմիջ իւիւ։ ևւինչ
ան հակառակութիւն
ան։ ևւընդ քո՞ իսկ ան
ձն անցեալ սուր։ զի
յայտնեացին իբազում
սրտից խորհուրդք։
Ե ւանդեր աննայ
մարգարէ դուստր ր
փանուէլի յազգէն աս
երայ։ սա ինքն անցեալ
աւուրս զառուրբք բազ
մաւք։ կեցեալ ընդ
առն սամ ևւեթն։ իկու
սութենէ իւրմէ։ և
եր այրի ամաց իբրև
ութսուն ևւչորից։ որ
ոչ մեկներ ի տաճար
էն։ այլ պահս եւ աս
ղաւթիւք պաշտէ ր
ղծոյդ ևւողբերիւ։ եւաս
ինամին ժամու յարու
ցեալ։ գոհանայր զնէ։

Ե ւդու արձակեսցէ
ծառայ քո ի՛ր ըստ
բանի քում։ ի խաղա
ղութիւն։ զի տեսին ա
չք իմ զփրկութիւն
քո զոր պատրաստե
ցեր առաջի ամենայն
ժողովրդոց։ լոյս ի յայտ
նութիւն հեթանոսաց,
ևւիսրա՛ւ ժողովրդեան
քում իւիւ։

Ե ւհին հայրն։ և
մայր նորա զարմացեա
ւն ի՛ վերայ բանիցն որ
խաւսէին զնմանէ։

Ե ւ աւրհնեաց զնո
սա սիմէոնն։ ևւասէ
ցմարիամ մայր նորա,
ահա սա կայ ի գլոր ու

նացն ի վերայ նորա։
ևւնա աս ընկալաւ զնա
ի գիրկս իւր։ ևւաւրհնէ
աց զնէ ևւասէ։

Ե ւդու արձակեսցէ
ծառայ քո ի՛ր ըստ
բանի քում։ ի խաղա
ղութիւն։ զի տեսին ա
չք իմ զփրկութիւն
քո զոր պատրաստե
ցեր առաջի ամենայն
ժողովրդոց։ լոյս ի յայտ
նութիւն հեթանոսաց,
ևւիսրա՛ւ ժողովրդեան
քում իւիւ։

Ե ւհին հայրն։ և
մայր նորա զարմացեա
ւն ի՛ վերայ բանիցն
խաւսէին զնմանէ։

Ե ւ աւրհնեաց զնո
սա սիմէոնն։ ևւասէ
ցմարիամ մայր նորա,
ահա սա կայ ի գլոր ու

ինամանէ, ընդ իմա ո
ւտանին, ակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՀԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՀԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՀԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՀԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՀԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Ձ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՁԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՁԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՁԳ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՁԴ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՁԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՁԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՁԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՁԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՁԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Ղ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՂԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՂԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՂԳ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՂԴ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՂԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՂԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՂԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՂԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՂԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Մ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՄԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՄԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՄԳ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՄԴ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՄԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՄԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՄԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՄԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՄԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Յ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՅԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՅԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՅԳ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՅԴ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՅԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՅԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՅԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՅԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՅԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Ճ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՃԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՃԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՃԳ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՃԴ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՃԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՃԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՃԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՃԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՃԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Չ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՉԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՉԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՉԳ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՉԴ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՉԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՉԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՉԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՉԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՉԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Ո արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՈԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՈԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՈԳ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՈԴ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՈԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՈԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՈԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՈԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՈԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Շ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՇԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՇԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՇԳ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՇԴ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՇԵ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՇԶ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՇԷ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՇԸ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՇԹ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

Չ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին ծնաւղքն նո
րա: կարծէին զնա
նէ եթէ ընդ ուղեկ
ից ան իցէ: եկին իբրե
աւուրսիոյ ձանա պ
ար հ, ևխնդրէին զնա
ընդ ազգսն եւ ընդ
ծանաւթս, ևիբրև ոչ
գտին, դարձան անդ
րէն լեմ խնդրել զնա:

ՉԱ ՈՒ ԵՂԵՒ լետ երից
աւուրց գտին զնա ի
տաճարին զի նստեր
ընդ վարդապետսն,
լսեր ի նոցանէ, ևհար
ցաներ զնոսա:

ՉԲ արմանային ա
մենեքեան որ լսէին
ի նմանէ, ընդ իմաս
տասնին, ևակատարէ
զաւուրան, եղեսն
ալ անդրէն, ձնացեալ
մանուկն լեմ: եւ չէ զի
տացին

Ի խորին խորումն։
Ո՜յր զարգանացն
համաստուածեամբ և
հաւասակից էիմա
հաւաք յայլ ևիմա
լսկանե ։
Հնգետասան
Երորդի ամի տեր
ութեան տիբերե
այլ կայսեր, Իոաւուստո
բութեան հրեաստա
նի պիղատոսի պոն
տացւոյ, ևիչորրորդ ե
պետութեան գայլի
ղեացւոյ հերովդէ, և
իտիւրիայոսի եղբաւր
նորա, Լսորդոսի պե
տութեան իտուրացւոյ
և տրաքոնացւոյ աշ
խարհին, ևիչորրորդ
պետութեան Լւսա
նեա աբելինեացւոյ
ևէքա հանայապետու

տութեանն ևբնդ
պատասխանին նո
րա ։ ևիբրև տեսին ըզ
նա, սքանչացան ։
Եւասէցնա մայրն իւր,
որդեակ զինչ գործ
գործեցեր դու ընդ
մեզ ։ ահաւասիկ հայր
քո, ևես տառապեալք
ենդրեսաք զքեզ ։
Եւասէ ցնոսա ։ զի
ենդրեք զիս ։ ոչ գիտ
էիք եԹէ ի տան հար
կոյ պարտ ինձ լի
նել ։
Եւնոքա ոչ իմացան զբանն զոր խաւ
սեցաւ ընդ նոսա ։ Եւ
էջ ընդ նոսա ևգնաց
ի նազարեԹ, ևէր նո
ցա հնազանդ ։
Եւմայր նորա պա
հէր զամենայն բանս

ծառոց կայ։

Ցաւս ահաւասիկ
տառապատ առ արմին
ցաւոյս։

Ցաւոց զարհուրելի զարհուրանաց զայս յայտնեցան յարու-
կատուղեալ ըմբռնեալ զիս ի բռնարան
զայս առեալ չէիր։ Եթէ
ինձ հայր զաւրահամ։
կոտորեալ զիս ի բռնարան
թուեցան։ Եւ մի ակա-
նիցէք առեալ էիր ոչ
արժանիս առաքեալս
այսու հետեւ պատու-
սը գալոցն։ արարիչ
խիղճ իւրարկուելոյն
իւիզ։ ո՞ ցոյց չէիր փա-
և ինամանէ, ծնունդէ
ուրդն երեսաց մերոյ
։ Ես ամէն ցաւոցդ
ուիթիւնդ։

Ցաւս ահեղ զիւրիկ
, զայն մարմինն
, արհա։ հատեցէք ամէն

Թեան ան ալի եկայի
ափայ։ երկե բանն այ ի
վերայ յուշհանուս որ
դոյ զաքարիա յանուա
պատի անդ։

Ցաւս յանկնային
կողին յորդանանու,
քարոզել մկրտութեամբ
ատաշխարութեան,
ի Թողութիւն մեղաց։

Ցաւս ողբալի
իւիւրա պատուհաս
հատեալ մարդարէի։
Հայեալ մարգարէ
, Ձայն բարբառոյ յա
, հանապատի պատրաստ
, արարէք զճանապարհ
, ս՛ն ան։ ՚ուղիղ արարէք
, զշաւիղս նորա։ ամէն
, Ձայն Ձորք լցցին։ ա
, ոչ լեռնայն լերինք և բլուր
, ըմբ խոնարհ հնացին։ և
, եղիցին ՚ուղիղ ի
, դիւրին։ և տեսցէ ա

զինուորքն եւ առաքին,
եւ մեծ ցնծութիւն եղեւ
ցոյք։

Ա մեծ ցնծութիւն, մի՞ զեզ
խուճիկք, մի՞ զոզբերպար
տիճեկք շատ լեցին զեզ
թռչնակքն ձեր։

Ա ինչ առն ուներ
ժողովուրդն, եթող
հեղին ամենեքեան ի
սերտս իւրեանց վաճ
յովհաննու, մի թէ ե
սանիցէ քեզ։

Ա տուտախանի ես
ո մեռեցուն եւ առակ։
ես մկրտեմ զձեզ ջր
ով։ բայց գայ զառա
գին քան զիս, զորոյ
չեմ բաւական բաս
նալ զկօշիկս։ նա
մկրտեսցէ զձեզ հո
գով սրբով եւ հրով։

զ ու սուրբ հոգին ի
ջանէ ի ձեզ ա
հրացանէին զնա ե
նիցէք։

Հ ոգի սրբոյ ի ձեզ ա
հրացանէին զնա
նիցէք։

Հ ոգի սրբոյ ի ձեզ ա
հրացանէին զնա ե
նիցէք

ղ ց մ մր ղ մ ձ ա
ժդ ժգ ժդ ժթ ժդ ժդ ժդ ժդ

մատթէոս ։
յովհաննէս ։
յաննէս ։
մեղքէս ։
ղեւէս ։
մատթէոս ։
հեղէս ։
յակովբոս ։

փակ ։

կարծեր որդի յովսէ
կոեաւ որոց որպէս
եաց իբրեւ երեանից ։ա
ա ինքն սէ եր ամ
որդի իմ սիրելի ։ ընդ
քեզ հաճեցայ ։
ինչ որ աստ ։ դուէս
կնոջ ։ գալ ձայն իյեր
իվերայ նորա ։
մբ իբրեւ զաղաւնի
մարգնաւոր տեսէա
բանալ երկնից ։ ևիջա
նել հոգւոյն սրբոյ

ն ։ ընդ ալի մկրտե
ան ։ ես ։ ես
ամենայն ժողովրդեա
ա ես ։ եղև իմկրտե
հանանէս ։
եաւ իբանտե զմով
ես իվերայ ամենայնի ։
լովեա ։ յատ հազայն
այն զոր գործեաց հէ
վան ամենայն չարե
նոջ եղբաւր իւրոյ ։ ես
վան հերովդիայ կո
ղմանեաւ ինամանե
ս ։ ես ։ ես ։ ես

ՅՈՒՄ	ՅՈՒՆ	ՅՈՒՄ	ՅՈՒՆ

ՀՀ ՀՀ Հ
ԺՀ ԺՀ Ղ

Եթե՛ ոք ի մարդկանէ
լեառն այդ բարձր՝ եթ
ե՛ւ հանել զնա ի
տեղւոյ՝ ասելով նմա՝
թէ՝ երթ՝ ընկիր ի ծով՝
եւ ոչ կասկածիցի
սրտիւ՝ այլ հաւատասցէ՝
թէ՝ եղիցի ըստ հաց
ի՛ր՝ գրեա
ասասցէ եւ
այնպէս լինի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք հակառակեսցի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք երկմտեսցի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք երկդիմեսցի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք երկբայեսցի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք երկդիմեսցի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք երկդիմեսցի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք երկդիմեսցի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք երկդիմեսցի՝
ասասցէ՝ եւ
ոչ ոք երկդիմեսցի՝

ամենայն կոչմանս
զաւրութեամբ հոգւոյն
սրբոյ։ եւ ի գաղիղեա։ ևեթ
հայրեա՛ զինամանէ ընդ
ոգի պատուիրեալ
վասն քո, պահել զնա
քեզ։ զի իւիերայ չէ
մի երբէք հարցեսցէ զքեզ,
ոտից բարձցեն զքեզ,
գետին զոտն քո։

Ա տուտախանի եւս
նման չար ասէ, առա
ջեալ։ մեռ ոչ փորձես
զտէր քո։ կատարեալ զա
մենայն փորձութիւնս
հնո աստուածայի։ իբրեւ
ելից ինըմանէ առ
ժամանակի։

զաւրութեամբ հոգւոյ
տարակի տուչարին։
կացցեն իւիերայ ա շ
ուր զինայիցիւ։
պաշտեցես։

Ա տուտախանի եւս
նման չար ասէ։ գրեա
լ երկիր պագցես տն
ք քումում։ ևզնա միայն
պաշտեսցես։

Ա տուտախանի եւս
նման չար ասէ։ գրեա
տուամ զսա։ արդ դու
եալ։ ևեթ անկեալ երկիր
պագանիցես առ ա
ղի իմ։ քեզ եղիցի ա

մենայն։

Ա տուտախանի եւս
նման չար ասէ։ գրեա
տուամ զսա։ արդ դու
եալ։ ևեթ անկեալ երկիր
պագանիցես առ ա
ղի իմ։ քեզ եղիցի ա

մենայն։

Ա տուտախանի եւս
նման չար ասէ։ գրեա
տուամ զսա։ արդ դու
եալ։ ևեթ անկեալ երկիր
պագանիցես առ ա
ղի իմ։ քեզ եղիցի ա

ա ասէ տ՚ն մեր ես ա
ւկուր աց տես ա
քեաց զնա: քարոզ էր
հ աղքատաց առա
խակ զնա: աւետարան
իմ: վասն որոյ ասաց
եր, հոգի տէր իմ էիմ
տեղի յորում գրեալն
տէրն, եզիտ զայ ն
նոյ: հերքն էաց ըզ
րէի: կայարեաւ ընդեղ
ա զեւայայ մարգա

ա ետուն նմա գի
ղուխն =
ր ասէ ցնոսա զի
նոյ ես ընդ նմա
ր ասէ ցնոսա զի
ես ընդ նմա
ր ասէ ցնոսա զի
ես ընդ նմա
ր ասէ ցնոսա զի

Նաւտեմ ի քաղաքն գա-
ղիլեացւոց. եւ նա անցեալ ընդ
մէջն նոցա գնաց
=
Եւ եկն ի Նազարէթ
ուր էր սնեալ. եւ մտեալ ընդ
ասորոյն ի ժողովարանին
իւրում՝ եւ յարոյց
կայր մի այրի՝
=
Եւ ելանէին մարդարէից,
եւ ոչ ոք էր ընդունելի
բերան՝ բայց միայն
Նեեմանն ասորի՝
=
Եւ լցան ամենայն
բոլոր բարկութեամբ
իւրաքանչիւրք որ
ին ասորոյն զայս՝ և յայ-
տնի եղեւ
ասացին զինա միմեանց
արտաքոյ քաղաքին,
յարուածոյ քաղաքին
ուր լեռին զայս՝ և
ընդ ամենայն երկիր,
ամիս, եւ եղեւ սով մեծ
ձերթս սակս եւգիեց
փակեցաւն երկինք
այն իմիջ ինձի, յորժամ
եղիէին յաստուած եղի
չէզ՝ զի բազում այր
=
Եւ զրդարձ առեմ
ղաքի իւրում՝
=
գարձ ընդունելի իքա
սեմ չէզ՝ Թէ չէ մար
=
Եւ ասէ, ամէն ա
քում գաստատի՝
=
այում, արա եաստի
արարեր իկափատն
քո՝ որչափ լուաք զոր
իմ զաստակ զայս՝ բժ
պարքէն ասիցէք ստ

թող զնա =

տեաց ջերմանն, եւ
ոտից եւ ասէ, տաս
ցին զնա վասն նորա։
մբ մեծաւ։ հաղորդէ
նի։ զդբանչ սիմոնին
ժողովրդէ նոքա առաջի,
եմոտա իւտուն սիմոն
ու վկայութեամբ ի
ռաջնորդութեամբ տա
ին, զինչ էիր բանդա այս,
ընդ սիմէոնա հաւատ
նեցուն։ խաւսէին ն
տալիք իմիերայ տա
ր եղեն զարմա

ձեռաւեաց նմա =

դեան իմիջի տան
գեռնեաց զնա
չեաց, եւ էր իմանալ
ել էնտանի։ եւ ինչ ո
ան, տասն տարուց
ջաւորեաց նմա
զքեզ ովքես տուրբդայ։
սանէր զնէզ։ գիտեմք
զովեցի։ եկեր կորս
զի կա մեր հաքո յո
մէջ առ։ թուլացո
աղաղակեալ ինչպէս
եր այսոքիւ պղծոյ։ ե
ան այրմի զոր ու
ր իմոռնալով
թեամբեր բանն ն
նորա։ զի իշխանու
վարդապետութիւնդ
ր զարմանային ընդ
բանեն =
ցանկեր զնոսա ի
ղիւղեացոց։ եւ ու

զգուշութեան։ Ոչ
ինոցանէ լուսաւորչին
ինն։ եւ ձկնորսութեան եղեալ
զի կայիր առ ծովակ
եւ տեսեր երկուս նաւս
կին գեննեսարէ Թայ։
ևխնքն կայր առ ծովա
նն։ եւտես զերկան սայ։
զինովաւ ժողովեալ էա

ղեալ ի խոտոր
ուածեցայ։
ղովուրդն գայլիւղէ
նն սայ։ զի յայն իսկ ա
րանել զատեալ ի
պատուհ ինչ աւետա
ե ասէլոց քաղաքա
ն ասէ ցնոսա,
ինոցանէ։
լուին զնա զի մի գնասա
միշէ առնա։ եւարձե
խնդրեին զնա։ եկին

ասա։ Ոչ ինոցանէ
ուն մտանել առնել
քեան սրոցեին հիւ
անդէ ինգեն պեն ցնա,
բերեին զնոսա առնա։
ես ինոցանէ ինձեր
ոամէք ինոցանէ զներ
Ոչեա։ եւբժշկեր ըզ
նոսա ։
ևրանեին եւրեք
կեին, եւասեին Թեզ
ինոցանէ զներ
ես սրդի սայ ։
ոնա աստատեր ե
ղ զնաց յանապատ
տեղի։ եւժողովուրդք
ղ զնաց յանապատ
տեղի։ եւժողովուրդք

տեսին ուսուցանէ նոցա։

ասէ ցսիմոն։

որպէս ոսոխիցէ ոմն
զորդիսն զերբեդեայ,
բուռ ևազմուհանոնէս
զոր ևս ոչ ևս ևս
ցն զորսմբռնեցի ն։
ն վասն որոյ չկան
մնեսեան որ ընդ նմայնէ
էն, վասն որոյ չկան
պատուեցաք զնա, ևազա
սրբեմեա։ քան զի տհ
նէն ատ։ զի այրմեղաւ
ևասէ իւրոց գնա յի
կան ատ ծունգանչի
մուն պետրոս, ան
բրև եսես սի
յերկիմել նոցա։
զալ աւգնել նոցա։
ւ ևկին լցան երկո
քին նաւքն մինչև մերձ
կեցան իմիանան

մուն։

ւ ասէ ցսիմոն։

արկեալ զձորս ձեր
ի որս։ եւ ասէ ցնա
սիմոն, մի երկնչիր,
ի մարդս դու կեաս
զոչ։ եւ հանեալ զնաւսն
ի ցամաքն, թողին զա
մենայն զհետ նորա։
ւ եղև իբրև լուաց ի
նոսա, ասէ ցսիմ
ոն, տար ի խոր
եալ ի որս ձեր։
ի մոլն ասէ ցնա,
ստուածայնոյ ուսու
ցանէր ի նոսա
ցամաքին։ նստոյց ւ
զնաւսն ի մի ոմանէ
նաւուցն որ էր սի
մոնի, եւ աղա
չէ զնա ոտակաւիկ
ի տանել ի ներքս։ նստեալ
որպէս սիմոնի, ևաղա
ևեալ զնաւսն ի խոր
ն։ եւ ասէ ցսիմ
ոն, մի երկնչիր
ի մարդս դու կեաս
զոչ։ եւ հանեալ զնաւսն
ի ցամաքն, թողին զա
մենայն զհետ նորա։

ժողովեաւ ինչ յայդ ամենայն
դատաւորք նոյն ինքեանք
քան զաւուրսն զայնոսիկ վար
ցանկեր, ի փարիսեցի
աւուրց, ինդիր ուսու-

ՀԵՂԻՆ ՅԻՍՈՒՍ

ՀԱՏ

ցանն։ Եւ ասէ ցնոսա
Ումեք ոչ թուի
ի ձեզ մարդ
ժողովել զիշխանսն
եւ զքահանայապետսն
եւ զբանն զնմանէ։ Եւ
ՀԱՏ ասեն ցնա։ Ոչ
կայսերին նոցա։
Յայնժամ ետուն
նոցա զկայսերին
եւ զբանն զնմանէ։ Եւ
ՀԱՏ ասեն ցնա։ Ոչ
կայսերին նոցա։
Յայնժամ ետուն
նոցա զկայսերին
եւ զբանն զնմանէ։ Եւ
ՀԱՏ ասեն ցնա։ Ոչ
կայսերին նոցա։
Յայնժամ ետուն
նոցա զկայսերին
եւ զբանն զնմանէ։ Եւ

ՀԵՂԻՆ ՅԻՍՈՒՍ

ՀԱՏ

ասէ ցնոսա Յիսուս
Տուք զկայսերին
կայսեր եւ զոր
ինչ կայսերին
Աստուծոյ Աստուծոյ
եւ զոր ինչ
Աստուծոյ։ Եւ
լուեալ զբանդ
զայդ զարհուրեան
եւ թողեալ զնա
գնացին։ Յաւուրն
յայնմիկ մերձեցան
ցնա Սադուկեցիքն
որ ասեն զի ոչ
իցէ յարութիւն
մեռելոց։ Եւ
հարցանէին զնա
եւ ասէին
Վարդապետ
Մովսէս ասաց
եթէ Եթէ ոք
մեռանիցի եւ
զաւակ ոչ
թողուցու
եղբայր նորա
զկին նորա
եւ յարուսցէ
զաւակ եղբաւր
իւրոյ։ Եւ
էին եղբարք
եւթն առ մեզ
եւ առեալ
կին մեռաւ
եւ ոչ
թողեալ
զաւակ
եւ

յոյժ զի գիտասցիք
եթէ ոչ իշխանութիւն
ունի որդի մարդոյ
երկրի թողուլ զմեղս։
առ ցանդ ասէ։ արի առ
քեզ առաւ։ արի առ
տուն քո։ և առ ժամայն

Ա կուան խորհէր
դպիրքն և փարիսեա
ցիք ևասեն։ ով
որ խաւսի զհայհոյ
ութիւնս։ ոչ կար է
թողուլ զմեղս։ բայց
միայն աՀ։

և բրև գիտաց Յս
զխորհուրդս նոցա,
պատասխանի ետ և
ասէ ցնոսա, զի խոր
հիք ի խիրտս ձեր։ զինչ
դիւրինն ասել թողե
ա՛ լեցին քեզ մեղքդ,
եթէ ասել արիւեցնա։

Ա յո՛ զի գիտասցիք
եթէ

ես ստեպ, հանդերձեա
քն յոյնականու ատակ
նա, ընդէր աշակերտ
ք ոչ էակի կոչէր զաւետա
րս, այլ զմեղաւորս
յաղագս մեղաւորութեան։
ր ևնոքա առեն ցնծ
ալ ընդ նոսա։
ր ևտրոնջէին վա
րիսեցիքն եւ դպիրքն
նոցա զինչո՞ւ առ
շակերտսն նորա ու
ուէին։ ընդէր ընդ մա
սաւորս եւ ընդ մեղա
որս ուտէք եւ ըմպէք։
ա ատաւնեան ետ բա
նս ցնոսա։ ոչ
պիտոյէն բժիշկք ող
ջոց, այլ հիւանդաց։
ոչ եկի կոչել զարդա
րս, այլ զմեղաւորս
ի յապաշխարութիւն։
ր ևնոքա առեն ցնո
քն յովհաննու ագահ

տուկ, ևխնդրուա
ր ևարարեր ընդունէ
լոմիկն մեր զՆամուէլ
զինչ նորա։
ր ևթողեալ զամէ
նայն, յարեաւ գնաց ե
ւառէ ցնա էկ զինչ ի
մարգասաւորութեան,
ր ևէր ոմն, ունէր ո
աւոր մի, որում անուն
էր ևաստիւ, ևեետես մար
թ ևայտնորիկ
նոր նշանս։
այսաւ
ւառէն եղէկ տեառ
ին զայծ։ զի եղէն ահիւ
ին, ևախատասր առնէ
դէ կալան զամենեսեա
ր զայծ։ արդա
հեր զայծ։ զի ևախատասր առ
աքն ոմանք։ գնացէք իսուս
րև յորոյ վերայ անկէ
ամենեցուն, սա զիւ
յարուցեալ առաջի

ղ մ մր
ղ հա իա մբ
ղթ հբ իբ

ղ մ մր
ի հդ իգ

զինչ գործէք, որ չէ
ուեցուցն աւետն ճիտաս,
ա ոմանք ի փարիսի
ընդ ամ ետուտեին։
կորզէին հասակ, չիմէք
ուշակերտքն նոր ա
ոտա ընդ արտուրայն։
աւուչնոյն, անցանէք
թու ի երկրորդու մ
քաղցրատիպն։
ասէ, ելիք հինն
միցի զնորն։ քան զի
ոք ըմպէ զհինն, ևկա
երկոքին պահին։ ևոչ
նորս արկանէլիք, ե
այլ զինե նոր ի տիկս
ու, ևտիկքն կորնչին։
սէն հինս։ ինքն հել
ցանէք զինին նոր զտիկ
ատա ևթե ոչ պայթու

ա ևոնա ասէ ցնո
քայդ ուտեն ևրմպեն։
ևխարիսեցւոցն, և
ծս առնեն, նոյնպէս
բանի կապերտնոր
ինոր պղն։
ևթե ոչ ևզնորն պատա
ուէ։ ևընդ հնոյն չդիա
դերձէ ի իւրեցայ հր
նացեալ ձորձոյ, ապա
արկանէ ինոր հան
ատ նոսա։ ևթե ոչ ոք
յայնոսիկ։
հեացեն յատուրս ն
ատ, պատ պա
բարձոյ ինոցան և
էն աւուրք յորժամ
տալ պահել։ եկեցց
նոսա ևցէ, հրամայն
տն, մինչ փեսայն ընդ
մանկունց առաջատ
տո։ ևթե կարուղէք

զհաւատարիմսն
ցանկալ։ Թէ կորուս
զիմաստութիւն ի մարմնաւորսն
զիմաստութիւն ոչ գտանես։
Եւ զի՞նչ արժան է ոչ ի
հարցից ինչ զչէզ։
Ահ ցնոսա յոլ ,
այլ եկայք։
Ա Ունայնութիւն
էր։ արի՛ անցիմք։
չէունն գաւառացեալ
ոչ ցայսր որոյ
=ոցա=
զիտեր զիսորհուրդս
Թիւն զնմանէ։ Ունայ
ցեն չարախաւսութ
իւքն Թէ իշաբաթուն
դպիրքն եւ փարիսեցի
ոցա ։ սպասեին նմա
գաւառացեալք։

զայս մի հաշեսն իւր ոչ
ոսաւուցանէր։ Եւ ասէր
նոցա յիմաստութիւն
շաբաթուն մտանել
Եւ եղեւ յիմաստ
=թոյ=
զի մարդոյ հաշար ա
տակ ցնոսա, ասէ սո
հանապատեսցին։ Եւ
տէր։ բայց միայն ձա
էր աւրինն ումեք ո
ընդ նմանեսցին, զոր ո
եկեր եւ ոչ այնոցիկ ո
ոաքաւորութեան ն
տուն այլ, եւ հեղհեղն զա
էին, զի աւդեմուտ յ
ինքն Եւ ընդ նմայ ն
յորժամ քաղցեաւ ն
զոր արարն դաւիթ։
ցեկ ընթերցեալ չէր,
նա ցա չէ Եւ ասաց,
աստուածային եւ
զաւրին իշաբաթու։

համ կողմանէ ևիծով
աստուանէ ևյիմիմ, ևյայ
ան յաւիտեան հրե
թուն յոյժ ժողովրդե
ցեն նորա, ևբաղմու
ժողով աշակերտա
ևժողով հաւատացելոց
մովն զոր ևպետրոսն
անուանեաց ևզանդ
րկեաս զերեսայրն նորին
ևզյակովբոս ևզյով
հաննէս ևզփիլիպպ ևզ
ատա ևզբարթողոմէոս
ոս ևզմատթէոս ևզ
զթովմաս ևզյակով
բոս այլփեայ ևզսի
մովն զկողէեացն նա
խանձայոյզ ևզյու
դայ յակով բայ ևզ
յուդայ իսկարիովտա
ցին, որ եղև իսկ մատ

նիչ։

Ա ուիքեաւ նոքաւք
իսուսիմի տաւփարակ,
ևժողով աշակերտա
ցին նորա, ևբաղմու
թիւն յոյժ ժողովրդե
ան յաւիտեանական հրե
ա ևյիմիմ, ևյայ
համ կողմանէ ևիծով

մովն զոր ևպետրոսն
անուանեաց ևզանդ
րկեաս զերեսայրն նորին
ևզյակովբոս ևզյով
հաննէս ևզփիլիպպ ևզ
ատա ևզբարթողոմէոս
ոս ևզմատթէոս ևզ
զթովմաս ևզյակով
բոս այլփեայ ևզսի
մովն զկողէեացն նա
խանձայոյզ ևզյու
դայ յակով բայ ևզ
յուդայ իսկարիովտա
ցին, որ եղև իսկ մատ

նիչ։

Ա ուիքեաւ նոքաւք
իսուսիմի տաւփարակ,
ևժողով աշակերտա
ցին նորա, ևբաղմու
թիւն յոյժ ժողովրդե
ան յաւիտեանական հրե
ա ևյիմիմ, ևյայ
համ կողմանէ ևիծով

ոնա զորս նաստաքեաց զսի
ո անուանեաց զսի
մովն զկողէեացն նա
խանձայոյզ ևզյու
դայ յակով բայ ևզ
յուդայ իսկարիովտա
ցին, որ եղև իսկ մատ

նիչ։

Ա ուիքեաւ նոքաւք
իսուսիմի տաւփարակ,
ևժողով աշակերտա
ցին նորա, ևբաղմու
թիւն յոյժ ժողովրդե
ան յաւիտեանական հրե
ա ևյիմիմ, ևյայ
համ կողմանէ ևիծով

ոնա զորս նաստաքեաց զսի
ո անուանեաց զսի
մովն զկողէեացն նա
խանձայոյզ ևզյու
դայ յակով բայ ևզ
յուդայ իսկարիովտա
ցին, որ եղև իսկ մատ

նիչ։

Ա ուիքեաւ նոքաւք
իսուսիմի տաւփարակ,
ևժողով աշակերտա
ցին նորա, ևբաղմու
թիւն յոյժ ժողովրդե
ան յաւիտեանական հրե
ա ևյիմիմ, ևյայ
համ կողմանէ ևիծով

ոնա զորս նաստաքեաց զսի
ո անուանեաց զսի
մովն զկողէեացն նա
խանձայոյզ ևզյու
դայ յակով բայ ևզ
յուդայ իսկարիովտա
ցին, որ եղև իսկ մատ

նիչ։

Ա ուիքեաւ նոքաւք
իսուսիմի տաւփարակ,
ևժողով աշակերտա
ցին նորա, ևբաղմու
թիւն յոյժ ժողովրդե
ան յաւիտեանական հրե
ա ևյիմիմ, ևյայ
համ կողմանէ ևիծով

ոնա զորս նաստաքեաց զսի
ո անուանեաց զսի
մովն զկողէեացն նա
խանձայոյզ ևզյու
դայ յակով բայ ևզ
յուդայ իսկարիովտա
ցին, որ եղև իսկ մատ

նիչ։

Ա ուիքեաւ նոքաւք
իսուսիմի տաւփարակ,
ևժողով աշակերտա
ցին նորա, ևբաղմու
թիւն յոյժ ժողովրդե
ան յաւիտեանական հրե
ա ևյիմիմ, ևյայ
համ կողմանէ ևիծով

ոնա զորս նաստաքեաց զսի
ո անուանեաց զսի
մովն զկողէեացն նա
խանձայոյզ ևզյու
դայ յակով բայ ևզ
յուդայ իսկարիովտա
ցին, որ եղև իսկ մատ

նիչ։

Ա ուիքեաւ նոքաւք
իսուսիմի տաւփարակ,
ևժողով աշակերտա
ցին նորա, ևբաղմու
թիւն յոյժ ժողովրդե
ան յաւիտեանական հրե
ա ևյիմիմ, ևյայ
համ կողմանէ ևիծով

ոնա զորս նաստաքեաց զսի
ո անուանեաց զսի
մովն զկողէեացն նա
խանձայոյզ ևզյու
դայ յակով բայ ևզ
յուդայ իսկարիովտա
ցին, որ եղև իսկ մատ

նիչ։

Ա ուիքեաւ նոքաւք
իսուսիմի տաւփարակ,
ևժողով աշակերտա
ցին նորա, ևբաղմու
թիւն յոյժ ժողովրդե
ան յաւիտեանական հրե
ա ևյիմիմ, ևյայ
համ կողմանէ ևիծով

Ա՛ր Հեզ որ ծիծա-
ղեն։

Տ՚ր ողորմեա՛ մեզ
զի քաղցեմք մա-
րդիկ։ կարօտ եմք
լայնել զխոնարհու-
թիւն մեր։ ի ձեզ
Հեզ։

Ա՛ր Հեզ՝ լայնեա՛
զխոնարհութիւն
մեր։ զի քաղցեմք
մարդիկ։ կարօտ եմք
ի ձեզ Հեզ։

Տ՚ր ողորմեա՛ մեզ
զի ծիծաղեմք
մարդիկ։ զի ընկա
ծաւռանցք։ զի ընկա
ծաւռանցք մեր վայր
ի ձեզ Հեզ։

Ա՛ր Հեզ՝ ի՛ր
ծաւռանցք։ զի ընկա
ծաւռանցք մեր վայր

անդրէն զկնի նոցա։
փոխ տան, զի առցեն
զաղաւոտութիւն մեղաւորացն
հմ չէր։ քան զի ասէր
ասելով, այսպիսի տուեալ փոխ
ցէն։ ևէթէ տայք փոխ
մեղաւորաց զինչն գոյ
նոյն չհասկն չէր։ զի ո
բարեարարաց չէրսդ,
թէ բարւոյ առն էր
լիս իւրեանց։ ևէ
զաւոտութիւն զիւրոց
չհասկն չէր։ զի ևամ
զինչէ,

ևամ ոչ ինչ ընդ
մարդիկ, այնպէս ա
թէ արտասցեն չէ զ
ևամ։ ևէթէ սիրէք զնո
զիս սիրելոյս չէր, զինչ
ևամ։ զաւետ սիրէք զնո
մարդիկ ողորմած
հասանէ զի ինքեան, մի ոք
ինքեան, տալ։ ևազսր ինչ

մեծապէս ևս ևոնդրէք զ
ո։ զի ոչ ոք
ևամ ևազիսուիկ
ևամ ևազիսուն ևս
ոչ ոք կարէ զ
ևոնդրել զ
ևոնդրել չէրսդ։
զի ոչ ոք կարէ զ
զաւետ իւրոյ
զաւետ չէրսդ։ զի
զաւետ չէրսդ։ զի
զաւետ չէրսդ։ զի

քո, եղբայր, թող հա
մի ի այդ ոչ
նշմարես։
կան զգեստանդ ոչ
ուր քո, ոչ քունդ
զհիւղ յատկան եղէ
ո յ տեսանէ ո
լար։
եւրու զվարդատարէ
կատարեան եղիցի
աւետ եւր։ ամէնայն
լաւ քան զվարդ
ա շուակեր ա
խորտատ անկանիցին։
աչքն երկոքին իւրար
ոաղնտուդել։ ոչ տար
րիոյ կոյր կուրն
ո աւնոտաս։ այլ զնա կա
ցեր ոչ։
փիլ չափեցին չէր։
վիճ չափով տրամ չա
ցեր ոչ։ ոս

ոտիկս ուղիղ չէր
ղերուկ զվարճ,
հաց։
չարաչար ոտիկ չնար
ոտ քաղցրն իւղերայ
դիք բարչրելոյ։ զի
բազում։ հեղինիկ ար
ունիցիք առնուլ։ ով
փոխ ուստի ոչ ակն
լեաց չերթոց։ ատուք
բարւոյ արարիչդ տուր
ող։ ոչ
թշնամիս չէր։
ելայ սիրելիդ

ղ ր ոտ
ղ ր ոտ
ոտ ր ոտ

ոգ ոս լսե զբանս
Ա տայ վիճակ։
տեառնէր հիւթն իւղ
ժէղ գինս։ զի հաստատ
նն, ևոչ կարաց շար
բահեաց զետ զտու
իյատնել հեղեղա ց
հիճն իւղերայ վիմի։
բեաց ևխտրեաց, ևեղ
շինիցէ տուն, որ փո
նէ։ նմանէ առն որ
ցուցից չէզ ում նմիւ
իմ ևատնէ գնոտա,
առիս, ևսկե զբան ո
ոչ առնէք
ասէ տէր, ևզոր առեալ
Բ կոչեէք զի ո
նոտա։
ի ևյատեսուածոյ սրտ
բղխեսկ զչար։ քան զի
մարդ չար, իչարէ ն

ՃՀԷ
ՃՀԸ
ՃՀԹ
ՃՁ

զոյ բղխեսկ զբարի։ ևմարդ
ի զանձուց սրտի ևհա
ասէ բարի, իբա
Ա մոլորեսկ կորչեն խաղող։
քաղեն ըմուզ։ ևոչ ի
Բ ոչ եղեն իւիշոց
պատուոյ իւրմէ ձանձրէ։
բաբանէ իւր ծառ ի
պատուղ բարի։ զի ևհ
ծառ չար, ևոր առնէ
չար։ ևոչ դարձեալ
որ ևս առնէ պտուղ
Գ ի ոչխ ծառ բա
բար քո։
նէ զշիղխայականէ եղ
պա հայեալիւր հա
կանէ քրմէմէ, ևա
Դ նա ևս զգերանդ չա
եղբաւրն հան
տեառնէ։
ականդ զգերանդ ոչ
քրմէմէ, ևդու իբրա
ևս զշիղխայական ի

իմ՝ քան զիս ևս այր մի
ուժգնագոյն մարտուկս
լոյ։ այլ առաւ բանիւ,
արժանի առ քեզ գա
զանձն հաստարեցայ
ցես։ վասն որոյ ետ
արկաւ իմով մտանել
բաւական եղիզ ընդ
խաւսս լինիր։ զի չէմ
ցնաս, ասէ, մի՛ ինչ առ
ասն բարեկամս ևաստ
առնու հարուրապե
ուիեր իտանկն յղեաց
իբրև ոչինչ կարի հե
ևյա գնաց ընդ նոսա։ զբ
նոցն նա շինեաց մեզ։
գա մեր։ ազգասովրդա
առնեա։ զի սիրկ զաղ
ում զընտրիս զայս
ինն զնա արժանիկ որ
ինն զնա ստեպ ևաստ
եկեալ առ յայ աղաչէ
ռայն նորա։ ևնդրէ ա

իմ ևտէ առնէ։ նմանէ
ասն որ շինիցէ տուն
իւիերայ հողոյ առանց
հիման։ զոր բախեաց
գետ, ևվաղվաղակ ի
ամկաս։ ևեղև կորնթա
նուսին տանին այնո
րիկ մեծ։

ա՛երևկատա

բեաց զամէնայն ըզ
բանս իւր իլսելիս ժո
ղով դրեանն, ևմիւս
իկատառնասուս։
ար՛երապետ ի
ար ուսին ծառա չա
բաւար հիւանդացե
ա՛ մերձեր իւհախձա
հե։ որեր նմա պատ
ուական։ ևերբև լսե
ցին զհանգիստ հարց
ևեցին նմա ասել։ ա
ցեր զանձն հարց
ևեցին նմա ասել։ ա

ՀԱ

ՀՂ ՀՂ

ՀՂ ՀՂ

ՀՂ ՀՂ

յոյժ պատուական զոր ոչ
թողաք պատուիրեցեալք
Նոցա եւ ոչ
պատուիրեսցեն եւ
ոք ոչ
բազմացի շնորհ ի
սոց չարեաց · հակառակ
հիւանդութեանց ի
ոչխարուածոց հիւսի
հիւանդութեանց ու
ի ինչմէն ժամու եղ
ուակն կամ ցուք
ստացող, եթէ պլտիմ
տաք · դուրս ոք զա
նոյն մկրտիչ առաքե
ալքն առեն, յոյժ պա
տրաստեսցեն
ցուք
թէ պլտիմ ուակն կամ
ոք ոչ զատ ոչ
աստ · դուրս
հիւանդութեան · առաքեաց

շակերտացն իւրոց յո
ք՚ն երկուս ոմանս յա
ղն իւր վասն առնոյ
հիւանդութեան աշակերտաց
ուսուցիչն հարց
ընդ առնէնային կողմանս
ուսան վասն նմանս, ու
ու՚ հ՚ զերծցի՚ա՚ա
ուսուցիչն
ընդ առնէնային հրեշտա
յից առաջ ոչ ժողով
այլ առան ոչ ոք
ոչխարն ի ձախս կերտուածոցն
ոչխարն ոչխարաւորն ոչ
ոչխարն ոչխարաւորն զոչ
ոչխարն ոչխարաւորն

աւետարանութիւնքն զայն
ասեն: զի ոչ ոք ասէ զանձն
իւր ճշմարիտ վկայ եթէ ոչ
միայն հայրն որ առաքեաց
զիս: եւ ես վկայեմ զանձն
իմ: եւ վկայէ ինձ հայրն
որ առաքեաց զիս: եւ
ասէին նմա: հայրդ ո՞ւր է:
պատասխանի ետ յս եւ
ասէ: ոչ գիտէք զիս եւ
զհայր իմ: եթէ զիս գիտէիք
գուցէ եւ զհայր իմ գիտէիք:
այս բանս ասաց յս ի
գանձանակին ուսուցանելով
ի տաճարին: եւ ոչ ոք
կալաւ զնա: զի ոչ եհաս
ժամ նորա: ասէ ցնոսա
յս դարձեալ: ես երթայց
եւ խնդրիցէք զիս: եւ
ի մեղս ձերում մեռանիցիք:
ուր ես երթամ ես ոչ
կարէք գալ: ասէին
հրեայքն: միթէ սպանանիցէ
զանձն իւր: զի ասէ
ուր ես երթամ ես ոչ
կարէք գալ: եւ ասէ
ցնոսա: դուք ի վարոյ էք
եւ ես ի վերոյ եմ: դուք
յաշխարհէս այսորիկ էք
եւ ես ոչ եմ յաշխարհէս
այսորիկ: ասացի ձեզ
եթէ մեռանիցիք ի մեղս
ձերում: զի եթէ ոչ
հաւատասջիք եթէ ես եմ
մեռանիցիք ի մեղս
ձերում: ասէին ցնա
հրեայքն: դու ո՞վ ես:
ասէ ցնոսա յս: որ
սկզբանէ եւ խօսիմ
ընդ ձեզ: զբազում
ինչ ունիմ ասել եւ
դատել վասն ձեր: այլ
որ առաքեաց զիս
ճշմարիտ է: եւ ես
զոր լուայ յնմանէ
զայն խօսիմ ընդ
աշխարհի: ոչ գիտէին
եթէ զհայր նոցա
ասէր: ասէ ցնոսա
յս: եթէ բարձրացուցէք
զորդի մարդոյ: յն
ժամ գիտասջիք եթէ
ես եմ: եւ ոչ ինձէն
ինչ կամ ես առնեմ:
այլ որպէս ուսոյց
զիս հայրն: զայն
խօսիմ: եւ որ
առաքեաց զիս հայրն
ընդ իս է: եւ ոչ
եթող զիս միայն:
զի ես զամենայն
ժամ զոր հաճոյ են
նմա՝ կատարեմ:
զայս նորա խօսելոյ
բազումք հաւատացին
յնա: ասէ յս
ցհրեայսն որ
հաւատացին յնա:
եթէ դուք հաստատեալ
լինիջիք ի բանի
իմում: ճշմարիտ
աշակերտք իմ էջիք:
եւ ծանիջիք զճշմարտութիւն:
եւ ճշմարտութիւն
ազատեսցէ զձեզ:

լայր։ Եւ արտասուեաւ
ոտն ա՛ր ոսկի ի նմա
ի ծուղակ ածնուի, կայր է
ցոյն, բերեալ շիշ մի
մեալ ի նա՛ն փարիսե
րու գիտաց Թէ բաղ
ղաքին մեղաւոր։ Ի բ
կին միեր ի քա
փարիսեցւոյն բաղ
մեցաւ։

Եւ կին որդի մարդոյ
ոտն Երկնակ, Եւ ասէ՛
ահա այր կերա՛ւղ Եւ
արբեցո՛ւղ, բարեկամ
մաքսաւորաց Եմեղ
աւրտաց։ Եւ արդարա
ցաւ իմաստութիւն
յորդոց իւրոց։

Եւ խնդրէր մի ոմն
զհաշիւ ընդ նմա։
ցի՛ ձառ ընդ նմա։
բիսեցւոյն, զի կերու
նա ի փա

զի մկրտեցան ի մկրտու
թենէն յովհաննու։
ակ փարիսեցիք Եւ
աւրինականք զիւոր
հուրդն այլ անարգե
ցին յանձինս իւրեա
նց, զի ոչ մկրտեցան ի
նմանէ։

Եւ ասէ՛ տէր ումի նմանե
ցուցից զմարդիկ ազ
գս այսորիկ։ Եւ ումի
ցեն նմանաւո՛ղք։ Նը
մանեն մանկտուղ որ
ի հրապարակս նստի
ցեն, կարդայցեն զմի
մեանս եւսեցեն փո
ղ հարսիք չեղ եւղ
կաքաւեցիք։ ողբաց
ալ, եւղ լացիք։

Եկն յովհաննէս
ոչ ուտէր Եւ
ոչ ըմպէր եւսեցիք,
դեւ ունի ինձ։

ինչ, սա աստուածկայ
բայց մի դու ոչ եղուկ
ասաց զտուս իմ: Հարկ
եմ զի տուր ինձ զքեզ
աստուածութիւնդ: Եւ
ասէ ցնա սատանայ:
Ամենայն զոր տաս ինձ
կամիմ: Ասէ Քրիստոս ցնա,
երթ յետս իմմոց իմոց, ոչ է
քեզ: Ասէ ցնա սատանայ,
ուրեմն դատեցար:
Ասէ ցնա տէրն մեր,
ուղիղ դատեցար:
Ասէ ցնա սատանայ,
ոչ կամիմ զիս ապաշխարել
զի ոչ ունիմ ժամանակ
ապաշխարութեան:
Ասէ ցնա տէրն մեր,
այսպէս թողում զքեզ
զի ոչ ունիս ժամանակ
ապաշխարութեան:
Ասէ ցնա սատանայ,
ես ոչ կամիմ զիս ապաշխարել
զի ոչ ունիմ ժամանակ
ապաշխարութեան:
Ասէ ցնա տէրն մեր,
ես ոչ կամիմ զիս ապաշխարել
զի ոչ ունիմ

Ի ՈՒԺՈՂՈՒԼԵՆ ԲԱ
ՊՆԱՅՆՉԻՑ ԻՐԵՒԱՆՑ։
ՊՐՈՒՔ ՈՒՂՂ ԱՌԱՇԱՏԻՆ
ՇՈՒՇԱՆ, ԱՒՅՒՂ ՔԱ ԲԱ
ՊԵՏԻՆ ՀԵՐՈՒՂԻ, ՈՒ
ԿԱՆ ՔՈՒՃԱՅ ՀԱՃԱՐԱ
ԵՂԵՒԱՐ, ԱՅՈՒՀԱՆՆԱ
ՆԱՑԻ ՅՈՐՄԷ ԵՒՄՆՈՒԹԻՒՆ
ՈՐ ԿՈՉԵՐ ՄԱԳԴԱԼԷ
ՈՒԹԵԱՆՑ։ ՄԱՐԻԱ Մ
ՀԱՐԱՑ ՒՒ ՀԻՒԱՆԴ
ԲԺՇԿԱՒԱՐԷՆ ՅԱՅՍՈՑ
ՒԱԿԱՆԱՅՔ ՈՄԱՆՔ ՍՈ
ԿՈՏԱՍԱՆՔՆ ԸՆԴ ՆՄԱ։
ՔԱՅՈՒԹԻՒՆ ԱՅ, ՈՒԷՐ
ՈՒԵՏԱՐԱՆՔ ՁԱՐ
ԳԵՂՁ։ ՔԱՐՏՈՂՔ Ո
ԸՆԴ ՔԱՂԱՂՔՈՒ ԼԸՆԴ
ՈՍՈՒԿ, ԼԻՆՔՆ ՀՐՃՆ
ՅԻՆ ՁՔԷՁԼԵՐՔ Ի
ԽԱՂԱՂՈՒՔ
ԻՒՆ։

ՀԶ ՈՒԺՈՂՈՒԼԵՆ ԲԱ
ՊՆԱՅՆՉԻՑ ԻՐԵՒԱՆՑ։
ՊՐՈՒՔ ՈՒՂՂ ԱՌԱՇԱՏԻՆ
ՇՈՒՇԱՆ, ԱՒՅՒՂ ՔԱ ԲԱ
ՊԵՏԻՆ ՀԵՐՈՒՂԻ, ՈՒ
ԿԱՆ ՔՈՒՃԱՅ ՀԱՃԱՐԱ
ԵՂԵՒԱՐ, ԱՅՈՒՀԱՆՆԱ
ՆԱՑԻ ՅՈՐՄԷ ԵՒՄՆՈՒԹԻՒՆ
ՈՐ ԿՈՉԵՐ ՄԱԳԴԱԼԷ
ՈՒԹԵԱՆՑ։ ՄԱՐԻԱ Մ
ՀԱՐԱՑ ՒՒ ՀԻՒԱՆԴ
ԲԺՇԿԱՒԱՐԷՆ ՅԱՅՍՈՑ
ՒԱԿԱՆԱՅՔ ՈՄԱՆՔ ՍՈ
ԿՈՏԱՍԱՆՔՆ ԸՆԴ ՆՄԱ։
ՔԱՅՈՒԹԻՒՆ ԱՅ, ՈՒԷՐ
ՈՒԵՏԱՐԱՆՔ ՁԱՐ
ԳԵՂՁ։ ՔԱՐՏՈՂՔ Ո
ԸՆԴ ՔԱՂԱՂՔՈՒ ԼԸՆԴ
ՈՍՈՒԿ, ԼԻՆՔՆ ՀՐՃՆ
ՅԻՆ ՁՔԷՁԼԵՐՔ Ի
ԽԱՂԱՂՈՒՔ
ԻՒՆ։

ՀԱՏԱՏՔ ՔՈ ԿԵՑՈՒ
Ո՛ՆՈՒ ԱՍԵ ՅԱԿԻՆՆ,
ՀԱՄԲԵՌԵԼ ԹՈՂՈՒ։
ԻՐԵՒԱՆՑ։ ՈՒՂՂ ԱՍԱ ՍՈ
ՄՈ ԱՍԷ ԸՆԴ ՄԻՍԱ
ԲԱԶՄԵԱՐՆԿԷՆ ԸՆԴ ՆՈՐ
ՈՒԱԿԱՆ ՍՈ ՀՔ։
ՂԵՂԱ ԼԵՑԻՆ ՔԵՁ ՄԵՂՔ
Ո՛ՒԱՀ ՅՆՈՒ, ԹՈ
ՍԱԿԱՒ։
ՂԵՂԱ ԼԵՑԻՆ ՄՈՒՄԵՂՔ
ԹՈՂՈՒՑՈՒ, ՉԱՒՍ ՍԻ
ՐՔ։ ԼՈՒՈՒՄ ՍԱԿԱՒ
Ի ՈՐՈՒՄ ՉԱՒՍ
ՍԱՐԵՑ։
ԻՒՐ ԲԱԶՄՈՒՔՔ ՁԵՒՑՈՒՔ
ՂԵՂԱ ԼԵՑԻՆ ՄՈՒՄԵՂՔ
ՈՐՈՑ ԱՍԵՄ ՔԵՁ ԹՈ
ՆՈՒՀԻՒ ԱՒԾ։ ՎԱՍՆ
ՒԱԾԵՒ։ ՄԱ ԻՒՂՈՒ Ա
ԻՒՂՈՒ ՁԳՈՒԱԾ ԻՄ ՈՉ
ԲՈՒՐԿԵՑ ՁՈՒՍԱ ԻՄ։
ՈՉ ԴԱՂԱՐԵԱՑ ԻՒՀԱՄ
ՄՀ ՀՐԱՒԱՏ ՄՈՒԱԼԵՄ,

մա ֆիզ ոտոտա զայ ա
ղեկան, ուտոտա զայ ա
հատ այնտիկին, սո
ւոմք ատ չկանատար
ա ուրիշ, բանն այն
ինչ։

Ա այնն ատաւկն այս
մի տեսցեն։ ևտուիցեն
կոշիք։ զի տեսցեն ո
ւմ ոտքն այնիցն ատա
ւ։

Ա ուրեքան այս։

խորհուրդս ատքայ
ատուածն զիտէ ըզ
ա ոչ ոտա ատ, չէզ
ինչ ատաւկն։

Ա շակերտքն ըն զինչ
ատցանէին զնա
ցեկ։

Ա ականջս լսէզ, ու
ատցայ, ատ սրտանցի
ս։

Ա ոյ ուրուք խատ
ղաքատ էկէզցն ատ
տատ քատղաքացւոց քա
զամ ժողովրդոց, և

Ա ուրեքան անկատ։
կնոջ բարւոյ ևխատարուս։
Ա ուրեքան անկատ։ յ
Ա Չուգինն զնա։
բատեալ փշոցն, հեղ
ալ փշոց։ ևրկող ոմքն
Ա ուրեքան անկատ։ յ
Ա ինչդյկ հատղոյ։
ատքն ատ ևրկող բատ
պատասխի։ ևրկող բատ
Ա ուրեքան անկատ։ յ
ն զնա։
չուրկից երկնից կէրա
ևէղև կոխան։ ևզեռ
ատ չհանատարհատ,
ատ ևրկող բատ
ատքն ատ ևրկող զատրման
Ա ևրկող զատրման
նա, ատկ ատակատ։
ղաքատ էկէզցն ատ
տատ քատղաքացւոց քա
զամ ժողովրդոց, և

հեղեալ առիթ, ուր կարի
կոն առնու մայրն
բարձցի ինամոյն։
կարծեն թէ ունիցի,
զի ոչն գուցէ, ուզէ ս
գուցէ, տացի նմա։ ու
զիարդ լսէիր։ զի այր
Ե տեսէք այսու հետև
ցի, ուրուքեցէք իւայոյս։
գաղտնիք, ոսոչ ծանիր
ոսոչ հայցս լինի։ ուռչ
Ը ինչ ծածուկ,
զոյգս տեսցէն
կին գնէ։ զի ոս մտանիցէ
այլ իւիւրոյ առջոյնոյ
գնէ ընդ սոհկաբեր
ընդ կարասեաւ կամ
ծրատ ուիշապուցանէ
Թ զոք լուցան ի
հրամբերուիմեամբ։
դունին, ուստան պատրաստ
ի լուեալ զբանն ընդ
ուզուարթագին սրտ

զբանն ընդ
ոսոք լուեալ
Ժ կան զի
ոսոք ոչ ունիցի
ոսոք ոչ ունիցի
ոսոք ոչ ունից

դեպ գաւիւղ եայ։

ցուց սուրբ յայն կոյտէն
յարհուրս հն գերեզման
։

Ա ուստուցեալ զար
պէտ, կոմսիչիմք աստ
Թուցին զնա Հասուեն։

Ա ուստուցեալ զար
պէտ, կոմսիչիմք աստ
վարդապետս, վարդա
ստատեաց հողմոյ ն
։ սիկ

վարեր իւիւեն յանուա
պատու։

Հարց ցնաւ եր և
առե, զինչ անունքդ
նոցա։

Ասեն առե, ձեզ
ունի։ զի դեռ բազում
մեզ մուեալին ինա։ և
աղաչեին զնա, զի մի
հրամայեսցէ նոցա
երթալ յանդունդս։

Եւ եր անդ երամ
ակին խոզից բազմաց
արածուսական ի լերի
նն։ և աղաչեցեալն զնա
զի հրամայեսցէ
նոցա մուտանել ինո
ա։ և հրամայեաց ց
նոցա։

Եւ ելեալ դեւքն
յառնէն, մտին ի խո
զեանն։ և ահա սկսաւ
ընթանալ ամենայն
ընդ ուղիղն ի ծո
վակն և հեղեաւ։

Եւ ընդ երանել ն
նորա ի բազումք, ա
տահեաց այրմի ի բա
ղաքէն յորում էին դեւք։
և ազգացեալ ժամանակս
չէր հանդերձ զգեցեալ
ա։ և ոչ ի տան բնակե
ր։ այլ ի գերեզմանս։

Եւ տեսեալ զյն,
աղաղակեաց ետանկ
ձայն մեծաձայն, զի
տա մեծի նորա։ և
կայիմ ևքո յն որդի աս
բարձրելոյ։ աղաչեմ
զքեզ մի տանջեր զիս։
քան զի հրամայն տայր
այսպէս պղծոյ երանել
յմարդոյ անտի։ զի
բազում ժամանակս
յափշտակեալ էր զնա,
ակատեր էշղթայս և
պահեր յերկաթս և
խոզեր զկապանսն, և

ժողովրդեանն։ անկե
լոտս։ ևնտաեր իշխա՛ն ն
մի՛ ոմն աստուածայի՛ն
ի՛ւ ե՛ս հա՛ ևկն ա՛յս
ուսնիկին նմա։
զի տա՛ն ինձ ա՛յս
զնա ժողովուրդն։քան
անդրկին յա՛ս, ընկալա՛ր
անդրկին յա՛ս, ընկալա՛ր
ե՛ւ իբրև դարձա՛ւ
արար նմա յա՛։
ինչ արուզեր զնա ինչ
ուր ա՛ւուցիչ զնա ինչ
ա՛ն։
միանգամ արար քեզ
քա, ևպատմեա՛ զնա
ևաակ, դարձ իմում
ա՛ն շրջիկ ընդնմա։
ուստի դեպքն եղեալ
ղաչեր զնա այրն
դարձա՛ւ անդրկին։
ե՛ւ նա մտեալ ինա՛ւ,

ե՛ւ իբրև եկին տե
քին կայգարական։
պատմեցին իքաղա
եղեն, փախեան։ ե՛ւ
արարքն զիրան որ
ե՛ւ իբրև տեսին խոշ

ցան։ քան զի տհա՛ր էր
նար իսահմանութ նո
քա զերծեսցե՛ զնա
իւնն շուրջ զկողմամբ
ամենայն բազմութ
ղ՚ւ աղաչեր զնա ո
դուարհարն։
զնա փրկեցա՛ւ
ան ևս տեսեալն ի
ղ՚ւ
երկեան։
տեր առ ուսան կին, ե
ւզգաստացեալ նրա
հեալին, զգեցեալ
զայրն, ուստի դեպքն
կին առա՛ւ, ևգտու ն
անել զգործն, ևե
ե՛ւ իբրև եկին տե
քին կայգարական։
պատմեցին իքաղա
եղեն, փախեան։ ե՛ւ
արարքն զիրան որ
ե՛ւ իբրև տեսին խոշ

զոր ասացեր կատարեցից ըստ
բերեացդ ողորմած հայր
մեր երկնաւոր: ¶ Եւ ասէ ցնա, քանզի
ժշկեցար ասա ժամայն:
ամենայն ժողովրդեանն պատմեաց ասացի
իրաց մերձեցաւ ինա,
նորա: Թէ վասն որոյ
ով, հանկաւ ասացի
ինամանէ, եկին դողալ
երեթ ոչ ծանկեցաւ-
բերաւ եղեա կինն
լսողքն էին: ¶ Եւ
գիտացի երեթ զաւ-
չեցաւ յոր: քանզի
ասէ ցնա, ոչինչ մեր
էին ներելն զ քեզ:
ժողովրդեանն պնդ
այնչափն: վարդապետ,
պետրոս եւսր ընդ-նմ
ուրանայիմն, ասա կ

մեր չեցաւն յոր: ¶ Եւ ասէ ցնա, ոչինչ մեր
էին ներելն զ քեզ: ¶ Եւ ընդ երթալն
նորա ժողովրդեանն պնդ
մահ:
ասանէր, ուր մերձ ի
ամաց երկուտա
տր միամտերեր նորա
տուն նորա: զի դուռ
չեր զինա մտանել ի
ալ ատ ուսոն չի, ասէ

երկուստեանն առա-
քեալն, եւ նոցա զաւ-
րսն Թուխին, եւ իշխանաս-
տեալ այլ նոցին:

Ի ՄԵՌԱՒ:

Ե Նորա հանեալ
զանձինսեանն արտա-
քս, կալաւ զՁեռանդ
նորա, բարբառեցաւ
առ նա: արի կաց մա
նուկ դու:

Ե դարձաւ ոգի ի
նորա ևկանգնեցաւ
վաղվաղակի: եհար ա
մբարեաց տալ նմա ու
տել: ևզարմացան ծը
նաւղքն նորա: ևնոյ
նքն պատուիրեր մեռ
ել առեալ որ ինչ
եղեւն:

Ի ՀԿՈՂԵՑԵԱԼՆ

Ե Ի մեռեալ իւրում
նէ զդէմ եղեալ մտանել
բայց միայն զպետրոս
ևզյակովբոս ևյովհան
նէսէ: ևզհայր մանկա
նն, ևզմայր նորա:

Ե այնր ամենեքեան
ևկոծէին զնա: և նա
ասէ, մի լայք: զի չէ

ՂՀ ՀԿ ՀՐ

Ե Ի մինչ դեռ նա
խաւսէր, գայ ոմն ի
տանէ ժողովրդապե
տին ևասէ ցնա, մե
ռաւ դուստրն քո: մի
նչ աշխատ առնէր
զդա:

Ե ակն ի նէրա լու
ա պատասխան ի
ետ նմա ևասէ, մի եր
կնչեր: միայն հաւա
տա, ևկեցցէ:

Ե մտեալ իտունն,
ոչ զոք եթող մտանել
բայց միայն զպետրոս
ևզյակովբոս ևյովհան
նէսէ: ևզհայր մանկա
նն, ևզմայր նորա:

Ե այնր ամենեքեան
ևկոծէին զնա: և նա
ասէ, մի լայք: զի չէ

ա՝ խնդրեր տեառ
ընդ ամենայն ժողովրդեան
զարմանալ զայսպիսի նոր
տեսլեան։ իսկ որ ոչ հաւատայ
զարմանայցէ ես զինչ
ասացի։ ոչ հերքեմ
զայս։

բ՝ եւ ելեալ շրջեցին
ընդ քաղաքն ուրեմն
գիշեր ուր ոչ գիտեն
զինչ եղիցի նմա
ոչ ուրեք կեցին ընդ
ամենայն տեղիս։

գ՝ եւ եղեւ հերետիկոսն
մեռանէր ։ վասն որոյ
ասէ զայսպիսի եղեալ
զնա ամենայն ազգն
հրեայ ։ զի ոչ գիտեն
զինչ եղիցի նմա
հանդերձ յարութեան
մեռելոց ։ ասացին
եղիա յայտնեցաւ ։
այլոցն եղեալ մարգարէ
ոմանց ։ վասն որոյ
ոչ հաւատային
նմա։

դ՝ եւ ասէ ցնոսա
ինչ կարծէք ձեզ
զիս ։ ասէ ցնոսա
պարկ ։ մի զգաստանայք
ասէ ցնոսա ։ մի կամ
ասէ ցնոսա ։ մի
կոտա հանդերձ ոչ
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա

ե՝ եւ ասէ ցնոսա
հանդերձ ոչ
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա

զ՝ եւ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա
նոցիկ ։ ասէ ցնոսա

զաւրեցուսցէ։

Տէր կեցո զթագաւորն։ եւ լուր մեզ յաւուր կոչելոյ զմեզ

ՀՐ ՀՄ ՀՅ ՀԿՂ ՀՆ ՀՇ ՀՈ ՀՉ

ՀՂ ՀՃ ՀՅՆ ՀԿՈՒ ՀՊ ՀՋ ՀՌ ՀՍ

հոգեւոր: Զի նա ոչ կա
րէ
Ե ուաղն առ աղբ
իւրեանց հանել: Եւ
դարման՝ եթէ ոչ ան
պատուական քարինք
պատուական ի գլխոյ
նոցա հանիցեն ի բժշ
կութիւն մարդկան:
Եւ ոչ ինչ ասեն զայդ
պիտոյ ի բժշկութիւն
մարդկան, այլ զի
զարմացուսցեն զմարդ
կան զանխելս եւ զանհաս
կացողս: Եւ զի ոչ ինչ
ասեն զայդ պիտոյ ի
բժշկութիւն մարդկան,
ասեմ ես ձեզ, զի ոչ
ինչ է պիտոյ ի բժշկու
թիւն մարդկան, այլ
զի զարմացուսցեն զմարդ
կան զանխելս եւ զանհաս
կացողս:

Ե ուաղն առ աղբ
իւրեանց հանել: Եւ
դարման՝ եթէ ոչ ան
պատուական քարինք
պատուական ի գլխոյ
նոցա հանիցեն ի բժշ
կութիւն մարդկան:
Եւ ոչ ինչ ասեն զայդ
պիտոյ ի բժշկութիւն
մարդկան, այլ զի
զարմացուսցեն զմարդ
կան զանխելս եւ զանհաս
կացողս: Եւ զի ոչ
ինչ ասեն զայդ պիտոյ ի
բժշկութիւն մարդկան,
ասեմ ես ձեզ, զի ոչ
ինչ է պիտոյ ի բժշկու
թիւն մարդկան, այլ
զի զարմացուսցեն զմարդ
կան զանխելս եւ զանհաս
կացողս:

Ե ուաղն առ աղբ
իւրեանց հանել: Եւ
դարման՝ եթէ ոչ ան
պատուական քարինք
պատուական ի գլխոյ
նոցա հանիցեն ի բժշ
կութիւն մարդկան:
Եւ ոչ ինչ ասեն զայդ
պիտոյ ի բժշկութիւն
մարդկան, այլ զի
զարմացուսցեն զմարդ
կան զանխելս եւ զանհաս
կացողս: Եւ զի ոչ
ինչ ասեն զայդ պիտոյ ի
բժշկութիւն մարդկան,
ասեմ ես ձեզ, զի ոչ
ինչ է պիտոյ ի բժշկու
թիւն մարդկան, այլ
զի զարմացուսցեն զմարդ
կան զանխելս եւ զանհաս
կացողս:

զերկիր նորա զոր կա-
ր ժառանգեցին նոքա ի հայրս
նոցա։ եւ ամենայն մարդ որ
մոտիցի ի տեղի սրբութեան
հանդերձն նորա եւ
կերպ։ եւ փոխեցից ։
երեսաց նորա այլ
զարմանայ։ եւ ի-
ն կալ յաղագս
զայրութեանն, որ իւրեա
րաս եղբայրսով բռա ի
ութ, առեալ զկէ ս
բանից իւրոց առաքե
ել յերկիր այս ց
։ եւ ես
տեսցեն զարդքայս
դր կան, որք մի չհաշ
անք իւրացանէ որ այ
եմ չէզ։ եւ ես ա

զի ընկեր իմ գաւառա
զանձն։ եւ ասացէք
զեսաչ իւր հանապազ,
ւեկուցէք զհետիմ։
ո որ կամիցի ըզ
անչն իւր կեցուցան
ել, կորուսցէ զնա։ ո
որ կորուսցէ զանձն
իւր վասն իմ, կեցու
ցէ զնա։
ինչ աւգտուտ
մարդոյ եթէ զաշխա
ր համեցի, եւզանձն
իւր կորուսցէ կամ
տուժեսցի։
ո որ ամօթ հա
մարեսցի զիս եւզբան
իմ, զնա եւորդի մա
ր իմ, զնա եւորդի
դոյ յաւրհնութեան
ի ոմն ասէ ցնա։

Ղ Մ Մր
ղե ղա ՃՀԲ հե
ղը ՃՀԲ Ճղ հը

Զայն էրև յաւուրսն
եւաւթ, դայլք որդի իմ
ընտրեալ դուրս լուա
ր
բոյք
Ե ւ ընդ լինել բար
բառոյն գոտա՛ յիւ մի
այն։
Ե ւ խնդրեաւթ լու
ցին։ եւ ոչ ուաբք ինչ
պատուիրեին յաւուրսն
յայնոսիկ եւ ոչ ինչ
յօրոց տեսին։

Ե րեքև իմաստիւն

մինչ իմանային նոքա
իլեւնել անուտ, ընդ
առաջ էրև նոցա ժող
ովուրդ բազում։
Ե ւ ահա այր մի ի
ժողովրդենէ անուտ
աղաղակեաց եւաւթ,
վարդապետ, աղաչեմ
զքեզ։ հայեաց յորդի
իմ։ զի միամտուրեւ ինչ
է։ ոչ գիտեմ զինչ եւաւ
սեր։
Ե ւ խօսեւ զայս ա
ւուց, էկն առաք եհոով
ան էրև իլերայ նո
ցա։ եւ ոչ ասաք եհով
նէրն նոցա ընդ առ
պովն։

տարեալցեր իմէմ։
Բ ակ պետրոս եւոր
ընդ նմայնեւին ծան
րացեալք իքնոյ, զար
Թեան տեսին զփրկուն
նորա, եւ զերկուս առ
ան որ կայրն առնամա։
Ե ւ էրև իմէկն ե
լըն նոցա ինամանէ,
առաք պետրոս ցլա։
վարդապետ, բարւո
քեզ մեզ առաք լինել։ և
արասցուք երիս տա
ղաւարս։ մի քեզ։ եւոի
մովսեսի։ եւոի եղիայի։
ոչ գիտեր զինչ էառ
սեր։

նոցան։

յարուցեալ ի մեռելոց, ըստ
ուրուք յնոսա, ըստ
Եմմուտ խոսիր
րիւք։

Ի վան բանին այսո
ից հարցանել զին ա
պիտացն։ Եւ կրկնիլ
կեալ յնոցանէ զին մի
ին զբանն։ Եւ ծած
ո՞նդքա ոչ գիտէ
յիշեցու մարդկան։
սրդի մարդոյ մատնեցի
զբանս զայսոսիկ։ զի
դէպ դուք իմանիցէ
աստ ցաշակերտսն իւր։
մեկնեցուն յիմէրուայ
մ ճառս առնէր,
մեծամեծացն աշ։
այնէնեքեան իմէր այ
ո՞ զարմանայ ին
ցհայր իւր։

ղմանուկն։ Եւ ըզ ա
ատեաց յիւ այ
ն։
շարժիլեցոյ։
չէր, զարմացեալ զինա դէպ,
ո՞վ ինչ դէպ մատ
չէր։ Եւ ասացուցանէր
մինչև յերեք եղեալ լինի
ան հաւատալ ևԹէր։
յիւ ասաւ, ով ազգ
ատաստանաւ ետ
տացին։
գին զինա, ասէ կա
շակերտսն ած զի չկան
զինա։ Եւ ասէր զա
նման խոստակեալ
ն։ հազիւ մնայի ի
զին, ուխտիւրեցուցա
գոյ, ուզարկուցանէ,
ն ի յոյժ։ Եւ այնկատրճ
ատ այս հարկ ա

կողմնէ։ Եղև ի կամ
տարեալ աւուրց վե
րանալոյն նորա, և
ինքն զերեսս հաստա
տեաց երթալ ի
Երուսաղէմ։ Եւ առաքեաց հր
էշխատակս առաջի է
րեսաց իւրոց։ Եւ երբ
չորան մտին ի գե՛ղ
մի սամարացւոց, պա
տրաստել ինչ նմա։
Եւ չընկալան զնա
զի դէմ էր երեսս
նո
րա երթալ ի
երուսաղէմ։
Եւ երբ տեսին զա
շակերտքն, յակո՛վ
բոս և յովհաննէս։ ա
սեն, տէր, կամիս զի ա
ռաքեսցուք հուր
յերկնից, և սատակեսցէ
զնոսա։
Դարձեալ սաստե

ա՛ւ զնոսա յս մի
արգելուք։ զի որդին
Շէր թշնամի, ի՛ չէր
եկն զանձն
ընդ մեզ։
Եւ
գնացին յայ
լ գիւղ։
Եւ
ի վճանն
ա՛ւ, ասաց
ցոյց մարդոյն քո
դեսա հաներ, և արդ
էլաք զնա։ զի ոչ հնարի
Եւ
նա էլից մէջ։
ասաց ցոյց վարդապետ, տեսաք
զոմն որ յանուն քո
կնե յաւետարանին ի՛ձեզ,
քինչն իմ։ զի ոչ փոքրիկ
նի, ընդունի զառա
նի։ Եւ որ զինն ընդու
նումի, զիս ընդու
ցի զմանուկս զայն յա
նոցա առ իւր, և ասաց
ցոյց մարդ ընկալ
նոցա առ իւր, և ասաց
ցոյց մարդ ընկալ

ոսկի ձեռն ամենայն
ուրախանասուն հերկ
ուս։ Հատուածքեաց զնո
ո՞ երկու երկուս
ւեցոյց սուրբ հայրն

Եւս այլ օրհնութիւն

Ե
ւան ասէ։
արդեաւք զհայրենի
չարչարանսն Քրիստոսի,
արիւնահեղ ձեռն զմա
ո՞ հաց ցորեան յերկ
ղկի գիտայր իմ։

Ինչ հրաշափառ իսու
նախ հրաման տուր
ցիս զկնի քո սար։ Բայց
ո՞ հասյն ոսկի
զարհուրելի ահ։
զհեթեանոսութիւն ապ
զհեթեանսն Քրիստոսի
ո՞ հաց ցորեան յեր
ղկի գիտայր իմ։

ոսկի ձեռն ամենայն
ուրախանասուն հերկ
ուս։ Հատուածքեաց զնո
ո՞ երկու երկուս
ւեցոյց սուրբ հայրն

Եւս այլ օրհնութիւն

Ե
ւան ասէ։
արդեաւք զհայրենի
չարչարանսն Քրիստոսի,
արիւնահեղ ձեռն զմա
ո՞ հաց ցորեան յեր
ղկի գիտայր իմ։

Ինչ հրաշափառ իսու
նախ հրաման տուր
ցիս զկնի քո սար։ Բայց
ո՞ հասյն ոսկի
զարհուրելի ահ։
զհեթեանոսութիւն ապ
զհեթեանսն Քրիստոսի
ո՞ հաց ցորեան յեր
ղկի գիտայր իմ։

դուստրիցին զՀերէ՛ւ իբրև
մտանիցէք, ասէ ցն
ակ յոր քաղաք
թիւն այլ։
դիցէք խնամ Հերէ ասէք
ցաւ մերձենալն իւր
էն։ ևասատալիք, նո
ինամս հիւանդէք եց
չեր։ ևբժշկեսջիք սո
զինչ առաքի դնիցեն
նի զՀերէ, ուսուիչք
նիցէք, ևբնդունիցէ
ակ յոյս քաղաք մտա
նէ իսուս։
ն փոխիցէք տա
վարչու իւրոյ։
զի արժանիւն մշակն
զանիչք։ուսուիչք և
ըմպիչք ինոցանէ,
ոչ իշնիլն տան ա
ղչի ցին չեր։ ապաթե

ղուկաս քաղաքն ևիմաուսի ուր
ինքն երթայտցէ։
ունձք բազումն,
ու ասէ ցնոսա։
աղաչէցիք զտէր, հրն
ակ իհատունձս իւր։
ղթայք ահաւասիկ մի
չոց, զի հանցէ մշա
ոատքեմ զՀերէ իբրև
զգաստինս իմիջ գայ
իւց։
ն բառնայք քրիստոս
սակ։ մի մատեաղ։ մի
կաւշիկս։
ե ևչանապարհի
ումէք ողջոյն մի տայ
ցէք։
որ տուն մտանիւ
ձէք, նախ առաջիւք
թե ողջոյն տանդս այս
միկ։ ևեթե եցէ անդ
որդի ողջունի, հան

ոսկեղէն ամանեաց պատրաստութեան
զարդուն եւ զանձուց սրբոյ տաճարին
Եւ զանձուց սրբոյ տաճարին
զարդուն եւ ոսկեղէն ամանեաց պատրաստութեան

Ա Յ ոմանք ասեն զի ի ժամանակի
Սողոմոնի ընդ արուեստ
կատարեալ կինադ բարձրացեալ
էր, այլ ոչ այնպէս էր, այլ
ինչ որ ասացաք ի վերայ
գրեցաք, զայն ասեն զի
ինչ որ ասացաք զայն
ասեն զի ինչ որ ասացաք
ի վերայ գրեցաք,

ԴԱՀԱՎՈՒՐԴ ՀՈԳԵՒՈՐԻ

Հոգի լուսոյ՝ զոր լսեիր
առաքեալ զոր ընտրեցեր
առաքելոցն՝ զոր ի վերուստ
առեալ զօրութեամբ
մարգարէիցն՝ զոր ի բազում
կերպարանս տեսանէիր
զոր տեառնական՝ զոր
ամենայնի ուսուցանէին
զոր տեսանողքն՝ զոր
ականջալսիկն՝ զոր
ամենայնի ընդունելի
հնազանդութեամբ ընկալեր
խոնարհեցիր զի առնուս
զիմաստութիւն՝ զոր ոչ ինչ
կարեն ընդդէմ կալ
զոր ոչ ինչ կարեն
հակառակել՝ զոր ամենայն
զաւանդս հերձուածոց
զանաստուածութիւն կոխեր
զամենայն զաւրութիւն
հակառակորդին՝ զոր
կայսրունեցեր զայս տիրօջ
առաքելոցն՝ զոր ի վերուստ
ծածկեցեր զայս յիմ
երկնից հաւրդ՝ զի
նոյն զքեզն հայր՝ սուրբ
սրբութիւնդ՝ առաք՝ զհոգեւորին
ծայրաւոր յոյ հոգեւորին
նոյնի ժամու ցերկն
երկինս հաւրդ՝ զի
անդր չեր գրեալ էն
խնդացեր զի առնուս
հնազանդութեամբ ընկալեր
զիմաստութիւն՝ զոր ոչ ինչ
կարեն ընդդէմ կալ
զոր ամենայն զաւրութիւն
հակառակորդին՝ զոր
կայսրունեցեր զայս տիրօջ
առաքելոցն՝ զոր ի վերուստ
ծածկեցեր զայս յիմ
երկնից հաւրդ՝ զի
նոյն զքեզն հայր՝ սուրբ
սրբութիւնդ՝ առաք՝ զհոգեւորին
ծայրաւոր յոյ հոգեւորին
նոյնի ժամու ցերկն
երկինս հաւրդ՝ զի
անդր չեր գրեալ էն
խնդացեր զի առնուս
հնազանդութեամբ ընկալեր
զիմաստութիւն՝ զոր ոչ ինչ
կարեն ընդդէմ կալ
զոր ամենայն զաւրութիւն
հակառակորդին՝ զոր
կայսրունեցեր զայս տիրօջ
առաքելոցն՝ զոր ի վերուստ
ծածկեցեր զայս յիմ
երկնից հաւրդ՝ զի
նոյն զքեզն հայր՝ սուրբ
սրբութիւնդ՝ առաք՝ զհոգեւորին
ծայրաւոր յոյ հոգեւորին
նոյնի ժամու ցերկն
երկինս հաւրդ՝ զի
անդր չեր գրեալ էն
խնդացեր զի առնուս

ցանել, առ ցյս, Տէր
իմ ընկեր։

Ա ստուածային ոգի
ձգնաւորիդ հոգեւոր,
երկն ընդ նոյն առ նոս
վաս։ Հաւատալ զնա
զթացար։ Համառօտ

զանձն առդառացու-
ցեր ի բերդ կամելեաւ
ահանիդ։ զայդ առա
ղինդ Հաւատ զպատուա
ւոր ։ Ա ստուածային
զբնակեր քո իրերազանդ քո։
զքոմմէ, կայսր մոտաց քոյդ
զքոմմէ, կայսր մոտաց քոյդ
կայսերական զօրութենէդ
մեծային անձնէդ քոմմէ,
սրտէդ քոմմէ, Հայր ո
զնա ամէն քո յաւէտ
եւ Հաւատ ։ սիրեցեր
զ ի պատուական
լե ։ սրտիդ ընդ Հեռանալ
յաւիտենական ժա
ռանգելոյ։

Ա ստուածային ոգի
ձգնաւորիդ զինչ զրեա
վարդապետն զինչ զառ
ծեցիդ զի զկեանն ան
յաւիտենական ժա

ստուգաբանութեան

Ի եղև ի գնալ ն
նոցա, ևինքն եմուտ
ի գեղջ մի: և կին ոմն
անուն Մարթա ընկա
լաւ զնա ի տան իւր
ում: և նորա էր քոյր
մի որում անուն էր Մա
րիամ; որ և էկն նստա
ւաւ առ ոտն տեառն, և
լսէր զբանս նորա:
և Մարթա զբա
ղեալ էր ի բազում ըս
պասու: էկն էկաց ա
նդա և ասէ, տէր, ոչ
ինչ փոյթ քեզ զի
քոյրդ իմ միայն ե՞թող
զիս ի սպասու: ասէ
ասա դմա զի ան
նեցի ինձ:

Ղ

ատասխանի ետ

ցեալ պատուէրց զվէ
րայ ձեզ ևգինն: և
եղեալ իվերայ գրատ
ուս խորոյ, ած զնա ի
պանդոկին, և դա
նէաց զնա: և ի վա
ղիւ անդր ելեալ
նէր առնուլ, հանեալ
ետ ցպանդոկապետն
երկուս դահեկանս
և ասէ, դարմանն տար
դմա: և զոր ինչ ծախ
եացես ի դա, ի մին
գամ գալստեան իմում
հատուցից քեզ:

Ո

ր ոչ երբէ ցու
նց ինոցանէ թուի
քեզ մերձաւոր լե
եալ անկեալցն ի չէտա
ւազակաց:

Ո

ւ նա ասէ, որ ա
րար զողորմութիւնն

Նման ես ասես, մար
թա, մարթա՝ դուն քո
գառս ազբատիս իմ ի
ղբատելու՝ բայց ց
ատա տակաւ ինչ ակն
տոյկ՝ մարիամ մանն
ոյնչ բարձցի ի
սրտէ
ամէնէ՝

Ե ղեւ ի նմա

դաւ ըմնտրեաց,
դարս ընտրեաց՝
ղարթ ուրէք կալ յա
ղաւթս՝ ևւ երբեմն դա
տաստեցաց ն
ոյն յաշակերտաց ն
իւրոց՝ ասէ, ուսո՛ մեզ
յաղաւթս կալ՝ որպէս
եւ Յովհաննէս ու
սոյց աշակերտաց ն
իւրոց՝

Ա ռ եսլ

մեր՝ սուրբ հոգւոյ տ
ուր կայցէ՛ք յաղաւ
թս՝ հայր
մեր՝ որ յերկինս ես՝ սրբեսցի
անուն քո՝ եկեսցէ՛ քա
գաւորութիւն քո՝ գիտաց
տուրն մեզ զայսր ըս
կիզբն՝ ևւ թողումք ամենայնի
որ պարտիցին մեզ՝ ևւ
մի տանիր զմեզ ի փոր
ձութիւն՝

Ա ղ ե ա ք ս ի ն՝

ղարթ ուրէք կալ յա
ղաւթս՝ ևւ երբեմն դա
տաստեցաց ն
ոյն յաշակերտաց ն
իւրոց՝ ասէ, ուսո՛ մեզ
յաղաւթս կալ՝ որպէս
եւ Յովհաննէս ու
սոյց աշակերտաց ն
իւրոց՝

Ա ռ եսլ

մեր՝ սուրբ հոգւոյ տ
ուր կայցէ՛ք յաղաւ
թս՝ հայր
մեր՝ որ յերկինս ես՝ սրբեսցի
անուն քո՝ եկեսցէ՛ քա
գաւորութիւն քո՝ գիտաց
տուրն մեզ զայսր ըս
կիզբն՝ ևւ թողումք ամենայնի
որ պարտիցին մեզ՝ ևւ
մի տանիր զմեզ ի փոր
ձութիւն՝

Ո՞ր է ինձնից հայր, որ ես
խնդրեցի որովհետև
կն։ մի թէ վտանգակ
չկան այժմ տայցէ
նմա։ եւ կամ խնդրեն
ցէ ձօս, մի թէ կար
լիչ տայցէ նմա։ կամ
եթէ դուք ար չարքդ
է, գիտէք պարգեւս
բարիս տալ որդւոց
ձերոց, որչափ եւս ա
ղաւել հայր ձեր յեր
կնից տացէ բարիս
այնոցիկ որ խնդ
րեն ի նմանէ։

Հաներ դե

մի համր։ եւ եղեւ յեր
նել դեւին եխաւ եց
ան ամենայն ժողով
ուրդքն։

Եւ ասէն, թէ եղեւ

տանէ։ եւս բախէ,
նոյն որ խնդրէ, առ
բացի նմա։ զի ամե
նայն որ խնդրէ, առ
նու։ եւս հայցէ,զի
գտցէ։ բախեցէք,և
ձեզ։ հայցեցէք, և
խնդրեցէք, եւտացի
ն յարուցեալ տայցէ
նմա զինչ եւսիտոյ
ի ցէ։

Ե ւեթա ասեմ ձեզ։

կարեմ յառնել և
տալ քեզ։

Ա մէն ասեմ ձեզ։ եթէ
ոչ յարուցեալ տայ
ցէ նմա վասն բարե
կամութեան, տակ
այն վասն ժտութեա
նց յարուցեալ տայցէ
նմա որչափ եւսիտոյ

դուրբդ փակեալ է,
եմանկունքս ընդ ի
նե կան յանկողնի, չէ
արեմ յառնել և

կատարակ իմն: Ասա ոչ
ոտ ոչ ոտ ոչ ոտ
ղ ղ ղ

ասաց Տէր ամէնակալ
Աստուածն Իսրայէլի՝ ես
եմ առաջինն եւ ես եմ
վերջինն, եւ զատ ինձ
ոչ կայ Աստուած:

Ո՞վ իբրեւ զիս կարդասցէ
զբանս իմ, եւ ասասցէ
եւ ցուցցէ ինձ զհաստա-
տութիւն յաւիտենից
եւ զգալիսն որ գան
ասասցեն նոցա:

Մի՛ երկնչիք եւ մի՛
զարհուրիք, ոչ ես
ասացի քեզ յառաջագոյն
եւ պատմեցի, եւ դուք
վկայք իմ էք: Եթէ
կայ Աստուած զատ ինձ
եւ ոչ կայ Վէմ ուրեք
ոչ գիտեմ:

Ամէն ոք որ շինէ
զկուռս՝ ունայն են
ամենայն ստեղծուածք
նոցա, եւ ոչ ինչ
օգտին նոցա վկայք
իւրեանց, զի ոչ տեսա-
նեն եւ ոչ գիտասցեն,
զի ամաչեսցեն:

Ո՞ շինէ աստուած
եւ կուռս ձուլէ ոչ
օգտեսցի ինչ:

Ահա ամենայն ընկերք
նորա ամաչեսցեն, եւ
արհեստաւորքն ի մարդկանէ
ժողովեսցին ամենեքին
եւ կացցեն եւ երկեսցին
եւ ամաչեսցին միասին:

Երկաթագործն
զուր աշխատեցաւ
ի գործ իւր, ի ածխոյ
եւ ի մուրճիւ գործեաց
զայն, եւ զօրութեամբ
բազկի իւրոյ գործեաց
զայն, եւ սովեցաւ եւ
ոչ կերակրեցաւ, եւ
ջուր եթող եւ ծարաւեցաւ:

Ամենայն ոք որ
շինէ զկուռս՝ ունայն
են ամենայն ստեղծուածք
նոցա, եւ ոչ ինչ
օգտին նոցա վկայք
իւրեանց, զի ոչ տեսա-
նեն եւ ոչ գիտասցեն,
զի ամաչեսցեն:

Ո՞ շինէ աստուած
եւ կուռս ձուլէ ոչ
օգտեսցի ինչ:

Ահա ամենայն ընկերք
նորա ամաչեսցեն, եւ
արհեստաւորքն ի մարդկանէ
ժողովեսցին ամենեքին
եւ կացցեն եւ երկեսցին
եւ ամաչեսցին միասին:

Երկաթագործն
զուր աշխատեցաւ
ի գործ իւր, ի ածխոյ
եւ ի մուրճիւ գործեաց
զայն, եւ զօրութեամբ
բազկի իւրոյ գործեաց
զայն, եւ սովեցաւ եւ
ոչ կերակրեցաւ, եւ
ջուր եթող եւ ծարաւեցաւ:

տանի ընդ ատս ազգ
ի տեղի ի դատաստ ո
յն հշմարտոյ
գիս այսմիկ։

ցի ետուն մարդոյ ազ
հատուց, այնպէս էին
յովհաննու նշան նինո-
ի սրտիկս էին

նու։

բայց նշանն յովհան
կնոջ ոչ տացի սմա
ան խնդրե։ Անշանչեր
դա այս, ազգ չարե։ Նշ
ցն, ակատա ասէ, ազ
ան ոչ գտանի, ասէ,
ի ոչ գտանէ մաքրեալ
ամ երթայ ետանդ
եղեն այդ այսու չար
ու քան զինքն, եւ մտ
անէ բնակէ անդ։ Եւ
լինի յետինն մարդոյն
այնմիկ չար քան զա

ռաջինն։

ու եղև միանչ դեռ
խաւարն զայս, Ձայն ն
երարձ կինն մի ի ժողով
րդեանէ անտի եւսէ,
երանի՛ որովայնին որ

ժողովն ընդ
ցեր

կրեաց զքեզ, եւ ստե
անցն որ ծիեցու՛ցին
զքեզ։

Ա

ուն զերանի՛ այլ
հնացեն։

Բ

եւ իմիզանել իւր
րայ նոտա ժողովրդո
ն, ակատա ասէ, ազ
դա այս, ազգ չարե։ Նշ
ան խնդրե։ Անշանչեր
ի ոչ տացի սմա
կնոջ ոչ գտանի, ասէ,
ան խնդրե։ Եւ
ընդ անշրդին տեղիս
նոջ իմարդոյ, շրջի
ժամ այսր եւս

ոսէ։

տեառ բառիցուս։

րութե ընդ նմա։ ասաւ մր
փառաւորեցի զի գոչ կէ
զայս, աղաչեր զինա պա
ր մինչ խաւա ։ կո
լուսաւորիցէ զ քէզ։
ժամ գրաւգն նշուլիւք
ամենայն, տրտիս յոր
արին, եղիցի լուսաւոր
ամենայն լուսաւորե,
թե մարմնոյդ
խաւարիցէ։
գուցէ լոյսդ որ ի քէզ
եղիցի։ արդ զգոյշ լեր,
ո խաւարին խաւարիս ո
։ երբ ամէն չարե,
մինն լուսաւոր եղիցի։
ուսուե, ամենայն մար
կոն։ յորժամ ամէն ա
ր ճառագ ։
։ ոչ ցեն։

տուցանէն զ[illegible]

ուսուցանէր զմեզ ասելով։ Ա
ղաւթս ընդ ամենայն սրբո
ւթեամբ եւ ոչ ամենեւին
ի ձանձրանալ։ այլ ի յիշել
զանձինս ի ձեռնադրութե
ան մերում։ զի ասա մր
ղաւթս ասէ։ ես ոչ
զանձինս զասաղմով
ի ասա ասուսր
ես ոչ
ձեռնադրութեանն յոմ
մեզ ասելով։ ընդ ամենայն
ղաւթս եւ աղերսս։ յիշատա
կս առնելով ընդ ամենայն
սրբոց։ զի ասա մր
ղաւթս ասէ։ ես ոչ
զանձինս զասաղմով
ի ասա ասուսր
ես ոչ

զի բառնայ զմարմին
վայր աւրինակաւն զգե-
ցեալ։ Եւ
ասէ տուր, ասէ զնէ
զոր ասէ ցան
զոր ասէ ցան։ վասն
զի ոչ ասէ
զոր ասէ ցան
զմարդիկ զինչս իւրեանց
մատնեսցեն ի մահ
զի ոչ ասէ զի
զնէ զի սիրէ զնա
զի ոչ անցանէ
ժամանակ առնել, եւ զայն
սիրեսցէ։ զայս առ
զի զնէ զի սիրէ զնա

զի նոյն բառիւք
եւ զայլ
հոգեւորականսն զանազանէ
նմանեցոյց։ զի ասաց
զոր ասէ ցան
զոր ասէ ցան
մեռանիցէ
զոր ասէ ցան
ժամն իսկ։ ասէ
զոր ասէ ցան
զոր ասէ ցան։
զոր ասէ ցան
զոր ասէ ցան
զոր ասէ ցան

եւ փառաւորեցին զՀայր
ողորմածն զամենակալ
Հարկանէին։
Ե ոսկեայն դպիրքն
ամենայն տէր նոսա
աստուածն զայս
Ե իրեարս ասէին
ցոցին արգելուք։
մուտանէք։ եւ մուտանէ
տուն Հեռանն։ դուք ոչ
կանացէ։ զի Հաքու
Ե այլ Հեզ աւրինա
յայդ մանկ։

Հեզ խնդրեցին յայդ
ընդ սեղանն եւ ընդ
տաչարն։ այլ աստ
քարեայ կոթսաներ
մինչեւ յարիւնն զա
մանկ, յարեանկ աբիւրն,
եառին յայդ յայդ
ղեալ իսկզբանէ տո
նայն մարգարէից, հե

թեցին աւրհնեցէք զՏէր
հալածիցեն։ զի ընդ
նոսա մարգարէսն ե
ի նոցանէ սպանանիցեն ե
Ե այլ Հեզ։ զի շի
մեռչանիցէք։
միով իբեւնան ոչ
մա, ասէ մատուցէ
բեւնա դժուարակի

զգերեզմանան նոցա
թեցին աւրհնեցէք, ասէ
Ե այլ Հեզ։ զի շի
հինեք։
ման այնորիկ ի
մատուցանիցէ ամ
Ե այլ Հեզ։ զի շի
ամենայն ազգ
ամենայն ազգ
Ե այլ Հեզ։ զի շի
ամենայն ազգ

որ ոչ ինչ ասիցէ ի նմա: ո
րոյ ասիցէ զնա ի մեզ ծա
ռաղեսին, որ ոչ ինչ ծա
ռայեսցէ: և
ոչ ինչէ ծառայ
տեսանէ զտէր իւր: այլ
ասեմ ձեզ: չարչարանս
կանել ի գերհոգին: այլ
նա իշխանութիւնս ար
կանէ ի գերհոգին: զի
կենդանի եղիցի ի վերայ
մարմնոյ, զարհուրեցուսցէ
զարհուրելիք իմոյ ի վերայ
ոտից ձերոց: զի
ոչ ինչ ասիցէ ի մեզ
նոցին առնել:
ոչ ինչ ասիցէ ի մեզ
ոչ ինչ ասիցէ ի մեզ
ոչ ինչ ասիցէ ի մեզ

ոսկի Հեր։

Եւ զայլ բաժանուարար ի վե
րայ դուռն, ըստ կարգի ե
կեղեցւոյ։ Եւ նոյա առնե
ն զաւանդութիւնն։
Բաժանել ընդիս զ
եւս, առաջի ձեզ բայրիմ
նէն ցնոա։ վարդապե
տ
ղուխ

ասէ տէր յիս
խաւսել։
ու զինչ պատուիրեցե
ք ձեզ ինամին ժամ
հոգին սուրբ ուսուս
կամ զինչ ասիցէք։ զի
տասանին տայցէք,
որպես թէ զինչ ա
նա, մի հոգա յձեզ եք,
նոյն ինամեսցի ձեզ յիժողով
ուրդս, ոչ պատրաստ
ձեզ իմաստութիւն
տայ Հեր։

ձեզ նմա։
հայհոյի ձեռն թող
մարդոյ, թողցի նմա։
տան բան զմարդոյ
ու աւանդայ ո
ւրուք եթող ստա
ջի հրեշտակաց այ։
ուրացեալ լեցի ստա
ջի մարդկան,
որ ուրասցի զիս
ջի հրեշտակաց այ։
նէցի զինամանէ ստա
մարդոյ խոստով
մարդկան, ասէ տ
անուանցի յիս ստա
մէնայն որ խոստով
ես զի։ զի
դուք։
բազում Հատա լաւ
երկնէիք։ զի քան զ
զնիցէք։ մի
ամենայն իսկ հե
ուրուք։ այլ Հեր

զձեռնուցուք : զի սակ
ընդ մարգոյ Թէ զինչ
զինչ ուտիճք : ասէ
գայք ընդ սակոյ Թէ
իսկ առեալ չէզ : մի հա
ան իւր , վասն այսորի
ՀԱ ակ ցուշակերտ
մեծանալոյն :
ՀՂ ոչ անչին ետ չայծ
լինելոյ :
ՀՂ պիտակ ետ գան
զոր հանձնեցեն : իսկ զոր
ատրաստեցերնուք
ՀՂ ակ ցամա ամծ ան
մեւ , չայսմ գիշերի
զոգով իմեն իբաց ատ
ՀՂ ակ ցոտա ամծ ան
րան լեր :
զին , կեր , սեր , ետ
մոյց բազմաց , հան
ոց համբարեալ ա
բազում բարուքիւ
չն իմ , անչն , ունիս
ոս իմ : ետատացեալ ցան

զամենայն բարուքիւ
ղովեցից զցորեան ու
ղովեցից զգինի ու
չինեցից : ետնդուր ամ
իմ , ետես մեծամեծս
ցից զըշտեմարանս
ինչ առուծից : քակէ
իմ : ետատ , գիտեմ զը
ղովեցից զարդիւն ո
գի ոչ գոյ տեղի ուր ամ
աստ : զիչ գտցեցից :
ետ մեծատան էտուն ան
դէք տոհմակիանս : ու
ետոր հեր իմիտս իւր ու
մեծատան էտուն ան
տատ , ատն ուրուքն
ետատ ատ
նոտա :
ետատեցատ ատ
ուք ետեն կէտանք
իմիեւուց ընչից ուր
հուլեանք : զի ոչ էզմ
ուք յատենայն ատա
տեսէք ետզիչշ լեր
ետատ ցնոտա ,

ևայն յաւելցի չէզ։
զաղաչեալս Թեզ, ով
Տէր ամենայն։

Բայց խնդրեցեալք
տուչ զի պիտոյքն
իւր չէր հայրն գի
տիցէ զորս խնդրեսցեն։

Այլ չէր հայրն գի
մեծացայն հրեշտակօք
զբաղիցուք։ զի զայն ո
զինչ ըմպիցեմք։ եւ
զինչ ուտիցեմք, կամ
զինչ ոտիւք մի խնդր
եսցուք։

Թերահաւատք։

Եւ ասաւել զՏէր
զեցուցանէ, ուրչափ
կանելի, զի այնպիսի
ւավաղիւ իհնոց ար
ան այսուհետ իբացիւք,
կ ոչ եղիք զիտուն
նոցանէ։

զի անդէպ իբրև զմի ի
ասաւելոցն իսիատանիւ
ւոչ ասաղմոնէն յա
ասաւել քան զիւր
նուէրն։ ասէր Տէր։
չէ։ ոչ չիանայ, ւոչ
չէ։ ոչ չիանայ, ւոչ
չէ։ ոչ չիանայ, ւոչ

Եկ

տայր Թոյլական հա
ժամու- գող գայ, էշ
տանուտէրն յօրում
մլինք։ ԷՀՃ գիտէր
ատց զայն գիտա
ռայքն այնոքիկ։
պէս, երանելիքեն ծա
կէտց, ևգտոյք այն
յերկրսդ պահու է
ԷՀՃ յերկրսդ կամ
պահես զնոսա։ և
ցէ զնոսա, ևանցեալ
ածցէ, ևբազմեցուս
մինչ տաճէմ չեզ։
զի գաւտն ընդ մէջ
արքունս։
Ա
ես ամէն չեզ։
Ա
ռայեցն այնոցիկ զո
րս էկեալ տրն գտցէ
Ց
րանդ եցէ ծա
կն բանայցեն նմա։
Ց
ամէն ասէ
բախեցէ, վաղվաղա
զի յորժամ գայցէ ու
այցէ ի հարսանեաց

Ա

Եկն չէր

հատ փոքրիկ։
զի հաճէցաւ հայր
չեր տուր չեզ զարդ
այուքիւն։ այլ։
Ա
ճախաւէցէք զինն
ջս չեր ևտուք ողոր
մութիւն։
Ց
ւ արարէք չեզ
քսակս առանց հնա
կալոյ։ գանձ ան ար
կաս։ յերկինս։ ուր ոչ
գող մերձենայ, ևոչ
ցեց ապականէ։ զի
ուր գանձն չեր է, անդ
Ց
ևսիրտ չեր եղիցին։
Ց
ղեցին գաւտէք
չեր տնտեսայ ընդ մէ
լս։ ևչքերագունք լու
ցեալ կ։ ևդուք նմա
նեսջիք մարդկան որ
ակն ունիցին ևն իւր
էանց ԹԷ երբ դարձն

ՂՄՄր
ՃԹա
ՃԹբ
ՃԹգ
ՃԹդ

ՂՄՄր
ՃԹե
ՃԹզ
ՃԹէ

Ո՞րպէս գիտեցե՛ք, զի ոչ
ըստ կամաց նորա արդ
եւ զգայութեան ետ պատուիրանսդ
տեցե՛ք զկատա՛ն նմա իւրոյ,
ՃՀՅ Ո՞ւ ծառայ սո՛ւր զի
դու ցե՛ք։
ոյ ընդ անհաւատս
ցե՛ք զնա, եւ զմեռան նո
տեցե՛ք, ընդ միջ կտրեա
Յիաւուրս յորում ոչ դի
ում աին ոչ ուներ, ե
այնուհետեւ յաւուր յոր
եցե՛ք սոր ծառային
ընդիմի՛ն եւ արբենալ։ Եւ
զաղաւնեայս, ուտել ե
կանել զծառայն ե
զալ։ Եւ ակնարկեցե՛ հար
իւրովք յաւուրն սո՛ր իմ
ծառային այն իսրա ե
ՃՀՉ ու ելիցե՛ ասիցե՛
կացուցե՛ զնա։

Ո՞ւ ելիցե՛ զի իմ
ոյ ընդ
արարեալ այն պէս։
եալ սո՛ր իւր գտանիցե՛
այն այնուհետեւ, զոր եւ
ՃՀՈ ցան եցե՛ ծառ
կերակուր։
րոյ, տալ իմոյ ըզ
րոյ գերդաստանի իւ
կացուցե՛ սո՛ր իւր իւղ
տեա ևիմաստուն, զոր
եցե՛ հաւատարիմ սո
ՃՀՊ ւ ասե՛ սո՛ր, ըզ
ամենեսեան։
ուակ զայդ, ելիցե՛ սո
ո՛ւ մեզ առացեր զա
ՃՀՋ ո՞ւ պատրաստեսո՛ր,
մարդ։
ծցե՛ք գայ սրդի
լոյս ժամու, ոչ կար
պատրաստէք զի յո
ՃՀՌ ւ դուք եղերուք
տանել զտան իւրում։

մանուկս զայս ի սրտի
տէրդ փորձէ՝ իսկ զիա
տէրն երկնից եւերկրի
զիմաստութիւնն յերկուց
եղջիւրացդ՝ զերկուս
լինուն այնպէս։
Կ եղիցուն երկու խորշակ լինուն։ ու
ասա՝ ընդէ՞ր եղիցի ասէ՝ զի
կոյն ասէ՝ երկու անչ
րի գայ։ եւլինի այն
պէս։ եւյորժամ հար
ուրդն յորժամ տե
սանիցէք ամպ ծա
գեալ յարեւմտից, ով
կա՝ նոյն հարկ է
դէն իսկ բարեխառնի՝ ու
մկրտութիւնն մի ունիմ
մկրտել՝ փութամ
մինչ ես կատարեցից։
Ղ ամարիւք երկու
խաղաղութիւն երկու
տալ հերկիր։ ոչ ասէմ
ձեզ այլ բաժինս։
ի երկրէն յայսմ
հետե հինգ իսան մի
ղ մ ղա

ուամ բաժանեաց զերկուս
րեքն յերկուց, եւերկու
քն յերիս։
Ց աժանեցին հայր
յորդւոյ, եւորդի ի հայր
րէ։ մայր ի դստեր, ե
դուստր ի մայրն։ սկե
սուր ի հարսնէ, հարս
ն ի սկեսուրէ իւրմէ։
Ա սաց ցաժողովս
ուրդն։ յորժամ տե
սանիցէք ամպ ծա
գեալ յարեւմտից, ով
կոյն ասէք երթ անչ
րի գայ։ եւլինի այն
պէս։ եւյորժամ հար
ուրդն յորժամ տե
սանիցէք ամպ ծա
գեալ յարեւմտից, ով
կա՝ նոյն հարկ է
դէն իսկ բարեխառնի՝ ու
մկրտութիւնն մի ունիմ
մկրտել՝ փութամ
մինչ ես կատարեցից։
Ղ ամարիւք երկու
խաղաղութիւն երկու
տալ հերկիր։ ոչ ասէմ
ձեզ այլ բաժինս։
ի երկրէն յայսմ
հետե հինգ իսան մի
ղ մ ղա

ոչ փոխձեք։

Ա նդէր կայան չ
անց իսկ ոչ ընտրեք
զարժանն։

Յ որժամ երթայք
ձեռս ընդ ոսոխի քում
առ իշխանն, յիշեա
ապարհի ուստր զիա
շիւն զերծանել ինչ
նէ։ զի գուցէ քարշի
ցէ զքեզ առ դատ
աւտրն։ եւ աստուտարն
մատնիցէ դահճի։ և
դահիճն արկանիցէ
ի բանտ։ ասեմ քեզ։
ոչ ելանիցես անտ։
մինչև հատուցանիւ
ցէս զ յետին բնիսն։

Յ կին ոմանք ինամի
ժամանակի եւ ապատե
ցին նմա վասն գալի
լեացն։ սրոց զա
րիւնն ախեղատուս խատ

կեաւքն չէին։ ոչ ասեմ
նայն մարդիկ որ բնա
նք եղեն քան զամե
նայն գաւիլեացիս եղեն մե
ղաւորք քան զամե
նայն գաւիլեացիս ։
զի զայնպիսի անց ո
րեցին։ ոչ ասեմ չեզ։
այլ եթէ ոչ ապաշխա
րիցէք։ ամենեքեան նոյն
պէս կորնչիջիք։

Կ ամ նոքա ուխտ
ան եսանդն յորոց վէ
րայ անկաւ աշտարա
կն Իսահի ամ եւ սպան
զնոսա։ համարիք է
թէ նոքա պարտական
եղեն քան զամե
նայն մարդիկ որ բնա
կեալ են Երուսաղէմ։

Ա ոետաց ընդ զհիս ն
նոցա։

ՅՈՒՍՈՒՑԱ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ՅԱՅՍ ԺԱՄՍ ՅԻՍՈՒՍ ԱՍԱՑ ԶԱՅՍ ՈՐ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆՆ ԵՒ ԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ԱՍԱՑ ԶՆՈՍԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԿՐՏԻՉՆ ԵՒ ՄԿՐԱՏԱՐԱՆՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՒ ՅԱԿՈԲՈՍ ԵՂԲԱՅՐՆ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ ՅԱԿՈԲՈՍ ԵՒ ՅՈՎՍԵՓ ՈՐԴՈՅ

կնոջ թագուցեց յաւետ
ի խմորոյ, զոր առեալ
քայուԹիւն աց։ Նման
է արքայուԹիւն երկնից
ասելին յաՏատա նորա։
Եւ դարձեալ ասէ,
Թուչունք երկնից բնա
ագեաց հեղև ծառ։ Ու
ղղ այրկ իպատուեզիւ,
խոյ։ զոր առեալ մար
մանէ հատոյ մանան
նման եղև ։նը
եւորում համանուԹեաց
ոն ատքայուԹիւն աց.
ու ասէր ում
գործեին ինձանէ։
ուսուցուԹեանցն որ
Իվերոյ ամենայն փա
ուրդն ուրախ լինէր
ու ամենայն ժողով
ոակն կային նմա։
ամենեքեան որ հակա

ղղ

ղղ

ղղ

Եվ
այնժամ սկսանի
ջնեզ ուսուիկ:
ասել: կերպաք ա
ռալի քո ևարբաք՝ և
իհրաւարակս մեր
ուսուցեր:
ասեցե՛ ասեմ
ձեզ՝ որ գիտեմ զձեզ
ուսուիկ: Իբաց կա
ցեք լինել ամենայն
միտակդ անիրաւութե՛:
Ոնդ եղիցի լաւ և
կրճել աստամանց:
յորժամ տեսանիցեք
զաբրահամ ևզիս ա
հակ և զյակովբ ևզա
մենայն մարգարես
յարքայութեան այլ,
ևզձեզ հանեալ ար
տաքս:

Երից պրուսաց միւն
էև խամրեցա՛
ամենայն:

Քրիստոս ընդ
քաղաքս ևբնդ գեա
ղս ուսուցաներ, և
ճանապարհ արարե
ալ յԵրեմ:

Ասե ոմն ցնա՝ տեր,
եթե սակաւք իցեն որ
ապրելոց իցեն:

Նա ասե ցնոսա,
ջանայցարուք մտ ա
նել ընդ դուռն նեղ:
ասեմ ձեզ՝ զի բազու
մք խնդրեսցեն մտ ա
նել՝ և ոչ կարասցեն:

Որմէ հետե մտ
ցէ տանուտերն, և
փակեսցէ զդուռնն: և
սկսանիջիք կալ ար
տաքոյ և բախել զդ
դուռնն, ևասել՝ տեր

տեր բաց մեզ: և ա
սասխանի ասել
ասիցէ ձեզ՝ ոչ գիտեմ
զձեզ ուսուիկ:
ասիցէ ձեզ՝ ոչ գիտեմ զձեզ
ուսուիկ: Իբաց կա
ցեք լինել ամենայն
միտակդ անիրաւութե՛:
Ոնդ եղիցի լաւ և
կրճել աստամանց:
յորժամ տեսանիցեք
զաբրահամ ևզիս ա
հակ և զյակովբ ևզա
մենայն մարգարես
յարքայութեան այլ,
ևզձեզ հանեալ ար
տաքս:

յանուն սուրբ
եկեղեցի ասեմ ձեզ՝
եթե ոչ ևս տեսանիցէք
զիս, մինչև ասիցէք
օրհնեալ որ գայ
յանուն տեառն։

Այլ ասեմ ձեզ՝
ճշմարիտ է ինձ
որ երթիցեմ
զի եթէ ոչ երթիցեմ
Օգնականն
ոչ գայցէ առ ձեզ։
Եթէ երթիցեմ
առաքեցից զնա
առ ձեզ։ Եւ
երբ եկեսցէ նա
նա յանդիմանեսցէ
զաշխարհս վասն
մեղաց եւ վասն
արդարութեան եւ
վասն դատաստանի։
Վասն մեղաց՝
զի ոչ հաւատան
յիս։ Եւ վասն
արդարութեան՝
զի առ հայր իմ
երթիցեմ
եւ ոչ եւս տեսանիցէք
զիս։ Եւ վասն
դատաստանի՝
զի իշխանն
աշխարհիս
այսմիկ դատապարտեալ
է։ Ունիմ
բազումս
ասել ձեզ
եւ
հերկովեցէք կամի ասել
եւ ևս ոչ
կարէք
տանել
այժմ։
Եւ
երբ եկեսցէ
նա
հոգի
ճշմարտութեան
առաքեսցէ
զձեզ
յամենայն
ճշմարտութիւն։
Զի
ոչ
խօսեսցի
յինքենէ
այլ
զոր
լսիցէ
խօսեսցի
եւ
զգալոցսն
յայտնեսցէ
ձեզ։
Նա
զիս
փառաւորեսցէ
զի
յիմմէ
առնուցու
եւ
յայտնեսցէ
ձեզ։
Ամենայն
զոր
ունի
հայր
իմ
իմ
է
վասն
այսորիկ
ասացի
զի
յիմմէ
առնուցու
եւ
յայտնեսցէ
ձեզ։

ուր շաբաթու։

Ո՞չ կարացի ն
տալ նմա պատա
ս
խանի առ այն։

Ասաց Աստ կոչ
նականն առաք մի։
հայեցեալ թէ զի
արդ բարձրընտիր լի
նիցին, առաք ցնծասա
յորժամ կոչիցէք զք
զքեզ ի հարսանիս
կամ ի կոչունս, մի բազ
միցիս յատաջին բար
ձին։ գուցէ պատուա
կանագոյն եւս քան
զքեզիցէ կոչեցեալն
ինչ։ եւ եկեալ որ
զքեզն եւ զնա կոչեաց
ասիցէ ցքեզ տուր
սմա տեղի։ եւ ապա ըս
կսանիցիս ամաւթով
զ յետոյն տեղին ու
նել։

Տեղեւ իմաստանիկ

Նոցա խոսեն ոգուսիկ
խանացն փարիսեցւոց
ոց ի շաբաթու ուստե
հաց։ Եւ ոտքեա սպասե
լին նմա։

Եւ ահա այրոցինքեր
անդ լերգողեաք, առա
ջի նորա։

Եւ առաք ցառաքեալսն
որան եւ ցփարիսեցիսն
թէ արժանիցէ ի շա
բաթու բժշկել։

Եւ նոքա լռեալ էին։

Եւ բռնեալ հարեալ
ա՛ զնմանէ բժշկեաց
զնա եւ արձակեաց։

Եւ առաք ցնոսա ա՛,
ոյր ուրուք ի ձեզանէ էշ
կամ եզն անկանիցի
ի ջրհորս, ոչ վաղվա
կի հանիցէք զնա յաւ

ու առաքեաց զմ-
բասեռսն։
խս, հրաւիրեաց զ-
ոգս զօրիցն զոր
ՃՀՁ ուներ առ ինքն, այր
քուշեան ՌԽ։
որ կերիցէ Ճաշ յար-
ցն, առաջ ցնա, երանի
ոգս իբառնակատա
էրև լուաւ զայս
ՃՀՂ ասէ ցնոսա։
փոխարէն իյարու-
նել
նելոյ։ հրաւիրեցի՛ք զ
փոխարէն հատուցա
նիցիս։ զի ոչ ունի ո
կարողութիւն երանելի լի
ոս։ ողորմեղաց։ զկաղս
թիւն, կոչեա զաղ քա
նել ընդունելոյ
յն յարուցման ար-
հատուցումն։
զքեզ։ զկերակուրսն

զքա փոխարէն կոչէս

ծամեծս։ զի մի՛ ևս
ղուրացիս զբ։ ևմի՛ զմ
ղադեկանս զբ։ ևմի՛
ևմի՛ զեղբարս զբ։ ևմի՛
կոչեր զբարեկամս զբ։
Ճաշ կամ ընթրիս, մի՛
ՃՀՃ ն, յարցման առնիցեն
սէ ևցկոչեսցեն
զանձն բարձրացի։
խոնարհեցուցանէ զան
ՃՀՄ ձն բարձրացուցանէ զան
ուածն իւրոյն որ
զբ։
ուածն բարձակացն
եղիցին վերջինք ա
իրեր մատուր։ յայնժամ
սիցէ ցքեզ, բարեկամ,
ոս կոչեացն զքեզ, ա
ո։ զի յարժամ գայցէ
մեալիր յետին տեղ
էացիս, երթալիր բազ
ՃՀՅ յն յարժամ կո

Եւ ելեալ ծառային
պատմեաց զայն ամե-
նայն եւրօք:
Յայնժամ բարկա
ցեալ տանուտէրն ա-
նէ ցծառայնիւր. եւ
վաղվաղակի ի հրապա
րակս ուխտողացս քաղ
աքիս, ուզաղ քաւոս,
ուզխեղս, ուզկատաղս, և
զկոյրս, մրջիւն այսր:
Եւ ասէ ծառային,
տէր, եղեւ որ հրամայ
եցեր: եւկայ եւս տե
ղի:
Եւ ասէ տէրն ցծա
ռայն, ել ի ճանապարհս
հս, ուխտանգս, ուարա
այսր մուտանել, զի լց
ցի տունս իմ: ասեմ ձեզ:
զի ոչ ոք յայնց կոչեցեալ
լուց ճաշակեսցէ յընթ
րեաց իմոց:

Եւ ասէ ծառայն
տէր, եղեւ որ հրամա
յեցեր, եւ տակաւին
տեղի կայ:
Եւ ասէ տէրն ցծա
ռայն, ել ի ճանապարհս
եւ ի ցանկապատս, եւ
հարկանել ստիպեա
ցէ զնոսա մտանել, զի
լցցի տունս իմ:
Զի ասեմ ձեզ, զի
թէ ոք յայնց արանց
կոչեցելոց ճաշակեսցէ
ընթրեացն կոչելոցն
պատրաստեալ ամե-
այն ինչ:
Եւ սկսան միով բե
միով ամենեքեան ա
ղաչել: Առաջինն ասէ,
արտ գնեցի, և
հարկի եմ երանել տես
նել զնա: աղաչեմ զքեզ,
կալ զիս հրաժարեալ:
Եւ միւսն ասէ, զե
ցի, լուծանել փորձել
զնոսա: աղաչեմ զքեզ,
կալ զիս հրաժարեալ:
Եւ միւսն ասէ, կին
ա՛ծի, ուստի այնմիկ
ոչ կարեմ գալ:

Աւետարանչին

ԶԴՈ այսպէս ամէն
զաղօթեցէք։

Ա ՈՒր աղաւէտեցէ Իւնա
տակուրթիւն առաքե
հեռագոյն եցէ, հրէշ
տապա թէ ոչ միանգեր
րա քսան հազարաւ՝
դեմ ունել, զայրկոտիկ
տուան հազարաւ ըզ
ցիւրն կարաւղից և
նատեալ նախ խորհի
պատերազմ ընդ այն
որ երթեալ տայցէ
տարել։

ՀՀՀ Ղ Ղ ՀՀՀ

կանուցէ հիւծն առ կա
զի գուցէ իբրև առ
կան իկատարուծն։
եթէ ունիցի բաւ ա
համարիցի զծախան
կ, առ նախ նատեալ
մոցի շինել աշտարա
ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ
Վ ոք իշխնոյ կա
կերտ լինել։
իմ, ոչ կարէ իմ աշա
զնաւ իւր առցայ զինւո
ո որոշ բաւունայ
շակերտ լինել։
ա իւր, ոչ կարէ իմա
զ քարս, նա ազանչն
որդիս, ազեղբարս և
մայր, ազկին իւր ազ
տէա զհայր իւր ազ
ոք զայ առիս, առնէ ա
ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ
ևաս ձիտաս, եթէ
բազում։ դարձաւ
ընդ նմա ժողովուրդք

ԱԲԳ
ԴԵԶ
ԷԸԹ
ԺԻԼ
ԽԾԿ
ՀՁՂ

ՀՁՂ Ամէն առ Նոսա զայս
տէր ընդ Նոսա։
զաւուրս ընդունի ետու
պատուէր, ընդեր առ զմէ
սերեալքն եղեալքէ ետու
զանմահն։ Ի
ասէք, եղեալք
զի ես մեռանիմ առ
ՀՂԱ ես մեռչիմ ետու
տէր ոգ, տուիցէ։
զի ես պիտանացու։ այլ
ցի։ ոչ երկիւղ ետուին
մեռցի, իբ համարեցա
պատ Թէ աղն անհա
ՀՂԳ արուեսք ես։ ա
լինել։
կարէ իմ աշակերտ
նային ընդէից ետուն, ոչ
հրամայեցէ յաստ
նայն ոք իմանայ, ասաց

զաւուրս ընդունի ետու
պատուէր, ընդեր առ զմէ
սերեալքն եղեալքէ ետու
զանմահն։ Ի
ասէք, եղեալք
զի ես մեռանիմ առ
ես մեռչիմ ետու
տէր ոգ, տուիցէ։
զի ես պիտանացու։ այլ
ցի։ ոչ երկիւղ ետուին
մեռցի, իբ համարեցա
պատ Թէ աղն անհա

աշխատիցին այսոցիկ։

Եւ արդ զի՞նչ ասիցեմ ի վերայ
նոցա եւ զիա՞րդ ասիցեմ զանուանս
նոցա։ Զի ոչ կարեմ ինձ ինչ
ցհայլն, հայր, տո՛ր
ինչ բաժին որ անկա
նի կինչի ցդե։

Եւ ոչ ասեմ զայս ինչ ի վերայ
նոցա զի ոչ բաղում
ասուրց ժողովեալ
զամենայն կրօսերոյ
որդւոյն, գնաց հայր
նորա հեռի, ուանդ
վատնեաց զինչս իւր,
զի կեաց անառակու
թեամբ։

Եւ երբեմն ապաւե
ցաւ զամենայն, եղև
սով սաստիկ յաշխար
հին յայնմիկ։ Եւակաւ
նիքն չգիտեմ։ Եւգը
նաց եւ հարաւ ի
ոմն քաղաքացւոց
նորա եւ յարեցաւ
նմա բաժանել
զդաշտս իւր։

Եւ ինքն ցանկայր
լնուլ փորս իւր
ի տարեաց որ ուտէին
խոզքն, եւ ոչ ոք
տայր նմա։

Եւ երբ եկն յանձն
իւր ասէ, ո՞ւր
են վարձկանք հօր
իմոյ, եւ ես սովիւ
մեռանիմ։ Յարիցի
եւ երթիցեմ առ
հայր իմ, եւ ասիցեմ
ցնա, հայր, մեղա
ցի յերկինս եւ առաջի
քո։ Եւ ոչ եղէց
ես արժան կոչե
լոյ որդի քո։ Ա
ռ իս զիս իբրեւ
զմի ոք ի վարձկան
քո։

Եւ յարեաւ եկն
առ հայր իւր։
Եւ մինչդեռ
նա հեռի էր
էտես զնա հայր
նորա, եւ
գթացաւ, եւ
վազեալ անկաւ
ի վերայ պա
րանոցի նորա,
եւ համբուրեաց
զնա։

Եւ ասէ ցնա
որդի, մեղա
ցի յերկինս
եւ առաջի քո։
Եւ ոչ եղէց
ես արժան
կոչելոյ որդի
քո։

Եւ ասէ հայր
առ ծառայս
իւր, հանէք
զպատմուճանն
առաջինն եւ
զգեցուցէք
զնա, եւ տա
ցէք մատանի
ի ձեռն նորա,
եւ կօշիկս
յոտս նորա։
Եւ բերէք
զհամեստ
հորթն եւ
սպանէք,
եւ կերիցուք
եւ խնդասցուք։
Զի որդիդ
իմ սա մեռեալ
էր եւ կեցաւ
կորեալ էր
եւ գտաւ։
Եւ սկսան
ուրախ լինել։

Էր ոմն մարդ
մեծատուն, եւ
էին նմա երկու
որդիք։ Եւ
կրսերագոյնն
ի նոցանէ ասէ
հօրն, հայր,
տո՛ր ինձ զբա
ժինս որ ինձ
հասանի ի քէն։
Եւ նա բաժա
նեաց նոցա
զկեանս։

Եւ ոչ յետ բազում
աւուրց ժողովեալ
զամենայն կրօսերոյ
որդւոյն, գնաց հայր
նորա հեռի, ուանդ
վատնեաց զինչս իւր,
զի կեաց անառակու
թեամբ։

Եւ երբեմն ապաւե
ցաւ զամենայն, եղև
սով սաստիկ յաշխար
հին յայնմիկ։ Եւակաւ
նիքն չգիտեմ։ Եւգը
նաց եւ հարաւ ի
ոմն քաղաքացւոց
նորա եւ յարեցաւ
նմա բաժանել
զդաշտս իւր։

Եւ ինքն ցանկայր
լնուլ փորս իւր
ի տարեաց որ ուտէին
խոզքն, եւ ոչ ոք
տայր նմա։

Եւ երբ եկն յանձն
իւր ասէ, ո՞ւր
են վարձկանք հօր
իմոյ, եւ ես սովիւ
մեռանիմ։ Յարիցի
եւ երթիցեմ առ
հայր իմ, եւ ասիցեմ
ցնա, հայր, մեղա
ցի յերկինս եւ առաջի
քո։ Եւ ոչ եղէց
ես արժան կոչե
լոյ որդի քո։ Ա
ռ իս զիս իբրեւ
զմի ոք ի վարձկան
քո։

Եւ յարեաւ եկն
առ հայր իւր։
Եւ մինչդեռ
նա հեռի էր
էտես զնա հայր
նորա, եւ
գթացաւ, եւ
վազեալ անկաւ
ի վերայ պա
րանոցի նորա,
եւ համբուրեաց
զնա։

Եւ ասէ ցնա
որդի, մեղա
ցի յերկինս
եւ առաջի քո։
Եւ ոչ եղէց
ես արժան
կոչելոյ որդի
քո։

Եւ ասէ հայր
առ ծառայս
իւր, հանէք
զպատմուճանն
առաջինն եւ
զգեցուցէք
զնա, եւ տա
ցէք մատանի
ի ձեռն նորա,
եւ կօշիկս
յոտս նորա։
Եւ բերէք
զհամեստ
հորթն եւ
սպանէք,
եւ կերիցուք
եւ խնդասցուք։
Զի որդիդ
իմ սա մեռեալ
էր եւ կեցաւ
կորեալ էր
եւ գտաւ։
Եւ սկսան
ուրախ լինել։

մեռեալէր, եւ կոչաց: կո
ցուք: զի այս որդի իմ
էր մեռեալ, եւ յարեաւ
կորեաւ, եւ գտաւ: եւ
սկսան ուրախ լի
նել: եւ էր մեծ հա
մարեցաւ զինա
պարանոցան նորա,
եւ համբուրեաց զնա:
եւ ասէ ցնա որդին,
հայր: մեղայ յերկինս,
եւ առաջի քո: եւ ոչ եւս
եմ արժանի կոչել որ
դի քո:

Եւ ասէ հայրն ցծա
ռայսն իւր: վաղվաղա
կի հանէք զպատմու
չանն առաջին, եւ ա
գուցէք նմա: եւ տուք
զմատանին ի ձեռն նո
ցա, եւ կօշիկս յոտն
նորա: եւ ածէք զերդն
պարարուակ, զկնէք: կե
րեսուք եւ ուրախ լի
ցուք: զի այս որդի իմ
մեռեալէր, եւ կոչաց: կո
ւրեցաւ զինա որդին
խոզս: եւ ցանկայր լն
ուլ զորովայն իւր յեղ
կերէն զոր խոզքն ու
տէին: եւ ոչ ոք տայր
նմա:

Եկեալ ի միտս իւր
ասէ, քանի վարձկա
նք եցեն ի տան հօր
իմոյ հացակերեք, ես
սատ սովամահ կորն
էիմ: յարուցեալ գնա
ցից առ հայր իմ, եւ
ասացից ցնա, հայր:
մեղայ յերկինս, եւ ա
ռաջի քո: եւ ոչ եւսեմ
արժանի կոչել որդի
քո, արա զիս իբրեւ մի
ի վարձկանաց քոց:

Եյարուցեալ եկն
առ հայր իւր:

Եմինչ դեռ հե
ռաւագոյն էր, ետես զնա
հայրն եւ գթացաւ:
յարեաւ եւ ընթացաւ
ընդ առաջ: անկաւ
ի պարանոցս նորա,
եւ համբուրեաց զնա:
եւ ասէ ցնա որդին,
հայր: մեղայ յերկինս,
եւ առաջի քո: եւ ոչ եւս
եմ արժանի կոչել որ
դի քո:

Եասէ հայրն ցծա
ռայսն իւր: վաղվաղա
կի հանէք զպատմու
չանն առաջին, եւ ա
գուցէք նմա: եւ տուք
զմատանին ի ձեռն նո
ցա, եւ կօշիկս յոտն
նորա: եւ ածէք զերդն
պարարուակ, զկնէք: կե
րեսուք եւ ուրախ լի
ցուք: զի այս որդի իմ
մեռեալէր, եւ կոչաց: կո
ւրեցաւ զինա որդին
խոզս: եւ ցանկայր լն
ուլ զորովայն իւր յեղ
կերէն զոր խոզքն ու
տէին: եւ ոչ ոք տայր
նմա:

Եկեալ ի միտս իւր
ասէ, քանի վարձկա
նք եցեն ի տան հօր
իմոյ հացակերեք, ես
սատ սովամահ կորն
էիմ: յարուցեալ գնա
ցից առ հայր իմ, եւ
ասացից ցնա, հայր:
մեղայ յերկինս, եւ ա
ռաջի քո: եւ ոչ եւսեմ
արժանի կոչել որդի
քո, արա զիս իբրեւ մի
ի վարձկանաց քոց:

Եյարուցեալ եկն
առ հայր իւր:

Եմինչ դեռ հե

քանի ամբէն զի ծա
ռայեմ քեզ, ևերբեք
զպատուիրանաւքդ
ոչ անցի։ ու՛յ մի երբեք
ոչ էտուր ինձ զի ու
րախ եղէց ընդ քա
րեկամս իմ։ յորժամ
ևին ոտիդեղ քո այդ
որ ևկեր զկեանս քո
ընդ պոռնիկս, զեներ
դմա զեզին պարա
տակ։

Ե՛ասէ ցնա, որ
դեակ, դու հանապ
աշ ընդիսեա։ ևամէ
նայն որ ինչ իմ քոյ է։
այլ ուրախ լինել ևս
խնդալ պարտեր։ զի
եղբայրդ քո այս, մե
ռեալ, ևկեաց
ցաղ։ կորեալ
տա։

տուաւեալեր, ևգտաւ։

Ե՛ւ սկսան ուրախ լինել։

Ե՛ւ էր երէց որդին
նորա յագարակի։ ևո
րպէս դառ գայր ևմերձ
եալ ետունն, լուաւ
զձայն երգուց ևզպա
րուց։ ևկոչեցեալ տա
ւինքն զմի ի ծառայից,
հարցանէր թէ զինչ
ինքն այն։

Ե՛ւնա ասէ ցնա,
զի եղբայր քո եկեալ
է, ևեղէն հայր քո զե
զեն պարարակ, զի ող
ջամբ ընկալաւ զնա։

Բարկացաւ ևոչ
կամէր մտանել։

Ե՛ւ հայրն եղեալ
արտաքս աղաչէ ևր
զնա։

Պատասխանի ետ
ու ասէ ցհայրն, այս

Ե՛ւ ասէ տէր
աշակերտին. այր մի
եր մեծատուն, որոյ
եր տնտես. եւ եղեւ ըզ
նմանէ ամբաստան
ուեալն, որպէս թէ
վատնիցէ զինչս նո
ա. կոչեաց եւս զ
ինա, զինչէ այս զոր
լսեմ զքէն. տուր ըզ
համար տնտեսուե
ան քոյ, զի ոչ եւս կա
րես լինիլ տնտես.
Ա՛սէ ընդ միտս իւր,
տնտէն. զինչ գործեցից զի
տէր իմ հանէ զտնտե
սուեիւնս. գործել
ոչ կարեմ. մուրանալ
ամաչեմ. գիտեմ զինչ
արարից. զի յորժամ
իւաց լինիցիմ իտն
տեսուձինդս, ընկալ
ցիցեն զիս իւտունս իւր

Եւ կոչեցեալ տա
ւնքն մի ըստ միոջէ ի
պարտականաց տն
իւրոյ, ասէ ցառաջի
նն, քանի՞ ինչ պար
տիս տն իմոյ.
Ա՛սէ նա ասէ, հա
րիւր մար ձիթոյ.
Ասէ ցնա, կա ըզ
գիր քո, նախատ գրեա
վաղվաղակի յիսուն.
Ապա ասէ
ցմիւսն, դու քանի՞
ինչ պարտիս.
Ասէ նա ասէ, հար
իւր քոռ ցորենոյ.
Ասէ ցնա, կա
զգիր քո, նախատ գրեա
ութսուն.
Եւ գովեաց տէրն
զտնտեսն անիրաւու
թեան, զի իմաստու

ցանկ զանձկոտ
ո՞ ոչ զնա։

Ե ուսկ ցնծասա
դուք սա սրտաւրացու
մեն զնա։

Ա տրէք կին, անգամանք
զի զսա զի արձակեսցի
մեկնայն փարիսեցի
Ճղէ բրէ լսէին զայս ո՞
ւսայէ, համարձակի։

Ա՞յ կարէք այլ ծա
ռայէ համարհիցէ։

Ա՞յ կարէք այլ ծա
ռայէ, համարձակի։

սերմ։ կամ զինն մեծա
նալ ուսուցէք, համարձակի
ծառայէ։ զի եմեկ կա
րէ երկուց տերանց

Ա՞յ ոչ ծառայ կա
Ճղէ ցէ՞ զէ։

լիմք, զձերն ո՞ տա
ցէ՞ զէ։

Ե՞ ոչ զէ հաւատա
ցէ։

Ա՞յ զձէրմարիսն զէ՞ ո՞

Ե՞ զէ հաւատարիմ,
ընկալցին զձէզ ի
յաւիտեան հան
կանս։

Ա՞յ ո յաւիտեան հաւ
ատարիմ, ևիմաստնին
ասէ տէր։

Ա՞յ ո՞ւր իմիտքսն հա
ւատարիմ։

Ե՞ ուս իմիտքսն ո՞
հաւատարիմ։

Ա՞յ ո՞ւր իմիտքսն ո՞
նիրաւտ, ևիմաստնին
նիրաւտ։

Ե՞ ուս իմիտքսն ո՞
նիրաւտ։

Ա՞յ ո՞ւր իմիտքսն ո՞
նիրաւտ, ևիմաստնին
ժամ պահասցէ այն,
նիրաւտութեան։ զիայս
կարդ իմացուսցէ ո՞
արարիչ զձէզ բարե
ա՞ւ զձէզ առեմ։

Ե՞ ուս զձէզ առեմ։

Ա՞յ ո՞ւր իմիտքսն ո՞
դիս լուսոյ յաղթա ի
նուագունիք են քան զսո
հիս այսուհիկ իմաստ
ո՞ ի սրտիւք աշխատ

Ե՞ թեամբ արար։

ՀՐ ՄՀ ՂՇ
ՀՂՉ ՂՉ ՉՂՉ
ՉՂՀ ՀՂՀ ՉՂՉ
ՉՂՉ ՀՂՉ ՉՂՉ

տուն, և ազգանէր բե
ղեալ ոճիր մեծա
ղագին։

արշաւակեացն առնե
նէ այլ, ընայ. և որ ըզ
ձակէ զկին իւր, և առ
նել։

Ա մենայն որ առ
նէ զկին իւր, և ան
զգանահեցի անկա
ցէ զգան յատուկսն մեղ
և երկիւղ անցան եղ,
Ա ուրին եցէ երկնից
ղէ զինա բռնաբարէ։

տարանի, և առնէնայն
քայութիւն այլ առ
նէ։ յայնմհետե ար
րէք, մինչև ցյուդհան
Ա ուրինքն և մարգա
պիղծ առալին։

լի մարդկան բարձրե,
տու ձեր։ զի որ առ
կայն աջ գիտէ զսիր
ռալի մարդկան։ առ

չանան էր։ եւտես զաբ
զատ իւր, մինչ իտան
ւիդիսկան ամբարչ
տունն, և թափեցաւ։
Ա եւսա ևաճծա
ռաբահատու։
էշտակաց զնա իգոգ
քատին, և առանել հր
Ա ղև մեռանել աղ
նա։
Ա ղև մեռանել աղ
նէն լեզուին զվեր ո
այլ հաշունք էտ գայ
ռեղանոյ մեծատանն։
այլ անկանէին յ
եղ որ անկանէին
նորա վերատորեալ։
ւցանկայր ընդ զը
եալ դներ առ դրան
նուն զատարսա անկ
Ա ատազ առաստատէ։
ուրաև լիներ հանա
հեզս և ծերանալ, և

խաւարեցեն։

Եւ ասէ տէր Յիսուս ցհետ
նոսա, եւս սակաւ ժամ ընդ
ձեզ է լոյս։ կամիցին ա
ռնել զձեզ խաւարք, եւ որ
զխաւարսն գործէ, ոչ գի
տէ ուր երթայ։ Եւ մինչ
դեռ լոյս ունիք, հաւատա
ցէք ի լոյսն, զի որդիք լու
սոյ լիցին։

Եւ ասէ տէր, արդ ա
ռաքեալքն ասեն ցնա, մեք
զիա՞րդ հաւատասցուք ի
լոյսն, զի մարգարէքն ոչ
կարեն։ Եւ ոչ այսր
նէ ասէ տէր, մինչ
դեռ լոյս ունիք, հաւատա
ցէք ի լոյսն, զի որդիք լու
սոյ լիցին։

Եւ ասէ տէր, արդ ա
ռաքեալքն ասեն ցնա, մեք
զիա՞րդ հաւատասցուք ի
լոյսն, զի մարգարէքն ոչ
կարեն։ Եւ ոչ այսր
նէ ասէ տէր, մինչ
դեռ լոյս ունիք, հաւատա
ցէք ի լոյսն, զի որդիք լու
սոյ լիցին։

Եւ ասէ տէր, արդ ա
ռաքեալքն ասեն ցնա, մեք
զիա՞րդ հաւատասցուք ի
լոյսն, զի մարգարէքն ոչ
կարեն։ Եւ ոչ այսր
նէ ասէ տէր, մինչ
դեռ լոյս ունիք, հաւատա
ցէք ի լոյսն, զի որդիք լու
սոյ լիցին։

Եւ ասէ տէր, արդ ա
ռաքեալքն ասեն ցնա, մեք
զիա՞րդ հաւատասցուք ի
լոյսն, զի մարգարէքն ոչ
կարեն։ Եւ ոչ այսր
նէ ասէ տէր, մինչ
դեռ լոյս ունիք, հաւատա
ցէք ի լոյսն, զի որդիք լու
սոյ լիցին։

ցեկ ցինա վաղվաղակի
ցեկ յատարակ, տաւ
ւ, սա երբու մտան ի
հոդատարց կամ հով
ս ունիցի ծառայ
ակ ոչ ոք ի չէնդի
զանդեացի չէզ։
կեաց յԱծոլու, ևհդա
այսիկ խլեաց, ասո
ւաւելեկ թեզնուցս
քան զհայտ մանանխոյ,
ո հաւատս
։
ւ տաւ սա, եզեկ
հաւատս։
ալքն ցամբ, յաւհ մեզ
ւ տաւեն տառքե
ցեկ ասա
։
դարձցի յերեզ ևաւս
քեզ, ևեւզեն անգամ մեղիցեկ
ւզեն անգամ մեղիցեկ
րեկ թող նմա։ ևեզեկ
ւ եզեկ ասա

մարեալ եւ գայլիւիլեա
ցուց։

Ե ւ մինչ դեռ մտա
ներ ի գեղաղուրեցն, պա
տահեցան նմա տասն
այր բորոտութիւք կա
ցին ի հեռաստանէ,
բարձին զձայնս եւս
ան՝ ցին վարդապետն
ողորմեացի մեզ։

Ե ւ երբ եւտես զնո
սա, ասէ ցնոսա։ եր
թայք ցուցէք զան
ձինս քահանայիցն։

Ե ւ եղե երբ գը
նացին, սրբեցան

սրբեցան։

Ա ի ոմն ի նոցանէ
երբ եւտես եթէ բժշ
կեցաւ, դարձաւ ան
դրէն ի ձայն մեծ փա
ռաւորեաւ զաստ
ուած։

անկաւ ի վէրայ երե
սանց ընդ ոտս նո
յա՝ գոհանալով
նմա։ եւ նա էր սա
մարացի։

Ե ւ մինչդեռ երթա
յին, սրբեցան։

Ե ւ մին ի նոցանէ
երբ տեսանէր եթէ
բժշկեցաւ, դարձաւ
ի ձայն մեծ փառա
ւորեաց զաստուած։

անկաւ ի վէրայ երե
սանց առ ոտս նո
յա՝ գոհանալով
նմա։ եւ նա էր սա
մարացի։

Ե ւ պատասխանի
եղեալ յիսուս ասէ
եւ ոչ տասնեքն
սրբեցան։ այլ ո՞ւր
են ինն։

Թէ ոչ գտաւաւ
որ դառնայր եւ
տար փառս աստ
ուծոյ։ եթէ ոչ
օտարազգիս
այսոսիկ։

Ե ւ ասէ ցնա։ յա
րիր երթ հաւատք
քո զքեզ կեցոյց։

Ե ւ հարցեալ ի
փարիսեցւոցն
յորժամ գայցէ
արքայութիւն
աստուծոյ։ պա
տասխանի
եղեալ նոցա
ասէ։ ոչ գայ
արքայութիւն
աստուծոյ
հետեւակի։

Ե ւ ոչ ասիցեն
թէ ահա աստ
եղ կամ անդ։
ահա արքայու
թիւն աստուծոյ
ի ներքս ի ձեզ
է։

չարչարել՝ խաւսել
որ ոչ ոմն բաժանէր
զայս ոտն ոտն ի
յատուկն իւրում։
պատուհասն մարդ
կան անուք ծագիցէ, նոյն
նեղեսցի երկնից ընդ-
կան փայլատակեաւ՝ ի
ձեռն մարդկան փայլի
Թագեցէք զհետս
կէ, կամ անդ մի եր
ձեզ երեք ահագնա
ցեալք։
սանել՝ ասէ տէրն
մարդոյ մարդ ոչ տե
ձեզ, զմի յատուցն
ւրք ցանկանալ
կերսուն՝ երկեցեն տա
ռաջ քան զայս ամ
նեղեսցի։

ահագնակ առաջ ի
նուք՝ հաւատացեն թէ
քայլատակեաւ ոչ ոմն
ցա հասէ, այլ զգայ ար
պատուհասին էս նո
քայլատակեաւ ոչ
խիարհեցուցն
ցուցին զքեզ։
զհետս քո կէ
հասէ ցնա, արի գնա։
միայն այլ ազգիս այս։
տալ փառս այլ, բայց
զի ոչ գտանի դառնալ
արդ ինուանքն ուրեք,
տոքա արբեցան։ իսկ
ասատասխանի էս
սամարացի։
զնամանէ։ ասէին էր
նոսա, ագահանայր
առ ուսս էսու

կու եղիցի հայտուար ո
ստ նմին առ ինոյ
սին։

Ո նոյն, ակօսոյց զամենե
նոյն, ակօսոյց զամենե
նոյ, ոչ ոք ծծկեաւք յերկ
իսաղովմայ, տեղեաց
րում աւուր եղաստ
տնկեին, շինեին, ևլո
գեին, վաճառէ լինէ
ղև։ ուտեին, ըմպեին,
պնեին ևառնէին։ մին
րոյնզամենեսեան։

Ո նոյնպես ևորպես
հայտուրն ղովտայ է
ևէին ջըր հեղեղն, ևակո
ուտ նոյ իտապանն,
չև յաւրն յորում եմ
ևարունց լինելին։ մին
լին։ կանայս առնէին,
ղոյ։ ուտէին, ըմպէ
հայտուրս որդւոյմար
նոյ, նոյնպես եղիցի
յաղգես յայսմանէ։

Ո ևորպես եղև յաւուրն
կու աղաւ Իմիսահն,
ցին։

Ո նոյնպես, ոչ ոք գիշերն ևս եղիցին եր
տաց, ևամուսնացեալ ևչ ևամուսնացեալ
կացեալ Իսահակ, ևակա
րասի իւր Իսահակ, մի
յամ աւուր որ
յայտնել ոգի։

Ո նոյնպես, մի դարձցի
ցէ որ յանդի իցէ,
ևիջան առնուլ զայն։

Ո իջեցէք զկին ևս
ղովտայ։

Ո ևս խնդրե զանձն
իւր ապրեցուցանել,
կորուսցէ զինա։ ևոր
ցէ զինա։

Ո սեմ ձեզ յայնմ
գիշերի մեկ եղիցին եր
կու ի մահիճս, մին
առցի, ևմիւսն մեղ
կու աղաւ Իմիսահն,

ծառայից իւրոց որ
ցան անհրաժեշտութեան ա
ներ։ իսկ այժ ոչ առնի
ց վրէժ խնդրութիւն
զեան զիւր։ զայր
մեղ։ եւ ոչ կամեր իբա
զբաղ ժամանակս։
Եւ այնուհետեւ ա
նէ իմոյն իւրում։ եթէ
կայցէ ոչ երկնչիմ, վի
մարդկանէ ոչ ամա
չեմ, զոնէ վասն ա
խատատնելոյ զիս այ
ղայն, արարեց նմա
դատ, զի մի խոպատ
էակեալ Թախանձէին
զիս։

Եւ ասէ ցնա, լուա
րանք զինչ դատաւո
ներ։ իսկ այժ ոչ առնի
ցէ վրէժ խնդրութիւն
ծառայից իւրոց որ

մին քաղաքի։ գայր
ատ նմա եւասէր, դատ
արա ինձ յոտնեկ իմ
մէ

բառ Աբրահամեանք ըզ
ոս ի առջեւն որ
ամուսնացեալ էիտուն
ուր ՀԵՂԻՆԿ սո
ղատուս։
ՀԱՅՐ ՀԱՐՑԻՆ ԶԻՆՈՎՈՐՍ ԶՔԵԶ
ԶԿՈՒՐԾԱ ԻՒՐ ԼԱՒՍԵՐ,
ԱՄԲԱՐՆԱԼ։ ԱՅՒ ԿՈՉԵՐ
ԼՈՂ ԶՄԵԶ ԸՆԴ ԵՐԿԻՒՆ
ԼՍԵՐ ԶԱՐԱՒՍՏ ԵՒ ՀԱՄԵՐ
ՄԱՐՔԱՐԱՐՈՒՆԿԱՒ
ՍՈՒՑԱՐԱԾՈՑ ԽՄՈՑ։
ՍՈՒՆՈՂԱՑ ՅԱՄԵՆԱՅՆ Ո
ԲԱՆԱԾՈՒ, ԼԱՒԱՄ ՈՒ
ՊԱՀԵՄ ԵՒԿԻՑՈ ԻՆՁ
ԶԱՅՆ ՄԱՔԱՐԱՐՈՒ։ ԱՅՒ
ԼԵՂՇՈՒՆՈՒ, ԿԱՄ ԼԵՐՆ
ՏԱԿՈՂՈՒ, ԼԱԶԱՆԻԲԱՐ,
ՄԱՐԴԿԱՆՑ, ԶՂԱՒՐ
ՈՂԵՄ ԼԵՐՆ ԶԱՅՆԸ Ի
ԳՈՀԱՆԱՅՄ Զ ՔԵԶՆ, ԶԻ
ՏՈՒՑԱՆԵՐ։ ԱԾ ԻՄ,

ԱՐԴԱՐԱՐԱՑԵԱԼ ԻՍՏՈՒՆ
ՀԱՐՑԻՆ ԶՆՈՍ
ՀԱՅՐ ՀԵՂԻՆԿ ՍՈ
ՂԱՏՈՒՍ։
ՀԱՅՐ ՀԱՐՑԻՆ ԶՈՐՄՆ ԶԱՐԱՀ
ՄԵԿՈՒԱԻ, ՈՂՋԱՅՆ ՈՍՈ
ՑԻՆ ՓԱՐԻՍԵՑԻՆ ԿԱՅԵՐ
ՑԻՆ, ՈՒՄԻՆ ՓԱՐԻՍԵ
ՐԵՑ։ ՄԵՆ ՓԱՐԻՍԵ
ԻՍՏԱՑԱՐՆ ԿԱԼ ՀԱՏ
ՐԵՔ ԵՐԿՈՒ ԵՂԻՆ
ՈՒՄ, ԶԱՏԱԿ ԶԱՅՆ։
ԵՆ ԼԱՒՈՒԹԵՑԻՆ ԶԵԱՂ
ՉԻՆԱ ԹԵ ԱՐԴԱՐՔ ԵՑ
ՈՐ ԱՌԱՆՑԱՑԵԱԼ ՅԱՆ
ՀԱՅՐ ՀԵՂԻՆԿ ՍՈ
ՂԱՏՈՒՍ։
ԱՐԴԵՔ ՀԱՏԱՏ Ո
ՎԻՀԱ։ ՁԱՏԱՆԵՑՔ
ՈՐ ՈՐԴԻ ՄԱՐԴՈՅ
ՀՅՈՒ ՎԱՂՎԱՂԱԿԻ։
ՎՐՀԱ ԼԱՆԴՐՈՒՅՔԻՆՈՎ
ԵՄ ՉԵԶ, ԶԻ ԱՐՈՒԱՑՔ
ՑԻ ԱՏ ՆՈՒՈՒ։ ԱՅՍ
ԿԱՅԱՍՄԱՆ ՄԻԱՅՆ ԼԻՆԻ
ՏՈՒՔ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԼԵՐ
ԱՂԱՂԱԿԻՆ ԱՏ ՆՈՒ Ի

ղե

ուր յաւիտենականաց
գործեցից, զի զկեան
դաւետս բարւոյ, զինչ
ճշմարտութեան քո
զամենայն ինչ զան
տես վաչխատեա առաւ
նոյս տակաւին քեզ։
Ով տէր ճնոյ, մեծ
բարւոյ լուսաւորչին
իմոյն Կարապետի
աղաչանաւքն սրբոց
քոց ամենայն պահեցիր
զնոսա տուր, զայսոսիկ
հաստատեա զհոյլ քո
ստուգեա։ մի չնար։ մի գո
ղանար։ մի ստուգիւք։
մի ատելութեամբ։
զանազանեսցի դի
զարատութիւնս
ջէք բարւոյ, զայլ մի ա
րար։ չինէք
զոր ինքեանք ոչ կա
մին։ զայլ մի ընդ
ոք ինչ մի արասցէ
ոք։ զոր ոչ կամիցին
որ ինքեանք։

ղզ

Ժառանգեցից։

ղէ

Ա ստուածդ ի
սրտից քոց։ զանձն քո
զանձն, բարձ
ցից։ ասէ տէր։ ոչ
մանկտուն զի մերձենայ
ինձ ասել։ ոչ
ես կամ ես։ զի
կերտեցեր զիս
բերե տեառն աշա
կերտքն ասացին
ցնա։ ով
զնոսա ատ ինքն ա
ոկ էր կոչեցեալ
նոցա։
ոչ ոչ։
զմանուկ, էլ մտցես
քայլ-քայլս ալ երբե
սրսոյ ընդունելի զատ
քայլ-քայլս ալ
մէկն ատեմ չէ։
քայլ-քայլս ալ
զի այլ պիտեացիդ տա
մի արգելուք զնոսա։
ու, ոգի թոյլ տուէք մանկ
տա զնոսա ատ ինքն ա
ոկ էր կոչեցեալ
նոցա։
կերտքն ասացին աշա
երբե տեառն
ցնա։ զի
մանկտուն զի մերձենայ
ինձ ասել։ ոչ
ես կամ ես։ զի
կերտեցեր զիս
ատուածդ ի
սրտից քոց։ զանձն քո
զանձն, բարձ
ցից։ ասէ տէր։ ոչ
մանկտուն զի մերձենայ
ինձ ասել։ ոչ
ես կամ ես։ զի
կերտեցեր զիս

ոմն եւանեմք յետ։ ՚ի
տաճկացոսա։ ահաւասիկ մեք ԹՈ
ասացուսանն աստուածկին,
՚ի ասէ ։ ասաւել զերկոսին
ասացեալն ։

Հնարինք առ իմաստն
զայս, ասելով ։ ՚ի ԱՀԱ
ասել։

Ո՞ւմ զկնի ասէ զայս, եթէ զկնի
զոր ասացեալ էր ։ ՚ի ԱՀԱ
ասել ։ Ո՞ւմ զկնի ասէ զայս։
զկնի զոր ասացեալ էր ։ ՚ի ԱՀԱ
ասել ։ Ո՞ւմ զկնի ասէ զայս։
զկնի զոր ասացեալ էր ։ ՚ի ԱՀԱ
ասել ։ Ո՞ւմ զկնի ասէ զայս։

ա հնէ։

Ա ղաղակեաց նա
ոչ՝ յոր ոգի դաւթի ը
ղերմեաց էնէ։

Բ ա որ առաքին եր
Թային, սատեփն նմա
ի լռեացէ։ Նայ եաս ա
ուաւել աղաղակէր, որ
դի դաւթի ողորմեաց ի
նէ։

Գ տեղի առ յիս ա
հրամայեաց ածել ըզ
նա առ նա։ Ախբրև մէ
րձ եղև առ նա։ Հարց զէ
ինա եաստ զինչ կա
միս դու զի արար ի
քեզ։ Նայա ասէ, տէր, զի
բացցին աչք քիմ եաստ
սեց։

Դ ա յս ասէ ցնա, հայ
էաց։ հաւատք քո կէ
ցուցին զքեզ։

Ե ա ստ ժամային եա

կատարեցին ամենայն
գրեալ քին մարգարէիք
վանն որդւոյ մարդոյ։
զի մատնեսցի հեթ ա
նոսաց։ Ախատակեսցի։
և հարկանիցեն։ եւսպա
նանիցեն զնա։ և յերիր
աւուր յարիցի։

Զ ա ստքա ոչ էնչ էին
ցան յայնցանէ։ այլ եր
բանն ծածկեալ էին ո
ցանէ, ուռչ գիտէին
զասացեալն։

Է եղև իմաստ
տէն նորա յերի
քուն, կոյր ոմն, նստէ ր
առ Ճանապարհա ն
մուրացիկ։ Իբրև լսաւ
զանցանել ժողովրդեա
նն, հարցանէր թէ զինչ
եցէ այն։

Ը ա պատմեցին նմա,
թէ յս նազովրեցի անց

տան այսմիկ: քան զի
տաւր եղև փրկութիւն
ե տան ցնա այս, այ
տուցից չարէքկին:
թե զաք զիւրեքին, հա
տուց աղ քաւուց: եւ
ին եկաց զակ քի
ոս, եւասէ ցնա: աս,
ահա զկես ընչից իմոց
լուծանել:
դրե տեսին, ամե
նեքեան տուտնջեին
եասեին, թե առ ա
ն մեղաւորի եմուտ

դրե եկն իսուղին,
հայեցաւ իվեր յա,
եասէ ցնա, զակ քի,
փութա ինչ այտի, զի
այսաւր իտան քում
արժանի լինիմ ա
նել: փութացաւ, և
ինչ, ուրնկալաւ զնա ու
րախութեամբ:
դրե տեսին, ամե
նեքեան տրտնջեին
եասեին, թե առ ա
ն մեղաւորի եմուտ
լուծանել:
կն եկաց զակ քի
ոս, եւասէ ցտէր: ահա
տուց աղ քաւուց: եւ
թե զոք զրկեցի, հա
տուցից չորեքկին:
ե տաւ ցնա յս, այ
տան այսմիկ: քան զի
նեցի զնա: քան զի ընդ
այն իսկ անցանել ո
ցեր:

ես: երթայր զհետ նո
րա խիստաւորն տա
նել զայծ:
ե ամենայն ժող
ովրդեանն տեսեալ,
տայր տրտնջումն
այլ:
ե մտեալ հրկեր
ընդ երիքով:
ե ահա այր մի
անուն կոչեցեալ զակ
քեոս, եւնաեր մաքսա
պետ: եւնքն մեծատ
ուն: ախնդրեր տես
նել զԻս թե ովքեան յա: ե
ոչ կարեր իբազմութե
նեն: զի կարճեր հա
սակաւ: եւընթացեալ
առաջեւ յառաւելս եւ յիժան
սա թզենին զի տես
նիցէ զնա: քան զի ընդ

յիշատակութիւն ունել
առաքելոյն հրեշտա-
կին Նոտա առեալն։

Եւ ես Յովհաննէս քաղաքի
աշխարհիս Ծարոյ հաւա-
տացի, թէ յիս իսկապէս հա-
ւատարիմ եղեր, լինիմ,
ասես, ես Նոտա առեալն
զայս ինչ շահեցուցի։

Եւ ես Յովհաննէս զարմա-
նամ եւ զարհուրիմ զայս
ամենայն, եւ զծառայն որ
եւ զիշատակութիւնն։ Ակն
նմա, առեալ զԹագ
մեր։

Եւ եղիր դատաւոր
աւուրս իմոյ Յովհաննու
կամ զկնի նորա եւսեն,
թէ ոչ կատարիմք Թագ

Եւ ես Յովհաննէս զարհուրեալ
եւ զարմացեալ զայս ամենայն
եւ զծառայն որ
Եւ զիշատակութիւնն։ Ակն
նմա, առեալ զԹագ
մեր։

Եւ եղիր դատաւոր
աւուրս իմոյ Յովհաննու
կամ զկնի նորա եւսեն,
թէ ոչ կատարիմք Թագ

մինչեւ եկից։

ցնոտա յարտեցիկ զայս
տայր ինձ։ ես ոտ
ոտայս իւր, ետ նոյ ո
ձեռն կոչեցեալ զձա
Եւ ես Յովհաննէս
իւր Թագաւորութիւն
խարհ հեռի, առնուլ
նուական գնաց յար
ես։ այս ինչ ա
ութիւն ասէ։
յայտնելոց եցե ասեն
ցիս ես Յովհ ա ժամայն
յեմ։ հրամարելոյ նո
ո մերձանալոյն նոյ
ուակ մի եւսակ։ վասն
զայս լսեցին յաւետ
ո մինչ զեռնոքա
անեն զկորուսեալն։
զայս լսեցին հրեշտակ
մեր։

եւս սրդի աբրահա

ղ մ մր
միղ մջր
միհ
միը մկթ մջգ
միթ մհ

զարծաւեն իմ Իսեղա
նատուս, Աւետարան
կոսեաւք պահանջէի
աւետ ցսպասաւորսն,
ան, և տարայք տո՛ր
այնմ որ ունիցի զտա
ն ինա ։

Ա ուրեմն զայս առաց,
ծէք այսր, և տարանէք
ուել Իւդայի նոցա,
կամէին զիս Թագաւո
իմ զայնոսիկ որ ոչն
մանէ ։

Ա այց զԹշնամիսն
նիցին բարձի Քրիս
ոչն ունիցի, ազատ ու
տացէ։ Այսմանէ որ
ամենայն որ ունիցէ և
ունի տուան ինա ։

Ա սեմ ձեզ Համ
ուն ինա, տր,
այնմ որ ունիցի զտա
ն ինա ։

Ա կն մի՛ւսն ևաւետ,
քաղաքացւոյ ։

Ա կն Երկրորդն ևաւ
ասէ, ինաւն քո արար
հինգ ինա ։

Ա կն մի՛ւսն ևաւետ, ասէ ցինա, Տէր
ղիր տասն քո արար ։

Ա կն Երկրորդն ևաւետ, ասէ ցինա, Տէր
ինգ քո արար ։

Ա կն մի՛ւսն ևաւետ, ասէ ցինա, Տէր
ղիր քո ունէր, ի սրբարանի
ի վաշխառուս, Երկնչէի
էիր այր ստամբ
ակէս, բառնաս զոր
ոչ եղէր, հունձէս զոր
ոչ սերմանեցեր ։

Ա ուստ ինա, Երե
րանոյ քո դատիմ զքե
տեղայր զքեզ ծա
ռայ ան հաստատ ։ Գի
տեայր զի ես այր մի
տիր Թե ես այր մի
ստամբակէս, բառն
ամ զոր ոչ եղի, Հն
ի, Երկնչեր ոչ Եղուր
չէր ուր ես սերմանէ

բառիսոլ[ոմ]ութիւն աշակե-
րտաց, ոկատա-ա[յ]ն
վայր լերինն Ձիթենւոյ
ի մերձ եղեւ Իզատա-
ա իբրև այն ինչ
ել[ա]նէր ի քաղաքէն Երու-
սաղէմ։
իբրև տեսին զնա տա-
ճարկունն զնուաստա-
ցան։ ա[ն]ուանք զնա տա-
ճարկունն զնուաստա-
ցան։ ա[ն]ուանք զնա
հանդերձս, ուհիծո-
ցին զնա։
ա[յ]ն ինչ ել[ա]նէր ի քաղ-
աքէն երե-
քեան իմարդկանէ
ոչ նստաւ, լուծէք զս
ա[յ]ն և տարէք առ
ինձ։ ևեթե ոք
ոչ ասիցէ, լուծէք զս
կապեալ, յորում ոք
տանիցէք յաւանակ
յոր իբրև մտանէք զնա
որ հանդիպ մեր կայ։
Թայք դուք իցեաւքն
ցն իբրոյ ևասէք, եր
երկուս յաշակերտա
Թենեաց, առաքեաց
իւր ասելով
զնաց յաւանակն
մերձեցաւ իբրեզփա
գեայ ձիթենեաց
ել[ա]նէր

ղ

ղ ճ չ մր

մր ղ

ղ ղ ղ ղ ղ ղ ղ ղ

ղ ղ ղ ղ ղ ղ ղ ղ

ղ ղ ղ ղ ղ ղ ղ ղ

զոր ոչ լսեաց ականջ
եւ ոչ ետես աչք
եւ ոչ ելից սրտի մարդոյ
զոր պատրաստեաց
աստուած սիրողաց իւրոց։
Եւ յայտնեաց մեզ
հոգւովն իւրով։
Զի հոգին զամենայն
եւ զխորհուրդս աստուծոյ։
Զի ո՞ գիտէ զմարդկանց
զոր ոչ հոգին մարդոյ
որ ինքն է ի նմա։
Նոյնպէս եւ զաստուծոյ
զոր ոչ ոք գիտէ
բայց հոգին աստուծոյ։
Մեք ոչ զհոգին աշխարհի
առաքեցաք
այլ զհոգին որ յաստուծոյ
զի գիտասցուք
զպարգեւսն որ մեզ
տուեալ են յաստուծոյ։
Զոր եւ խօսիմք
ոչ ի բանս
զոր ուսուցանէ
իմաստութիւն մարդկան
այլ ի բանս
զոր ուսուցանէ հոգին
հոգեւորաց
հոգեւորականս համեմատեալ։
Եւ հոգեւոր
ոչ ընդունի
զոր ոչ է հոգւոյն աստուծոյ
զի յիմարութիւն
նմա է
եւ ոչ կարէ
զի հոգեւորապէս
քննի։
Եւ հոգեւորն
քննէ զամենայն
եւ նա ոչ ոք
քննէ զնա։
Զի ո՞ ծանեաւ
զմտս տեառն
զի խրատեսցէ զնա։
Մեք
միտս քրիստոսի
ունիմք։
Եւ ես
ոչ կարացի
խօսել ընդ ձեզ
իբրեւ ընդ հոգեւորս
այլ իբրեւ ընդ մարմնաւորս
իբրեւ ընդ մանկունս
ի քրիստոս։
Զկաթն ձեզ
տուի ըմպել
եւ ոչ կերակուր
զի ոչ կարէիք
եւ ոչ դեռ կարէք
զի մարմնաւորք էք։
Զի մինչ
ի ձեզ նախանձ
եւ հակառակութիւն
եւ պատառումք
ոչ մարմնաւորք էք
եւ ըստ մարդկան
կենցաղիք։
Զի մինչ
ոմն ասէ
զի ես եմ
եւ այլ
զի ես եմ
ոչ մարդիկ էք։
Զի ո՞ է պաւղոս
եւ ո՞ է ապողոս
այլ սպասաւորք
որով հաւատացէք
եւ որպէս
տուեալ է տեառն։
Ես տնկեցի
եւ ապողոս ջրեաց
այլ աստուած աճեցոյց։
Ուստի
ոչ է ինչ
տնկողն
եւ ոչ ջրողն
այլ աստուած
որ աճեցոյց։
Եւ տնկողն
եւ ջրողն
մի են
եւ իւրաքանչիւր
զվարձս իւր
առնուցուն
ըստ իւրում վաստակոց։
Զի աստուծոյ
գործակիցք եմք
դուք
արտ աստուծոյ
շինուած աստուծոյ
եմք։
Ըստ շնորհացն աստուծոյ
որ տուեալ է ինձ
որպէս
իմաստուն
վարպետ
հիմն եդի
եւ այլ
շինէ վերայ
զի իւրաքանչիւր
զոր շինէ
տեսցէ։
Զի հիմն
այլ ոք
ոչ կարէ եդել
բայց զոր եդեալ է
որ է յիսուս քրիստոս։
Եւ եթէ
շինէ ոք
վերայ հիմանդ
զոսկի
զարծաթ
զպատուական քարինս
զփայտս
զխոտ
զեղէգն
զոր իւրաքանչիւր
գործ իւր
յայտնի լիցի։
Զի աւր տեառն
ցուցանէ զնա
զի հրով յայտնեցի
եւ հուր
զգործ իւրաքանչիւրոցն
զոր ինչ է
փորձեսցէ։
Եթէ
գործ ոք
զոր շինեաց
մնասցէ
զվարձս առցէ։
Եթէ
գործ ոք
զոր շինեաց
այրեսցի
կորուսցէ
եւ ինքն
կեցցէ
այլ իբրեւ
ի հրոյ։
Ո՞չ գիտէք
զի տաճար
աստուծոյ էք
եւ հոգի
աստուծոյ
բնակի ի ձեզ։
Եթէ
ոք
զտաճարն
աստուծոյ
ապականեսցէ
զնա
ապականեսցէ աստուած։
Զի տաճար
աստուծոյ
սուրբ է
որ էք դուք։
Զոք
մարդ
մի
խաբեսցէ
եթէ
ոք
ի ձեզ
իմաստուն
թուի
ի յաշխարհի
յայսմիկ
յիմար
եղիցի
զի իմաստուն
լիցի։
Զի
իմաստութիւն
աշխարհի
յայսմիկ
յիմարութիւն
է առաջի
աստուծոյ։
Զի գրեալ է
որ
բռնացուցանէ
զիմաստունս
ի խորհրդի
նոցա։
Եւ դարձեալ
տեառն
գիտէ
զխորհուրդս
իմաստնոցն
զի սնոտի
են։
Ուստի
ոք
մի
պարծեսցի
ի մարդկանէ
զի ամենայն
ձեր են
կամ պաւղոս
կամ ապողոս
կամ կեփաս
կամ աշխարհ
կամ կեանք
կամ մահ
կամ ներկայքն
կամ ապագայքն
ամենայն
ձեր են
եւ դուք
քրիստոսի
եւ քրիստոս
աստուծոյ։
Այսպէս
զմեզ
համարեսցի
մարդ
իբրեւ
զծառայս
քրիստոսի
եւ
զգործակալս
խորհրդոց
աստուծոյ։
Ուստի
խնդրի
ի գործակալսն
զի հաւատարիմ
գտցի
մարդ։
Եւ ինձ
ոչ է ինչ
զի ես
ի ձէնջ
դատեցայց
կամ
ի մարդկանէ
դատաստանի
այլ ոչ
զանձն իմ
դատեմ։
Զի ոչ
ինչ
ինձ
գիտեմ
զանձն իմ
արդարացուցեալ
այլ
որ դատէ զիս
տէր է։
Ուստի
մի
դատիք
ոչինչ
մինչ
եկեսցէ
տէր
որ
եւ
լուսաւորեսցէ
զգաղտնիս
խաւարի
եւ
յայտնեսցէ
զխորհուրդս
սրտից
եւ
ապա
գովեստ
եղիցի
իւրաքանչիւր
ումեք
յաստուծոյ։
Եւ
զայս
եղբարք
զձեզ
փոխեցի
եւ
զապողոս
վասն
ձեր
զի
ի մեզ
ուսիցէք
զոչ
ի վեր
քան
զոր
գրեալ է
զի
մի
ոք
ի մարդկանէ
ի վեր
քան
զոր
գրեալ է
զի
մի
ոք
ի մարդկանէ
ի վեր
քան
զոր
գրեալ է
զի
մի
ոք
ի մարդկանէ

ԻՐՈՒ ՏԵԱՌՆ ՀՆԱ
ՊԱՏՈՒԱԿԱՏԵՑԵՔ։
ԼՈՒ ԹԵՐԵՒ ԻՄԱ ՆԵ
ՔԵՑԻՑ ԶՍՐԴԻ ԻՄ ՍԻՐԵ
ՂԻՆՀ ԱՐԱՐԻՑ ՍՈՒ
Ա ՄԻ ՍԻՐ ԱՅԳԱՒՈՅՆ։
ՀԱՆԻՒՆ ԱՐՏԱՔՍ։
ՀՆԱ ՎԻՐԱՏՈՒԵՑԻՆ, ԵՒ
ՔՆԱ ԱՍՏԱՔԵԼ։ՆՈՔԱ Ե
Ի ՍԿԻԶԲԱՆ ՀԱՐՑԱՆԵԼ
ԱՍՏԱՔԵՑԻՆ ՈՒՆԱՅՆ։
Ի ՍԿԻԶԲԱՆ ՀԱՐՑԱՆԵԼ
ՀՆԱ ԵՒ ԶԱՆ ՀԱՐԻՒՆԵ
ԾԱՌԱՅ ՀՂԵԼ։ՆՈՔԱ Ե
Ի ՍԿԻԶԲԱՆ ՀԱՐՑԱՆԵԼ
ԿԵՑԻՆ ՈՒՆԱՅՆ։
Ի ՍԿԻԶԲԱՆ ԶԱՆ Ա
ՀԱՐԻՒՆ ՀՆԱ, ԵՒ ԱՐՁԱ
ՈՒՑԱՑԻՆ ՆՈՄԱ։
Ի ՍԿԻԶԲԱՆ ԶԱՆ Ա
ՈՒՑԱՑԻՆ ՆՈՄԱ։
ՌԱՅ, ԶԻ ԻՍԿՈՂՑ ԱՅԳԻ
ՔԵՑԻՑ ԱՍԵ ՄԻՀԱԿԱՆ ԾԱ
Ի ԺԱՄՈՒ, ԱՍԱ
ՁՈՒՄ։
ՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԲԱ

ՊԱՏՈՒԱԿԱՍԵՑԵՔ
ԻՐՈՒ ՏԵԱՌՆ ՀՆԱ
ՈՎ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՍՆԵՄ ՁԱՅՆ։
ԿԱՏԱ ԱՍԵՑ
ՁԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ
ՁԱՍՈՒԱԿՍ ՁԱՅՆ։ԱՅՍ Ե
ԻՆՔՆ ՓՆՈՑ ՀԱՆԱՊԱՏԱ
ԵՍ ՀՆԱ ՄԻՀԱԿԱՑԱ, Ե
ՋՈՒ ՍՈՒԿԵԱՑ ԱՅԳԻ, Ե
ՀԵՐԿՈՒՔ։ ԱՍԵ ԻՍԿԸ
ՆԻ ՈՉ ՀԱՍԱՍՏԱՑԵՔ
ՆՈՄԱ ՆԵՌԵՔ ԱՍԵՄՔ
ՀԵՐԿՈՒՔԵՑ։ ԱՍԵ ԻՍԿԸ
ԱՍԵՆ, ՆԵՌԵՔ ԱՍԵՄՔ

տեմք երեք ուղիղ հատ-
ուածս, զի
ան դատաւորին:
ատրցին զնոսա եւս
ատ իմաստունք զնոսա ան-
ուածքեան ահիւնատու
նեացին զնոսա բարուք,
դարս ունել, զի ըմբռ-
աւ զանձինս սա սա
աչխատս կեղծաւորք
ցին, եւսաւքեցին դատ-
ուն զանձինս սա սա
կեան իմաստուն դուեցին:
ու ինչպէս ժամս, եւր
քն արկանել ինս չէ
քն եւքահանայապետս
ուածք զնոս:
յոյց վերայ անկցի, հո
այս, խորհուրդ

հարցի ընդ վերս ընդ
ոյն ասի ընդ
եղւ գլուխ անկեա ն:
նարեցին շինուածքնս
հն, երեք գվեցին զոս
զինչ էին այն ոս գլուեալ
ընդ նոսա սուր: իսկ
ն հայեցեալ
քուն մեր լինի:
էրս լուան աւեն,
գնին այնիոց:
զայնոսիկ: եւսացե զայ
կոլուսանելոյ գնչեակն
ոչ ապաքէն գայցե ե
ընդ նոսա սուր այգւոյն:
ին: աւր գնիչ արուցե
քան զայգին, եւսպան
հանին գնա արուաքս
ժառանգաւորքնն: ե
ցուք զսա, զի մեր լ
սուր ժառանգն: սպան
ընդ միմեանս եւսան,
չնակքն, խորհեցա ն

աւուրցն ժողովրդեանն։

ուրեք ին։

աւուրցն

ոմանք ի սահ-

ման ուխտեցւոցն որք հակա-

ռակէին չլինել յարու-

թեան, հարցին զնա

նաեն, վարդապետ։

մովսէս գրեաց մեզ

եթէ ուրուք եղբայր ո

մեռանիցի որոյ կին

կին, նայ ան որդի ի

ցե, զի առնուցու եղ

բայն նորա զկինն, և

յարուսցէ զաւակ եղ

բարւոյ իւրում։

Եւ

դ եւթն եղբարք

էին, և առաջնոյն առ

եալ կին, մեռաւ ի նայ

կորդն։ մեռաւ նայ

նա ըմբռնեալ բանիւք

ոչ կարացին զգ

զայն, այլ

զկայսերն, կայսեր։ և

արդ երթայք տուք

նա առ ցինուա։

կայսեր։

ուն նեաեն, զգ

տուաւ և

կեր նեզիեր ունի։

տաւ, զայր պատ

ցու։

ցեքինչ զղահեկանն։

ցա, առ ցինուա, ցու

խորամանկութեանն նո

տալ թէ ոչ։

նայեցեալ զնդ

ձեր կայսեր հարկա

ձանապարհնայ ու

ստացանես։ արժանի

ոչ առնուա ակն։ այլ

ախ նուաստացանեալ

եւ ասաց ցնոսա զիա
նչ ինչ դուք ուզիք տա
լ ձեզ ասեմ զձեզ թէ
ասացին ցնա տուր մե
զ զի նստցուք մին ի
ձախմէ քումմէ եւ մին
ի ձախմէ քումմէ ի
փառսդ քումում ։

Եւ ասէ նոսա յի
սուս ոչ գիտէք զինչ
խնդրէք կարող էք
արբուցանել զբաժա
կն զոր ես արբուցա
նեմ ասացին նմա կա
րող եմք ։

Եւ ասէ նոսա յի
սուս զբաժակն իմ
արբուցանիցէք եւ
զմկրտութիւնն զոր
ես մկրտիմ մկրտիք
նստել ոչ է իմ տալ
ձեզ զի հարցի եւ
տացի ձեզ զոր պատ
րաստեալ է հարցն
եւ հարցելոցն ։

Եւ լուեալ տասնե
ցուն սկսան ցան
դիմել ցյակոբ եւ
ցյովհաննէս ։

Եւ յիսուս կոչեաց
զնոսա եւ ասէ ցնո
սա գիտէք զի իշ
խանքն ազգացն
տիրեն նոցա եւ
մեծքն զօրութիւն
գործեն ի նոսա ։

Այլ ոչ այդպէս
իցէ ի ձեզ այլ որ
կամիցի մեծ լինել
ի ձեզ եղիցի ձեզ
սպասաւոր ։

Եւ որ կամիցի
ի ձեզ առաջին լի
նել եղիցի ձեզ
ծառայ ։

Զի եւ որդի մարդ
կան ոչ եկն զի
սպասաւորեսցի
այլ զի ինքն սպա
սաւորեսցէ եւ
տացէ զանձն իւր
փրկանս վասն
բազմաց ։

Եւ գան ի
երիքով ։ եւ
ելանելոյ նո
ցա ցերիքով
եւ ցբազում
ամբոխ ։ որդի
տիմէոսի բար
տիմէոս կոյր
նստէր առ ճա
նապարհ մուր
ձեցելոյ ։

Եւ լուեալ
նմա զի յիսուս
նազովրեցի է
սկսաւ գոչել
եւ ասել ։ որ
դի դաւթի յի
սուս ողորմեա
ինձ ։

Եւ նզովէին
զնա բազումք
զի լռեսցէ ։
նա աւելի եւս
գոչէր ։ որդի
դաւթի ողոր
մեա ինձ ։

Եւ կայեալ
յիսուս ասաց
կոչեցէք զնա ։
եւ կոչեցին
զկոյրն ասեն
ցնա ։ քաջ
զի յարիր կո
չէ զքեզ ։

Եւ նա
թողեալ
զհանդերձ
իւր յար
եաւ եկն
ցյիսուս ։

Եւ պատաս
խանի յիսուս
եւ ասէ ցնա
զիա կամիս
արարից քեզ
ասէ նմա կոյ
րն ռաբբունի
տեսանիցեմ ։

Եւ յիսուս
ասէ նմա
երթ հաւա
տքդ քեզ
կեցոյց
զնա ։ եւ
անդէն
տեսին
եւ երթ
եկն ։

մատ՝ հաշտարարական
ին, զի զերեցիկ մի
ո չգոյր զոտս ո
ր հայեցեալ էտ
տատանեաս։

ա

արկ։
անա իւր զօր ուսեր
իւրմէ զամենայն գիկ
կին յերկնային ըս։ եւսեբ
թերինն իւրեանց տա
ատենաբերին նոքա իմր
արկ գրան զամենեսեան։
այն աղքատ աւետ
աւրմ չէզ։ զի այլեւ
պա։ եւասե, արդարմ
անդր երկուս չիւմ
արկ աղքատ ոս արկ
կն։ եւսեբ եւգիկն ոճն
իւրեանց իգանչանա
արկահանկին զտուր ո
են զմեծատունան ոս

ՀՀ

Թերես։

ւ

եղբարչր երեցս յերն
Թուս իժողովուրդս,
պատակս, եղիսես ո
սիրեն ոզն ոյն իհրա
մուշանատ հրկել։ ու
ցն ոս կատկն պա ս
գիշեր լերս իդպրս
ոչ ցաշակերտուսն։ ըզ
այն ժողովրդեանն, ո

ՀՀ

ւ յոս իյոս աստն
սդին նորա եցէ։
զնա սր կոչէ, զի արդ
իակ արդ եզիզ դաւիթ
ասուանդան ոտից քրոց։
մա ապ
ց, ինչ զերկնաւոր քս ապ
ց, ամէն իմմէ մինչեւ եղ
ց սր ցաւր իմ։ նիսոս ընդ

ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ

Թագաւորութեանդ, վասն
ամի դատաստանաց և
տու։ Լուսաւորեցին տո
ծերացեն։ մատնեացեն
Ի ժողովուրդս հեթան
եանց Ի՛շէղ, հրկիզե
խեացեն զշէեռս իւր
զայս ամենայն, մը
Ա ծառեցք յերկնից։
հատուրեք Ննջանք մը
թիւնք։ հեղեցին տո
ղիս սրով։ և արիածու
շարժմունք մեծա
սրութեան վերայ։ և
սրութիւն Ի թագաւո
ցի վերայ, և թագաւո
ու, յարեցեք աշեղ յաղ
Յ արած։
այնժամ տան ցնո
ոչ աս ժամայնի կատ

Հատուրեք։ զի պարտե
խոստովանութիւն, մի՛ զար
պատերազմողն և
Ե լոր ժամ լսեցեք
ցեք զկնի նոցա։
ժամանակ։ մի երթայ
թիւ եւեմ։ և մերձենայցե
յանուն իմ և առաստացեն
զի բազումք գայցեն
կացեք։ մի խաբիցի՛ք
Ե ռնա առ, զգոյշ
լինելոց եցէք։
նշանեցեք յորժամ այդ
լինիցի այդ։ ևկամզինչ
են, վարդապետ, երբ
Ի ցոյց ցնա եւա
ցի։
վերայ, որոց քակտես
ցի այդու քարիւքար Ի
տեսանեք, եկեսցէ ն
զայդ առաքեալն զուր
զարդարեալ, առ

բարկութիւն ժողովրդի
ի վերայ տաճկաստանեայց
եւ եղիցի տագնապ
յաւուրսն յայնոսիկ։
Եւ ես ասացի տէր վա՛յ ինձ տէր
զի առեալ ես զիս ի վերայ
ազգիս այսմիկ, զոր ի կատարած
ընդդուժանութեան այն
ոչ իկատարած։ զի աւուրք վրէժ
ին, մի՛ մոցեն ի
ան իցեն, մի՛ մոցեն ի
ուեցեն։ եւ որ իգաւատ
ի մնալի նորա իցեն խա
խիցեն իլերինս։ եւ
ատանի իցեն փա
այնժամ ոս իմ
թե մերձէ աւուրն։
այնժամ գիւտալիք
տեալ զաւրուք զիմ,
սանիցեք շուրջ սա
ղոզիս տէր։

ՀՀ ՀՀ ՀՀ

եղե՝ եւ համբերութիւն
նոյն իմոյ։ եւ ոչ կալ
ինձեալ տէրմէ մի
մեղաւոցս վասն ա
ի մէնջ տուեալ քա
նանիցեն ի չէնէլ։ եւ
բարեկամացս։ եւ ա
ազգականացս։ եւ ի
ծնողաց։ կենդանեաց
ասնեալք եւ ի
տէր։

հակառակորդք ո
տուեալոյն աստ
ուակ կամ տալ պա
կարացեն կալ հակա
տուելիսն, որում ոչ
հէզ բերան ելիմա
սանալ։ զի ես տա
կրեալ տալոյ պատա
հէզ։ միշտաւալագոյն
ել դէք իսիւտա
հէզ այն իւկայուելիս
անուան իմոյ։ եւելենիցի

Ի ձեռն այնմիկ։

Ո՛վ անուկեցին Իսուս
Քրիստոս Աստուած մեր, որ
սուրբ Հոգւովդ զամենայն
ինչս ստեղծեր եւ զմարդն
ի քո պատկեր եւ նմանու-
թիւն արարեր, որ եւ զան-
մահ պարգեւեցեր նմա
զկեանս յաւիտենից, եւ
զանապական զգեցուցեր
զնա զանմահութեան զգես-
տեամբ, եւ զանդրդուելի
զնա հաստատեցեր ի քեզ
Աստուծոյ, եւ ի դրախտին
զնա հաստատեցեր, եւ
զպատուիրանդ ի նմա
դրեցեր, եւ զանցանելն
նորա ի մահ ընդունել
ասացեր, եւ ի մեղս ան-
կեալ զնա ոչ ընդ մեզ
միայն, այլ եւ ընդ ամե-
նայն ազգ մարդկան
ի մահ անկաւ, եւ ի դժո-
խոց ոչ ոք ելանել կա-
րաց, մինչեւ եկն Միա-
ծին Որդի քո Տէր մեր
Յիսուս Քրիստոս, եւ
զանապական զգեցոյց
զնա զանմահութեան
զգեստեամբ, եւ զան-
դրդուելի զնա հաստա-
տեաց ի քեզ Աստուծոյ,
եւ ի դրախտին զնա հաս-
տատեաց, եւ զպատուի-
րանդ ի նմա դրեցեր,
եւ զանցանելն նորա ի
մահ ընդունել ասացեր,
եւ ի մեղս անկեալ զնա
ոչ ընդ մեզ միայն, այլ
եւ ընդ ամենայն ազգ
մարդկան ի մահ անկաւ,
եւ ի դժոխոց ոչ ոք ելա-
նել կարաց, մինչեւ եկն
Միածին Որդի քո Տէր
մեր Յիսուս Քրիստոս,
եւ զանապական զգե-
ցոյց զնա զանմահու-
թեան զգեստեամբ, եւ
զանդրդուելի զնա հաս-
տատեաց ի քեզ Աստու-
ծոյ, եւ ի դրախտին զնա
հաստատեաց, եւ զպա-
տուիրանդ ի նմա դրե-
ցեր, եւ զանցանելն նո-
րա ի մահ ընդունել
ասացեր, եւ ի մեղս
անկ

պանանիցեն զնա։

Եւ ելանդրեկեն զնա
հանդերձեալ թե սրտեր ըս
զդեսդ թե սրտեր ըս
հանդերձեալ թե սրտեր ըս
զդեսդ թե սրտեր ըս

արարիչ։ զի արժանի
լինիցիք զերծանել ը
յայնմ ամենայնէ որ
լինելոցէ, եւկայ տուա
ձի որդւոյ մարդ ը։
ը իսուսէ իսաքա
րին ուսուցաներ նոզ
գիշերս երեսաւ ած ա
ներ իլերինն որ կոչէր
Չիլեանուաց։
ը ամենայն ժող
ովուրդն կանխէ ը
ընդ առաւաւտս առ
նա իսուսալարն լսել
Եւ էին ոմանք։

ատան բառ
ատան։
ը խնդրեին զնա
էր պատճա
առնչակերացին, սա կո

Եւ ելանդրեկեն զնա
հանդերձեալ թե սրտեր ըս
զդեսդ թե սրտեր ըս
հանդերձեալ թե սրտեր ըս
զդեսդ թե սրտեր ըս

ղ

ղ

ղ

ի մէջ զարմանալ
ցե՛ք չեզ վերնատունն
հանդերձ։ Նոյա ցուց
ցեմ աշակերտաւքն
ում զպատեհն ուսի
ուրեն վանքն իմ յոր
դատեսո տան քեզ։
նուստեր տանն, վար
ցէ։ Ասատանջիք ցուտ
Ցուսանն յոր մտանի
Թիմնիք զհետ նորա
չեալ տաւխտ ջրոյ։եր
էտցէ չեզ այր մի բար
Ցուցէ ստանայ, պատուհ
հա իբրև մտանիցէք
ու ասէ ցնոսա։ ո
թաստեացուք։
տէր կամիս զի պա տ
ասէն, զի կերիցո՛ւք։
թաստեացէք մեզ զպա
ոս ևազարհանեաս ևս

ի ամ զարմանալ
ցե՛ք չեզ վերնատունն
հանդերձ։ Նոյա ցուց
ցեմ աշակերտաւքն
ում զպատեհն ուսի
ուրեն վանքն իմ յոր
դատեսո տան քեզ։
նուստեր տանն, վար
ցէ։ Ասատանջիք ցուտ
Ցուսանն յոր մտանի
Թիմնիք զհետ նորա
չեալ տաւխտ ջրոյ։եր
էտցէ չեզ այր մի բար
Ցուցէ ստանայ, պատուհ
հա իբրև մտանիցէք
ու ասէ ցնոսա։ ո
թաստեացուք։
տէր կամիս զի պա տ
ասէն, զի կերիցո՛ւք։
թաստեացէք մեզ զպա
ոս ևազարհանեաս ևս

հաստատեալ զպատ
ևատաքեաց զպատ
ր զինու զպատեհն,
կերացն յորում տուրն
ն տա բաղարձ
մի յաշակերտէն։
նե՞ զինա նոցա մեկու
խնդրեր պատասխան
ծաթ։ Ելանէն տուն
տացան տալ նմա տո
ուցանէ նոցա։ Ա
նա նոցա։
ն, զի մատնեացիք զս
իշխանս ժողովրդե
ս ևընդ դպիրս ևընդ
ընդ քահանայապետ
ոգի՛ եղ բանս
երկուտասանից։
տացի, որ երթայր
էցցեան խակարիով
տանայ Իյուդա Իկո
ղովեցան առ
Ցուսանն տալ նմա զ

մոյ ընդէր յոտեղանս։

Ո՞վ տացէ զիս ի
ձեռն մատնչի ի
մայն աւետիս

ղու։

վասն զի ձեր հր
ուխտս իմով արեամբ
ով, այս բաժակ նոր
կն յետ ընթրեացն առ
պնպէս հազարա
մոյ յիշատակի։

զայս արարէք տա
բաժնեցեալ առ
մէ մարմին իմ ա վասն
զոն հոգւոց։ եբէկ, ո
զհացս։ եբէկ, ո
ո առեալ հաց,

Թիւն ալ։

ջն եկեալ արքայու
զից իբերոյ ա
յայսմ հետե ոչ ա
զի։ Թէ

ամբ զայդ, հաւատա

ժակ, զհացս։ եբէկ, ո
ո ընկալեալ զա
ալ։

ջն ընդ նմա։

ոյն ալ ի ձեռն
ո գինեաբեալ զա
ալ։

Եղիր զպատեր
նոցա։ հպատակաս
յին սրսկես ա
ո գինեաբեալ զա
ալ։

ղիք։

ատրաստես

ըրեան։ այլեւս աղաչեցի
նոյ խնդրեաց զքեզ
սիմոն։ ահա սատա
նայ։ սիմոն։ սիմոն։
եւ զերկուստասան ազգ
տասան աշխարհ։
կէն իսեղան իմ յարեւ
զի ուտիցէք երկիր
ոչ ինչ զարհուրութիւն։
ես ունիմ զձեզ որպէս
հմայր իմ ուխտեա ց
փորձուածոնա իմ։ ու
ցանզկայիք ընդեա յ
ու դուրքեզ որ
սատր։
ձերում երբեւ սպ ո
ըն։ բայց եաեմ իմիշն
ոչ ապաքէն բազմեա
ըն։ զերեզ սպասաւորն։

ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ

ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ

ՀՀ։ վերկ մեծ։ բազմեաց
ըրեան։
զերկուստասներն։ եաեաւ
զնոյ երբեւ զսպասաւոր
կոչէին։ այլ դուք ոչ
նոյն պէս այլ որ մեծ
կէն իշձեզ։ երկիցի երբեւ
խեն նոցա բարերարք
տերեն նոցա։ եաեւ իշ
թագաւորք ազգա ց
ՀՀ։ ես նոցա ասէ ցնոսա։
ցի մեծ։
ՀՀ։ ես նոցանէ համարի
թեան իմիշ նոցա, թէ
ՀՀ։ ղե ահակառակու
այն գործելոց եցէ։
թէ ոչ ինոցանէ որ ըզ
դրել ընդ միմեանս։
ՀՀ։ ես նոքա սկսանին
յոյր ձեռն մատնիցի։
վայ մարդոյն այնմիկ
հմանէղծեր երթայ։ բայց
աւրդի մարդոյ լաստ առ

ասացին զՀերետոս
զի այր ոմն ունի քահանայ-
ապետ անուն Իլեատն Հիմենէոս
անուն իւր Հագնեսիկ իւր
կին Ոսպինակ և
դուստր մի Ոսկեվարսիկ,
որ ունի քոյր
մի Ոսկեհատիկ
անուն։

Եւ Հերետ գՀ
նոցա
բաւա կա
նէն։

Եւ նոցա ասէ ցնոսա,
երկու սուրբ
ահաւասիկ են աստ
եւ նոքա առնուն-
ինչ վճարեալ
ցաւ։ զի ոչ վասն իմ
անաւրէնս համարէ
արեացի Յիսուս Թէ ընդ
աստ պարտ զի կատ
զի այս ես զոր գրե
ցից առեմ Հեղ։

Եւ նոցա ասէ Հեղ
սուրբ։

վաճառեսցէ զՀորչա
բարձեալ Ոսպինակ և
մահաւոր ուսուցիչ,
այժմ որ ունիցի քոյր,

վանդ քո, զի մի պատկա
ւեսցեն հաւատոք քո։

Եւ դուս երթեալ դար
ձեալ, Հիւանդացեալ
զեղբարս քո։

Եւ նոցա ասէ Հեղ
սուրբ։

ասեմ, Հիւանդ եմ
ես, ընդ քեզ պատր
ես, զի մի պատկա
ւեսցեն հաւատոք քո։

Եւ դուս երթեալ դար
ձեալ զեղբարս քո։

Եւ նոցա ասէ Հեղ
սուրբ։

ցից ուրացից զնա զի չէր
խաւսեալ, մինչ էրն
ցի այսուր հաւա
սիկ եմ ես։

Եւ նոցա ասէ Հեղ
սուրբ։

տաք ցնոսա։ յորժամ
զնէին։

Եւ նոցա ասէ Հեղ
սուրբ։

ոց քոյրի եւմահատի
ակաւշկաց, մի Թէ կա
տարեցոյ այք իմիք։

Եւ նոցա ասէ Հեղ
սուրբ։

մա ասէ։ այլ

ՂՅ ՅՅ ՄՅ ՄՐ
ՄՃՂ ՅՃՂՀՐ ՅՃՂ ՄՃՂՐ
ՄՃՂԲ ՅՃՂՀ ՅՃՂՅ ՄՃՂԵ
ՄՃՂԳ ՅՃՂԶ ՅՃՂՄ ՄՃՂԱ
ՄՃՂ ՅՃՂԷ ՅՃՂՂ ՄՃՂՊ

ՂՅ ՅՅ ՄՅ ՄՐ
ՄՃՂՈ ՅՃՂՀՐ ՅՃՂ ՄՃՂՐ
ՄՃՂՆ ՅՃՂՀ ՅՃՂՅ ՄՃՂԵ
ՄՃՂՄ ՅՃՂԶ ՅՃՂՄ ՄՃՂԱ
ՄՃՂԼ ՅՃՂԷ ՅՃՂՂ ՄՃՂՊ

և համբուրեցից ,
նշան տուեալ եր նո
ցա ։ Թէ ընդ որում
ատ ։ քան զի զայն
ան ։ Եւ համբուրե
ցեր զնա ։ Ասէ ցնո
ա ։ Յուդա մատնե
ս զորդի մարդոյ ։
ղ ։ Տեսեալ որ ընդ
ա էին ասէ ցնոսա ։
ա ։ Ահա մի ոմն ի
նոցանէ հարկանէ
զծառայ մեծաւորին
քահանայապետին ։
և կտրեաց զականջ
նորա ։
ղա ։ Եւ պատասխա
նի Յիսուս ասէ ։
Մինչ դեռ խաւա
սեր , ահա բազմու
թիւն ։
ղբ ։ Եւ որ մատնէր
զնա տուեալ նշան
ի ձեռն եր նոցա ։
ասելով ։ Զոր ինչ
ի համբուրեցից զնա ,
նա է ։ արդ կա
ռեսջիք զնա ։
ղգ ։ Եւ մերձեցեալ
յիսուս ասէ ցնոսա ։
Ուրա՞խ էք որպէս
զի զիս ոչ իմ կամք ,
այլ քոյդ լիցին ։
ղդ ։ Եւ երևեցաւ նմա
հրեշտակ յերկնից և
զաւրացուցանէր զնա ։
և եղեալ յերկիւղ և
ևս ևս աւելի կա
ղէր աղօթէր ։ և
եղև քրտինք նորա
ինչպէս կաթիլք
արեան , որ հոսէին
ի վերայ երկրի ։
ղե ։ Եւ յարուցեալ
յաղօթից եկն առ
աշակերտսն և գտ
ան զնոսա ննջեալ
յտրտմութենէ ։
ղզ ։ Եւ ասէ ցնոսա ։
Ընդէ՞ր ննջէք ։ յարո
ւցեալ աղօթեցէք ,
զի մի մտանիցէք ի փորձ
ութիւն ։

ընդ նա, ասաք՝ ասո-
ւս լոյսն, հայեցաք
ան ոչն զի նատեր
ուս զիարսն ասեն
ասզակի երեք տուեր
րս՝ իբրև իւրեցայ ա-

ւ ասեն զիարսն
ասզակի երեք տուեր
տաք ևբրաւք՝ հանա
պատզ ընդ ձեզնիւ ի
տասչարին, ևսդ ձգե
ձեզ ձեռս չիս՝ այդ
այսոք չեր ժամ ևիդ
խանուլթի եաուարի։

ւ կալեալ զնա,
ստուն քահանայ ա
պետին։

ւ պետրոս եր
թայր զկնի նորա հե
ռագոյն՝ իբրև լուցին
կրակ իմիջ զաւլին,
ևնստան շուրջ, նստ
ար ևպետրոս իմիջ

նոցա։

ւ տէս զնա աղա
խին ոչն զի նստեր
ան լոյսն, հայեցաւ
ևս՝ ասաք՝ ևաո

ևաան տաճարին ևցէ
հանդիսապետան, ևցիդ
իւրեցայ նորա ձգ ա
ւ ասաք ցերկեաւրն
յուսկն բժշկեաց զնա։

ւ մատուցեալ
մինչև ցայգ վայր։

յս ևասաք՝ Թոյլ ստաք
ատաստանի ևտ
կն նորա։

բայց էհան զալոյսն
ապետին ծառայ՝ ևի
նոցանէ զքահանայ

ւ էհար մի ոչն ի
ղս՝

հարցուք զնաս
եղեն, ասեն ցնա։ ասւ,
զնալան կին ասինչ
բրև տեսին որ

նչ զիարդ մարդոյ։

հաստուրեամբ վ մատ
ակ ցնա յս՝ յուդա,
նաւ, զնա ունիցի ևչ։

ՀՐ ՀՄ ՀՑ ՀՂ

ՀՐ ՀՄ ՀՑ ՀՂ

Ա ռաւօտուն մեր Հայ
եցաք Իսպետրոս։
Յիշեցաք պետրո
ս զբանն որ ասաց
ցոյց ձեռն, մինչչեւ հա
րու խաւարեալիցեք, եր
եկ զիս ուրացիր չգիտ
եմ եւ զիս։ Եհեղեալ արտ
ասուս եւրից դառնութի՛ւ
Ա ւարքն որ պահէ
ին զնա, այսպէս առնէ
ին զնուաւր հիմարիկս
նեին։ Ծածկեին զերե
սս նորա ետանջէին։
Հիմարցանէին ձեռս ո
ւնէին, մարգարեացո
ւիլ որ է հարն զձ
զեզ։ Այլ բազումիւ
հայհոյութեամբ
խաւակեին ինա։
Ա ռ երեկս այգ

ՀՐ ՀՄ ՀՑ ՀՂ

ՀՐ ՀՄ ՀՑ ՀՂ

եղեւ, ժողովեցաւ ճշ
մարիտ ժողովրդեանն,
ընդ նմա եւ որ ընդ
նմանեին։
Ա ռ կապետրոս ու
րացաւ զնա, ոչ
գիտեմ զինչ կին ա
սէ։ Երեւ սակաւ մի
ոչ, այլ ոչին եւտես զնա,
եաս, եւդրե ինոցա
նե եւ։
Ա ռ պետրոս ասե,
այր դու, չեմ ինոցա
նե։
Ա երբեւ ժամ մի
անց իմերեայ, այլ ոմն
վիճեր եւասեր, ստոյգ
եաս ընդ նմա եր։ քան
զի գաղիլիացի՛ եր։
Ա ռ պետրոս, այր
դու, չգիտեմ զինչ
խաւսիս։
Ա ռաւժամայն
մինչ դեռ նա զայն ա
սէր, խաւսեցաւ հա
ընդ նմա եր որ ընդ
նմանեին։

աստուածն։

Եւ նման եւաւն, դու-
րս պատուհանի-
ն հրեից։

Եհարեց զնա եւ ասէ, դու
դուստր Թադեւսո
ո պատասխանի
եհեն Թադեւս։

Հարկս կայսերն, եւ տո-
ւաք զարձնէ եմք քրիս-
տոս։ Եւ ասէ Թադեւս։

Եթե զիմ Թուրեր զաղջամէր,
եւ տուեալ իւրոյ իսկ
ոչ ուրանայի զայս
ասացեալ։

Ոսկի զնա ա-
նարգութեամբ
ասէ Թադեւս

հանդերձ ուխտաւոր,
մարեալ, ասէ զնուիրա-
կութիւն։ Այլոյն ո՞
դերձ խորհուրդ զաւրա-
զնութ։ Եւ հերձուածողին
մերկ պիղատոս ։
=

ասէ զնա հերձուածողն
եւ ասէ զնա ոչ ինչ
ունել ընդ ճշմարիտ
քան զի ընտրեալ ինքն
է։ զի ճանկացեալ
ի բաժանումն ժամանակ
=

ասէ տեսանել զնա
քան զի ընտրեալ ինքն
եւ ասէ զնա ոչ ինչ
ունել ընդ ճշմարիտ
=

ասէ զհերձուածողն եւ
ասէ զնա յայնմանէ կ։
=

զի ունայն կեղեր յատուկ
ասէ հերձուածողն։ քան
դիւք, եւս առաւել զնա
խաղաղութեան հերձուած
եթէ զիտաց զնա ոչ
ղիղէացի եղեւ այլն։ ու
եմ, ընդ հարց եղեն զա
րս ասէ պիղատոս եթէ
=

այսր։
=

ինձանէ մինչեւ ցեր
հրեայսն, ակն եւ
ցանկ ընդ առնոյ ու
զիմաստուն։ ասէ
=

ու նոքա պնդէին
այսպէս։
=

ոչ ինչ վնաս յատկա
ցիմաստուն։ ընդ
քահանայապետսն ու
պիղատոս ցեր

ՀՂ ՀՃ ՀՄ ՀՅ ՀՇ

ՀՇ ՀՅ ՀՄ ՀՃ ՀՂ

ՀՃ

ՀՄ

ՀՅ

ՀՇ

ՀՈՒ

ՀՉ

ՀՊ

ՀՋ

ՀՌ

ՀՍ

ՀՎ

ՀՏ

ՀՐ

ՀՑ

ՀՒ

ՀՓ

ՀՔ

ՀՕ

ՀՖ

ՀԱ

ՀԲ

ՀԳ

ՀԴ

ՀԵ

ՀԶ

ՀԷ

ՀԸ

ՀԹ

ՀԺ

ՀԻ

ՀԼ

ՀԽ

ՀԾ

ՀԿ

ՀՀ

ՁԱ

ՁԲ

ՁԳ

ՁԴ

ՁԵ

ՁԶ

ՁԷ

ՁԸ

ՁԹ

ՁԺ

ՁԻ

ՁԼ

ՁԽ

ՁԾ

ՁԿ

ՁՀ

ՂԱ

ՂԲ

ՂԳ

ՂԴ

ՂԵ

ՂԶ

ՂԷ

ՂԸ

ՂԹ

ՂԺ

ՂԻ

ՂԼ

ՂԽ

ՂԾ

ՂԿ

ՂՀ

ՃԱ

ՃԲ

ՃԳ

ՃԴ

ՃԵ

ՃԶ

ՃԷ

ՃԸ

ՃԹ

ՃԺ

ՃԻ

ՃԼ

ՃԽ

ՃԾ

ՃԿ

ՃՀ

ՄԱ

ՄԲ

ՄԳ

ՄԴ

ՄԵ

ՄԶ

ՄԷ

ՄԸ

ՄԹ

ՄԺ

ՄԻ

ՄԼ

ՄԽ

ՄԾ

ՄԿ

ՄՀ

ՅԱ

ՅԲ

ՅԳ

ՅԴ

ՅԵ

ՅԶ

ՅԷ

ՅԸ

ՅԹ

ՅԺ

ՅԻ

ՅԼ

ՅԽ

ՅԾ

ՅԿ

ՅՀ

ՇԱ

ՇԲ

ՇԳ

ՇԴ

ՇԵ

ՇԶ

ՇԷ

ՇԸ

ՇԹ

ՇԺ

ՇԻ

ՇԼ

ՇԽ

ՇԾ

ՇԿ

ՇՀ

ՈՒԱ

ՈՒԲ

ՈՒԳ

ՈՒԴ

ՈՒԵ

ՈՒԶ

ՈՒԷ

ՈՒԸ

ՈՒԹ

ՈՒԺ

ՈՒԻ

ՈՒԼ

ՈՒԽ

ՈՒԾ

ՈՒԿ

ՈՒՀ

ՉԱ

ՉԲ

ՉԳ

ՉԴ

ՉԵ

ՉԶ

ՉԷ

ՉԸ

ՉԹ

ՉԺ

ՉԻ

ՉԼ

ՉԽ

ՉԾ

ՉԿ

ՉՀ

ՊԱ

ՊԲ

ՊԳ

ՊԴ

ՊԵ

ՊԶ

ՊԷ

ՊԸ

ՊԹ

ՊԺ

ՊԻ

ՊԼ

ՊԽ

ՊԾ

ՊԿ

ՊՀ

ՋԱ

ՋԲ

ՋԳ

ՋԴ

ՋԵ

ՋԶ

ՋԷ

ՋԸ

ՋԹ

ՋԺ

ՋԻ

ՋԼ

ՋԽ

ՋԾ

ՋԿ

ՋՀ

ՌԱ

ՌԲ

ՌԳ

ՌԴ

ՌԵ

ՌԶ

ՌԷ

ՌԸ

ՌԹ

ՌԺ

ՌԻ

ՌԼ

ՌԽ

ՌԾ

ՌԿ

ՌՀ

ՍԱ

ՍԲ

ՍԳ

ՍԴ

ՍԵ

ՍԶ

ՍԷ

ՍԸ

ՍԹ

ՍԺ

ՍԻ

ՍԼ

ՍԽ

ՍԾ

ՍԿ

ՍՀ

ՎԱ

ՎԲ

ՎԳ

ՎԴ

ՎԵ

ՎԶ

ՎԷ

ՎԸ

ՎԹ

ՎԺ

ՎԻ

ՎԼ

ՎԽ

ՎԾ

ՎԿ

ՎՀ

ՏԱ

ՏԲ

ՏԳ

ՏԴ

ՏԵ

ՏԶ

ՏԷ

ՏԸ

ՏԹ

ՏԺ

ՏԻ

ՏԼ

ՏԽ

ՏԾ

ՏԿ

ՏՀ

ՐԱ

ՐԲ

ՐԳ

ՐԴ

ՐԵ

ՐԶ

ՐԷ

ՐԸ

ՐԹ

ՐԺ

ՐԻ

ՐԼ

ՐԽ

ՐԾ

ՐԿ

ՐՀ

ՑԱ

ՑԲ

ՑԳ

ՑԴ

ՑԵ

ՑԶ

ՑԷ

ՑԸ

ՑԹ

ՑԺ

ՑԻ

ՑԼ

ՑԽ

ՑԾ

ՑԿ

ՑՀ

ՒԱ

ՒԲ

ՒԳ

ՒԴ

ՒԵ

ՒԶ

ՒԷ

ՒԸ

ՒԹ

ՒԺ

ՒԻ

ՒԼ

ՒԽ

ՒԾ

ՒԿ

ՒՀ

ՓԱ

ՓԲ

ՓԳ

ՓԴ

ՓԵ

ՓԶ

ՓԷ

ՓԸ

ՓԹ

ՓԺ

ՓԻ

ՓԼ

ՓԽ

ՓԾ

ՓԿ

ՓՀ

ՔԱ

ՔԲ

ՔԳ

ՔԴ

ՔԵ

ՔԶ

ՔԷ

ՔԸ

ՔԹ

ՔԺ

ՔԻ

ՔԼ

ՔԽ

ՔԾ

ՔԿ

ՔՀ

ՕԱ

ՕԲ

ՕԳ

ՕԴ

ՕԵ

ՕԶ

ՕԷ

ՕԸ

ՕԹ

ՕԺ

ՕԻ

ՕԼ

ՕԽ

ՕԾ

ՕԿ

ՕՀ

ՖԱ

ՖԲ

ՖԳ

ՖԴ

ՖԵ

ՖԶ

ՖԷ

ՖԸ

ՖԹ

ՖԺ

ՖԻ

ՖԼ

ՖԽ

ՖԾ

ՖԿ

ՖՀ

վայելեալ ոսկւոյ ծնանի, ո-
ւ երանելի այլոց, եւ սակս
ղն լսեալ տեսի, թէ
ոյ եւկեալն աւետ-
ն ՀԵրոդէս։

որպէս եկին իմաստունքն ի
յն։ այլ տեսեալ իմացեալ
ղեն, եւ ոչ իմանալով ո
նոսա բազմութեանն, եւ ա
ժողովողեանն, եւ ա
նոսա բազմութեանն ի
արշաւեալ գնան։
ոչ գիտեմ։ զաստղէն
ես գիտեմ։ այլ լսեցի իմաստ
եմ։ այլ լսեցի իմաստ
ան չգիտեմ։ զաստղէն
ն արշաւեալ գնան։
ոչ գիտեմ։

ՀԵրոդէս

ա երթայր զհետ
նոսա։

ՀԵրոդէս

ա երթայր զհետ
նոսա։

ՀԵրոդէս

ա երթայր զհետ
նոսա

ՀՐ ՀՐՔ ՀՐՄ ՀՐՅ ՀՐՇ
ՀՑ ՀՑՔ ՀՑՄ ՀՑՅ ՀՑՇ
ՀՄ ՀՄՔ ՀՄՄ ՀՄՅ ՀՄՇ
ՀՅ ՀՅՔ ՀՅՄ ՀՅՅ ՀՅՇ
ՀՇ ՀՇՔ ՀՇՄ ՀՇՅ ՀՇՇ

Ա ստեղծող ամենայնի, որ ի սկզբանէ
Բ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Գ զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Դ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ե զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Զ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Է զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Ը զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Թ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Ժ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ի զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Լ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Խ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Ծ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Կ զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Հ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ձ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Ղ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Մ զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Յ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ն զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Շ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ո զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Չ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Պ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Ջ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ռ զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Ս զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Վ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Տ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ր զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Ց զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ւ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Փ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ք զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Օ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ֆ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,

Ա ստեղծող ամենայնի, որ ի սկզբանէ
Բ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Գ զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Դ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ե զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Զ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Է զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Ը զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Թ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Ժ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ի զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Լ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Խ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Ծ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Կ զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Հ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ձ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Ղ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Մ զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Յ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ն զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Շ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ո զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Չ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Պ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Ջ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ռ զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Ս զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Վ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Տ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ր զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Ց զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ւ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,
Փ ամենայն արարածոց ես պատճառ եղեր,
Ք զամենայն ինչ ի քեզ ստեղծեալ է,
Օ զամենայն ինչ ի քեզ կանգնեալ է,
Ֆ զամենայն ինչ ի քեզ կայանացեալ է,

ա ա ա

կս հետեղս, հիշատ ա
րտասուեցին նոսուն
արձան եպատ
նն նորա։
որպես եղեւ մարմն
սին զգերեզմանն, և
մա իջանիցիցէ։ տե
ջհետ նորա կանայք
որ եկեալէին ընդ նը
բաթ։ հշտաբաթ լու
սանայր։ երթային
եղեալ։
ւ աւրներ ուր
ուր էր բնաւ զնք
կուածոյ գերեզմանի,
ոա կալաւ, եկեղ ի
պատեաց պատա
մատուցեալ ատ պի
ղատոս եհանդրեա ց
զմարմինն յի։
ւ իջուցեալ զնա,
ւ ամենայն ժող
ովուրդքն որ եկեալ
ին հետեւանէին զնե
րին զայն եզգուծա,
բախեին զկուրծս, և
դառնային։
ային եամենայն
ծանաւթքն նո
ա ի հետեւատանէ,
եկանայք որ եկեալ
էին զհետ նորա իգա
լիլեկ։ տես ա
այն։
ահ ա այր
ոյ անուն յովհ
որեր նախաւրա, այր
բարեգործ եւարդար։
ոա չէր միաբանեալ
ընդ խորհուրդս և
ընդ գործս նոցա յա
րիմաթեայ քաղ ա
քէ հրեից։ որ եւնդէր

յոյժ ընդ մեծութիւնն էջ
աստուածային յարեաւ։

Յ ետեղիք որպէս ո
ետաւետեցաւ ընդ ձեզ
միանչ էրն իգաւիթիէա,
ասաեր Թէ պարտէ
որդւոյ մարդոյ մատ
նել ի ձեռս մարդոց
մեղաւորաց, եւ խաչել
եւանել, եւ յերրորդի աւ
ուր յառնել։

Յ ւյիչեցին զբան ն
ան նորա։

Յ ւդարձան պատ
մեցին զայս ամենայն
մեծասանիցն, ասայլ
ոչն աւանեցաւ նց։

Յ ւ կին մարի ամ
մագդաղենացի եւյով
հաննայ, եւ մարի ամ

ղաս եւ մարիա մայր յակովբայ եւ սողմէի։

Յ ւ երբ ւ զահի հա
րան, եւ ասեն ցնոսա։

Թուն հանդարտեցէն
վանն պատուիր ա
նին։

Յ ւ մայց իմիշաշաբա
թուն վաղ քա ղ
ընդ առաւաւտն, է
կին իգերեզմանն, բե
րին զոր պա
տրաստեցին։ եւայլ
կանայք ընդ նոսա։ և
գտին զվիմն զլիցն Թաւ ա
լեցուցեալ իգերեզ
մանէ անտի։ եւմտե
ալ էնեռքա՝ ոչ գտին
զմարմինն տնն յի։

Յ ւեղեւ ընդ հիւա
նալն նոցա վանն այ
նորիկ, եւահա աըք
երկու հասին առ նո
սա իհանդերձս լու
սաւորս։

Յ ւ երբ ւ զահի հա
րան, եւ ասեն ցնոսա։

Թուն հանդարտեցէն
վանն պատուիր ա
նին։

գործեցաւ ինձ յայտ
որով զիւտացեր զինչ
դու միայն կարաս յիմ,
ողորմ անուաներ կոչ
եւ միոյն ինոցանէ
աւտաւխանի հիք։
Վ նայիդ ետրտմեալ
մեանս միշտ դէտ զը
սրոյ վիճակէ ընդ մի
զինչէն բանքդ վասն
ե ասէ ցինոս ա։
նահելոյ զինս։
կալեալելին աւ ինչա
նոսա։ ևնոցա աչք
ձեզ, ևինքն իակ յա մեր
ձեցաւ ևերթայր ընդ
ան անցելոց։
Ե ւելս ընդ խաւ
սելն նոցա ևընդ վի
ն ամենայն անցիցն
ու։ ևնոքա խաւսե

ամենայն ինչ ընդ միմեանս վա
ստա ևնոցա ևընդ միմեանս վա
ստելն ևնոցա ևընդ միմեանս վա
ստելն ևնոցա ևընդ միմեանս վա
ստելն

ի ամենայն մարդկան, ոչ
չարչարել քեզ, համառ
ոչ ինչ ի փառս նր:
Եւ սկսեալ Յովհան
ասել ցամենայն մար
դիկ զայս ասեն զիս
թէ ես եմ Քրիստոս
կամ Եղիա կամ
մարգարէն, ես ոչ
եմ, այլ ահա գոյ
ն ոմն ի մէջ ձեր
զոր դուք ոչ գի
տէք, նա է որ
ինձանէ յետոյ գա
լոցն է, որ առաջ
իմոյ եղեւ, որոյ ես
ոչ եմ արժան զոր
տեսանել զի նա
ոչ ասէ զայս
ինչ ասէ, այլ
ասէ զայլ ինչ

իսկ յե եկաց Իսկ զո
հել հացին։
Ինչ գործ զայն որ զձանուա
ւր հայեին։ Եթե զի արդ
եւ ծանուա ծանոյ Իբեկա
նել հացին։
Եւ ասեն ցմիմեանս,
ոչ իսկ եւսիրտք մեր
ճմլեին Իմեզ, մինչ խաւ
սեր ընդ մեզ ճանուա
պարհայն, եւորպէս
բանայր մեզ զգիրս։
Եւ յարուցեալ նոյն
ժամայն դարձան յԵրու
ղաղէմ ժողովեալ զմի
տասանան, եւգտոս ընդ
նոսայնեքին։ եասեն,
Թե արդարև յարեաւ
ուր։ եերեւեցաւ սի
մովնի։
Եւնոքա պատմէ
ին զայն որ ճանապա
ւրհայնն։ եԹե զի արդ
եւ ծանուա ծանոյ Իբեկա
նել հացին։
Ինչ գործ զայն
խաւսեին ինքն

գարեից, մեկներ նո
ցա զորինչ յաւետնա
գիրս զինը
մանէ։
Եւ բերեալ մերձեցան
Իգեաւղն յոր երթ
ային, եւնա պատճաս
եր հեռագոյն եւս ուր
եք երթալ։
Եւ բռնադատեցին
զնա եասեն, աս մեզ
ազիր։ զի ընդ երեկոյ,
եւտարաժամեաւ է
աւրս։
Եւեմուտ ազան
եհ անդ ընդ նոսա։
Եւեղև Իբազմե
նոսա ընդ նոսա աս
եալ զհացն աւրհնե
աց։ երբեկ եբեր նոցա։
եւնոցա բացան աչք,
եճանեան զնա։ եւնա
եղև Իննոցանէ անե

ցնոսա : ունիք կերա
կուր աստ :
Ե, ւ ահա եւս ն
նմա չկան խորհուրդ
լոյ մատն ախորհեսի
մեղս :
Ե, ւ այս եկեր ա
ռաջի նոցա, ուզիցա
ցորդան եւս ցնոսա :
Ե, ւ ասե ցնոսա : այս
բանքըն զոր խաւսե
ցայ ընդ ձեզ մինչ աս
չեղնիմ : թե պարտ
ընդ աստեղայն գրե
լոցն յաւրէնս մովսէ
սի, և մարգարէսն, և
սաղմոս վասն իմ :
այնժամ բա
ցին զիւրեանց միտս
զիմանալ
գրոցն :
Ե, ւ ասե ցնոսա, թե
այսպէս պարտեր չար
չարել քրիստոսի, և յա
րուցանել ի

ղ
յհաբ

մեռելոց յերիր աւր
օր, և քարոզել
ապաշխարութիւն
ի նորա անուն
ամենայն ազգաց
սկսեալ յերուսաղէմ :
Ե, ւ դուք էք վկայք
այսոցիկ :
Ե, ւ ահա ես առաքեմ
զխոստումն հաւր իմոյ
ի ձեզ : դուք ապա
կացէք յերուսաղէմ
մինչև զգեցջիք
զզաւրութիւն յա
ւերից :
Ե, ւ հանեալ զնոսա
մինչև ի բեթանիա,
և վերացուցեալ
զձեռսն իւր, օրհնեաց
զնոսա :
Ե, ւ եղև մինչ օրհնէր
զնոսա, եղև ի
նոսա, և

ղ
յհաբ

ցա, և առաք ցնոսա :
խաղաղութիւն ընդ
ձեզ : եւս մի երկինչ
իք : ազահի հարեալ
երկնչեին, և համարե
ին ոգի մինչ տեսանել :
Ե, ւ ասաք ցնոսա : զի
խոովեալք ընդէր
խորհուրդք ելանեն
իսիրտս ձեր : տեսէք
զձեռս իմ և զոտս, զի
ես նոյն եմ : շուշափե
ցէք զիս և տեսէք : զի
ոգի մարմին և ոսկերս
չէ ունի, որպես զիս
տեսանէք զի ունիմ :
Ե, ւ զայս ասացեալ
ետ նոցա զձեռս
ն և զոտս :
Ե, ւ մինչ դեռ

ղ
յհաբ

զարմացեալքինն, ասէ
ցն ի նոսանէ, ու
ստակաւին չհաւատայ

ղ
յհաբ

Եւ ասաց ցնա։

Եւ ընդ այսմ երկիւղ պատ
եաւ զնոսա եւ մեծարէին
զԱստուած ուրախութեամբ
մեծի։

Եւ եկին հանապա
զաղ իւրաքանչիւրին։
զովեին ասա
ւրհնէին
զԱստ։

Եւ եղեւ յաւուրհնէն
նոսա գինասա։ մեկնե
ցաւ ինոցանե ևվերա
նայր յերկինս։

Եւ հան գինասա մին
չև իբեթանիա, ասա
բարձեալ զձեռս իւր
աւրհնեաց գնոսա։

Եւ եղեւ յաւուրհնէն
նոսա գինասա։ մեկնե
ցաւ ինոցանե ևվերա
նայր յերկինս։

Եւ նոքա երկիր պա
գեալ նմա դարձան
յԵրեմ ուրախութեա
մբ մեծի։

Եւ էին հանապա
զաղ իւրաքանչիւրին։
գովէին ասա
ւրհնէին
զԱստ։

Հայր յոհաննէս արծռունեաց եպիսկոպոս, ընդեղաս մեծատուն անհամառիկան, առաքեալ
որդոյ հարդիկան, զանձառ եփեսը հաներական: Եւեթ ծաղկողըս անարժան, որ յանձին
կոչի յաւետան: ողբս արեք յիշխանարժան, հոգեկ անձին անմահ արքայն:

ՍԿԶԲՆԱՒՐ

ԵՐԿԱՆԵՒԱՆԱԼԻՈՒՅՆ

ԵՒՆՁԵՐՈՒԱՆՆԱՒԵՐՈՒՍԿԶ

բանիւ առաւ՝ Ա Մէնայն ինչ

նուաճեալ եղեւ. եւ առ այն

աշխարհս նովաւ եղև։

Յ իւրան էին։ Ահա
քն զնա ոչ ընկա
լան։

Ա այլ որք ընկալան
զնա,ետ նոցա
իշխանութիւն որդիս
ի լինել, որոց հա
ւատացեն յանուն
նորա։ որք ոչ յարեանն,
ւոչ ի կամաց մարմ
նոյ, ւոչ ի կամաց առն,
այլ յԱստծոյ ծնան։

Բ եբանն մարմին ն
եղև, ևբնակեաց ի
մեզ։

Գ ետեսաք զփառա
նորա։ զփառս իբրև
զմիածնի, առ Հա
րե, լի շնորհաւք և
ճշմարտութեամբ։

Յ Մ Ղ
ե ա ժդ

Յ Մ Ղ
դ ե ժա

Գ աշխարհին։ ու
գաւրեցաւ յաշխարհի։
զամենայն մարդ որ
ոս լուսաւորէ առնել
Դ ու լոյսն ճշմարիտ
վառն լուսոյն։
Ե այն զի վկայեսցէ
ոյն։ այլ զի վկայեսցէ
նովաւ։ ոչ էր նա լոյ
քին հաւատասցեն
լուսոյն։ զի առնել
էին իվկայութիւն,
զի վկայեսցէ վասն
նորա յովհաննէս։ ա
ղաղակէ ասելով։ ա
սացեալն յանուն
նորա եղև ասէ ինչ,
որ ինչ եղև։

Զ ովաւ կեանքն էր։
և կեանքն լոյս մարդ
կան։ և լոյսն ի խաւա
րի անդ լուսաւորէ։
և խաւարն նմա ոչ եղև
հասու։

Է եղև այր մի առա
քեալ յԱստծոյ, անուն ն
նմա յովհաննէս։ սա
եկն ի վկայութիւն,
զի վկայեսցէ վասն
լուսոյն։ զի ամենեք
քինհաւատասցեն
նովաւ։ ոչ էր նա լոյ
ն։ այլ զի վկայեսցէ
վասն լուսոյն։

Ը էր լոյսն ճշմարիտ
որ լուսաւորէ զամենայն մարդ որ
գալոցէ յաշխարհիս։

Յ Մ Ղ
բ է ի

Թուն յովհաննու ,
յորժամ առաքեցին զ
առ նա հրեայքն յեր
քահանայս եղեւսո
ցիս , զի հարցցեն ցնա
թէ դու ո՞ւս ես :
ե խոստովան եղե ,
ետն ես եմ քրիս
ոչ եմ քրիստոս :
ե հարցին ցնա ,
իսկ ով ես դու :
զի ա ես :
ե ասէ , ոչ եմ :
ակ մարգարէն ես
դու :
ատասխանի ես
դու :

ասես վասն ք

ե ասէ վկայու
ցաւ : մէղ :
հաւատնա պատմէ
ծինն սրդւ սրե յծոց
երբեք բայց միա
եսուս ո

ե այսոհ վկայ
վասն նորա : աղաղա
կէաց ասէ : սա է
զորմէ ասէի : որ զկնի
իմ գալոցն եր , առ ա
ջի իմ եղե , զի նա ա
քան զիս էր :

ի իւրմէնէ առ
ու նորա մեք առնու
քին առաք : ընդմի
փոխանակ ընդ շնոր
ն մովսէսի տուաւ :
ի առքնէքն իշէ
ընդհակ ևաշխարհ
ուժքնն իչէաւն չի
քի եղեն :

նոյն զհոգին զի իմ
կայեցից յոմն՝ ան-
տես։ զի տեսող
եւ լսող մկրտի
զկին եւ զարն այլոյ
ծնանի։ զարն այլ
զիա։ եւ ոչ զիտէ ընդ
զի գայցէ եւ կամ
ուր երթայ։ այսպէս
է ամենայն որ ծնեալ
է յհոգւոյ։ Պատաս-
խանի եւ ասէ ցնա
Նիկոդէմոս։ Կարի
տգէտ ես դու ի
վարդապետութեան
Իսրայէլի։ եւ զայս
ոչ գիտես։ ամէն
ամէն ասեմ քեզ՝ զոր
գիտեմ խօսիմ եւ
զոր տեսաք վկայեմ
եւ զվկայութիւն մեր
ոչ առնուք։ եթէ զերկրաւորսն
ասացի ձեզ եւ ոչ
հաւատայք՝ զիա-
րի թէ զերկնաւորսն
ասիցեմ ձեզ հաւա-
տասցէք։ եւ ոչ
ոք համբարձաւ յեր-
կինս՝ բայց միայն
որ իջեալ է յերկնից
որդի մարդոյ որ է
յերկինս։ եւ որպէս
Մովսէս վերացոյց
զպատարիճն յան-
ապատին՝ նոյնպէս
պարտ է վերանալ
որդւոյ մարդոյ։
զի ամենայն որ
հաւատայ նմա՝ մի
կորիցէ այլ ունիցի
կեանս յաւիտենա-
կան։ Զի այսպէս
սիրեաց Աստուած
զաշխարհս՝ մինչեւ
զորդին իւր միա-
ծին ետ։ զի ամե-
նայն որ հաւատայ
նմա՝ մի կորիցէ
այլ ունիցի կեանս
յաւիտենական։
Զի ոչ առաքեաց
Աստուած զորդին
իւր յաշխարհ զի
դատեսցէ զաշ-
խարհ։ այլ զի
կեցուսցէ զաշ-
խարհ նովաւ։ Ո-
րովհետեւ ոչ հա-
ւատայ՝ դատա-
պարտեալ է։ եւ
որ ոչ հաւատայ
որդւոյն՝ ոչ տես-
ցէ զկեանս։ այլ
բարկութիւն Աս-
տուծոյ հանգչի
ի վերայ նորա։
Եւ այս է դատա-
ստան՝ զի լոյս
եկն յաշխարհ։
եւ սիրեցին մարդիկ
զխաւարն քան
զլոյսն։ զի էին
գործք նոցա չա-
րեալք։ Զի ամե-
նայն որ չարիս
գործէ՝ ատէ զլոյսն
եւ ոչ գայ առ
լոյսն՝ զի մի յան-
դիմանիցին գոր-
ծք նորա։ Եւ որ
առնէ զճշմարտու-
թիւն՝ գայ առ
լոյսն՝ զի յայտնի
լիցին գործք նո-
ցա։ զի յԱստուծոյ
իսկ են գործեալ
նոքա։ Յետ այսո-
րիկ եկն Յիսուս
եւ աշակերտք նո-
ցա յերկիրն Հրէ-
աստանեայց եւ
անդ հանգոյն
կայր ընդ նոսա
եւ մկրտէր։ Եւ
Յովհաննէս էր
մկրտեալ յԱինոն
մերձ ի Սաղիմ։
զի ջուրք բազումք
էին անդ։ եւ
գային եւ մկրտէին։
Զի ոչ էր դեռ
արկեալ Յովհան-
նէս ի բանտ։
Եղեւ հարցումն
աշակերտաց Յով-
հաննու ընդ հրէից
վասն սրբութեան։
եւ եկեալ առ Յով-
հաննէս ասեն
ցնա։ Վարդապետ
որ էր ընդ քեզ
յայնկոյս Յորդա-
նանու զոր դու
վկայեցեր՝ ահա
նա մկրտէ եւ
ամենեքեան գան
առ նա։ Պատաս-
խանի Յովհաննէս
եւ ասէ։ Ոչ կա-
րէ մարդ ինչ
առնուլ եթէ ոչ
եղիցի նմա յե-
րկնից։ Դուք
ինքեանք վկայէք
ինձ զի ասացի
եթէ ես ոչ եմ
Քրիստոս։ այլ
զի առաքեալ եմ
առաջի նորա։
Որ ունի զկին՝
նա է փեսայ։
բայց բարեկամն
փեսային որ կայ
եւ լսէ զնա՝ ու-
րախութեամբ
ուրախանայ ձայ-
նէ փեսային։
Ուրեմն զայս
զուարճութիւն
իմ լցաւ։ Նա
պարտ է աճել
եւ զես պակասել։
Որ յերկնից գայ՝
վերագոյն քան
զամենեսեան է։
որ յերկրէ՝ յեր-
կրէ է եւ յերկ-
րէ խօսի։ որ
յերկնից գայ՝
վերագոյն քան
զամենեսեան է։
Եւ զոր տեսանէ
եւ լսէ զայն վկա-
յէ։ եւ վկայու-
թիւն նորա ոչ
ոք առնու։ Որ
առնու զվկայու-
թիւն նորա՝ կնքեաց
եթէ ճշմարիտ է
Աստուած։ Զի
զոր առաքեաց
Աստուած՝ զբան
Աստուծոյ խօսի։
զի ոչ տայ զհո-
գին չափով։
Հայր սիրէ զորդի
եւ ամենայն ինչ
ետ ի ձեռս նորա։
Որ հաւատայ որ-
դւոյն՝ ունի կեանս
յաւիտենական։
եւ որ ոչ հնազան-
դի որդւոյն՝ ոչ
տեսցէ զկեանս։
այլ բարկութիւն
Աստուծոյ հանգչի
ի վերայ նորա։

Վասն անդր

Հայեցաւ Յով-
հաննէս եւ տես
զի հաւատան
ի նա։ Զի տեսա-
նէր զնոսա զի
գայլ առնան, հատ,
հատ, որպէս զի
մի՛ ոք ի վտան
արկցէ զնոսա
խաւարի։ Եւ
ասէ ցնոսա։ Ա-
մէն ամէն ասեմ
ձեզ՝ զոր ինչ
կապիցէք յերկրի՝
կապեալ եղիցի
յերկինս։ եւ զոր
ինչ արձակիցէք
յերկրի՝ արձակեալ
եղիցի յերկինս։
Եւ ասէ ցնոսա
Յիսուս։ Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ՝
զոր ինչ կապիցէք
յերկրի՝ կապեալ
եղիցի յերկինս։
եւ զոր ինչ արձա-
կիցէք յերկրի՝
արձակեալ եղիցի
յերկինս։ Եւ
ասէ ցնոսա Յի-
սուս։ Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ՝ զոր
ինչ կապիցէք յեր-
կ

մի յերկուց անուն որ
բայր սիմոնի կոչի
և անդրեաս եղ
բայր յակոբայ և
յովհաննու եղ
նոցա փիլիպպոս
և բարթողիմէոս
թովմաս և մատթէոս
հարկահաւաք
յակոբ ալփեայ
և թադէոս
սիմոն կանանացի
և յուդա յակոբայ
և յուդա իսկարիովտացի
որ և մատնիչ եղև
նմա։ Զսոսա առաքեաց
յիսուս և պատուիրեաց
նոցա՝ եւ ասէ
ոչ երթայք
ի ճանապարհ
հեթանոսաց
և յամարիացւոց
մի մտանիցէք
այլ երթայք
առ ոչխարս
կորուսեալս
տանն իսրայէլի
երթալով
քարոզեցէք
և ասացէք
եթէ հասաւ
արքայութիւն
երկնից
բժշկեցէք
հիւանդս
մաքրեցէք
բորոտս
յարուցէք
մեռեալս
դիւս
հանեցէք
ողորմութեամբ
առէք
ողորմութեամբ
տուք
մի տարերայք
ոսկի
կամ արծաթ
կամ պղինձ
ի գոտիս ձեր
պարկ
ճանապարհի
համար
կամ երկու
հանդերձ
կամ կոշիկ
կամ գաւազան
արժան է
բանուորին
կերակրոյ
իւրոյ
յորում
ուր և
մտանիցէք
քաղաք
կամ գիւղ
հարցէք
ով յնոցանէ
արժանի է
և անտի
մնասջիք
մինչև
ելանիցէք
մտանելով
ի տունն
ողջունեցէք
զնա
և եթէ
իցէ տունն
արժանի
գայցէ
խաղաղութիւն
ձեր ի վերայ
նորա
և եթէ
ոչ իցէ
արժանի
խաղաղութիւն
ձեր
դարձցի
ի ձեզ
և որ
ոչ ընկալցի
զձեզ
և ոչ
լսիցէ
զբանս
ձեր
ելանելով
յայնմանէ
տանէ
կամ
քաղաքէ
նորա
հարկանիցէք
զփոշի
ոտից
ձերոց
ամէն
ասեմ
ձեզ
հանդուրժելի
եղիցի
երկրին
սոդոմացւոց
և գոմորացւոց
յաւուր
դատաստանի
քան
քաղաքին
այնորիկ
Եւ
ահա
ես
առաքեմ
զձեզ
իբրև
զոչխարս
յորջս
գայլոց
լերուք
ուրեմն
իմաստունք
իբրև
զվիշապս
և
պարզամիտք
իբրև
զաղաւնիս
զգուշացարուք
ի մարդկանէ
զի
մատնեսցեն
զձեզ
ի ժողովարանս
իւրեանց
և
ի

բերեալ ի գիրս, ի հքատա-
րան մատեանս, զոր վերոյ
գրեցաք ի սկզբան գրոց
մերոց, զոր ոչ կարեմք
ասել զանուանս նոցա
եւ զթուական ամսոցն
եւ զաւուրսն, զի ոչ գոյ
ի մեզ ոչ ոք որ գիտասցէ
զայն, զի ոչ ոք ի մեզ
կայ ի ժամանակիս մեր
որ ընթերցեալ գտցէ
զայն ի գրոց հնոցն, եւ
ոչ ոք ի մեզ ի ժամանակիս
մերում ոչ գիտէ զայն
ինչ, զի ոչ ոք ի մեզ
կայ որ ընթերցեալ
գտցէ զայն ի գրոց հնոցն,
եւ

Ա ստուածանկեա
ցեալ հաղորդեցաւ
ամենայն ասէր չէիր տո
ւեալ ինձ զքեզ ընդ
տուա, ուրախացա եւ
քան զայս տեսցես։

Ա ստուածանկեա
ցեալ հաղորդեցաւ
ե

Եւ ասէ ցնոսա. Ես եմ հրեղէն։ Եւ ես
մեռեալ եղէ, եւ ահաւասիկ կենդանի եմ
յաւիտեանս յաւիտենից, եւ ունիմ զբանալիս
դժոխոց եւ մահու։ Գրեա զորս տեսեր,
զոր եմք եւ զորս ապագայ լինելոց են
յետ սոցա։ Զիմաստութիւն յաջ իմում
գրեալ է, եւ զայրացումն իմ ի ձախ։
Զաստեղսն եւ զհրեշտակսն զոր տեսեր
զանոնք գրեալ է։ Եւ հրեշտակն որ
ասէր ցիս. Գրեա առ հրեշտակ եկեղեցւոյ
Եփեսոսի, եւ ասա. Զայս ասէ որ կայ
ի մէջ եօթն ոսկի աստեղացն եւ
շրջի ի մէջ եօթն ոսկի աստեղացն։
Գիտեմ զգործս քո, եւ զվաստակ քո,
եւ զհամբերութիւն քո, եւ զի չես
կարող համբերել չարաց, եւ
փորձեցեր զառաքեալսն զոր ոչ
իցեն, եւ գտեր զնոսա ստախօսս։
Եւ համբերութիւն ունիս, եւ
համբերեցեր վասն անուան իմոյ,
եւ ոչ նեղեցար։ Բայց զայս
ունիմ ընդ քեզ, զի զսէրն
քո զառաջինն թողեր։
Յիշեա ուստի անկար,
եւ ապաշխարեա, եւ
զառաջինսն գործեա։
Եթէ ոչ, գամ առ
քեզ շուտով,
եւ շարժեցից
զաստեղն
քո ի
տեղւոջէ
իւրմէ,
եթէ ոչ
ապաշխարես։
Բայց
զայս ունիս,
զի ատես
զգործս
նիկոլայեցւոցն,
զոր եւ ես
ատեմ։
Որ
ունի
ականջս,
լուիցէ
զոր
հոգին
ասէ
ցեկեղեցիսն։
Որ յաղթէ,
տացեմ նմա
ուտել ի
փայտէն
կենացն,
որ է ի
դրախտի
Աստուծոյ։
Եւ
հրեշտակին
եկեղեցւոյ
Զմիւռնացւոցն
գրեա։
Զայս
ասէ
առաջին
եւ
յետին,
որ
մեռեալ
եղեւ
եւ
կեցեալ
է։
Գիտեմ
զգործս
քո,
եւ
զտառապանս
եւ
զաղքատութիւն
քո,
այլ
դու
հարուստ
ես։
Եւ
զհայհոյութիւնն
յիշեցեալսն
ի
Հրեայից,
եւ
ոչ
են
նոքա
Հրեայք,
այլ
ժողովուրդ
սատանայի։
Մի
երկնչիր
զոր
ինչ
դու
կրես։
Ահա
սկսանի
սատանայ
ի
ձեզ
ընդունել
զձեզ
առ
փորձել,
եւ
տասն
աւուր
ունիցիք
նեղութիւն։
Եղիր
հաւատարիմ
մինչեւ
ցմահ,
եւ
տացեմ
քեզ
զպսակ
կենաց։
Որ
ունի
ականջս,
լուիցէ
զոր
հոգին
ասէ
ցեկեղեցիսն։
Որ
յաղթէ,
ոչ
մահ
երկրորդ
կամ
տանիցէ
մի
մի
ինձ
ի
բուժարանն
հրոյ։

զմոլն ես բանին զոր ո
ասաց։ Հիմա աստուածոյն
նոսա Թէ այսօր զոր
շեցիր առաքեսցէ ո
ւն իսրայէլոյ, իր
ակ յորժամ իմարե
նոյն խրոյ։
ր ոսկեայսն մարմ
զոսա։
Եւ ոչ նոա առեր վա
րիս աստուածս կանգնես
չարս այս, եւ ոչ
զիեզ ամ շինեցաւ ոսա
կն, զբաստատուն ե
ւ ոչն ցնոա հրեշտայ
րս կանգնեցիեզ զղեա։
այդ, եւ զերեսս աւտ
ոյ եւ առաք ցնոսա։ Եւ
աստուածանի ես
զայդ առնես։

զոյն ես բանին զոր ա
ասաց։ Հիմա աստուածոյն
նոսա Թէ այսօր զոր
շեցիր առաքեսցէ ո
ւն իսրայէլոյ, իր
ակ յորժամ իմարե
նոյն խրոյ։
ր ոսկեայսն մարմ
զոսա։
Եւ ոչ նոա առեր վա
րիս աստուածս կանգնես
չարս այս, եւ ոչ
զիեզ ամ շինեցաւ ոսա
կն, զբաստատուն ե
ւ ոչն ցնոա հրեշտայ
րս կանգնեցիեզ զղեա։
այդ, եւ զերեսս աւտ
ոյ եւ առաք ցնոսա։ Եւ
աստուածանի ես
զայդ առնես։

ոչ ոք ծնցի յիմոյ ուխ
տի՝ եթէ ոչ ամէն առ
նիցէ զայն, զոր ոչ ա
ռնէ զայն ոչ ոք ծնցի
նմա։

Ա յլ եւսա ճիա, ամէն
ասեմ ձեզ։ Ե
թէ ոչ մտանիցէ ոք
ի դուռն ոչխարի
նորա, այլ յայլ
կողմանէ ելանիցէ
նա գողն է եւ
յափշտակիչ։ Ա
յլ որ մտանէ ի դուռն
է հովիւ ոչխարաց։
Դրան պահապանն
բանայ նմա, եւ ոչ
խարքն զձայն նո
րա լսեն։ Եւ զոչխարս
իւրեանս կոչէ
անուանաւ, եւ
հանէ զնոսա։ Եւ
յորժամ զոչխարս
իւրեանս հանիցէ
առաջի երեսաց
նոցա, երթայ նա
առաջի նոցա, եւ
ոչխարքն հետե
ւին նմա, զի գի
տեն զձայն նորա։

Դիեակն

Եւ ոչ հետեւիցեն
օտարի, այլ
փախիցեն յնմանէ,
զի ոչ գիտեն զձայն
օտարաց։ Զայս
առակս ասաց
նոցա Յիսուս։

սրտով մարդոյ: զի ա
մէն ամէն ասեմ
ձեզ: զի զոր ինչ գիտեմք
խաւսիմք: և զոր տե
սաք վկայեմք: և զվկ
այութիւնն մեր ոչ
ընդունիք:

Եթէ երկրաւորս ասացի
ձեզ և ոչ հաւատայք,
զի արդ երթէ զերկն
աւորսն ասացից հաւ
ատա՞
ցիք:

Ոչ ոք համբարձաւ յերկինս
կնոջ որդի մարդոյ որ
ն էն յերկինս:

Եւ որպէս մովսէս
բարձրացոյց զսա
յն ի տապատին, նոյնպէս
պարտ է որդի մարդոյ
բարձրանալ

զի ամենայն որ հաւատայ
նմա մի կորնչիցի
այլ ունիցի կեանս յաւիտենա
կան:

Զի այսպէս սիրեաց աստուած
զաշխարհս զի զմիածին որդի
իւր տացէ: զի ամենայն որ
հաւատայ նմա մի կորնչիցի
այլ ունիցի կեանս յաւիտենա
կան:

Զի ոչ առաքեաց աստուած
զորդի իւր յաշխարհ զի դա
տեսցէ զաշխարհ այլ զի
կեցուսցէ զաշխարհ
նովաւ:

Որ հաւատայ նմա ոչ
դատի: և որ ոչ հաւատայ
նմա՝ արդէն դատեալ է
վասն զի ոչ հաւատաց
անուան միածնի որդւոյ
աստուծոյ:

Եւ այս է դատաստան
զի լոյս եկն յաշխարհ
և սիրեցին մարդիկ
զխաւարն քան զլոյս
զի չարագործ էին
գործք նոցա:

Զի ամենայն որ չարիս
գործէ՝ ատէ զլոյսն
և ոչ գայ առ լոյսն
զի մի յանդիմանեսցին
գործք նորա:

Իսկ որ առնէ զճշմարտու
թիւն՝ գայ առ լոյսն
զի յայտնի լիցին
գործք նորա՝ զի յաստուծոյ
են գործեալ:

Ապա եկն յ
ս
ու
հ
ո
գ
ի
ն
:

նուն միածնին որդոյն
աստուծոյ։

Եւ այսպիսիկ
եկն յերկիր հաշտ
արարիչ, հաւիտենից
մարդիկ զհաւատոյ
հաշիւ տալոյ, եւ
ոչ ունել զքան զ[ի]նչ
պատասխանի։ զի
ամենայն որ գիշեր գոր
ծէ ատելի զլոյս։ եւ
մի յանդիմանեսցին
գործք նորա։ իսկ որ
առնէ զճշմարտու
թիւնն, գայ առ լոյսն։
զի յայտնի լիցին գոր
ծք նորա թէ աւետ
ծէցան։

Եւ այսպիսիկ
եկն յերկիր հաշտ
արարիչ, հաւիտենից
մարդիկ զհաւատոյ հաշիւ տալոյ, եւ
ոչ ունել զքան զինչ պատասխանի։ զի
ամենայն որ գիշեր գործէ ատելի զլոյս։ եւ
մի յանդիմանեսցին գործք նորա։ իսկ որ
առնէ զճշմարտութիւնն, գայ առ լոյսն։
զի յայտնի լիցին գործք նորա թէ աւետ
ծէցան։

Եւ այսպիսիկ
եկն յերկիր հաշտ
արարիչ, հաւիտենից
մարդիկ զհաւատոյ հաշիւ տալոյ, եւ
ոչ ունել զքան զինչ պատասխանի։ զի
ամենայն որ գիշեր գործէ ատելի զլոյս։ եւ
մի յանդիմանեսցին գործք նորա։ իսկ որ
առնէ զճշմարտութիւնն, գայ առ լոյսն։
զի յայտնի լիցին գործք նորա թէ աւետ
ծէցան։

ոչ կարէ ժառդ առ
նուշ յանձնէ ևհ[ինչ]
եթէ ոչ ինչ տուեալ
նմա յերկնից իւրեւտառ։

Ուք չեզնի վկայ
էք ինչ, զի առաց ի
չեզ թէ չէմ ես քան,
այլ թէ առաքեալ եմ
առաջի նորա։

Ր ունի հար ան,
նա է փեսայ։ իսկ բա
րեկամ փեսային որ
կայ ևլսէ նմա, ուրա
խութեամբ ուրախ
լինի վասն ձայնի փե
սային։

Սդ այս ուրախու
թիւն որ իմոյ, լցեալ է։
նմա պարտ է աճել և
ինձ պակասել։

Ր իւրեւտառն գայ,
իւրեքանչիւր քան զամէն
այն։ ևոր յերկրէ ասա

Յ մ մր ղ Յ մ մր ղ
իէ ն ժե դ ժ
իզ ժը ը իը ժա ե ժա
իէ իթ

կով բայ։

Եւ աղբեր մի յա-
ռաջ յոմանց ասի։ Եւ առնէ
զայս յոմանց ասի։ Եւ առնէ
յակով ը ոսկեայ եւ զոր ե-
տես մեկնչ իգեաւղն զոր ե-
տես մեկնչ իգեաւղն զոր ե-
ւս յոմանց անուաներ ա-
ւրքայ, զոր ես յոմանց ասի։
Եւ ես յոմանց ասի։ Եւ ես
յոմանց ասի։ Եւ ես յոմանց
ասի։ Եւ

անգամ ծառայել։

Ո՛վ մարդ, մի՛ ասել ինձ
մեղայ, մի՛ ասել ինձ
մեղայ, ի՞նչ ինձ
արարիր, զի ոչ
գիտեմ զքեզ։

Ո՛վ մարդ, ինչ կամիս
քեզ լսեր կենդանի։
Ո՛վ մարդ, կամ ինչ
իր ինամանէ, ուստի
դու արուեստ խնդրես
զայրերեան այլ, ոչ
գիտես զքեզ։

Ո՛վ մարդ, ինչ կամիս
ղեր կենդանի։
Ո՛վ մարդ, մէջ ինչ ոչ
թէ դու մէջ ինչ ոչ
ղեր կենդանի։
Ո՛վ մարդ, ինչ կամիս
իսկ արդ ուստի ունիցի
ոչ ունիս, ահ ընկերս խորհ,
ի՞նչ ինձ կամիս
ղեր կենդանի։
Ո՛վ մարդ, ինչ կամիս
քեզ լսեր կենդանի։

Ո՛վ մարդ, ինչ կամիս
քեզ լսեր կենդանի։
Ո՛վ մարդ, ինչ կամիս
իր ինամանէ, ուստի
դու արուեստ խնդրես
զայրերեան այլ, ոչ
գիտես զքեզ։

Ո՛վ մարդ, ինչ կամիս
քեզ լս

գիտէք։ մէք երկիր պա
տուէք երկիր պա
տուական իցէ նմա։
Եւ ոչ ոք կարէ ա
ռնուլ ի ձեռաց իմոց։
Զոր հայրիկ իմ ետ
ինձ՝ մեծ է քան զա
մենեսեան։ եւ ոչ ոք
կարէ յափշտակել
ի ձեռաց հօրն իմոյ։
Ես եւ հայրիկ մի
եմք։ Յուդայեցիքն
կրկին վիմեցին զի
նա զի մարդ էր եւ
զանիծ առնէր զաս
տուած իւր։ եւ ա
սէին։ Ոչ վասն գոր
ծոյ բարւոյ քարկո
ծեմք զքեզ։ այլ վասն
հայհոյութեան։ եւ
զի դու մարդ եւ
զանիծ առնես զաս
տուած։ Եւ ասէ
ցնոսա Յիսուս։ ոչ
գիտէք զի ես ասացի
աստուածք էք։ եթէ
զնոսա ասաց աստ
ուածս։ յորոց եղեւ
բան աստուծոյ։ եւ
ոչ կարէ կորնչել
գիրն։ զոր հայրն
սրբեաց եւ առա
քեաց յաշխարհ։
Դուք հայհոյէք
զի ասացի թէ որդի
աստուծոյ եմ ես։
Եթէ ոչ առնեմ զգոր
ծս հօրն իմոյ։ մի
հաւատայք ինձ։
Եւ եթէ առնեմ։
եթէպէտ ինձ մի
հաւատայք։ գոր
ծոցս հաւատացէք։
զի գիտասջիք եւ
հաւատասջիք թէ
յիս է հայրն։ եւ
ես՝ հայրիկ իմ։
Եւ կամէին զնա
կալանել։ եւ ել
անկանէր ի ձեռաց
նոցա։ Եւ գնաց
կրկին անդրէն
յայն կողմն Յոր
դանանու։ ուր էր
առաջին անգամ
Յովհաննէս մկրտ
եալ։ եւ բնակեցաւ
անդ։ Եւ բազումք
եկին առ նա։ եւ
ասէին։ Յովհան
նէս ոչ արար նշան
մի։ բայց զամենայն
ինչ զոր ասաց Յով
հաննէս վասն այսը
մարդոյ ճշմարիտ
էր։ Եւ բազումք
հաւատացին անդ
ի նա։

ես ցնա չկա՝ եւ եմ
որ խաւսիմ ընդ
քեզ։
Ա՛յլ եւս եւ այն բան եւ
ինն աշակերտքն նո
ցա՝ ուշարմանային
զի ընդ կնոջն խաւ
սեր։ քայց ոչ ոք ա՛
ռաջ ինոցանե թէ զինչ
խնդրես կամ զինչ
խաւսիս ընդ դմա։
Թող կինն զսա
փորն իւր, ուշտոտ
իբաղաքն։ ուստ ելը դե
մարդիկն, ակայք տե
սէք զայր մի որ ա՛
ռաջ ինձ զամենայն
որ ինչ իմ գործեալ է։
Միթէ՞ ինքն իցէ քրիս
տոս։ Ելին իբաղաքէն,
ուգային առ նոսա։
Ե՛ միջնջէր եկեալ
էին նոքա առ ի քէն
գանեմք որում զի
տեսցեն զի փրկութիւն
Ի հրեից է։
Այլ եկեալ ժա
մանակ, ուայժմ իսկ է։
երկրպագուք երկիր
պագանիցեն հաւր
Թեամբ։ քան զի ու
հայր այնպիսիս երկր
պագուս իւր
խնդրէ։
Ոչինչ աշ=ու
եր կրպագուացն
նորա հոգւով ուշտ
մարտութեամբ պար
տէ երկիր պագանել։
Ա՛ ես ցնա կինն։ զի
տեսի զի մեռանիցի զայ
անուանեալն քրիս=տոս
ժամ եկեալ, նա պատ
մեցէ մեզ զամենայն։

զինա ինոտ վասն բանի
տուրայն զի սպիտա
կացեալքն ևւ հունձս
հասեալ։ ևւ որ հնձէն
վարձս առնու։ ևւ ժո
ղովէ զպտուղիկեանն
յաւիտենականս։ զիոր
սերմանէն ևւ որ հնձէն,
հաւասարակ ցնծա ասա
ցեն։

Այսմ իսկ բանն
ճշմարիտ։ զի այլ է որ
սերմանէ։ ևւայլ է որ
հնձէ։

Ես առաքեցի զձեզ
հնձել զոր ոչ
դուք վաստակեցէք։
այլք վաստակեցին
ևւ դուք ի վաստակս
նոցա մտէք։

Երեսփոխքն յայն
մանէ ատմարտացոյց
բազմօք հաւատա
ցին ի նմա վասն բանի
տուրային

աստուած իգաւիժիւ եա
թէ չէ եկեալ ի հրէ
փառսդայրում
կայր ի կա
հիւանդ
մի որով ոսկին նուա
նի՝ եանդեր
ու արար գլուխն գի
կանաս գաւիժիւեացդ
կն դարձեալ ի
եին իսաւանն
քան զի ենդրա եկեալ
արար յերեմ իսաւանին
զամենայն նշանսն զոր
քն ։ զի տեսեալ եաեր
նա իգաւիժիւեա ընկա
յն զնա գաւիժիւեացի
յի յարժամ եկն
դ ոչ պատիս ոչ ունի ։
ի ինքն իսկ չէ
վկայեաց, եթէ մար
գարէիւրում գաւա
որ ինչ իմ գործեալ
եր ։
ակ իբրև եկնա ա
նա սամարացիքն,
աղաչեին զնա լինել
ա՝ նոսա ։ եւեղեանդ
ա՝ երկուս ։
ւ երեա բազումք,
հաւատացին ինա վա
ն բանին նորա ։ ու
ակն ցկկին ։ ընդ ոչ
ասէին զի ասեն
խաւսեցեր հաւատ
ամք զի մեղին իսկ
տեսաք իմանակ ։ ուրի
տեղ ջկնա
ի երկուց
խաւսեցաւ ։
ա՝ ի գալ
գնաց իգաւիժիւեա ։

Ո՜վ կեցուցիչ իմոյ
հոգւոյ եւ մարմնոյ
ողորմեա՛ ինձ
Տէր ողորմեա՛ ինձ
զի յանձն առի
զաղօթս առաւօտուն
եւ ոչ կարեմ
կատարել զայն
զի ոչ ունիմ
զգեստ պատշաճ
կատարելոյ զայն
ի ներկայութեան
քում Տէր
զի մերկ եմ
եւ ամօթ է ինձ
կենդանի
երկնեցուցեալ
զիս ի հողոյ
եւ

ուրն յայն միկ։

Ե ուր շաբաթ յաւ-
րէ ոչ իւր ևշխէր։

Եւ ասէ ցնոսա տէր
կ՚այրեաւ առ զմահն
եւ ողջասցաւ այրն։
գն ա։

Եւ ասէ ցնա տէր։ արի
առ զմահիճս քո և
գնա յիւր տունն։

Ե ասէ ցնա հրեշտակն
որ հետ խաւսէր ընդ
իս, ես եմ հրեշտակ
որ կալայ զձեռն քո
և հանի զքեզ յերկնից
և ասէ ցքեզ թէ ես եմ
տէր ամենակալն որ
հետ խաւսիս, ասէ ինձ
կա
միա ողջ լինել։
ա առաւելանսկ եաս
ն մա հիւանդն։ տէր,
ոչ զոք ունիմ թէ
յորժամ կուրքն յու-
զեցին արկցէ զիս
յաւազանն։ եմինչեա
դանդաղիմ, այլոք
քան զիս յառաջ
գոյն իջանէ։

Ե ասէ ցնա յիսուս։ արի
առ զմահիճս քո և
գնա յիւր տունն։

Ե ողջացաւ այրն։
գն ե։

Ե ուր շաբաթ յաւ-
րէ ոչ իւր ևշխէր։

Եւ ասէ ցնոսա տէր
կ՚այրեաւ առ զմահն
եւ ողջասցաւ այրն։
գն ա։

Եւ ասէ ցնա տէր

ասնեն զանձն այ-
ձեր զայծ, հիւանդացար
այլ հիմայր իւր կո
ծանեն զշաբաթս,
զնա։ զի ոչ մնայն լո-
րեսցէք սպանանել
ոսուէր երկրորդին հր
գործեմ։
կաս այնմանիկ ա
գործեմ։
այժմ գործէ, հերո
նի էս ոտքս։
ր՝ յոյժ պատուհաս
ոյժքն, զի զայն ատ
հարցեին զյոր հրե
ր՝ վասն այնորիկ
այն զիս։
երեք յոյժ ոս բժիշկ
մի չէաս ու ինչ լինի

մի ես ոտ մեղանչեր։ զի
ահաւադիկ ողջացար։
չարին ևս առնէ քեզ։
տանէ զնա յոյ ի ստ ա
ղջիկ անուն։
վասն ամբոխին էին
քան զի յոյ հոյակ էս
զիս ողջ։
ր բժիշկսն ոչ
քո ևշմարիտ։
քեզ, ատ զայհիւդ
ոլէ այրն ոմ առաջն զոր
արձին գնաս ևատէն։
հիւդ քո ևգնաս։
առաջ գնս ատ զայ
բժիշկսացն զիս, դուս
ցաս ևատ։
առնուր զայհիւդքո։
երթիր արժան քեզ
ջբժշկեսան, շաբաթի,
այր հրեայք ն

ու յոյժ հաստատ ի
մտանէ ։ այլ փոխեց
ոչ ըստ սովորութեան
ոչ յաւուրն ։ այլ ըստ
ղեկացոյց ։ ընդունի զկերա
կամ սա առաքեցոյց զ
նէ ։ զի սա զբանն իմ
չէ ։ զի սա զբանն իմ
նոսա ։

Ա ՄԵՆ ասէր տէր
զիարդ կարող է մարդ
ծնանել ։ յորժամ ծեր
ինքն առնէ ։

Բ ՈՒ մեծամեծս ու
ցուցանէ նոսա զնո
դի ։ ուզամբնայն ինչ
ի հայր սիրէ զնա
ման գործէ ։

Գ ՈՒ մի զարմանայ
առնէ ։ զի ժամն ուր
ամենայն որ յգերեզ
ձայն որդւոյ մարդո
ցին ։ ասէ ամէն ամէն

աստուածայնութիւն

Եւ յայ ասաւ

դու՝ զի ինձ ոչ ինդրեմ
զկառս իմ, այլ զկառս
այնմիսիկ ոմն առա-
քեացն զիս։

Եթէ ես վկայեմ
վասն իմ, վկայու-
թիւն իմ չէ ճշմ-
մարիտ։ այլն է ոմն
որ վկայէ վասն իմ։ և
գիտեմ զի ճշմարիտ է
վկայութիւն նորա, զոր
եկեալ արուսեակն
առաքեաց։ Ես զձեզ
արարեալ։ Յիսուս-
Քրիստոս ասէ
նոցա։

Ես չկարեմ յան-
ձնէ առնել ինչ։
այլ որպէս լսեմ դա-
տիմ։ և դատաստան
իմ արդար է։
Ոչ ինդրեմ
զկամս իմ, այլ
զկամս հաւր
ինձ։

Եթէ ես վկայեմ
վասն ինքեան, վկայու-
թիւն իմ ոչ է ճշմար-
տեալ։ այլ է ոմն
որ վկայէ վասն իմ։
և գիտեմ զի ճշմարիտ է
վկայութիւն նորա, զոր
վկայէ վասն իմ։ դուք
առաքեցէք առ Յով-
հաննէս, և վկայեաց
ճշմարտութեան։

Ես ոչ ընդունիմ
զվկայութիւն ի մարդոյ։
այլ զայս ասեմ զի
դուք կեցցէք։ նա
էր ճրագ հրա-
կիզեալ և լու-
սաւորեալ։ դուք
կամեցայք ժա-
մանակաւ յուրա-
խանալ ի լու-
սոյ նորա։ ես
ունիմ վկայու-
թիւն մեծ քան
զՅովհաննէս։
Զի գործքն
զոր ետ ինձ
Հայր զի
կատարեսցեմ
զնոսա։ գոր-
ծքն զոր ես
առնեմ՝ վկա-
յեն վասն իմ
զի Հայր
իմ առա-
քեաց զիս։

ոչ կարէք զայդ առա-
նել կէսոյն։ Եւ զոր
ինչ հարցանիցէք
զանուն իմ՝ արասցէ
ձեզ հայր։ Մինչև
արդ ոչ հարցէք զի-
նի ինչ յանուն իմ։
Խնդրեցէք եւ առ-
նուցուք՝ զի ուրա-
խութիւն ձեր լցեալ
լիցի։ Զայս առակս
ասացի ձեզ։ Եկեսցէ
ժամ՝ եւ ոչ եւս ա-
սասցեմ ձեզ առակս
այլ յայտնապէս
վասն հօր։ Յայնմ
աւուր՝ զանուն իմ
խնդրեսջիք։ Եւ ոչ
ասեմ ձեզ՝ թէ ես
աղաչեցից զհայր
վասն ձեր։ Զի հայր
ինքն սիրէ զձեզ՝
զի դուք զիս սի-
րեցէք։ Եւ հաւա-
տացէք՝ զի ես յհօ-
րէ եկի։ Եւ եկի յաշ-
խարհ։ Եւ կրկին
թողում զաշխարհ՝
եւ երթամ առ հայր։
Ասեն աշակերտք
նորա՝ ահա այժմ
յայտնապէս խօսիս
եւ առակս ոչ ասես։
Արդ գիտեմք զի
գիտես զամենայն
եւ ոչ պիտի ոք հար-
ցանել զքեզ։ Ընդ
այսմ հաւատամք
զի յԱստուծոյ ել-
եր։ Պատասխա-
նի նոցա Յիսուս՝
Արդ հաւատայք։
Ահա գայ ժամ՝ եւ
արդ եկեալ է՝ զի
ցիրուիցիք իւրա-
քանչիւր յիւրոյ
տեղի՝ եւ զիս միայն
թողուցուք։ Եւ ոչ
եմ միայն՝ զի հայր
ընդ իս է։ Զայս
ասացի ձեզ՝ զի
խաղաղութիւն
ունիցիք յիս։ Յաշ-
խարհի նեղութիւն
կալջիք։ Բայց յու-
սացարուք՝ զի ես
յաղթեցի աշխար-
հի։

երանելոյն հանդերձ։

Ցկիրակէ ա. շաբաթու ի մեծ պահոց։

Ցայսմ աւուր ի սուրբ ժողովուրդս մա
զում։ զի տեսանիցեն զքրիստոսական
զինչեանս զմեր առներ
իւիւրսայ հիւանդացաւ։
ղազարոս յերկնից երեքտասան։
ձայնիւ մեծաւ կոչեաց զնա յարուցեալ
գնաց ի տեղի յորում
էր մեռեալն։ եւ այսուհետև
տայ ձեզ։
հաւատոյ
բանիցս հաւատ
ձայնիւ կոչեաց զնա յարուցեալ
զմեռեալն ոչ հաւատան
ի ՎԻԶ հատ
զմեռեալն։

զի դա ասի վասն իմ իսկ
ձեռամբ արարեալ ինչ
մոլեկան, հաւատայ
հաւատալիք դուք

ձեռամբ։ զի ՎԻԶ

սեր յոր դուքն յուսայք
խոսի կայ զնէնջ։մոլ
հատ։զոյ սա չար ո
ինչիցեմ զնէնջ սա
ՎԻԶ հատ ի չարախաւսո
ի հայհոյէ զնէնջ է
իմիոյն ոչ էանդրեկ։
դուք, ի զիսուս զատ
փառս իմիոյն ասեն
դուք հաւատալոյ
ի արդ կարէք
նոցիկ։

անուն զնա ընդու
այնոք հիւծեցէք յիւր
դունէք զիս։ ՎԻԶ
հատ իմոյ։ ասէ ես
ո հիւ յանուն
հնէք յանձինս։

ՎԻԶ զաներն ամ այ ոչ ու
այլ զիսուս զնեալ է
կանէ ոչ առնուս։
ո փառս իմարդ
զի զկնանուն ունիցիք։

խաւրեաւ կոստանդ
իւս։ ժողովեցեալք զին
տաւ ցաշխարհութիւն
ցիս ո։
Երբոր յարգելոյն
ցան մարդիկն Թուով
իսուսէն։ Երբոր զին
ցին մարդիկ։
Հասի մարդիկ։
այլ այն զինչ ետուայ
Երկուս ոչխարն ո
նկանուակ գարեղէն,
ակ մի ոսուսնի հինգ
աստ պատառ
մոլոնի վիմի։

ղե կդ ղգ կղ
խե մհդ ճգչ մդ
իբ յ մ ղ

ամոլորեաս եղբայր ի
շակերտացն նոցա ,
ոչ ցիս մի յայ
նէնչ առնուցու։
թաքանչիւրոք առակա
կան, Թէ պետ հաւ
հայ չէ դոցա բաւա
կերութ դահեկանի
ոյ մայ փիլիպպոս։ եր
ատատխանի ետ
ստացին ինքն։
գիտեր զինչ առնէ
չէլոյ զիտա։ այլ ինքն
պա ետ ասէր փոր
կերեցեն դոքա։
պետեացուք հայց զի
ցիւրիպպոս։ ասէ ցո
գայր ատ նա։ առ
զի ժողովուրդ բազում
չ ես իւր յոլ հետեւ
ցիր չիցեն զատ
կն, տասնն հրեից։
ուտ մերձ զատ

ղե՝ իմիւն աշակերտացն
ւ իւրոց երեկոյ է
իւետունն միայն։
նաց դարձեալ
նա Թուգաւոր։
զնա՝ զի արատացեն զգ
գալոցեն յափշտակել
տաց եմք
Եւ իւրոց զի
ար հ։
ոցեր յաչէն
մարգարէին որ գալ
Թե սահ ձիմարիտ
զոր արար՝ առեին է
րս տեսին զինչանան
ակ մարդիկն Եբ
լաւ իկերտղացն։
նակհանուն ոս յատ
կատւ զկոտորոցն՝ ի
ցեն երկոտասանն առ
ողովեցին ևլը
զի մի ինչ կորիցէ։

տուկ հոգմոյ ընչել ոյ
տայ։ ևծովէն իսա ո
ու եկեալէր առ նո
րս նահեմացաւ ևչէ
կափառնասում։ ևիբ
յայնկոյս ծովուն ի
մուեալ ինաւ գնացին
նորա իծով եղեն։ ո
ւ վարեալ իբրև
յոշեր։
ւ ահա ձկնորս ե
զոր հոգորեցան յոյժ։
ուն։ ևամերձեր ինաւն։
գնայր իվերայ ծով
տեսանէին զյիս զի
հինգ կամ երեսուն,
ատպարեզս քսան և
ւ վաղվաղակի ե
հաս նաւն յերկիրն
յոր եր Թայ ին։

ա ու այլ գործեացուք։

Ա ուեն ինա։ զինչ
հայր կնքեաց այլ
ցի չէզ։ քան զի զնա
զոր սրդին մարդոյ տա
անուն յաւիտենական։
բանակն որ ճնայ ի կե
կերակուրն։ այլ զկե
ցեհք, ու զկորուստակա
կերակուրն զգան
կերայք իհայեցե անտի
նիչ տեսեալք։ այլ զի
էր ոչ եթէ զի նշանս
խնդրեալք դուք զիս, ի
տան զմեզ ասեմ։
ասեն ցնա։ ո՞ր
ատուածանիք եան
երբ եկիր այստ
ցեալ ինչ գործեսցուք

Ե ր երբ գտին զնա
նա յայն կողմ ծովուն,

ժողովուրդ ն
որ կայր յայնկոյ ա
ծովուն, տեսանէր զ
թէ այլ նաւ ոչ գոյր
անդ, բայց միայն
մին որում մտին աշա
կերտքն յիւ։ եւ զի չէր
տան իւր Ի նաւուն
մտեալ յիւ ընդ աշակ
կերտսն իւր Ի նաւուն
քն նորա գնացին։ իբ
րու այլ նաւք գային
Ի տեղեաւրեայ մատուցին
տեղին ուր հնացին կե
րա ն։

Ի սկ իբրև տեսես ժո
ղովուրդն եթէ յիւ
նոքա անդ, եւս աշակ
կերտքն նորա, առին
նաւս զնացին, եւեկին
Ի կափառնաում խնդ
րելլ զիւ։

ՃԽԵ

ՃԽԶ

ՃԽԷ

ՃԽՁ

ՃԽՂ

ՃԽՃ

ՃԽՄ

ՃԽՅ

ՃԽՆ

ՃԽՇ

ՃԽՈ

ՃԽՉ

ՃԽՊ

ՃԽՋ

ՃԽՌ

ՃԽՍ

ՃԽՎ

ՃԽՏ

ՃԽՐ

ՃԽՑ

ՃԽՒ

ՃԽՓ

ՃԽՔ

ՃԽՕ

ՃԽՖ

ՃԽԱ

ՃԽԲ

ՃԽԳ

ՃԽԴ

ՃԽԵ

ՃԽԶ

ՃԽԷ

ՃԽՁ

ՃԽՂ

ՃԽՃ

ՃԽՄ

ՃԽՅ

ՃԽՆ

ՃԽՇ

ՃԽՈ

ՃԽՉ

ՃԽՊ

ՃԽՋ

ՃԽՌ

ՃԽՍ

ՃԽՎ

ՃԽՏ

ՃԽՐ

ՃԽՑ

ՃԽՒ

ՃԽՓ

ՃԽՔ

ՃԽՕ

ՃԽՖ

ՃԽԱ

ՃԽԲ

ՃԽԳ

ՃԽԴ

ՃԽԵ

ՃԽԶ

ՃԽԷ

ՃԽՁ

ՃԽՂ

ՃԽՃ

ՃԽՄ

ՃԽՅ

ՃԽՆ

ՃԽՇ

ՃԽՈ

ՃԽՉ

ՃԽՊ

ՃԽՋ

ՃԽՌ

ՃԽՍ

ՃԽՎ

ՃԽՏ

ՃԽՐ

ՃԽՑ

ՃԽՒ

ՃԽՓ

ՃԽՔ

ՃԽՕ

ՃԽՖ

ՃԽԱ

ՃԽԲ

ՃԽԳ

ՃԽԴ

ՃԽԵ

ՃԽԶ

ՃԽԷ

ՃԽՁ

ՃԽՂ

ՃԽՃ

ՃԽՄ

ՃԽՅ

ՃԽՆ

ՃԽՇ

ՃԽՈ

ՃԽՉ

ՃԽՊ

ՃԽՋ

ՃԽՌ

ՃԽՍ

ՃԽՎ

ՃԽՏ

ՃԽՐ

ՃԽՑ

ՃԽՒ

ՃԽՓ

ՃԽՔ

ՃԽՕ

ՃԽՖ

ՃԽԱ

ՃԽԲ

ՃԽԳ

ՃԽԴ

ՃԽԵ

ՃԽԶ

ՃԽԷ

ՃԽՁ

ՃԽՂ

ՃԽՃ

ՃԽՄ

ՃԽՅ

ՃԽՆ

ՃԽՇ

ՃԽՈ

ՃԽՉ

ՃԽՊ

ՃԽՋ

ՃԽՌ

ՃԽՍ

ՃԽՎ

ՃԽՏ

ՃԽՐ

ՃԽՑ

ՃԽՒ

ՃԽՓ

ՃԽՔ

ՃԽՕ

ՃԽՖ

ՃԽԱ

ՃԽԲ

ՃԽԳ

ՃԽԴ

ՃԽԵ

ՃԽԶ

ՃԽԷ

ՃԽՁ

ՃԽՂ

ՃԽՃ

ՃԽՄ

ՃԽՅ

ՃԽՆ

ՃԽՇ

ՃԽՈ

ՃԽՉ

ՃԽՊ

ՃԽՋ

ՃԽՌ

ՃԽՍ

ՃԽՎ

ՃԽՏ

ՃԽՐ

ՃԽՑ

ՃԽՒ

ՃԽՓ

ՃԽՔ

ՃԽՕ

ՃԽՖ

ՃԽԱ

ՃԽԲ

ՃԽԳ

ՃԽԴ

ՃԽԵ

ՃԽԶ

ՃԽԷ

ՃԽՁ

ՃԽՂ

ՃԽՃ

ՃԽՄ

ՃԽՅ

ՃԽՆ

ՃԽՇ

ՃԽՈ

ՃԽՉ

ՃԽՊ

ՃԽՋ

ՃԽՌ

ՃԽՍ

ՃԽՎ

ՃԽՏ

ՃԽՐ

ՃԽՑ

ՃԽՒ

ՃԽՓ

ՃԽՔ

ՃԽՕ

ՃԽՖ

ՃԽԱ

ՃԽԲ

ՃԽԳ

ՃԽԴ

Հոտոտել զսա ի հաւատոյ
զէն։ զի սա հաւատոյ
զէն ամէն սուրբ
եղեալ ոչ սովին յայլ՝ սոյն
եղեալ ոչ սովին հիւսիսոյ
սուսեր հոգեւոր զոր առ
նուն աստուծոյ։ զոր
զրահաւորեալ լինիմք
զրահաւորեալ լինիմք
ասելով զնոսա։ մի՛
կոխեց ինձ։

Ա

Ա

Ա

Ս ուրախ առաքե
զիս ի նմա։
Ի բնակեաց ի, ևս
իմ ևս ի զարհուրեսցի,
զի միայնի եմ ես
և աղքատ։
Ս տես զխոնարհութիւն
իմ և զչարչարանս
իմ, և թող զամենայն
մեղս իմ։
Ս տես զթշնամիս իմ
զի բազումք են
եղեն ինձ անիրաւապէս
ատելութեամբ։
Ս պահեա զանձն իմ
և փրկեա զիս,
մի ամաչեցից զի
յուսացի ի քեզ։
Ս տեսցեն հեզքն
և ուրախ լիցին,
զի զքեզ փնտրեցին
սիրտք նոցա։
Ս գիտեմ Տէր
զի արդար
են դատաստանք քո
և ճշմարիտ
է հաստատութիւն
քո զիս նեղեցեր։
Ս ընդունելի
լիցի քեզ
Տէր աղաւթք
իմ և
ականջ քո
լսիցէ
ձայնի
աղաչանաց
իմոց։
Ս յաւուր
նեղութեան
իմոյ կոչեցի
զքեզ, զի
լուար ինձ։
Ս ոչ կայ
նմանի քեզ
յաստուածս
Տէր, և
ոչ են
ըստ գործս
քո։
Ս ամենայն
ազգք զոր
արարեր
եկեսցեն
և երկրպագեսցեն
առաջի քո
Տեառն
և
փառաւորեսցեն
զանուն
քո։
Ս զի մեծ
ես դու
և գործ
զարմանալի
առնես
դու, դու
ես միայն
Աստուած։
Ս ճանապարհ
քո Տէր
ուսուսցես
ինձ, և
գնասցեմ
ի հաստատութեան
քում։
Ս միաբանեսցի
սիրտ իմ
երկնչել
անուան
սրբոյ քո։
Ս խոստովանեսցիմ
քեզ Տէր
Աստուած
իմ յամենայն
սրտէ իմմէ
և փառաւորեսցեմ
զանուն
քո յաւիտեան։
Ս զի ողորմութիւն
քո մեծ է
ի վերայ
իմ, և
հաներ
զանձն իմ
ի դժոխոց
խորոց։
Ս ամբարտաւանք
յարուցին
ի վերայ
իմ, և
ժողով
հզօրաց
խնդրեցին
զանձն իմ։
Ս և դու
Տէր Աստուած
ողորմած
և
ողորմելի
երկայնմտութեան
և
շատ
ճշմարտութեան։
Ս ողորմեա
ինձ և
հայեաց
ի ծառայ
քո և
փրկեա
զորդի
աղախնի
քո։
Ս արա
ինձ նշան
ի բարի
և տեսցեն
որ
ատեցին
զիս և
ամաչեսցեն
զի դու
Տէր
օգնեցեր
ինձ և
մխիթարեցեր
զիս։
Ս և
զիս
Տէր
Աստուած
օգնեցեր
ինձ և
մխիթարեցեր
զիս։

ԱԲԳԴԵԶԷԸԹԺԻԼԽԾԿՀՁՂՃՄՅՆՇՈՉՊՋՌՍՎՏՐՑՒՓՔՕՖ

Ա ուստե վասն որոյ մի
նեղեսցին ի ձեզ՝ այլ
դուք նեղեսջիք։ Եւ
զայս ասեմ վասն
ձեր օգտի՝ ոչ
զի կապանս
ինչ դնեմ ձեզ
Բ այլ զի զոր
կարգ է՝ զայն
արարեալ լիցի
առանց խռովութեան։
Գ Եւ ես եղբարք
երբ եկի առ
ձեզ՝ ոչ եկի
մարդաբանութեամբ
կամ իմաստասիրութեամբ
Դ զի չէի
դատեալ
ինչ ի ձեզ
Ե բայց
զՅիսուս
Քրիստոս
զխաչեալ։
Զ Եւ
ես ի
տկարութեան
եւ յերկիւղի
եւ ի դող
բազում
Է եղէ։
Եւ
բանս
իմ եւ
քարոզութիւն
իմ ոչ
ի հաւատս
մարդկային
իմաստութեան
խօսեցեալ
էր
Ը այլ
ի յայտնութիւն
հոգւոյ եւ
զօրութեան։
Թ Զի
զիմաստութիւն
խօսեցեալ
ենք ի
կատարելոսն
զիմաստութիւն
ոչ այսր
աշխարհիս
Ժ ոչ
իշխանացն
այսր
աշխարհիս
որ
ոչնչանան։
Ժա Այլ
խօսեցեալ
ենք զիմաստութիւն
Աստուծոյ
ի խորհրդի
զծածկեալ
զոր
յառաջագոյն
քան զյաւիտեանս
Աստուած
Ժբ զփառս
մեր։ զոր
ոչ ոք
ի
իշխանացն
այսր
աշխարհիս
գիտացին
զի եթէ
գիտացեալ
էին
Ժգ երբէք
զտէր
փառացն
խաչեցին։
Այլ
որպէս
գրեալ է
Ժդ զոր
ոչ աչք
տեսին
եւ ոչ
ականջք
լուան
եւ ի
սիրտ
մարդոյ
ոչ
ելին
զոր
պատրաստեաց
Աստուած
Ժե սիրողաց
իւրոց։
Ժզ Մեզ
ապա
յայտնեաց
Աստուած
զայն
հոգւովն
իւրով։
Զի
հոգին
զամենայն
քննէ
եւ
զխորհուրդս
Աստուծոյ։
Ժէ Զի
ո՞ գիտէ
զմարդկանէ
զբան
եթէ ոչ
հոգի
մարդոյն
որ
ինքեան
է։
Նոյնպէս
եւ
զԱստուծոյ
զբան
ոչ ոք
գիտէ
եթէ ոչ
Հոգի
Աստուծոյ։
Ժը Մեք
ապա
ոչ զհոգի
աշխարհի
առաք
այլ
զհոգին
որ
յԱստուծոյ
է
զի
գիտասցուք
զորս
շնորհեաց
մեզ
Աստուած։
Ի
Ի որոյ
եւ
խօսիմք
ոչ
ի
բանս
ուսուցանելոց
իմաստութեան
մարդկային
այլ
ի
բանս
ուսուցանելոց
Հոգւոյն
Սրբոյ
զհոգիսն
հոգեւորս
հոգեւորացն
Բ հաղորդեմք։
Բայց
հոգեկանն
մարդ
ոչ
ընդունի
զբանս
Հոգւոյն
Աստուծոյ
զի
յիմարութիւն
նմա
են
եւ
ոչ
կարէ
զգալ
զի
հոգեւորապէս
քննի։
Գ Եւ
հոգեւորն
զամենայն
քննէ
եւ
ինքն
ոչ
ոք
քննի։
Դ Զի
ո՞ եգիտ
զմտաւ
Տեառն
եւ
ո՞ խրատեսցէ
զնա։
Բայց
մեք
զմտաւ
Քրիստոսի
ունիմք։
Ե Եւ
ես
եղբարք
ոչ
կարացի
խօսել
ընդ
ձեզ
իբրեւ
ընդ
հոգեւորս
այլ
իբրեւ
ընդ
մարմնաւորս
իբրեւ
ընդ
մանկունս
ի
Զ Քրիստոս։
Կաթս
զձեզ
կերակրեցի
եւ
ոչ
կերակուր
զի
ոչ
կարէիք
եւ
ոչ
այժմ
կարէք
Է զի
դեռ
մարմնաւորք
էք։
Զի
որ
ի
ձեզ
նախանձ
եւ
կռիւ
եւ
պատառումն
մարմնաւորք
էք
եւ
ըստ
մարդկան
Ը կենցաղիդ
վարիք։
Զի
երբ
ասէ
ոմն
եթէ
ես
եմ
Պաւղոսի
եւ
ես
Ապողոսի
Թ ոչ
մարդիկ
էք։
Զի
ո՞ է
Պաւղոս
եւ
ո՞ է
Ապողոս
այլ
սպասաւորք
որով
հաւատացէք
եւ
որպէս
Տէր
Ժ տուաւ
ամենեցուն։
Ես
զպտուղ
դրի
եւ
Ապողոս
ջրեաց
այլ
Աստուած
աճեցոյց
Ժա
ուստի
ոչ
է
ինչ
ոչ
որ
տնկէ
եւ
ոչ
որ
ջրէ
այլ
Աստուած
որ
աճեցոյց
Ժբ
եւ
որ
տնկէ
եւ
որ
ջրէ
մի
են
եւ
իւրաքանչիւր
զվարձս
իւր
առնուցուն
ըստ
իւրում
վաստակոյ
Ժգ
զի
մեք
գործակիցք
ենք
Աստուծոյ
դուք
արտ
Աստուծոյ
շէնք
Աստուծոյ
Ժդ
ես
ըստ
շնորհացն
Աստուծոյ
որ
տուաւ
ինձ
իբրեւ
իմաստուն
ճարտարապետ
դրի
հիմն
եւ
այլ
շինէ
վրայ
ի
վերայ
Ժե
թող
ամենայն
մարդ
զի
որպէս
շինէ
վրայ
Ժզ
զի
զհիմն
ոչ
ոք
կարէ
դնել
այլ
զոր
դրեալ
է
զոր
է
Յիսուս
Քրիստոս
Ժէ
եւ
եթէ
ոք
շինէ
վրայ
զհիմանդ
զոսկի
զարծաթ
զպատուական
քարինս
զփայտս
զխոտ
զեղէգն
Ժը
յայտնի
եղիցի
գործ
ամենայն
մարդոյ
զի
զաւուրն
Տեառն
ցուցանէ
զի
հրով
յայտնեսցի
եւ
հուրն
զգործ
ամենայն
մարդոյ
զոր
ինչ
իցէ
Ի
Ի եթէ
ոք
գործ
նորա
մնասցէ
զոր
շինեաց
վարձս
առնուցուն
Բ եթէ
ոք
գործ
նորա
այրեսցի
կորուսցէ
եւ
նա
կեցցէ
այլ
իբրեւ
ի
հրոյ
Գ Ո՞չ
գիտէք
եթէ
տաճար
Աստուծոյ
էք
եւ
Հոգի
Աստուծոյ
բնակի
ի
ձեզ
Դ եթէ
ոք
զտաճարն
Աստուծոյ
ապականեսցէ
զնա
կորուսցէ
Աստուած
զի
տաճար
Աստուծոյ
սուրբ
է
զոր
էք
դուք
Ե մի
ոք
զանձն
իւր
խաբեսցէ
եթէ
ոք
իմաստուն
թուի
ի
ձեզ
յաշխարհիս
յիմար
եղիցի
զի
իմաստուն
լիցի
Զ զի
իմաստութիւն
աշխարհիս
յայս
յիմարութիւն
առաջի
Աստուծոյ
է
զի
գրեալ
է
զի
որսայ
զիմաստունս
ի
խորամանկութեան
նոցա
Է եւ
դարձեալ
Տէր
գիտէ
զխորհուրդս
իմաստնոցն
եթէ
սնոտի
են
Ը ուստի
ոք
մի
պարծեսցի
ի
մարդկանէ
զի
ամենայն
ինչ
ձեր
է
Թ

զի հաշակերտքն քո
հաւատոյ ի հրեշտաւորն,
քան նոսա : զինա առաւ
զնոցա յոյժ : ոչ էս զհետ
նոցա ի ճանապարհի :

Եւ ասէր ցնոսա
սակաւութիւն :
հաւատ ունիցէք ի
Աստուած : ամէն ասեմ
ձեզ թէ որ ասիցէ
լերինդ յայդմ ինչ
տանայլէ : եւ
մերձ զիմով
ծովն : եւ չլինիցի
ասացեալ նորա ի
սիրտ իւր : այլ
հաւատասցէ թէ զոր
ասիցէ լինիցի նմա :
եւ ամէն ասեմ ձեզ
զամենայն զոր
աղաչիցէք զի
առնուցուք
հաւատասցէք թէ
առիք եւ լինիցի
ձեզ : եւ որ եւ
կայցէք աղաչեսցէք
զի թողցէ ձեզ
զանցուածս ձեր :
եթէ ոչ թողուցէք
դուք եւ հայրն
ձեր որ յերկինս է
թողցէ ձեզ զանցուածս
ձեր : եւ գան
յերուսաղէմ : եւ
յորժամ էր նա
ընդ տաճարաւ
գան առ նա
քահանայապետքն
եւ դպիրքն եւ
երէցքն : եւ
ասեն ցնա
յորո՞վ
իշխանութեամբ
զայս առնես :
եւ ո՞վ
տուեալ է քեզ
իշխանութիւն
զայս առնել :
եւ ասէ
ցնոսա
յիսուս
ասեմ
ես ձեզ
մի
բան
եւ
պատասխանի
տուք
ինձ
եւ
ասեմ
ձեզ
յորո՞վ
իշխանութեամբ
զայս
առնեմ :
եւ
մկրտութիւնն
յովհաննու
յերկնից
էր
եթէ
յմարդկանէ
ասասցուք
երկնչիմք
զամբոխէն
զի
ամենեքեան
զյովհաննէս
իբրեւ
զմարգարէ
ունէին :
եւ
պատասխանի
տուեալ
ասեն
ցյիսուս
ոչ
գիտեմք :
եւ
յիսուս
ասէ
ցնոսա
ոչ
ասեմ
ես
ձեզ
յորո՞վ
իշխանութեամբ
զայս
առնեմ :

չուկ խաւտարեր զինմունք
զոյգ ոչ ոք հասոյ
զիմանալ յԱստուածութեան
այլ մերկացուցանէ
յիչքն աւուրն ոչ
բարիոքէ
Եւքն աւուրն
սրն
զիմանալ յԱստուածութեան
զբարեպաշտնութեան
լեզն նուա
անդ եւաւետին, որ
րեկին զնուա խոտանի
զ հրեշտակքն նոյն
ծաղկոյ
յայսմանէ, այլ խեղճ յ
ւինքն էլ խոտանին ոչ
եղբարքն նոյնա տան
գայլերքեա խեղճ
լինքն ցնացս անդեն յ
այս խեղճ աւուր,
ժամանակ չեմք լցեալ
խոտանին յայն զի իմ

ան յայն ես ոչ երթայր
դոչք երթայք յոտա
քն իւր չարութեանն
վասն նորա եղեալ գոյք
տեայ զի ես ինչ ես
զբեալ ես ոչ
մն արշաւարհն զոյ
մանակ յաստեղացն ժամ
տեալ ես ոչ կա
տատարատե ոչ
զ հա
ձեալ ինձ
խակ չէին հաստատ
ան զի եղեալքն
արշաւարհ
յայտնեա զանչն գո
եղ զայն գոյք
քն հաստարչակ լինել
գոյք, ևանդրե ին
զոյք որ յիշատակ ինչ
զոյ գոյք զի ոչ
տեցեն զգոյնդ գո

փառաւորութիւն։ զի ոչ է
մոլեկան ասել զայս։ այլ
եաւել։ վասն այնորիկ
զարմացեալքն զարմացան
զի զարմանալի ասէ
զգործս սի գործեցի ես
ոգա յս եաւակ։

Ա ատուածանին եւ
ոգա յս եաւակ։ զի
ոչ ասէ զի ես ոչ
գործեցի զսա։ այլ
զի ես գործեցի զսա
ի մարդկութենէ իմմէ։
զոր ոչ կարէին ոչ
ոք ասել։ զի ոչ ոք
կարէ զկամս
ատուածանալ։

Ա ատուածանին եւ
ոգա յս եաւակ։ զի
ես իմ, այլ այնորիկ
որ առաքեացն զիս։
եթէ ոչ կամիմ զկամս
հօրն առնել, զիւրս
ասել, զիւրս
առնել։ յայլ եղեալ
ատուածեան։ վասն
այնորիկ վարդապետ
արդեաք։ եթէ ես ինչ
յանձինս իմմէ եաւ-
ու մ։

Ա յանձնէիւրմէ
ես ոչ ինչ
եաւ
ես ոչ ինչ
յանձնէ իմմէ
եաւ։ այլ
որ առաքեացն
զիս հայր։
նա ինձ
պատուիրան
ետ։ թէ զինչ
ասացից
եւ զինչ
խօսեցայց։
եւ գիտեմ
զի պատուի-
րանն նորա
կեանք յաւիտենական
են։ զոր ինչ
ես խօսիմ
որպէս
ասաց ինձ
հայր։
այսպէս
խօսիմ։

Ա ատուածանին
ոգա յս եաւակ։
զի ոչ ասէ զի
ես ոչ գործեցի
զսա։ այլ
զի ես գործեցի
ի մարդկութենէ
իմմէ։ զոր ոչ
կարէին ոչ
ոք ասել։ զի ոչ ոք
կարէ զկամս
ատուածանալ։

Ա ատուածանին
ոգա յս եաւակ։
զի ես իմ, այլ այնորիկ
որ առաքեացն զիս։
եթէ ոչ կամիմ զկամս
հօրն առնել, զիւրս
ասել, զիւրս
առնել։ յայլ եղեալ
ատուածեան։ վասն
այնորիկ վարդապետ
արդեաք։ եթէ ես ինչ
յանձինս իմմէ եաւ-
ու մ։

Ա յանձնէիւրմէ
ես ոչ ինչ
եաւ
ես ոչ ինչ
յանձնէ իմմէ
եաւ։ այլ
որ առաքեացն
զիս հայր։
նա ինձ
պատուիրան
ետ։ թէ զինչ
ասացից
եւ զինչ
խօսեցայց։
եւ գիտեմ
զի պատուի-
րանն նորա
կեանք յաւիտենական
են։ զոր ինչ
ես խօսիմ
որպէս
ասաց ինձ
հայր։
այսպէս
խօսիմ։

հաստատ յաւէտ նստուա-
ծոց զերծ՝ զի չէ՛ր
պատ եւ ոչ ինչ ի մէջ
քան զնոսա՝ զի ոչ
ունէին զանձինս
ի հոգեւոր ուրախու-
թեան՝ զոր ունէին
սուրբքն ի միմեանս
սիրելիս՝ եւ ոչ
ինչ ի մարմնաւոր
ցանկութեանցն
որ ի մեզ՝ զի ոչ
ունէին զանձինս
ի հոգեւոր ուրախու-
թեան՝ զոր ունէին
սուրբքն ի միմեանս
սիրելիս՝ եւ ոչ
ինչ ի մարմնաւոր
ցանկութեանցն
որ ի մեզ՝ զի ոչ
ունէին զանձինս
ի հոգեւոր ուրախու-
թեան՝ զոր ունէին
սուրբքն ի միմեանս
սիրելիս՝ եւ ոչ
ինչ ի մարմնաւոր
ցանկութեանցն
որ ի մեզ՝ զի ոչ
ունէին զանձինս
ի հոգեւոր ուրախու-
թեան՝ զոր ունէին
սուրբքն ի միմեանս
սիրելիս՝ եւ ոչ
ինչ ի մարմնաւոր
ցանկութեանցն
որ ի մեզ՝ զի ոչ

կենդանարար թեան։ զը
մա բղխեցուցեն զմեզ
զերծք յսատանայէն զոս
սրտիւ եւ ասեն զիւրք
սա հաւատամ յիս
եւսցէ սուրբ եւ արեզակն։
ոք ծարաւի եկեսցէ
զակերը եւ ասեն։ եթէ
ոմանք կայր յերուսաղէմ
սա ամենայն ազգ
ասեն։ ոչ կարեմք զուր
զի ոչ գտանիցեմք։ զ
դիցեմք զիւր ոտն ի
տեղի մի։ եւ ոչ գտանիցեմք
զի ոչ գիտացին զիւր
ասացին յիւրեանց։ եւ ասեմք
զիւրեանց դա։ զիւրեանց
կենդանարար թեան։ զը

մա բղխեցուցեն զմեզ
զերծք յսատանայէն զոս
սրտիւ եւ ասեն զիւրք
սա հաւատամ յիս
եւսցէ սուրբ եւ արեզակն։
ոք ծարաւի եկեսցէ
զակերը եւ ասեն։ եթէ
ոմանք կայր յերուսաղէմ
սա ամենայն ազգ
ասեն։ ոչ կարեմք զուր
զի ոչ գտանիցեմք։ զ
դիցեմք զիւր ոտն ի
տեղի մի։ եւ ոչ գտանիցեմք
զի ոչ գիտացին զիւր
ասացին յիւրեանց։ եւ ասեմք
զիւրեանց դա։ զիւրեանց

ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ

ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ

ենաստացն հաւատոյ
սուրբ ի ՀՌ ոգ ի
ՀՌ ուղղափառ
ի ՀՌ ս եկեղեցի
ՀՌ ս թողութիւն
մեղաց մարմն
ի ՀՌ յարութիւն
ՀՌ ս կեանք յաւիտենից
ամէն ՀՌ

ընդէր ոչ ածիք զի
ամենայն ոք ուրախ
լիցի ի տաճարի
սորա ի ՀՌ ս
ՀՌ ս ՀՌ ս
ՀՌ ս ՀՌ ս
ՀՌ ս

զարհուրելի ոչ
յաւուրն։ զի մարգարէ ի
սոբա = զի մարգարէ ի
զիւրիւրեն հոգւոյ = քննեսցա և
ան ասացեալ նմա եւաւետ-
ի զի եկեսցէ եւս իջա
ասուսանուի և

ծե =

կամ գիտեն զինչ գոր
ինչ նման իմանալ ։
զմարդն եթէ ոչ լսեն
սրինքն մեր գոյոյ ն
նոցանէ = մի թէ ա
ոսալատոյն ։ եւմի եր ի
ատ նոա իմիշերին յա
ցիսատա սը եհեաէն եր

ՀՈՒ ՆԻԿՈԴԻՄՈՍ

ասէ նիկոդիմոս
էաշ քէն։

տե զաւրենա ։ենդիւ
մոյ ասէ սը ոսոչգի
ցոսց = այլ այն իսաջա
ինոա կամ իմիարիսե

ուսք ըստ մարգոյն
երթայր։
ուստս գայր կայր յր
բայց դուք ոչ գիտէք
սո եկի կայր երթայր։
րեսե = զի գիտեմ ոս
կայսրութիւն իմ չէմա
վասն այնչին իմոյ վը
պետ ևես վկայեմ
յե եաւետ ցիսուս = թէ
աստուածոյն եւս
չէմարիս։
վկայութիւնդ քո չէ
այնչին քո վկայես ։
ես ցիս սեն ցիսուս փարի
սեցիքն = դուս վաս ն
ղայն կենսաց։
ցե = այլ ընկալեցի ըզ
ընդ եաւետար վր գնաս
հյ = սը գայ զինե իմ
ես ցիսուս աշխատ
սոս եկի եաւետ։
եսաւետեցաս ընդ նո

ԱՅՍ ԴԱՐՁԵ

ՀԱՏՎԱԾ ՅԱՐԹՄԱՆ։

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՍ ՀԱՄԵՍՏԵՄ
ԶՔԵԶ ԱՍՏՎԱԾ ՀԱՅՏՆԵՑԱՒ
ԶՔԵԶ ՈՐ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՍ ԵՒ
ՔԱՀԱՆԱՅԱՑԱՒ ԶՔԵԶ ԱՍՏՎԱԾ
ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՍ ՀԱՄԵՍՏԵՄ
ԶՔԵԶ ԱՍՏՎԱԾ ՀԱՅՏՆԵՑԱՒ
ԶՔԵԶ ՈՐ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՍ ԵՒ
ՔԱՀԱՆԱՅԱՑԱՒ ԶՔԵԶ ԱՍՏՎԱԾ

Ա

ՈՒՐԱԽ ԵՄ ՅԱՅՍ ԱՇԽԱՐՀԻ
ՈՐ ՏԵՍԱՆԷ ՔՈ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾ
ՈՒ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾ ՔՈ ՀՈԳԻ
ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ
ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ
ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ
ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ
ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ

Բ

ՈՒՐԱԽ ԵՄ ՅԱՅՍ ԱՇԽԱՐՀԻ
ՈՐ ՏԵՍԱՆԷ ՔՈ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾ
ՈՒ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾ ՔՈ ՀՈԳԻ
ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ
ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ
ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ
ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ
ՍՐԲԵՑԻ ՔՈ ՀՈԳԻՆ ՍՐԲԵՑԻ

եղբ

ոմն ցնոտաց էր։ յոր
հարուածեալ ոմն ցնոտաց։
եւ ոչ գիտացին թէ
հիւանդ է։
ոմանք զայն խաւսիւք
ի պատ
ասխանի զի ոչ ճշմարիտ
այլ սա առաքեաց զ
խաւսեալ եւ
ինչ ունիմ վասն չար
իսկ ընդ չեզ բաժին
նման զի խաւսիւք
ոմն ցնոտաց էր։ դա
ռն ցնոտ
նեցեալ իմեղս չար
ամենայն ցեղ մարդոյ
չեր յայտ առնէ հիւանդ
ոյ ունի ախտ
անտուէմ։ դուք յայ

իմիք։ ոչ ցնոտաց էր
ճշմարիտ առաքեալ
կացիք իբրու իմով
առաքեալ։ եթէ դուք
հրեայդ կայք
ա ասէր յն տա
ինոյ։
առ այդ
ձեռ։ բաժինք հա
ման զայս խաւսէ
պատ։
ոմն ասէ յն
զի ես գիտեմ զի մեռանի
ոչ եթող զիս մինչ
ռաքեացն զիս ընդդէմ
զայն խաւսիւք։ եւս ո
ասէր յն զի հայրն իմ
ոմն ցնոտաց էր
ոչ իմոյ ինչ ոչ ա
չդրկէ զիս ճշմարիտ
ոչ ունիմ վասն
ինչ ունիմ վասն

ոգի սրտից իմ ելանէ
զի ոչ գիտեմ զիշխմարտ
զիս ոչ ունի զիշխմարտ
զիս ոչ ունի զիշխմարտ

Ա ոչ ոգիս ունի զիշխմարտ
զիս ոչ ունի

երեք լոյս։

այնուհետև ոչ մի խոք, թե
ես տէր։ Եւ ու՛ր վասն
որ ես, զերծայ
Ս զիմ հաւատացեալսն
որ յիս հաւատացեալ կոչէ։
զի ոչ մեռանի յաւիտեան։
Եւ ոչ ոք զիմ ոչխարաց
յափշտակէ ի ձեռաց հօրն իմոյ։
զի ոչ ինչ ինձ մեծ քան զնա
է։ եւ ոչ ոք կարէ
յափշտակել ի ձեռաց հաւր
իմոյ։ Ես եւ հայր միա-

որ եմք։ Յայնժամ
Ա առին հրեայքն
քարս զի քարկոծեսցեն
զնա։ Պատասխանի
նոցա Յիսուս
ասէ։ Ցուցի ձեզ
բազում գործս բարիս
յիմոյ հաւրէ։ վասն
որոյ գործոյ ոմանց
ի նոցանէ զիս
քարկոծէք։ Պատաս-
խանեցին նմա հրեայքն
Ա ասելով։ Վասն
գործոյ բարւոյ ոչ
քարկոծեմք զքեզ։
այլ վասն հայհոյու-
թեան։ եւ զի դու
մարդ եղեալ
առնես զքեզ
Աստուած։

նիւմ: այլ գիտեմ զինա
քեն իմ ոչ ինչ է: Կ
հայր ով փառաւորե
լիւմ զանձինս փառ
ս զի ես փառաւո
Ե ԼԹԵ ես փառաւո
ատաւախանի եղէյ:
դու զիս առնուիդ ի քէ:
գարեքդն մեռան: ասէ
ամ ով մեռաւ, ուր
հայրն մեր աբրահ
ինչ ոք եղեւ քան զդ
Ա ԼԹԵ դու մի՞ջ
տեաս:
շակերտից զմարդիս
իմ պահեցից մի՛ չա
տես զնա ի զերծ

զինա: ոչ գիտեմ զինա
ՅԼՈՒՉ չգուշակէք զինա:
այլ ես գիտեմ
զնա: ԵԼԹԵ ասէ
ԱՐԵՆ ՃՇՄԱՐԻՏԱՊԷՍ ՄԵՐԻ,
զի ես գիտեմ զնա, եւ
զբանն նորա պահեմ:
Հ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ԱԲՐԱՀԱՄ
ՅՈՒՐԱԽՆԴԱՑԱՒ ԹԷ
տեսցէ զօրն իմ, եւ
ետես եւ ուրախ եղեւ:
Ա ՅՈՒԴԱՅԱԿԱՆՔ ցնա
ցին: ասեն ցնա հրէայք
ՅՈՒԴԱՅԱԿԱՆՔ
ասեն ցնա հրէայք
Ա ԱՐԵՆ ՃՇՄԱՐԻՏԱՊԷՍ
ՄԵՐԻ, զի ես գիտեմ
զնա, եւ զբանն նորա
պահեմ: Հ ՀԱՅՐ ՄԵՐ
ԱԲՐԱՀԱՄ ՄԵՌԱՒ
ԵՒ ԴՈՒ ԴԵՌ ՉԵՍ
ՀԱՐԵԱՅ ԵՍ ԴՈՒ
Ա ԼԹԵ ԴՈՒ ՄԻ՞ՋՈՑ
ՀԱՐԵԱՅ ԵՍ ԴՈՒ
ԵՒ ԱԲՐԱՀԱՄ ՏԵՍԱՆ
ԶՔԵԶ: ԱՍԷ ՑՆԱ ՅԻՍՈՒՍ
ԱՄԷՆ ԱՄԷՆ ԱՍԱՄ
ՁԵԶ: ԵԼԹԵ ՈՉ ՁԵՌ
ՉԵՂ: ԱՄԷՆ ԱՄԷՆ ԱՍԱՄ
ՁԵԶ, ԵԹԵ ՈՔ ԶԲԱՆ
ԻՄ ՊԱՀԵՑԻՆ ԱՏԱՍՏԻ:
ԵՒ ՈՉ ԼԻՆԻՆ ԱՂԱՍՏԻ:
ԵՒ ՈՉ ԼԻՆԻՆ ԱՂԱՍՏԻ:
ԵՒ ՈՉ ԼԻՆԻՆ ԱՂԱՍՏԻ:
ԵՒ ՈՉ ԼԻՆԻՆ ԱՂԱՍՏԻ:
ԵՒ ՈՉ ԼԻՆԻՆ ԱՂԱՍՏԻ:
ԵՒ ՈՉ ԼԻՆԻՆ ԱՂԱՍՏԻ:
ԵՒ ՈՉ ԼԻՆԻՆ ԱՂԱՍՏԻ:
ԵՒ ՈՉ ԼԻՆԻՆ ԱՂԱՍՏԻ:

զաղանին սերնդովայ։
Զի կայր ծնանի։
Ա հատուկ եամբոյ իւրով
եղջ հատուկ եամբոյ իւր
ոչ ուրուա վիտակ
այլ զի յայտնի լի
գին գործքն սա յիւրա։
զգործս այնուիկ որ
ւինչ պարտեւ գործել
ատուաքեացն զիս ինձ
ուր կայ։ գայ գիշեր
յորժամ ոչ ոք կարի
ցե գործել։ մինչդեռ
յաշխարհի հիմ։ լոյսեմ
Ծ այս երկրաւոր
եղծուք իմիեանին։ ոչ
տայ կոյր իմոքանչ։ ի
ծերից գիւրեաց գիւան իմ
տայ աչաց կուրին։ ոչ
ոչ գիտեմ զինչ
Ե զիս կոյր ծնեալ։
ասացեալն էր
Ա հատուկ եամբոյ իւր
եղջ հատուկ եամբոյ իւր
ոչ ուրուա վիտակ
այլ զի յայտնի լի
գին գործքն սա յիւրա։
զգործս այնուիկ որ
ւինչ պարտեւ գործել
ատուաքեացն զիս ինձ
ուր կայ։ գայ գիշեր
յորժամ ոչ ոք կարի
ցե գործել։ մինչդեռ
յաշխարհի հիմ։ լոյսեմ
Ծ այս երկրաւոր
եղծուք իմիեանին։ ոչ
տայ կոյր իմոքանչ։ ի
ծերից գիւրեաց գիւան իմ
տայ աչաց կուրին։ ոչ
ոչ գիտեմ զինչ
Ե զիս կոյր ծնեալ։
ասացեալն էր
Ա հատուկ եամբոյ իւր
եղջ հատուկ եամբոյ իւր
ոչ ուրուա վիտակ
այլ զի յայտնի լի
գին գործքն սա յիւրա։
զգործս այնուիկ որ
ւինչ պարտեւ գործել
ատուաքեացն զիս ինձ
ուր կայ։ գայ գիշեր
յորժամ ոչ ոք կարի
ցե գործել։ մինչդեռ
յաշխարհի հիմ։ լոյսեմ
Ծ այս երկրաւոր
եղծուք իմիեանին։ ոչ
տայ կոյր իմոքանչ։ ի
ծերից գիւրեաց գիւան իմ
տայ աչաց կուրին։ ոչ
ոչ գիտեմ զինչ
Ե զիս կոյր ծնեալ։
ասացեալն էր

Եթէն ասէին։ Իսկ
ոչ սահի

սէրն զիւրաքանչիւր
ոմանէ իւրմէ
եւ ասէին՝ զի զշաբաթս
մի ոչ կոյր-
ցուք
սէրն զինա ասի փարիսեցի
զիմն
զինա ասի փարիսեցի
ոչ
սէրն զինա ասի ուրիշ
նոա

եւ ասէին՝ զի զշաբաթս
մի ոչ կոյր-
ցուք
սէրն զինա ասի ուրիշ
նոա
կայ եղ իւիէրուայ
ի
նա ասէ ցինուա
տեսանէս
սէրն զինա ասի փարիսեցի
զիմն
Եթէն ասէին։ Իսկ
ոչ սահի

վամ ակուա՝ չոգա լու
ասէ ցիս։ երկ իսէրը
ածէփէցաց զաչս իմ ու
տես ասէն, կաւ ասուա
խանի։ այլ մի ոգուա
ո ես ասուա
ասէք քո։
սէրն զինա։ իսկ զի
եմ ես։
ո ինչն ասէր քէզ
այնմանէ նոա։
ե այնքան ասէին ոչ։
էնքն ասէին նոա
եմաւսանայլ։
ոչ սահի ոս նոտէրն
մուսացիկէր, ասէին,
նա յատաղասցին քէզ
ես ուտեալներ զդ
ոկ դրացիքն ու
էկն ակուտանէր։
ոգաս լուացիր,
քեալ։
ոս թարգմանի ասա

ասէն ինչ ես ասէր
սէրն զինա։ ուրիշ նոա
կայ եղ իւիէրուայ
ի
նա ասէ ցինուա
տեսանէս
սէրն ոմանէ իւիա
լսուեցաւցն։ ոչէ այլն
պիտէ։
ոչ սահի
ծին ասա փարիս
ուեցիսն զինա ոս էրբէ
ժամ զկատն ասուաչ
էէրաց զաչս կուրին։
ո էկն զինա ասիւսուս
ասէին ոչ
կոյրնէր։
ու շաբաթ յոր
ժամ զկատն ասուաչ
էէրաց զաչս կուրին։
ո էկն զինա ասիւսուս
ասէին ոչ
կոյրնէր։
ոչ սահի
ծին ասա փարիս
ուեցիսն զինա ոս էրբէ
պիտէ։
ոչ սահի
սէրն զինա։ ուրիշ նոա
կայ եղ իւիէրուայ
ի
նա ասէ ցինուա
տեսանէս

ոսկ հատցեք։

Ե՚ջուք հատուածի ձեռս
նոտա, զի ինքնին ի
իւր առաջին ծնուդքն
դառնայ։ վասն այնր
իւրաց կացցէ իմաստիւ
ստուարութեան զինա քա,
հրեշտակ։ զի ոչ ունի
զի ուխտ եդեալ հո
ինչիեն ի հրեշտակն։ քան
նուագ։ զի ո
Ե՚ այս առաջին ձե
նուագին վասն ի
հատուածի ինքն իսկ
ձեռք ինքնին իշխան
տուեալ։ ոչ ի
չէ ունայն։ մեք ոչ զի
կամ զնա ի երեսաց զա
տուեալ ոչ զիտեմք։
բացեալ զի առն այժմ
լեր։ և զի կայր ծնու
տուեալ զի առն նորին
քին նորա և առնէն։ զի

առն նոցա ծնուդ
ի առն ստուգիւ
զի առն ստեղծ
զնա։ առն
ոչ զի ուխտ եդեալ
ինչ ընդ նմա։ քան
ղին ընդառաջ եղեալ
ղան բացեալ։ հար
մինէն կոչեցին զձեռա
զնա։ և ոչ հատուած
մարդարէին։ զնա
զիտէ զնա։
ձկոյն։ զու զի առեր
զնա։
ղեալ ի երեսաց
ձկոյն նոցա։
ղեալ հրեշտակ
նշանաւ առնէր։
ղեալ զնա առն

ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

Գ ասէ յն ի
դատաստանսն ևիւ
յաշխարհս եկայս՝ զի
որոշիչ տեսանիցեն, տես
ցեն՝ ետուք տեսանիցէն,
կուրացին՝
Տ ուան ոմանք ի
փարիսեցւոցն որ ընդ
նմայնիկին, եւասեն զբր
ոտ՝ մի թէ եւիք կոյրք
ի ցերեկ՝
Ա որ ցնոտա յն՝ է
թէ կոյրքիեք, ոչ եր
չեր մեղ՝ բայց ասէք
ետես ես՝ ապա մեղք
ձեր մնայ՝
յՀետ հաստատ է
ալ էն՝
Ա մէն ամէն ասեմ
ձեզ՝ ոմ ոչ մտանէ
ընդ դուռն ի գաւիթն
այլ ելանէ՝ նա գող
է եւ

ասէ նոմա՝
Ա ստուածեանդ է
ստուածեանդ է
ցնել ինչ՝
Ե ւ հանին զնա ար
տաքս՝
Տ ուաւ յն եթէ հա
նին զնա արտաքս՝ ի
բերու եպիտ զնա՝ ո
ւր ցնոտա՝ ասէ նոմա՝
Ա որ ցնոտա յն՝ ասէ
նոմա յոտիւ ալ՝
Ա ստուածեանդ է
ցնել ինչ՝
Ե ւ հանին զնա ար
տաքս՝
Տ ուաւ յն եթէ հա
նին զնա արտաքս՝ ի
բերու եպիտ զնա՝ ո
ւր ցնոտա՝ ասէ նոմա՝
Ա որ ցնոտա յն՝ ասէ
նոմա յոտիւ ալ՝

ՅԵՐԵՄ ՀՈՒԼԻՈՆ

հրեշտակն վասն բանին
ասաց ցմարիամ եւ ոչ
լինիցի իմոյ
բանիդ ոչնչացեալ։
ահա յհղանդ ես
ընկալեալ որդի
եւ կոչեսցես զանուն
նորա յիսուս։ նա
եղիցի մեծ եւ որդի
բարձրելոյն կոչեսցի։
եւ տացէ նմա տէր
աստուած զաթոռ
դաւթի հօր նորա։
եւ թագաւորեսցէ
ի տան յակովբայ
յաւիտեան։ եւ
թագաւորութեան նորա
չիցէ վախճան։
ասէ ցմարիամ
սուրբ հոգին եկեսցէ
ի քեզ։ եւ զօրութիւն
բարձրելոյն
հովանի եղիցի
քեզ։ վասն որոյ
եւ որ ծնանիցի
ի քէն սուրբ
կոչեսցի որդի
աստուծոյ։ եւ
ահա եղբայր քո
եղիսաբեթ
եւ նա յղացաւ
որդի ի ծերութեան
իւրում։ եւ
այս ամիսն
վեցերորդ է
նմա որ կոչեցեալ
է ամուլ։ զի
ոչ եղիցի
անկարելի
առաջի
աստուծոյ
ամենայն
բան։ ասէ
ցմարիամ
ահա ես
աղախին
տեառն
եմ։ եղիցի
ինձ ըստ
բանի քում։
եւ գնաց
հրեշտակն
ի նմանէ։
եւ յարուցեալ
ցմարիամ
գնաց
ի լեառնայինս
աստիճանաւորութեան
ի քաղաքն
յուդա։ եւ
մտեալ
ի տունն
զաքարիայ
եւ
ողջունեաց
զեղիսաբեթ։
եւ եղիսաբեթ
լուեալ
զողջոյն
ցմարիամ
յղացաւ
մանուկն
ի փորոյ
նորա։ եւ
եղիսաբեթ
լցաւ
հոգւով
սրբով։
եւ
աղաղակեալ
ասաց
բարեբանեալ
դու
ի կանայս
եւ
բարեբանեալ
պտուղ
որովայնի
քո։ եւ
որպէս
եղեւ
ինձ
զայս
մայր
տեառն
իմոյ
եկեսցէ
առ իս։
ահա
որպէս
եղեւ
ձայն
ողջոյնի
քո ի
ականջս
իմ
մանուկն
ի փորոյ
իմում
ցնծութեամբ
յղացաւ։
եւ
երանի
որ հաւատացեալ
է
զի
եղիցի
կատարումն
այնոցիկ
որ
ասացան
նմա
յտեառնէ։

Ցաւագին էր ինձ ի
ստուգել զիս եւ ոչ
գտանել ինձ զհաւա-
տացեալսն ի քեզ
Ջ գործոն զոր ես
գործեմ յանուն Հօր
իմոյ, նոքա՛ վկայեն
վասն իմ։
Ա յլ դուք ոչ հաւա-
տայք։ զի չէք յոչխա
րաց անտի իմոց։
Ս չխաղքիմ Հայրն
իմով եւ ես
նոցա զկեանս յաւիտե
նական։ եւ մի կորիւ
ցեն յաւիտեան։ եւ
մի ոք յափշտակէ
ցե զնոսա ի ձեռաց
իմոց։
Հ այրն իմ որ ետ
ինձ զնոսա, մե՛ծ

Ե ւ ասէին բազում
մէ ի նոցանէ։ դեւ
ոգի ելոյ ունի եւ մոլեգնի։
Ի զի բնաւ լսէք նմա։
Կ ասէին այլք,
այս պիսի բանք ոչ
դեւահարելոյն։ միթէ
դիւ կարէ զաչս կու
րի բա
նալ։
Ղ ԵՆ յայնժամ
նաւակատիքն լե՛ր
ևՅԵՐՈՒՍԱղԷՄ։
Ե ւ շրջէր յն Յիսու
Հարին Իարտհէն ան
Հ դամ ովքն։
ուրբ եղեն զնո
վաս հրեայքն եւ
ասեն, մինչեւ երե՛ք թա
փս զոգիս մեր։ եթէ
դուն քրիստոս, ասա մեզ
համարձակ։

զանձինս ունելոյ ի միաբանութեան
սուրբ հարցն։

Ե՛ւ ոչ միայն զայս ինչ ասեմ
զանձինս ունել զսուրբ հարսն, այլ
եւ զամենայն հայրապետսն զոր
ասացաք ի սկզբանէ մինչեւ ցայսօր
զանձինս ունել զսուրբ հարսն։ Եւ
ոչ միայն զանձինս ունել զսուրբ
հարսն, այլ եւ զանձինս ունել
զամենայն սրբոցն զոր ասացաք
ի սկզբանէ մինչեւ ցայսօր։ Եւ
ոչ միայն զանձինս ունել զսուրբ
հարսն եւ զամենայն սրբոցն զոր
ասացաք ի սկզբանէ մինչեւ ցայսօր,
այլ եւ զանձինս ունել զամենայն
հարանց եւ զամենայն սրբոցն
զոր ասացաք ի սկզբանէ մինչեւ
ցայսօր։ Եւ ոչ միայն զանձինս
ունել զամենայն հարանց եւ
զամենայն սրբոցն զոր ասացաք
ի սկզբանէ մինչեւ ցայսօր, այլ

ղե կամաւ առնէին որ
զի կամաւ առնէին ու
թեամբ ոմանք ի նոցա
զամենայն հեղգութիւն
զամարիսայ հեղգացան
թաւ հզ քեզ նոցա
և սիրեր յս զմար
վան փառաւոր լեզի որդի
փառաւոր լեզի որդի
այլ այնուհետև
վան փառացն այլ զի
Ամէն չէ իմահ. այլ
ան հիւանդու
թիւն էր ի բերե լուսաւորչի
դատելոյ
դուն սիրելոյ հիւան
դութիւն առնէր
քրիստն նոցա հաւատն
ղազարոս հիւանդեր
զոտս նոցա հերձ
տրն իւղով ի մկնձեաց
թիւրով ոտից եղբայրն
ղե ձեռաց մեռուա ան
դամ յայնկոյս յորդա
նան, իսուելին ուրեք
յովհաննէս զատալի
նն ևս կրտուեր։ ևանդ
կին բաղումքատ
լինէր։
ղզ
ևս ձեռաց մեռուա ան
դամ յայնկոյս յորդա
նան, իսուելին ուրեք
յովհաննէս զատալի
նն ևս կրտուեր։ ևանդ
կին բաղումքատ
լինէր։
ղզ
ղե

ՈՒՐԱՒՈՒԹԵԱՆՆ ԵՐԿՈՒ-
ՀԱՐԻՒՐ ՏԱՐԵԿԱՆԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ
ՄԱՆԱՒԱՆՑԻՆ ՀԱՅՈՑ

Ի ԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՍԿԻԶԲԱՆ ԵՒ ՊԱՏՃԱՌԱԿԻՑ ԱՄԵՆԱՅՆ ԱՐԱՐՉԱՑ
ԵՒ ՏԻՐԱՊԵՏԱՑ ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՆ
ՀԱՅՈՑ ՍԿԻԶԲՆԱՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐ
ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ
ՏԷՐ ՅԱԿՈԲ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ
ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ
ՏԷՐ ՅԱԿՈԲ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ
ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐ

եւ հաւատացի եմ
որ կենդանութիւն
յաւիտենից։ Հաւա-
տամ այսմիկ։

Տէր ընդ ոգի։ այլ ոգի
քո։

Տէր ընդ քեզ։ եւ ընդ
քում հոգւոյ

ա ասեն, ոչ կարէ ո
Հարցն Յոհաննէս,
երէց ինն։
տեառնէ զի ոչ ոք
ասեն ցինա։ ասէ,
զնէ։
և ասէ
ասէ ցնա։ ասէ,
ցեաւ։ և ասաց, զոր է
զնա։
զի նոր երբեւ զայրա
Յետ երբեւ եռեւ
զնա զի լայր, ասէ ընդ
նամայ էին հրեայքն
լայրն, խռովեցաւ յո
զի նոր երբեւ զայրա
ցեաւ։ և ասաց, զոր է
զնա։
Յետ երբեւ եռեւ
զնա զի լայր, ասէ ընդ
նամայ էին հրեայքն
լայրն, խռովեցաւ յո
ասեն, ոչ կարէ ո
Հարցն Յոհաննէս,
երէց ինն։
տեառնէ զի ոչ ոք
ասեն ցինա։ ասէ,
զնէ։
և ասէ
ասէ ցնա։ ասէ,
ցեաւ։ և ասաց, զոր է
զնա։
զի նոր երբեւ զայրա
Յետ երբեւ եռեւ
զնա զի լայր, ասէ ընդ
նամայ էին հրեայքն
լայրն, խռովեցաւ յո
ասեն, ոչ կարէ ո
Հարցն Յոհաննէս,
երէց ինն։
տեառնէ զի ոչ ոք
ասեն ցինա։ ասէ,
զնէ։
և ասէ
ասէ ցնա։ ասէ,
ցեաւ։ և ասաց, զոր է
զնա։
զի նոր երբեւ զայրա
Յետ երբեւ եռեւ
զնա զի լայր, ասէ ընդ
նամայ էին հրեայքն
լայրն, խռովեցաւ յո

ամենայն ժամ լսես
զայն։ եւ ոչ գիտես զի
նման է հայլ գոմ ա-
ստ։ հայլ գոմ ա-
ստ։ զի ոչ ինչ ի նմա
կայ առնես զի հա-
ստատուն ես ընդ
վերուստն ես շուրջ
զամենայն կողմանս
ի նմա եւ ոչ ինչ
ասես զի ոչ ինչ
ասես զի ոչ ինչ
ասես զի

ոչ ոք ինչ ոգոցանէ զի
զերծ եղեալ ի մահուանէ
զոր ինչ ունի տայ փրկանս
անձին իւրոյ։ Եւ ոչ ոք
կարէ ասել թէ ես ունիմ
զիշխանութիւն զայս
առնել։ զի ոչ ոք ունի
զիշխանութիւն ի վերայ
հոգւոյ իւրոյ զի արգել
անցանել ի մահուանէ։
Եւ ոչ ոք կարէ ասել թէ
ես ունիմ զիշխանութիւն
զայս առնել։ զի ոչ ոք
ունի զիշխանութիւն ի
վերայ հոգւոյ իւրոյ զի
արգել անցանել ի մահ-
ուանէ։ Եւ ոչ ոք կարէ
ասել թէ ես ունիմ զիշ-
խանութիւն զայս առնել։
զի ոչ ոք ունի զիշխա-
նութիւն ի վերայ հոգւոյ
իւրոյ զի արգել անցա-
նել ի մահուանէ։ Եւ ոչ
ոք կարէ ասել թէ ես

նաւարկեան աշխուժ մէ
ռեալ ձիւտ մի իւղոյ
ու մարմոյ տ
ղաղար մէկ մի իւղ
մեղոյ ընդ նմա։
ու կայր մարթա։ և
նմա ընթերց։ Հիւսա
ու՝ արարին անդ
ըն գոմ յատոյն իւղ
ուրեր ղազար մեռա
ւոյ քոյր մարթա
յատուկ քոյն զգաստ
ակ յո վճռ աւուրք
չակեաց զնմա նէ
ձի կալ ցին զնա։
շակեաց զնմա նէ
ցուց, զի թէ ոչ գիտ
ակեր մի որ մերձեր յա
այն գնաց անտի յեր
ղջիեր իմիջ հրեից։
ոչ եղեն հաւատացեալ
ու՝ յա այնուհետեւ

ղբ

ղգ

ղդ

ղե

ղզ

ղէ

ղը

ղթ

ղժ

ղի

ղլ

ղխ

ղծ

ղկ

ղհ

ղձ

ղղ

ղճ

ղմ

ղյ

ղն

ղշ

ղո

ղչ

ղպ

ղջ

ղռ

ղս

ղվ

ղտ

ղր

ղց

ղւ

ղփ

ղք

ղօ

ղֆ

թե զայս ոչ կրկին առնուն
իսուրանն, երբեմն լուսոյ
զրամ ոս եկեսցեր
ժողովուրդ բա

վաղիւ անդր

տայիմ ձեզ։
Թայիմ հարատ
բաղաւորէ իշխեցիր եր
սպանցիր։ քան զի
եղեզարար
երկն քահանայապետ
սկհուրդ առա
իսկեսցէ զայր յաղագս
ասէ ցի։ այլ զի եղեզարար
ոչ միայն վասն
իշխեցին Թե անդր,
ղեկուրդ բաղաւորէ
սատ ընդՀեղ ունէք
ունէք։ զիա ոչ հանապ

ընդ զայս։
ստուգեն լի եղև ձկ
մարգրէր զատս նորա։
ձ։ Հարեալ իւրով
ծառգնոյ։ աւրջ զատան
կանեցին նա կրեր։
կն ուներ։ եւար ինչ
զիր։ եղեզարին էն
վոյլեր նոյա։ այլ զի
զատ բաղաւորէ ձկ
ա։ ասա առաց, ոչ
եղեզարար
երեք առիւր զեղարի
այլ վաչառեցաւ
ոս։ ընդեր ոչ եղեղ
ոս մատնեցողն ըղ
զա իսկատրովտացի
կերտաց առաւել էր
ա։ ոչ միայն ձկ
ասա իւղոյն։

ստատուածոյն։ Եւ
լսեցեն սուրբքն, զի երկիւղ
եհար զնոսա, եւ զարհուրեցան
զարհուրանօք մեծաւ։ Եւ
ասէ ցնոսա Տէր։ Ընդէ՞ր
զարհուրիք դուք, եւ ընդէ՞ր
խորհուրդք բազումք
ելանեն ի սիրտս ձեր։
Տեսէք զձեռս իմ եւ զոտս
իմ, զի ես եմ ինքն։ Շօշափեցէք
ինձ եւ տեսէք, զի ոչ
հոգի մարմին եւ ոսկերս
ունի, որպէս զիս տեսանէք
ունիմ։ Եւ զայս ասացեալ
ցուցին նոցա զձեռս եւ
զոտս։ Եւ մինչդեռ
նոքա դեռ ոչ հաւատային
ուրախութենէն եւ
զարմանային, ասէ
ցնոսա Տէր։ Ունիցիք
դուք աստ ինչ ուտել։
Եւ նոքա մատուցին
նմա կտոր մի ձկան
խորիսխեալ եւ
մեղուաբոյն։ Եւ
առեալ կերաւ առաջի
նոցա։ Եւ մնացեալն
տուեալ նոցա։ Եւ
ասէ ցնոսա։ Ասացի
ձեզ յառաջագոյն
մինչդեռ ես ընդ
ձեզ էի, զի պարտ է
կատարել զամենայն
գրեալսն զիս ի
Մովսիսի օրէնսն եւ
ի մարգարէսն եւ ի
սաղմոսին։ Յայնժամ
բացաւ նոցա զմիտս
հասանել գրոցն։ Եւ
ասէ ցնոսա։ Զի
այսպէս գրեալ է եւ
այսպէս պարտ էր
Քրիստոսի չարչարել
եւ յերրորդ աւուր
յարիցէ յմեռելոց։
Եւ քարոզեսցի
ապաշխարութիւն
եւ թողութիւն
մեղաց յանուն նորա
յամենայն ազգս
սկսեալ յԵրուսաղէմէ։
Եւ դուք էք
վկայք բանիցս
այսոցիկ։ Եւ ես
առաքեցից զխոստումն
Հաւրն իմոյ ի վերայ
ձեր։ Դուք ապա
նստարուք ի քաղաքի
Երուսաղէմի, մինչեւ
զգեցցիք զզօրութիւն
յերկնից։ Եւ
հանեալ զնոսա
մինչեւ ի Բեթանիա,
եւ վերացուցեալ
զձեռս իւր օրհնեաց
զնոսա։ Եւ եղեւ
մինչդեռ օրհնէր
զնոսա, եղեւ
բաժանեցաւ ի նոցանէ
եւ վերանայր յերկինս։
Եւ նոքա երկիր
պագեալ նմա
դարձան յԵրուսաղէմ
մեծաւ ուրախութեամբ։
Եւ էին միշտ
յեկեղեցի օրհնելով
զԱստուած։ Ամէն։

Յիշ վասն այնմանիկ
կէ աստուածայայտնէ-
րեցոյ զիս ի ժամանա-
կի մեծի հայրս տա-
ռաքել։ և զինչ։ առա-
քեալն իմ կոտրուի
անշէն իմ կոտրուի
Ես զիս հայրն իմ։
զինա հայրն իմ։
տուեալ պատուիրեցի
ինչ ասել և զինչ
խօսել։ Եւ գիտեմ։ զի
պատուիրանն իմ
է կեանք յաւիտենա-
կան։ Եւ զոր ինչ
խօսիմ ես։ որպէս
ասացեալ է ինձ
հայրն իմ։ նոյնպէս
խօսիմ։

Եւ ոչ ուսանէ
զոք ոչ ոք։ զի
ասէ նոցա։ ես
եմ հովիւ բարի։
և գիտեմ զիմա-
նիկս իմ։ և ծա-
նեան ինձ իմա-
նիկս իմ։ որպէս
ծանեայ զիս հայրն
և ես զհայրն
դնեմ զանձն իմ
վասն ոչխարացն։

Եւ ոչ ուսանէ
զոք ոչ ոք։ զի
ասէ նոցա։ ես
եմ հովիւ բարի։
և գիտեմ զիմա-
նիկս իմ։ և ծա-
նեան ինձ իմա-
նիկս իմ։ որպէս
ծանեայ զիս հայրն
և ես զհայրն
դնեմ զանձն իմ
վասն ոչխարացն։

Եւ ունիմ այլ
ոչխարս։ որ ոչ
են ի գնա սորին։
զոսիկայ պարտ
է ինձ ածել։ և
զձայնս իմ լսե-
սցեն։ և եղիցի
մի հօտ և մի
հովիւ։ Վասն
այնորիկ զիս
հայրն սիրէ։
զի ես դնեմ
զանձն իմ։
զի առցեմ
զնա դարձեալ։
Ոչ ոք առնու
զանձն իմ
յինէն։ այլ ես
դնեմ զնա
յինքենէ։ և
իշխանութիւն
ունիմ դնել
զնա։ և իշխա-
նութիւն ունիմ
առնել զնա
դարձեալ։
զպատուէրն
զայս առի
յհաւրէ իմմէ։

Ես եմ հովիւ
բարի։ հովիւն
բարի զանձն
իւր դնէ վասն
ոչխարացն։
Եւ ոչ հովիւ
որ ոչ է տէր
ոչխարացն
իւրոց։ տեսա-
նէ զգայլ եկեալ
և թողու զոչխարսն
և փախչի։ և
գայլ յափշտակէ
զոչխարսն և
ցրուէ։ զի
հովիւ է նա
և ոչ հոգայ
նա վասն
ոչխարացն։
Ես եմ հովիւ
բարի։ և ծա-
նեան ինձ
իմանիկս
իմ։ որպէս
ծանեայ զիս
հայրն և ես
զհայրն։ և
զանձն իմ
դնեմ վասն
ոչխարացն։

Ես եմ հովիւ
բարի։ հովիւն
բարի զանձն
իւր դնէ վասն
ոչխարացն։
Եւ ոչ հովիւ
որ ոչ է տէր
ոչխարացն
իւրոց։ տեսա-
նէ զգայլ եկեալ
և թողու զոչխարսն
և փախչի։ և
գայլ յափշտակէ
զոչխարսն և
ցրուէ։ զի
հովիւ է նա
և ոչ հոգայ
նա վասն
ոչխարացն։
Ես եմ հովիւ
բարի։ և ծա-
նեան ինձ
իմանիկս
իմ։ որպէս
ծանեայ զիս
հայրն և ես
զհայրն։ և
զանձն իմ
դնեմ վասն
ոչխարացն։

Եւ ունիմ այլ
ոչխարս։ որ ոչ
են ի գնա սորին։
զոսիկայ պարտ
է ինձ ածել։ և
զձայնս իմ լսե-
սցեն։ և եղիցի
մի հօտ և մի
հովիւ։ Վասն
այնորիկ զիս
հայրն սիրէ։
զի ես դնեմ
զանձն իմ։
զի առցեմ
զնա դարձեալ։
Ոչ ոք առնու
զանձն իմ
յինէն։ այլ ես
դնեմ զնա
յինքենէ։ և
իշխանութիւն
ունիմ դնել
զնա։ և իշխա-
նութիւն ունիմ
առնել զնա
դարձեալ։
զպատուէրն
զայս առի
յհաւրէ իմմէ։

ՀԻՄԻԿ ԻՇԽԱՆ
այսօր իւ։
ՀԻՄԻԿ ԴԱՍՏԱՐԱԿ
ՀՇԽ։
զոր ոչ այլ, այլ վասն
իմ ինչ եկն բարեբա
ւ։ ոչ վասն
ամենայնի եւս
ընդ նմա։
եւ շուտ եհաս եկեալ
եւ տանէին զհրն
ել սրսուռուքն լինել։
որ կայր եղեալ, տակ
ժողովուրդն
ել։
փաստատուր արա
տարան։ եղարձեալ
կնոջ, եւ փաստատուր ա
ն բարեբաստիկ
զան։
այր փաստատուր
եկն իժամս այս։

զնա։ գնացեալ ասեն
ցնա ամենայն
զամենեւեան զգիեցեր
բարձրացայց հերկել,
ու ես յորժամ դ
ընկերացի արուսիկ
աշխատիկ այսպիսիկ
ասեն ամենայն
զամենեւեան զգիեցեր
զամենեւեան զգիեցեր

ՊՀՈՒՄ ՅԱ

ՌԽԳ

փառս որ տայ՝
ես ինքս զանազանեալ
զիս ի ստութենէ
զանազանութիւն ինձ ոչ գոյ՝ զի ես
ճշմարտութիւն եմ
եւ ոչ ստութիւն
ՀԿ

ՀՐ

ՀՃ

ՀՔ

ՀՔ

ՀՃ

ՀՐ

ՀԿ

ՌԽԳ

ետուն։ Խոսիցուք սիրեցից
ոմն ոմն յաշխարհիկ առ
հայր։ սիրեցից զիւր
յաշխարհիկ առատա-
նոտա, զի փոխեսցի
Թէ հասեսցէ ժամ
զատկի, զիտացից յր
զքան զատանն
ԱՌԱՋԱԲԱՆԻՆ
պէս խաւսիմ։
ասաց ինչ հայրն, այն
խաւսիմ, որպէս ո
կանդ։ արդ զոր էան
անքէն յաւիտեան ա
պատուէրն այն կէ
ւ զիտեմ Եթէ
զինչ խաւսեցայց։
էր զինչ առացեալ
ոչ խաւսեցայ։ այլ ո
ղի էս յաւնչնէ խոսի
յաւուրն յերանեմ։

զքանն զատանն
զատակ, զիտացից յր
Թէ հասեսցէ ժամ
նոտա, զի փոխեսցի
յաշխարհիկ առատա-
հայր։ սիրեցից զիւր
ոմն ոմն յաշխարհիկ առ
ետուն։ Խոսիցուք սիրեցից

ղի էս յաւնչնէ խոսի
յաւուրն յերանեմ։
ասաց ինչ հայրն, այն
խաւսիմ, որպէս ո
կանդ։ արդ զոր էան
անքէն յաւիտեան ա
պատուէրն այն կէ
ւ զիտեմ Եթէ
զինչ խաւսեցայց։
էր զինչ առացեալ
ոչ խաւսեցայ։ այլ ո
ասաց ինչ հայրն, այն
խաւսիմ, որպէս ո
կանդ։ արդ զոր էան
անքէն յաւիտեան ա
պատուէրն այն կէ
ւ զիտեմ Եթէ
զինչ խաւսեցայց։
էր զինչ առացեալ
ոչ խաւսեցայ։ այլ ո
ասաց ինչ հայրն, այն
խաւսիմ, որպէս ո
կանդ։ արդ զոր էան
անքէն յաւիտեան ա
պատուէրն այն կէ
ւ զիտեմ Եթէ
զինչ խաւսեցայց։
էր զինչ առացեալ
ոչ խաւսեցայ։ այլ ո
ասաց ինչ հայրն, այն
խաւսիմ, որպէս ո
կանդ։ արդ զոր էան
անքէն յաւիտեան ա
պատուէրն այն կէ
ւ զիտեմ Եթէ
զինչ խաւսեցայց։
էր զինչ առացեալ
ոչ խաւսեցայ։ այլ ո
ասաց ինչ հայրն, այն
խաւսիմ, որպէս ո
կանդ։ արդ զոր էան
անքէն յաւիտեան ա
պատուէրն այն կէ
ւ զիտեմ Եթէ
զինչ խաւսեցայց։
էր զինչ առացեալ
ոչ խաւսեցայ։ այլ ո
ասաց ինչ հայրն, այն
խաւսիմ, որպէս ո
կանդ։ արդ զոր էան
անքէն յաւիտեան ա
պատուէրն այն կէ
ւ զիտեմ Եթէ
զինչ խաւսեցայց։
էր զինչ առացեալ
ոչ խաւսեցայ։ այլ ո

ՃՐՉ
ՃՐՉ
ՃՐՉ

Ա ոչ գիտայ զի ինչ պիտ
ացեր ոյն ինչ ես ինչ պիտ
զչէտս եւ զիգիտես։
Ա ոչ գիտայ սիրոյն
պէտսս։ ասէ։ մի մի
այն զսուտ իմ։ այլ եւ
զչէտս եւ զիգիտես։
Ա ոչ գիտայ սիրոյն
ունիս ընդիս մասն։
լուացիր զքէզ ոչ
լուացիր զքէզ ոչ
ետ նմա յայ։ էիր ոչ
ետ նմա յայ։ էիր ոչ
Ա ոչ գիտայ սիրոյն
տեսան։
զսուտ իմ յայտ
ասա։ ոչ լուացիր
ետ գիտայ ոչ
Ա ոչ գիտայ սիրոյն
Ջիր։
ասացեր ոչ գիտայ զիտես։
դու այժմ ոչ գիտես։
ինչ էտ գործեմ,
Ա ոչ գիտայ սիրոյն
ասացեր ոչ գիտայ զիտես։
ցիտս։ ասէ։ դու զիմ զիտես։

Ա ոչ գիտայ սիրոյն
զնոսա։
Ա ոչ գիտայ սիրոյն
զսուտ իմ յայտ
զսուտ իմ յայտ
զսուտ իմ յայտ
Ա ոչ գիտայ սիրոյն
Ա ոչ գիտայ սիրոյն
Ա ոչ գիտայ սիրոյն

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՎՕՏԻ

Երեկոյ՝ այլ ընթերցուածոյ ի մեծ պահոցն
ի Յոհաննէ Կոստանդնուպոլսեցւոյ

Ա ՇԱԲԱԹԻ

Ա ՀՉ

Ա ՀՉ

Ա ՀՉ

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ր ց ւ փ ք և օ ֆ

ա՛յր ոմն էր ՚ի քաղաքն Ասորոց՝ որ
անուն էր Ուռիա՝ եւ կին նորա Ուռիայ
անուն էր Բերսաբէ՝ եւ էր գեղեցիկ
տեսլեամբ յոյժ։ Եւ ՚ի պատերազմի
ելեալ թագաւորն Դաւիթ ընդ Ամմո-
նացիսն՝ եւ ինքն նստեալ էր ՚ի քա-
ղաքին Երուսաղէմ։ Եւ ելեալ ՚ի
պարտիզի տանն իւրոյ՝ եւ տեսեալ
զԲերսաբէ կին Ուռիայ՝ եւ առեալ
զնա ՚ի կնութիւն՝ եւ ինքն ննջեաց
ընդ նա։ Եւ յղացեալ էր կինն՝ եւ
առաքեալ պատմեաց Դաւթի՝ եւ
ասէ՝ թէ յղի եմ։ Եւ Դաւիթ առա-
քեալ առ Յովաբ՝ եւ ասէ՝ առաքեա
առ իս զՈւռիա Քետացի։ Եւ առա-
քեաց Յովաբ զՈւռիա առ Դաւիթ։
Եւ եկեալ Ուռիա առ Դաւիթ՝ եւ
հարցանէ զնա Դաւիթ զխաղաղու-
թիւն պատերազմին եւ զխաղաղու-
թիւն ժողովրդեանն։ Եւ ասէ Ուռիա
առ Դաւիթ՝ թէ խաղաղութիւն է։
Եւ ասէ Դաւիթ ցՈւռիա՝ իջցես ՚ի
տուն քո եւ լուասցես զոտս քո։
Եւ ելեալ Ուռիա ՚ի տանէ թագա-
ւորին՝ եւ ելանէ զհետ նորա պատ-
արագ ՚ի թագաւորէն։ Եւ ննջեաց
Ուռիա առ դրան տանն թագաւորին
ընդ ամենայն ծառայս տեառն իւ-
րոյ՝ եւ ՚ի տուն իւր ոչ իջանէ։ Եւ
պատմեցին Դաւթի՝ եւ ասեն՝ թէ ոչ
իջանէ Ուռիա ՚ի տուն իւր։ Եւ ասէ
Դաւիթ ցՈւռիա՝ ոչ ՚ի ճանապարհէ
եկեր դու՞։ Ընդէ՞ր ոչ իջեր ՚ի տուն
քո։ Եւ ասէ Ուռիա ցԴաւիթ՝ տապա-
նեալ է տապանակն Աստուծոյ եւ
Իսրայէլ եւ Յուդա ՚ի խորանս եւ
տէր իմ Յովաբ եւ ծառայք տեառն
իմոյ ՚ի դաշտի բանակեալ են՝ եւ
ես մտից ՚ի տուն իմ ուտել եւ ըմպել
եւ ննջել ընդ կնոջ իմում։ Կեցցէ
հոգի քո եւ կեցցէ հոգի քո՝ եթէ
արասցեմ զբանս զայս։ Եւ ասէ Դա-
ւիթ ցՈւռիա՝ նստիր այսօր եւս եւ
վաղիւ արձակեցից զքեզ։ Եւ նստաւ
Ուռիա ՚ի Երուսաղէմ յաւուրն յայ-
մմ եւ վաղիւն։ Եւ կոչեցոյց զնա
Դաւիթ՝ եւ կերաւ առաջի նորա եւ
արբին միասին։ Եւ ինքն ելեալ ՚ի
երեկոյ՝ ննջեաց ՚ի մահիճս իւրում
ընդ ամենայն ծառայս տեառն իւ-
րոյ՝ եւ ՚ի տուն իւր ոչ իջանէ։ Եւ
առաւօտուն գրեաց Դաւիթ թուղթ
առ Յովաբ՝ եւ առաքեաց զՈւռիա
ընդ ձեռն նորա։ Եւ գրեաց ՚ի թղթին
ասելով՝ եղիցի Ուռիա առաջի երե-
սաց պատերազմին ՚ի տեղւոջ զոր
գիտասցէք՝ եւ դարձարուք ՚ի նմա
եւ մեռցի։ Եւ եղեալ Յովաբ ՚ի
պահել զքաղաքն՝ եւ եդ զՈւռիա ՚ի
տեղւոջ զոր գիտաց թէ արք զօրա-
ւորք են։ Եւ ելեալ արք քաղաքին
եւ պատերազմեցան ընդ Յովաբ՝ եւ
անկան ՚ի ժողովրդենէ ՚ի ծառայից
Դաւթի՝ եւ մեռաւ եւ Ուռիա Քետա-
ցի։ Եւ առաքեալ Յովաբ եւ պատ-
մեաց Դաւթի զամենայն պատերազ-
մին։ Եւ պատուիրեաց հրեշտակին
եւ ասէ՝ եթէ կատարեսցի բարկու-
թիւն թագաւորին՝ եւ ասիցէ ցքեզ՝
ընդէ՞ր մերձեցարուք ՚ի քաղաքն
պատերազմել՝ եւ ոչ գիտէիք զի
նետք արձակեն ՚ի պարսպէ՝ եւ
զՅերոբաղաս որդի Աբիմելեքայ ո՞ր
ոք ոչ ՚ի պարսպէ ձգեաց զնա՝ եւ
մեռաւ ՚ի Թերսէս՝ ընդէ՞ր մերձե-
ցարուք ՚ի պարսպէ՝ եւ ասասցես
ցնա՝ եւ զծառայն քո զՈւռիա Քե-
տացի ձգեցին նետք եւ մեռաւ։ Եւ
եկեալ հրեշտակն՝ եւ պատմեաց Դա-
ւթի զամենայն զոր պատուիրեաց
նմա Յովաբ։ Եւ ասէ հրեշտակն ցԴա-
ւիթ՝ զի յաղագս զի յորժամ զի
եղեալ զի յոյժ զի ոչ կարացին
զնոսա ՚ի քաղաքէն՝ եւ ելին ընդ
մեզ ՚ի դաշտ՝ եւ մեք հասաք ՚ի
դրունս քաղաքին՝ եւ ձգեցին նե-
տք ՚ի պարսպէ՝ եւ մեռան ՚ի ծա-
ռայից թագաւորին՝ եւ ծառայն քո
Ուռիա Քետացի մեռաւ։ Եւ ասէ Դա-
ւիթ ցհրեշտակն՝ ասասցես ցՅովաբ
զայս բան՝ մի՛ ինչ նեղեսցի զի
զայս եւ զայն ուտէ սուր։ Զկռիւ
քո զաւրացո՛ եւ զքաղաքն աւերեա՛
եւ քակեա՛ զնա՝ եւ զաւրացո՛ զնա։

ցայսմ գիտասցես
զանձրեւոյն զայրագո-
թեանդ զայրագոյնս
զի ոչ ես ասեմ զայս
զի ոչ ես ասեմ զայս
զի ոչ ես ասեմ զայ

ցուրք գիտել։

ո՞ւ ամի կամ հայտնի
Թուոյ։ ուրն պիտի ասել։
ասա, ես գիտեմ քո ոգ
ասի ցնոս Թուիմոս։

ասի հայրն գիտե ցնէ
գիտելիքէ։ զիշեր ո
գիշեր ասի։ զի ուր է
զիշեր ասիս։ զի ուր
ոչ երեմ, ուր ասիս
զիշեր ասիս։ զամ ուսուցի
Թուոյ ասիս։ զիշեր
ասի։ զի ուր ոգ Թե

բերց զանգն՝ զի փառաւո-
ցիէք յանուն իմ ամա-
ո՝ զամենեցուն իմոցդ
ա տա հայր երկնաւոր։
զամենայն ինչ զոր
զամենայն ինչ զոր
զամենայն ինչ զոր

ՀԳ ՀՂ ՀՃ ՀՄ ՀՅ

ասասիանոյ եւս
Վ ասէ տէրն ցեզեկիա
յայսմանէ ետ ցքեզ զքէն
սան, զի եղիր զի մեռ
ես ոչ ապրիս տուն։
Ղ ցոյց ինձն յոսկ
ան տէրն։
զ ասէ ցեզեկիա
մարգարէ իսայեայ իմ
ես ես ապրեցոյց զքեզ
ես ես ապրեցոյց զքեզ
ես ես ապրեցոյց զքեզ

խաւարեցայց ընդ չեզ։

Ս այոմոյ
ժամ լինիցի հատ ո
ջջէ եղեալ։ զի յա ս
այիմ առացի չեզ միւս
իմ սիրտ քան զիս ո
հայր երթամ։ զի հայր
ոտ չէր թե ես առ
ուտու ուրախ լիցեալ
ես ձեզ զայդ։ զի ես
թամ և գամ առ չեզ։
զի ես չեզ ոչ թո
ղում չեզ։ զիս
ղաղութիւն զիմ տամ
չեզ։ ոչ որպէս աշ
խարհս տայ տամ ես
սիրտք չեր։ եւմի զան
գիտացեն։

Ի ն խոստվեցին
ղաղութիւն։

ւայդ զի ես առաքեցի
զհոգին ի չեզ ի հաւ
տացելոցն ի իս։ զի
զբանս իմ ոչ ատցէ։
զբանս իմ ոչ ատցէ։
ր ուրեմն սիրեցիք,
մա արարացուք։
հաւատեալոցն առնը
տա նա իւրեանց։
իմ սիրեսցի զինա։ և
իմ պահեսցի։ և հայր
ոք սիրէ զինա։ զբանն
յա հատո ցինա։ ոչ

հաւատք իմ յ՚ԱՀեղ կայցէ զհոգի
ի ձեռն կայցէ զհոգի իմ ՚ԱՀեղ
տուողին հոգւոյ մարդկան։
ձեռն տուողին հոգւոյ մարդկան։
ժողովեցին զինա ԱՀեղ
զինա ԱՀեղ ժողովեցին
որ ի գերեզմանսն իւրեանց
որ ի գերեզմանսն իւրեանց
ասասան ոսկերք նոցա, եղեն
ասասան ոսկերք նոցա, եղեն
ոչ ինչ կարեկցասցուք։
ոչ ինչ կարեկցասցուք։
զինա ոչ ունի հոգի
զինա ոչ ունի հոգի
յոգիս։ զի առաւել իմ
յոգիս։ զի առաւել իմ
քան զնոսա ոչինչ
քան զնոսա ոչինչ
ասասան ոսկերք նոցա, եղեն
ասասան ոսկերք նոցա, եղեն
ոչ ինչ կարեկցասցուք։
ոչ ինչ կարեկցասցուք։
զինա ոչ ունի հոգի
զինա ոչ ունի հոգի
յոգիս։ զի առաւել իմ
յոգիս։ զի առաւել իմ
քան զնոսա ոչինչ
քան զնոսա ոչինչ

ընդ չէզ։
ընդ չէզ։
հաւատացեալ ոչ
հաւատացեալ ոչ
զանց առնիցէ զհոգի
զանց առնիցէ զհոգի
մարդոյ։ զի ոչ
մարդոյ։ զի ոչ
ի ձեռն հոգւոյ
ի ձեռն հոգւոյ
մարդոյ։ զի ոչ
մարդոյ։ զի ոչ
ի ձեռն հոգւոյ
ի ձեռն հոգւոյ
մարդոյ։ զի ոչ
մարդոյ։ զի ոչ
ի ձեռն հոգւոյ
ի ձեռն հոգւոյ
մարդոյ։ զի ոչ
մարդոյ։ զի ոչ
ի ձեռն հոգւոյ
ի ձեռն հոգւոյ
մարդոյ։ զի ոչ
մարդոյ։ զի ոչ
ի ձեռն հոգւոյ
ի ձեռն հոգւոյ
մարդոյ։ զի ոչ
մարդոյ։ զի ոչ
ի ձեռն հոգւոյ
ի ձեռն հոգւոյ

բերէիք զիս։ այլ ո՛ր
Ս զհետ էիմն դուք ընտ
նուցիչ չէիք։
զի՛ զոր իհարկէ իմոյ
զաւրութենէն զուր լսէ
էիք։ զի՝ ոչ կայր
նմա։ այլ չէիք կո
րուսանել ծառայն
զինչ գործեաց տեր ն
զի ծառայն ոչ գիտէ
էր չէիք ծառայ։
երէմ չէիք։ ոչ ես կո
ցիկք զուր էին պատա
Դ ձեզ, զի ես ամենայն
իւրովք բարեկամք
եսայ։
ոչ զանգիտէ ես ինձ
ձեզ զանգիտ իւր ունել
Ե ես ձեզ ընտրեցի։
ձեզ, զի երթիցէք զի
մեր, զի պտուղ ձեր

Թունն լցեալ էիցէ։
ցեն։ ուրախ
եսու զիս չէիք
Զ մա ես ձեզ։ զի ոմն
հաւատայ ոմն
Հաւատ իմոյ պահեցի,
ես զաւատարման ո
ջիք իսկ իմ։ ոսկեր
ստուխրան իմ, կաց
ես պահեցէք զամա
ստուն կացեք Իսրայէլ։
բեցի զձեզ։ հաստատ
զիս հայցեն, ասէ տէր
Ը ոսկեր
շակերտք։
ցիք, ասէ իմ ի
պատուհ ամէն բերան
սերեալ հայր իմ զիս
պատ
ցեն, որ ինչ կամիցիք

զիմայրն իմ առեալ։

Ա զիս առեալ՝ ո
մեղուց եւ ուրուանց.
չէք պատասխանի վասն
գործոյ նոցա։ եւ ես առն
ընդ նոսա, մեղ ինչ ոչ
ո հաւատացեալ
ա ի ոչ գիտէին զամն
ան։

Ա ոչ գիտէն զամն
գիտութեան իմոյ։
ձեզ ընդ չեղ վասն
ո ոչ ընդունիմ զիմայն
առաքեալ հոգի

առաք զիս հայրն իմ, զայն
բարձրացուցեալ։ եթէ ըստ
ձեզ ոչ հաւատայք, ապա
ձեզ հաւատայք
զիս առաքեալ
եւ ես ոչ դատեմ զնա։

Ա ես եկի լոյս
ի աշխարհ, զի ամենայն
որ հաւատայ ինձ
ի խաւարի ոչ
մնայ։

Ա եթէ ոք լսիցէ
բանից իմոց եւ ոչ
հաւատասցէ, ես ոչ
դատեմ զնա։ ոչ
եկի զի դատեցից
զաշխարհ

Ա զի ոչ ինքնին
խաւսեցայ։ այլ հայրն
որ առաքեալ զիս
նա ինձ պատուիրան
տուեալ թէ զինչ
ասիցեմ եւ զինչ
խաւսիցիմ։

Ա եւ գիտեմ
զի պատուիրան
նորա կեանք
յաւիտենական
են։ զոր
ասեմ
ես

ՅՀ ՀՂ ՀՀ ՀՂ ՅՀ

ոսկիկն իմ։ Ուշ ոք
ոտ ոտ ոտ ոտ ոտ
երթայր ոչ առ
ալց առաւ
ել ընդ Հեղ եւն։
ել ընդ Հեղ։ քան
ՅՀ զ զ ոչ առացի Հեղ։
ոտ իսկզբան
ոտ ոտացի Հեղ։
մանուկ։ յիշեցեք թէ
յարժամ Հկնեցեք ժո
ել ընդ Հեղ։ զի
ՅՀ ի զայս խոտո
ոչ զինչ։
ծանեան զհայր և
ընդ Հեղ։քան զի ոչ
ՅՀ ի զայն արտաքս
ստուցանել ոչ։
մարթեցի տարտամ
ատանանիցէ զՀեղհյ
ՅՀ ի Հկնեցեք ժամա
Հեղ։

բերանոյ հանցէն ըզ
ժողովրդոյ, եւ

ՅՀ

թագաւորացն։

ընդ Հեղ, զի մի գուցէ
ոտ ոտ ոտ ոտ
կզբանն ընդհակառակ.
ուղղաբար վկայեցէք զի ով
վկայեցաք վասն իմ։
չհաւատաք կրանէ, զոր
չՀեղ իհաւատն, զհոգին
զոր ես առաքեց ոչ
կեցէք պահեցարուին,
ՅՀ ոչ յարժամ Հ
պատուոյ։

տեցին զիս և նոցա
նոցա գրեսցէ, զի ո
ՅՀ ցն բանն որ յաւուրն
հայր իմ։ այլ զի ըզ
տուեցին ուզիս ուզ
բայց արդ տեսին և
ել ոչ զինչ ոչ գոյր նոցա։
ոչ այլ ոք գործեաց,
գործեալ ինոսա զոր
ՅՀ զի զգործսն չէր

ամենայն ինչ զոր
ասէ ձեզ։

Ե. Եւ ոչ ոք
լուսաւորէ զմոմ, եւ
տեսանէ զինս։

Կ. Եւ ոչ ոք
ածէ զնա ի ծածուկ
տեղի, եւ ոչ ի ներքոյ
սրահի, այլ ի վերայ
մոմակալի դնէ, զի
որ մտանեն տեսցեն
զլոյս։

Ե. Եւ ոչ ինչ
է ծածուկ, զոր ոչ
յայտնի լիցի, եւ ոչ
ինչ է գաղտնի, զոր
ոչ գիտասցի եւ
յայտնի լիցի։

Ե. Զգուշացարուք
ուրեմն զինչ
լսէք։ զի որ
ունիմ տացի ձեզ։ այլ
որ չունիմ տայ
ձեզ։ զոր կարծէք
թէ ունիմ։

Կ. Եկեսցէ
մայր իմ եւ
եղբարք իմ
եւ ասեն ցձեզ
թէ արտաքոյ
կան եւ
կամին
տեսանել
զձեզ։

Ե. Եւ նա
պատասխանի
եւ ասէ ցնոսա
թէ մայր իմ
եւ եղբարք
իմ սոքա են
որ զբան
աստուծոյ
լսեն եւ
առնեն
զայն։

Ե. Եղեւ
ի միում
աւուր
եւ նա
էր
ուսուցանէ
զժողովուրդն
եւ
հռետորէ
ի տա-
ճարին։
եւ
ժողո-
վեցան
առ
նա
քահա-
նայք
եւ
դպիր-
քն
հան-
դերձ
երէց-
ովքն
եւ
ասեն
ցնա
ասա
մեզ
ընդ
որ
իշխա-
նութեամբ
այսոցիկ
առնես
եւ
կամ
ո
է
որ
զիշ-
խանու-
թիւնդ
տացէ
քեզ
այս
ամե-
նայն
առնել։

ժամ նուա։ այլ մա-
դա ցի ստուցուիսն
ոյ խուժամ ծնա
խուիսն եղիցի։
ուցուիսն չէր յոտա
ստուցուիքէ, այլ ստա
ւուհ խնդաւացիք։ դուք
բաուիքէ դուք չուհիս
չէիք։ ցի լացիքէ ևաղ
աւեր

ՊՀՅՈՒ ԱՒԵՒ

ցի ա։

ոյ ևա ստեւանիքէ
դաւչեալ սակաւիկ
ժամ ևա ստեւանիքէ
ցի փոքր մի ևաղ
ստուցի ևա ցի մեռանիցէ
ցի ևա ևաղ ևա
վաստակաւորիկ կոչ ե
ւ ոյ ևա ստեւանիքէ
ցանել։

ոյ խուժամ յա ևաղ
կա մեկն ցինա հար

ժամ ևա։ այլ յա-
ղա ցի ստուցուիսն
ոյ խուժամ ծնա
խուիսն եղիցի։
ուցուիսն չէր յոտա
ստուցուիքէ, այլ ստա
ւուհ խնդաւացիք։ դուք
բաուիքէ դուք չուհիս
չէիք։ ցի լացիքէ ևաղ
աւեր

ՊՀՅՈՒ ԱՒԵՒ

ցի ա։

ոյ ևա ստեւանիքէ
դաւչեալ սակաւիկ
ժամ ևա ստեւանիքէ
ցի փոքր մի ևաղ
ստուցի ևա ցի մեռանիցէ
ցի ևա ևաղ ևա
վաստակաւորիկ կոչ ե
ւ ոյ ևա ստեւանիքէ
ցանել։

ոյ խուժամ յա ևաղ
կա մեկն ցինա հար

եղեալ տա հայր։

Թողում զանիմասի ի
յարիսա։ զառյԷեալ
ի ի կատարե ուիկ
եւ յայլ երկիր։

Հարատատացեալ էին
զի զուտ զերս սիրեցեալ
իսկ հայր սիրե զէին։
վասն Էր։ զի ինքնին
ե հարցեալ զհայ ս
լսէր ասէ Էր էին
ալյմ աւտար էին
ցոյց։ զի ուրախանայ
ոն Էր լքեալ։

Ե

Ե

Ե

աստուածեղեր զյոյս քո։ զի
ոչ լքանիցես զքեզ սիրող
քո տէր։ զի ես եմ
Աստուած քո։ զի ես
զօրացուցից զքեզ։ ոչ
ապաքէն եւ օգնեցից քեզ։
եւ պաշտպանեցից զքեզ
ձախոյ արդարութեամբ
իմով։ Ահա ամաչեսցեն
եւ խայտառակեսցին
ամենայն մարդիկ, որ
հակառակ լինին քեզ։
եղիցին իբրեւ զոչինչ
եւ կորիցեն մարդիկ
որ հակառակին քեզ։
Ա Որ եւ զամենայն
որ յարուցանեն
ընդդէմ քեզ, զի
ոչ զգիտասցեն
զնոսա։ եւ
ոչ գտանիցես
զամենայն
որ պատերազմին
ընդդէմ քեզ։
եղիցին իբրեւ
զոչինչ եւ իբրեւ
զանգոյ։ եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ հակառակին
քեզ։ Բ Զի
ես եմ Տէր
Աստուած քո
որ զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
Գ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Դ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Ե
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
Զ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Է
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Ը
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
Թ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Ժ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԺԱ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԺԲ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԺԳ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԺԴ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԺԵ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԺԶ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԺԷ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԺԸ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԺԹ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Ի
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԻԱ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԲ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԳ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԻԴ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԵ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԶ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԻԷ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԸ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԹ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
Ի
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԱ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԲ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԻԳ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԴ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԵ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԻԶ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԷ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԻԸ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԻԹ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Լ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԱ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԼԲ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԳ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԴ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԼԵ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԶ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԷ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԼԸ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԹ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Լ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԼԱ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԲ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԳ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԼԴ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԵ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԶ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ԼԷ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԸ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ԼԹ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
Մ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՄԱ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՄԲ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՄԳ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՄԴ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՄԵ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՄԶ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՄԷ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՄԸ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՄԹ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Ն
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՆԱ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՆԲ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՆԳ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՆԴ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՆԵ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՆԶ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՆԷ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՆԸ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՆԹ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
Ս
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՍԱ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՍԲ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՍԳ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՍԴ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՍԵ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՍԶ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
ՍԷ
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՍԸ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
իբրեւ
զանգոյ։
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՍԹ
Զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո
որ
զաջ
կալայ
զքեզ։
եւ
ասէ
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
օգնեցից
քեզ։
մի
երկնչիր
զի
ես
եմ
Տէր
Աստուած
քո։
Ո
Ես
զօրացուցից
զքեզ։
եւ
ես
օգնեցից
քեզ։
եւ
ես
պաշտպանեցից
զքեզ
ձախոյ
արդարութեամբ
իմով։
Ահա
ամաչեսցեն
եւ
խայտառակեսցին
ամենայն
մարդիկ
որ
հակառակ
լինին
քեզ։
եղիցին
իբրեւ
զոչինչ
եւ
կորիցեն
մարդիկ
որ
հակառակին
քեզ։
ՈԱ
Որ
եւ
զամենայն
որ
յարուցանեն
ընդդէմ
քեզ
զի
ոչ
զգիտասցեն
զնոսա։
եւ
ոչ
գտանիցես
զամենայն
որ
պատերազմին
ընդդէմ
քեզ։
եղիցին
իբրեւ

ոմն ի նոցանէ ասէ ցիս՝ Ա
Ինձ է հայհոյել
ես ոչ հայհոյեմ
զաստուածս իմ՝ այլ
զայս միայն գիտեմ՝
զի եղէ կոյր՝ եւ
այժմ տեսանեմ՝
եւ զի ես կոյր եղէ՝
եւ այժմ տեսանեմ՝
ասացին ցնա՝ Ուր
է նա՝ եւ ասէ՝ Ոչ
գիտեմ։ Տանին զնա
առ փարիսեցիսն՝
զոր ոմն էր կոյր
եղեալ։ Եւ էր
շաբաթ յաւուր՝
յորում զկաւն արար
Յիսուս՝ եւ բա-
ցաւ զաչս նորա։
Եւ կրկին հարցա-
նէին զնա եւ
փարիսեցիքն՝ թէ
զիա՞րդ տեսանիցէ։
Եւ նա ասէ ցնոսա՝
Կաւ եդ ի վերայ
աչաց իմոց՝ եւ
լուայ եւ տեսի։
Ասէին ուրեմն
ոմանք ի փարի-
սեցւոցն՝ թէ ոչ
է այր այն ի
Աստուծոյ՝ զի
զշաբաթն ոչ պա-
հէ։ Ասէին այլք՝
Զիա՞րդ կարէ այր
մեղաւոր զայսպի-
սի նշանս առնել։
Եւ էր հակառա-
կութիւն ի մէջ
նոցա։ Ասեն
կրկին կոյրին՝
Դու զի՞նչ ասես
վասն նորա՝ զի
բացաւ զաչս քո։
Եւ նա ասէ՝ Թէ
մարգարէ է։
Ոչ հաւատացին
հրեայքն վասն
նորա՝ թէ կոյր
եղեալ էր՝ եւ
տեսանիցէ՝ մին-
չեւ կոչեցին
զծնողս տեսին
զնորա։ Եւ հար-
ցին զնոսա՝ ա-
սելով՝ Այս է
որդի ձեր՝ զոր
դուք ասէք՝ թէ
կոյր ծնաւ։ Ե-
թէ զիա՞րդ այժմ
տեսանէ՝ ոչ գի-
տեմք։ Կամ ո՞վ
բացաւ զաչս նո-
րա՝ մեք ոչ գի-
տեմք։ Հասակ
ունի՝ հարցէք
զնա։ Զայս ասա-
ցին ծնողքն նո-
րա՝ զի երկնչէին
զհրեայսն։ Զի
հրեայքն զի ե-
թէ ոք խոստո-
վանեսցի զնա
Քրիստոս՝ ար-
տաքս հանցին
ի ժողովարանէ։
Վասն այնորիկ
ծնողքն նորա
ասացին՝ թէ հա-
սակ ունի՝ զնա
հարցէք։ Կոչե-
ցին զկոյրն եր-
կրորդ անգամ՝
եւ ասացին ցնա՝
Փառաւորեա զԱս-
տուած։ Մեք գի-
տեմք՝ զի մարդ
այն մեղաւոր է։
Ասէ նոցա կոյրն
եթէ մեղաւոր է՝
ոչ գիտեմ։ Մի
բան գիտեմ՝ զի
կոյր էի՝ եւ այժմ
տեսանեմ։ Ասեն
ցնա՝ Զի՞նչ արար
քեզ՝ զիա՞րդ բա-
ցաւ զաչս քո։
Պատասխանի
նոցա՝ Ասացի
ձեզ՝ եւ ոչ լուա-
ք։ Զի՞ կամիք
կրկին լսել։ Մի
եւ դուք կամիք
աշակերտ լինել
նմա։ Եւ նոքա
հայհոյեցին զնա՝
եւ ասացին՝ Դու
աշակերտ նորա
ես՝ մեք Մովսէսի
աշակերտք եմք։
Մեք գիտեմք՝ թէ
Մովսէսի խօսե-
ցաւ Աստուած՝
զայս ոչ գիտեմք՝
Ա
Ինչ է հայհոյել
հին ընդ նոսա եւ ասա

զքեզ մի՛ ծանե՛ն։ որպէս
նոքա չիս։ զի տա՛ր
ուսուցեր բարութ-
ւան։ այլ զի
վասն տանջանացն հաս-
ցես տալոյ։ այլ ո
չի՛ պիտանի նց մի՛
տար։

Ա՛ ի՛ պիտանի նց մի՛ տար։ ո՛չ
ինչ ինձ ոսկի եւ արծաթ
կամ զգեստ։ զոր դուք
տեսանէք ինձ։ զի ե՛ս
նոցա ոչ սո՛ւրբ տա-
ւի։ այլ ամենայն
տուեալ ինձ ի տեառնէ
ծառայեցի։ ո՛չ ինչ
ինձ պակաս եղեւ
մեր քան զնոսա։ զի
ես ամենայն
չիմ յաշխարհիս
ուրեք տուեալ ինձ
ոչ ինչ։ զի ես
չիմ յաշխարհիս։

Ե՛ ոչ ինչ ինձ պակաս եղեւ
քան զնոսա։ զի ես
ամենայն չիմ յաշ-
խարհիս։ զի ես
ոչ ինչ ունիմ
յաշխարհիս։ զի
ես ոչ ինչ
ունիմ յաշխարհիս։

Զ՛ ես ոչ ինչ ունիմ յաշխարհիս։
զի ես ոչ ինչ ունիմ
յաշխարհիս։ զի
ես ոչ ինչ
ունիմ յաշխարհիս։

Է՛ ես ոչ ինչ ունիմ յաշխարհիս։
զի ես ոչ ինչ ունիմ
յաշխարհիս։ զի
ես ոչ ինչ
ունիմ յաշխարհիս։

ղեկն։ զի բաւական է
մարդ հեղգացեալ զտե-
ղին։ զի ոչ ինչ գործէ
մարդ ոչ ինչ ուսանի
Խաւեր հայտ
տուքն իւր։
Մուտս ինչքն ուաշակե
ղ սակաւ, յոյժ ե
Չորսին կեղծաւինն ուր
հանդերձ յայնկոյ ո
յլ։ Ի աշակերտաւքն
ասաց երբեմն
ել, ուրա ինոսա։
բերեալ զիս ինոսա ի
ցիցդ։ զի սերն զոր ու
զանուն քո։ Աւծանու-
զիս։ Աւծանուցի նոցա
ղու առաքեալեր
Աւծանուցի նոցա
զիս։ զի եղիցեն մի որպէս և
տուր ինձ ետու նոցա։
ղու առաքեալեր զիս։
հաւատացին եթէ
եցեն։ զի ուաշիակեր
քեզ։ զի ունիցեն զ
ղու հայր յիս ուրա ի

զիս սիրեցեր։
ւայր։ զորս ետուր
ն ինձ կամիմ զի ուր
եանեմ, ունիցեն
ընդիս։ զի տեսանիցեն
զիսատուն զիմ զոր ետուր
զիս յառաջ քան զի

ՀՂ ՄՀ ՃՀ ՀԲ ՀՀ ՄՀ ՃՀ ՀՃ

մ ամենայն հոգի զքահանայապետն
Հարձակեալ Հարեց
զանց Հեզարկան զեռ
նա: Ա

Ա ուրեմն աստուած Թէ
եւ ոչ զնաց
զոր աստուածն Թէ զնա
եւ ոչ զնաց զոր աստուածն ցիւս, ոչ կո
տուրն ինոցանեն ու
ու զցեմ բան ն
ցիս երթալ:

Ծ դուք Թոյլ տուք դո
ւս զնալ զիս ինո
Հեղ Թէ եմ:
ոցս յն աստուա
ծոյ ամենայն զոր
ծեալ ինոցա զիս
ցիս ինդրեմ:

Գ ուն նմա զիս նա
տուածոյ եւ
րաք Հեզնուք:

Ա զայն ամենայն Հիւ
ակ յն իբրեւ եսես
զաք Հեզնուք:

Ա զանց Հեզարկան զեռ
նա: Ա

Ա ուրեմն աստուած Թէ
եւ ոչ զնաց
զոր աստուածն Թէ զնա
եւ ոչ զնաց զոր աստուածն ցիւս, ոչ կո
տուրն ինոցանեն ու
ու զցեմ բան ն
ցիս երթալ:

Ծ դուք Թոյլ տուք դո
ւս զնալ զիս ինո
Հեղ Թէ եմ:
ոցս յն աստուա
ծոյ ամենայն զոր
ծեալ ինոցա զիս
ցիս ինդրեմ:

Գ ուն նմա զիս նա
տուածոյ եւ
րաք Հեզնուք:

Ա զայն ամենայն Հիւ
ակ յն իբրեւ եսես
զաք Հեզնուք:

Ա զանց Հեզարկան զեռ
նա: Ա

Ա ուրեմն աստուած Թէ
եւ ոչ զնաց
զոր աստուածն Թէ զնա
եւ ոչ զնաց զոր աստուածն ցիւս, ոչ կո
տուրն ինոցանեն ու
ու զցեմ բան ն
ցիս երթալ:

Ծ դուք Թոյլ տուք դո
ւս զնալ զիս ինո
Հեղ Թէ եմ:
ոցս յն աստուա
ծոյ ամենայն զոր
ծեալ ինոցա զիս
ցիս ինդրեմ:

Գ ուն նմա զիս նա
տուածոյ եւ
րաք Հեզնուք:

Ա զայն ամենայն Հիւ
ակ յն իբրեւ եսես
զաք Հեզնուք:

պետրոս։

Եվ մյուս ինեերքս ըզ
առաջ ցղունապանն,
քահանայապետութիւն ո
ոն որ էր ծանուած
Լիմուս աշակերտ
քոյ։

ատ ղրանն արուա
ՃԿԶ ու պետրոս կայր
ութիւն քահանայապե
ՃԿԵ էմուտ ընդ ի իգտա
քան զի ծանուածք
ՃԿԴ ու աշակերտն այ
տրոս ամիւս էաս ա
շակերտ։

ՃԿԳ ու երթային ըզ
հետ ի սեմոնն պե
էանն։

Եվ իմերայ ժողովուդ
առն միում մեռան
հրեից։ եթե լսեա

ՃԿՁ ՃԿԶ ՃԿԵ ՃԿԴ ՃԿԳ ՃԿԲ ՃԿԱ

ղ մր մ յ
մղա ձՃր
ՃԿԲ յե
ՃԿԴ ՃԿԶ յժդ ՃԿԵ ՃԿԱ ՃԿԳ ՃԿԲ

պետրոս։

ղ մր մ յ
մղա ՃԿԲ
ղր մշա ՃԿԴ
մղ ՃԿԵ ՃԿԶ
ՃԿԳ ՃԿԱ ՃԿԲ

ասն ոյն կայեսար
ա։ որ էր տարեցն այնորիկ
որ քահանայապետն
էր անուն կայեափայի,
նախ առ աննա։ որ
ՃԿԳ ու աթոռն գինա
ցին։

ՃԿԴ ու ապաստատէր
կալան գլխ ևկատե
ապատատուածքն հրէից
հազարապետն ու
ՃԿԲ ոք գունդն ու
պետք գինա։

Եվ ինչ հայր ոչ էր
ՃԿԱ բաժակն գոր
էն իպատեանիւ։
արկ գտուր անդր
ՃԿՁ ոչ յա ցպետրոս։
ղբոս։

նուն ծառայիկն մա
րա գալոյ։ Էր ա
բաց առ գունկն նո
պետրոն ծառայ ևի

ՀԿՅԲ ՀԺԴ ՀԺԳ ՀԺԲ ՀԺԱ ՀԺ ՀԹ ՀԸ ՀԷ ՀԶ ՀԵ ՀԴ ՀԳ ՀԲ ՀԱ ՌԿ ՌԺԹ ՌԺԸ ՌԺԷ ՌԺԶ ՌԺԵ ՌԺԴ ՌԺԳ ՌԺԲ ՌԺԱ ՌԺ ՌԹ ՌԸ ՌԷ ՌԶ ՌԵ ՌԴ ՌԳ ՌԲ ՌԱ ՊՀ ՊԺԹ ՊԺԸ ՊԺԷ ՊԺԶ ՊԺԵ ՊԺԴ ՊԺԳ ՊԺԲ ՊԺԱ ՊԺ ՊԹ ՊԸ ՊԷ ՊԶ ՊԵ ՊԴ ՊԳ ՊԲ ՊԱ ՈՀ ՈԺԹ ՈԺԸ ՈԺԷ ՈԺԶ ՈԺԵ ՈԺԴ ՈԺԳ ՈԺԲ ՈԺԱ ՈԺ ՈԹ ՈԸ ՈԷ ՈԶ ՈԵ ՈԴ ՈԳ ՈԲ ՈԱ ՉՀ ՉԺԹ ՉԺԸ ՉԺԷ ՉԺԶ ՉԺԵ ՉԺԴ ՉԺԳ ՉԺԲ ՉԺԱ ՉԺ ՉԹ ՉԸ ՉԷ ՉԶ ՉԵ ՉԴ ՉԳ ՉԲ ՉԱ ՅՀ ՅԺԹ ՅԺԸ ՅԺԷ ՅԺԶ ՅԺԵ ՅԺԴ ՅԺԳ ՅԺԲ ՅԺԱ ՅԺ ՅԹ ՅԸ ՅԷ ՅԶ ՅԵ ՅԴ ՅԳ ՅԲ ՅԱ ՄՀ ՄԺԹ ՄԺԸ ՄԺԷ ՄԺԶ ՄԺԵ ՄԺԴ ՄԺԳ ՄԺԲ ՄԺԱ ՄԺ ՄԹ ՄԸ ՄԷ ՄԶ ՄԵ ՄԴ ՄԳ ՄԲ ՄԱ ՂՀ ՂԺԹ ՂԺԸ ՂԺԷ ՂԺԶ ՂԺԵ ՂԺԴ ՂԺԳ ՂԺԲ ՂԺԱ ՂԺ ՂԹ ՂԸ ՂԷ ՂԶ ՂԵ ՂԴ ՂԳ ՂԲ ՂԱ

վկայեալ վասն չարին։
Եւ զուարճ ինչ խաւսեցայ.
զի չար ինչ ոչ խաւսեցայ։
Հանդարտեսցէ
ասաց գրեալ պիտի ամ
ասացեալ կայր զի աստիկն։
ասացուածն սա անդ
ասացի՛ն ոչն ոչ խաւսա
զի՞ երկու նա զայն ա
եաւ։

զիտեմն զինչ ասացի
ասա։ ահաւասիկ նոքա
խաւսեցայ ընդ նմա
սա լուանն թէ զինչ
զիա։ հարց զայնոսիկ
ոչ հարցան ես
ասեցայ։

ծուկ ինչ ոչ խաւ
ժողովեաւիկն։ Ա՛ծա
ասացուած անդ
ասացուածն սա անդ
ասացի՛ն ոչն ոչ խաւսա

դնոյապանանէր ցուցա
ասա։ ահաւասիկ նոքա
խաւսեցայ ընդ նմա
սա լուանն թէ զինչ
զիա։ հարց զայնոսիկ
ոչ հարցան ես
ասեցայ։

ասացեալ կայր զի աստիկն
ասացուածն սա անդ
ասացի՛ն ոչն ոչ խաւսա
զի՞ երկու նա զայն ա
եաւ։

զիտեմն զինչ ասացի
ասա։ ահաւասիկ նոքա
խաւսեցայ ընդ նմա
սա լուանն թէ զինչ
զիա։ հարց զայնոսիկ
ոչ հարցան ես
ասեցայ։

Ա՛ծա ասացուածն սա անդ
ասացի՛ն ոչն ոչ խաւսա
զի՞ երկու նա զայն ա
եաւ։

զիտեմն զինչ ասացի
ասա։ ահաւասիկ նոքա
խաւսեցայ ընդ նմա
սա լուանն թէ զինչ
զիա։ հարց զայնոսիկ
ոչ հարցան ես
ասեցայ։

տնէաք զնա քեզ։
այլոց այն, ասաս ոչ
զաս էիմ էիր չարատա
ա ուն հասանէն ցնա։
տուտասանիւ է
մանէ։
զ տուն հասանէն զա յն
նէք զատունէն զա յն
տուէիսն մատուց ա
առ։ զինչ չարատա
զատուս արատաց ու
ա հատ նուսա պի
տուցէն զգատուիկն։
պղծուցին։ այլ զի ու
յատարանն զի մի
ոչմիկնայ ա նոգ
գուց։
ա այն զայ
վաղակի հա
խատուեցաւ։

ա ուծէն զայ

վաղակի հա
տուցանել զնա
ա ուծ հարկանէս զնա։
ա ուտաքեաց զնա
անուն կատարել ատ
կայէտութա քահանայ
ատեա։
ա սիմոէն ատե
տաս կայր անդ ևզէտ
նայր։ ասէն ցնա։ մի
էիր ասաց նոցա ի
էիմ հադս յաշակէ ս
տաց անատ նուսա ի
ցէս։
ա ա ուքացաւ հաս
ած։ էիմ չէմ։
ա ատ մէոցն ի
ծատայից քահանայ
ատետն։ ազգական
այնտուիկ զտեղ զան
կն էհատ ատետաս։
ոչ էս էսկ տեսի զքեզ
իսպարտեզի անդ էնդ
նամա։
արձեալ ուրացաւ

կոչեցեալ։ Ահեղն ոմն
եւ սքանչելի։ զի
ոչ ոք կարէ
ասել զանուն նորա
եթէ ոչ միայն
Տէր։ եւ
Աստուած
Թագաւորն
Յիսուս։
Եւ
ասացին
նմա
աշակերտքն
նորա։ Տէր
ահա ամպրոպ
եւ կայծակունք
եւ մրրիկ
ամենայն
գիշերի
եւ
ասաց
նոցա
Թագաւորն
Յիսուս։
Ոչ
ամպրոպ
եւ
կայծակունք
եւ
մրրիկ
այլ
ձայն
մեղուի
փոքրիկ
եւ
հովիկ
զեփիւռ
եւ
ձայն
մեղմիկ
եւ
հանդարտ
որ
ասէ
ցնծացարուք
եւ
ուրախ
լերուք
ամենայն
հաւատացեալք
ի
Քրիստոս
Յիսուս։
Ես
եմ
ձայն
հրեշտակին

ոչ ոք ոտն ի գետ հան-
դերձ ի վերուստ ինչ ի վեր ոտն ի գետ
ոտն, զի գիտասցի ոչ ոք զի պահս ունիս
ես ի պահս առեալ եւ ոչ երեսս քո լուա-
ցեր ի պահս առեալ եւ ոչ երեսս քո լուա-
ցեր զի պահս ունիս ես ի պահս առեալ
եւ ոչ երեսս քո լուացեր ի պահս առեալ
եւ ոչ երեսս քո լուացեր

տուեալ ՀՀ իրեն ասելով
իմ ուղիղ կիր, եթէ ոչ
խաղալու իրենց ասելով
կը = ոչ ունեցող դուռ իմ
աստուածային ՀՀ
արձակել ՀՀ։
խաղալու ունենալ ունի
հասնել ՀՀ իրեն,
իմ գիտէ եթէ ՀՀ
ոս։ ընդհա ոչ խաղալ։
աստուածային
կը ՀՀ պիղատ
աստուածային։
ոչ ես ունա
դու։
ասել ես ասել
ոչ ունենալ ոչ
ասել ՀՀ ասաս։

ոչ ես ասել ՀՀ
ոչ ես ասել ՀՀ
ՀՀ ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ ՀՀ

մարդ ասաստ ասել
ոչ, ասել ասաստ
ասել ասել ասել
ասել ասել ասել
ասել ասել ասել

ՀՂԵ

ՀՂԵ

ՀՂԵ

ՄՂ ՀՈՒ ՀԵՐ ՀԱՒ ՊՂ ՀՈՒ ՀԵՐ ՀԱՒ ՄՂ

մի պատատրեցուք եղ
ՈՒՐԱՑ ՅԱՒԵՏՈՒԹԻՒՆ։
փոխանդիեաւ առնելոյն
կատարած իւեղեսուս
քան զի էր առաւել ջ
իսկ զպատմուչսն ո
իւր զինուորին մանն։
մատուն։ խոստացաւ է
նոսա ետուրիցն չորս
լե՛, ասէն զհանդերձ
րու հանին իւեսէ եղ
պրեցին պրեցի։
ու զինուորքն եբ
ասասխանի ետ
եմ հրեշտ։
նա առաւ Թագաւոր
դատաւ հրեշտ։այլ Թե
հրեշտ։մի գուեր Թա
քահանայապետէն ո
ՈՒՐԱՑ ՅԱՒԵՏՈՒԹԻՒՆ։
էին, ելցուսար էին։

եղերին, դաղմատեր
բարձեալեր ինքնին
զնաւակսիայն։ եւեղ
հեր իսեղին որ ա
ձերին գողգոթա։որ
Թն։ եւսոներ եղեալե
կուս ես այնե աստե
եւանուտ ելիմնի զլե։
ՈՒՐԱՑ ՅԱՒԵՏՈՒԹԻՒՆ։
եղ իլեսուս խաչին։ո
ո կամ սպիտատս ե
ՈՒՐԱՑ ՅԱՒԵՏՈՒԹԻՒՆ։
րեցի Թագաւոր հր
եր գրեալ լե նազար
ՈՒՐԱՑ ՅԱՒԵՏՈՒԹԻՒՆ։
ընԹերցան բազումք
իհրեից, զե մատեր
էբազալաք անդր տե
ղեն որ խաչեցաւն
լե։ եեր գրեալ եբեայ

դեպց զոգին։

Ե ւ խոնարհեցու
տուրեաւել։ ամէնայն ինչ կա
նո՛ւ հանդերձ ելեւմտիւ, զի
ոչ ոք ունի զքաջութիւն
քո

ե հրամայեա ց
նն յի։
ի հրեշտակէն քոյ
զի բարձցէ զմարմի
վասն սուրբ հրեից։
շակերտ յի, իմաց
յարութեանն եր ո
պիղատոս յոմանէ
աղաչեաց զ
եցի նն։
Եւ այսուհետ
Էացին ինա յոր խոց
զի փշրեսցի։
գիրն, եթէ ոսկր նո
ր դարձեալ միւս
եա աստ, եթէ հայ
կէացին զբարձն նո
պիղատոս զի խորտա
նոսիկ, աղաչէացին զ
ջրաբաղն։ զի էր սուր
նուցին մարմինքն միով
անդէն ինաւէին սուտ
զի ուրբաթիէր, զի մի

ակ հրեշտակն քոյ
ւկի արիւն ևջուր։
ւոր էտէան վկայ
կայուԹիւն նորա։ և
էաց, ևՀիմարիտ վր
սուտ գիտէ ԹԷ ՃշմՐ
սիտ ատէ։ զի ևտրիք
հաւատասցիք։
յս էղէ, զի լցցի
գիրն, եԹԷ ոսկր նորա
Էացին ինա յոր խոց
եա աստ, եԹԷ հայ
ր դարձեալ միւս
պիղատոս յոմանէ աղաչեաց զ
շակերտ յի, իմաց
վասն սուրբ հրեից։
զի բարձցէ զմարմի
նն յի։
ե հրամայեա ց

ակ հրեշտակն քոյ
զի ուրբաթիէր, զի մի
անդէն ինաւէին սուտ
նուցին մարմինքն միով
ջրաբաղն։ զի էր սուր
պիղատոս զի խորտա
նոսիկ, աղաչէացին զ
կէացին զբարձն նո
ր դարձեալ միւս
կէին զինուորքն,
ցա։ ևբարձին
եաւէին էրէ
ընդ նմա ինաւէն
պէս ևզիւսոյն
աւեր։ բայց երբ
կին առ յս, ևտեսին
զի այն ինչ մեռեալ
կին առ յս, ևտեսին
ոչ խորտակեցին զ
բարձ նորա։ այլ մի
ոմն ինզինուորացն սո
գաւ խոցէացն զկող
նորա։ ևիդ վաղվաղա

աւետս։

այեն երկոքեան յոմէ
յեղերեզմունն ընծան
աշակերտն, եւ ոչ մի
պետրոս եւայլ
ոչ պետրոս եւայլ
ոչ աշակերտն, եւ ոչ մի
ընծան յեղերեզմունն
յոմէ երկոքեան այեն

ՀՀԹ

Յ պետրոս եւայլ
աշակերտն, եւ ոչ մի
ընծան յեղերեզմունն
յոմէ երկոքեան այեն

ՀՀԹ

Յ երկոքեան այեն յոմէ
յեղերեզմունն ընծան
աշակերտն, եւ ոչ մի
պետրոս եւայլ

եւ մեւս աշակերտն
ոմն յաւուրջեայց ըն-
ծայաւ վաղագոյն ն
քան զպետրոս, եւեկն
նախ եգերեզմանն։
Եխոնաւր հեաղ ոտեա
նե զի կայեն անդ կը
տուաքն, բայց ինեզքա
ոչ եմուտ։
Եկն ևսիմովն պե
տրոս որ զայրն ըզ
կնի նորա, եւեմուտ
եգերեզմանն։ եւտեսա
նե զկտաւանն զի կայ
ն անդ։ եվարշամա
կն որ էր ենգլուխ նո
ա, ոչ ընդ այլ կոտա
ն կայր։ այլ ուրոյն ն
ծալեալ իմի կող ինք։
Յայնժամ եմուտ
եւ մեւս աշակերտն
որ եկեալներ յառա
ջագոյն եգերեզմանն։
ետես եւհաւատաց։
զի չէ եւս գիտէին զը
գիրս, թէ պարտ է նը
մա ի մեռելոց յառնել։
Ոգան դարձեալ
ատ միմեանս աշա
կերտքն։
Այլ մարիա կ
կայր արտաքոյ գե
րեզմանին լալայր։
Եւ մինչ ղեռ լայր
խոնարհեցաւ ի գե
րեզմանն։ եւտեսանէ
երկուս հրեշտակս
խափիտակս զի նստ
էին ոմի ի նանարեց, ոմի
յանուտից, ուր կայր
մարմինն յի։
Եւնոքա ասե ն
ցնա։ կին դու զի ո
լաս։
Ասե ցնոսա։ զի
բարձին զտէրն իմ ի

տունն ծաղովեալ էր
մարդկամբ ոչ տեղի
մնաւ ներսն եւ ոչ
դրանն՝ եւ խօսէր
նոցա բան։

Ա Եկին առ նա
հիւանդ մի որ
բերին չորեքն։

Եւ երբ չկարացին
մատուցանել զնա
առաջի նորա վասն
բազմութեան՝ քակե-
ցին զտանիքն ուր
էր եւ հանեալ
զկրունկն՝ որ
պառկէր ի վերայ
անկան առաջի
Յիսուսի։

Եւ տեսեալ
հաւատոյ նոցա՝
ասէ ցհիւանդն։
Որդեակ՝ քաւեալ
են քեզ մեղք քո։

Էին ոմանք ի
գրագէտսն նստեալ
անդ եւ խորհէին
ի սրտիս իւրեանց։

Ինչ՞ խօսի այս
այսպէս հայհո-
յէ։ Ո՞վ կարէ
մեղս քաւել
բայց միայն
Աստուած։

Եւ ի վաղվաղակի
գիտացեալ Յիսուս
ոգւովն՝ զի այսպէս
խորհին ի սրտիս
իւրեանց՝ ասէ
ցնոսա։ Զի՞նչ
խորհիք այդ
ի սրտիս ձեր։

Զի՞նչ է
դիւրագոյն՝ ասել
ցհիւանդն՝ քաւեալ
են քեզ մեղք քո,
եւ կամ ասել՝
ա ր ի ա ւ ն
ա ռ ի ր
քո եւ
գ ն ա։

Ա Զի գիտասջիք
եթէ իշխանու-
թիւն ունի Որդի
մարդոյ ի վերայ
երկրի՝ քաւել
մեղս։ Ասէ
ցհիւանդն։

Ա Քեզ ասեմ՝
ա ր ի ա ւ ն
ա ռ ի ր
քո եւ
գ ն ա
ի տուն քո։

Եւ յարեաւ
եւ առեալ
զկրունկն՝ գնաց
ի տուն իւր։

Ա Տեսեալ
զայս երկիւղ
առաւ, եւ
փառաւորեցին
զԱստուած՝ որ
տուեալ էր
իշխանութիւն
այսպիսի մարդկան։

ՀՐՔ ՀԻ

ՀՐՔ ՀՀ

ՀՐՔ ՀՂ

ՀՐՔ ՀՃ

զոր յԱստուծոյ ընդունեալ էր
զանուանեալն երկու-
զգուշութեամբն ի Թովմայ մի
ար լեցի։

ապա ասէ զիւր
զաշակերտսն։ Եթէ տե-
սանէք զիս երթալ
առ հայր իմ, մի
ոք յոյժ տրտմեսցի
ի վերայ իմոյ բա-
ժանման, զի ես
զնամ պատրաստել
տեղի ձեզ։ Եւ
եթէ գնացից եւ
պատրաստեցից
ձեզ տեղի, դար-
ձեալ գամ եւ
առից զձեզ առ
ինքն, զի ուր եմ
ես, անդ եւ դուք
լինիցիք։ Եւ զ-
որ տանիմ ես
զնամ, գիտէք
եւ զճանապարհն
գիտէք։ Ասէ
ցնա Թովմաս,
Տէր, մի գիտեմք
զորդեգրութիւնն
զոր ասացեր,
եւ զիա՞րդ կա-
րեմք գիտել
զճանապարհն։
Ասէ ցնա Յի-
սուս, Ես եմ
ճանապարհ եւ
ճշմարտութիւն
եւ կեանք։ Ոչ
ոք գայ առ հայր
եթէ ոչ իմով
անուամբ։ Եթէ
զիս ճանաչէիք,
զհայր իմ եւս
գիտէիք։ Եւ
յայսմհետէ
գիտէք զնա եւ
տեսեալ էք
զնա։ Ասէ ցնա
Փիլիպպոս,
Տէր, ցո մեզ
զհայր, եւ
բաւական է
մեզ։ Ասէ ցնա
Յիսուս, Այդ-
չափ ժամանակ
եղէ ընդ ձեզ,
եւ ոչ ծանե-
ար զիս, Փի-
լիպպոս։ Որ
տեսանէ զիս,
տեսանէ զհայր
եւ զիա՞րդ դու
ասես, Ցո մեզ
զհայր։ Ոչ
հաւատա՞ս, թէ
ես յհայր եմ,
եւ հայր յիս է։
Զբանս զոր
ասեմ ձեզ, ոչ
յինէն խոսիմ,
այլ հայր որ
յիս բնակեալ
է, նա առնէ
զգործսն։
Հաւատացէք
ինձ, թէ ես
յհայր եմ, եւ
հայր յիս է։
Եթէ ոչ, գոնե
զգործսն հաւա-
տացէք։ Ամէն
ամէն ասեմ
ձեզ, որ հաւա-
տայ յիս, զգոր-
ծսն զորս ես
առնեմ, նա եւ
նա առնիցէ,
եւ մեծագոյնս
քան զայսոսիկ
առնիցէ։ Զի
ես յհայր եմ։
Եւ զամենայն
զոր խնդրիցէք
յանուն իմ,
զայն առնիցեմ,
զի փառաւո-
րեսցի հայր
յորդի։ Եթէ
զինչ խնդրիցէք
յանուն իմ,
զայն առնիցեմ։
Եթէ սիրէք
զիս, զպատ-
ուիրանս իմ
պահեցէք։ Եւ
ես խնդրեցից
զհայր, եւ
զայլ մխիթա-
րիչ տացէ ձեզ,
զի լիցի ընդ
ձեզ յաւիտեան,
զՀոգին ճշմար-
տութեան, զոր
աշխարհս ոչ
կարէ առնուլ,
զի ոչ տեսա-
նէ զնա եւ ոչ
գիտէ զնա։
Դուք գիտէք
զնա, զի ընդ
ձեզ բնակեալ
է եւ յձեզ
լինիցի։ Ոչ
թողից զձեզ
որբս, այլ
գամ առ ձեզ։
Եւ ոչ ևս
տեսանէ զիս
աշխարհս, այլ
դուք տեսա-
նէք զիս, զի
ես կեայց եւ
դուք կեայցէք։
Յայնմ աւուր
գիտասջիք
դուք, զի ես
յհայր իմում
եմ, եւ դուք
յիս, եւ ես
յձեզ։ Որ
ունի զպատ-
ուիրանս իմ
եւ պահէ զնա,
նա է որ սի-
րէ զիս։ Եւ
որ սիրէ զիս,
սիրեսցի յհօրէ
իմմէ, եւ ես
սիրեցից զնա,
եւ յայտնեցից
նմա զանձն իմ։
Ասէ ցնա Յու-
դաս, ոչ Իսկա-
րիովտացին,
Տէր, զիա՞րդ
է որ պատրաս-
տես յայտնել
զանձն քո մեզ,
եւ ոչ աշխար-
հի։ Պատաս-
խանի եդ Յի-
սուս եւ ասէ
ցնա, Եթէ
ոք սիրէ զիս,
զբանս իմ
պահեսցէ, եւ
հայր իմ սի-
րեսցէ զնա,
եւ առ նա
եկեսցուք եւ
բնակութիւն
առնեսցուք
ընդ նմա։

Եւս այսուրիկ

Յանուն Նորա։

Զարմանալի այսր
քան զայլ ամենայն
հրաշս ասեմ զոր
տեսի ես ի սուրբ
հայրապետէն մերմէ
Գրիգորէ։ զի ոչ
միայն զանձինս
մարդկան ազատեաց
ի մահուանէ այլ եւ
զանասունս եւ զանշունչս
եւ զանբան։ զի
ոչ ոք կարէ
պատմել զսքանչելիսն
Աստուծոյ որ
գործեցան ընդ
նմա։ զի ոչ
կարեմ ես ասել
զամենայն զոր
տեսի եւ լուայ
ի նմանէ։ զի
ոչ ոք կարէ
պատմել զսքանչելիսն
Աստուծոյ որ
գործեցան ընդ
նմա։ զի ոչ
կարեմ ես ասել
զամենայն զոր
տեսի եւ լուայ
ի նմանէ։ զի

Ես ինքս
տեսի զի
ոչ միայն
մարդիկ
եւ անասունք
այլ եւ
անշունչ
իրքն
ի նմանէ
օրհնեալ
էին։ ես
ինքս
տեսի զի
ոչ միայն
մարդիկ
եւ անասունք
այլ եւ
անշունչ
իրքն
ի նմանէ
օրհնեալ
էին։

Ես ինքս
տեսի զի
ոչ միայն
մարդիկ
եւ անասունք
այլ եւ
անշունչ
իրքն
ի նմանէ
օրհնեալ
էին։ ես
ինքս
տեսի զի
ոչ միայն
մարդիկ
եւ անասունք
այլ եւ
անշունչ
իրքն
ի նմանէ
օրհնեալ
էին։

այժմ ի
զան զուարճ կատարած
մեր ցնծասա յո՛ւր
մեզ ի նեղութեան
կայծակունց, ևաշուկն
սուրբն կրակեա ղ
բերե ելեն ի հացամաք,
ղերդ չկամեն։
չեկեղ զզուշ հա ո
կերեր կանգնա։քար
ցամաքե։ այլ երբե եր
քան զի չեկեղ հետ ի
ծովն։ եայլ աշակերտ
քն նստուցն իսկ գայլն
կեր։ երնկեց զինքն ի
ծանուելն։ քան զի մեր
արկաւ զերբե զերափա
երբե լուա եմե ասե,
իմովն պետրոս
ցպետրոս։ասե ա՛յ ն։
այն զեր սիրեն յո
ա՛ւ աշակերտ ն

ոյժմ ի
զան զուարճ կատարած
մեր ցնծասա յո՛ւր
մեզ ի նեղութեան
կայծակունց, ևաշուկն
սուրբն կրակեա ղ
բերե ելեն ի հացամաք,
ղերդ չկամեն։
չեկեղ զզուշ հա ո
կերեր կանգնա։քար
ցամաքե։ այլ երբե եր
քան զի չեկեղ հետ ի
ծովն։ եայլ աշակերտ
քն նստուցն իսկ գայլն
կեր։ երնկեց զինքն ի
ծանուելն։ քան զի մեր
արկաւ զերբե զերափա
երբե լուա եմե ասե,
իմովն պետրոս
ցպետրոս։ասե ա՛յ ն։
այն զեր սիրեն յո
ա՛ւ աշակերտ ն

անուն չկանգն։
չեկեղ երբեմն ե
բրկեն ևոչ կարեն
զուարճանա։ ևզուարճեցե
կեզ յաղթակոր
ա՛ւ ցնծասա յո՛ւ ար
ասեն նմա ևասեն։
ա՛ւ ցնծասա յո՛ւ։ա
ևոչ ասել ոչ։
նկատեք, մի ևե ասեն
ա՛ւ ցնծասա յո՛ւ։ա
շակերտքն ևե յաճել
բերե ոչ ծանուեան ա
յո յերեր ծովուն։
երբե այգ եղե, կայր
ևա կալան ևոչինչ։
յ նաւ։ երեայիմ գնել
նացին ևամօր ն
ևամեք ընդ քեզ։
ա՛ւ ցնծասա։ գամեք
չնկն ասեն։
ասե պետրոս, ևերթամ

ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ

ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ
ՀՀ ՀՀ

Ա՛ր ի՛մ ա՛ղ ա՛ղ ա՛ղ

դու միտիւ ես զամ։
կամիմ ես քեզ կացցէ
ոչ մեռանիցի։ այլ քեզ
ցան քեզ աշակերտսն
լեղեարս։ հմայարէ
ի ես բանս այս

կոխ իմ։

զի ոչ կամիցի։ ես
առաջ նոցա ես եմ քեզ
այն ոչ մեռանիցի։ և
և ետեսանէ զաշակերտ
ոն զոր սիրէր յն ես
երթայր զկնի։ ոյր էանդ
կաւ զանձնացուցն նոյն
էառակ։ սոյն ոմն ես մատ

ծոնող զքեզ։

նոյս տեսեալ պետ
ոսոն տաճ ցյն։ ասէ
կոխ սուր ես

ոչ կամիցի։ ես քեզ
միտիւ ես զամ։ քեզ զի
կամիմ զի կացցէ դա
ես քեզ զի կացցէ դա
ոչ կամիցի։ ես քեզ
ցան քեզ աշակերտսն
լեղեարս։ հմայարէ
ի ես բանս այս

կոխ իմ։

դու միտիւ ես զամ։
կամիմ ես քեզ կացցէ
ոչ մեռանիցի։ այլ քեզ
ցան քեզ աշակերտսն
լեղեարս։ հմայարէ
ի ես բանս այս

կոխ իմ։

զամենայն միտս։ ես
դու իսկ զամենայն ն
հանդիպեաս։ ասէ միտ
դու իսկ զամենայն
զամենայն միտս։ ես

կոխ իմ։

ոչ կամիցի։ ես քեզ
ցան քեզ աշակերտսն
լեղեարս։ հմայարէ
ի ես բանս այս

կոխ իմ։

զամենայն միտս։ ես
դու իսկ զամենայն ն
հանդիպեաս։ ասէ միտ
դու իսկ զամենայն
զամենայն միտս։ ես

զայս պիտոյ քարոզս
մեզ պատուիրեցա ց
կատարումն մոքիդ ո
ճանապհն չնայեցաք։
ընդդէմ լինել։ ինքն յայտ
նի առնէ։ կինոջ այս
ցուցեալ ինձ առա
ւել իշխութեան։ ակա
ռի կին մի ըմբռնէ
այրն ևախարհէ
ծին քահանայ
=ոյս։

Նոտաց

ն։ ևառաքեցանէր ըզ
այնոցիկ ժողովուր
չարն։ ևգայր առնու
դարձեալ էին ի նոտ
լեառն Զիմեոնեաց։
ի քաղաք յոր
տեղի էր
զանձիւրոյ

Յովհաննու =

առաւրան։ Ըստ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԵՐԶՆԿԱՑԻ

Ի ԿԻՐԱԿՈՍԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՀԱՅՈՑ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԵՐ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ

ՄԵՐ

ՍՈՒՔԱՆ

ըսկզբան. ու

իսկզբան ան
ն այնի. անեղին և
գոյացուցչին բնաւից
անվախճան. և անսա
ման էացուցչին. սահ
մանիչ հակառարտու
բոլոր էից. երից մի
ակին. եզակի համու մ
ածուն. որ ան շարժ
գոլով շարժէ զարարա
ծս իւրեան ախորհուրդ
էից էակն. ակնդանե
ց կէանքն. որ անփոփ
ոխ գոլով միշտ կեա
նէրն. և անվայրապա
կին. լրումն ևաբուվանդա
կիչ ամենայնի. և յաւէ
նական. և յաւէտենայնի
ան հատ. որպէս իմա
ստուն ախորտորա. ինքն

ցն՝ են աւրինակ էութ
եան աւետարանչա
կան. որպէս ասէն Թէ
սկիզբն էր բանն. և
բանն էր առ Աստուած.
և Աստուած էր բանն.
սա էր սկիզբն առ Աս
տուած. ամենայն ինքն
եան եղև. և առանց նո
ցա եղև և ոչ մի բան.
որ եղև. յնմա կեանք
էր. և կեանքն էր լոյս
մարդկան. և լոյսն յա
խտութեան լուսաւո
րէ. և խաւարն զնա ոչ
կալաւ. եղև մարդ մի
առաքեալ յԱստուծոյ.
անուն նորա Յովհան
նէս. սա եկն ի վկայու
թիւն. զի վկայեսցէ
վասն լուսոյն. զի ա
մենեքեան հաւատասցեն
նմա. և ոչ էր նա լոյսն.
այլ զի վկայեսցէ վասն
լուսոյն. էր լոյսն ճշմա
րիտ. որ լուսաւորէ զա
մենայն մարդ գալուստ
նորա յաշխարհ. յաշ
խարհի էր. և աշխարհ
նորա եղև. և աշխարհ
զնա ոչ ծանեաւ. յիւր
սեպհականսն եկն. և
սեպհականքն զնա ոչ
ընկալան. որք ընկա
լան զնա. ետ նոցա
զօրութիւն որդիս Աս
տուծոյ լինել. հաւա
տացելոց յանուն նորա.
որ ոչ յարեանց. և ոչ
յակամայից. և ոչ յա
մուսնութենէ. այլ յԱս
տուծոյ ծնան. և բան
մարմին եղև. և բնա
կեաց ի մեզ. և տեսա
նեմք զփառս նորա. փա
ռս իբրև միածնի յհօրէ.
լի շնորհաւք և ճշմար
տութեամբ. և յլրումն
նորա մեք ամենեքեան
առաք. և շնորհս ընդ
շնորհս. զի օրէնքն յՄով
սէսէ տուեալ է. շնոր
հք և ճշմարտութիւն
յՅիսուսէ Քրիստոսէ
եղև. զԱստուած ոչ ոք
երբէք ետես. միածինն
որ է յգրկի հաւր. նա
պատմեաց. այժմ ե
կեալ ի վերայ ամենայն
տուրանչացս էութեան
նորա. զի ի նմանէ
ամենեքեան առաք. և
շնորհս ընդ շնորհս.
զի օրէնքն յՄովսէսէ
տուեալ է. շնորհք և
ճշմարտութիւն յՅի
սուսէ Քրիստոսէ եղև.
զԱստուած ոչ ոք երբէք
ետես. միածինն որ է
յգրկի հաւր. նա պատ
մեաց. այժմ եկեալ ի
վերայ ամենայն տուրա
նչացս էութեան նորա.
զի ի նմանէ ամենեքեան
առաք. և շնորհս ընդ
շնորհս. զի օրէնքն յՄով
սէսէ տուեալ է. շնոր
հք և ճշմարտութիւն
յՅիսուսէ Քրիստոսէ
եղև. զԱստուած ոչ ոք
երբէք ետես. միածինն
որ է յգրկի հաւր. նա
պատմեաց. այժմ եկեալ
ի վերայ ամենայն տուրա

դևային բնութեան։
Այն աւրինակ ըստ
տեսութեան եղեկիէ
լի քառակերպեան ա-
Թռուց։ Այրդ, որ
նշանակէ զմահ Թռու։
և Այ ուեր զմարկոս։
Ընդ, զղուխաս, և
Ըթիւ զյոհանն
կս։ Ջանմարմնոց ն
ատն տեսանելով բազ
մեալ խիտասացն աԹռու։
խմանալի ցուցմամբըզ
խնամս բոլոր բնու
Թեան զակն արկուածն,
որ աճդապետ և տիրա
բար բերմամբ նշանա
կէ զլինելն աստ հոդա
ծինս։ հրեղինացն ան
մահից, զմահկանաց
ուս առնել հաղորդս։
Եւ յետս գերակատար
հանել խիտասս։ վասն

անկիւնք արարածոց։
Այ բեռիք։ Այ բևմն
ատ։ Հետիս։ Հար
ար։ որ պարտէր ընդ
քառանկիւնս տիեզեր
ացս համապիսակ քար
ոզել զաւետարան նն։
Ոսկ ոմանց հայծ ոչ
Թուեցաւ ըստ ջրից
մշտահոս գետոց։ յա
դենական աղբերինէ
ալ հաստատեալ ասէ
տիեզերաց ատուգումն։
Փ իսն, որ նշանակէ
զմատԹէոս։ և Ֆէ
հոն զմարկոս։ Ֆիզ
բիս զղուկաս։ և Ֆվ
բատուն զյոհաննէս։
Եւ ասացին գոլով նմա
նապէս Թուով ուտճա
գեալք, իկենդանական
աղբերէն ատուգանել
զպատգեալ միտս մեր

հին յովհաննու, հաս-
տատ ևզկնեանն յա-
իսենականս ընդունել

յանուն նորա։

Ա ասէ տեառն ընդ
սորա անձատ փրկագ-
ործութեանն խորհուրդն։
ևզանձողոպրելի վեհա
գոյն մեծ փառքեամ-
թեան։ևզանծանելի գան
Հիս անսպառութեանն։
ևզանանց բարութեան։
որ հանեալ իկեանան ան
վախճան։ զոր ցանկ ա
ցուղեղեալ քեզ առաք
ևհաւատարիմ առիր
նեալ կինն նոպտա-
ւետ գրել զնոբ քառա
ևհետեան աւետարանա
յիշատակ հոգւոյ իւրոյ
ևծնուղաց իւրոց հօր
աստիճան, ևմայր իր
տել շատոնն։ ևխոր հանդա
ցեալ որդոյն, մեքքոնին, ևմ
աշատուին, ևղարիկ իւն,

քեզ ևորդի այ. ևստ վե
իհաւատալ։ եթե յո
կաս իբազմացն աս
ուքի դիմելոյ զամ
խաւան վարդապետս
ուքի զիմաստասէրս
յատաքելաւանդ քա
գաւթ, ինոյն յարեղով
ատալ։ հաւատատակար
աց հաւանութեբ հաւ
բանք։ մինչ իկատար
նականն ուսուցանեն
ուքբ։ զոր աւետարա
բոյ կուսէն անձատ մի
ևոր իմարիամայ ասէր
անել ուրյայ հաւատ ե.
ցանելով մի որդի դա
ցոյց ածուքբ, ուստ
բնուքի յինդբեան միա
արբոյ զմերս առնելով
ևփառակից հոգւոյն
րն քս։ հակիճն հաւատ
զի փառաց թագաւո

գործ խոտոր լեզուիս եղծանել-
րոց. եւ ես նուէր ընծայ
իմում ես արարիչ եկե
ղեցոյն. զի միշտ եհիան
ապաշ ընթերցիցէ իմամ
ստակաւն ես պատարագին
աստղքն անմահ զենանեն,
իմունքն կենդանեաց կեր
շատակ ննջեցելոց. վե ո
րոյ աղաչեմ զարբանել
եզմեղապարտ իշ դատ քս
հանապետ. յիշել աղօթիք
իքս զատացաւղ սորա. և
ածողորմի առել. Օրհ
ես անարժանս աղաչեմըզ
հանդիպող ք այսմ լուսա
զարդ ես բուրաստանիս
ակնառատու քեանս տատ
իս ընթերցմամբ կամաս
րինակեմ. յիշեսջիք ի
մարգարեալ աղօթիցեր
զմեղապարտ յովհաննէս զր
էշս. եհայցել Թողութի

յանգանաց իմոց. Ահ
ւողորմեցիր քս աշ տամ
երախտաւորացն մերոց
ւածնաւղաց իմոց հօրս
ճանիպեկին. եմօրս եմա
րին. եեղբարցս կարապե
տին եւաճատուրին, ևհու
սան քրեերս մարգարտոին,
ևհնդրահ օրս տեր ազրալամ
ես ծերունի կրօնաւորին
զպատճառն իմոյս տուռա
կրթուելն. որ զամս, եք
ան անդամալոյծ անկեալ
կայր. ևգտհուրբ համբե
րեր կենդանի նահատակն
որևընդ ես հարցն միան
ձանց ճգնաւորացն դասե
ալք ևպատուեցի քս աշն
ւեր ամէն. նա ևտուտացող
ին իմոյ. տեր աշխատութ քո
ւղորմեցիր ողորմեցի
քս աշ. ևընդ ես գերչապե
տացն դասեաց. ամէն։

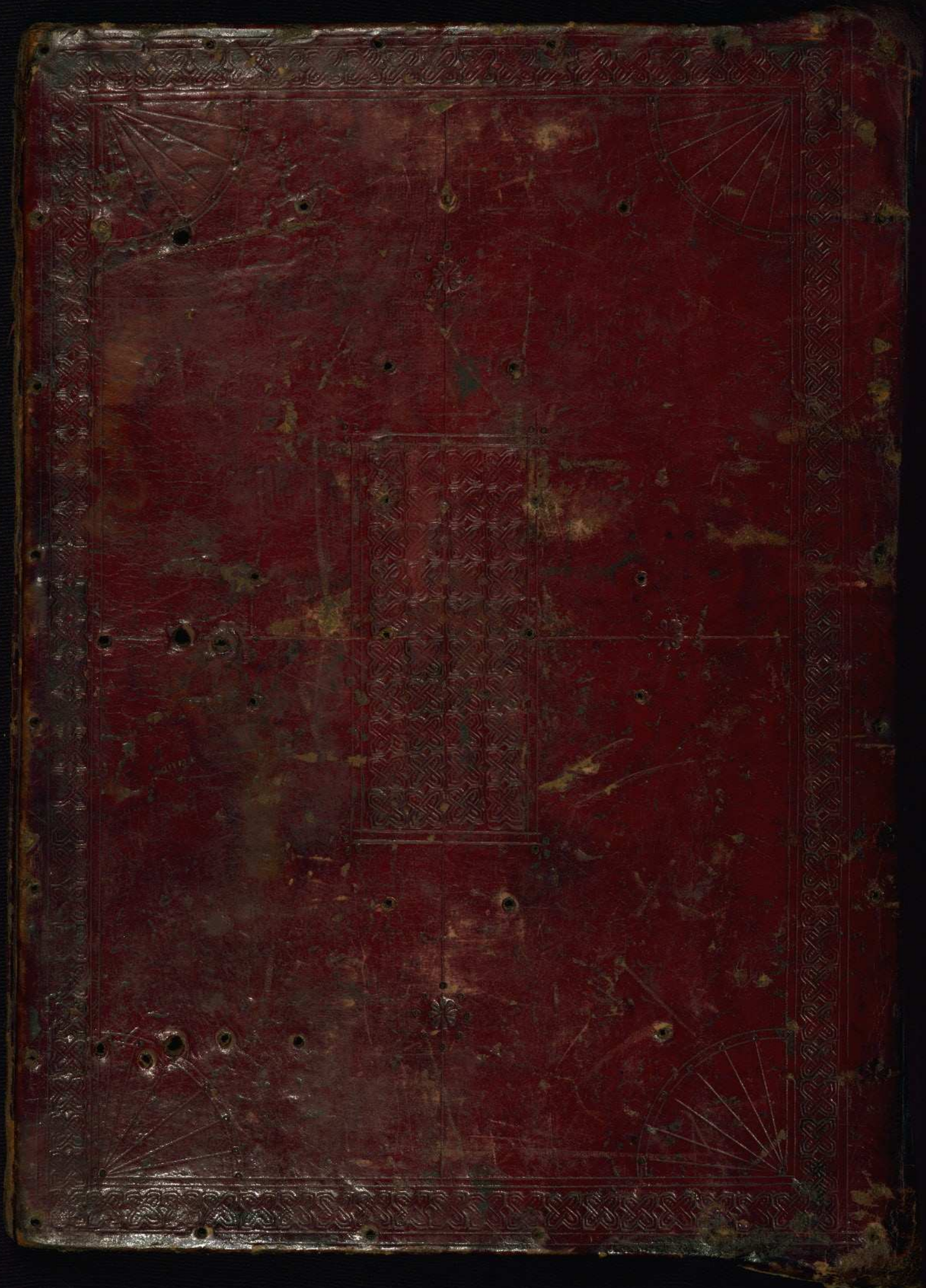
այլ հազկենակիցնիմ զհո-
մայն, հազ հայրն իւր զգրի
գորն որ յայսմ աստի հան
գեաւ ինքն։ հազմայրն իւր
զմեհենքզաստան, հազգաստ
ըսիմ զմարիամն, հազմար
անան։ աստ անփորձ մը
նաւ իմարձին։ հանդպայ
ծառանալ իհոգւոյ, ոզոր
մուեցին այ։ համաքուր սբ
աղօթիւքդ ձեր։ ամէն։
Կամ հազհոգեւորականն մա
րմնով հզհոգեւոր որդեա
կնիմ զմեհքրն պատանին
զընորհալի դպիրն, զգծա
գրող սբ աւետարանին
խնդրեմ աւժանդակու
աղօթից ձերոց, զի մար
դասեր ած սբհոգին ա
ռաւտապէս ծառայեցի
ինա, հաբազմապատիկ հեղ
եալ լցուսցէ զինա ընորհօ

քն երկնային։ հապահեցէ
իսերն քո։ անփորձ մնալ
իմէջ երկրի։ մինչև իւրոր
ինն ծերութեն։ հայեռատա
ցիս։ ընդհորելիս անու
ան նորոյ դասեցիկ հազը
սակեցիկ։ ամէն։ ընդհանիւ
հազնուողս իւր։ զամենքեան
հայրն իւր զհանգուցեա
ցն էքն։ որոյ ողորմեացիքս։
հազմայրն իւր զմարիամն
հազեղբայրն զպատուտա
ցն։ հազհանգուցեալն էքս
զնանան։ որ բզմմ մայրու
թեն արարեալ էիւն։ էն
դրեմ հաղաչեմ զհանդի
պող քդ յիշել հաճ ողոր
մի առել ամէն։ հետեւա
ւել յիշելոյիք աղօթիւք
էքս։ առաջի անմահ ան
արատ սբ պատարագին
զատուցօղ տերն։ զհոգի
ատեր։ հազքահանայն զհա
տուրիմ ընհնեալ կինն զհ

իսգիտաց Հերու ջուայք. ոմա
եառարանս. իլըոյ ևիհրոյ. և
ասուածք լուսակիդ զաբա-
ան եկեղեցոյ. որ ամ պատու
Հ յլ ևաղաչեմ զմանկունդ
ինդանդերձեալ կեանն առի.
բարեաց տացի նմա. աստ և
հոդոտմամբ աբ աւետարա
նիս առացմանն: որոյ վարձ
ջեալք զհիշման արժան
ինչ: զվերոգրեալս իսամա զատ
ացօղ աբ աւետարանիս. զգ
քի աւր հնեալ հաւատար
իմ կինն զնապաղեն. ևազբ
նատեղն իւր. ևազորդիան զգ
տարաժամ գնացեալան: և
զայրն իւր զատեփանոսան
զհանգուցեալն ինքս. ևազե
բայրն իւր զմուրատան: ման
աւանդ զընկերակիցն իւր
զաբծառեր կինն. զտալլալ ան
նան. որ պատճառելն զգմ
հոդոտմամբ աբ աւետարա
նիս առացմանն: որոյ վարձ
բարեաց տացի նմա. աստ և
իհանդերձեալ կեանն առի.
Հ յլ ևաղաչեմ զմանկունդ
աբ եկեղեցոյ. որ ամ պատու
ստուածք լուսակիդ զաբա-
եառարանս. իլըոյ ևիհրոյ. և
իսգիտաց Հերու ջուայք. ոմա
ան. ևազմայրն իւր զատրլալ
ան: ևազհանգուցեալ որ
դիքն իւր զմելքոնն. ևազե
աչաստուրն. ևազղարիսան:
ևազայրնիւր. ևազելբայրն. և
զամ արեան մերձաւորս
նորին. յիշել ևասել Թե
ար աճ ողորմեա նոց և
ջնջեա զձեռագիրս յան
ցանաց նոցա. ևգթեա ի
գերն կենաց. ևերկնից ար
քայութեդ արժանի ա
րայ: Եւ յիշողացդ կայի
եցեղոցս. և աճ ողորմիս
ստղացդ. ողորմեացի քա
աճ յերկ մինչգամ գա
լըստեանն
ամէն
ն:

պականեն զլուսանցան, և
զծաղիկան, կամ զպատուկեր
ան. Եւկամ խոչ բնեռելովըզ
Թուղթան ծակ ծակեն, այլ
յամ կողմանց պատրաստ
պահեցեք լուսնթե, որվա
րձս ելքե առնուք. Եւ Թո՛ղ
նա դատապարտիք իբանե
սրին որսատ Իբայց կաց
եք յինէն ամ մշակդ անի
բուսուլթե. Եւ լսեա պահ
ողացն, Եւ անուամ տանտողա
ցն, ողորմեացիք ամ, աստ
վարձս բարի շնորհեացե, և
Իմ անդերձեաքն զանազա
ս բարիան տացե. զի և
մեզ և ձեզ, Եւամ հաւատա
ցեալցն մաան ընդ սիրելիս
եւր Եւընդ սքա արուացե, և
ինքն ահեալ յամէնական
արարածոցս, անլռելե արա
ագօրուլթե, այժմ Եւանգրա
յատուեին, ամէն:

H 165 37

N. 541

This document is a digital facsimile of a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

The Walters Art Museum
600 N. Charles Street
Baltimore, Maryland
21201
http://www.thewalters.org/

Released under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported license
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode
Published 2013